

NEONAZISME A ESPANYA, 1966-1992

Tesi doctoral de Xavier Casals i Meseguer per optar al títol de Doctor en Història Contemporània, dirigida pel Dr. Enric Ucelay Da Cal, essent el tutor el Dr. Josep Florit i Capella.

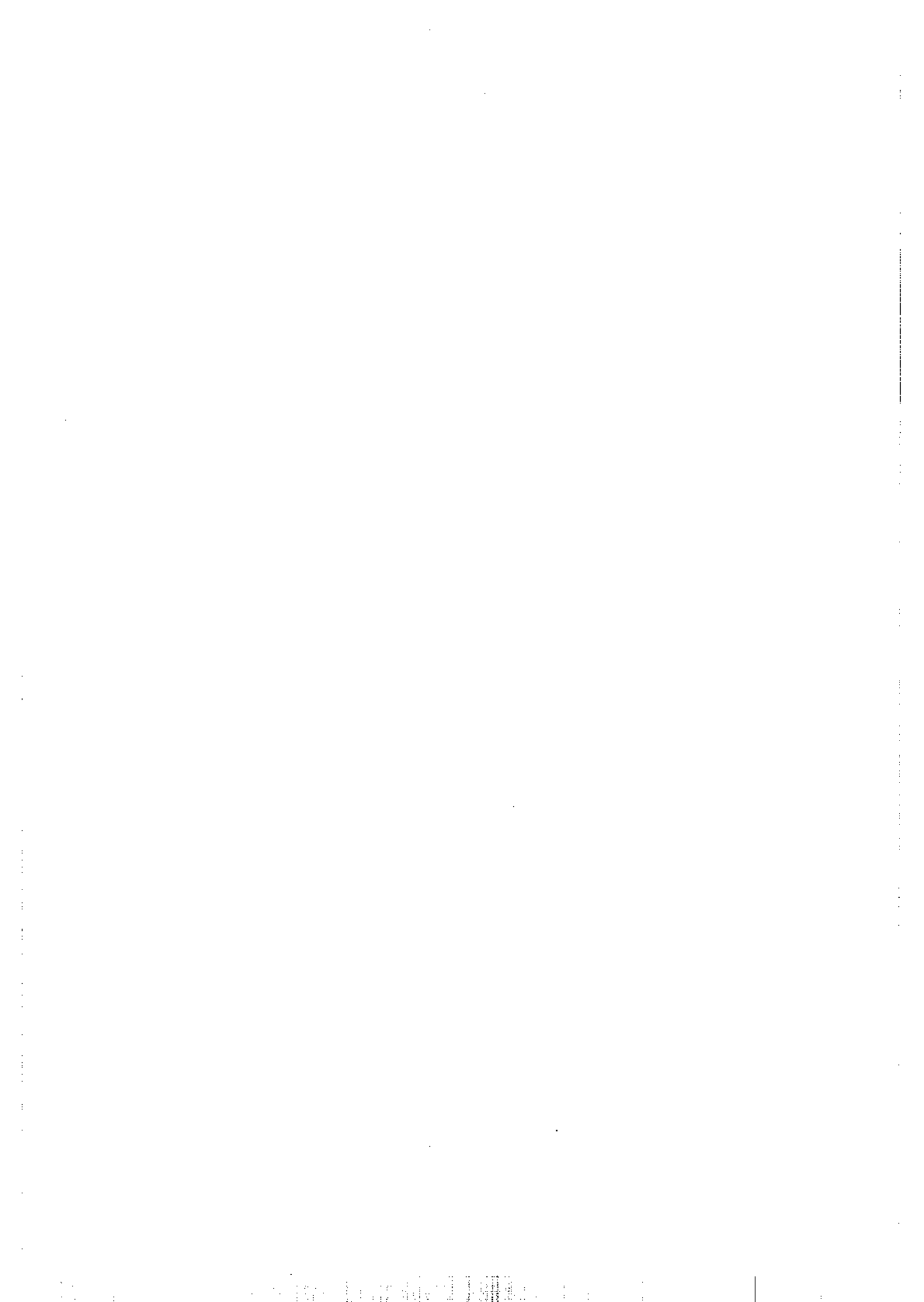
Departament d'Història Contemporània, Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona. Programa de doctorat "*La ciutat i el seu entorn*" (1989-1991).

Aquesta obra ha estat redactada amb la col.laboració del
Centre d'Història Contemporània de Catalunya i ha comptat
amb un ajut de la Fundació Jaume Bofill per a la seva
finalització

*Als meus pares i als meus
germans.*

*A Àngels Argila, Valèria
Aubareda, Ricard Belis, Joan
Espluga, Manel Lucas, Mercè
Mañós, Daniel Pérez, Anna
Plans i Maria José Sánchez.*

*A tots aquells que treballen
quotidianament per a que els
drets humans siguin una realitat.*

AGRAÏMENTS

Aquesta recerca s'ha dut a terme gràcies a la insistència del Doctor Enric Ucelay Da Cal en l'interès del projecte, i en el fet que va assumir-ne la direcció durant els set anys que va durar la seva realització. Sense el seu estímul, els seus suggeriments i les seves directrius, aquesta investigació hauria naufragat fa temps.

Hem de fer especial esment de la col.laboració facilitada pels Srs. Ramon Bau, Ernesto Milá, Angel Ricote, Marco Tarchi (Florència) i Jean Thiriart (Bèlgica, mort l'any 1992), els quals ens han ofert el seu testimoni i ens han facilitat l'accés a fons documentals (especialment premsa i material gràfic editat per grups neofeixistes) introbables en arxius públics. Igualment, volem manifestar el nostre agraïment a la Sra. Marie-José Chombart de Lauwe (Paris) -membre del comitè central de la Ligue des Droits de l'Homme i investigadora del CNRS-, la qual ens facilità documentació bibliogràfica editada per cercles antifeixistes i ens encoratjà a perseverar en el nostre estudi.

Cal agrair també l'amabilitat de tots aquells amics, companys i coneguts que han facilitat la labor de recerca amb l'aportació de notícies aparegudes a la premsa, de referències de llibres publicats, de fotografies de pintades al carrer i de tota mena de material. Preferim no citar noms pel risc de cometre oblits injustos i injustificables. Això no obstant, agraïm, sobretot, el suport dels companys de l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM).

La present recerca ha comptat amb tres ajuts econòmics del Centre d'Història Contemporània de Catalunya, resultat de l'interès que el Sr. Josep Benet mostrà per l'estudi, i amb un ajut de la Fundació Jaume Bofill per a finalització de tesis doctorals. Tot i això, l'import del conjunt dels ajuts rebuts ha estat migrat en relació a l'abast de la recerca, i l'única entitat que ha apostat per aquesta recerca des del principi fins a la fi ha estat la fundació Casals-Meseguer (la família del sotasignat, per entendre'ns), que ha cregut que valia la pena aquesta llarga inversió de tota mena de recursos,

humans i materials.

La redacció definitiva d'aquest treball ha millorat considerablement gràcies a la pacient lectura del voluminós manuscrit per part d'Anna Pi. Sense les seves esmenes i suggeriments, la lectura de l'obra encara seria més feixuga.

INDEX

AGRAÏMENTS	1
ÍNDEX	3
INTRODUCCIÓ	11
I. Origen de la recerca, estructura i objectius	13
II. Justificació de l'estudi	16
III. Les limitacions	18
IV. Metodologia utilitzada	25
V. Precisions finals	27
VI. Notes	30
PRIMERA PART. DELS ORÍGENS A LA CRISI DE CEDADE (1966-1984)	31
Introducció	35
Capítol 1. Els orígens de CEDADE. Falangistes i exiliats a Barcelona (1956-1966)	37
I. Els orígens de CEDADE	38
Les relacions d'Angel Ricote amb el moviment neofeixista internacional: le Nouvel Ordre Européen i Jeune Europe	38
La convergència d'exiliats feixistes europeus i falangistes	41
II. La creació de CEDADE	45
Del <i>Boletín Informativo</i> a la revista <i>Juanpérez</i>	45
Uns nacionalsocialistes wagnerians	49
III. Conclusions	50
IV. Notes	52
Anex. Els símbols de CEDADE	59
Capítol 2. CEDADE esdevé un grup nacionalsocialista (1966-1970)	65
I. L'esclerosi del règim franquista: la reacció del "búnker"	65
II. La Sección Juvenil de CEDADE i l'orientació nacionalsocialista de l'entitat	68
III. La ideologia: paneuropeisme, antisemitisme i catolicisme integrista	72
El paneuropeisme: l'Europa de 1945, l'Europa ària	73
L'antisemitisme de CEDADE, una recuperació de la visió complotista de la història	74
Un nacionalsocialisme de vessant integrista	79
IV. Una elit culta, combativa i disciplinada	81
CEDADE amb el règim i contra la subversió	82
La formació integral: art, wagnerianisme i educació física	84

V.	La sortida a la llum pública de CEDADE	86
VI.	Els contactes amb militars espanyols i ex-combatents nacionalsocialistes	88
VII.	CEDADE esdevé una organització neonazi	90
VIII.	Notes	92
Capítol 3. La consolidació de CEDADE (1970-1975)		101
I.	Dues tàctiques diferents: CEDADE i el Partido Español NacionalSocialista [PENS]	101
II.	CEDADE es consolida	102
III.	La creació d'una xarxa de relacions internacionals	103
	Les relacions amb Aràbia Saudita	103
	Els antics camarades (Leo Negrelli, Otto Skorzeny, Léon Degrelle) i la projecció exterior	106
	L'assistència als "congressos nacionals europeus" i de la WACL	107
IV.	La implantació de CEDADE a l'Estat espanyol	109
V.	La inviabilitat de CEDADE com a organització política	112
VI.	CEDADE i la qüestió nacional	115
VII.	CEDADE a la fi del franquisme	117
VIII.	Notes	118
Capítol 4. El Partido NacionalSocialista Español [PENS] (1970-1974)		123
I.	Els orígens del PENS (1969-1970)	123
II.	Un nacionalsocialisme alternatiu a CEDADE	125
III.	La creació d'una estructura clandestina (1970-1973)	127
	La relació del PENS amb el MSE i els MNR	127
	L'organització del PENS	129
IV.	L'activisme del PENS-MSE	131
	¿ <i>Universidad comunista? ¡JAMÁS!</i>	131
	Els atemptats contra llibreries i entitats culturals: <i>Fahrenheit en Barcelona</i>	132
V.	El PENS i el SECED	135
VI.	La desaparició del PENS i el retorn a l'ortodòxia ideològica de CEDADE	138
VII.	Notes	140
Anex.	Crònica de les agressions neofeixistes (1970-1975)	147
Capítol 5. CEDADE: la manca d'una tàctica i d'una estratègia definides (1975-1978)		153
I.	La ruptura amb l'extrema dreta franquista	154
II.	L'expansió de CEDADE	157
III.	La projecció de CEDADE a Amèrica Llatina	161
IV.	L'Instituto Euroamericano de Estudios Políticos i Sociales [IEEPS]	165
V.	La projecció europea de CEDADE	168
VI.	Les connexions de CEDADE amb els països àrabs	170
VII.	L'organització i la militància	172
VIII.	CEDADE entre la confusió i la recerca d'un espai polític propi	178
	Feminitat <i>versus</i> feminisme	178
	Ecologisme	180
	L'Europa de les ètnies i la defensa de postulats catalanistes	182

IX.	Les iniciatives culturals	182
	L'intent de recuperar la tradició wagneriana de la societat civil catalana: " <i>Més Wagner, si us plau</i> "	183
	<i>THULE, la cultura de la 'otra' Europa</i> , un intent de difondre un pensament neofeixista europeu	185
X.	Les Ediciones Nuevo Arte Thor i la revista <i>EL MARTILLO</i> : pantalles de CEDADE?	186
XI.	CEDADE: un projecte polític exhaurit	190
XII.	Notes	192
 Capítol 6. Del nazisme espanyolista al catalanisme nacionalsocialista (1978-1980)		 211
I.	El viratge catalanista d'un cercle neonazi espanyolista	211
II.	L'extrema dreta i la qüestió nacional a Catalunya	212
	El reconeixement de la identitat nacional catalana, un atemptat a la integritat de l'Espanya	213
	A la recerca d'unes institucions de govern orgàniques i tradicionals	216
III.	La catalanització de CEDADE	224
	Catalunya i Espanya	224
	La recuperació de la genuïna cultura catalana: CEDADE, "la joventut de la nova Renaixença"	230
IV.	El Partit Nacional Socialista Català [PNSC] (1978-1980)	235
V.	L'Europa de les ètnies, exemplificació de les contradiccions ideològiques de CEDADE	245
	Euskadi: del contuberni jueu a la reivindicació de Sabino Arana i la unió de Navarra al País Basc	246
	CEDADE i la qüestió nacional: la contradicció insalvable entre espanyolisme i nacionalisme català	250
VI.	Notes	255
Anex.	Documents gràfics en català editats pel PNSC i per CEDADE (1978-1980)	267
 Capítol 7. La crisi de CEDADE (1980-1984)		 283
I.	La renovació ideològica	284
	El racisme de CEDADE a la recerca d'una legitimació científica	287
	La institucionalització de l'Europa de les ètnies	291
	L'anomenat "revisióisme històric" esdevé rellevant	293
II.	"Nietzscheans" versus "Neowagnerians"	295
III.	La ruptura	299
IV.	CEDADE manté la seva projecció exterior	302
V.	Notes	305
 SEGONA PART. LA FI DE L'ORTODÒXIA IDEOLÒGICA DE CEDADE. EL NEONAZISME A ESPANYA (1985-1990)		 317
 Introducció		 319

Capítol 8. CEDEDE, un nacionalsocialisme testimonial (1985-1990)	323
I. Les escissions de CEDEDE	325
II. L'esclerosi del discurs de CEDEDE	329
La reafirmació d'un neonazisme "neocristià"	330
La recreació historicista d'un Tercer Reich idealitzat	331
Un racisme amb fonaments científics	333
La renovació del discurs "revisionista" de CEDEDE	335
III. CEDEDE, un nazisme testimonial	336
IV. Notes	343
Capítol 9. Nuevo Socialismo: el neonazisme espanyol a la recerca de la renovació	351
I. Una revisió crítica del neonazisme espanyol	354
II. La renovació ideològica	355
La ruptura amb l'extrema dreta tradicional	356
Un nazisme adreçat als sectors populars	357
Un tractament nou dels temes tradicionals: la Nova Dreta, el nou camí a seguir	358
III. La difícil materialització política de Nuevo Socialismo	364
IV. Notes	369
Capítol 10. Bases Autónomas (1983-1990): una experiència anarcofeixista?	377
I. Els inicis de BB.AA. (1983-1985)	379
II. El <i>boom</i> de BB.AA. (1986-1988)	381
La renovació basista	383
Nacional-Revolucionaris? Neonazis? Basistes?	384
La "moguda" neofeixista madrilenya	385
III. La crisi (1989-1990)	388
IV. Conclusió: una experiència anarcofeixista?	391
V. Notes	393
Capítol 11. Els intents de difondre la Nova Dreta a Espanya (1985-1990)	397
I. La ND	400
Orígens i evolució de la ND	400
Els fonaments ideològics de la ND	403
II. La ND a Espanya	408
Els antecedents (1966-1980)	408
Jorge Verstrynge i els intents de difusió de la ND a Alianza Popular (1980)	409
El miratge d'un <i>boom</i> de la ND a Espanya (1985-1988)	415
La creació d'un espai cultural de ND a Espanya (1988-1990)	422
La similar procedència ideològica dels promotors de la ND a Espanya	422
Una pluralitat de discursos	425
III. Conclusions	428
IV. Notes	429

Capítol 12. El nazisme esotèric a Espanya: la Sociedad Thule (1985-1990)	437
I. El nazisme esotèric	440
La mitologia moderna de l'ocultisme nazi	441
Hitlerisme esotèric: Miguel Serrano i Savitri Devi	443
Nazisme, ocultisme i "pensament tradicional": Ernesto Milá	447
Conclusions: esoterisme i nazisme	451
II. El nazisme esotèric a Espanya: la Sociedad Thule	452
La deriva de CEDADE vers una mística guerrera i esotèrica (1985)	452
De la SD [secció d'elit] a la Sociedad Thule	454
III. Conclusions	457
IV. Notes	459
 Reflexió final	 465
 Apèndix. La creació d'una "escola revisionista": de Maurice Bardèche a David Irving (1948-1990)	 467
I. Introducció	469
II. Els orígens	470
III. La creació d'una literatura "revisionista" (1960-1975)	471
IV. La difusió del negacionisme (1975-1980)	472
V. La creació d'una "Escola Revisionista" (1980-1990)	474
La creació d'una "Escola Revisionista"	474
La galàxia negacionista	476
VI. El negacionisme a Espanya	480
VII. El negacionisme en l'actualitat [1991] i les seves perspectives de futur	483
VIII. Notes	484
 TERCERA PART. "HINCHAS" I CAPS-RAPATS, LA PERIFÈRIA DE LA POLÍTICA (CATALUNYA, 1985-1992)	 493
 Introducció	 495
 Capítol 13. Els caps-rapats: la irrupció d'un neonazisme de carrer a Catalunya	 499
I. El moviment skinhead internacional	501
Els orígens del moviment skinhead	501
La politització del moviment skinhead	503
L'extensió del moviment skinhead a França	506
II. El moviment skinhead a Espanya	510
Decibelios: la música Oi arriba a Espanya	510
La irrupció dels caps-rapats a Espanya (1985-1987)	514
La consolidació dels caps-rapats neofeixistes (1988-1989)	517
Un moviment skinhead heterogeni (1990-1992)	522
L'escalada de la violència skinhead	522
La fragmentació política	526

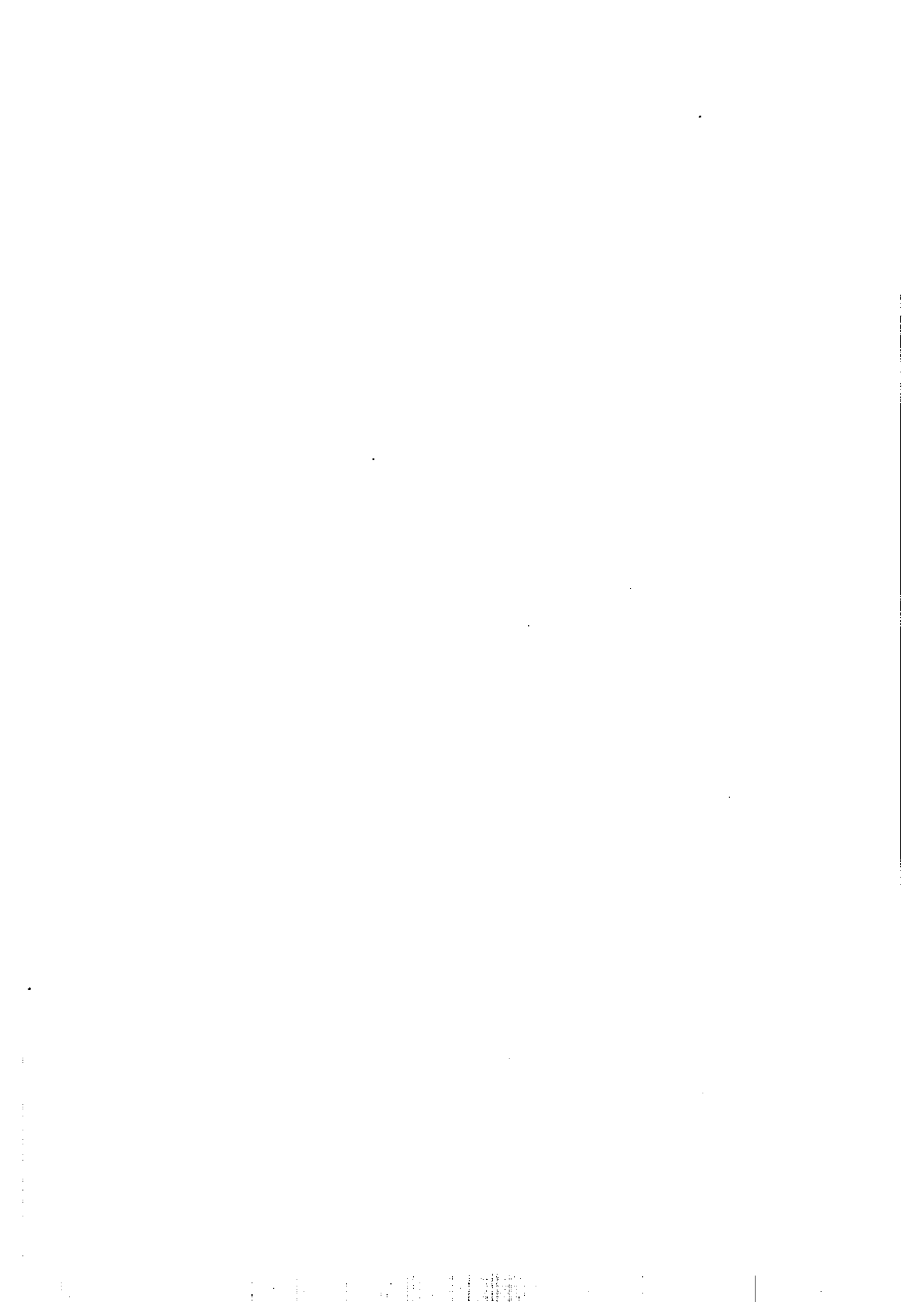
	L'extrema dreta i els caps-rapats	528
III.	Un neonazisme nou	532
	Una ruptura històrica en el moviment neonazi espanyol	532
	El mite de les SA	534
	Una 'eugenèsia social' radical	536
	Un nou llenguatge i uns nous canals de difusió del neonazisme espanyol	539
	Una nova iconografia: el retorn de la runa	544
	La difícil materialització política del neonazisme skinhead	546
IV.	Conclusions	548
V.	Notes	556
Anex.	Iconografia skinhead	571
Anex.	Vuit anys de caps-rapats (1985-1992)	597
	Capítol 14. Els nous "hinchas": futbol i ultranacionalisme a Catalunya	607
I.	Introducció	609
II.	L'aparició dels nous "hinchas" a Barcelona: 'boixos' i 'brigadistes'	612
	El fenomen "hincha" a Espanya	612
	Boixos i brigadistes: els "hinchas" moderns arriben a Catalunya	619
III.	Violència i politització de boixos i brigadistes: caps-rapats i extrema dreta	624
	Violència "hincha" i extrema dreta	624
	Els caps-rapats: la "hinchada" radical	629
	BB.BB. i extrema dreta a Catalunya	633
IV.	Barça i Español, futbol i ultranacionalisme a Catalunya	637
	Barça-Español, política i esport	637
	Els brigadistes del RCD Español, més que uns "hinchas"	644
V.	Conclusions	647
VI.	Notes	651
	Reflexió final	661
Anex.	Iconografia diversa	663
CONCLUSIONS GENERALS		
CEDADE I EL MOVIMENT NEONAZI ESPANYOL		
I.	La importància de CEDADE	681
II.	El neonazisme espanyol i la qüestió nacional	683
III.	Crisi i renovació del neonazisme espanyol	686
IV.	Les perspectives de futur	690
BIBLIOGRAFIA I DOCUMENTACIÓ CONSULTADA		693
SIGLES, ACRÒNIMS I ABREVIATURES UTILITZADES		733

La Edad Media giraba alrededor de la idea de Dios, el Renacimiento alrededor del Hombre, el Romanticismo alrededor del idealismo, el Fascismo alrededor del Estado, el Marxismo alrededor de la Economía, el liberalismo y la democracia alrededor de los partidos políticos, y el Nacionalsocialismo alrededor de la Raza, del Idealismo y de Dios. Todo ha girado siempre alrededor de una idea y de un hombre. Y no va a cambiar ahora. Es más, con el tiempo, con las comunicaciones y la universalización de las luchas y los enfrentamientos, todo se resumirá aún más a menos cantidad de hombres e ideas. Sobrevivirán sólo las ideas verdaderas y los hombres bien fuertes. De modo que no demasiado tarde, veremos de qué forma en religión todo se resumirá a 'con Cristo o contra Cristo' y en el campo de las ideas políticas y los hechos, todo quedará resumido a 'con Hitler o contra Hitler'.

El es nuestro mesías, y nosotros sus evangelistas. Camaradas, ¡Arriba Europa!

Paraulas de Pedro Varela pronunciadas el "X Día Nacional de la Unidad y la Propaganda", CEDADE, 137 (deseembre 1985) p.19.

INTRODUCCIÓ

I. ORIGEN DE LA RECERCA, ESTRUCTURA I OBJECTIUS

L'estudi present reconstrueix l'evolució històrica del moviment neonazi a Espanya d'ençà la creació oficial l'any 1966 del *Círculo Español De Amigos De Europa* [CEDADE] -primera organització neonazi espanyola-, fins els inicis dels anys noranta. L'origen d'aquesta investigació es remunta a l'any 1985, quan vam realitzar un treball acadèmic sobre un grupuscle nacionalista radical català de caràcter xenòfob i racista anomenat *Nosaltres Sols!*, que impulsà la campanya "Xarnegos fora!" entre els anys 1980 i 1982. L'estudi d'aquest grup ens dugué a interessar-nos per altres formacions similars, especialment per un anomenat *Partit NacionalSocialista Català* [PNSC] amb seu a Dublín (Irlanda), creat l'any 1978 per CEDADE. En conseqüència, la recerca es va centrar en CEDADE, una organització política amb seu central a Barcelona que restava embolcallada en una notable confusió pel que feia als seus orígens. Algunes fonts afirmaven que aquesta entitat havia estat fundada a Alemanya per antics combatents hitlerians i feixistes, i hom li atribuïa una nombrosa militància i una important xarxa de connexions polítiques internacionals amb formacions ideològicament afins, fins el punt que els cercles antifeixistes la consideraven com a una de les organitzacions neonazis més importants d'Europa. Aleshores vam decidir de reconstruir la història d'aquest cercle nacionalsocialista, per tal d'esbrinar la realitat dels seus orígens, l'abast de la seva organització (militància, recursos econòmics, connexions internacionals, etc.) i el seu pes específic en el conjunt de la ultradreta espanyola i del neonazisme mundial.

La recerca sobre CEDADE esdevingué progressivament una perquisició sobre la història del moviment neonazi a Espanya, per diversos motius. En primer lloc, perquè CEDADE fou la primera formació neonazi que aparegué a Espanya i definí l'ortodòxia ideològica del neonazisme espanyol des de 1966 (any oficial de la seva creació) fins el 1985. L'únic interludi del període esmentat (1966-1985) en el que aparegué un grup neonazi alternatiu a CEDADE fou a inicis de la dècada dels anys setanta, quan sorgí l'anomenat *Partido Español NacionalSocialista* [PENS]. Les sigles del PENS

assoliren notorietat per les agressions contra llibreries i contra tota mena d'activitats culturals de signe progressista comeses per aquest grup entre 1970 i 1974. En desaparèixer el PENS, CEDADE esdevingué novament la formació hegemònica (i gairebé única) del neonazisme espanyol. Des de l'inici de la transició democràtica, però, aquest cercle neonazi restà en la marginalitat política i centrà els seus esforços en la formació ideològica dels seus militants; aleshores es convertí en una entitat amb una orientació "culturalista" cada vegada més accentuada, alhora que s'allunyà de l'activisme polític quotidià, per la qual cosa esdevingué un grup neonazi de caràcter testimonial amb tensions internes en augment.

El fracàs del cop d'Estat del 23 de febrer de 1981 i la dissolució de Fuerza Nueva l'any següent marcaren l'inici d'una crisi generalitzada de la ultradreta espanyola. L'any 1985, aquesta crisi es manifestà en el si CEDADE. La formació neonazi conegué diverses escissions, que van comportar la pèrdua de nombrosos seguidors. Començà el declivi d'aquest grup nacionalsocialista, que va perdre el paper ideològicament hegemònic en el neonazisme espanyol: irromperen discursos diferents i sorgiren iniciatives de caràcter divers (aparegueren partidaris de crear un partit polític, divulgadors de les idees de l'anomenada Nova Dreta francesa i seguidors d'un singular "neonazisme esotèric"). El resultat fou que el moviment nacionalsocialista espanyol es fragmentà en diverses tendències, enmig d'una notable confusió ideològica.

La situació adquirí progressivament major complexitat a partir de la segona meitat dels anys vuitanta, quan es produí l'eclosió -simultània i interdependent- de dos fenòmens socials nous a Espanya: el moviment "skinhead" -els anomenats caps-rapats- i els col·lectius d'"hinchas" d'equips de futbol. Amb els caps-rapats neonazis i alguns cercles d'"hinchas" ultradretans va emergir un nazisme diferent i de caràcter nou, ja que llur militància agressiva -que relegà la formació ideològica a quelcom accessori i prescindible- potencià un violent neonazisme de carrer. Així, a inicis de la dècada dels anys noranta, la renovació del neonazisme espanyol es produí per vies que discorrien al

marge de CEDADE i dels diversos col·lectius procedents de les seves escissions.

Atenint-nos als fets que hem esbossat, el present treball està estructurat en tres parts clarament definides, però d'extensió desigual. La primera (que comprèn els capítols de l'1 al 7) analitza l'evolució del moviment neonazi espanyol entre 1966 i 1985, període en el qual CEDADE fou gairebé l'única organització nacionalsocialista existent i, per tant, la que establí l'ortodòxia ideològica del nazisme espanyol, tret del parèntesi protagonitzat pel PENS (estudiat en el capítol 4). La segona part (que comprèn els capítols del 8 al 12) se centra en el període 1985-1990, i analitza el procés d'esclerotització i la crisi de CEDADE, així com els canvis que aquest va implicar per al moviment neonazi espanyol, del qual CEDADE esdevingué un component amb un pes específic cada cop menor. També s'hi estudien els diversos grups i les diferents iniciatives que sorgiren en el marc creat per la crisi de CEDADE: el grup renovador Nuevo Socialismo, els seguidors d'un singular nazisme esotèric (l'anomenat Grupo Thule), la formació Bases Autónomas de Madrid (que revestí un singular caràcter "anarco-feixista") i les temptatives de divulgar els postulats ideològics de l'anomenada Nova Dreta. Finalment, la tercera part de l'obra (que correspon als capítols 13 i 14) estudia el moviment skinhead i la seva expansió per Europa i per Espanya, centrant-se en l'activitat i les característiques dels col·lectius d'"hinchas" i de caps-rapats a Catalunya. Aquesta tercera part té un caràcter diferent a les dues precedents, per tal com la proximitat dels esdeveniments analitzats, la novetat dels fenòmens estudiats, la manca d'organitzacions estructurades que dotin de certa articulació aquests grups (ni els "hinchas" ni els caps-rapats han creat moviments organitzats, sinó que constitueixen col·lectius fragmentaris, de difícil seguiment i estretament vinculats a realitats locals) i les escasses dades de les quals hem disposat -fet que ens ha obligat a recórrer a fonts de caràcter molt divers- converteixen aquest treball en una primera aproximació forçosament provisional a aquest tema.

La voluntat de desmitificació i la pretensió d'exhaustivitat han orientat la recerca. Tal i com constatem en l'apartat d'aquesta introducció dedicat a les limitacions del nostre estudi, la imatge de

l'extrema dreta espanyola ha estat mitificada o, millor dit, distorsionada pels mitjans de comunicació i per algunes obres literàries i cinematogràfiques. En la nostra investigació hem pretès establir la rellevància i les veritables dimensions del moviment neonazi a Espanya. Hem analitzat la seva evolució històrica des de diferents perspectives: el discurs ideològic, les formacions polítiques, la militància i la seva base social, les connexions nacionals i internacionals i les fonts de finançament,¹ amb la intenció d'oferir un volum important de dades emmarcat en una assaig d'interpretació coherent -sòlid fins allà on ho permet la naturalesa relliscosa dels materials de què hom ha disposat. En fer-ho, hem defugit l'antifeixisme militant habitual en els articles i treballs sobre aquest tema, alhora que hem obviat qualsevol pronunciament o judici de valor sobre els personatges esmentats o els fets descrits. En tal sentit, l'absència de valoracions ètiques no respon a una manca de criteris definits per la nostra part sobre determinades qüestions de fons implícites en aquest estudi, sinó a la voluntat de dur a terme una recerca històrica lliure d'apriorismes ideològics i de vel·leïtats alliçonadores.

II. JUSTIFICACIÓ DE L'ESTUDI

Malgrat que la present tesi doctoral estudia la trajectòria d'un sector polític aparentment marginal -tant a Catalunya com a Espanya-, considerem que raons de caràcter molt divers justifiquen a bastament una recerca d'aquesta mena. D'una banda, la nostra investigació suposava una primera aproximació a les connexions internacionals del moviment neonazi espanyol en els seus diferents vessants, com, per exemple, la importància real de l'activitat d'antics combatents nacionalsocialistes i feixistes en les tasques de reconstrucció del moviment neonazi a Espanya i a l'estranger, l'entitat real d'algunes de les mal anomenades "internacionals negres" o els mecanismes de difusió ideològica del moviment neonazi a nivell estatal i internacional (organitzacions i centres editors més destacats). D'altra banda, aquest és el primer estudi dedicat a l'evolució de l'extrema dreta a Catalunya durant les tres últimes dècades, i és també el primer que pretèn determinar les possibles diferències entre les

organitzacions d'aquest signe presents a Catalunya i les que desenvolupen la seva activitat a la resta de l'Estat espanyol. Aquest tema -que és a l'origen de la recerca- resulta especialment important, ja que l'aparició de propaganda neonazi i xenòfoba en català a finals dels anys setanta i al llarg de la dècada dels noranta plantejava una pregunta de caràcter complex: irrompia el neofeixisme en el si del nacionalisme radical català? o, en realitat, el neonazisme espanyol havia experimentat un sorprenent viratge vers posicions catalanistes? Al llarg del nostre estudi vam provar de respondre aquesta qüestió i vam constatar que havien tingut lloc dos processos que coincidiren en el temps: l'aparició esporàdica de grupuscles nacionalistes radicals catalans (com Nosaltres Sols!, que promogué la campanya "Xarnegos fora!") i el viratge tàctic i oportunista de CEDADE, que optà per convertir-se en un cercle neonazi alhora català i espanyol.

Aquesta sorprenent coincidència entre dos discursos d'origen ideològic tan diferent ens duu a un tercer aspecte que justifica la present investigació: l'anàlisi dels processos de canvi ideològic en l'àmbit de l'extrema dreta. Tot i que la ultradreta roman gairebé estàtica quant al nombre dels seus integrants i, des de l'exterior, és percebuda com a un "tot" caracteritzat per un fort component antidemocràtic, el cert és que experimenta múltiples canvis. Alguns d'aquests són visibles, com els relatius al seu discurs, mentre que altres resulten més difícils de copsar i de definir a causa de la seva relació amb altres fenòmens i àmbits aparentment situats en un pla "no polític" (com els "hinchas", els caps-rapats o l'esoterisme). Cal tenir en compte que la ultradreta espanyola ha tingut una importància qualitativa -més que quantitativa- en la història recent de Catalunya i d'Espanya; tot i que només ha estat present en el parlament estatal durant una única legislatura, s'ha destacat al carrer degut a l'activitat d'escamots violents. Però el desconeixement generalitzat sobre les organitzacions polítiques d'aquest signe ha impedit de percebre quins eren els elements de canvi en aquest espectre polític, de manera que s'han sobrevalorat determinats grupuscles violents i s'han infravalorat determinades sigles i entitats, a la vegada que, sovint, hom ha vist en els activistes violents i en les

organitzacions legals o quasi legals l'anvers i el revers d'una mateixa moneda.

Aquesta qüestió ens remet a un últim fet que justifica la realització d'aquesta obra: la possibilitat d'obtenir elements d'anàlisi que permetin d'assenyalar l'evolució potencial del moviment neonazi i de l'extrema dreta a mig i a llarg termini. Obviament, no volem dir que sigui possible de determinar el seu desenvolupament futur (actualment és molt difícil establir previsions de cap mena), sinó que el coneixement dels seus processos de crisi i de canvi ofereix signes i indicadors -que avui dia passen desapercibuts- sobre la seva possible evolució. En aquest sentit, no deixa de ser simptomàtic que els mitjans de comunicació tendeixin a considerar com a grups emblemàtics de la ultradreta espanyola formacions com el Frente Nacional, quan, ara per ara, tant aquesta entitat com altres organitzacions igualment conegudes i en aparença actives són escassament representatives de la ultradreta espanyola.

En definitiva, l'interés de la present recerca resideix en el fet de ser el primer estudi sobre un camp que -a causa de les noves circumstàncies polítiques internacionals i de les transformacions econòmiques i socials induïdes per aquestes- desvetlla cada cop major atenció. En contrapartida, la investigació pateix les limitacions inherents a tota primera aproximació aun tema que encara no ha estat investigat amb profunditat.

III. LES LIMITACIONS

Les limitacions a que s'ha vist sotmesa la present recerca han estat de caràcter molt divers i han repercutit de manera diferent en la seva elaboració. L'entrebanc més important ha estat la manca de recerques de suficient profunditat -obres d'història, treballs sociològics o investigacions periodístiques- sobre l'extrema dreta a Espanya i a Catalunya. Aquesta situació contrasta amb l'abundant bibliografia sobre aquest àmbit polític publicada en altres països europeus, especialment a Itàlia i a França. No deixa de ser paradoxal el fet que un sector polític que ha gaudit d'un

extraordinari ressò social -tot i que sempre ha estat una opció política minoritària, quan no marginal- no hagi estat prou atractiu per a suscitar una recerca històrica o -quant menys- una obra periodística de caràcter conjuntural. Potser cal cercar les raons d'aquest fet en l'hermetisme d'aquestes organitzacions polítiques i en les especials circumstàncies de l'evolució política espanyola d'ençà els últims anys del franquisme. En conseqüència, la bibliografia sobre aquest tema -al marge d'una recent tesi doctoral (que, a més, roman inèdita i no es pot consultar per voluntat del seu autor)-² és, senzillament, inexistent.

Les conseqüències que aquest buit comporta per a la recerca històrica són òbvies. Pel que fa a Catalunya -i simplificant- podem dir que en el moment d'iniciar la nostra investigació "tot estava per fer": aleshores -com avui dia- mancaven repertoris de premsa neofeixista, la qual només és a l'abast de l'investigador en una petita part; a més, sovint s'ignora quin grup polític és darrera de les publicacions. A la vegada, cal assenyalar la insuficiència dels coneixements sobre les organitzacions ultradretanes més destacades i sobre els personatges (quadres dirigits, ideòlegs, activistes) que han tingut un protagonisme més destacat en l'àmbit de l'extrema dreta. En tal sentit, podem afirmar -tot parafraçant una coneguda frase- que "ni són tan importants tots els noms que han estat difosos, ni han estat difosos tots els noms importants".

Aquest conjunt de circumstàncies fa que els articles publicats en la premsa espanyola durant el període estudiat constitueixin la principal font d'informació indirecta de què disposa l'investigador, però, com veurem tot seguit, el grau de fiabilitat del seu contingut no és massa elevat, degut a que l'abundant material periodístic generat per l'actuació de l'extrema dreta des dels inicis de la transició democràtica presentava -i gosariem a dir que encara presenta- les limitacions inherents a la immediatesa dels articles de premsa: les dades que contenen els articles de premsa solen ser molt limitades i no estan suficientment contrastades; a la vegada, acostumaven a donar preferència al sensacionalisme. Aquest tractament informatiu ha dibuixat una imatge distorsionada de l'extrema dreta

a Espanya.

L'exigüitat dels coneixements sobre aquest àmbit polític ha dut a situar en un mateix nivell d'importància tant a grupuscles amb escassa militància i sigles utilitzades de manera conjuntural per col·lectius aïllats, com a organitzacions polítiques consolidades, que disposaven de nombrosos militants i d'un cert volum de recursos econòmics.³ En conseqüència, nombrosos articles sobre l'extrema dreta apareguts en revistes setmanals o en diaris consistien en repertoris de sigles que no permetien determinar la veritable rellevància dels diferents grups que hi apareixien.

El tractament informatiu de les notícies relatives a l'extrema dreta per part dels mitjans de comunicació contenia un segon element de distorsió: la perspectiva d'anàlisi utilitzada. Amb poques excepcions, en els cercles de l'oposició democràtica i en la majoria dels mitjans de comunicació predominà la idea que l'extrema dreta espanyola i internacional actuava en sincronia, guiada i emparada des d'instàncies semi-oficials (serveis d'informació, grups para-policials) i sota una única direcció.⁴ A Espanya, la generalització d'aquesta imatge està estretament relacionada amb el procés de transició democràtica, quan els sagnants atemptats desestabilitzadors organitzats per determinats cercles neofeixistes contribuïren a popularitzar les expressions "trames negres" o "internacionals negres", que, emprades de manera habitual, designaren eficaçment tèrboles operacions suposadament dirigides des de les "clavegueres" de l'Estat, segons se sospitava en els medis antifranquistes. En contrapartida, però, aquests termes resultaren escassament operatius a l'hora de designar realitats que, a poc a poc, es revel·laren força més complexes. Cal no oblidar, però, que el context polític en què tingueren lloc aquests esdeveniments -caracteritzat pel temor a la involució política i per la necessitat d'elaborar una informació "militant" (de periodisme "de xoc" o de "denúncia")- fou decisiu en la difusió d'aquesta visió.

A la vegada, aquesta visió de les formacions ultradretanes com un conjunt indeferenciat de grups substancialment idèntics dugué -i encara duu en l'actualitat- al desconeixement de les diferents

"famílies polítiques" que integren aquest sector, ja que existeix el convenciment implícit que tots els grups -malgrat possibles diferències externes- són iguals o representen una mateixa ideologia, coincidint a l'hora de qüestionar -per mitjà de la paraula o de l'acció- l'Estat democràtic. Els diferents corrents ideològics i la praxi política dels diversos grups d'extrema dreta han estat objecte de poques matisacions, tret de subratllar certes distincions entre falangistes, carlins, neonazis. Així, per exemple, es dona el cas que les diferències entre els diversos sectors de l'independentisme català (com ara Esquerra Republicana de Catalunya [ERC] i Catalunya Lliure [CLI]) o de l'extrema esquerra (trotskistes, maoïstes, stalinistes) són mínimament conegudes, mentre que no passa el mateix amb els diferents corrents i grups que integren la ultradreta espanyola. Com ja hem assenyalat, les diverses tendències d'aquesta resten poc o gens conegudes, i són descrites amb vagues pinzellades (integristes, neonazis, falangistes, "fuerzanovistes"), per a acabar, sovint, dins d'un mateix calaix. A conseqüència d'aquesta situació han passat desapercebuts diversos processos ideològics i polítics que han tingut lloc en el si de l'extrema dreta espanyola i que en aquesta obra analitzem.

El més important d'aquests processos -que s'inicià durant la transició política- ha estat la temptativa d'establir diferències ideològiques substancials entre dos sectors de l'extrema dreta espanyola: un sector minoritari, radical i avantguardista i un altre majoritari, escassament innovador i històricament continuïsta. El primer estava format pels grups que s'autodefiniren com a "nacional-revolucionaris"; les formacions que empraven aquest terme volien expressar la seva voluntat de trencament amb l'extrema dreta tradicional i manifestaven el desig d'esdevenir forces de ruptura del sistema democràtic, però sense alinear-se amb la ultradreta espanyola -que consideraven immobilista, burgesa i reaccionària-, sinó des de la perspectiva d'una boirosa "tercera via" anticapitalista i anticomunista, mai clarament definida. Aquests grups rebutjaven els dos grans conjunts geopolítics establerts a Europa (les democràcies liberals i capitalistes i el bloc de països socialistes), essent partidaris d'un continent europeu políticament unificat sota un règim suposadament revolucionari però

antimarxista. Més que una adscripció a un corrent ideològic, proclamar-se "nacional-revolucionari" significava adherir-se a un neofeixisme que no pretenia conservar l'ordre establert o retornar a un passat nostàlgic, sinó subvertir el règim i establir un "ordre nou", mai definit amb precisió. Als "nacional-revolucionaris s'oposava l'extrema dreta majoritària, nostàlgica del franquisme i dels anomenats "valors del 18 de juliol", ultracatòlica i -a diferència de l'anterior- sense vel·leïtats revolucionàries. Tot i que aquesta diferenciació tingué lloc a arreu de l'Europa occidental, a Espanya la imprecisió ideològica existent entre ambdós sectors fou més evident que en altres països per diverses raons: la polarització entre els dos sectors (els grups "nacionals-revolucionaris" i els pertanyents a l'extrema dreta "tradicional") es produí al llarg de la transició política i s'articulà entorn de Fuerza Nueva, el partit dirigit per Blas Piñar. Aquest partit, que esdevingué l'"aliat-enemic" i el punt de referència de la majoria de grups ultradretans, mai confeigí un programa polític. Per aquesta causa, les referències ideològiques d'uns i altres foren d'una notable pobresa i, consegüentment, resulten difícils de definir en el nostre estudi, de la mateixa manera que resultaven difícils de determinar pels militants mateixos.⁵ En síntesi, la definició ideològica a partir de conceptes com "nacional-revolucionari" o "tercera via" tenia -i té encara- relació amb la manera en què els grups analitzats s'autodefinien en relació a l'extrema dreta tradicional, més que no pas en l'existència d'uns criteris ideològics establerts. En l'estudi hem al·ludit contínuament a tots dos sectors designant-los, respectivament, com a grups "nacional-revolucionaris" i com a formacions vinculades a l'extrema dreta "tradicional". Aquesta diferenciació requeriria certes matisacions, però el cert és que manquen criteris objectius que permetin establir diferències entre les constel·lacions de grups que configuren l'espai de l'extrema dreta.

Aquesta qüestió ens remet a un problema conceptual més ampli, que aquí només podem esbossar. Al llarg de la recerca, hem considerat el neonazisme com una tendència més de l'extrema dreta i, pel que fa a qüestions de vocabulari, hem emprat com a termes sinònims ultradreta, extrema

dreta, dreta radical i neofeixisme, per bé que són conscients que aquestes dues últimes expressions designen, en principi, realitats polítiques diferents. Idealment, des d'un punt de vista abstracte, la noció de "dreta radical" designaria un sector polític difús, que comprendria des de l'ala extremista dels partits de dreta conservadora fins els sectors moderats de les formacions ultradretanes. El terme neofeixisme, també en sentit abstracte, designaria les formacions polítiques aparegudes en l'àmbit de l'extrema dreta des de la segona meitat dels anys seixanta, quan en aquest àmbit polític es produïren canvis substancials de discurs i d'iconografia en relació als esquemes conceptuals de l'extrema dreta tradicional. En definitiva, el terme "neofeixisme" hauria de designar la *nova* extrema dreta que va irrompre aleshores en el panorama polític.

Però la realitat política del món ultradretà no valida les distincions conceptuals. Els sectors de dreta radical es confonen amb l'extrema dreta i les formacions ultradretanes satel·litzen sovint els sectors neofeixistes. D'aquesta manera, els conceptes de dreta radical, de neofeixisme i d'extrema dreta o d'ultradreta únicament permeten matisar una realitat política que manca de límits interns precisos entre els diferents sectors que la integren. En aquest mateix sentit, cal observar que la consideració del neonazisme com una tendència més de l'extrema dreta no significa que no tingui trets que el diferenciïn del moviment neofeixista; pel contrari, disposa d'una cosmovisió racial i d'una simbologia pròpies. Però quan el situem en el context de l'extrema dreta, observem que les fronteres entre els grups neonazis i la resta de formacions neofeixistes són boiroses i gens clares. Aquesta imprecisió es tradueix en el caràcter "itinerant" de la militància política en l'àmbit de l'extrema dreta: al llarg de la recerca hem conegut molts militants que havien estat en formacions ultradretanes de caràcter molt diferent. Tot i així, volem remarcar que aquesta impossibilitat d'establir fronteres definides entre els diversos sectors no invalida la nostra crítica anterior a la consideració de la ultradreta considerada com un "tot", sense diferències internes significatives.

Ultra la bipolarització que experimentà l'extrema dreta espanyola des de la transició política,

cal fer referència un segon procés que ha passat inadvertit en els mitjans d'informació: la diferent evolució de l'extrema dreta de Barcelona i de Catalunya respecte a la de Madrid i -en general- a de la resta de l'Estat. Considerem que aquesta diferència es deu a dos factors. En primer lloc, a la presència freqüent d'activistes neofeixistes italians a Catalunya, i als contactes establerts entre els grups ubicats a Catalunya i els cercles neofeixistes francesos; tot plegat ha dotat de certa "modernitat" la ultradreta espanyola de Barcelona i de Catalunya. En segon lloc, la ultradreta espanyola ha comptat a Catalunya -i especialment a Barcelona- amb un enemic polític clarament definit i que gaudia d'una destacada presència social: el nacionalisme radical català i, sobretot, l'independentisme marxista. L'existència d'aquest "enemic real" ha empès l'extrema dreta espanyola de Catalunya vers una evolució peculiar per tal de combatre més eficaçment el seu principal antagonista polític, i l'ha dut a un canvi de definició ideològica davant la qüestió nacional catalana al llarg de la transició democràtica: mentre que determinades forces ultradretanes s'han mantingut ancorades en les posicions espanyolistes manifestades a finals dels anys setanta, altres s'han manifestat partidàries d'un confús catalanisme; així, per exemple, el cercle neonazi CEDADE assajà de convertir-se en un grup d'extrema dreta espanyola i catalana alhora.

Una tercera limitació important a l'hora de dur a terme la recerca ha estat la complexitat del tema d'estudi, atés que ha abastat camps molt diversos; ha estat necessari anar més enllà dels habituals dominis de l'historiador i endinsar-se en àmbits que no mantenien cap mena de vincle aparent entre si: des de la biologia i l'etologia fins el món de l'esoterisme i de les sectes totalitàries; des del futbol a l'univers simbòlic de les "tribus urbanes". La voluntat d'analitzar l'evolució del neonazisme en tots els seus vessants ha implicat un esforç de diversificació de les línies de recerca i ha exigint el recurs a una bibliografia tan àmplia com heterogènia.

Finalment, cal assenyalar que el present estudi estava sotmés a una limitació fonamental: calia analitzar un sector polític gairebé marginal, que comprenia un nombre de persones molt reduït i en

el qual era difícil d'entrar, pel fet que l'habitual tractament sensacionalista per part dels mitjans de comunicació havia convertit els medis neofeixistes barcelonins en àmbits refractaris a una recerca d'aquest tipus. Els problemes que plantejava aquesta situació es tracten en l'apartat següent, dedicat a la metodologia emprada.

IV. METODOLOGIA UTILITZADA

La recerca, com ja hem assenyalat, va començar d'una manera no planificada, tot analitzant la ideologia, l'organització i les activitats de diversos grupuscles, l'estudi dels quals es va ampliar progressivament al conjunt de l'extrema dreta present a Catalunya i a l'Estat espanyol, i va dur a la confecció d'una tesi doctoral sobre el moviment neonazi a Espanya. Per tal de realitzar aquest estudi, vam seguir les pautes d'actuació que descrivim tot seguit.

Atesa la manca d'estudis previs i les limitacions de la informació procedent dels mitjans de comunicació, vam optar per cercar informació procedent directament dels cercles neonazis i neofeixistes, bé en forma de material gràfic (adhesius, premsa, llibres), bé en forma de testimonis orals. Amb aquesta finalitat vam seguir -en general- les pautes establertes en les recerques que segueixen el procediment d'"observació participativa" (que consisteix a acumular informació per mitjà de la presència de l'investigador en la vida quotidiana dels col·lectius estudiats) i que solen utilitzar-se en l'estudi de grups difícils d'acotar, designats com a *hidden populations* [poblacions ocultes].⁶ Quant a les pautes de conducta que aquest tipus de metodologia aconsella a l'investigador -el qual sol ser habitualment una persona aliena al medi, com en el cas que ens ocupa- hom recomana sobretot que es mostri clarament la identitat de l'investigador i l'objectiu -o els objectius- de la recerca, sense dissimular la pròpia identitat o assumir-ne una de falsa.⁷

En el nostre cas, no vam mentir ni sobre les finalitats de la nostra recerca ni sobre la nostra ideologia i vam respectar sempre la confidencialitat de les fonts d'informació (no vam donar a

conèixer determinades informacions ni la identitat d'alguns informadors quan això s'ens demanà). A la vegada, vam ampliar les fonts d'informació (escrites i orals) en cercles neonazis o ideològicament afins però de caràcter divers. D'aquesta manera, al llarg de la recerca vam conversar informalment (i sempre que fou possible vam fer entrevistes estructurades) amb quadres, militants i ex-militants dels grups. Sempre vam intentar verificar la informació obtinguda, i quan això no fou possible vam optar per reproduir les dades atenent-nos a la plausibilitat i la versemblança dels fets. Igualment, vam diversificar els camps d'estudi -incloent-hi col·lectius d'"hinchas", cercles skinheads, àmbits esotèrics- i vam aconseguir publicacions neonazis d'arreu del món mitjançant un apartat de correus, a través del qual vam canalitzar la majoria de la correspondència. Les donacions de material gràfic per part d'antics quadres i militants neonazis i neofeixistes, l'adquisició de publicacions i el material cedit gratuïtament per diferents grups editors de propaganda ens van permetre de constituir un arxiu propi que actualment reuneix una important selecció de premsa neonazi i ultradretana. Quant a les entrevistes realitzades, la major part no van ser enregistrades, ja que la gravadora dissuadia els entrevistats i despertava certa incomoditat i, conseqüentment, vam optar únicament per prendre notes.

Per tal de mantenir la relació amb els nostres informadors en l'àmbit d'una recerca de caràcter estrictament històric, hem evitat de col·laborar en periòdics i revistes. Per aquest motiu no hem donat a conèixer cap dada referent a la recerca al llarg dels sis anys durant els quals aquesta s'ha prolongat, tret d'un article publicat a la revista d'història L'Avenc, per mostrar la nostra voluntat de procedir a una anàlisi històrica minuciosa dels fets, excloent un tractament sensacionalista o superficial. Aquest article també va refermar la nostra identitat com a historiadors, ja que en ambients polítics marginals -encara que pugui semblar estrany- hi ha un segon perill que pot qüestionar la tasca de l'investigador: ser confós amb un col·laborador dels nombrosos serveis d'informació existents. Igualment, hem optat per donar a conèixer globalment tant el resultat de la nostra recerca com la identitat de tots els nostres informadors que no han manifestat la voluntat de romandre en l'anonimat. Amb això hem pretès

evitar els malentesos, les suspicàcies i els recels que hauria pogut originar la publicació sectorial del contingut de la recerca, ja fos a través de revistes especialitzades o dels mitjans de comunicació.

És important d'assenyalar el fet que hem mantingut un tracte molt directe amb els nostres informadors i, en tal sentit, seria erroni pensar que aquesta recerca es va dur a terme d'una manera clandestina -o pseudo-clandestina- i en un ambient hostil. Pel contrari, la investigació ha estat possible gràcies a diversos col.laboradors que ens han donat suport i ens han facilitat la nostra tasca. Ens referim, especialment, als senyors Angel Ricote, Ramon Bau i Ernesto Milá, els quals van creure que aquesta tesi doctoral representava un esforç seriós per a realitzar una història "objectiva" del neonazisme a Espanya. En aquest cas, l'ús del terme "objectiva" no fa referència al fet que els informadors ens consideressin "neutres" ideològicament i, per tant, equànims a l'hora d'analitzar els esdeveniments, sinó que més aviat hom va confiar en la nostra voluntat de mantenir-nos en una perspectiva crítica, igualment distant de l'antifeixisme militant i de la denúncia. Alhora, considerem que hom optà per donar suport a un investigador alié al medi polític dels informadors per tal d'evitar la difusió de versions tendencioses dels esdeveniments, elaborades amb la finalitat de "passar comptes" o de justificar-se personalment. En aquest sentit, desitjem que la nostra recerca no defraudi la confiança que ens van atorgar els nostres informadors.

Volem remarcar un altre aspecte extraordinàriament important de la metodologia utilitzada, que en la present tesi doctoral no ha quedat prou reflectit: el recurs a la lectura i a la interpretació d'adhesius, de cartells i de pintades al carrer. El material gràfic que adjuntem en els annexes d'alguns capítols és únicament una petita selecció del que hem reunit, i que ens ha estat molt útil per a mostrar i/o establir certes relacions en el si del moviment neonazi espanyol i internacional.

V. PRECISIONS FINALS

La necessitat de contextualitzar l'evolució del moviment neonazi en el si de la ultradreta

espanyola i internacional ha generat un marc de referències ampli, que alguns cops no ha reunit tota la precisió desitjable. Aquest fet ha tingut repercussions en la redacció de l'obra. D'una banda, no ha estat possible de reunir la informació sobre determinades persones de manera sistemàtica: en alguns casos apareix informació sobre un mateix personatge en diferents capítols, mentre que en altres casos es repeteixen dades. D'altra banda, al llarg del text ens hem vist obligats a fer nombroses remissions a les notes del final de cada capítol o a d'altres capítols; en aquest sentit, per exemple, són conscients que la lectura del primer capítol pot resultar feixuga. Tot i adjuntar un glossari de sigles, abreviatures i acrònims, també hem reiterat noms de persones i de grups polítics quan hem considerat que això podia facilitar la lectura de l'obra.

L'ús del terme "militant", emprat al llarg de la nostra investigació per a referir-nos a persones vinculades a les diferents organitzacions, no designa sempre una militància comprovada de manera fefaent. Ha estat impossible de consultar els fitxers d'integrants de les organitzacions analitzades (si és que aquestes en disposaven) i, en conseqüència, ignorem en tots els casos si un individu tingué o no carnet de militant d'una formació. Així, hem considerat "militants" aquelles persones que desenvoluparen tasques actives -col.laboració en revistes, exercici de càrrecs, etc.- en les diferents organitzacions.

Quant als textos reproduïts en les cites, hem optat per mantenir l'idioma original únicament quan aquest era català o castellà, mentre que hem fet una traducció lliure de la resta d'idiomes. Pel que fa als textos procedents de revistes neofeixistes, hem optat per respectar els errors (ortogràfics o sintàctics) que presentaven. Sovint hem reiterat que les errades lingüístiques de les cites no eren degudes a una transcripció errònia sinó a una còpia fidel de l'original. En alguns casos, hem cregut rellevant remarcar determinades errades o expressions per mitjà d'un expressiu *[sic]*, però no l'hem emprat de manera sistemàtica, atès que en alguns casos (sobretot en els textos originalment escrits en català) els errors eren molt nombrosos.

Finalment, volem assenyalar que falta donar a conèixer una part d'aquesta recerca relativa als diversos grupuscles neofeixistes i racistes que han sorgit en el si del nacionalisme radical català. Alguns d'aquests grups (especialment el col·lectiu Nosaltres Sols!) han estat citats al llarg de l'obra en diverses ocasions, però no han rebut un tractament sistemàtic, degut, fonamentalment, al fet que el marc de referències utilitzat ja era prou complexe i -en alguns casos- feixuc. Ampliar-lo amb el maneig d'informació relativa a un nou sector polític (el nacionalisme radical català) hauria suposat afegir més complexitat a la redacció i hauria pogut donar lloc a certa confusió. Considerem que després de donar a conèixer aquesta recerca estarem en condicions d'oferir un estudi sobre els grupuscles neonazis i neofeixistes sorgits en el si del nacionalisme radical català, ja que hom disposarà del marc de referències establert en la present tesi.

VI. NOTES

- 1 Malgrat la nostra pretensió d'exhaustivitat, en la recerca present únicament han estat estudiats aquells grups neonazis (o similars) l'existència dels quals ha estat significativa en l'evolució del neonazisme espanyol. Són conscients que han existit nombrosos grups de transcendència molt limitada, focalitzats en una ciutat o en varies (generalment relacionats amb la dinàmica de l'extrema dreta local). Tot i la nostra voluntat d'exhaustivitat, no ha estat possible d'historiar aquests grups (probablement l'anomenada Juventud Vikinga de Madrid, liderada per un ex-combatent alemany que es feia anomenar "capitán Walter", sigui l'únic grup de certa entitat que ha restat al marge d'aquest estudi).
- 2 Unicament coneixem la tesi de José Luis Rodríguez Jiménez, La extrema derecha en España: del tardofranquismo a la consolidación de la democracia (1967-1982), Universidad Autónoma de Madrid, 1992. Cal tenir present que els primers articles acadèmics sobre partits o grups ultradretans en la etapa de la transició democràtica o durant les darreries del franquisme han aparegut en dates molt recents, com es pot apreciar en la bibliografia final.
- 3 Vegeu, per exemple, les dificultats ja apuntades per Ramon Pi, "El bosque de las siglas", Que es la ultraderecha, Ediciones La Gaya Ciencia, Barcelona, 1976, pp. 47-54. Una mostra d'aquesta confusió es reflecteix a J. Playà Maset; Antoni Batista, "Quaranta-cinc organitzacions ultres per a 30.000 electors a Catalunya", Avui (20/IX/1987).
- 4 No hem d'oblidar, però, que aquesta imatge també es projecta sobre l'extrema esquerra, especialment en referir-se a les xarxes de terrorisme internacional. Pel que fa a l'extrema dreta espanyola, els exemples il·lustratius són prou abundants, i van des de la coneguda pel·lícula de Juan Antonio Bardem, Siete días de Enero (1978) fins al dossier periodístic confeït amb el pseudònim de Federico Pérez Galdós, Extrema derecha S.A. Nombres, conexiones y finanzas, Dossiers monográficos, 8, s.a., 56 pp. o la recent novel·la de Joan Rabasseda, Führer ADN, La Campana, Barcelona, 1993, 222 pp.
- 5 Ja als anys noranta, antics militants neofeixistes procedents de sectors "nacional-revolucionaris" assenyalaren la manca de contingut d'aquesta expressió. Així, un número especial de Sin tregua, la revista d'una anomenada Asociación Nueva Europa (vegeu el capítol 9 d'aquesta obra), afirmà que "el nacionalismo-revolucionario es indefinible por que [sic] carece de una teorización en profundidad, y como máximo dispone de una serie de consignas comunes y de emblemas (cruz céltica, tridente, etc.) que les da una sensación de entidad política, entidad que en realidad no existe" (Sin tregua, número especial. Nacionalismo Revolucionario y Nueva Europa. El subtítol d'aquesta publicació era "la coherencia antes que los tópicos, la eficacia antes que la estética, la acción política antes que el culturalismo y el activismo", p.3; la negreta procedeix del text original).
- 6 Sobre la metodologia i l'estudi de poblacions ocultes, vegeu Elizabeth Y. Lambert (Ed.), The collection and interpretation of data from hidden populations, U. S. Department of Health and Human Services, Washington, 1990, 95 pp.
- 7 Hi ha, com a mínim, cinc raons que ho justifiquen: 1) en cas de ser descobert, hom perd tota confiança i credibilitat; 2) no és ètic guanyar-se la confiança dels informadors i després dur a terme una recerca sota falsos pretextos; 3) la tensió, en alguns casos, pot ser elevada i la recerca pot veure's ressentida si, a més de la tensió mateixa de la investigació, hom hi afegeix la inquietud per no veure's descobert; 4) en cas d'assumir una identitat falsa o pretendre infiltrar-se en aquest ambient utilitzant vies fraudulentament, hom pot acabar "passant-se a l'altra banda", ja que el grau d'òsmosi pot ser -i acostuma a ser- molt elevat i això suposa pràcticament la desaparició existent entre l'investigador-observador i l'investigador-analista de la informació; 5) finalment, no es poden realitzar entrevistes estructurades ni tampoc fer preguntes que no s'esperarien d'un membre del grup. Hom recomana que l'investigador deixi ben clares les raons de la seva recerca i segueixi un procés lent d'establir contactes: cal ésser acceptat, esperar, observar i aconseguir l'accés a diferents personatges que puguin considerar-se significatius dels cercles polítics que hom vol conèixer (Drug Indicators project 1985, Problemas de drogas: valoración de necesidades locales, Plan Nacional Sobre Drogas/Ministerio de Sanidad y Consumo, Madrid, 1991, p.55; respecte a les característiques que ha de reunir un treballador de camp en l'estudi d'àmbits d'aquesta mena, vegeu també les pp.182-186).

PRIMERA PART

**DELS ORÍGENS A LA CRISI DE CEDADE
(1966-1984)**

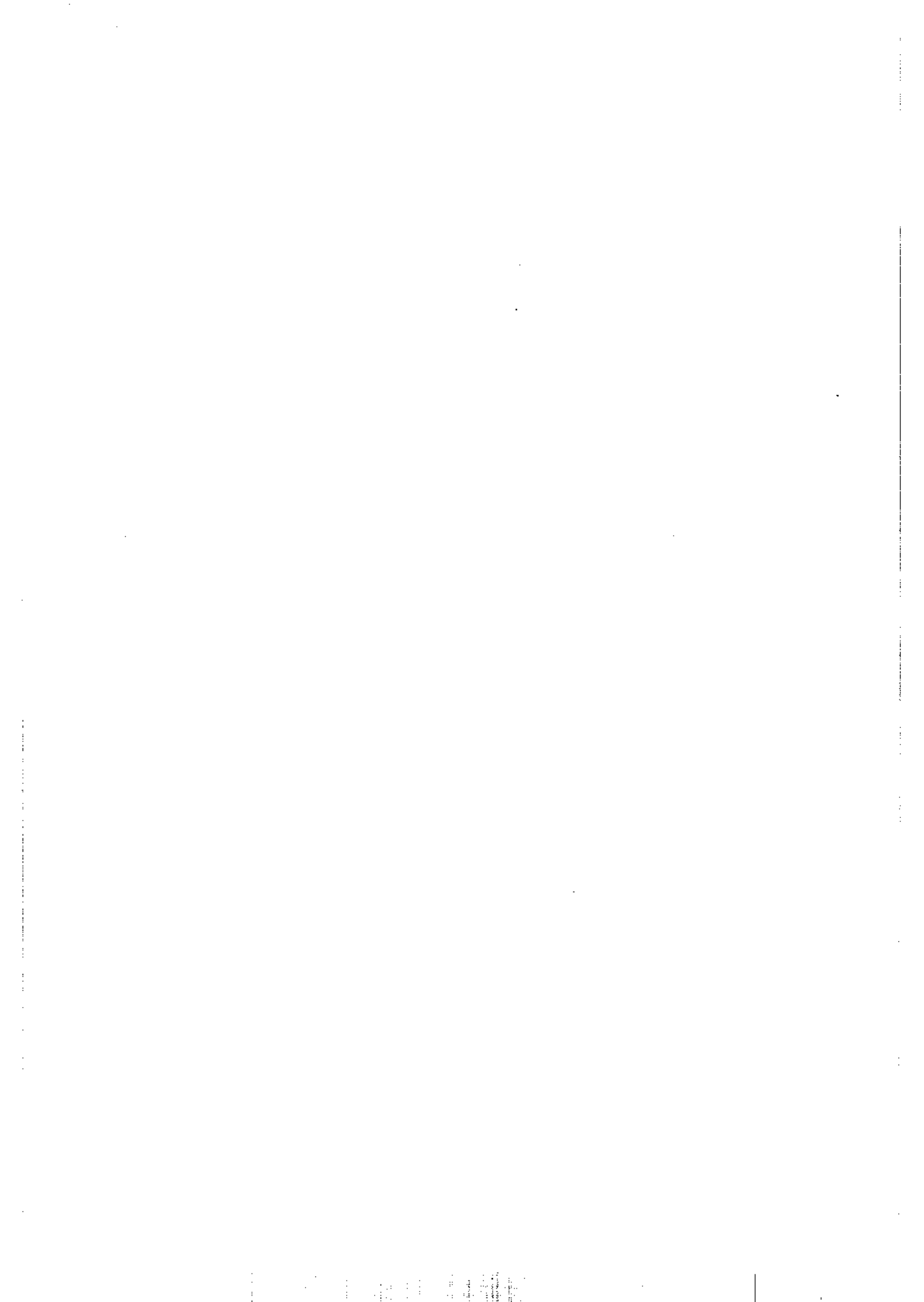

La necessitat de l'existència d'una organització com CEDADE a Catalunya es evident. Mentre l'any 1935 quasi no hi havien comunistes a Catalunya i tots els partits defensaven un autèntic catalanisme, actualment, el nombre d'organitzacions comunistes és molt gran. Tant el PSUC com el PSOE -o llurs representants a Catalunya- o l'UGT, fineixen llurs actes cantant l'Internacional, puny enlaire. Així doncs, a una força comunista creixent, s'ha d'oposar una força anticomunista que no sigui centralista sino catalana, que lluiti per Catalunya, i cap pot ser millor que CEDADE, que a més de mantenir llur central europea a Barcelona, ha donat proves evidents de la seva postura, adhuc en aquells temps en que era poc 'polític' actuar així.

[...]

CEDADE es una necessitat imperiosa per a Catalunya, doncs cubreix aspectes que fins ara no s'han tingut en compte. El perill comunista es cerneix sobre nosaltres i no podem creure seriosament que la ideologia que ha negat l'independència de Croàcia, o ha acabat amb la d'Estònia, Letònia, Ucraïna, etc., respectarà la nostra. No creiem en aquells que demanen llibertat i autonomia en nom dels que la neguen a aquests territoris.

"Per què CEDADE a Girona?", L'Allau. Full d'informació CEDADE-Catalunya, (s.d., s.n.).

INTRODUCCIÓ

En aquesta primera part, com ja hem assenyalat, analitzem la història del moviment neonazi espanyol entre 1966 i 1984. Durant aquest període que comprèn gairebé dues dècades, únicament existí una organització neonazi rellevant, CEDADE, que -a més a més- fou la que establí una particular ortodòxia ideològica en el neonazisme espanyol durant aquests anys (un nacionalsocialisme elitista i centrat en la formació ideològica, amb un catolicisme de vessant integrista i una estreta associació amb la figura i l'obra de Richard Wagner). Únicament entre 1970 i 1974 arribà a constituir-se una segona formació nacionalsocialista, de caràcter totalment diferent a CEDADE: el PENS, que -actuant violentament des de la clandestinitat- entre 1970 i 1974 exhibí un neonazisme violent. Quan desaparegué aquest grup, novament CEDADE continuà establint l'ortodòxia ideològica i esdevingué la formació neonazi més important de l'estat espanyol i una de les més destacades a nivell mundial. Aquesta situació es mantingué fins mitjans dels anys vuitanta, quan CEDADE experimentà una crisi profunda (reflex de la que travessava el conjunt de l'extrema dreta espanyola) i conegué diverses escissions. A partir d'aleshores s'iniciava una segona etapa en el si del neonazisme espanyol.

Al llarg d'aquest període, podem comprovar que la trajectòria d'aquesta organització es caracteritzà per la seva incapacitat d'adaptar-se a la nova conjuntura política creada pel procés de transició democràtica i la voluntat de mantenir un equilibri impossible entre un nacionalisme paneuropeu, la defensa tàctica de postulats catalanistes i una militància procedent majoritàriament de l'extrema dreta espanyola, que difícilment podia assumir un nacionalisme que no fos espanyol i basat en un estat unitari i centralista, originant una important contradicció interna en el si de CEDADE. D'altra banda, CEDADE renuncià a dur a terme una activitat política pública (actuant com una força extraparlamentària), fet que creà una segona contradicció rellevant, ja que algun sectors de militants pretenien actuar políticament. Finalment, cal destacar que CEDADE, en una temptativa de marcar

distàncies d'altres forces de l'extrema dreta espanyola, assajà de lluitar contra el nacionalisme radical català i l'esquerra socialista i marxista utilitzant els mateixos eixos ideològics d'aquests sectors polítics, però des de la perspectiva ideològica de CEDADE. Així, al llarg de la transició CEDADE assajà de presentar-se com un cercle neonazi català -impulsant, fins i tot, un fantasmagòric Partit NacionalSocialista Català- i llançà consignes ecologistes, exaltà una feminitat conservadora davant del feminisme militant, postulà un ecologisme contradictori -a voltes carrincló, a voltes militant, amb una ambigua posició davant l'energia nuclear- i, en el si de l'organització se succeïren les iniciatives més diverses sense cap mena de planificació ni continuïtat. Cal destacar, tanmateix, que el confusionisme de CEDADE i les seves contradiccions mai es reflectiren en la projecció externa de l'entitat, que -a nivell internacional- sempre gaudí de la imatge d'una organització neonazi disciplinada i dotada de recursos humans i econòmics.

Aquesta primera part de l'estudi analitza l'evolució de CEDADE des dels seus orígens -que es remunten a mitjans dels anys cinquanta- fins a l'esclat de la crisi de l'entitat neonazi. Únicament un capítol està dedicat al PENS, la formació neonazi alternativa a CEDADE. A aquesta primera part no hi hem afegit reflexions finals o conclusions, ja que aquestes serien reiteratives respecte tant a la introducció de la segona part d'aquesta obra com al seu capítol 8 (on es detalla l'evolució de CEDADE fins a inicis dels anys noranta).

CAPÍTOL I. ELS ORÍGENS DE CEDADE. FALANGISTES I EXILIATS A BARCELONA (1956-1966)

El sorgiment del moviment neonazi a Espanya podem situar-lo oficialment l'any 1966, quan hom creà legalment l'anomenat Círculo Español De Amigos De Europa [CEDADE]. CEDADE, inicialment, agrupà un col·lectiu políticament heterogeni d'exiliats feixistes europeus (alemanys, francesos, italians i hongaresos), alguns membres de la Guardia de Franco i un grup de joves imbuïts d'un nazisme singular, ja que la seva ideologia nacionalsocialista associava estretament la figura del compositor alemany Richard Wagner -considerat el precursor del nacionalsocialisme- amb la d'Adolf Hitler. Tanmateix, aquest grup de fundadors de CEDADE (que no superà la vintena de persones) es conformà al llarg d'un decenni aproximadament, entre 1956 i 1966. El seu principal animador fou Angel Ricote Sumalla, un membre de la Guardia de Franco.

El ressò internacional aconseguït per CEDADE al llarg de la seva història (que encara perdura en l'actualitat), afegit al desconeixement dels inicis del grup, ha dut a mitificar els seus orígens, presentant CEDADE com un projecte polític d'antics combatents nazis alemanys i feixistes italians. Així, per exemple, un informe sobre les causes de l'ascens del feixisme i el racisme a Europa elaborat pel Parlament Europeu l'any 1985, oferia la següent versió de la creació de CEDADE: "[CEDADE fou] Fundado en la República Federal de Alemania en agosto de 1965, bajo la égida de una sociedad wagneriana, por varios militares y responsables militares y profesionales de los regímenes hitleriano y mussoliniano, siguió desarrollándose en España, con Madrid como sede y principal filial. Tras ella se ocultarían otras organizaciones con siglas explícitamente nazis"¹ Paral·lelament, la versió oficial que CEDADE ofereix sobre la seva creació en alguns dels seus textos (ja durant la dècada dels anys setanta), presenta notables oblit, ja que el seu nucli fundacional resta reduït únicament al grup de joves nacionalsocialistes wagnerians: CEDADE hauria estat, una formació creada per un grup de joves que, inicialment, la concebien com una associació wagneriana.²

En aquest primer capítol hem reconstruït els orígens d'aquesta formació (la composició del seu nucli fundacional, les seves primeres activitats, les relacions internacionals que havien establert) i hem assenyalat alguns elements ideològics que posteriorment conformaren la cosmovisió nacionalsocialista d'aquesta entitat, alhora que pretenem rebatre les visions distorsionades que envolten la creació de CEDADE.

I. ELS ORÍGENS DE CEDADE

Les relacions d'Angel Ricote amb el moviment neofeixista internacional: el Nouvel Ordre Européen i Jeune Europe

Angel Ricote era membre d'una centúria de la Guardia de Franco³ que mantenia una voluminosa correspondència amb grups ultradretans d'arreu del món, però sobretot d'Europa. L'any 1956 la seva centúria es desplaçà a Roma per tal de fer una ofrena al Papa. Allí, Ricote, mogut per la curiositat, visità la seu del Movimento Sociale Italiano [Moviment Social Italià, MSI],⁴ on demanà informació sobre aquest partit i deixà les seves dades personals per tal d'establir correspondència. Al cap d'un temps rebé a Barcelona una carta de Jean Robert Debbaut, un activista ultradretà belga. Debbaut⁵ era un ex-SS való, antic membre del moviment rexista, dirigit per Léon Degrelle i un dels promotors més destacats d'un anomenat Moviment pel retorn de Léon Degrelle⁶ a Bèlgica. Debbaut estava ben relacionat amb diversos grupuscles feixistes i d'extrema dreta europeus i, alhora, era membre destacat d'una organització racista europea, l'anomenat Nouvel Ordre Européen [Nou Ordre Europeu, NOE]. El NOE era una organització internacional presidida per un mestre d'escola suís, Gaston A. Amaudruz, que pretenia difondre una cosmovisió racial de la societat. Donat que CEDADE adoptà la cosmovisió del NOE, l'anomenat "social-racisme", hem considerat adient oferir una breu descripció sobre els orígens d'aquesta agrupació.

La creació del NOE cal inserir-la en el marc de les temptatives de reorganització a nivell internacional del moviment feixista europeu durant la postguerra.⁷ El NOE fou fundat en un congrés

celebrat a Zuric (Suïssa) l'any 1951, amb l'assistència de representants de diversos grupuscles ultradretans europeus i Amaudruz fou nomenat el seu secretari general.⁸ Els membres del NOE es reunien periòdicament a diferents ciutats europees, en forma de congressos o assemblees.⁹ El NOE fou utilitzat de manera notable per activistes ultradretans i diverses organitzacions d'extrema dreta com a mitjà per establir contactes a nivell internacional, sense que els assistents i membres (el NOE admet tant l'adhesió d'organitzacions com la de persones, a títol individual) adoptessin clarament les tesis racistes del NOE. Els postulats teòrics de l'organització foren elaborats pel mateix Amaudruz i el francès René Binet, qui fou un significat col·laboracionista amb els alemanys durant la Segona Guerra Mundial i actiu militant de l'extrema dreta durant la postguerra.¹⁰ La Weltanschauung racista del NOE, essencialment, concebeix Europa com una comunitat racial única i hom la pot trobar sistematizada en diverses obres (tal vegada, el text més significatiu i, a la vegada explícit, sigui l'anomenat Manifest Social Racista)¹¹ i que el propi Amaudruz sintetitzà així l'any 1979: "El arma de la comunidad racial será Europa. Una confederación europea en principio occidental pero destinada a englobar enseguida a todos los pueblos arios del mundo, entre los cuales se hallan también los de América, Australia y la actual Unión Soviética".¹²

Ricote, doncs, es relacionà amb aquesta organització racista internacional a finals dels anys cinquanta (quan el NOE era, gairebé, l'únic organisme amb cert protagonisme de l'extrema dreta europea). Ricote conegué personalment Amaudruz i esdevingué un representant destacat del NOE a Espanya. Amb les adreces que reuní progressivament, nodrí una voluminosa correspondència amb feixistes europeus i d'Amèrica Llatina. Arran del seu intercanvi epistolar, la figura de Ricote fou coneguda en els cercles ultradretans europeus i, d'aquesta manera, hom li proposà formar part d'una altra organització feixista anomenada Jeune Europa [Jove Europa, JE], si bé Ricote decidí restar-ne al marge.¹³ Tot i així, hem considerat important fer una breu descripció del que fou aquest moviment, ja que, al llarg d'aquesta obra, hi farem reiterades referències.

JE tal vegada hagi estat el grup ultradretà internacional més important creat d'ençà la postguerra i ens cal fer-ne algunes precisions, ja que tingué una gran influència sobre l'extrema dreta europea de finals dels anys seixanta i la primera dècada dels anys setanta. JE fou fundada l'any 1963 pel belga Jean Thiriart¹⁴ i aviat esdevingué un moviment d'extrema dreta radical d'abast internacional que adoptà un nou discurs: la concepció d'una Europa unitària, concebuda com una "tercera via": un bloc polític-econòmic davant del sistema comunista i l'imperialisme capitalista dels Estats Units. En síntesi, una concepció geopolítica ultradretana que considerava l'evolució d'Europa al marge dels dos blocs dominants. JE desterrà la nostàlgia pel Tercer Reich i relegà a un segon pla les tendències biològiques i racistes hereves del nazisme. A la vegada, dotà d'una nova imatge al seu moviment, adoptant la coneguda creu cèltica,¹⁵ que fou popularitzada arreu d'Europa, esdevint el símbol per excel·lència del neofeixisme fins a l'actualitat. Thiriart popularitzà les seves tesis a ¡Arriba Europa!. Una Europa unida: un imperio de 400 millones de hombres,¹⁶ que fou traduïda a varis idiomes. JE creà seccions en diversos països europeus (Espanya entre aquests) i arribà a plantejar-se la creació d'una organització paral·lela -Joven América-, de posicions properes al peronisme. El clar anti-imperialisme nord-americà manifestat per Thiriart durant els anys seixanta, derivà en una singular posició pro-leninista que ell anomenaria "Nacional-Comunitarisme". Vers l'any 1966 l'experiència de JE ja es podia donar per finalitzada.

Tot i que pugui resultar una asseveració agosarada, considerem que JE esdevé l'inici del modern moviment feixista europeu, i que -a partir de 1966- hom podria referir-se a l'existència d'un moviment *neofeixista* com a tal, en la mesura que aquest havia experimentat canvis notables tant en la seva vessant ideològica com en la iconogràfica i l'estètica. D'aquesta manera, tot i l'èxit desigual de JE, les tesis paneuropeïstes de Thiriart passaren a ser el referent de nombrosos grups neofeixistes ja durant els anys setanta, que es proclamaren seguidors de "terceres vies" i s'autodefiniren com a "nacional-revolucionaris".¹⁷

Com podem constatar, Angel Ricote conegué de prop les vicissituds de la reorganització de l'extrema dreta europea i, quant menys, conegué les seves temptatives més destacades de reorganització.

La convergència d'exiliats feixistes europeus i falangistes

A finals dels anys cinquanta, Ricote posseïa un extens coneixement del moviment ultradretà europeu i havia reunit un fons de publicacions en diversos idiomes. Fou llavors quan Agustín Vargas Gold (també membre de la centúria de la Guardia de Franco de Ricote), assabentat de la correspondència internacional que el seu company mantenia, li proposà de constituir un grup, o fer quelcom similar, per tal de donar un cert relleu a aquestes relacions, proposta que Ricote acceptà. Per dur a terme aquesta iniciativa van cercar un local i mitjans econòmics a la seu de Falange del Districte VII (al carrer Cros, número 7, a Sants), el dirigent de la qual també pertanyia a la mateixa centúria de Ricote i Vargas.

Paral·lelament, entre 1956 i 1959, Ricote, Vargas i d'altres membres d'aquesta mateixa centúria (Pedro Aparicio, Julio Garduño i Carmelo Abellán) havien fet amistat amb exiliats europeus de diverses nacionalitats residents a Barcelona (cal tenir present que la postguerra havia generat una important colònia d'exiliats feixistes de diverses nacionalitats a Espanya).¹⁸ Aquesta relació entre falangistes i exiliats s'inicià amb l'assistència a les misses en record de Benito Mussolini que anualment eren celebrades a Barcelona.¹⁹ Aquests oficis religiosos els organitzaven dos membres del MSI residents a la ciutat: el general Grillo (ignorem el seu nom) i Tommaso Petri. El general Grillo havia lluitat amb les tropes franquistes durant la Guerra Civil espanyola i gaudia d'una situació econòmica acomodada, essent el representant oficial del MSI a Barcelona que hom convidava als actes polítics rellevants que tenien lloc a la ciutat. Petri -antic combatent de la República Social Italiana i membre també del MSI-, era, a diferència de Grillo, un simple militant que es relacionava amb els

cercles falangistes locals i els nuclis d'exiliats feixistes a Barcelona. Fou precisament en una d'aquestes misses per Mussolini quan Petri presentà un grup d'exiliats feixistes europeus a Ricote i als seus companys de centúria.

Aquest grup d'exiliats es reunia setmanalment al domicili de Jack Endres, un alemany resident a Barcelona. Endres era directiu de l'empresa de maquinària i accessoris pel calçat Endres i Bozung.²⁰ S'havia establert a Barcelona com a representant de l'empresa citada en acabar la Primera Guerra Mundial i, en morir l'amo d'aquesta, Endres es va convertir en el seu propietari. A desgrat de residir a Espanya des dels anys vint (i, per tant, no haver assistit directament a l'ascens del nazisme al poder), era un nacionalsocialista convençut: segons Ricote, Endres tenia exposada una bandera amb la creu gammada i un retrat de Hitler en un lloc destacat de l'entrada del seu domicili. Allí, cada dissabte acostumaven a trobar-s'hi altres exiliats: Esteban Darvas (ex-director general de transports del règim feixista de Ferenç Szalasi a Hongria),²¹ Ferenç Mányik Mulacs (també hongarès), Raoul Marin, un tal Rameau -ambdós francesos, que havien servit al règim de Vichy i haurien fugit de camps d'internament- i Friedrich Kuhfuss, un ex-combatent nacionalsocialista alemany. De tot aquest grup, Kuhfuss era l'únic que mantenia amplis contactes internacionals, gaudint d'una certa reputació de publicista antisemita.²² És especialment interessant conèixer la figura de Kuhfuss, ja que -a partir de l'any 1970- fou considerat el principal mentor ideològic de CEDADE.

Friedrich Kuhfuss²³ havia estat soldat voluntari alemany durant la Primera Guerra Mundial, on obtingué una Creu de Ferro. Encara que no fou militant de primera hora del Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei [Partit Nacionalsocialista Alemany, NSDAP], s'adherí a aquest i entrà a formar part de les anomenades cèl·lules nacionalsocialistes de les fàbriques alemanyes. Lluità a l'Exèrcit alemany novament durant la Segona Guerra Mundial i vingué a Espanya cercant wolframi per al règim nacionalsocialista. A la fi del conflicte bèl·lic retornà a Alemanya on, la vigília de la derrota, destruí tots els arxius que li fou possible. Després de ser detingut per les forces aliades passà

cinc anys en camps d'internament. Ja en llibertat, s'instal·là a Espanya, des d'on mantingué una gran quantitat de correspondència amb grups nacionalsocialistes de tota Europa, alhora que la difusió de les idees nazis i antisemites esdevingué la seva única activitat coneguda. Així, tenim la referència de que l'any 1959 Kuhfuss participà en una concentració ultradretana internacional a Detmold (Alemanya Occidental);²⁴ un aplec de feixistes i nacionalsocialistes d'arreu del món (incloent-hi membres del Ku-Klux-Klan [KKK]) que commemorà la derrota inflingida per Armini -heroi nacional germànic- a les tropes romanes comandades per Varo en el bosc de Teutoburg.²⁵ La reunió era imbuïda de mística racista, essent convidats aquells personatges i entitats que lluitaven pel reneixement dels pobles germànics del nord, amb l'objectiu de preservar la raça blanca de l'amenaça de la contaminació racial negra, dels jueus i de l'Església. Al final de la trobada, Walter Grün -un antisemita d'origen alemany nacionalitzat suec- redactà un programa amb la col·laboració de Kuhfuss (el "Programa de Detmold"). El text esmentat exhortava a la unificació de totes les forces nacionalsocialistes europees i apel·lava a lluitar contra la triple conspiració (jueva, maçònica i comunista)²⁶ d'abast mundial. Cal tenir present, però, la nul·la transcendència d'aquesta mena de reunions i dels manifestes i programes que hom redactava, dels quals l'elaborat per Grün i Kuhfuss no en fou una excepció.

La vida de Kuhfuss a Espanya se centrà en les seves activitats antisemites, difonent pamflets de diversos grups com, per exemple, l'Aktion Oder-Neise [Acció Oder-Neise, AKON] creada el 1962, que reivindicava les fronteres de l'anomenada Gran Alemanya (referència a les fronteres de l'any 1914, que comprenien els territoris alemanys que havien estat de l'imperi austro-hongarès).²⁷ Tot i així, Kuhfuss mai gaudí de cap rellevància entre els exiliats nacionalsocialistes residents a Espanya, sinó que fou una figura marginal entre aquests. Igualment, Kuhfuss tenia molt poc a veure amb la imatge d'un perillós activista nacionalsocialista amb bones connexions internacionals, malgrat les seves activitats. Així, la seva situació econòmica era precària. Si bé sembla cert que Kuhfuss dominava trenta llengües i dialectes europeus, fou incapaç de trobar una feina que estigués d'acord

amb aquestes capacitats a causa del seu fanatisme polític; quan, per exemple, trobava feina ocasionalment en agències de viatges, obsequiava els clients alemanys amb propaganda d'organitzacions com l'AKON, fet que els hi causava un notable estupor. D'altra banda, Kuhfuss es dedicà íntegrament a l'activitat política sense tenir ingressos econòmics de cap mena, a la vegada que no es preocupà d'obtenir una feina regular i remunerada. Els seus ingressos irregulars els destinava a finançar la seva nombrosa correspondència, les subscripcions a premsa internacional de tipus antisemita i a l'adquisició de literatura similar. Era un activista incansable: repartia els periòdics adquirits pel carrer o posava els fulls volants als parabrises dels automòbils; quan no tenia recursos econòmics no dubtava en vendre els llençols i la vaixel·la particular o, fins i tot, crear sigles d'organitzacions anticomunistes mundials, totalment irreal·s, a nom de les quals escrivia demanant fons econòmics per subsistir. Si bé el fanatisme de Kuhfuss impressionà als membres més joves de CEDADE, Ricote i els seus companys de la Guardia de Franco lamentaven algunes d'aquestes iniciatives, ja que sovint comprometien la reputació de tots els integrants del grup. Kuhfuss morí en la indigència i la soledat l'any 1971, fet que passà totalment desapercebut en els cercles nacionalsocialistes residents a Espanya.²⁸

En general, el món dels exiliats que es reunia amb Ricote i els seus companys falangistes, no tenia gairebé res amb comú amb el que els medis de comunicació acostumen a anomenar "trames negres internacionals", essent molt més similar a l'univers descrit per Edward H. Carr a la seva obra Els exiliats romàntics:²⁹ un cercle reduït d'amistats polítiques amb picabaralles internes³⁰ i alguns gests pretensiosos que, a voltes, no deixaven de ser patètics. Un cas il·lustratiu es produí l'any 1957, quan Ricote organitzà un aperitiu en honor del cònsol egipci a Barcelona, amb la finalitat d'aconseguir ajut financer d'Egipte per a les seves activitats polítiques. Mentre els membres francesos del grup es negaren a assistir-hi a causa dels fets de Suez (la nacionalització del canal duta a terme pel president egipci Gamal 'Abd al-Nasser), Kuhfuss assajà de treure un profit material de la reunió i s'oferí al

cònsol egipci com a "informador". Posteriorment, el cònsol es queixà a Ricote de que les informacions que li ofería Kuhfuss es trobaven als diaris. El mateix Ricote comprovà astorat que aquell aperitiu ofert al cònsol egipci havia estat utilitzat per Kuhfuss per presentar-lo com l'acte de constitució d'un directori mundial anticomunista amb suport d'Egipte, demanant ajuda econòmica als neofeixistes europeus per consolidar l'entitat.³¹

II. LA CREACIÓ DE CEDADE

Del Boletín Informativo a la revista Juanpérez

La primera activitat del col·lectiu que aplegà Ricote i els seus companys falangistes i el cercle d'exiliats esmentat, fou la publicació d'un butlletí de durada efímera (n'aparegueren tres números) l'any 1959: el Boletín Informativo, editat per la delegació de Falange del Districte VII de Barcelona. Cadascú dels números homenatjà una figura del feixisme europeu: el primer³² era dedicat a José Antonio, el segon³³ a Benito Mussolini i el tercer -i últim-³⁴ a Ferenc Szalasi. En aquest butlletí, en general, hom expressà posicions crítiques envers l'evolució del règim i manifestà la seva adhesió a una Europa unida, allunyada del comunisme i de la democràcia liberal. Així, en l'editorial del primer número, hom afirmà que:

Deseamos, [...] hacer oír nuestra voz europeista para decir lo que la juventud revolucionaria piensa sobre ello. Una juventud revolucionaria que si se llama nacionalsindicalista en España, lo es fascista en Italia, nacional-socialista en Alemania, rexista en Bélgica, en Francia con los Movimientos Popular Francés y el de Saint-Céré, en Suiza con el Partido Popular Suizo, etc., etc.

Portavoces de este nuevo modo de pensar, es lo que pretendemos ser, para colaborar en la creación del Nuevo Orden Europeo, dentro de los postulados fundamentales de Patria, Pan y Justicia.³⁵

El butlletí no acostumà a tractar temes nacionals o qüestions relacionades amb la Falange, sinó notícies referents a Europa, tant d'activitats puntuals de grups feixistes, com comentaris d'anàlisi política, sense mancar articles sobre "la influencia del sionismo en la política moderna".³⁶ Hom reproduí articles apareguts en periòdics i òrgans de grups estrangers; així les signatures de Roland

Cavallier³⁷ o Konrad Windisch³⁸ que aparegueren en el butlletí foren significatives de la voluntat d'obertura al moviment feixista europeu del cercle agrupat entorn Ricote. Però la mixtura de crítica falangista del règim franquista i de paneuropeisme feixista que caracteritzà el butlletí va dur als caps falangistes a prohibir-lo. Les autoritats -malgrat la llibertat d'actuació i de moviments que tenien els exiliats feixistes i nacionalsocialistes a Espanya- volien evitar oferir una imatge d'excessiva tolerància i, fins i tot, d'apologia de l'extrema dreta. Així, el butlletí fou clausurat després del tercer número.

Tanmateix, l'activitat editorial de Ricote i altres components del grup no va cessar i col·laboraren en una nova publicació que no gaudí d'excessiva difusió, Juanpérez. Revista de informació mundial, editada per José Llorens Borrás. Llorens Borrás era un ex-combatent de la División Azul que havia estat fiscal de l'Audiència de Barcelona, deixant temporalment aquest feina per dirigir les Ediciones Acervo (Barcelona). A través d'aquesta editorial, durant els anys seixanta i els inicis dels setanta i especialment en una col·lecció anomenada "el libro blanco de la historia",³⁹ Borrás oferí una visió de la història des d'una perspectiva ultradretana, destacant l'edició de les memòries d'ex-combatents nacionalsocialistes com Otto Skorzeny (Vive peligrosamente i Luchamos y perdimos) i Hans Ulrich Rudel, Piloto de Stukas. També edità obres que oferien una visió històrica de la Segona Guerra Mundial que -amb el decurs del temps- s'anomenaria "revisionista", amb títols com Crímenes de guerra (escrita pel mateix Borrás); Giorgio Pisano, Sangre llama sangre (que feia referència a les lluites internes a la Itàlia de la Segona Guerra Mundial) o diverses obres de Paul Rassinier (La mentira de Ulises, La verdad sobre el proceso Eichmann i La operación 'Vicario'). Igualment, Acervo publicà obres que exaltaven la lluita contra el comunisme i la subversió mundial (com F. Dufay, En China, la estrella contra la cruz), defensà l'activitat de l'Organisation Armée Secrète [Organització Armada Secreta, OAS] publicant les actes del judici contra el general Raoul Salan, el seu cap i fundador i cap (El proceso contra el General Salan). Finalment, caldria destacar un tercer grup d'obres, centrades en la denúncia d'un suposat triple complot d'abast mundial (maçó,

jueu i comunista), amb obres com la de Pierre Virion, La Iglesia y la Masonería; Léon de Poncins, El espionaje soviético en acción; Dr. Bernard Lefevre, El Occidente en peligro; El judaísmo y la cristiandad (anònim) o Mauricio Carlavilla, Borbones masones, desde Fernando VII hasta Alfonso XIII.

La revista Juanpérez tractà informativament els seus temes de manera similar a l'enfocament de la col·lecció ja esmentada, "el libro blanco de la historia". A l'editorial del primer número de Juanpérez (febrer de 1964), hom destacà quatre consignes: "Anticomunismo, Anticapitalismo, Catolicismo y Justicia Social".⁴⁰ La publicació es va fer amb l'esperança d'assolir una certa difusió a Amèrica Llatina i Espanya,⁴¹ però no fou així i deixà d'editar-se el maig de 1967. Sobre les qüestions tractades de manera destacada per la revista, un dels darrers números editats en feia una selecció il·lustrativa. Al llarg de la publicació de Juanpérez,⁴² hom reivindicà els règims derrotats en la Segona Guerra Mundial, en articles com "El Nacional Socialismo y el Tercer Reich", "Las periódicas revisiones del Nacional Socialismo", "El bombardeo de Dresde", "Reivindicación de las Waffen SS", "Otto Skorzeny escribe sus memorias". Paralel·lament, la revista Juanpérez s'esforçà en denunciar el triple complot mundial de jueus, maçons i comunistes que, suposadament, actuaria a nivell internacional, amb articles com "¿Quien traiciona a Occidente?", "Informe sobre la banca privada", "La masonería y los orígenes de la Primera Guerra Mundial", "Los Borbones y la revolución", "Sionismo recalcitrante", "Conspiración contra la Iglesia", "Carlos Marx, el gran desconocido sobre el diálogo entre cristianos y comunistas", "El concilio y la cuestión judía". Finalment, Juanpérez exaltà la lluita contra el comunisme, el liberalisme i -a Espanya- el separatisme català, sense mancar una notable reivindicació de l'OAS. El règim soviètic i la lluita contra el comunisme van merèixer una notable atenció: "El espionaje soviético en acción", "Plan soviético para desmembrar Rumania", "La libertad de la Iglesia en el estado comunista", "El exilio cubano". La lluita contra el liberalisme s'enfocà des de diverses òptiques, des de la corrupció dels costums

("75.000 nudistas en Francia") fins la denúncia de la democràcia formal, amb unes connotacions clarament racistes ("Cuando un negro vale tanto como un voto"). En referència als perills del separatisme català i, sobretot, de les idees subversives que es manifestaven en el si de l'església catalana, aquests foren tractats de manera extensa: "Los problemas de Cataluña", "Catalanes en el exilio", "Los nuevos curas en Barcelona", "Más sobre los nuevos curas", "Manifestación clerical [sic] y llegada del nuevo arzobispo en Barcelona", "El 'Casal de Montserrat' foco de subversión". Quant a la realitat política espanyola, el fet que el número 43 de la publicació fos segrestat, fa pensar en una revista de clares manifestacions antimonàrquiques (com ho deixen entreveure "Planteamiento de la situación dinástica", "Las proclamas del conde de Barcelona") i de defensa de les essències espanyoles ("José Antonio y Unamuno", "Gibraltar, insupportable espina"), amb una vaga inquietud per la qüestió social ("Voz obrera").

Entre els redactors de Juanpérez⁴³ trobem falangistes crítics envers al règim, com Narciso Perales i Ceferino L. Maestu. Cal, però, matisar aquesta presència, que s'explica més per relacions familiars que per posicions polítiques: Narciso Perales -director de Juanpérez- era cunyat de Llorens Borrás.⁴⁴ Perales era un falangista condecorat amb la Palma de Plata de la Falange (un dels màxims guardons de l'organització) que es mantingué crític respecte el Movimiento i tant Perales com Maestu -que era cap de secció de Juanpérez- estaven relacionats amb el món sindical.⁴⁵ D'altra banda, entre els col·laboradors puntuals de la publicació, trobem alguns noms significatius, com els del publicista antimaçònic i ex-policia Mauricio Carlavilla,⁴⁶ Pedro Vallés (dirigent de JE),⁴⁷ Horia Sima (antic dirigent de la Guàrdia de Ferro romana a l'exili),⁴⁸ Aldo Rosado (un cubà vinculat a la resistència anticastrista)⁴⁹ o Joaquín Bochaca, que (ja als anys setanta) esdevindria el publicista més destacat de CEDADE. Com hom podrà comprovar en el següent capítol, tant el Boletín Informativo com Juanpérez presentaren ja la major part dels elements que articularien la cosmovisió de CEDADE.

Uns nacionalsocialistes wagnerians

Entre 1964 i 1965, Kuhfuss presentà a Ricote dos joves d'ideologia nacionalsocialista, Jorge Mota i Joaquín Castells, apassionats per la música i la figura del compositor Richard Wagner.⁵⁰ Ambdós pretenien crear una societat wagneriana, però concebint el wagnerianisme no en termes estrictament musicals sinó amb un contingut ideològic clarament nacionalsocialista. Altres joves entusiastes de l'obra de Wagner i seguidors d'Adolf Hitler i el nacionalsocialisme s'uniren a Mota i Castells (com veurem en el capítol següent). Els dos joves admiraven el fanatisme de Kuhfuss, a qui consideraren el guia ideològic. Fou precisament a través de Kuhfuss quan començaren a freqüentar el cercle de Ricote.

En arribar el 1966, les relacions entre el grup d'amics de Ricote i els joves nacionalsocialistes que Kuhfuss havia introduït en el cercle, es concretà en la constitució d'una organització de caràcter polític i el 30 de setembre de 1966 el govern provincial de Barcelona aprovà els estatuts de CEDADE i l'agrupació quedà inscrita al Registro Provincial de Asociaciones.⁵¹ Les finalitats declarades de l'associació eren "el estudio, la difusión y el desarrollo del pensamiento unitario europeo",⁵² i els mitjans per aconseguir-ho eren crear seccions o centres d'estudis sobre pensament europeu, l'edició de revistes, la realització de conferències o la concessió de beques.⁵³

La nova associació era concebuda de diferent manera per Ricote i pels joves nacionalsocialistes, entre els quals Mota s'afirmà com el líder. Pel primer, que fou nomenat president de l'entitat, CEDADE havia d'ésser únicament una associació cultural que edités un butlletí propi i realitzés activitats puntuals, com l'organització de conferències, facilitar l'assistència a reunions neofeixistes internacionals o promoure intercanvis juvenils amb d'altres grups afins.⁵⁴ Per Jorge Mota, CEDADE havia d'ésser una entitat política, amb una ideologia definida -wagnerianisme i nacionalsocialisme-, guiada pel Führerprinzip i, sobretot, amb una dedicació gairebé total per part dels integrants del grup.⁵⁵ L'ambigüitat ideològica de l'associació, a mig camí entre el Falangisme i un

nacionalsocialisme imbuït de mística paneuropea, quedà reflectida en l'anagrama adoptat per CEDADE: una àliga amb les ales desplegadas -reproducció d'una àliga hitleriana- que descansava damunt d'un jou envoltada d'estels (els "luceros" falangistes) i amb una torxa amb la flama encesa al seu darrera.⁵⁶

III. CONCLUSIONS

CEDADE no va néixer a redós de cap de les organitzacions nacionalsocialistes i neofeixistes d'àmbit internacional que es van constituir a mitjans dels anys seixanta, com el NOE, JE o l'anomenada World Union of National Socialists [Unió Mundial de NacionalSocialistes, WUNS], creada a Costwold (Gran Bretanya) l'any 1962.⁵⁷ És més, el mateix Ricote rebutjà constituir-se en secció espanyola de la WUNS, malgrat que el seu dirigent, Colin Jordan, li ho havia sol·licitat en una carta.⁵⁸ En la creació de CEDADE, doncs, no hi confluïren experiències organitzatives anteriors. D'altra banda, entre els seus fundadors no hi havia figures rellevants de l'exili feixista a Espanya (com el belga Léon Degrelle o l'alemany Otto Skorzeny) i entre els seus membres falangistes tampoc hi havia quadres destacats o càrrecs públics locals. La creació de CEDADE, doncs, no respongué a un projecte polític determinat; inicialment foren unes sigles sota les que un grup políticament heterogeni formalitzà les seves tertúlies i activitats. Tal vegada, el resultat més clar de la convergència d'aquest col·lectiu de falangistes i feixistes europeus exiliats fou l'afany de CEDADE d'assumir un àmbit d'actuació internacional, ja des dels seus inicis. En qualsevol cas, la creació de CEDADE no tingué res a veure amb cap intent de crear una secció a Espanya d'organitzacions feixistes i nacionalsocialistes d'abast internacional durant aquest període. La fundació de l'entitat fou un fet totalment marginal a nivell internacional i, fins i tot, a nivell dels mateixos ambients ultradretans barcelonins, ja que el naixement de CEDADE no fou motivat per l'existència d'una clara dissidència del falangisme o del franquisme ni aglutinà un nucli homogeni de militància. CEDADE, originalment

fou una associació sense ideologia definida, amb uns recursos econòmics gairebé inexistents i una militància escassa. Tot plegat, res permetia augurar un tipus de ressò a curt termini per aquest cercle polític que -a més a més- tot i proclamar que tenia un àmbit d'actuació estatal i internacional, inaugurava la seva seu central a Barcelona i no a Madrid.

Tanmateix, malgrat que CEDADE no va néixer sobre experiències organitzatives anteriors, el col·lectiu que s'aplegà sota aquest acrònim recollia una experiència que considerem influent en dos aspectes: d'una banda, en la tasca de publicisme feixista i ultradretà, tant a través de dues publicacions (el Boletín Informativo i Juanpérez) com de les activitats de Friedrich Kuhfuss i altres de les figures de l'entorn abans descrit (com l'editor José Llorens Borrás o el publicista Mauricio Carlavilla); d'altra banda, la voluminosa correspondència mantinguda amb grups i activistes estrangers i l'heterogeneïtat ideològica del grup fundador fou decisiu en l'orientació paneuropeista que CEDADE adquirí, fet manifestat en la seva voluntat d'actuar en el si d'un moviment neofeixista europeu i, fins i tot, d'abast mundial. En síntesi, paneuropeisme i publicisme feixista influïren de manera important en l'evolució posterior de CEDADE, ja que aquesta organització s'automarginà progressivament de la vida política espanyola (per centrar-se en les activitats de formació ideològica i d'edició de premsa i material gràfic) i canalitzà la major part dels seus esforços en donar-se a conèixer a l'exterior mitjançant les seves publicacions, essencialment dedicades a oferir novetats del moviment neofeixista internacional i a rehabilitar històricament les forces derrotades l'any 1945.

IV. NOTES

- 1 Parlamento Europeo, Comisión de investigación del ascenso del fascismo y el racismo en Europa. Informe sobre los resultados de los trabajos. Diciembre de 1985, p.60. Aquesta versió sobre els orígens de CEDADE procedeix de l'article (sense signar) "La C.E.D.A.D.E., une organisation fasciste et antisémite", Le Droit de Vivre (Paris), 508 (febrer 1985), pp.14-15. A la vegada, aquest article fou utilitzat per la revista antifeixista francesa Article 31 (Paris) per elaborar l'article "La CEDADE" (7, abril 1985, pp.13-14) i recollit, finalment, a l'informe del Parlament Europeu sobre l'ascens del feixisme i el racisme a Europa que hem esmentat. Una versió similar dels orígens de CEDADE es pot trobar a Ciaran Ó Maoláin (Ed.), The radical right: a world directory, Longmann, Essex, 1987, p.252.
- 2 Vegeu, per exemple, "CEDADE en sus fechas más importantes", CEDADE, 50 (març 1974), p.20. Segons la cronologia de CEDADE, la història (o "prehistòria") de l'entitat començà el 22 d'agost de 1965 quan -cita textual- "Se convoca en reunión [sic] en el castillo de Orpí para la creación de una sociedad wagneriana. En dicha reunión, que no llegó a celebrarse en dicho castillo, se acuerda la fundación de CEDADE". Aquesta mateixa cronologia fou reproduïda a l'obra elaborada per la Comisión ideològica de CEDADE-Madrid, ¿Qué es CEDADE? (Bausp, Barcelona, 1978, 3a. ed. corregida i augmentada; 1a. ed. juny 1975), p.31. A la p.7 d'aquest llibre, hom afirmà que "CEDADE fue fundado en Barcelona en 1965 por un grupo de jóvenes que no querí[a] volverse de espaldas a la decadencia espiritual y material de la cultura europea y, aunque debido a que el grupo fundador no alcanzaba el mínimo de 21 años necesarios, debieron colaborar con personas de mayor edad que determinaron el nombre y símbolos de la organización". Aquesta és tota la menció que farà CEDADE al llarg de la seva història del seu nucli fundador. L'únic personatge que l'entitat rescatarà de l'oblit serà l'alemany Friedrich Kuhfuss, a qui els joves nacionalsocialistes wagnerians consideraren el seu guia ideològic.
- 3 Pràcticament la totalitat de la informació sobre els orígens de CEDADE -els contactes entre els membres de la Guardia de Franco i exiliats- ens va ser proporcionada a per Angel Ricote Sumalla (excepte en cas de que esmenti una altra font d'una manera explícita), fundador i primer president de CEDADE, en dues entrevistes (7/V/1988 i 26/VII/1988).
- 4 El MSI fou creat l'any 1947 seguint els postulats ideològics de la breu República Social Italiana (també coneguda com República de Saló, 1943-1945). Ràpidament va esdevenir un aglutinant de les diverses faccions de l'extrema dreta italiana i aconseguí representació parlamentària d'ençà el mateix 1949. Existeixen nombroses obres sobre la història i trajectòria política del MSI. Vegeu, per exemple, Giuseppe Gaddi, Neofascismo in Europa, La Pietra, Milà, 1974, pp.13-33.
- 5 Hom pot trobar nombroses referències a les activitats de Debbaut en l'obra de Patrice Chairoff Dossier Néonazisme, Ramsay, Paris, 1977, pp.254-256.
- 6 Sobre la personalitat i la figura de Léon Degrelle, vegeu el capítol 3 d'aquesta mateixa obra.
- 7 Sobre aquestes diverses temptatives de reorganització, vegeu Werner Smoydzin, Los nuevos nazis, Dima, Barcelona, 1968, pp.49-106.
- 8 Sobre el NOE hem utilitzat la informació d'Ernesto Cadena (pseudònim d'Ernesto Milá), La ofensiva neofascista, Acervo, Barcelona, 1978, pp.29-36, 220-222. Segons Milá, Gaston Amaudruz "fue el adjunto del coronel Fonjallaz, uno de los dirigentes del fascismo suizo con [Georges] Oltremare. Maestro de escuela, dió sus primeros pasos 'europeístas' en las filas del movimiento Social Europeo. Junto con otro fascista suizo, [Erwin] Wolenweider, fundó el Partido Popular Suizo. Jamás contó el partido con más de medio centenar de militantes. Por último Wolenweider y Amaudruz se separaron después de una disputa sobre el Alto Adigio. El P.P.S. desapareció y Amaudruz comenzó su peregrinación por Europa cada año, en las reuniones técnicas del N.O.E. y en sus congresos cada dos años" (pp.32-33).
- 9 Les reunions del NOE, entre 1951 i 1962 s'havien celebrat a Zuric (Suïssa, 1951), Paris (França, 1952), Hannover (Alemanya, 1954) i Lausana (Suïssa, 1956 i 1962). Informació procedent d'E. Cadena, La ofensiva,

p.221.

- 10 Segons Milá, René Binet fou animador de diversos grupuscles feixistes al llarg de la seva vida. Durant l'ocupació alemanya publicà la revista clandestina Combatant Européen, "que defendia a los elementos más radicales de la colaboración". Acabada la guerra fou empresonat entre 1947 i 1948 i, ja en llibertat, repregué el seu activisme polític, intentant organitzar diversos grups i escriví diversos textos doctrinals racistes, fins la seva mort l'any 1957. La trajectòria política de Binet es troba documentada a E. Cadena, La ofensiva, pp.30-32.
- 11 Aquest manifest es troba integrat en l'obra de Gaston A. Amaudruz, Nosotros los racistas, traduïda a nombrosos idiomes. La versió castellana ha estat publicada per CEDADE. La darrera edició fou realitzada per Librería Europa (Gaston A. Amaudruz, Nosotros los racistas, Barcelona, 1991, 86 pp.; vegeu especialment el "manifest social-racista" a les pp.29-43).
- 12 Gaston A. Amaudruz, Thulé, la cultura de la "otra" Europa, Bausp, Barcelona, 1979, p.190.
- 13 Segons Ricote, s'arribà a entrevistar amb el dirigent de JE, Jean Thiriart, però preferí no integrar-se en aquell grup.
- 14 Jean Thiriart va néixer a Bèlgica l'any 1922, fill d'una família burgesa liberal de Lieja. En la seva joventut milità en la Jove Guàrdia Socialista i en la Unió Social Antifeixista, on fou enviat a infiltrar-se en les organitzacions d'extrema dreta. D'aquesta manera, Thiriart inicià una singular trajectòria política, caracteritzada per jugar diverses cartes polítiques a la vegada. A l'iniciar-se la Segona Guerra Mundial, Thiriart esdevingué membre de les SS a Bèlgica i passà a integrar la seva secció antiterrorista, destinada a neutralitzar les activitats clandestines dels aliats a Bèlgica. Així, Thiriart, al llarg del conflicte bèl·lic actuà emparant-se -com altres membres de les SS a Bèlgica- en l'anomenada associació de Les Amis du Gran Reich Allemand [Amics del Gran Reich Alemany, AGRA]. Segons Thiriart, la seva pertinença a l'AGRA era degut a que aquesta entitat agrupà elements ultraesquerrans favorables a la col·laboració amb els alemanys, preconitzant l'annexió al Tercer Reich. Acabada la guerra fou condemnat a tres anys de presó. El seu retorn a l'activitat política es produí amb la descolonització del Congo belga. Aleshores Thiriart convergí amb militars i polítics malcontents per l'abandonament de la colònia i assajaren de mobilitzar a la població belga contra el govern. Així va néixer, el 1960, l'anomenat Comité d'Action et de Défense des Belgues d'Afrique [Comitè d'Acció i Defensa dels Belgues d'Àfrica, CABDA], que pretenia constituir un grup de pressió política contra l'abandonament del Congo. El CABDA intentà capitalitzar políticament els fets a Bèlgica, sense obtenir cap resultat polític i esdevingué un anomenat Mouvement d'Action Civique [Moviment d'Acció Cívica, MAC], un grup de caràcter similar al moviment impulsat per Pierre Poujade a França. Però l'agitació política iniciada per Thiriart trobà un ressò internacional més favorable. D'una banda, confluí amb l'Organisation Armée Secrète ([Organització Armada Secreta, OAS], que lluitava contra l'abandonament d'Algèria per França) de la que Thiriart en fou el seu membre més important a Bèlgica. D'altra banda, l'activisme polític de caràcter ultradretà desembocà en la conversió del MAC en Jeune Europe [Jove Europa, JE]. Sobre l'evolució de Thiriart, vegeu especialment la tesi de llicenciatura de Jean Beleen, Le Mouvement d'Action Civique, Universitat Lliure de Brussel·les, 1972 i la tesi doctoral de Yannick Sauveur, Jean Thiriart et le national-communautarisme européen, Universitat de Paris, 1978. Algunes de les dades biogràfiques de Thiriart, que morí l'any 1992, ens foren proporcionades pel mateix Thiriart (entrevista a J. Thiriart, 22/III/1992).
- 15 La creu cèltica (un cercle amb una creu de braços iguals juxtaposada, però sobresortint del cercle) fou utilitzada per l'OAS a Algèria i adoptada per JE. Abans, però, ja havia estat utilitzada pel moviment francès Jeune Nation [Jove Nació], sorgit el març de 1950, amb l'esclat de la guerra d'Indoxina, i fou dissolt el 1958 per l'actuació pro-OAS dels seus militants (vegeu "Jeune Nation", Pierre Milza, Serge Berstein (Eds.), Dictionnaire historique des fascismes et du nazisme, Complexe, Brussel·les, 1992, pp.403-404).
- 16 Jean Thiriart, Arriba Europa! Una Europa unida: un imperio de 400 millones de hombres, Editorial Mateu, Barcelona, 1965, 350 pp.
- 17 Sobre aquesta tendència del neofeixisme, vegeu "La tendencia nacionalista revolucionaria" a E. Cadena, La ofensiva, pp.37-47.
- 18 Les diverses colònies d'exiliats residents a l'estat espanyol és un tema molt poc conegut. Tanmateix és indubtable

que Espanya, durant el franquisme, esdevingué un país d'asil pels feixistes d'arreu d'Europa, on gaudiren d'acolliment i protecció, així com una base logística per continuar el seu activisme anticomunista. Cal tenir en compte que, des del final de la Segona Guerra Mundial, l'estat espanyol havia proporcionat asil polític a nombrosos ex-combatents, alguns assenyalats com a criminals de guerra. El govern espanyol després d'haver obligat al col·laboracionista francès Pierre Laval (vice-president del govern del mariscal Philippe Pétain) a retornar a Àustria quan cercava asil a Barcelona i veure com els nord-americans l'havien entregat al govern francès -que l'executà- s'oposà a qualsevol petició d'extradició, al·legant que els països demandants no oferien garanties de seguretat pels refugiats. D'aquesta manera, a finals dels anys quaranta, Espanya acollí un nombre considerable d'exiliats, alguns molt notoris. Al marge dels noms ja esmentats -Otto Skorzeny o Léon Degrelle- cal afegir-hi, entre d'altres, el d'Horia Sima (cap de la Guàrdia de Ferro) romanesa, el general ustaixa Wiekoslav Maks Luburic, o Louis Darquier (dit de "Pellepoix"), successor de Xavier Vallat al Commissariat de Questions jueves del règim de Vichy i acusat de crims contra la humanitat. Colònies nombroses d'alemanys, francesos, romanesos, ustaixes agrupats a Carcaixent (València) on continuaven la seva tasca de propaganda, diversos comitès nacionals de govern de països de l'Est i diversos hereus sense tron (com Nicolau de Romania, Wladimir de Rússia o Leka d'Albània) proporcionen una imatge aproximada de l'heterogeneïtat existent entre els exiliats i refugiats. Cal remarcar que aquesta generosa política d'asil continuà fins al final del règim franquista i Espanya acollí als membres de l'OAS i els "pieds noirs" francesos, els membres de la policia política portuguesa quan caigué el règim del general Salazar i un important contingent de neofeixistes italians que protagonitzaren el frustrat cop d'estat comandat per Valerio Borghese i van sotmetre Itàlia a l'estratègia de la tensió a inicis dels anys setanta. A aquesta llista encara caldria afegir-hi el general Perón i segurament es podria fer molt més extensa. En aquest context no va resultar estrany, doncs, que Espanya esdevingués el centre de reclutament dels serveis d'intel·ligència de diversos països durant els anys de la "guerra freda". Aquesta acollida que el franquisme proporcionà als ex-combatents de les forces de l'Eix suscità sospites i preocupacions a l'estranger. Considerem il·lustratiu que l'any 1946, el delegat polonès a l'Organització de les Nacions Unides [ONU] -Oskar Lange- formulés una acusació que ens pot semblar inversemblant contra el règim franquista: segons Lange, "había en España un ejército de 200.000 alemanes que se preparaban para volver a la lucha, habiendo montado en Ocaña (!!) un laboratorio que dirigía un sabio, Bergman von Sgerstady, en donde se fabricaba ya la bomba atómica. [...] [La denuncia de Lange] fue recibida como una acusación seria y formal" i es designà una comissió de cinc membres per recollir informació. Els informes presentats per britànics i nord-americans van concloure que -al marge del surrealisme de l'acusació de fabricar una bomba atòmica a Ocaña, on hi havia una fàbrica de maons- "el número de alemanes refugiados en España era de dos mil doscientos y, en general, personas modestas" i que "La única acusación que pudo probarse fue la de que el Gobierno español se había negado a entregar criminales de guerra refugiados en su suelo y colaboracionistas que eran reclamados para comparecer a juicios políticos". En tot cas, el mateix general Franco, en algun cas, se sentí temptat a intervenir en les causes dels exiliats. L'ocupació soviètica d'Hongria el 1956 va ser per a José Luis de Arrese i alguns quadres falangistes "la señal de que había comenzado la gran batalla contra el imperialismo ruso, que se continuaría en los años siguientes". El 4 de Novembre, des de Barcelona, José Hervesi -que presidia un comitè de refugiats hongaresos a Espanya- envià un telegrama al govern espanyol "en nombre de los desesperados húngaros de Barcelona" i Franco arribà a planejar "un curioso proyecto de reunir jóvenes húngaros, armarlos con dinero y material americanos y arrojarlos sobre un lugar que aún controlarán los sublevados", però la ràpida intervenció de l'URSS impedié que es dugués a terme aquest pla (la informació relativa a la fabricació de la bomba atòmica i el projecte d'enviar hongaresos exiliats procedeix de l'obra de Luís Suárez Fernández, *Franco y la URSS. La diplomacia secreta (1946-1970)*, Madrid, Rialp, 1987, pp.38-40 i 179-182).

19

Hem pogut aconseguir alguns recordatoris (de l'arxiu d'Angel Ricote) de les misses que aplegaven la ultradreta barcelonina. A continuació reproduïm alguns textos dels recordatoris, que creiem força il·lustratius, començant per una missa en record de Jean Marie Bastien-Thiry, tinent coronel que va pertanyer a l'OAS i dirigí diversos atemptats, essent fusellat el març de 1963: "Rogad a Dios en caridad, por el alma de Jean Marie Bastien-Thiry, teniente coronel del ejército francés. Que dió su vida por Europa y por Francia el 11 de Marzo de 1963, al amanecer. R.I.P.". El recordatori anava acompanyat d'una oració que constituïa tota una declaració de principis: "¡Oh Señor, que sabes leer en los corazones las verdaderas intenciones de los hombres!". Ten piedad de las almas de aquellos que como éste, tu siervo, siguiendo firmemente los dictados rigurosos de su conciencia y de su honor, creyeron poder suplir con sus desesperadas actuaciones la voluntad de bien que les faltó a los gobernantes. / ¡Haz, Señor, que su muerte, que quisieron hacer infamante a los ojos de los hombres, se trueque ante todos en ejemplo admirable de heroísmo, de fidelidad y desprendimiento!". Altres recordatoris també presentaven un contingut ideològic similar: "Corneliu Z. Codreanu, Adolfo Hitler, Benito Mussolini, Ante Pavelic [sic], Philippe Pétain, Vidkun Quisling, Ferenc Szalasy [sic], Monseñor José Tisso [sic], Caídos de la 'División Azul' y todos aquellos

que en sus puestos de lucha han ofrecido sus vidas en aras de su propia Patria y de una Europa unida. ¡Presentes!. Barcelona, a los XXII años de la derrota de Europa. 8 de mayo 1945-8 mayo 1967. Círculo Español de Amigos de Europa"; "Con motivo del XXV aniversario de la muerte de Adolfo Hitler se celebrará [...] una Misa en sufragio de su alma y la de todos los que murieron con él en defensa de la Civilización Cristiana y Occidental. Un grupo de Españoles agradecidos, invitan a asistir a todos cuantos hoy creen con fé y esperanza en la inmortal gesta de Europa. Madrid, Abril de 1967".

Finalment, reproduïm una notícia procedent de l'arxiu d'Angel Ricote que no té anotada la referència del diari on aparegué ni la data de publicació (cal suposar que fou a mitjans dels anys seixanta), però que hem considerat que era il·lustrativa de la politització implícita que adquirien aquestes cerimònies: "Misa por el alma de Benito Mussolini. En la capilla de la Virgen de Montserrat de la Iglesia parroquial de la Purísima Concepción se ha celebrado una misa en sufragio por el alma de Benito Mussolini, organizada por los miembros del Movimiento Social italiano en Barcelona, con motivo de cumplirse el aniversario del asesinato del Duce. / Presidió el general Grillo, delegado regional del Movimiento [Social] Italiano, con representaciones de la Jefatura Provincial del Movimiento, Sección Femenina, Guardia de Franco, División Azul y miembros de la colonia italiana, así como representantes del movimiento húngaro en el exilio./ Terminada la misa, se rezó un responso por el eterno descanso del alma de Benito Mussolini, sonando por último los compases de Giovinezza".

- 20 L'empresa encara existeix al carrer Bailén, n.141. Segons Ricote, quan Endres va morir, l'empresa va passar a ser propietat dels treballadors per voluntat del difunt.
- 21 Sobre el moviment feixista liderat per Ferenç Szalasi i anomenat de les "creus-sageta", vegeu-ne una descripció a S.G. Payne, El fascismo, Alianza, Madrid, 1982, p.182. Des de una perspectiva històrica neofeixista vegeu Carlos Caballero Los fascismos desconocidos, Ed. Huguin-CEDADE, Barcelona, pp.66-77.
- 22 Les seves activitats apareixen detallades a P. Chairoff, Dossier Néo-nazisme, pp.170-171.
- 23 Sobre la biografia de Friedrich Kuhfuss vegeu el butlletí de CEDADE número 27 (juny 1971). Les dades biogràfiques procedeixen de la p.3 d'aquest butlletí.
- 24 Aquesta reunió es troba comentada amb detall en l'obra de W. Smoydzin Los nuevos nazis, pp.110-112.
- 25 Armini -*Arminius* en llatí i *Hermann* o *Armin* en alemany- ers cabdill dels queruscs. Nat l'any 17 a. JC, fou educat a Roma i serví en als exèrcits romans a Germània. L'emperador August li conferí els drets de ciutadà i també la dignitat de cavaller. Tot i així, Armini concebí el projecte d'alliberar la Germània l'any 9 d. JC. Associà als caps de les diverses tribus al seu projecte i es guanyà la confiança de Varo (lloctinent d'August a Germània), fent caure aquest en una emboscada al bosc de Teutoburg, on varen ser aniquilades tres legions romanes i Roma va haver de renunciar a totes les seves possessions més enllà del Rin.
- 26 Vegeu una aproximació a la visió complotista de la història a J.A. Ferrer Benimeli, El contubernio judeo-masónico-comunista, Istmo, Madrid, 1982, 445 pp.; Norman Cohn, El mito de la conspiración judía mundial, Alianza, Madrid, 1983, 326 pp.
- 27 Sobre l'AKON, vegeu P. Chairoff, Dossier Néo-nazisme, p.45.
- 28 La crònica de l'enterrament de Kuhfuss -caracteritzada per l'absència d'assistents i de mostres de condol- és prou gràfica de la ignorància i de la manca de relacions de Kuhfuss amb la colònia d'exiliats alemanys (vegeu CEDADE, 27, juny 1971, p.2).
- 29 Edward Hallet Carr, Los exiliados románticos (Bakunin, Herzen, Ogarev), Sarpe, Madrid, 1985, 284 pp.
- 30 Ricote explicà una anècdota il·lustrativa: quan Mànyck Mulacs va obtenir un lloc de treball a Radio Liberty (a Pals, Girona), treball al qual també aspirava F. Kuhfuss, aquest darrer va desqualificar a Mànyck dient que s'havia venut a l'espionatge nord-americà.
- 31 Cal recordar que el règim de Nasser inspirà certes simpaties entre la Falange pel seu caràcter de recerca d'una "tercera via" que superés el capitalisme i el comunisme (vegeu el testimoni de José Luis de Arrese, Hacia una etapa constituyente, Planeta, Barcelona, 1982, pp.54-55). D'altra banda, Nasser gaudia de nombroses simpaties entre

- els ex-combatents nacionalsocialistes, per la seva postura panarabista i anti-israelí. El mateix cònsol egipci convidà a Ricote a fer un viatge per Egipte si aquest publicava diversos articles favorables al règim de Nasser en la premsa espanyola. Ricote, que no tenia possibilitats d'accedir als mitjans de comunicació, rebutjà la proposta.
- 32 Boletín informativo, 1 (febrer 1959), portada.
- 33 Boletín informativo, 2 (març 1959), portada.
- 34 Boletín informativo, 3 (abril 1959), portada.
- 35 "Editorial", Boletín Informativo, 1 (febrer 1959), s.n..
- 36 Boletín informativo, 3 (abril 1959), s.n..
- 37 Roland Cavallier era definit així per W. Smoydzin a Los nuevos nazis: "nacido en 1930, [es] uno de los fascistas más radicales de Francia y editor de la revista La Vogue, miembro del comité director de la Phalange Française" (p.96).
- 38 Konrad Windisch era un neofeixista austríac que des de mitjan de la dècada dels anys cinquanta col·labora assiduament en totes les formacions de dreta radical d'Europa, amb una dilatada trajectòria com a activista polític i director de la revista Muti, essent poeta i cantautor, amb varis discs editats. Vegeu E. Cadena, La ofensiva, pp.140-149.
- 39 Ens ha estat impossible aconseguir un llistat sencer de la col·lecció "el libro blanco de la historia" (tot i haver escrit a l'editorial sol·licitant-ho). La relació de títols que hem adjuntat procedeix de la contracoberta de l'obra de Mauricio Carlavilla, Borbones masones, desde Fernando VII hasta Alfonso XIII, Acervo, 1967.
- 40 Juannpérez, 1 (25/II/1964), p.4.
- 41 Tota la informació relativa als objectius de Juannpérez ha estat proporcionada per Angel Ricote.
- 42 Llista apareguda a Juannpérez, 46 (març 1967), p.20.
- 43 La redacció de Juannpérez la constituïen José A. Llorens Borràs (editor); Narciso Perales Herrero (director), Alfredo Llorente Díez (director adjunt), Celestino Gaspa Garriga (secretari de redacció). Els caps de secció eren C. Lima Marin, Martín Redón, Antonio Hernández, Pedro Heredia, Angel Ricote Sumalla i Ceferino L. Maestu.
- 44 La informació sobre els llaços familiars de Llorens Borràs amb Perales fou proporcionada per Ricote.
- 45 Sobre Narciso Perales i Ceferino L. Maestu, Ernesto Milá proporcionà la següent informació: "Al producirse los violentos enfrentamientos en las universidades españolas en 1963, [...] aparecen organizaciones disidentes del sindicalismo oficial que entran en contacto con aquellos falangistas que jamás se integraron en el Movimiento. [...] En esos años empiezan a destacar Narciso Perales, antiguo palma de plata de la Falange (alta condecoración falangista) y Ceferino Maestu, fundador del Círculo Manuel Mateo, antiguo líder de la tendencia falangista de las Comisiones Obreras". Perales -seguint la informació d'Ernesto Cadena- acabà dirigint el Frente Sindicalista Revolucionario [FSR], en el qual també s'integraria Maestu. Al FSR, segons Milá, "se le puede calificar con propiedad como un movimiento encuadrado dentro del 'fascismo de izquierdas'". Maestu, ja l'any 1974, acabà fundant la revista Sindicalismo, que "ya no se trataba de una publicación falangista de izquierdas sino típicamente anarco-sindicalista. El mismo Maestu, según algunas fuentes, habría acabado por militar en la C.N.T. [Confederación Nacional del Trabajo] como muchos de sus antiguos camaradas del F.S.R.", E. Cadena, La ofensiva, pp. 165-166; vegeu també Ernesto Milá, Falange española 1931-82, los años oscuros, Alternativa, Barcelona, 2a. ed. 1987 [1a. de 1986], pp.14 i 42.
- 46 Mauricio Carlavilla havia estat policia durant la dictadura primorriverista i va estar implicat en un complot per assassinar al president Manuel Azaña durant la Segona República. En esclatar la Guerra Civil, Carlavilla col·laborà activament amb els sollevats. Autor (a vegades amb el pseudònim de Mauricio Karl) i traductor de nombroses obres sobre el suposat triple complot mundial exercit per la maçoneria, els jueus i el comunisme, la

major part de les quals va publicar a Ediciones Nos (informació procedent de Julio Rodríguez Puértolas, Literatura fascista española. Vol. I. Historia, Akal, Madrid, 1986, p.309). Acabada la guerra, Carlavilla va veure reeditar la majoria de les seves obres i continuà la seva tasca de publicista ultradretà. A finals dels anys setanta, la seva obsessió per denunciar el domini de la maçoneria el conduí a extravagants argumentacions històriques que denotaven una bona mostra de la confusió mental del seu autor. A tall d'exemple, en la seva obra Borbones masones (vegeu nota 39) -un al·legat contra la restauració monàrquica borbònica- presentava la dinastia borbònica com el "Cavall de Troia" del que Carlavilla considerava "l'Anti-Espanya" (el comunisme i la maçoneria): Ferran VII era considerat "el primer Borbón Masón", mentre rehabilitava Isabel II i les seves passions ninfòmanes, ja que -per Carlavilla- fou corrompuda sexualment i religiosa, però a desgrat de que es va deixar dur per "los apetitos de la carne", "su fe sobrevive" (p.67.). En la mateixa obra exposava una hipòtesi que dugué a la prohibició de la difusió del llibre: l'aleshores pretendent borbònic a la Corona d'Espanya -don Juan- tindria una ascendència il·legítima i bastarda, degut a la llicenciosa vida sexual d'Isabel II i al fet de que el rei consort, Francisco de Asís, no li donà cap mena de compensació en la seva relació, ja que estava totalment absorbt per regnar encara que fos venent el país a la maçoneria. Francisco de Asís -segons Carlavilla- no s'escandalitzava per la conducta de la reina "sino por ver frustradas sus apetencias de Poder. Algo muy natural en su 'caso patológico' en los eunucoides [sic] y los pederastas, [entre els quals] el apetito de Poder está en razón inversa al de su frustración viril, parece como si el apetito de Poder creciese a expensas de lo sexual" (p.89). La visió complotista de la història de Carlavilla exercirà alguna influència en CEDADE, ja que ocasionalment feu conferències en el local d'aquesta associació i Angel Ricote el conegué personalment.

- 47 Les dades de la militància de Pedro Vallés a JE procedeixen d'E. Cadena, La ofensiva, p.225.
- 48 Sobre Horia Sima i la Guàrdia de Ferro, vegeu Francisco Veiga, La mística del ultranacionalismo (Historia de la Guardia de Hierro, 1919-1941), Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona, 1989, 287 pp.
- 49 Aldo Rosado era un dirigent cubà anticastrista de Miami, que havia estat contactat per Thiriart en el seu intent de crear Joven América (CEDADE, 66. gener 1976, p.15) i impulsà la creació d'uns Comandos Libres Nacionalistas [CLN] -antisemites i anticomunistes- que hom ha assenyalat com una pantalla de la Central Intelligence Agency [Agència Central d'Intel·ligència, CIA], ja que hom no coneixia cap activitat duta a terme pels CLN contra Fidel Castro (informació d'E. Cadena, La ofensiva, pp. 248-249).
- 50 Entrevista a Jorge Mota (9/III/1988).
- 51 CEDADE fou inscrita en la secció 1ª del Registro Provincial de Asociaciones, amb el número 163, segons una comunicació amb data 30 de setembre de 1966 del governador civil a Angel Ricote.
- 52 Capítol I ("Fines, Actividades y Domicilio") dels "Estatutos de la Asociación Círculo Español De Amigos De Europa". Cal destacar els estatuts de CEDADE són una còpia literal dels de JE, l'organització liderada per Thiriart anys abans.
- 53 Id. Pel que respecta a la manca d'uns objectius clarament definits, això era evident en el moment de la presentació pública de CEDADE. Al llarg d'una entrevista feta a Agustín Vargas i publicada a El Noticiero Universal, aquest -com a portaveu de CEDADE- afirmava que "La base primordial de nuestro Círculo es fomentar y estimular el pensamiento unitario europeo -[...] para que cada día se acerquen más los pueblos de Europa". I a la pregunta de si hom s'agrupava sota un ideal polític, Vargas es limità a manifestar "No somos una asociación política, aunque en el fondo, no cabe duda, de que existe un contenido político. Queremos crear y mantener cátedras, revistas orales y organizar toda clase de actos deportivos y culturales, con el sólo objetivo de crear lazos de amistad" i a la pregunta de si "¿Todas las personas, cualesquiera que sean sus ideas políticas, pueden ingresar en el círculo?", Vargas simplement digué que "Sí, con tal que se sienta este amor nuestro por Europa. Una vez dentro de la Sociedad tendrá que atenerse a las normas que señalan los estatutos" ("Reloj de la ciudad. Ha nacido el Círculo Español de Amigos de Europa", entrevista de Poch Soler a Agustín Vargas, El Noticiero Universal, notícia sense datar [gener de 1967?] de l'arxiu d'Angel Ricote).
- 54 Entrevista a Angel Ricote (26/VII/1988).
- 55 A continuació mostrem un text elaborat per Jorge Mota que explicitava el compromís que adquirien els nous integrants del grup en adherir-s'hi (la proposta fou rebutjada per Ricote):

"El inscrito acepta los principios del grupo y se compromete a:

1º) Obedecer ciegamente al jefe Angel Ricote y a los mandos por él designados.

2º) A respetar, sin objeción alguna, cualquier orden recibida dándole pronto y eficaz cumplimiento.

3º) A dar ejemplo de moralidad, dignidad y hombría en todo momento y lugar.

4º) A luchar -hasta la muerte si es preciso- por los principios e ideales que defendemos y

5º) A colaborar en la medida de las posibilidades de cada uno a solventar las necesidades económicas del grupo.

EL GRUPO TIENE SIEMPRE PRIORIDAD SOBRE CUALQUIER OTRA ORGANIZACION POLITICA O CULTURAL". [Aquest text (sense data) ens fou proporcionat per Angel Ricote].

56 Sobre el significat de la simbologia de l'emblema de CEDADE, segons l'obra ¿Qué es CEDADE? ja citada (nota 2), a l'apartat titulat "¿Qué significan sus símbolos?", hom afirma que "Dos son los símbolos de CEDADE. El águila con el yugo y la antorcha, y la cruz solar. El primero significa la victoria (yugo) de los valores espirituales (antorcha), que ha de conquistar la juventud, como encarnación de la luz y el orden (águila). Victoria cierta e inexorable, como triunfo de Dios, y la verdad. La cruz céltica (o cruz solar), es el emblema de la raza blanca y la cultura europea, que han iluminado la historia del mundo, conduciendo a todos los pueblos hacia formas más altas de cultura y de ética. En ambos símbolos va implícito el respeto por la genuina tradición de nuestros antepasados" (p.7).

57 La WUNS es constituí en l'anomenat Northern European Camp [Camp Europeu del Nord], que aplegà una quarantena de neonazis de diversos indrets del món a Costwold (Gran Bretanya, l'agost de 1962). El líderat de la WUNS fou assumit per George Lincoln Rockwell -cap de l'American Nazy Party [ANP]- i l'activista neonazi britànic Colin Jordan. La WUNS (a la que hom podia -i pot- afiliar-s'hi tant a nivell individual com de grup) pretenia agrupar a tots els neonazis del món, però el seu èxit fou molt desigual. Sobre la WUNS, vegeu W. Smoydzin, Los nuevos nazis, pp.116-132; E. Cadena, La ofensiva, pp.231-244.

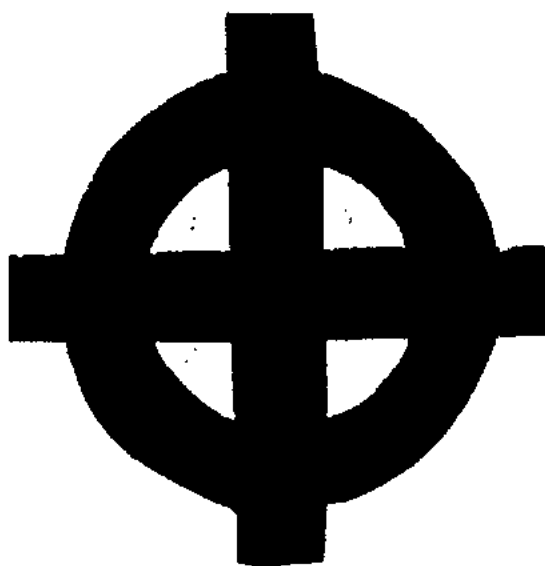
58 Entrevista a Angel Ricote (26/VII/1988).

ANEX. ELS SÍMBOLS DE CEDADE

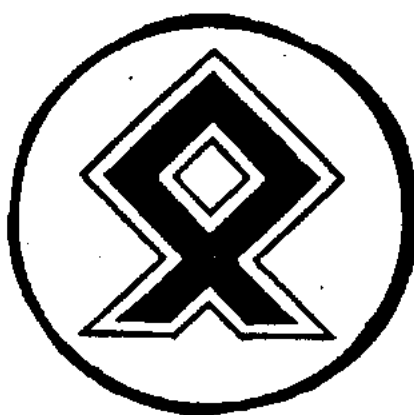

Els símbols de CEDADE (I). L'emblema de l'entitat. Com ja hem assenyalat en la nota 56 del primer capítol i, segons l'obra ¿Qué es CEDADE? (Bausp, Barcelona, 1978, 3a. ed. corregida i augmentada; 1a. ed. juny 1975, p.7) a l'apartat titulat "¿Qué significan sus símbolos?", hom afirma que "Dos son los símbolos de CEDADE. El águila con el yugo y la antorcha, y la cruz solar. El primero significa la victoria (yugo) de los valores espirituales (antorcha), que ha de conquistar la juventud, como encarnación de la luz y el orden (águila). Victoria cierta e inexorable, como triunfo de Dios, y la verdad. La cruz celta (o cruz solar), es el emblema de la raza blanca y la cultura europea, que han iluminado la historia del mundo, conduciendo a todos los pueblos hacia formas más altas de cultura y de ética. En ambos símbolos va implícito el respeto por la genuína tradición de nuestros antepasados" (p.7). En aquest símbol inicial de CEDADE apareixen els "luceros" falangistes, que a partir dels anys setanta seran eliminats. El distintiu de CEDADE que hem reproduït, pertany als primers anys de l'entitat i, com es pot observar, encara porta els "luceros" falangistes, que -vers l'any 1970- desapareixerien.

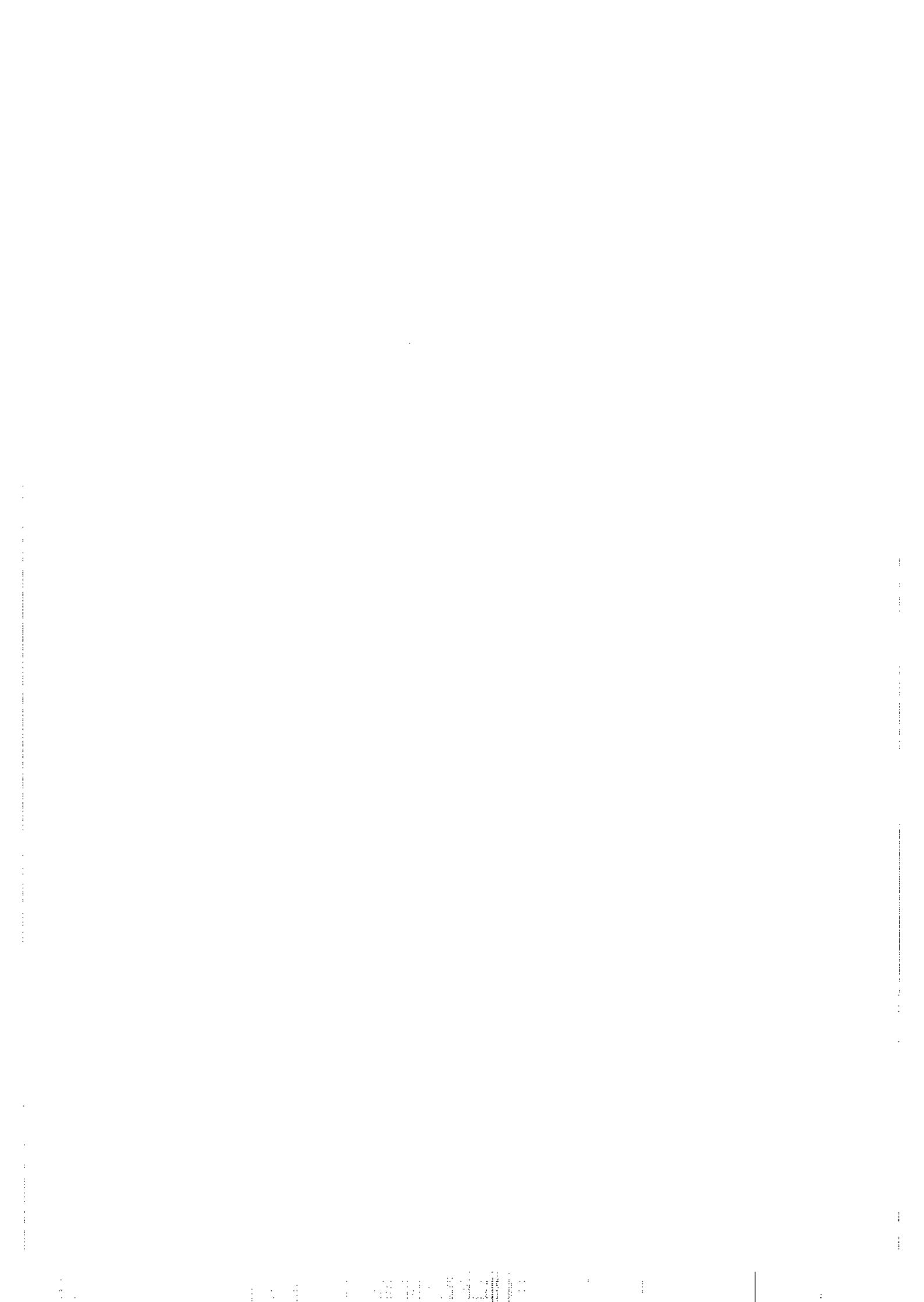

Els símbols de CEDADE (II). La creu cèltica. L'altre símbol utilitzat per CEDADE és l'anomenada Creu Cèltica. Si bé avui en dia és utilitzada per la major part d'organitzacions neofeixistes i ultradretanes espanyoles. CEDADE fou la primera organització espanyola que el va emprar. Sobre el simbolisme de la creu cèltica, aquest és molt divers i transcrivim les següents consideracions que en fa Ernesto Milà: "La cruz cèltica tiene íntima relación con otros dos emblemas: la svástica o cruz gamada y la rueda solar. [...] La rueda está representada por el círculo que contiene en su interior una cruz formada por dos diámetros perpendiculares. El simbolismo de la svástica, uno de los muchos que posee, es el siguiente: el esquema nos muestra un punto central de confluencia de los cuatro radios perpendiculares uno a uno que simbolizan los cuatro elementos de las filosofías presocráticas: fuego, tierra, agua y aire, es decir los elementos presentes en todas las actividades del cosmos. Estos elementos giran y su giro constituye, esquematizado, los brazos de la svástica que luego, por razones de estética, en lugar de ser arcos de circunferencia se convertirán en líneas rectas. En el girar de los elementos descritos sólo un punto permanece fijo, al margen de todas las contingencias: el centro, el hombre o la idea que nos podemos hacer de él, como portador de valores eternos, [...], que permanece siendo siempre 'él mismo' aunque las circunstancias circundantes cambien constantemente. Cerrando los brazos de la svástica se obtiene el disco solar y rebasando los radios, la cruz cèltica. Vemos aquí directamente un entronque entre la simbología nazi y la neo-fascista". Un altre significat que hom li atribueix, seguint els comentaris de Milà, és que "La cruz representa también la intersección de dos líneas, una vertical y otra horizontal, que dividen el espacio en cuatro partes iguales. La línea horizontal representa la vida contingente que a su vez es sobrepasada y superada por la línea horizontal que representa la ascensión del hombre a estados más altos en su evolución espiritual. Las cuatro porciones de plano en que se divide representarían las cuatro estaciones, los cuatro puntos cardinales, los cuatro elementos ya mencionados, los cuatro reinos del planeta (mineral, vegetal, animal y humano), los cuatro evangelistas, incluso, etc. También suelen representar un dualismo fundamental constituido por la materia y el espíritu, el cuerpo y el alma.

En cuanto al círculo en esta otra interpretación fue creado a imagen y semejanza del sol, el astro divino, dios de la vida y del bien. El sol libra al mundo de las tinieblas. El círculo es aquella figura geométrica perfecta que no tiene principio ni fin, en el cual todos sus puntos distan igual del centro representando la integración armoniosa de los valores espirituales en las realidades materiales" [Ernesto Cadena, La ofensiva neofascista, Ediciones Acervo, Barcelona, 1978, pp.315-318].

Els símbols de CEDADE (III). La runa d'Odal. El tercer símbol que utilitzà CEDADE fou l'anomenada Runa d'Odal, si bé de manera molt tardana (l'any 1985). La runa d'Odal (una aspa amb un rombe) és un símbol de l'anomenat alfabet rúnic (vegeu part d'aquest alfabet reproduït a l'anex gràfic del capítol 13, "Iconografia skinhead"), que té unes connotacions ideològiques similars a l'esvàstica. Pel que fa al seu simbolisme, un antic membre de les SS exil·lat a l'estat espanyol, Paul Van Tienen, en feu aquesta definició en un butlletí editat per la delegació de CEDADE a Múrcia: "O. Odal. Os. Ask (personatge de la mitologia germànica). Primer hombre. Raza. Herencia. Sangre y Suelo. También 'Asgard' (hogar de dioses, lugar sagrado)" [Paul Van Tienen W., "Runa: símbolo germánico (expresión del alma aria)", *Europa Nacional Revolucionaria*, 2, 1979, CEDADE-Murcia].

CAPÍTOL 2. CEDADE ESDEVÉ UN GRUP NACIONALSOCIALISTA (1966-1970)

CEDADE, entre 1966 i 1970, relegà a un segon terme les connotacions ideològiques falangistes de l'organització per adquirir una orientació ideològica clarament nacionalsocialista. Aquesta orientació explícitament neonazi de l'entitat es palesà clarament a partir de l'ascens a la direcció de l'entitat dels membres de la seva Sección Juvenil [SJ], que tingué lloc el febrer de 1970. D'altra banda, entre 1966 i 1970, CEDADE es consolidà com organització i inicià una notòria projecció internacional. Si en el primer capítol hem analitzat l'aparició de CEDADE situant-la en la marginalitat dels ambients ultradretans barcelonins i, a la vegada, en les temptatives de bastir organitzacions neofeixistes i nacionalsocialistes d'abast internacional, l'actuació de CEDADE durant aquests anys, cal estudiar-la en el context d'un procés polític que hem assenyalat com un "procés de búnkerització".

I. L'ESCLEROSI DEL RÈGIM FRANQUISTA: LA REACCIÓ DEL "BÚNKER"

Els sectors polítics immobilistes van veure en perill la continuïtat del sistema franquista a causa del camí que d'ençà la segona meitat dels anys seixanta havia iniciat el règim. D'una banda, les aspiracions a que a la mort del general Franco hi hagués una mena de "regencialisme" de tipus militar, personificades per Agustín Muñoz Grandes (vicepresident del govern entre 1962 i 1967), es van dissipar quan aquest fou substituït per l'almirall Joaquín Carrero Blanco. D'altra banda, amb l'aprovació de la llei orgànica de l'estat el 22 de novembre de 1966 quedà establerta d'una manera clara la successió de Franco pel príncep Juan Carlos com a cap d'Estat, en un marc caracteritzat per les mesures liberalitzadores: a la llei que permetia la formació d'associacions polítiques (1964), seguiren la de llibertat de premsa dissenyada per Manuel Fraga (1966) i la que regulava la llibertat religiosa (1967). Paral·lelament, mentre els carlins veïen frustrades les seves aspiracions a la corona de manera definitiva, la formació del vuitè govern de Franco -titllat de "monocolor" per l'hegemonia

de l'Opus Dei- el 29 d'octubre de 1969, relegà als falangistes a un segon terme de la vida política, creant un notable malestar entre aquells que es consideraven hereus dels anomenats principis ideològics i polítics del 18 de juliol. La situació exterior també era jutjada negativament per aquests cercles, ja que l'inici de relacions comercials amb els països de l'Est (l'any 1967 s'obrí la primera oficina comercial a Romania), l'atorgament de la independència de Guinea (octubre de 1968), la cessió de l'Ifni (gener de 1969) al Marroc foren considerades escandaloses claudicacions que se sumaren al referèndum que el setembre de 1967 s'havia celebrat a Gibraltar, on la població d'aquest enclau expressà la seva voluntat de continuar sota la sobirania anglesa.¹

A Catalunya la situació era encara menys afalagadora per aquests sectors immobiliers. La identitat nacional catalana, malgrat la repressió brutal duta a terme pel règim franquista, emergia mitjançant publicacions (Presència, Patufet o Tele/Estel), manifestacions culturals com la Nova Cançó o campanyes populars com "volem bisbes catalans!" (gener de 1966), que comptaven amb el suport d'una part significativa del clergat català. L'oposició política al règim franquista també donava mostres d'organització, amb la creació de les Comissions Obreres [CC.OO.] i el Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona [SDEUB] -que substituïa un Sindicato Español Universitario [SEU] agònic- l'any 1966 i la constitució de la Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya a finals de 1969.²

En aquest marc, un col·lectiu heterogeni format per militars, ex-combatents de signe divers -alferesos, requetés, antics membres de la División Azul-, falangistes de la vella guàrdia i diferents cercles integristes (que hom designà amb el terme de "búnker") no va restar indiferent a la limitada apertura política del règim i s'inicià el que podríem designar com un procés de bunkerització": l'oposició a qualsevol intent de desviar-se dels valors primordials del règim, els anomenats "valors del 18 de juliol". Els opositors a la liberalització constituïen sectors amb medis suficients per bloquejar l'evolució política, ja que molts dels seus integrants ocupaven càrrecs importants en l'aparell

de l'Estat (l'Exèrcit, el Consell del Regne, les Corts) o en institucions com l'Església. No es van limitar a llançar diatribes contra l'aperturisme del règim des de publicacions com Fuerza Nueva, sinó que obstaculitzaren de manera sistemàtica les iniciatives més liberalitzadores -van aconseguir limitacions en les lleis de llibertat religiosa o de representació familiar- i també es van començar a organitzar políticament (la formació de l'associació Fuerza Nueva [FN] entorn de la revista que duia el mateix nom és un dels exemples més significatius)³ i a mobilitzar en actes d'"afirmació nacional", assistint a les concentracions multitudinàries de la plaça d'Orient a Madrid i passant a l'acció contra la subversió, bé de manera violenta, bé col·laborant amb els serveis policials, especialment en la lluita universitària; primer amb les anomenades Defensas Universitarias [DU] -entre 1963 i 1968- i després amb la creació de l'Acción Universitaria Nacional [AUN], durant el període 1968-1971 (aproximadament).⁴

CEDADE va néixer en aquest context de lluita contra la pèrdua de les essències del règim i la necessitat de mobilitzar-se contra els progressos de l'oposició democràtica. Tanmateix, aviat s'afirmà una personalitat diferent en el nou grup, atípica en el món de l'extrema dreta espanyola tradicional. D'una banda per una vocació internacionalista i paneuropeista -hom concebia la lluita política en un marc mundial- i, d'altra banda, per un racisme i antisemitisme que, més endavant (a inicis dels anys setanta), es traduïren en un nacionalsocialisme clarament definit.

En aquest segon capítol s'analitza la progressiva conversió de CEDADE -inicialment un simple "círculo" cultural d'orientació ideològica feixista- en un grup nacionalsocialista, s'estudien els trets ideològics que el caracteritzaran i la consolidació que experimenta durant aquests anys, tant a nivell de relacions internacionals com per mitjà dels seus contactes amb militars espanyols i feixistes europeus exiliats a Espanya.

II. LA SECCIÓN JUVENIL DE CEDADE I L'ORIENTACIÓ NACIONALSOCIALISTA DE L'ENTITAT

L'orientació nacionalsocialista que CEDADE va adquirir de manera progressiva fou deguda a l'acció dels membres de la seva anomenada Sección Juvenil [SJ], que aviat adoptà un paper rellevant dins l'entitat, com veurem a continuació.

Malgrat haver-se legalitzat CEDADE el 30 de setembre de 1966, fins l'onze de gener de 1967 no es va fer la seva presentació pública als salons Ricard de Barcelona (situats a la plaça Sant Agustí, número 10), comptant amb l'assistència d'un centenar de persones⁵ i sense tenir un especial ressò en els cercles falangistes de Barcelona. El març d'aquest mateix any sortí el primer número del butlletí de l'associació i el dia 29 d'aquest mes es celebrà una assemblea general consultiva del "círculo" al saló d'actes de l'Instituto de Estudios Sindicales, on es va aprovar la següent junta directiva, proposada per la comissió gestora:⁶

President:	Angel Ricote Sumalla.
Vicepresident:	Pedro Aparicio Aguilar.
Secretari:	Carmelo Abellán Hernández.
Tresorer:	Julio Garduño Calvo.
Vocal de relacions exteriors:	Esteban Darvas Nemeth.
Vocal de joventut:	Jorge Mota Arás.
Vocal de premsa:	Agustín Vargas Gold.
Vocal de relacions públiques:	Angel Clavero Fernández.
Vocal d'activitats:	Salvador Ginesta Marta.
Vocal jurídic:	Pablo Martín Caballero

La junta directiva, en essència, estava formada per Ricote i els seus companys falangistes, destacant la presència de l'hongarès Darvas com a representació dels exiliats que componien el cercle, la de Mota com la dels joves que constituïen la SJ i, especialment, la d'Angel Clavero Fernández, tinent coronel de cavalleria, exponent dels vincles existents entre grups com la Guàrdia de Franco, l'Exèrcit i les forces de seguretat (cal tenir en compte que el germà del tinent Clavero, Carlos Clavero, era comissari de policia de Barcelona, també amb simpaties per CEDADE).

Ricote, president de l'entitat, pretenia -com hem assenyalat- que CEDADE fos simplement

un cercle cultural, sense convertir-lo en una entitat alternativa a les existents dins el Movimiento o al marge seu. Però els membres que formaven la SJ el volien transformar en una veritable organització política nacionalsocialista, maximalista envers les seves exigències de puresa ideològica del règim i, a la vegada, disposada a crear-se un espai propi en el món polític d'aquells moments com un grup declaradament nacionalsocialista.

Per entendre aquest procés cal analitzar quins eren els escassos elements que aplegà la SJ. Aquesta reunia prop d'una desena de membres, ja que a Jorge Mota i Joaquín Castells (que deixà el grup gairebé en els seus inicis, tal vegada el mateix 1966) s'hi afegiren un grup de nous, alguns dels quals esdivindrien militants històrics de l'organització, com Ramon Bau, Bartolomé Puiggrós, José Manuel Infiesta, José M. Asensi, Francisco José Calduch, Luís Antonio García Rodríguez i, a Madrid, Antonio Medrano. La major part procedien de famílies burgeses i d'ascendència catalanista: Mota, Puiggrós o Castells, per exemple, estudiaven als salesians de la Bonanova. Alguns tenien familiars estretament vinculats amb el règim, com Bau -el seu oncle era Joaquín Bau Noya, ministre del primer govern constituït per Franco en iniciar-se la Guerra Civil i, més endavant, membre del Consell del Regne⁷ o el mateix Calduch, el pare del qual era membre de Falange i alcalde del districte III de Barcelona (la zona de Poble Sec).⁸ En general, abans de la creació de CEDADE eren joves que es relacionaven -sense adscriure's en cap grup en particular- amb els cercles d'exilats europeus i els grups falangistes més radicals. Els va aplegar un únic motiu: la voluntat de construir un partit d'ideologia nacionalsocialista.

Pot semblar pretencions, però la imatge d'una minoria capdavantera en la lluita contra la subversió i el comunisme sembla que era latent en aquell grup de joves i si hem de creure el testimoni del seu líder -Jorge Mota- ja era un dels seus neguits d'adolescència, quan aquest afirmà que l'any 1958 "un grupo de jóvenes o niños, de 11 a 14 años, tomaron la firme resolución de crear una Asociación legalmente constituida para alcanzar los fines que bullían desordenadamente en sus

mentes".⁹ La SJ, en síntesi, agrupava joves de procedència majoritàriament burgesa que volien crear una opció política diferent a les existents. Cal no oblidar que el panorama associatiu que s'oferia a les joventuts feixistes més radicals no era gens atractiu: al marge d'un SEU pràcticament inexistent, la Falange, la Guàrdia de Franco o els Círculos Doctrinales José Antonio [CDJA],¹⁰ que duïen una existència precària, sols es podien realitzar algunes activitats en les joventuts falangistes.

Els membres de la SJ, wagnerians, admiradors de Hitler i de l'art i l'estètica nacionalsocialista, poc a poc anaren madurant una concepció del món que conformà un nacionalsocialisme singular. Aquesta cosmovisió estava relacionada estretament amb la personalitat de Mota, cap indiscutit de la SJ des dels seus inicis. Jorge Mota (nascut el 1946) procedia d'una família benestant i catalanista, havent estat educat als salesians de la Bonanova, on va rebre una forta influència d'un professor del centre, el salesià Clemente Escarré, popularment conegut com l'"hermano Clemente", un religiós feixista i integrista relacionat amb Friedrich Kuhfuss.¹¹ Mota, si bé admirava a Franco com a vencedor del comunisme i compartia les preocupacions d'aquells que veïen com el règim escorava vers l'immobilisme, no s'identificava clarament amb la Falange¹² ni amb els grups activistes en els quals sovint primava l'acció sobre la formació ideològica. Considerava que l'activisme no era suficient per lluitar contra la subversió i calia donar un bagatge ideològic que anés més enllà del pla polític i proporcionés una visió del món amb criteris sobre art i cultura. Per això Mota i els seus companys no militaven enlloc i, en canvi, freqüentaven els ambients feixistes i nacionalsocialistes de Barcelona, com la Cervecería Lesseps -coneguda com "el búnker de Víctor" (ignorem qui era Víctor) i on es projectaven noticiaris del període nacionalsocialista per commemorar l'ascens de Hitler al poder- o l'assistència a les misses per Mussolini abans esmentades. El fet de que l'any 1962 Mota s'hagués fet imprimir les fitxes d'afiliació d'un insòlit partit, el Partit Nacional Racista Revolucionari Social [PNRRS],¹³ poden proporcionar-nos una idea del fort caràcter de Mota i, alhora, del seu fanatisme ideològic. D'altra banda, la seva fascinació per Wagner i Hitler no es

limità al pla ideològic, sinó que els imità com a model de vida: adoptà llur vegetarianisme i l'abstinència de begudes alcohòliques i preconitzà el que podríem qualificar com a "celibat polític" del dirigent (el cap de l'organització, segons Mota, havia de restar solter mentre ocupés el càrrec), considerat l'única forma d'abocar el màxim esforç personal en la construcció d'una organització política.¹⁴ D'aquesta manera, quan es fundà CEDADE l'any 1966, Mota esdevení el líder carismàtic d'aquesta reduïda SJ i la seva particular personalitat fou la que donà l'empremta que caracteritzà la línia ideològica de CEDADE en el futur.

Aviat es van plantejar divergències entre els membres de la SJ i Ricote. Pels primers, Ricote no deixava de ser un quadre d'una Falange que havia renunciat a dur a terme la revolució, integrant-se en el règim.¹⁵ Ricote, per la seva part, no estava disposat a assumir el tipus de lideratge que Mota pretenia adoptar i estava en desacord amb aquells joves fortament influïts per Friedrich Kuhfuss: li desagradava que les activitats dominicals es reduïssin a audicions wagnerianes combinades amb una austeritat que podríem qualificar d'"espartana" (les begudes alcohòliques i els balls moderns eren malvists) i tampoc aprovava iniciatives com fer actes i pintades antisemites.¹⁶ Tanmateix, Agustín Vargas,¹⁷ principal financer del grup (i, com a tal, amb un pes important dins CEDADE) i la major part dels companys de Ricote no compartien la seva posició i les tensions acabaren amb la dimissió de Ricote l'octubre de 1967¹⁸ i la seva substitució pel vicepresident en funcions, Pedro Aparicio Aguilar, que fou ratificat en el seu càrrec en una assemblea general celebrada el gener de 1968.¹⁹ S'obrí així un període d'interinatge fins que Jorge Mota i els membres de la SJ van ocupar la junta directiva el gener de 1970.²⁰

Entre 1967 i 1970, la SJ de CEDADE fou la que organitzà pràcticament la major part dels actes de l'entitat i edità el seu butlletí. En aquests tres anys els principals trets ideològics de l'organització es van projectar en la seva publicació i s'establiren relacions tant amb militars espanyols com amb ex-combatents feixistes de la Segona Guerra Mundial i activistes ultradretans europeus. En

arribar a finals de la dècada dels anys seixanta estaven edificats els fonaments que permetrien la consolidació de CEDADE, ja definida plenament com una agrupació nacionalsocialista.

III. LA IDEOLOGIA: PANEUROPEISME, ANTISEMITISME I CATOLICISME INTEGRISTA

Per observar com es van configurar progressivament els temes de propaganda i la ideologia de CEDADE en aquests primers anys de l'entitat, hem analitzat el seu butlletí. Aquest fou concebut més que com un òrgan d'expressió intern, com una revista d'informació general; es tractava, com hom afirmà a la "Presentación" del primer número, de:

[...] mantener informados a todos los asociados sobre las noticias y hechos que habiéndose producido en el mundo no han sido recogidas por las grandes agencias internacionales de información y por lo tanto, difícilmente conocidas por la generalidad de las personas [...]. Hacemos salvedad al lector de remitirnos a la búsqueda de quienes y que poderes dominan los medios de información y comunicación.²¹

Uns medis de comunicació "dominados por una estrecha red de controles que dirigen muy escasas manos y mentes, todas ellas imbuidas de [...] una unidireccionalidad".²² Darrera d'aquesta suposada intoxicació informativa, hom al·ludia de manera indirecta a una manipulació per part del sionisme. CEDADE es dedicà a contrarrestar la suposada "desinformació" traduint notícies de revistes neofeixistes o de dreta radical europees per tal de denunciar fets silenciats pels grans medis de comunicació i -a la vegada- mostrar qui eren i com actuaven els poders mundials ocults. El butlletí esdevaní un recull de notícies de premsa que vers l'any 1970 composava el "corpus" doctrinal nacionalsocialista. La revista no es definí explícitament com a nazi, però aquesta ideologia es feu palesa en els temes tractats i en l'enfocament que rebien. Tres elements -que analitzem tot seguit- configuraven el nacionalsocialisme de CEDADE en aquesta època: el paneuropeisme, el racisme i l'antisemitisme i, especialment, un catolicisme integrista.

El paneuropeisme: l'Europa de 1945, l'Europa ària

Segons Ramon Bau, militant i dirigent històric de CEDADE, els trets ideològics que diferenciaven aquesta organització de la resta de grups neofeixistes aleshores existents eren el seu europeisme i el seu nacionalsocialisme.²³ Els contactes amb exiliats, les publicacions i la correspondència estrangera que rebien alguns membres del "círculo" van fer que el marc de referència ideològic de la nova entitat -com el seu mateix nom indicava- es trobés en el moviment feixista europeu. D'aquesta manera, Mota i la SJ es van desmarcar de les formacions falangistes per identificar-se amb un "pensament europeu" vinculat als líders feixistes dels anys trenta i amb el "nou ordre" que Hitler projectava establir, frustrat per la derrota de les potències de l'Eix:

Nuestra Europa es una comunidad de destino que perdió su aguja de navegar desde abril de 1945. Desde entonces nuestra rosa de los vientos se zarandea de un lado a otro. Hay que encontrar el rumbo para llegar a esa justicia anhelada.²⁴

Fou una "revolució europea" que quedà aixafada l'any 1945 i Europa va dimitir de "su misión más sagrada".²⁵ CEDADE, consegüentment, es proclamà hereva dels vençuts a la Segona Guerra Mundial i definí com a meta de l'entitat la lluita per una nova Europa: "Europa es un quehacer de todos. Una misión en lo Universal. Un destino común. ¡Realicémoslo!".²⁶ Aquesta reivindicació de l'Europa de 1945 comportà la rehabilitació d'Adolf Hitler i la negació del genocidi jueu,²⁷ la condemna frontal al que representava el judici de Nüremberg -considerat jurídicament una farsa-,²⁸ i dugué a fer una campanya de recollida de signatures per la llibertat de Rudolf Hess entre 1968 i 1971 i a relacionar-se amb les comunitats d'exiliats feixistes residents a Espanya.

Però la concepció de CEDADE d'aquesta nova Europa no es plasmà en una idea concreta, sinó que restà difuminada. No era una concepció física d'Europa, sinó espiritual. Europa era allà on es trobava "el denominador común de 'civilización europea'"²⁹ - i, sobretot, era una concepció racial, en incloure-hi Sudàfrica i "cuantas comunidades europeas puedan estar esparcidas por los cinco continentes".³⁰ El paneuropeisme, en la praxi política, conduí CEDADE a adquirir un protagonisme

creixent entre els grups neofeixistes d'Europa. En la revista es reproduïren articles de publicacions similars -"aquellas que no sirven a los intereses de Wall Street ni del Kremlin"-³¹ i en algunes ocasions es publicà textos en diversos idiomes.³² Però CEDADE es donà a conèixer a nivell europeu ràpidament en organitzar l'anomenat desè Congrès del Nouvel Ordre Européen [NOE]³³ a Barcelona, l'any 1969. Aquesta ràpida projecció europea contrastà amb una tardana implantació estatal, doncs fins 1974 no obrí la seva seu a Madrid. Aquest fet il·lustra una paradoxa de CEDADE: el seu ressò a l'estranger sempre ha estat superior al que gaudeix a l'Estat espanyol ja des dels seus mateixos inicis.

L'antisemitisme de CEDADE, una recuperació de la visió complotista de la història

En aquests primers anys, més que exaltar els valors de la raça ària, el butlletí de CEDADE mostrà la suposada inferioritat dels negres i la vilesa inherent als jueus. Aquest racialisme no tenia una base pretesament científica sinó que es justificava, d'una banda, per les aparents conductes antisocials considerades "pròpies" d'aquestes races i, d'altra, en una argumentació teològica, que presentava el racisme com quelcom intrínsec i inherent al cristianisme. Aquest racisme s'articulà formant un discurs sobre l'existència d'una conspiració mundial que implicava jueus, comunistes i maçons, conxorxats per destruir la raça blanca i els valors de la civilització occidental. Però l'eix central de la cosmovisió racial de CEDADE fou l'antisemitisme, que presentà una certa elaboració teòrica pròpia, mentre que el tractament d'altres temes sota un prisma racial reflectia un seguiment de consignes estrangeres.

Aquest darrer fet es manifestà, en aquests anys inicials de CEDADE, en l'especial vehemència que exhibí l'entitat en denostar els negres. Aquest racisme era el resultat de l'adopció -per òsmosi- de consignes exteriors nord-americanes (probablement del Ku-Klux-Klan [KKK] o de la revista The Thunderbolt).³⁴ En no haver-hi una anàlisi pròpia, es produïa una manca de coherència evident en el

discurs racista: el butlletí de CEDADE tant aviat legitimava l'"apartheid" sudafricà per raons humanitàries (perquè "cada individuo "progrese sin restricciones o frustraciones")³⁵ i religioses (els "valores del cristianismo y de la civilización")³⁶ com es justificava la discriminació racial per l'elevada taxa de criminalitat dels negres -"40 veces superior a la de los blancos"-³⁷ i hom afirmava que "el 86,70% de las violaciones son cometidas por negros".³⁸ Tan aviat els negres eren associats al comunisme internacional³⁹ i, per tant, al complot sionista mundial, com hom mostrava les revoltes de la població negra dels Estats Units com una protesta contra l'explotació a la que estava sotmesa pels jueus.⁴⁰ Mancava, doncs, un discurs amb lògica interna i sense contradiccions. Aquest "seguiment" de consignes dugué a redactar un prematur article alarmista sobre la presència magrebí a Espanya l'estiu de 1969: "Los norteafricanos. Empiezan a significar problemas en nuestra ciudad".⁴¹ Així, el conflicte racial nord-americà es projectava com una realitat immediata a la Barcelona dels anys seixanta als ulls de CEDADE.

L'antisemitisme de CEDADE, per contra, era més elaborat, partint de l'ortodoxia nacionalsocialista però, a la vegada, hom l'intentava vincular a una tradició antisemita espanyola. El tractament del tema era sistemàtic i sense contradiccions notables. Els jueus, en el butlletí de CEDADE, eren presentats com una raça vil i abjecta, reproduint en cada butlletí cites de personatges de diferents èpoques (Sant Justí, B. Franklin, F. Nietzsche) que opinaven negativament dels jueus o versos com aquests, de Joan Maragall:

Oh Montjuic, muntanya afortunada!
dessota de ta mala anomenada.⁴²

D'aquesta manera, l'antisemitisme difós per CEDADE cobrava un sentit atemporal i, alhora, s'identificava com un rebuig històric del poble jueu comú a diverses cultures. Paral·lelament, hom donà una notable projecció a la pretesa existència d'un complot jueu internacional que pretenia controlar el món sota aparences antagoniques: mentre es creava des de la revista la imatge d'un "lobby" jueu polític i financer que tenia poder per influir en les decisions del president nord-americà

Lyndon B. Johnson,⁴³ el sionisme també era identificat amb el comunisme i la maçoneria. CEDADE parlava de "sionistas y comunistas" i de "prensa comunista en EEUU",⁴⁴ afirmant que calia anomenar jueus i comunistes "por sus verdaderos nombres raciales: judíos [...] porque no son europeos ni anglosajones".⁴⁵ La maçoneria, amb menys intensitat, també era contemplada com una institució que formava part del complot jueu, i -per exemple- es reproduïa un article on hom afirmava que "la Francmasonería francesa es también judía",⁴⁶ o es mostrava la influència nefasta que ha exercit la maçoneria històricament:

De un modo oculto, la ideología masónica ha desempeñado un papel esencial, desde hace 250 años, en el desarrollo de la historia moderna. [...] la declaración de los derechos del hombre fue primariamente obra de los francmasones.⁴⁷

Aquesta conspiració denunciada per CEDADE no sols treballava soterradament des de les altes esferes, sinó que la seva actuació es concretava també en atacs frontals contra la moral catòlica tradicional: els jueus, en el butlletí de CEDADE, eren vinculats a assassinats, al tràfic de pornografia o a intents de destrucció de la institució de la família.⁴⁸ Per CEDADE, el perill social que comportava l'existència d'una comunitat jueva -com en el cas de la població negra- no era quelcom irreal a Espanya. Al contrari, des de CEDADE hom identificava els jueus amb una qüestió humiliant per Espanya: el domini britànic de Gibraltar; un referèndum (ja esmentat) celebrat el setembre de 1967 havia donat un resultat favorable a la continuïtat de la sobirania britànica del territori. Segons CEDADE, la clau d'aquest problema calia cercar-la en què, en realitat, Gibraltar era "un cripto estado israelita", on els jueus eren el 33,8% de la població⁴⁹ i "constituyen un bloque compacto de 6.000 personas, siendo también hebreo el primer ministro Hassan y otro miembro del llamado gobierno, mientras que la economía está prácticamente bajo el control directo de los intereses israelitas", que "tienen en sus manos todas las palancas económicas y de autoridad y por tanto políticas de la Roca".⁵⁰ Ja l'any 1969, aparegueren articles referents als jueus a Espanya a les planes de la revista CEDADE: "Judaismo en nuestra nación",⁵¹ "Los judíos contra España";⁵² l'organització

neofeixista intentava demostrar l'augment de la influència jueva a Espanya en parlar del finançament de les autopistes.⁵³ Fins i tot, hom va assajar d'integrar l'antisemitisme en el marc ideològic del règim, reproduint un antic discurs del general Franco on aquest esmentava els jueus pejorativament.⁵⁴

En contrast amb la realitat social espanyola -on els jueus havien estat expulsats el 1492 i la seva presència era minsa (no superaven el nombre de 6.000 en tot l'Estat)-,⁵⁵ des de les pàgines del butlletí es mostrà un antisemitisme extremat i sorprenent, que arribà a justificar la tesi del líder nazi nord-americà George Lincoln Rockwell sobre la conveniència d'esterilitzar la població jueva⁵⁶ o duia a reproduir literalment, el desembre de 1969, un article d'Alfred Rosenberg extret d'un exemplar del diari nacionalsocialista Völkischer Beobachter de l'any 1921 ("¡Cristo escarnecido por los judíos!").⁵⁷ Aquests al·legats antisemites eren proves evidents del nacionalsocialisme cada vegada més explícit que adquiria CEDADE. Si ens atenem a la publicació de l'entitat, el nazisme d'aquests primers anys es defineix -i quasi bé es podria afirmar que neix- per un antisemitisme i un racisme profunds, mentre la reivindicació política i la rehabilitació històrica del Tercer Reich resten en un segon pla.

Atesa la virulència d'aquest antisemitisme, cal preguntar-se com aquest es generà en una societat on la presència jueva passava practicament inadvertida. La resposta cal cercar-la en els ensenyaments del publicista antisemita Friedrich Kuhfuss, que centrava tota la seva comprensió del món en la conspiració jueva mundial. Per aquest, el jueu era el culpable de tots els mals: "Su principal misión consiste en acabar con las mentes idealistas, destruir los valores morales y convertir los hombres en verdaderos animales". Igualment, Kuhfuss afirmava que el centre del comunisme no estava a la Unió Soviètica sinó a Nova York, i la URSS "no es más que un instrumento que quiere crear, con su poder, el Gobierno Mundial al servicio del centro sionista de Wall Street y los judíos Wartburg, Rothschild, Schiff, Khun Loeb y compañía, etc., [...] ellos han creado la Unión Soviética".⁵⁸ L'antisemitisme de Kuhfuss el duia a despreocupar-se pels diners i, fins i tot, a rebutjar-los (eren un invent dels marxistes, "que ellos mismos editan y distribuyen a los tontos

'goims' [sic].⁵⁹ Com han reconegut sempre Jorge Mota i els seus companys, Kuhfuss va ser el personatge que més els va influir en aquells anys de joventut. Així ho recordava José Manuel Infiesta quan va morir el publicista alemany:

Recuerdo claramente aquellas horas pasadas en el 'bunker de Víctor', en las cuales, algunos camaradas, los primeros, apretados, escuchábamos atentamente sus palabras conforme iba desenmascarando ante nuestros ojos la complicada trama mundial judía, aclarando conceptos, respondiendo dudas y, sobre todo, ante todo, -esto es lo que más le debemos- animándonos a proseguir la lucha que, para todos nosotros, y movidos por él, se ha convertido ya en la justificación de una vida.⁶⁰

És evident que la concepció del nacionalsocialisme de CEDADE era la que Kuhfuss havia imbuït en aquell grupat de joves, que l'adaptaren d'una manera literal, sense que estigués mediatitzada per una anàlisi concreta de la realitat espanyola. Tanmateix, a desgrat que els ensenyaments de Kuhfuss van ser determinants per projectar una visió conspirativa i antisemita de la història, també intervingueren d'altres personatges en la formació de la SJ de CEDADE, com Mauricio Carlavilla, ja esmentat en el capítol precedent. Aquest freqüentà ocasionalment CEDADE, on realitzà algunes conferències sobre la influència del complot maçó en el món i en la història d'Espanya.⁶¹ Aquesta formació política es completava amb la lectura de publicacions reaccionàries com Fuerza Nueva i, sobretot, ¿Qué Pasa?⁶² Mentre que els llibres que més influència van exercir sobre aquells joves que no tenien gaire més de divuit anys eren dues obres d'un periodista feixista mexicà -Salvador Borrego- titulades Infiltración Mundial i Derrota Mundial, juntament amb l'obra de Traian Romanescu titulada Traición a Occidente.⁶³

Amb un bagatge ideològic com el descrit, no fou estrany que l'antisemitisme de CEDADE assolís un nivell de virulència tan sorprenent i -en mancar una anàlisi empírica de la realitat- impedís de veure que difícilment podia arrelar en la societat espanyola. En definitiva, Kuhfuss i en un segon terme, figures com Carlavilla, eren els transmissors d'una memòria històrica que reprenia les tesis conspiratives i la visió complotista de la història. Aquestes tesis, molt difoses en els anys trenta, ara permetien explicar els canvis que se succeïen en el règim: la maçoneria, el comunisme i el sionisme

actuaven com a motor de la història i eren, en darrera instància, els agents que treballaven per la restauració de la monarquia a Espanya (i sepultar els "valors del 18 de juliol") o impedièn el retorn de Gibraltar a la sobirania espanyola. Quan les essències del règim franquista es desmoronaven la resposta calia cercar-la en el treball solapat del que CEDADE considerava els enemics eterns de la humanitat.

Cal tenir en compte que aquest antisemitisme constituïria el senyal d'identitat més característic de CEDADE al llarg de la seva història. D'altra banda, com es veurà en aquesta obra, CEDADE -per mitjà de les seves distribuïdores i editorials- contribuirà a difondre i reeditar obres exhaurides sobre el tema del triple complot mundial -jueu, maçó i comunista- no sols a Espanya sinó també a Amèrica Llatina, amb un èxit notable.

Un nacionalsocialisme de vessant integrista

Aquest nacionalsocialisme de CEDADE esdevingué singular pel seu catolicisme de vessant integrista. Des d'un principi es presentà el racisme com quelcom inherent a la mateixa fe catòlica, i era justificat d'una manera teològica. Primer negant l'existència de contradiccions entre racisme i catolicisme:

[...] el racista quiere situar a las razas dentro de sus especiales características, e incluso prestar más atención a aquellas que física o mentalmente sean inferiores, para evitar que sean utilizadas como instrumentos al servicio de extrañas ideas [...]. El racista, [...], es, por el mero hecho de serlo, católico, socialista y nacionalista.⁶⁴

Aquesta argumentació s'anà desenvolupant durant el període considerat (1966-1970) i Antonio Medrano, en el seu article "Racismo y antirracismo", en feu una argumentació més elaborada. Per Medrano la raça ària era "un valor natural" i el racisme, quelcom natural, mentre l'antirracisme era antinatural:

El racismo pertenece al orden de las fuerzas de la naturaleza, es una continuación de las mismas. El antirracismo pertenece al orden de las fuerzas artificiales que actúan contra las leyes de la naturaleza, ocasionando con ello graves catástrofes.

[...]

La raza aria es el resultado de un proceso selectivo de milenios. El continuar este proceso selectivo (objetivo del racismo) es colaborar con el principio creador del universo, actuar de acuerdo con los designios del Creador. Lo contrario (meta de todos los antirracistas) supone detener el proceso de la Creación, haciéndola retroceder siglos atrás.

En la lucha entre el racismo y el antirracismo se manifiesta el eterno conflicto entre las fuerzas creadoras y destructoras del universo. En otras palabras, la pugna eterna entre el bien y el mal.⁶⁵

Per CEDADE el racisme era inherent a la fe catòlica i, alhora, s'emmarcava en l'eterna lluita entre les forces del bé i del mal, situant-se òbviament- entre les primeres. Tot i així, el recurs a la religió per justificar el racisme no era una simple qüestió tàctica, sinò que l'integrisme religiós -com l'antisemitisme- era també un tret d'identitat de CEDADE. L'explicació d'aquest fet cal cercar-la en que el medi on confluien exiliats feixistes europeus, militars i falangistes de la vella guàrdia era, sovint, en oficis religiosos (les misses per Adolf Hitler, Benito Mussolini o "els caiguts per Europa"),⁶⁶ alhora que en els medis ultradretans hom comptava amb la participació d'un clergat integrista i militant, amb figures com José Maria Alba (conegut com el "padre Alba"), un jesuïta el qual -sembla ser- que amb escamots dels seus alumnes, es dedicava a realitzar accions moralitzants com llançar tinta contra propaganda eròtica⁶⁷ o Miguel Oltra, que fou un conegut protector dels ustaixes croates a Carcaixent (València).⁶⁸ El fet de que aquests ambients estiguessin fortament impregnats de "nacionalcatolicisme", va fer que el nacionalsocialisme de CEDADE també en resultés marcat d'una manera notòria. És simptomàtic, en aquest aspecte, que el primer opuscle posat a la venda per CEDADE el setembre de 1969 fos La mentira del ateísmo de Hitler.⁶⁹ D'altra banda, cal tenir en compte que quan Mota i els seus companys reclamaven el retorn a la puresa ideològica del règim, aquesta estava estretament vinculada a una concepció militant de la fe ("la Cruzada") i coincidia amb la postura dels elements més reaccionaris del clergat, que contemplaven amb temor els canvis polítics que es produïen. Un exemple diàfan d'aquesta mixtura entre una joventut feixista radical i els sectors integristes el podem veure en la creació d'una rèplica espanyola del Tshombé Emergency Committee creat a Nova York a causa de la detenció de Moisés Tshombé. En aquest

comité espanyol per l'alliberament de Tshombé, juntament a CEDADE hi figuraven, (entre d'altres persones i entitats): Mauricio Carlavilla, el falangista Patricio González de Canales, els sacerdots Venancio Marcos i Miguel Oltra, Blas Piñar i l'abat de la Basílica del Valle de los Caídos, Justo Pérez de Urbel.⁷⁰

Aquest catolicisme de CEDADE no s'ha de menysprear, ja que va facilitar establir lligams amb ex-divisionaris i falangistes sense que aquests se sentissin incòmodes, ni en contradicció amb els seus ideals més pregons i, en determinades conjuntures, va servir per tancar files amb l'extrema dreta més reaccionària. A la vegada, el nacionalsocialisme i el paneuropeisme de l'entitat li van permetre establir vincles amb ex-combatents nacionalsocialistes i grups neofeixistes europeus, creant un gran camp d'actuació potencial.

IV. UNA ELIT CULTA, COMBATIVA I DISCIPLINADA

De costumbres austeras, no bebe, no fuma y es vegetariano, JORGE MOTA encarna la lucha de la nueva juventud por la renovación de unos valores ya caducos y por la actualización de sistemas trasnochados. Es el idealismo frente a lo ya establecido, frente a los prejuicios sociales, frente al control absoluto ejercido sobre la opinión pública. Su dedicación a la política es absoluta. No posee títulos ni cargos de importancia. Habiendo abandonado sus estudios en el Primer Curso de Bachillerato, ha desarrollado trabajos manuales y administrativos en diversas empresas, dedicando especial atención al conocimiento del problema obrero. Su verdadera vocación, aparte de la política, [...], es el arte, [...]. Partidario de la formación integral del individuo, da al deporte gran importancia, habiendo practicado judo, esgrima, tiro, montañismo y ciclismo.⁷¹

Aquesta imatge es pot considerar com el paradigma del que havia d'ésser el militant de CEDADE: un "home nou", que tingués una formació ideològica i cultural parella a la física. Si en el pla ideològic es reflectien ja els trets característics d'aquest grup, l'activisme polític d'aquests anys inicials mantenia encara un equilibri entre l'acció violenta, les tasques que podríem definir com d'"agit-prop" i la preocupació per aconseguir una formació integral del militant a través de lectures, conferències i audicions wagnerianes combinades amb l'esport i el muntanyisme i activitats a l'aire lliure. Aquesta situació canvià l'any 1970, quan l'aparició d'un grup neonazi violent -el Partido

Español NacionalSocialista [PENS], també sorgit a Catalunya- dugué a CEDADE a condemnar l'acció violenta i decantar-se clarament pel pla ideològic i cultural de manera quasi exclusiva, que -d'ençà aleshores- esdevindria un dels trets diferencials més notoris de l'organització.

CEDADE amb el règim i contra la subversió

En aquests primers anys però, els membres de la SJ participaven amb la resta de grups de l'extrema dreta barcelonina en accions violentes contra l'oposició al règim franquista. Ja l'any 1966 van participar com a servei d'ordre a la primera missa celebrada a la catedral de Barcelona que va oficiar el nou bisbe Marcelo González Martín i que va ser boicotejada per catalans que entonaren el "Virolai" (el seu nomenament havia estat precedit per la ja citada campanya "volem bisbes catalans!").

L'episodi fou recordat així per Ramon Bau:

Recuerdo que en los primeros años de CEDADE, aquella vez fuimos reunidos todos los 'nazi-fachas'[sic] de Barcelona para defender a un obispo no-catalán que venía a tomar posesión de su cargo en la Catedral [...]. A mitad de la ceremonia un grupo de catalanistas se pusieron a cantar en catalán, siendo apaleados por camaradas que llevaban swásticas y toda la parafrenalia [sic].⁷²

El món de l'extrema dreta no estava dividit en compartiments estancs, sinó que hi havia una gran permeabilitat i els membres del "círculo" es relacionaven amb la resta d'activistes ultradretans, a vegades en actes organitzats per CEDADE -com l'homenatge a la Legió Còndor alemanya que va institucionalitzar anualment-⁷³ i en d'altres ocasions acudint a convocatòries d'actes autoanomenats d'afirmació nacional o de repressió que es gestaven des dels serveis policials. Així, no mancaren a rebre el general Franco quan aquest visità Barcelona el dia 21 de Juny de 1966, seguint la convocatòria que emanava de Falange i advocava perquè "TODOS UNIDOS, ofrezcamos actitud y fervor de adhesión unánime a Francisco Franco".⁷⁴ Tampoc van estar absents del principal escenari de la lluita contra l'oposició al règim, la universitat. Bau i altres elements de la SJ formaren part dels escamots de les Defenses Universitàries [DU]. Cal recordar que les DU no eren un grup organitzat

com a tal, sinó que van néixer aglutinant elements extremistes de diversa procedència ideològica -falangistes, nacionalsocialistes i "ultres" en el sentit més ampli- vers l'any 1963. Ramon Bau, membre senyalat de les DU a la Facultat d'Enginyers de la Universitat de Barcelona les ha definit com "certes llistes amb certs noms" d'individus especialment preparats per la lluita directa. Quan calia realitzar una "razzia" contra els elements esquerrans eren convocats ràpidament a través de trucades telefòniques. Per fer-nos una idea de la connivència establerta entre els membres de les DU i els poders públics, Bau fou testimoni de com el mateix rector de la Universitat de Barcelona -Francisco García Valdecasas- distribuïa les consignes des del seu mateix despatx. Tanmateix és difícil identificar les DU amb un grup concret, existint una relativa confusió entorn seu. Així, mentre Bau recorda l'expedició de represàlia que va dirigir Juan José Folchi⁷⁵ -cap de les DU a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona (posteriorment conseller d'economia i finances de la Generalitat, 1977-1980)- en venjança per l'agressió de la qual havia estat víctima el seu germà (cap de les DU a la Facultat d'Econòmiques) per elements marxistes, com un incident protagonitzat per les DU; aquest mateix fet també ha estat considerat com el primer acte que va donar a conèixer públicament a Fuerza Joven [FJ], la secció juvenil de FN a Barcelona.⁷⁶ En termes generals, els enfrontaments a la universitat eren d'inusitada violència i no és casual que un dels membres de la SJ en aquells anys -Luis Antonio García Rodríguez- es guanyés el significatiu sobrenom de "mataestudiantes".

Juntament amb l'acció directa, els actes més característics d'aquesta etapa inicial foren les misses pels "caiguts d'Europa", (que en realitat constituïen actes polítics) i, en alguna ocasió causaren un cert rebombori quan algunes d'elles foren prohibides pel bisbat.⁷⁷ Els membres de la SJ també realitzaven actes que donaven a conèixer l'entitat: inscripcions anti-israelites al claustre de la Universitat de Barcelona o pintades d'humor macabre ("peligro a 50 m.", assenyalant la sinagoga de Barcelona).⁷⁸ També es van fer campanyes de propaganda en favor de la reunificació d'Alemanya,⁷⁹ es protestà per la independència de Guinea, repartint "hojas ciclostiladas [...] que hacían mención de

la inoperancia de los gobiernos negros, efectivos sólo en acciones criminales y de disgregación".⁸⁰ En general, a nivell d'activisme, no hi havien unes línies d'acció definides i el resultat era un conjunt d'accions disperses.

La formació integral: art, wagnerianisme i educació física

Seguint aquestes ànsies de formació integral del militant, l'activisme de CEDADE es completava amb lectures recomanades de llibres i revistes, la visió de noticiaris UFA alemanys o l'organització de conferències. Els ponents d'aquestes, sovint eren membres de la mateixa SJ, que dissertaven sobre temes com "Arte y raza" o "La España de hoy o el espectro del mañana",⁸¹ en un afany autodidacta. En la vessant cultural el wagnerianisme esdevindria el tret més destacat de la ideologia de CEDADE. El coneixement de l'obra de Wagner i la seva vida era especialment important, ja que -com ja hem comentat- CEDADE fou concebuda inicialment per Mota i la SJ com una associació wagneriana. L'interès per Wagner no era entès com una simple preferència musical sinó com una cosmovisió precursora del nacionalsocialisme, que "estructuró unas bases que más tarde, apenas cuarenta años después de la muerte del maestro, serían la base de un gran movimiento nacionalrevolucionario".⁸² En un díptic de CEDADE anunciant audicions wagnerianes inèdites, hom glossava d'aquesta manera la figura de l'autor de Parsifal:

[...] lo que creó Wagner fue la expresión artística de la raza aria, fue para Alemania y Europa, un socialismo nacional, combatió la nefasta influencia del judío en la música y denunció su poder en la prensa, fué un radical anticomunista [...]. Toda la obra de Wagner estuvo dedicada a prevenir a los hombres del poder del oro criminal, instigador de la decadencia humana, Wagner fué con ello el verdadero creador de las ideas políticas idealistas que combaten el materialismo, y aún hoy, Wagner es la fuente de energía de muchos grandes hombres que luchan alentados por su drama contra el materialismo a ultranza servido por las agencias de noticias.⁸³

El nacionalsocialisme de CEDADE s'articulà culturalment a partir del wagnerianisme: Wagner era considerat com un precursor directe del nacionalsocialisme, del què Hitler recolliria les seves idees estructurant un moviment de masses.⁸⁴ Aquest wagnerianisme que s'apuntava de manera

important en aquests anys, fou desenvolupat posteriorment fins convertir-se en un tret ideològic distintiu i fonamental de CEDADE. Cal no negligir aquest fet, perquè a partir del wagnerianisme els membres de CEDADE han aconseguit una certa presència en el món musical català (encara que de manera indirecta), i part dels materials editats a Catalunya sobre aquest músic estan elaborats per membres o ex-membres d'aquest grup nacionalsocialista.⁸⁵

D'altra banda, la idea de una joventut sana es concretava en el que més endavant es definiren com a "normes d'estil",⁸⁶ que mostraven unes pautes de conducta impregnades d'un cert puritanisme en el rebuig al consum d'alcohol i de tabac, o en el rebuig a freqüentar discoteques. Des de la revista s'alertava contra la corrupció de la joventut pel sexe, les drogues i la música moderna en articles com "Londres: Beatles y drogas", afirmant que "han asesinado a nuestra juventud".⁸⁷ La joventut sana cultivava la música, apreciava la bellesa de l'art clàssic davant les avantguardes que se succeïen en els anys seixanta, considerades una clara mostra de la decadència cultural europea. Les preferències artístiques dels militants de CEDADE eren bastant clares: "Strauss en música, Juan de Avalos o Clará en escultura, Diego Méndez o Ruff en arquitectura, etc., etc., si son verdaderamente modernos y también verdaderos artistas".⁸⁸ Infiesta escrigué un article -"El estado artístico"- on afirmava la inequívoca presència jueva rera la decadència de l'art actual, fent referència als nous camins emesos per les avantguardes dels anys seixanta i l'art abstracte en general: "Cuando los judios intervienen en arte pueden esperarse las cosas más inesperadas o inconcebibles".⁸⁹

Finalment, hom feia una especial atenció a l'educació física, amb algunes pràctiques d'esgrima i sortides a la muntanya de caràcter para-militar. Així, per exemple, hom organitzà una expedició on els participants es van separar en dos grups que havien d'arribar al castell d'Orpí i un grup havia d'interceptar l'altre. Segons el butlletí de CEDADE, "se trataba de una coordinación de avance, todo ello por el medio de transmisoras-impresoras", assenyalant que "estas pequeñas operaciones tácticas, aún en sus comienzos, pueden ser de importancia en un futuro, a fin de preparar a nuestros

miembros", ja que les futures sortides projectades "prometen altercados violentos con los genuinos representantes del vanguardismo democrata-comunista que escogen como refugio las montañas y parece que no gustan de nuestra presencia".⁹⁰

Antisemitisme i racisme i una mística de combat nacionalsocialista i europeista conformaven la ideologia política; juntament amb els coneixements d'art, de l'obra de Wagner i la pràctica de l'esport proporcionaven la "formació integral" de la SJ. El nacionalsocialisme de CEDADE començava a adquirir uns trets molt particulars, car la concepció d'organització que sustentava comportava una via atípica pel triomf del nacionalsocialisme: aquest centrava els seus esforços en la formació cultural dels militants més que en sortir al carrer a la conquesta de les masses.

V. LA SORTIDA A LA LLUM PÚBLICA DE CEDADE

Durant aquests anys inicials, CEDADE assolí una certa projecció nacional amb una campanya de recollida de signatures i a favor de la llibertat de Rudolf Hess, sumant-se a la campanya de la Germandat d'ajuda "llibertat per Rudolf Hess" alemanya. D'ençà l'abril de 1967 fins l'agost de 1971 es va fer una tasca de recollida de signatures per l'alliberament del presoner de Spandau. La campanya va ser important no tant per la quantitat de signatures recollides sinó per la identitat dels signants: altes jerarquies eclesiàstiques i militars, catedràtics universitaris, periodistes i procuradors en corts. La petició demanant la llibertat per Hess va servir per donar a conèixer CEDADE en els sectors d'extrema dreta més diversos: Blas Piñar, Raimundo Fernández-Cuesta, Ernesto Giménez Caballero, Ramón Serrano Suñer o Antonio Tovar són, tal vegada, els noms més significatius del llistat d'adherents a la petició de llibertat per Hess.⁹¹ També cal destacar que per mitjà d'aquesta campanya CEDADE aconseguí l'adhesió al grup de l'escriptor i crític d'art i literatura i membre del grup Dau al Set, Juan Eduardo Cirlot, fet pràcticament desconegut.⁹² El més important però, fou el ressò que trobà aquesta iniciativa en cercles militars i d'ex-combatents. Més d'un 10% dels signants

eren militars en actiu, la major part comandants, figurant-hi Camilo Alonso Vega -capità general de l'Exèrcit-, Pedro Nieto Antúnez -almirall de l'armada- o Enrique Zamora y de la Higuera -tinent coronel de l'estat major central- entre d'altres. Fou en aquest període quan CEDADE aconseguí el suport d'una figura militar significativa, el general Tomás García Rebull (aleshores Delegado Nacional de Ex-combatientes i Consejero Nacional), que esdevindria un garant de CEDADE en sectors militars.

Si a nivell nacional el nou grup aconseguí una certa projecció amb aquesta campanya, l'any 1969 CEDADE va guanyar-se un renom internacional amb l'anomenat desè congrés del NOE, realitzat a Barcelona els dies 5 i 6 d'abril d'aquest any. Cal tenir en compte que sota el nom d'assemblea, el NOE celebrava modestes reunions, ja que els seus encontres estaven prohibits a Suïssa i Alemanya i trobaven nombrosos impediments a la resta de països europeus; en aquest marc, Espanya esdevenia un escenari adient pel congrés en constituir una "reserva espiritual" en contraposició als règims democràtics europeus.

El congrés gaudí -gràcies a les gestions i relacions de Ricote- d'una gran infraestructura: un saló d'actes enorme, un alberg per acollir als assistents i una relativa divulgació de les deliberacions de l'assemblea a la premsa.⁹³ Aquest entorn va reforçar l'optimisme entre els assistents, però la importància d'aquest acte no va raure tant en les resolucions que es decidiren en el seu decurs com en els contactes que va permetre establir, en l'absència del control policial o la clandestinitat que envoltava habitualment les reunions del NOE. Cal recordar que entre els assistents hi figuraven personatges que esdevindrien sumament coneguts posteriorment, com els italians Pino Rauti, Stefano della Chiaie -sovint associats a les nombroses "trames negres" neofeixistes europees-⁹⁴ o el general croat exiliat a Espanya, Wiekoslav Luburic. A la "Declaración de Barcelona", que recollia els resultats d'aquella reunió del NOE, hom afirmava que l'assemblea comptava amb la participació "de representantes de España, Italia, Alemania, Francia, Polonia, Hungría, Inglaterra, Croacia, Rumania, Suecia, Canadá y Suiza".⁹⁵ Aquesta reunió proporcionà un notable èxit a la Sección Juvenil [SJ] de

CEDADE en ésser nomenat Jorge Mota secretari adjunt de Gaston A. Amaudruz, substituint a Angel Ricote com a principal representant oficiós del NOE a Espanya. És per aquests motius que aquesta reunió del NOE cal considerar-la el punt de partida del llançament internacional de CEDADE.

VI. ELS CONTACTES AMB MILITARS ESPANYOLS I EX-COMBATENTS NACIONALSOCIALISTES

En aquest període inicial, Jorge Mota i els membres de la SJ van establir contactes amb ex-combatents nacionalsocialistes alemanys i ustaixes croats pel seu propi compte. Els joves militants de CEDADE gaudiren d'una acollida favorable entre aquests, especialment pel butlletí que editaven, que a partir del número 12 deixà de ser ciclostilat per esdevenir imprès (Agustín Vargas finançà els costos de l'edició).⁹⁶ L'existència d'una revista nacionalsocialista i antisemita amb una presentació formal elaborada sorprenia agradablement als ex-combatents que la rebien.

Aproximadament l'any 1968 alguns membres de la SJ de CEDADE realitzaren una visita a la colònia d'exiliats croats de Carcaixent, on es van relacionar amb el seu màxim dirigent, el general Wiekoslav Luburic. Aquest presidia una organització de resistència anticomunista (Hrvdska Obrana, [la Defensa Croata]) i editava una revista, Drinna, destinada als croats exiliats.⁹⁷ CEDADE establí una relació amb aquest fins a la seva mort, probablement assassinat per la policia política de Tito. Sense precisar tampoc amb exactitud la data, Jorge Mota i Ramon Bau van assistir a una reunió de militars alemanys exiliats a Dènia (València) i també van entrar en contacte amb antics membres de la División Azul de València.⁹⁸

Els membres de la SJ també van popularitzar CEDADE a l'estranger. L'any 1966 Mota va rebre la visita de Klaus Barbie,⁹⁹ donat que Barbie volia transmetre-li les salutacions del conegut pilot alemany Hans Ulrich Rudel (a qui Mota havia escrit una carta)¹⁰⁰ i Barbie presentà el seu fill -que residia a Barcelona- a Mota.¹⁰¹ Paral·lelament, amb la ja esmentada campanya en favor de Hess, CEDADE conegué la família d'aquest presoner i, per mitjà d'aquesta, a Winifred Wagner (vídua de

Siegfried Wagner, fill del compositor). La senyora Wagner esdevingué el que podríem definir com una "mentora espiritual" de CEDADE, en personificar un nacionalsocialisme wagnerià. Winifred Wagner havia estat marginada de l'organització dels festivals wagnerians de Bayeruth -Alemanya- pel seu passat nazi (cal destacar que havia establert una amistat personal amb Adolf Hitler), al qual, però, mai va renunciar.¹⁰² D'ençà aleshores, els membres de CEDADE sempre reberen una gran hospitalitat quan visitaren l'anciana nora de Wagner, fet que els estimulà a convertir-se en veritables coneixedors en la vida i l'obra de Richard Wagner. En suma, en aquests anys, els membres de CEDADE van entrar en contacte amb diversos grups i personalitats històriques del nacionalsocialisme d'arreu d'Europa, de manera que, quan el febrer de 1970, Jorge Mota arribà a la presidència de CEDADE, aquesta entitat ja era força coneguda a l'estranger.

En l'àmbit polític estatal, CEDADE (i especialment la SJ) actuà donant suport explícit als militars davant els "polítics" -democratacristians, tecnòcrates, monàrquics- com a garantia de la continuïtat del règim. CEDADE s'havia donat a conèixer en cercles militars amb l'organització de sufragis religiosos per l'ànima dels dirigents feixistes europeus, la campanya ja esmentada en favor de la llibertat de Hess o per mitjà de contactes puntuals amb caps militars. D'aquesta manera, l'estiu de 1969, una comissió de la junta directiva visità al capità general de Catalunya, Alfonso Pérez Viñeta:

[Els assistents] expusieron a S.E. la preocupación [...] ante el giro que está tomando la situación socio-política española con sus reflejos en la vida interna de la Patria (decadencia moral, inhibición, religión, económico...) y en sus relaciones exteriores (Ifni, Guinea, ONU, Sudáfrica, USA...).

[...]

En este sentido, la comisión se puso a las órdenes incondicionales de nuestro Capitán General asegurando que C.E.D.A.D.E. cumplirá con honradez y perseverancia la tarea que se ha impuesto.¹⁰³

I des del mateix butlletí, hom feu una explícita adhesió als militars com a salvaguarda de la pàtria, en un escrit de Jorge Mota:

No son pocos los españoles que miran al Ejército como la única esperanza para el futuro,

[...], en que nuestro Caudillo Franco deje las riendas de nuestra nación. Se confía en el Ejército porque en él hay, a no dudar, las mejores reservas morales de nuestra patria y es por eso que debe asustarnos seriamente observar algunas flaquezas. Hay signos verdaderamente alarmantes: promociones de nuevos oficiales con muy distintas tendencias, falta de espíritu castrense en los soldados, poca formación moral, abundancia de elementos marxistas en la Milicia Universitaria que escapan demasiado fácilmente a las Comisiones Depuradoras, concesiones a organizaciones antimilitaristas, etc.

[...]

Pero el aburguesamiento de la sociedad ha llegado al extremo de llegar a contaminar al Ejército, sólo puedo pedir a los mejores jefes de él que se levanten frente a esa corriente corruptora. Les aseguro que pueden contar con esta S.J. [...] que está dispuesta a luchar por su patria convencida de que la independencia nacional no se gana con palabras sino con hechos.¹⁰⁴

L'alineament de CEDADE era inequívoc: al costat dels sectors falangistes més radicals i europeistes -ex-combatents i membres de la División Azul- però, sobretot, amb els militars.

VII. CEDADE ESDEVÉ UNA ORGANITZACIÓ NEONAZI

Finalment, el febrer de 1970, CEDADE va conèixer un relleu en la seva junta directiva, en accedir a aquesta els membres de la SJ: mentre Mota esdevenia president i Agustín Vargas es convertia en vicepresident, diversos membres de la SJ ocupaven la resta de càrrecs: com la direcció de la SJ -Ramon Bau- o la secció de relacions exteriors -Antonio Medrano (resident a Madrid)- mentre es creava una Sección Femenina [SF] dirigida per Maria del Carmen Antoja.¹⁰⁵ A partir d'aquest moment CEDADE esdevingué un grup declaradament nacionalsocialista.

La llegenda de la creació d'un grup neonazi dirigit per ex-combatents alemanys i italians -abundantment extesa en la bibliografia estrangera, com s'ha constatat en el capítol anterior- no té res a veure amb la realitat. D'altra banda, CEDADE, tampoc gaudí inicialment d'obscures fonts de finançament: el desembre de 1967 s'avisava els associats del gran dèficit econòmic existent i de la necessitat d'abonar les quotes amb regularitat.¹⁰⁶ Rera CEDADE, en els seus orígens, no hi havia poca cosa més que un grup de joves que van organitzar-se a Barcelona sota unes sigles i van començar a editar propaganda nacionalsocialista amb un exaltat antisemitisme. Tanmateix, aquest

reduit cercle neonazi, al llarg dels anys setanta esdevindria un dels grups neonazis més importants d'Europa i, en general, a nivell internacional. A la vegada, CEDADE constituiria la formació que establiria l'ortodoxia ideològica del moviment neonazi espanyol gairebé fins a mitjan dels anys vuitanta.

VIII. NOTES

- 1 Quan aquesta recerca es trobava pràcticament finalitzada, va ser donada a conèixer una completa descripció d'aquests sectors a la tesi doctoral de José Luis Rodríguez Jiménez, La extrema derecha en España: del tardofranquismo a la consolidación de la democracia (1967-1982), Universidad Autónoma de Madrid, 1992. Malauradament no hem pogut consultar aquesta obra, ja que el seu autor prefereix que romangui inèdita. Per aquest motiu, som conscients de que alguns aspectes aquí exposats, poden experimentar canvis a partir de l'obra de J. L. Rodríguez.
- 2 Una visió recent d'aquest període es pot trobar a Borja de Riquer, Joan B. Culla, El franquisme i la transició democràtica, 1977-1988, vol. VII de la Història de Catalunya dirigida per Pierre Vilar, Edicions 62, Barcelona, 1988, pp. 257-384.
- 3 Sobre FN, vegeu José Luis Rodríguez Jimenez, "Origen, desarrollo y disolución de Fuerza Nueva (una aproximación al estudio de la extrema derecha española)", Revista de estudios políticos, 73 (1991), pp.261-287. Som conscients de que manca encara una definició del concepte de "búnker" durant els darrers anys del franquisme i els inicis de la transició. Hom pot trobar diversos assaigs en publicacions de l'època: Antonio Alvarez Solís, Qué es el búnker, La Gaya Ciencia, Barcelona, 1976, 79 pp.; "¿Qué es el búnker?", Diario de Barcelona, suplement dominical (6/VI/1976), pp.1-7.
- 4 Hi ha escasses referències sobre les DU i l'AUN, excepte l'escrit per Ernesto Milá (utilitzant el pseudònim d'Ernesto Cadena) a La ofensiva neofascista, Acervo, Barcelona, 1978, p.172 i també a Falange española 1931-82, los años oscuros, Alternativa, Barcelona, 2a. ed. 1987 [1a. de 1986], pp.58-62. Una primera temptativa descriptiva d'aproximació a l'extrema dreta en aquest període el trobem a "El neonazismo: de DU (Defensas Universitarias) al PENS (Partido Español Nacional-Socialista) pasando por los GCR (Guerrilleros de Cristo Rey)", Horizonte español 1972, vol. I, Ruedo Ibérico, París, 1972, pp.311-314. Cal tenir en compte però, que l'article presenta inexactituds.
- 5 Boletín informativo de CEDADE [des d'ara citat com CEDADE]. La major part dels números inicials del butlletí, eren sense numerar i, per tant, la numeració que figura a les pàgines és indicativa], 1 (març 1967), p.11.
- 6 CEDADE, 2 (abril 1967), p.1.
- 7 Joaquim Bau i Nolla (1987, Tortosa-1973, Madrid). "Advocat, comerciant i polític. Fill de Josep Bau i Vergés [...], comerciant d'oli que obrí el mercat sud-americà i, en especial, l'argentí. Tradicionalista, fou alcalde de Tortosa durant la Dictadura, tot continuant les empreses familiars. Fou diputat per Tortosa com a carlí pel Bloque Nacional (1933-36); reelegit el 1936, fou l'únic diputat català monàrquic, i es mostrà contrari a l'Estatut. Fou membre de la junta tècnica de l'estat, a Burgos (1936-38). A la immediata posguerra comprà la majoria de les accions del Banc de Tortosa i les vengué el 1950 al Banco Central. Fou nomenat president del consell d'estat el 1965 i, com a tal, membre del Consejo del Reino". Informació d'Antonio Balsells i Corominas, Gran Enciclopèdia Catalana, vol. 3, Barcelona, 1971, p.328. L'any de la mort de J. Bau procedeix de la Gran Enciclopèdia Catalana, vol. 16, Barcelona, 1983, p.120.
- 8 Cal dir que els antecedents familiars de Francisco José Calduch no són únicament falangistes. El seu avi era comandant d'artilleria i participà en la revolta del 18 de juliol a Barcelona, essent empresonat al vaixell Uruguay. Fracassada la revolta, aconseguí la llibertat gràcies a les gestions d'un cunyat que era d'Estat Català [EC] i va intercedir en favor seu al president Lluís Companys. Així, participà en un intercanvi de presoners i es reincorporà a l'exèrcit. Quan les tropes franquistes entraren a Barcelona, s'apressà a "blanquejar" el passat del seu familiar d'EC. Un altre oncle morí de les ferides de guerra que rebé a Riga formant part de la División Azul. Calduch no rebutjà la seva tradició familiar nacionalista catalana. Expulsat de CEDADE el 1974, emprengué una trajectòria política sorprenent: venedor d'accions de la fallida Televisió Catalana [TVC], rebé la insòlita proposta de Josep Espar Tico de proposar a CEDADE de convertir-se en un grup ultradretà nacionalista català. Més endavant, Calduch tingué una breu militància a Esquerra Republicana de Catalunya [ERC] i a EC per, finalment, encapçalant a les eleccions generals de 1986 la candidatura de Falange Española de las JONS, fent l'única campanya de

propaganda que ha realitzat en català aquesta formació. Malgrat que aquesta propaganda catalanista de Falange no tingué cap credibilitat (ni en cercles falangistes ni catalanistes), Calduch s'identificà amb una extrema dreta catalana inexistente [entrevistes a Francisco José Calduch, 27/IX/1988 i 7/IX/1988].

- 9 Jorge Mota, "Una voluntad de hierro", CEDADE, 50 (març 1974), p.4.
- 10 Segons l'obra d'Ernesto Milá ja citada Falange española 1931-82, los años oscuros, els anomenats Círculos Doctrinales José Antonio [CDJA] tindrien el seu origen l'any 1959, quan sectors falangistes "no excesivamente distanciados del régimen pero si absolutamente rigurosos en cuanto a sus criterios doctrinarios, pensaron si no sería bueno crear unos 'círculos' que mantuvieran vivo, en su esencia, el pensamiento de José Antonio. Lo que más temía este sector, era el vertiginoso ascenso del Opus Dei y el sentimiento de que el Movimiento Nacional empezaba a ser impopular entre algunas capas de la población" (p.9). El 1960 es constituïren simultàniament a Barcelona, Madrid, Sevilla i Jerez de la Frontera. Cal destacar que entre els animadors del CDJA de Barcelona hi figurava l'editor Luis de Caralt, juntament amb Joaquín Encuentra i Celestino Chichilla (pp.9-33).
- 11 Sobre la figura de l'"hermano Clemente" hem considerat interessant reproduir un fragment de l'entrevista al director de la l'escola La Salle-Bonanova amb motiu del centenari de la institució. El director, el salesià Modest Senmartín, fou interrogat sobre l'"hermano Clemente":
 "- ¿Y el famoso hermano Clemente?
 - Está en Cambrils, porque se rompió una pierna. Era muy famoso.
 - Sí porque siempre levantaba la mano al estilo fascista.
 - Debe tener 83 años. Cayó hace un año de un autobús, el vehículo frenó y se rompió el fémur. Lo operaron y no se recupera. ¡Este sí que obligaba a ir recto!".
 Entrevista de Rafael Wirth a Modest Senmartín, "Algo ha cambiado en La Salle Bonanova", La Vanguardia (31/III/1989).
- 12 Entrevista a Jorge Mota (9/III/1988).
- 13 Entrevista a Jorge Mota (1/III/1988).
- 14 Entrevista a Angel Ricote (7/V/1988).
- 15 Entrevista a Ramon Bau (24/XI/1988).
- 16 Entrevista a Angel Ricote (7/V/1988).
- 17 La informació que assenyala Agustín Vargas com a principal financer de CEDADE durant els inicis d'aquesta associació, ens fou proporcionada per Angel Ricote. Entrevista a Angel Ricote (7/V/1988).
- 18 CEDADE, 5 (agost 1967), p.11.
- 19 CEDADE, 7 (novembre 1967), p.23.
- 20 El canvi de junta es va produir el 10 de gener de 1970. En l'opuscle elaborat per la Comisión ideológica de CEDADE-Madrid, ¿Qué es CEDADE?, Bausp, Barcelona, 1978 (3a. ed. corregida i augmentada; 1a. ed. juny 1975) es valorava el fet així: "la junta saliente tiene un promedio de edad de 45 años, la nueva de 26" (p.31). La nova junta fou la següent:
President:	Jorge Mota.
Vicepresident:	Agustín Vargas Gold.
Secretari:	Bartolomé Puiggrós.
Cap de la secció d'activitats:	José Pla.
Cap de la secció d'informació:	Antonio Celdrán.
Cap de la secció femenina:	M ^a del Carmen Antoja.
Cap de la secció de relacions
exterior:	Antonio Medrano.
Cap de la secció juvenil:	Ramón Bau.
Representant a Madrid:	Antonio Medrano.

- La llista apareix a CEDADE, 21 (febrer de 1970), p.12.
- 21 CEDADE, 1 (març 1967), p.1.
- 22 "Editorial", CEDADE, 5 (agost 1967), pp.1-2.
- 23 Entrevista a Ramon Bau (9/1/1990). Segons Bau, la resta de grups existents -no organitzats com a tals, sinó dins de Falange- seguien (com a punt de referència) el grup de J. Ferruz que editava la revista No importa, per la seva línia sindicalista.
- 24 "Editorial", CEDADE, 7 (novembre 1967), p.2.
- 25 "Editorial", CEDADE, 14/15 (desembre 1968-gener 1969), p.1.
- 26 Id.
- 27 Vegeu la reproducció -entre d'altres- de l'article "Siempre los seis millones", extret del Courier du Continent editat per G. A. Amaudruz -CEDADE, 2 (abril 1967), p.10- o "Más sobre Buchenwald" -CEDADE, 7 (novembre 1967), p.4- negant la verosimilitud de pantalles per làmpares elaborades amb pell humana o "Más mentiras sobre las cámaras de gas" a CEDADE, 8 (desembre 1967), pp. 35-36.
- 28 Vegeu "Nüremberg y el juez", CEDADE, 1 (març 1967), pp.5-6. Sols fins a finals de la dècada dels anys setanta CEDADE articulà una sistematització de la negació del genocidi jueu i elaborà una visió de síntesi de la Segona Guerra Mundial favorable a les forces de l'Eix en termes morals i ètics, a través de l'anomenat "revisionisme històric", tema tractat àmpliament en un apèndix de la segona part d'aquesta obra ("La creació d'una 'Escola Revisionista': de Maurice Bardèche a David Irving").
- 29 Vegeu "Nüremberg y el juez", CEDADE, 1 (març 1967), p.1.
- 30 "Editorial", CEDADE, 19 (octubre 1969), p.2.
- 31 CEDADE, 20 (desembre 1969), p.2.
- 32 En el butlletí de desembre de 1967 (número 8) apareixen articles bilingües de Bo Nilsson (representant a Espanya del Nordiska Rikspartiet [Partit Nòrdic Imperial]), Friedrich Kuhfuss i Antonio Medrano (pp.23-33). El butlletí de setembre de 1969 (número 18) duia el subtítol "Now also for english spoken people", amb alguns articles bilingües i advertia en sis idiomes que s'enviés la correspondència a l'apartat de correus de CEDADE a Barcelona, número 14010. Igualment, el gener de 1970 (al número 21 de CEDADE) tornà a aparèixer el subtítol abans esmentat ("Now also for english speaking people"), novament amb articles bilingües.
- 33 Sobre el NOE vegeu el capítol 1 d'aquesta obra.
- 34 The Thunderbolt era definida l'any 1976 per CEDADE com una publicació "absolutamente básica para estar al corriente de lo que sucede en aquel país". La revista era l'òrgan del National States Right Party [Partit de la Dreta dels Estats Nacionals, NSRP], un grup "antisionista, racista, defiende el cristianismo y la cultura occidental, siendo su principal lucha la que mantienen contra la integración racial" i el partit "es especialmente importante en el sur, en los Estados que apoyan a la Confederación, cuya bandera promociona" (CEDADE, 66, gener 1966, p.6).
- 35 CEDADE, 1 (març 1967), p.10.
- 36 Id.
- 37 CEDADE, 6 (juliol 1967), p.6.
- 38 CEDADE, 2 (abril 1967), p.4.

- 39 "Historial comunista de Martin Lutero King", CEDADE, 14/15 (desembre 1968-gener 1969) p.6-7. L'article procedeix de The Thunderbolt.
- 40 "Negros versus judios en USA", Id., p.3.
- 41 CEDADE, 17 (julio-agosto 1969), p.9.
- 42 Els versos de Maragall aparegueren al CEDADE, 5 (agost 1967), p.3. Habitualment, els butlletins tenien una secció dedicada als jueus ("De judíos", "Sobre los judíos") i en el número 8 de CEDADE (novembre 1967, p.2) hom exhortà als lectors a col.laborar: "Después de haber incluido frases de: Ricardo Wagner, Sto. Tomás de Aquino [...], tenemos intención de proseguir con otras nuevas, por lo cual agradeceremos a todos los lectores su cooperación en esta sección".
- 43 "The Intouchables", CEDADE, 2, (abril 1967), p.2.
- 44 CEDADE, 14/15 (desembre 1968-gener 1969), p.10.
- 45 Arturo Romero, "La rabia judeo-marxista", Id. p.10.
- 46 CEDADE, 18 (setembre 1969), p.6.
- 47 CEDADE, 17 (juliol-agost 1969), p.7.
- 48 Id., pp.3 i 6.
- 49 CEDADE, 6 (novembre-desembre 1967), pp.5-6.
- 50 "Gibraltar e Israel", CEDADE, 5 (agost 1967), p.5.
- 51 CEDADE, 20 (desembre 1969), p.12.
- 52 CEDADE, 17 (juliol-agost 1969), portada.
- 53 "Judíos en España", CEDADE, 18 (setembre 1969), p.14.
- 54 "Franco y los judíos", CEDADE, 19 (octubre 1969), pp.7-8. La conclusió de l'article era que "es evidente que existe un leve peligro [de complot jueu] en España, que debemos combatir antes de que nos encontremos en la situación de otros países. Hoy llamar la atención sobre el peligro judío no es ningún delito en España, pues Franco mismo lo ha dicho, pero quizás el futuro no sea así. Confíemos en que España seguirá la tradición de nuestros más grandes reyes que ha hecho grande a nuestra patria".
- 55 Ramón Tamames, La República y la Era de Franco. Historia de España, vol. VII, Alianza/ Alfaguara, Barcelona, 1981, (9a. ed.), p.571.
- 56 CEDADE, 5 (agost 1967), p.10. CEDADE valorava així les opinions de G. L. Rockwell: "En cuanto a la castración de los judíos nos puede parecer exagerado; fuera de la realidad. Pero si es verdad que pretendía exactamente eso, lo cual no nos han demostrado, ¿era preciso decirlo en una escueta nota necrológica?. Recordemos que el judío Morgenthau, [...], y nadie en las notas necrológicas nos ha informado, que el mismo había propuesto la esterilización de todo el pueblo masculino alemán para llegar así a su exterminio".
- 57 CEDADE, 20 (desembre 1969), pp.1-3.
- 58 CEDADE, 14/15 (desembre 1968-gener 1969), a la contraportada reproduceix una conferència de Kuhfuss a la SJ de CEDADE.
- 59 CEDADE, 27 (juny 1971), p.3. Un "goim" ['goyim' en realitat], segons publicava CEDADE, "significa para los judíos el 'no judío' y, según el Talmud, libro religioso judío, todo 'goim' debe ser considerado un animal y no

- un hombre (Baba Meçia, fol. 114 B, esta referencia en el Talmud de la Biblioteca Central de Barcelona, corresponde a la página 845)". Informació de l'article "El judío siempre es judío", CEDADE, 22 (març-abril 1970), p.16.
- 60 Id., p.2. El mateix Infiesta continua explicant que Kuhfuss tenia grans projectes abans de morir: "libros que debería escribir y nosotros editar, actos a organizar, conferencias a pronunciar, todo ello hasta desenmascarar la gran farsa del capitalismo judío".
- 61 Sobre Mauricio Carlavilla, vegeu la nota 46 del capítol 1 d'aquesta obra.
- 62 ¿Qué Pasa? era una publicació editada a Madrid. El primer número aparegué l'any 1941 i el darrer el juliol de 1981. El director era un ex-radical lerrouxista, Joaquín Pérez Madrigal. Hi col·laboraven F. Fernández de Córdoba, Agustín del Río Cisneros, Gil de Sagredo i un nombrós grup de sacerdots integristes (carta de l'historiador J. L. Rodríguez a l'autor, 6/V/1990).
- 63 L'obra citada de Traian Romanescu era força coneguda en ambients ultradretans (tot i que és dubtós el nom real de l'autor sigui aquest, ja que podria ésser un pseudònim). Salvador Borrego és un periodista vinculat a grups integristes i antisionistes mexicans que -en les obres esmentades- oferí una nova visió de la història concebuda com a complot, havent conegut un gran èxit de vendes: Derrota Mundial ha conegut 31 edicions i ha venut 130.000 exemplars. Sobre Borrego vegeu una entrevista publicada per CEDADE, 137 (desembre 1985), pp.20-21.
- 64 "Nota importante", CEDADE, 8 (desembre 1967), p.25.
- 65 CEDADE, 17 (juliol-agosto 1969), p.16.
- 66 Sobre els actes religiosos en memòria d'Adolf Hitler, Benito Mussolini i "els caiguts per Europa", vegeu el capítol 1. A la nota 19 es troben reproduïts diversos textos que figuraven en els recordatoris editats per l'ocasió.
- 67 Sobre les activitats del "padre Alba", hom afirmà que protagonitzà "acciones moralizadoras: tinta contra publicidad erótica, agresiones contra prostitutas aisladas, interrupción de misas progresistas". La cita és del text, ja esmentat, "El neonazismo: de DU (Defensas Universitarias) al PENS (Partido Español Nacional-Socialista) pasando por los GCR (Guerrilleros de Cristo Rey)", Horizonte español 1972, p.312.
- 68 El "padre Oltra" -el franciscà Miguel Oltra- també era molt conegut en ambients ultradretans per les seves posicions integristes. Acollià i protegia la colònia d'ustaixes croats exiliats -fou amic personal del general W. Luburic, a qui donà hospedatge en el seu convent de Carcaixent (València) i formava part de la integrista Hermandad Sacerdotal Española. La informació sobre les relacions entre W. Luburic i Oltra procedeix de l'article "Wieko Luburich, el general asesinado en Carcagente, era jefe supremo de la organización anticomunista 'La defensa croata'", La Vanguardia [juny 1969?]. No tenim la data en que aparegué aquesta informació, ja que la notícia estava sense datar en l'arxiu de Ramon Bau.
- 69 La mentira del ateísmo de Hitler fou el primer opuscle -ciclostilat i de 12 pàgines- que edità CEDADE. L'any 1975 fou reeditat per Ediciones Bau sota el títol de Hitler y la Iglesia, signat per J. Asensi i J. Aguilar.
- 70 CEDADE, 7 (novembre 1967), p.22.
- 71 La biografia citada de J. Mota apareix a la contraportada del seu llibre Hacia un socialismo europeo. ¿Falange o comunismo?, Ed. Bau, Barcelona, 1974 (2a. ed.).
- 72 Testimoni de Ramon Bau reproduït a la publicació Mundo NS [sobre aquesta publicació vegeu el capítol 9 d'aquesta mateixa obra], 27 (agost 1986), p.5.
- 73 El monument a la Legió Còndor es trobava situat a l'Avinguda Diagonal, prop d'on es troba actualment el nou edifici dels magatzems de El Corte Inglés. Per l'historiador Borja de Riquer, aquest monument és el cas més extrem del neguit de la posguerra d'erigir monuments als vencedors, tenint en compte que l'esmentat cos d'aviació alemany participà en els bombardeigs de Barcelona en els darrers dos anys de la guerra (B. de Riquer, J.B. Culla, El franquisme, p.55).

CEDADE va institucionalitzar un homenatge a la Legió Còndor davant d'aquest monument i el primer es celebrà l'1 de març de 1967, continuant aquesta cerimònia fins l'any 1971. En aquests actes minoritaris s'aplegaven els membres de CEDADE i d'altres elements dispersos, com futurs membres del Partido Español Nacional Socialista [PENS] o antics membres de les DU, com Juan José Folchi. Però tampoc mancaven nostàlgics i integristes, com el ja esmentat "hermano Clemente". En aquest sentit és il·lustratiu un petit opuscle editat per una d'aquestes commemoracions, Europa y sus héroes. La "Legión Cóndor" (text ciclostilat i sense peu d'impremta ni signatura de cap grup) que recollia textos de Hitler, Franco i Mussolini i s'adreçava tant als "caídos por una Europa Grande y Libre" com als "grupos de jóvenes nacional-revolucionarios que hoy surgen en todos los rincones de la Madre Europa".

- 74 És interessant assenyalar que el full que convocava a assistir a donar la benvinguda del general Franco en la seva visita a Barcelona (21/VI/1966) que procedia de la Jefatura de Falange, anava estampat amb un segell amb les sigles PNSE/NSDAP i signat per R. Bau. La voluntat de d'alguns membres de CEDADE de mostrar-se com a nacionalsocialistes era ja clara des de 1966.
- 75 Tots aquests episodis em van ser explicats per Ramon Bau (entrevista del 24/XI/1988).
- 76 Colectivo Flamel, Vida y muerte de un partido. Fuerza Nueva, Alternativa, Barcelona, setembre 1985, s.n.. En aquesta obra es situen els fets vers l'any 1971 i presentà l'assalt dirigit per Folchi com "el bautismo de fuego de FJ [Fuerza Joven]". En aquest cas, l'incident, doncs, no tindria res a veure amb les DU.
- 77 CEDADE organitzà nombroses misses pels caiguts contra el comunisme (8/II/1967), pels caiguts d'Europa (8/V/1967) o, entre d'altres, per Adolf Hitler (8/V/1968). Algunes d'elles van ser prohibides pel bisbat i per les mateixes autoritats, doncs esdevenien manifestacions que agrupaven a nostàlgics i ultradretans. Sobre els textos dels recordatoris, vegeu la nota 19 del capítol 1.
- 78 CEDADE, 20 (desembre 1969), p. 13. Un fantasmagòric "Servicio de Información de CEDADE" proporciona una visió de les diverses activitats realitzades per aquesta entitat.
- 79 El 19 de gener de 1968 van ser detinguts tres membres de CEDADE "cuando se hallaban repartiendo propaganda pro-reunificación de Alemania contra las mentiras de los 6.000.000 millones a la salida del colegio alemán" (CEDADE, 50, març 1974, p.20).
- 80 "Noticario de Barcelona", CEDADE, 17 (juliol-agost 1969), p.15.
- 81 Id., p.15.
- 82 "Ricardo Wagner y su doctrina", CEDADE, 18 (setembre 1969), p.5.
- 83 Díptic editat per CEDADE anunciant "Audiciones wagnerianas inéditas", 1969. Respecte a l'antisemitisme atribuït a Wagner, és interessant l'estudi de Jacob Katz, Wagner et la question juive, Hachette, 1984, 218 pp.
- 84 La síntesi de la cosmovisió wagneriana i nacionalsocialista -amb el vegetarianisme i amor pels animals que això comporta segons CEDADE- es pot trobar a Hitler y los animales, Ed. Bau, Barcelona, 1976.
- 85 Jorge Mota, la seva dona Maria Infiesta -membre també de CEDADE- i el germà d'aquesta, José Manuel Infiesta (editor, a la vegada, de la revista de música Montsalvat) han escrit diverses obres sobre Wagner o bé relacionades amb la seva obra.
- 86 Les normes d'estil es plasmaren per escrit la dècada dels anys setanta. El seu enunciat era el següent: "un desprecio absoluto por el dinero", "firme disciplina", "espíritu comunitario", "espíritu montañero", "afición al arte", "comportamiento ejemplar", "espíritu deportivo", "amor a los animales" i "espíritu revolucionario". Tal vegada, la més destacada sigui la referent al comportament exemplar, que ens recorda més uns escoltes que uns neonazis: "No fumar, no beber, utilizar un lenguaje correcto sin utilizar expresiones de moda o groseras, mantener una sana y correcta relación entre dos sexos [sic], vestir con corrección [...] ser sobrios en el comer y en el vestir, no asistir a lugares como 'discotecas', 'boites', [...] llevar siempre el pelo corto" (¿Qué es CEDADE?, p.33). Les normes d'estil són un tret essencial per diferenciar CEDADE del clàssic esterotipus del feixista agressiu i

pràcticament sense cap mena de formació ideològica. És més, difícilment podríem deduir que ens trobem davant d'un grup neonazi en llegir aquestes normes.

- 87 CEDADE, 18 (setembre 1968), p.11. En el butlletí podrien trobar-se d'altres exemples, però destaquem l'article esmentat "Londres: Beatles y drogas" on hom finalitza afirmant que "Yeyés, beatniks, cabellos largos, chewing-gum, ahora LSD ven un terreno fértil en Europa, que, después de la guerra está dividida y desesperada" (CEDADE, 7, novembre 1967, pp. 18-20).
- 88 "¿Arte?", CEDADE, 17 (juliol-agosto 1969), p.15.
- 89 Id., darrera pàgina.
- 90 "Sección Juvenil", CEDADE, 14/15 (desembre 1968-gener 1969), darrera pàgina.
- 91 Els noms i professions dels signants foren editats en una separata el setembre de 1971.
- 92 Juan Eduardo Cirlot s'adherí a CEDADE i freqüentà el local de l'entitat. Publicà poesies pràcticament inèdites en el butlletí, que es troben reproduïdes a l'article que CEDADE li dedicà quan va morir (CEDADE, 45, maig 1973, pp.2-3).
- 93 Ricote aconseguí que les autoritats municipals permetessin la utilització de la sala d'actes de l'escola de formació professional José Antonio Girón i l'alberg Juan Manuel Piñol pels menjars. A través d'alguns coneguts seus, Ricote obtingué un cert ressò del congrés en la premsa, totalment desconixedora del significat polític real del NOE [entrevista a Angel Ricote, 26/VII/1988]. Sobre el ressò de l'assemblea del NOE a la premsa, vegeu "Próxima asamblea general de la asociación 'Nuevo Orden Europeo'", La Prensa (Barcelona, 1/IV/1969); "Asamblea de la asociación 'Nuevo Orden Europeo'", ABC (1/IV/1969); "Prosigue sus sesiones 'Nuevo Orden Europeo'", Solidaridad Nacional (8/IV/1969) i "X Asamblea del 'Nuevo Orden Europeo'", Solidaridad Nacional (11/IV/1969).
- 94 Sobre Pino Rauti i l'important paper que hom li atribueix en l'anomenada "estratègia de la tensió a Itàlia", vegeu Frédéric Laurent, L'orchestre noir, Stock, Paris, 1978, pp.173-176. Sobre Stefano della Chiaie vegeu Stuart Christie, Stefano delle Chiaie. Portrait of a Black Terrorist, Anarchy Magazine/Refract Publications, Londres, 1984.

La llista d'assistents al congrés fou la següent:

NOMS	NACIONALITAT
ANDRIANI, Paolo.	italiana
AMAUDRUZ, Gastón A.	suisa
BESUTI, Roberto.	italiana
BORRACCINO, Alessio.	italiana
BURDEYRON, Daniel Louis.	francesa
CAPOTONDI, Nino.	italiana
CLEMENTE DE ANTONIO, José Luís.	espanyola
COLTELLACCI, Romano.	italiana
COTARELO COTARELO, Emilio.	espanyola
CRUCIANI, Alberto.	italiana
DELLE CHIAIE, Stefano.	italiana
DUVIGNEAU, Jean Louis.	francesa
EMILIAN, Ion V.	romanesa
HERNANSAEZ DIOS, José.	espanyola
JEREZ RIESCO, José Luís.	espanyola
KIRSCHSTEIN, Wolfgang.	alemanya
LUBURIC, Wiekoslav.	cròata
LUCAS MUELAS, José.	espanyola
MACERATINI, Giulio.	italiana
MEADOWS, Peter.	anglesa

MEDRANO, Antonio.	espanyola
MOCQUERY, Jack Marius.	francesa
MOLLICONE, Nazzareno Giuseppe.	italiana
NARBEL, Pierre.	suïssa
NEGRELLI, Leo.	italiana
POTOCKI, Wladislaus G.	polonès
RAUTI, Pino.	italiana
SANCHEZ OLIVA, Armando.	espanyola
SCHÜLE, Adrián.	suïssa
TEDESCHI, Mario.	italiana
TORRES CUADRAS, José Luís.	espanyola
VALLIOT, Henry.	francesa
WUPPERMANN, Max.	alemanya

En aquesta llista, però, manquen els membres de CEDADE i els assistents residents a Barcelona. També poden faltar altres assistents en venir com acompanyants d'algun dels participants.

- 95 "Declaración de Barcelona", s.p.i., primera pàgina.
- 96 Entrevista a Ramon Bau (9/I/1990).
- 97 Bau afirma que Luburic i els croats exiliats gaudien d'importants contactes amb els serveis d'informació de diversos països [entrevista a Ramon Bau, 9/I/1990]. A causa d'aquesta relació, CEDADE dedicà una atenció notòria a la persecució política dels exiliats croats en el seu butlletí i van fer una menció especial a la mort de Luburic (CEDADE, 17, juliol-agost 1969, p.11). D'altra banda, com a protesta per l'assassinat de Luburic, Puiggrós i altres membres de CEDADE van fer una pintada a l'"stand" de Iugoslàvia a la Fira de Mostres de Barcelona (la crònica es pot veure a la mateixa pàgina sota el títol de "Suceso en la feria. ¿Acción Punible?").
- 98 Entrevista a Ramon Bau (9/I/1990).
- 99 Sobre Klaus Barbie -conegut també com "el carnisser de Lyon"- existeix una nombrosa bibliografia. En castellà, vegeu l'obra de Magnus Linklater, Isabel Hilton, Neal Anderson, El Cuarto Reich. Klaus Barbie y la conexión neofascista, Argos-Vergara, Barcelona, 1985, 332 pp.
- 100 Entrevista a Jorge Mota (1/III/1988). El fill de Klaus Barbie residia a Castelldefels i es va convertir en un personatge molt pròxim a CEDADE, constituint un lligam entre aquesta organització i Klaus Barbie, però molt allunyat del que s'ha arribat a afirmar en alguns mitjans de comunicació i, per exemple, en el reportatge de televisió espanyola "Klaus Barbie, adiós a los camaradas" (emès el 18/VII/1987, en el programa Informe Semanal), hom afirmava que CEDADE era una pantalla de reclutament de mercenaris per Amèrica Llatina, essent Barbie el contacte principal. Fets totalment allunyats de la realitat.
- 101 Entrevista a Ramon Bau (20/XII/1988).
- 102 Segons escriu Mota, "el primer contacto con ella [W. Wagner] lo habíamos tenido a través de la señora Ilse Hess, esposa de Hess, que amablemente nos la presentó. Desde ese momento siempre que le pedíamos algo, teníamos la respuesta vuelta de correo" (CEDADE, 89, 30/IV/1980, número dedicat a la mort de W. Wagner, "Réquiem Winifred Wagner", p.8). Per CEDADE W. Wagner personificà la síntesi de wagnerianisme i nacionalsocialisme: "Sabía que era la heredera legítima del legado de Wagner, y que eso nadie se lo podía negar [...]. Sabía que las ideas políticas, artísticas y filosóficas de Richard Wagner, y las suyas propias, se hermandaban y encontraban su fiel impresión en el nacionalsocialismo, y no lo negó nunca", va escriure J. M. Infesta (id., p.13). Segons l'esmentat número de CEDADE -que reproduïx cartes de la nora de Wagner adreçades a membres de CEDADE- "cuando cualquiera [...] se presentaba como miembro de CEDADE" era objecte de "maravillosos recibimientos" (id., p.6).
- 103 CEDADE, 17 (juliol-agost 1969), p.14. Una altra mostra d'aquestes relacions la podem veure en l'organització a Múrcia d'una missa en memòria del general Luburic a càrrec del capità d'aviació Armando Sánchez Oliva (també assistent al desè congrés del NOE i signant de peticions en favor de la llibertat de Hess). A la missa

-
- "asistieron gran cantidad de gente, camaradas de la división azul y el General Gobernador Militar de la Plaza y Provincia de Murcia" (id.).
- 104 "El ejército y los testigos de Jehová", CEDADE, 18 (setembre 1969), pp.15-16.
- 105 Respecte la nova junta, vegeu la nota 20. Un bon exemple de la permeabilitat i relacions existents entre els diversos grups d'extrema dreta la tenim en els germans Antoja. Mentre Maria del Carmen Antoja esdevingué la cap de la Secció Femenina de CEDADE, el seu germà, Javier Antoja, edità el primer número de la revista de Fuerza Joven (la secció juvenil de FN) a Barcelona, el maig de 1971 (Colectivo Flamel, Vida y muerte de un partido, s.n.).
- 106 A CEDADE, 8 (desembre de 1967), pp.38-39), hom informa d'una activitat econòmica no massa afalagadora: "con el cobro de cuotas sólo se ha podido cubrir una séptima parte del papel y la tinta empleados en los boletines; no se incluyen dentro de estos gastos los sellos, trabajo, impresos del círculo y otros. [...] En tal situación económica no puede proseguir el círculo su curso, por lo cual se ruega a los asociados que colaboren económicamente en la medida de lo posible" i s'anunciava que "el Círculo establece día de oficina los martes de 19 a 21 h., en la calle Ballester, 55, local provisional, pues debido a la precaria situación económica, el Círculo no puede costearse un local propio". Hom notificà també la modificació del sistema de quotes, que esdevenien voluntàries i d'un mínim de 25 pessetes, essent abonades trimestralment.

CAPÍTOL 3. LA CONSOLIDACIÓ DE CEDADE (1970-1975)

1. DUES TÀCTIQUES DIFERENTS: CEDADE I EL PARTIDO ESPAÑOL NACIONALSOCIALISTA [PENS]

Durant els darrers anys del franquisme s'accentuà la pressió de les forces involucionistes en relació a qualsevol demostració de feblesa del règim (el procés de Burgos el desembre de 1970 o el judici de Salvador Puig Antich el març de 1974), alhora que obstaculitzaven els intents d'obertura del franquisme (per exemple amb l'anomenat "Gironazo" -un article de José Antonio Girón que, des de les pàgines d'Arriba, l'abril de 1974, censurava l'actuació de determinats ministres- o per mitjà dels atacs de Blas Piñar contra l'"espíritu del 12 de febrero", amb el qual Arias Navarro pretenia obrir les portes a un pluralisme limitat d'associacions). En aquest context van sorgir diversos grups -"Guerrilleros de Cristo Rey", escamots amb diferents noms i un anomenat Partido Español NacionalSocialista [PENS]- que van passar a l'acció violenta contra l'oposició democràtica, gaudint d'una impunitat pràcticament total. Per aquest motiu, els escamots d'extrema dreta van ser considerats per l'oposició democràtica com una simple prolongació de l'aparell repressiu del règim, un instrument per arribar allà on era impossible de fer-ho per vies legals. L'historiador Paul Preston, assumint aquesta visió afirmava que "los comandos ultras llevaban a cabo lo que un estado que pretendía ingresar en el Mercado Común Europeo no podía hacer por sí mismo sin ponerse en situaciones delicadas".¹

Però tot i que en nombrosos casos era evident el dirigisme d'aquests grups des d'esferes policials, no es poden identificar d'una manera mecànica com a pantalles d'una actuació parapolicial, sense cap mena d'autonomia pròpia. En aquest aspecte, les trajectòries del ja esmentat PENS i de CEDADE durant el període analitzat deixen entreveure algunes les sortides polítiques al règim franquista que s'impulsaren des de certs sectors de l'aparell estatal. El PENS -que va destacar pel seu activisme violent- va estar vinculat d'una manera relativament directa a l'anomenat Servicio Central

de Documentación de Presidencia del Gobierno [SECED oficialment, també conegut com SCDPG], un servei d'informació depenent directament de la presidència del govern que tenia com a finalitat primordial la lluita contra la "subversió", com veurem més endavant. CEDADE, contràriament al PENS, rebutjà l'acció violenta i optà per un camí diferent. Va establir lligams amb personalitats militars i falangistes significatives amb la hipotètica finalitat de que, en cas de que l'Exèrcit -amb sectors polítics afins- instaurés un tipus de govern que donés continuïtat política al franquisme, CEDADE esdevingués una organització capaç d'atraure sectors importants de la joventut i, així, proporcionar una base social que donés suport al sistema.

En síntesi, entre 1970 i 1975, a Catalunya i a la resta d'Espanya, actuaren dos grups neonazis -CEDADE i el PENS- que presentaven dues concepcions ideològiques i pràxis polítiques diferents. Fou en aquest període l'única vegada que va existir un grup nacionalsocialista organitzat -tot i ser clandestí- alternatiu a CEDADE. Fins a mitjan dels anys vuitanta, quan tingué lloc la crisi de CEDADE -que experimentà diverses escissions- no es produí una situació similar. En aquest capítol és analitzada la trajectòria de CEDADE en el període assenyalat, mentre que la del PENS és estudiada en el capítol següent.

II. CEDADE ES CONSOLIDA

Durant la primera meitat dels anys setanta, sota la nova junta directiva presidida per Jorge Mota, CEDADE es consolidà en el pla organitzatiu: obrí una delegació a Madrid i tingué "corresponsals" (representants de l'entitat) a diverses províncies. A la vegada, adquirí maquinària d'impressió que li permeté editar els seus propis llibres i revistes. Paral·lelament establí relacions amb diversos grups neofeixistes europeus i organismes com la World Anticomunist League [Lliga Mundial Anticomunista, WACL, l'origen i objectius de la qual es descriuen en aquest mateix capítol]; igualment aconseguí rebre aportacions financeres d'Aràbia Saudita. En aquest contexte, l'any 1974

va preparar l'anomenat Congrés de Joventuts [feixistes] Europees a Barcelona, la celebració del qual hagués estat transcendent per determinar unes hipotètiques pautes d'actuació conjunta dels diversos grups europeus que s'autodefinien "nacional-revolucionaris". Finalment, el congrés esmentat es frustrà per les pressions de l'opinió pública i la prohibició del govern. En tot cas, durant aquests anys CEDADE assolí el protagonisme polític més destacat de la seva història.

En el pla ideològic CEDADE es presentà com un grup explícitament nacionalsocialista, que adoptà una visió de la "qüestió nacional" (Catalunya, Euskadi) diferent a la de la resta de forces de l'extrema dreta -incloent tant les de la ultradreta "tradicional" (com FN), com les que s'autodefinien "nacional-revolucionàries"- en realitzar una certa autocrítica de la política centralista i anticatalana exercida des del govern i en distingir entre un separatisme nociu i un catalanisme entès com un regionalisme que no exclouia l'amor per Espanya i que calia fomentar perquè no fos instrumentalitzat per l'oposició democràtica i comunista. Aquesta qüestió, però, no era objecte d'especial atenció per CEDADE, i sols fou rellevant posteriorment -en els anys de la transició democràtica- quan aquesta entitat assajà de presentar-se com un grup nacionalsocialista català.

III. LA CREACIÓ D'UNA XARXA DE RELACIONS INTERNACIONALS

Les relacions amb Aràbia Saudita

El 7 de juny de 1971 morí Friedrich Kuhfuss i CEDADE li dedicà un butlletí sencer; era el primer número de la revista ja elaborat amb una maquinària impressora pròpia que s'havia pogut adquirir amb diners provinents de l'ambaixada d'Aràbia Saudita.²

Des dels seus inicis, CEDADE mostrà una certa simpatia pels països àrabs, enemics declarats del sionisme i l'Estat d'Israel. Ja l'abril de 1967, hom reproduïa en el butlletí de l'associació un discurs de Nasser donant suport a la causa palestina³ i, més tard, un altre discurs del rei Faisal⁴ d'Aràbia Saudita. El desembre de 1969 un article titulat "Islam y arianismo"⁵ feia una aproximació

històrica a les relacions entre àrabs i nacionalsocialistes i afirmava que el seu combat tenia un mateix enemic, els jueus. El febrer de 1970 es reproduïa un article escrit l'any 1938 per Mohamed Sabry - "Islam contra bolchevismo"⁶ en el que hom dissertava sobre els mètodes de destrucció de la fe musulmana utilitzats pel marxisme, i explicava que "el más peligroso centro comunista dentro del mundo árabe se encuentra [...] en Palestina, pues entre los inmigrantes judíos [...], se encuentran muchos hombres de Moscú".⁷ Per Sabry existia un pla jueu secular per ocupar el territori palestí: "los judíos adoptaron exteriormente la religión islámica a través de los siglos, para tener, sobre todo, la posibilidad de entrar en contacto con los musulmanes" i així poder minar els ensenyaments de l'Alcorà, per concloure que "JAMÁS SERÁ POSIBLE VER JUNTOS A UN MUSULMÁN Y A UN JUDÍO, SIN QUE EL JUDÍO TENGA EL SECRETO PROPÓSITO DE ASESINARLE".⁸

Aquesta afinitat ideològica amb determinats sectors del món islàmic es va concretar en les gestions que Antonio Medrano -aleshores cap de la secció de relacions exteriors de CEDADE- realitzà a Madrid. Medrano, coneixedor de l'idioma àrab es relacionà, entre 1969 i 1970, amb el fill d'Haj Amin Al-Husseini (el famós Gran Mufti de Jerusalem), que aleshores era agregat cultural de l'ambaixada d'Aràbia Saudita a Espanya.⁹ El Gran Mufti era un personatge emblemàtic dels lligams històrics entre l'Islam i el nacionalsocialisme, ja que durant la Segona Guerra Mundial fou un abanderat de la lluita anticolonial dels països àrabs, alineant-se amb el Tercer Reich (tractà personalment Adolf Hitler); acabada la guerra va viure a Egipte fins que l'any 1959 es traslladà al Líban, on va morir l'any 1974. Medrano, gràcies al fill del Gran Mufti (del que ignorem el nom), aconseguí fons econòmics procedents d'Aràbia Saudita que van permetre adquirir una infraestructura per editar la revista,¹⁰ gaudint CEDADE des d'aleshores de maquinària d'impressió pròpia.

Les relacions van continuar i, probablement, es reanudaren els contactes arran de la mort del Gran Mufti, que fou objecte d'una conferència-homenatge realitzada per Medrano al Círculo de la Unión Mercantil de Madrid el 22 de desembre de 1974. La conferència duia el significatiu títol de

"El Islam y Europa" i hom tractava "el valor de la tradición islámica para la revolución europea: puntos de coincidencia".¹¹ El text glossava la figura del Gran Mufti definint-lo com "héroe de la nación palestina, del mundo árabe y de la revolución libertadora, espiritual y antimaterialista del siglo veinte".¹² Paral·lelament a aquest homenatge, CEDADE edità dues obres pagades a un preu polític que li reportaren nous ingressos: es tractava de Orígenes del Estado de Israel, escrit per José Manuel Infiesta amb el pseudònim de J. M. Pérez Albiac, i El judaísmo al descubierto, de J. A. Eisemmerger. Amb la publicació d'aquestes obres neixia la primera editorial nacionalsocialista a l'Estat espanyol, Ediciones Bau. D'altra banda, la nova aportació econòmica -estimada en un milió de pessetes- permeté, novament, finançar maquinària impressora.¹³

La relació amb persones vinculades a Aràbia Saudita es mantindria -literalment- fins al dia de la mort del rei Faisal. Per mitjà del fill del Gran Mufti resident a Madrid i a través d'un arquitecte espanyol d'origen àrab, hom concebí la possibilitat de que una part dels beneficis d'empreses d'àrabs generats en el camp de la construcció a Europa fossin destinats a finançar les activitats de grups nacionalsocialistes que, en contrapartida, editarien propaganda antisionista. Cal tenir en compte que CEDADE, l'any 1975, gaudia d'un notable prestigi, com hem assenyalat anteriorment, i la proposta fou viable fins al punt de que un membre de CEDADE¹⁴ es traslladà a Aràbia per ser rebut en una audiència per Faisal. L'operació, però, es frustrà d'una manera sobtada en ser assassinat el monarca la vigília de la recepció del representant de CEDADE, que es trobava hostatjat en el mateix Palau Reial.

Tot i que CEDADE va perdre la possibilitat d'esdevenir un intermediari privilegiat en les relacions entre els països àrabs i els grups nacionalsocialistes i d'extrema dreta europeus, els contactes amb personalitats islàmiques van continuar i, amb aquests, l'afluència de recursos financers, com veurem més endavant.

Els antics camarades (Leo Negrelli, Otto Skorzeny, Léon Degrelle) i la projecció exterior

També durant aquests anys, CEDADE contactà amb destacats exiliats i refugiats polítics residents a Espanya, que contribuïren a donar a conèixer l'organització a l'exterior. És difícil definir quin fou el seu paper exacte i la seva influència real en CEDADE. En tot cas, sembla ser que la seva aportació fou més de suport moral i logístic que crematístic. Les figures més significatives en aquest aspecte foren probablement Leo Negrelli, Otto Skorzeny i Leon Degrelle.

Leo Negrelli va ser el periodista feixista italià que féu la primera entrevista a Adolf Hitler publicada a Itàlia (1923). Vinculat al Partit Nacional de Mussolini, una vegada acabada la guerra, s'exilià a Espanya, residint a Madrid on, durant els darrers anys de la seva vida, va dur una existència sense masses comoditats.¹⁵ Els joves de CEDADE van conèixer Negrelli en el ja esmentat desè Congrés del NOE celebrat a Barcelona el març de 1969 (tot i que, abans, ja era un conegut d'Angel Ricote) i col·laborà amb el grup proporcionant-los-hi algunes adreces i contactes. Segons CEDADE, a finals dels anys seixanta i a inicis dels setanta, "Kuhfuss y Negrelli daban direcciones y organizaban nuestra postura ante el exterior".¹⁶ Possiblement Negrelli relacionà els joves membres de CEDADE amb altres dos importants exiliats, Otto Skorzeny i Leon Degrelle.¹⁷

Otto Skorzeny era considerat l'heroi del Gran Sasso, en referència a haver dirigit el rescat de Mussolini del seu captiveri en aquesta estació d'esquí, protagonitzant una espectacular acció amb el seu escamot. Exiliat a Espanya en acabar la guerra, les seves activitats professionals eren diverses. Al marge dels llibres que escrivia, col·laborava amb una agència de premsa -Aginter Press- vinculada a la policia política portuguesa, la Policia Internacional e de Defesa do Estado [Policia Internacional i de Defensa de l'Estat, PIDE] i sembla ser que es dedicava al tràfic d'armament,¹⁸ essent notable la influència que tenia entre els ex-combatents nazis d'arreu del món¹⁹. De manera similar a la tasca de Negrelli, el suport d'Otto Skorzeny també es concretà en facilitar contactes pel nou grup arreu del món -especialment a Amèrica Llatina- més que en cercar canals de finançament per CEDADE.

Skorzeny també va escriure algun article per la revista de CEDADE²⁰ i assistí a alguns actes organitzats per aquesta formació. Tot i que des d'aquesta publicació s'ha presentat Skorzeny com un personatge especialment important en els orígens de l'entitat,²¹ sembla ser que no va tenir la rellevància que es pot desprendre de la lectura dels textos editats per CEDADE.²²

Un dels exiliats que també es relacionà amb CEDADE fou Leon Degrelle. Degrelle havia estat líder del moviment rexista belga, ex-combatent de les Waffen-SS i havia gaudit públicament de les simpaties i l'admiració d'Adolf Hitler pel seu valor. Exiliat a Espanya des del final de la guerra, es veié obligat a adoptar la nacionalitat espanyola per evitar l'extradició demanada per Bèlgica, on s'arribà a aprovar una llei -la "lex degreliana"- que impedeix la prescripció dels delictes que li són imputats.²³ En aquest context, Degrelle no podia fer manifestacions polítiques, sobretot de simpatia envers un grup com CEDADE. A mitjans dels anys setanta, quan s'alleujà la pressió internacional que reclamava la seva extradició, Degrelle inicià una col·laboració més oberta i directa amb CEDADE, esdevenint un animador dels seus actes i donant un clar suport a aquesta entitat.²⁴

En definitiva, CEDADE no fou afavorida per donatius econòmics importants procedents dels exiliats polítics més destacats. És molt probable que durant aquests anys canalitzés petits donatius de nacionalsocialistes exiliats a Espanya que veiessin amb simpatia el "círculo". A desgrat de la dificultat que pot suposar calcular el valor d'aquests ajuts particulars, podem afirmar que no foren significatius, en cap cas ni arribaren a exercir un paper determinant en la trajectòria de CEDADE, a diferència dels fons procedents d'Aràbia Saudita.²⁵

L'assistència als "congressos nacionals europeus" i de la WACL

Per acabar de tractar el tema de les relacions internacionals de CEDADE en aquest anys, cal fer referència als congressos de la WACL i a l'assistència a actes que aplegaven grups nacionalsocialistes i neofeixistes europeus. Durant aquest període CEDADE va ser invitada a

participar en dos congressos de la WACL, fet important per a la projecció exterior que demostrava tenir l'entitat. Per entendre la transcendència d'aquest fet, cal tenir en compte que la WACL és una organització que no està vinculada a cap grup polític i té una entitat pròpia. Es constituí l'any 1966 sobre dos nuclis bàsics, el Bloc de Nacions Antibolxevics, impulsat per la CIA i l'anomenada Lliga Anticomunista dels Pobles d'Àsia, potenciada des de Seül (Corea del Sud) i Taiwan (Xina nacionalista) i que comptava igualment amb el suport de la CIA.²⁶ La WACL no té una ideologia concreta -a excepció del seu anticomunisme- i gaudeix de recursos econòmics considerables aportats pels seus membres. L'any 1972 CEDADE va rebre una invitació per participar en un congrés de la WACL a Mèxic, al que va assistir Jesús Palacios, de Madrid, que esdevingué el nou delegat de relacions exteriors de l'entitat.²⁷ Sembla ser que la invitació partí d'un grup integrista i anticomunista mexicà, "Los Tecos", alguns membres del qual havien conegut CEDADE durant una estada a Espanya. Dos o tres anys més tard, CEDADE tornà a ser invitada novament a un altre congrés de la WACL celebrat a Corea del Sud, si bé l'esdeveniment no trascendí a les pàgines de la revista de l'entitat.²⁸ Aquesta relació amb la WACL sembla que no es traduí en cap tipus de finançament del grup i, simplement, proporcionà contactes d'una certa importància.

Paral·lelament a aquesta projecció internacional, CEDADE cobrà un notori protagonisme a Europa. El juny de 1972, Ramon Bau i Jorge Mota van assistir al congrés anual de l'organització francesa *Ordre Nouveau* [Ordre Nou, ON]²⁹ i altres membres de CEDADE també van participar en els anomenats "congressos nacionals europeus", el primer dels quals es va celebrar a Munic (Alemanya) i el segon a Anvers (Holanda), tot i que fou prohibit.³⁰ Els esmentats congressos constituïen un lloc de trobada de diversos grups neofeixistes i nacionalsocialistes entre els que CEDADE, progressivament, va adquirir un protagonisme rellevant. En un to caracteritzat pel triomfalisme -però que no deixava de reflectir la realitat d'una manera aproximada- la imatge de CEDADE a l'estranger era valorada així per Jesús Palacios el març de 1974:

CEDADE tiene ya un brillante prestigio entre todas las organizaciones europeas. Las reuniones se suceden en el exterior, París, Amberes con el II Congreso Nacional Europeo, Alemania, viajes a América, Méjico y los Estados Unidos. Cientos de camaradas del extranjero pasan por España con el objeto de visitarnos [...]; realmente somos muy conocidos y tenemos lazos muy estrechos con todos. Nuestro boletín causa gran impacto fuera de España, trasciende de los círculos nacionales y llega a sectores muy amplios. Se puede afirmar, sin caer en ningún error que CEDADE es la organización nacionalrevolucionaria que más relaciones tiene en el exterior.³¹

Quan CEDADE va inaugurar el seu local a Madrid el març de 1973, hi havien assistents d'altres països: "Méjico, païses àrabs, China, y diverses nacions europeas".³² Precisament per gaudir d'aquesta reputació, CEDADE decidí organitzar el Congreso de Joventudes Europeas, que - com ja hem assenyalat- havia de reunir-se a Barcelona el juny de 1974 i havia de ser un aplec multitudinari dels grups neofeixistes i neonazis més importants d'Europa, consolidant la imatge interior i exterior de l'organització. Però l'esdeveniment, com veurem, fou frustrat per una prohibició governamental.

IV. LA IMPLANTACIÓ DE CEDADE A L'ESTAT ESPANYOL

Mentre CEDADE obtenia aquest ressò exterior -que es podria qualificar d'espectacular- experimentà un creixement de militància que no es corresponia amb la imatge externa, ja que continuava sent molt modest el nombre dels seus membres. És precisament aquesta manca de correspondència entre una imatge exterior de CEDADE -magnificada en relació a la seva militància i recursos reals- i la seva realitat a Espanya (un grup polític marginal en el si del conjunt de l'extrema dreta espanyola) la que ha creat una visió deformada en la major part de publicacions antifeixistes, que li han atribuït una importància que ha distat molt de tenir.³³

L'any 1971, la seu de CEDADE a Barcelona s'establia al carrer Ciutat, tot estenent el seu camp d'actuació a la resta de l'Estat espanyol. El 30 de març de 1973 hom inaugurava una delegació provincial a Madrid, on l'entitat cobrà un inusitat dinamisme gràcies a l'acció dels germans Jesús i Isidro Juan Palacios. Isidro Juan Palacios esdevingué el cap de la delegació a Madrid i el seu germà

Jesús -com ja hem assenyalat- es convertí en el representat exterior de CEDADE. I. J. Palacios, en aquesta època, podria haver jugat un paper de certa importància, juntament amb Mota, en establir relacions amb cercles militars i governamentals.³⁴ Davant de la manca de dades contrastades i d'elements suficients d'anàlisi és difícil valorar la importància real d'aquests contactes, alguns d'ells provats i d'altres voltats per rumors i especulacions. L'única afirmació d'una certa consistència que podem realitzar és la de que membres de CEDADE arribaren a relacionar-se amb personatges de la vida política del moment per conductes no oficials, essent unes relacions una mica sorprenents si tenim en compte l'escassa importància del grup a nivell de militància. Aquests fets fan pensar que pugui ser verosímil la hipòtesi de la intenció de determinats sectors del règim de crear una organització política que aglutinés diverses formacions existents (CEDADE entre d'altres), segons el desenllaç del règim a la mort del general Franco. Sobretot si en lloc d'instaurar-se una monarquia parlamentària es produïa una intervenció dels militars i grups afins (com els ex-combatents o la Guàrdia de Franco) o aquests adquirien un paper rellevant i cercaven suports que ampliessin la seva base social, com CEDADE.

En aquest context, un membre de CEDADE hauria contactat amb el tinent general Tomàs García Rebull i el ministre José Utrera Molina. A aquestes relacions caldria afegir-hi algunes amistats que va establir Jorge Mota en cercles castrens (Mota conegué personalment, entre d'altres, al tinent general Alfonso Pérez Viñeta).³⁵ Però no s'ha de confondre les simpaties que aquests militars poguessin sentir per un col·lectiu com CEDADE amb una adhesió al grup. Tomás García Rebull, en aquest aspecte, fou qui proporcionà a l'entitat un suport més destacat en participar d'una manera ostensible en el "I Día Nacional" de CEDADE celebrat a l'Escorial l'octubre de 1973.³⁶ Durant aquesta jornada, García Rebull fou l'únic ex-combatent de Madrid que assistí a l'acte, comportant-se com un participant més i formant disciplinadament en els regles dels militants de CEDADE. Cal tenir en compte que García Rebull era una de les figures més importants dels sectors defensors de les

essències del règim. Cap de la Hermandad de Alferces Provisionales, membre del Consejo del Reino i en possessió de dues condecoracions durant la seva estada a la División Azul, era una figura prestigiosa del "búnker" i defensor aferrissat dels "valors del 18 de juliol". Quan es va constituir la Confederación Nacional de Combatientes presidida per Girón, afirmà que "estamos dispuestos a defender este régimen con uñas y dientes".³⁷

Al marge d'aquests contactes difusos, poca cosa més hem pogut averiguar entorn a la situació de CEDADE i la valoració de la relació que hauria pogut establir amb determinats cercles militars, qüestió que s'entrellaça amb les diverses maniobres polítiques que es van produir en els darrers anys del govern del general Franco, circulant, fins i tot, el rumor (que cal prendre amb una reticència i prevenció més que justificades), que Mota havia de ser presentat a l'almirall Carrero Blanco en una entrevista prevista per pocs dies després de que tingués lloc l'inesperat atemptat que acabà amb la vida de Carrero.³⁸ Aquest fet de dubtosa veracitat és il·lustratiu de la dificultat existent per clarificar les activitats de CEDADE en aquest període. En contrapartida, és cert que Mota celebrà un sopar amb Utrera Molina (aleshores Secretario General del Movimiento) el qual atorgà una generosa subvenció per la celebració del Congrés de Joventuts Europees a Barcelona.³⁹

Aquest congrés es preparà d'una manera espectacular, disposant d'una sòlida infraestructura i, sense cap mena de dubtes, podia constituir un dels esdeveniments més importants en la història del neofeixisme europeu des de la postguerra. El congrés comptava amb l'autorització legal des del 19 de juny de 1973 i una subvenció del govern espanyol. Gràcies als contactes realitzats per CEDADE, l'acte comptava amb algunes significatives personalitats polítiques espanyoles: Tomás García Rebull, Fermín Sanz Orrio -ex-ministre de treball entre 1958 i 1962-, el falangista Jesús Suevos, i el que fou metge privat de Franco, Vicente Gil.⁴⁰ Igualment es preveia una participació estrangera multitudinària i uns mesos abans, fou editat un prospecte de propaganda on hom afirmava que:

Hasta el momento se han recibido confirmaciones de asistencia de los siguientes países: Italia, Francia, Alemania, Inglaterra, Suecia, Bélgica, Líbano, Chile, Estados Unidos, Méjico, El

Salvador, Argentina, Suïza y Portugal y diversas representaciones rumanas, croatas, cubanas, húngaras, etc.⁴¹

Hom disposava d'un palau del recinte firal de Montjuïc i estava prevista la traducció simultània de les intervencions en anglès, francès, alemany, italià i castellà. Però abans de la reunió -inicialment prevista pel dia 14 d'octubre de 1973 i que després s'ajornà al 30 de juny de 1974- s'inicià una forta pressió des de la premsa contra la celebració d'aquest acte, creant un ambient hostil que creà recels en el govern per la imatge negativa que podia proporcionar al règim a l'estranger. Finalment, l'aprovació o suspensió del congrés es va debatre en un consell de ministres, on s'hi van interferir enemistats polítics i personals i l'afer acabà amb una ràpida resolució guiada pel caràcter pragmàtic de Franco, que decidí prohibir el congrés per evitar qualsevol mena de problema polític.⁴² A desgrat d'això, el protagonisme de CEDADE en els mitjans de comunicació tot just acabava de començar.

V. LA INVIABILITAT DE CEDADE COM A ORGANITZACIÓ POLÍTICA

La prohibició del congrés popularitzà l'entitat en les pàgines de la premsa. CEDADE optà per fer un acte aclaratori el 30 de maig de 1974 a Madrid sobre la significació del congrés, convidant-hi a assistir als periodistes i novament esclatà una polèmica, quan en iniciar la seva conferència Jorge Mota emprà unes expressions despectives en parlar de la premsa. Segons els diaris, Mota es referí als periodistes i els mitjans de comunicació com "los perros de la prensa al servicio del comunismo". Segons Mota, ell explicà que "Nosotros [CEDADE] somos una pulga, pero una pulga que molesta un perro -como diríamos es la prensa-" i els periodistes abandonaren la sala precipitadament, deixant a l'orador pràcticament en solitari,⁴³ mentre el nom de CEDADE i el de Jorge Mota tornaven a aparèixer de manera profusa en els diaris.

CEDADE es va atraure un allau de crítiques procedents dels mitjans de comunicació, especialment sensibilitzats contra l'extrema dreta, perquè poc abans que Mota s'expressés així, Blas

Piñar havia afirmat que "Hay una prensa canallesca y antinacional, que desata malas campañas y debe ser sancionada".⁴⁴ D'aquesta manera, es produí una forta reacció per part dels medis de comunicació a la què CEDADE replicà convocant a Barcelona un segon acte aclaratori el 5 de juny al Casal del Metge. Allí, Mota "definió clarament la premsa derechista":

- Reaccionaria y nostálgica, porque quiere volver a las formas políticas anteriores a 1936, y que no suponen una revolución, sino un atraso.
- Inmovilista y conservadora, porque defiende el 'stablishment' de los países del Este y del Oeste, para los que no propugna una revolución, sino un mantenimiento en sus ideas surgidas en los siglos XVIII y XIX.
- Clerical, por su apoyo a los sacerdotes como el señor Añooveros.⁴⁵

Aquesta curiosa inversió de termes que situava a CEDADE com a portadora de progressisme i convertia la premsa de l'oposició al règim en immobiliista -tot un joc de paraules que entra dins del que s'ha definit com "la fraseologia falsificante" del "búnker"-⁴⁶ capgiraven la tàctica política de CEDADE, i d'intentar justificar les seves actuacions davant els mitjans de comunicació passava a atacar-los directament. En aquesta situació, si bé els mitjans de comunicació no proporcionaven una imatge massa afalagadora de l'organització, en contrapartida li van atorgar una gran popularitat en els cercles de l'extrema dreta. En aquest context començava el "cant del cigne" de l'organització: quan ja no hi havia cap expectativa política per l'entitat, aquesta iniciava el creixement de militància i assistència als seus actes, i començava la seva expansió en delegacions.

Així, emmig de la polèmica que havia desvetllat la premsa, Mota va escriure un llibre, Hacia un socialismo europeo, que s'edità el setembre de 1974 i la primera edició tingué 5.000 exemplars.⁴⁷ En aquesta obra, el missatge ideològic de Mota no s'adreçava únicament a simpatitzants del nacionalsocialisme, sinó a tots aquells que s'identificaven amb els valors fundacionals del règim i creien en "la revolució pendent", especialment els falangistes. Mota en la seva obra citava a José Antonio, Onésimo Redondo i Ramiro Ledesma com a pensadors d'un socialisme genuïnament espanyol.⁴⁸ En el llibre s'atenuaven els aspectes més clarament neonazis -el racisme i especialment l'antisemitisme- per situar-se dins d'una línia falangista revolucionària i europeïsta, amb la voluntat

d'arribar a un públic ampli, ja que l'obra estava subtítulada significativament "¿Falange o comunismo?". D'aquesta manera, CEDADE veié augmentar l'afluència de públic als seus actes i l'obra conegué, fins i tot, una segona reedició el novembre de 1974 (3.000 exemplars).⁴⁹

Paradoxalment, al mateix temps que es posaven els fonaments per l'expansió de CEDADE a tot l'Estat espanyol i hom aconseguia una certa popularitat, la sortida política del règim evolucionà ràpidament per camins oposats als esperats. En l'agonia del franquisme, quan partits i associacions es preparaven per l'adveniment de l'aperturisme polític, CEDADE rebutjà la possibilitat de convertir-se en un partit, no sols per raons ideològiques -era participar en un sistema polític que sempre havia estat condemnat- sinó també per la mateixa concepció de l'organització. CEDADE no havia deixat de ser, al cap i a la fi, un "círculo" per minories, amb una forta càrrega "culturalista" que s'havia accentuat per distanciar-se de la violència dels diferents grups i escamots d'extrema dreta -especialment del PENS-⁵⁰ i que comportava una visió elitista de la militància. La conversió en un partit de masses era inviable des dels pressupòsits que guiaven a CEDADE si aquests volien restar inamovibles i sense perdre la seva puresa ideològica. Els actes de CEDADE, doncs, defugien l'activitat de carrer per centrar-se en conferències sobre política, art o literatura, audicions musicals i sortides a la muntanya. Per exemple, el butlletí corresponent al mes de juliol de 1971, tenia quatre "páginas culturales"⁵¹ dedicades a comentar la "sinfonía de los Alpes" de Richard Strauss, fragments de l'obra Vom Kriege -de Karl von Clausewitz-, ressenyes bibliogràfiques i llibres recomanats. Així, en un context on les úniques alternatives que es presentaven als defensors de les essències del règim per contrarestar els progressos de l'oposició eren l'acció directa (com dugué a terme el PENS) o la creació d'una organització que aspirava a ésser de masses (com ho serà FN), les possibilitats de projecció de CEDADE eren inviables.

En definitiva, CEDADE renuncià aleshores a constituir-se en un partit polític per restar un "círculo". I mentre s'estenia la seva implantació a l'Estat espanyol, mancava ja una tàctica i

estratègia clara a seguir, excepte la de realitzar propaganda nacionalsocialista. La importància de la formació del militant i el seu accent "culturalista" en l'aspecte organitzatiu i un paneuropeisme que -sense deixar d'estar impregnat d'un fort espanyolisme- assumia el "regionalisme" de la perifèria de l'Estat en la vessant ideològica, començaven a marcar certes distàncies entre CEDADE i la resta de grups de l'extrema dreta.

VI. CEDADE I LA QÜESTIÓ NACIONAL

La línia ideològica que s'havia afirmat entre 1966 i 1970 es mantingué sense modificacions. És més, el nazisme de CEDADE es va fer explícit'.⁵² Aquest canvi es reflectí en el butlletí de l'entitat, que anà perdent l'aspecte d'un simple recull de notícies procedents de fonts diverses per esdevenir progressivament revista, amb articles sobre política, art o història del nacionalsocialisme elaborats per membres de l'associació, assajant tractar qüestions teòriques i doctrinals, especialment sobre europeisme. Tanmateix, la novetat ideològica més interessant d'aquest període fou la posició de CEDADE davant la qüestió nacional, que -a desgrat de presentar unes anàlisis molt poc elaborades i sistemàtiques- reconeixia a Espanya l'existència d'un fet diferencial, entès com un regionalisme que calia tenir en compte.

La primera anàlisi en aquest sentit la trobem l'any 1971, quan en un article, "España y Europa",⁵³ Bartolomé Puiggrós explicava que "en España están unidos diversos Pueblos", assenyalant que "Negar la diversidad de los Pueblos de España conduce a resultados tan absurdos como la cesión del Rosellón catalán a Francia que efectuó el borbón Felipe V; [...] No es muy difícil ver en ello el comienzo de la actitud separatista que se viene observando en este siglo por parte de algunos catalanes". Però aquest reconeixement de l'existència de diversos pobles no implicà la negació de l'espanyolitat, que era consubstancial al mateix sentiment de pertinença a algun d'aquests pobles: "cualquier buen gallego, castellano, vasco o catalán encuentra perfectamente lógico que su

nacionalismo hacia su región y hacia España, sean simultáneos; es más, sabe que su nacionalismo español es consecuencia de su nacionalismo regional, y viceversa". Una empresa comuna uní tots aquests pobles, la Reconquesta cristiana; calia una nova empresa que aplegués esforços: la reconquesta d'Europa, començada l'any 1941, "la Cruzada contra la Rusia bolchevique".⁵⁴ La posició de CEDADE es començà a orientar vers un tebi regionalisme, i el desembre de 1971⁵⁵ reconeixia "els valores regionales" com un fet positiu que calia respectar, però sense deixar de ser "peculiaridades". En definitiva, hom assumia un regionalisme que no era antagònic amb la unitat d'Espanya, sinó consubstancial a la mateixa. Ramon Bau, en un article titulat "Raza y regionalismo", el juny de 1972⁵⁶ afirmava que:

España es una unión histórica de razas, y en la tradición cultural de cada una de ellas está ya indeleblemente inculcado el destino español común. Ser anti-español es ser contrario a las razas y culturas de España, es ser anti-catalán, anti-castellano, anti-vasco. En el nuevo orden se debe tender a esta expansión propia de las culturas raciales, evitando sobre todo el nacionalismo inculto, bárbaro y retrógrado de los toros y las castañuelas.

En definitiva, a desgrat d'un cert garbuix conceptual entre "Pueblo", "raza" i "región", CEDADE reconeixia que l'Estat espanyol no era uniforme culturalment i que calia no confondre el regionalisme -una "particularitat" cultural respectable inherent a la mateixa unitat d'Espanya- amb el separatisme. Així, CEDADE optà per fer una ostensible manifestació d'aquest regionalisme quan inaugurà la seva delegació provincial de Madrid, on causà un cert impacte el fet de que una senyera i un pendó de Castella (sembla ser que fou el primer exhibit en un acte polític a l'Estat espanyol) presidissin la tribuna sota una pancarta on era escrit el lema "Europa es una grandeza que no perecerá jamás".⁵⁷ Finalment, CEDADE sistematitzà la seva postura regionalista en l'obra esmentada de Mota (Hacia un socialismo europeo), on es pronunciava per la defensa dels valors regionals i analitzava així les manifestacions que reivindicaven la identitat nacional de Catalunya:

Los jóvenes catalanistas, idealistas y sacrificados, han servido de marionetas en manos de agitadores políticos de profesión, que no sólo los han utilizado para su propio beneficio, sino que incluso han intentado desvirtuar su en principio noble postura regionalista.⁵⁸

I aquest regionalisme, en les seves manifestacions formals també tenia uns límits molt clars, ja que tot i que l'anàlisi de Mota tenia prou lucidesa per assenyalar que la imposició del castellà havia estat un greu error polític, no dubtava en afirmar que "constituye una manifiesta falta de educación contestar en catalán a una persona que nos habla en castellano -lo cual hacen muchos separatistas creyéndose héroes de mazapán-".⁵⁹ Aquest regionalisme era, de fet, una presa de posició que -igual que el rebuig a l'acció directa per sistema- implicava un cert distanciament de la resta de grups d'extrema dreta, sobretot del violent PENS.

VII. CEDADE A LA FI DEL FRANQUISME

En síntesi, CEDADE, després de la mort del general Franco es trobà mancada d'una tàctica i estratègia clares a seguir. En aquest marc, fou significatiu el fet de que la mort del general Franco no tingués cap mena de ressò en la publicació de l'associació. CEDADE, altre cop, marcava distàncies respecte als altres grups.⁶⁰ A desgrat de ser l'única organització nacionalsocialista (el PENS va desaparèixer l'any 1974), el rebuig tant a l'acció violenta com a participar en la lluita política per la via electoral -formant un partit propi- dugué a que les activitats de CEDADE es reduïssin, simplement, a la difusió de la ideologia nacionalsocialista. Les seves aspiracions a gaudir d'una mínima parcel·la de poder s'havien esvaït, mentre l'intent de constituir-se en un interlocutor privilegiat amb els països àrabs per mitjà d'Aràbia Saudita també s'havia frustrat. D'aleshores ençà, la manca d'un projecte polític global es deixaria notar d'una manera evident. Però per entendre la dualitat d'actuació dels grups neonazis durant aquest període, cal conèixer la història del PENS, el nacionalsocialisme alternatiu a CEDADE, que analitzem en el capítol següent.

VIII. NOTES

- 1 Paul Preston, "La crisis del franquismo (1966-1977)" a "Historia de España", número 13 (febrer 1983), historia 16, pp. 107-108.
- 2 Entrevista a Ramon Bau (3/VIII/1988).
- 3 "R.A.U.", CEDADE, 2 (abril 1967), p.6. Recordem que Angel Ricote i els membres de CEDADE ja havien tingut relació amb el cònsol egipci (vegeu capítol 1).
- 4 "Discurso del rey Faisal ante los peregrinos", CEDADE, 17 (juliol-agost 1969), p.8.
- 5 CEDADE, 20 (desembre 1969), p.6.
- 6 CEDADE, 21 (febrer 1970), pp.1-4.
- 7 Id., p.3.
- 8 Id., p.4.
- 9 Totes les dades referents als contactes entre CEDADE i cercles àrabs, incloent-hi les quantitats econòmiques aportades per aquests i la maquinària adquirida, foren facilitades en una entrevista a Ramon Bau (3/VIII/1988).
- 10 Segons Bau, s'hauria adquirit una offset RICOH i una compouser IBM.
- 11 La conferència fou publicada en forma d'opuscle: Antonio Medrano, El Islam y Europa, s.p.i., 21 pp.
- 12 Id., p.1.
- 13 Entrevista a Ramon Bau (3/VIII/1988). En aquesta ocasió s'hauria adquirit una màquina "ABDIC Gispert".
- 14 Id. Bau preferí mantenir en l'anonimat la identitat del membre de CEDADE que es desplaçà a Aràbia Saudita. Tammateix, en una obra de José Manuel Infesta titulada Cuentos Reales. Oficio de Semana Santa (Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1984), presenta un conjunt de relats (els anomenats "Cuentos reales") que, segons la solapa de la portada, son "Cuentos basados en hechos o relatos reales que han adquirido en la mente del autor el carácter de la narración utópica". Concretament, un dels relats titulat "La angustia" (pp.51-74) té lloc a Aràbia Saudita coincidint amb la mort del rei Faisal: un asterisc en el títol del relat remet a una nota a peu de pàgina on l'autor assenyala que la narració està escrita "En recuerdo de la triste experiencia que viví en Ryadh, coincidiendo casualmente con el asesinato del rey Faisal. Escrito en Ryadh, el 27 de marzo de 1975" (p.51). No deixaria de ser una extraordinària coincidència que Infesta -arquitecte de professió- estigués a Ryadh en aquells dies i no fos l'enviat de CEDADE per negociar algun tracte amb el govern de Faisal. D'altra banda, Infesta, al llarg de la narració, assenyala que viatjava acompanyat (esmenta a "mi amigo F.", p.56). Davant la manca de proves, simplement constatem la curiosa coincidència de dates entre la visita d'Infesta a Aràbia Saudita i la d'un enviat de CEDADE, sense extreure'n cap conclusió.
- 15 Sembla que en els darrers anys de la seva vida, Negrelli duia una existència sense masses comoditats, i els seus amics li compraven part de la seva biblioteca per tal d'ajudar-lo econòmicament [entrevista a Angel Ricote, 15/IV/1988].
- 16 Jesús Palacios, "CEDADE ante el exterior", CEDADE, 50 (març 1974), p.18.
- 17 Entrevista a Ramon Bau (3/I/1990).
- 18 Segons Magnus Linklater, Isabel Hilton i Neal Ascherson a l'obra El Cuarto Reich. Klaus Barbie y la conexión

neo-fascista (Argos-Vergara, Barcelona, 1985), Otto Skorzeny dirigia l'agència de premsa Aginter Press, juntament amb un ex-veterà de l'OAS francesa, Yves Guérin Serac: "Aginterpress [Aginter-Press] no era una agència de notícies comú y corriente. Servía como cobertura de un departamento de espionaje utilizado por el servicio secreto portugués, un centro de reclutamiento de mercenarios para Africa y coordinadora de un reducido ejército clandestino de mercenarios conocido como Organisation Armée Contre le Communisme International" (p.204). Igualment, Skorzeny també participà en un negoci de tràfic d'armament amb d'altres exiliats a Amèrica Llatina, Friedrich Paul Schwend (Perú), Klaus Barbie (Bolívia) i Hans Ulrich Rudel (Argentina): "El negocio principal de Schwend y Barbie -tráfico de armas- se realizaba a través de dos empresas con sede en Alemania: Merex y Gemetex. Los dos nazis actuaban como representantes y negociaban compras no sólo en nombre de los gobiernos boliviano y peruano sino, por mediación de su amistad con el nazi Hans Ulrich Rudel, ventas al Paraguay, a Chile y, a través del coronel Otto Skorzeny que vivía en España, otras transacciones con Madrid" (p.235). Sobre Aginter Press, vegeu especialment Frédéric Laurent, "Aginter-Press: les mercenaires de l'ordre nouveau", L'orchestre noir, Stock, Paris, 1978, pp.115-165.

- 19 Segons informava el diari El País (14/V/1987), Skorzeny "vivía en la capital española bajo la protección especial del general Franco y del almirante Carrero Blanco" i "estaba considerado por los nazis como un héroe nacional y gozaba del prestigio de ser uno de los personajes más importantes de la 'Kamaradenschaft', la asociación de los antiguos combatientes nazis". D'altra banda, Ilse Luthje -la seva dona-, segons el mateix diari, va ser acusada l'any 1985 "de organizar el resurgimiento de grupos nazis en Europa. Según fuentes policiales, en 1985 Ilse continuaba en España dedicada a los negocios (una empresa constructora en las Baleares, una compañía de transportes en Valencia y algunas oficinas de importación y de exportación)". Skorzeny gaudia, doncs, de notables contactes internacionals.
- 20 Otto Skorzeny, "Nasser entre el éxito y la derrota (balance de una vida", CEDADE, 26 (desembre 1970-gener 1971), pp.4-5. Skorzeny, en l'article, narra les seves impressions personals de Nasser, a qui va conèixer amb profunditat. Fet que, altra vegada, mostra la important projecció internacional que tenia la seva figura.
- 21 Segons el text de la Comisión ideológica de CEDADE-Madrid, ¿Qué es CEDADE?, Bausp, Barcelona, 1978 (3a. ed. corregida i augmentada; 1a. ed. juny 1975), Otto Skorzeny era, juntament amb Bartolomé Puiggrós, Friedrich Kuhfuss i Tomás Gracia Rebull, "Otro gran camarada. [...] Colaboró en nuestros boletines y asistió a nuestros actos y conferencias. [...] Sus consejos nos fueron siempre útiles y nuestra más profunda colaboración empezó cuando dos miembros de CEDADE se habían ofrecido a llevar a cabo cualquier acción, en el supuesto de que Klaus Altmann [nom adoptat per Klaus Barbie], fuese deportado desde Bolivia a Francia. [...] Desde aquel momento vió Skorzeny que no hablábamos de política como un hobby o como un juego. Era algo más serio, [...] y ayudó en cuanto pudo", p. 37.
- 22 Segons Jorge Mota, Skorzeny no tingué la transcendència que aquest opuscle li atorgava. Mota explicà com a fets il·lustratius del paper que exercí Skorzeny, l'assistència d'aquest en actes en els que va parlar el mateix Mota, que van ser únicament dos: en el primer, Skorzeny el felicità i, fins i tot, digué a Mota que -per les seves qualitats oratòries i la seva ideologia- era un "futur Doctor Goebbels". Però la segona vegada que Skorzeny escoltà a Mota li digué que no tenia futur com a orador, doncs havia esdevingut "massa polític" i havia fet excessives concessions ideològiques per atraure militants a CEDADE (entrevista a Jorge Mota, 1/III/1988).
- 23 Sobre el moviment rexista, vegeu David Littlejohn, Los patriotas traidores, Luis de Caralt editor, Barcelona, 1975, pp.151-153. Sobre les vicissituds de León Degrelle, vegeu la seva obra Memorias de un fascista (Ediciones Bau, Barcelona, 1975, 3a. ed., 224 pp.). Per tal d'evitar l'extradició a Bèlgica, Degrelle adoptà la nacionalitat espanyola a finals dels anys cinquanta, amb la identitat de León José de Ramírez Reina (La Vanguardia, 4/II/1988).
- 24 Per Ramon Bau si Degrelle no va col·laborar obertament des dels inicis mateixos de CEDADE fou degut a la seva situació personal [entrevista a Ramon Bau, 3/I/1990]. D'altra banda, des de CEDADE sempre es donà un suport obert a Degrelle: una editorial de CEDADE (21, gener-febrer 1970) defensava la no extradició de Degrelle -acusat d'haver violat el seu "status" de refugiat polític- emprant aquests termes: "Leon Degrelle es el símbolo aún vivo de todo lo que significó la cruzada anticomunista desde 1936 para acá. El líder de una juventud inconformista que se sacrificó en los campos de batalla por un ideal: Europa. [...] Sí, ya sabemos. Se nos dirá que no ha respetado el 'status' de refugiado político. ¡Desde cuando un camarada de la Vieja Guardia falangista puede ser considerado refugiado político en España!".

- Més endavant, la col·laboració entre Degrelle i CEDADE esdevingué més oberta i l'antic SS fou un animador dels actes d'aquesta organització. CEDADE, ja a finals de la dècada dels anys vuitanta, tornà a donar-li suport obertament quan Degrelle fou acusat de traficar amb obres d'art. En aquella ocasió, s'edità una revista de CEDADE íntegrament escrita per Degrelle rebatint les acusacions de les que era objecte ("León Degrelle, un león ibérico nazi", CEDADE, 160, exemplar doble, abril-maig 1988).
- 25 És difícil assegurar quines han estat les formes de finançament real de CEDADE, ja que mentre Jorge Mota negà que l'entitat tingués altres recursos econòmics que el les contribucions dels seus militants [entrevista a Jorge Mota, 9/III/1988], el periodista Xavier Vinader assegurà que el KKK va realitzar aportacions econòmiques a CEDADE [entrevista a Xavier Vinader, 12/V/1988]. El testimoni de Ramon Bau sembla ajustar-se bastant a la realitat i indica que, en termes generals, es pot considerar l'ajut procedent d'Aràbia Saudita com el més important per CEDADE, a desgrat de que hagin pogut existir algunes aportacions particulars a l'entitat.
- 26 Sobre la WACL, vegeu Scott Anderson, John Lee Anderson, Inside the League, Dodd Mead and Co, New York, 1986, 322 pp. Sobre la WACL es poden trobar referències en castellà a les obres de Pepe Rodríguez, La conspiración Moon (Ediciones B, Barcelona, 1988, pp.78-79) i d'Ernesto Cadena, La ofensiva neofascista (Acervo, Barcelona, 1978, pp.228-230).
- 27 Jesús Palacios substituï com a delegat de relacions exteriors a Bartolomé Puiggrós, que -a la vegada- havia substituï a Antonio Medrano.
- 28 Entrevista a Ramon Bau (3/1/1990).
- 29 Id. El número 38 de CEDADE (juliol-agost 1972) dedicava la portada i un ampli espai al congrés d'ON, assenyalant que "fueron a Paris dos camaradas de CEDADE como únicos representantes de España ante la asamblea de 'Ordre Nouveau'".
- 30 Jesús Palacios, "CEDADE ante el exterior", CEDADE, 50 (març 1974), p.19.
- 31 Id., p.20. Cal fer esment que en aquests darrers anys del franquisme s'afirmava clarament la vocació de projectar-se internacionalment de CEDADE. així, l'any 1974 es van editar fulls impresos amb el membre d'una "Anti-Kommunist Alliance [Aliança Anticomunista, AKA]" i l'emblema de CEDADE, amb un apartat de correus a Oslo (Postboks 29, Kaldbakken, Oslo 9, Noruega). L'AKA, però, no va tenir cap mena de transcendència.
- 32 "Acto fundacional de CEDADE-Madrid", CEDADE, 44 (març-abril 1973), portada. Hom indica que a l'acte de Madrid també assistiren membres de CEDADE de diversos indrets de l'Estat espanyol, entre els que destacaven M. Chacón-Clavero (Málaga), J. Hernansaez (Murcia), F. Lecina (Saragossa) i F. Mozo (Sevilla). Hi havia assistents també d'Alacant, Almeria, Ciudad Real, Segovia, Valladolid i Santander.
- 33 En la major part d'articles relatius a CEDADE ja esmentats en la nota 1 del capítol 1 es palesa la sobredimensió de CEDADE. Ens referim a "La C.E.D.A.D.E., une organisation fasciste et antisémite", Le Droit de Vivre, 508 (febrer 1985), pp.14-15; "La CEDADE", Article 31, 7 (abril 1985), pp.13-14 i, sobretot, a l'informe ja esmentat del Parlament Europeu, on hom atribueix 2.500 militants a CEDADE l'any 1985, quan l'organització es trobava en plena crisi (Parlamento Europeo, Comisión de investigación del ascenso del fascismo y el racismo en Europa. Informe sobre los resultados de los trabajos. Diciembre de 1985, p.60).
- 34 Segons Ramon Bau (entrevista del 3/VIII/1988), fou I. J. Palacios qui establí aquestes relacions, ja que podria haver estat membre del Servei d'Informació de la Guàrdia Civil o tenir-hi bones relacions. Tanmateix, en una carta d'I. J. Palacios a l'autor (17/VI/1991) aquest manifestava que "Ignoro cómo alguien puede haber afirmado que yo contribuí a facilitar las relaciones entre Cedade y los sectores militares, pues ello es una pura invención. Pese a que yo hiciera mi servicio militar en la Guardia Civil, destinado primero en Barcelona y luego en Madrid, mi papel en ese Cuerpo fue, desde luego, insignificante y de base, y por supuesto nunca relacionado con hipotéticos 'servicios de información'".
- 35 Entrevista a Ramon Bau (3/1/1990). Recordem que, en el capítol anterior, ja havíem assenyalat que una delegació de CEDADE visità Pérez Viñeta

- 36 Vegem una crònica d'aquesta jornada a CEDADE, 48 (novembre 1973).
- 37 Carlos Fernández, "Llanto por el franquismo perdido", Historia 16, 119 (març 1986), p.63.
- 38 Entrevista a Francisco Sánchez Bas (13/III/1988). Bau i Mota neguen de manera rotunda l'existència d'aquesta possible entrevista amb Carrero. És més que probable que aquesta suposada cita no tingui cap mena de fonament, ja que no hi ha cap motiu aparent que justifiqui un hipotètic interès de l'almirall Carrero Blanco per un grupuscle com CEDADE.
- 39 Entrevista a Jorge Mota (1/III/1988).
- 40 Aquests noms foren citats per Jorge Mota en una entrevista publicada a la revista Mundo (entrevista de César Liesa, Mundo, 1950, 3-10/XI/1977, pp.29-30).
- 41 Cartell de propaganda del congrés que no s'arribà a distribuir. La convocatòria al congrés estava escrita en anglès, francès, italià, castellà i alemany.
- 42 Entrevista a Jorge Mota (1/III/1988). Cal tenir present que CEDADE havia obtingut previament el permís del governador civil per celebrar el congrés el 14 d'octubre de 1973. Però aprofitant una demanda per ajornar el congrés el dia 30 de juny de 1973, el govern al·legà que havia caducat el permís. La reproducció del permís i la polèmica que van envoltar aquests fets es troba recollida en el número 52 de la revista CEDADE (maig-juny 1974).
- 43 Aquest és el relat de la revista Cambio 16 dels incidents produïts per l'allocució de Mota: "El señor Mota quiso explicar los entresijos del llamado 'Congreso fascista' de Barcelona, pero se quedó con el rostro desencajado, cuando veintiocho periodistas, incluido el cámara de Televisión Española, abandonaron el salón de conferencias del Círculo de la Unión Mercantil ante los ataques injustificados hacia unos profesionales que estaban en el salón [...] para cumplir una labor informativa" ("Congreso abortado", Cambio 16, 134, 10/VIII/1974, p.32).
- 44 Vegem l'editorial "La difícil tarea de la prensa", La Vanguardia (5/VI/1974).
- 45 CEDADE, 52 (maig-juny 1974), p.9.
- 46 Vegem l'opuscle d'Antonio Alvarez Solís, Que es el bunker (La Gaya Ciencia, Barcelona, 1976), on a les pp.29-36 fa un assaig d'anàlisi del llenguatge emprat des de determinats sectors de l'extrema dreta, tot i que és molt esquemàtic i poc elaborat.
- 47 Jorge Mota, Hacia un socialismo europeo. ¿Falange o comunismo?, Ediciones Bau, Barcelona, setembre de 1974, 128 pp.
- 48 Id., p.13.
- 49 A desgrat de que se n'editessin 8.000 exemplars, l'obra no fou un èxit de vendes. Segons Ramon Bau [entrevista del 21/II/1990] sols uns 3.000 exemplars van ser realment venuts, una altra part fou distribuïda en diferents cercles falangistes i, finalment, l'stock sobrer fou destruït (precisament pels postulats falangistes que preconitzava, que eren purament tàctics), menys una part que va romandre a CEDADE.
- 50 Els membres de CEDADE, a desgrat de que coneixien als del PENS, mai van realitzar cap actuació conjunta com a grup. Segons Jorge Mota [entrevista de l'1/III/1988], quan algun jove venia al local de CEDADE preguntant pel PENS o amb afany de dur a terme un activisme violent, se l'adreçava al PENS. Paral·lelament, el PENS, per la seva part, també negà qualsevol vincle amb CEDADE. Així el PENS, a través del seu butlletí Nuevo Orden (número 25, març 1972), en una nota titulada "avisos gratuitos" afirmava que "Por si hubiera alguna duda, DECLARAMOS UNA VEZ MAS, que el P.E.N.S. no tiene absolutamente nada que ver con la organización C.E.D.A.D.E."
En el context polític dels darrers anys del franquisme, els diferents grups d'extrema dreta feien esforços per marcar distàncies entre ells. Una altra mostra d'aquests intents per adquirir una personalitat pròpia la constitueix una carta d'una anomenada "Junta Promotora de FE [Falange Española]", on l'esmentada junta negava qualsevol

- similitud doctrinal entre el falangisme i el nacionalsocialisme, mentre definia el règim d'Adolf Hitler com un "engendro socio-econòmic polític" i un "corporativismo capitalista" i afirma que els falangistes que van combatre a la División Azul, "no lo realizaron por defender un régimen monstruoso, sino para luchar contra el comunismo". CEDADE la reproduïa en el número 43 (30/I/1973) de la seva revista sota l'epígraf de "Tomamos nota" (p.32).
- 51 CEDADE, 28 (juliol 1971), pp.12-15.
- 52 El número especial de CEDADE (número 43, 30/I/1973), dedicat íntegrament a la commemoració del quaranta aniversari de l'ascens d'Adolf Hitler al poder, era una proclama oberta del nacionalsocialisme de CEDADE: reproduïa textos nacionalsocialistes (el "Horst Wessel-Lied" i les anomenades lleis de Nüremberg entre d'altres), presentava col·laboracions d'un antic membre espanyol de les Waffen-SS -Miguel Ezquerro- i un membre de la Legió Còndor (Wolf von Hirscheydt), escrits dels membres de CEDADE (Juan Massana, Joaquín Bochaca, Antonio Medrano, José María Asensi, José Hermansaez) i un poema de Juan-Eduardo Cirlot dedicat a Rudolf Hess ("Homenaje a Rudolf Hess").
- 53 Bartolomé Puiggrós, "España y Europa", CEDADE, 26 (desembre 1970-gener 1971), p.17.
- 54 Id.
- 55 CEDADE, 31 (desembre 1971), pp.10-11.
- 56 Ramon Bau, "Raza y regionalismo", CEDADE, 52 (juny 1972), pp.36-37.
- 57 Vegeu la crònica de l'acte a "Acto fundacional de CEDADE Madrid", CEDADE, 44 (març-abril 1973), pp.3-6. I. J. Palacios -aleshores delegat de Madrid- comentà així la presència de la senyera i la bandera castellana: "A muchos quizá os extrañe ver al lado de nuestros estandartes y símbolos las banderas de dos de las más grandes regiones de España: la catalana y la castellana. Hemos querido poner hoy estas dos banderas como un símbolo de lo que en un futuro las regiones pueden significar para nuestro movimiento" (p.4). Igualment, Mota afirmava en aquest acte que "Nosotros somos regionalistas, lo hemos manifestado, y a algunos sorprenderá que siendo también europeistas, podamos conciliar ambas posturas. Pues sí, conciliamos ambas posturas, pues [...] una cadena es tan fuerte como su más débil eslabón, si nosotros prescindimos, no ya incluso de la región, sino de la comarca o de la unidad de la familia, si queremos simplemente hacer una unidad extensísima, una unidad universal, sin reparar que existen unas unidades más pequeñas que son las que lo fundamentan, no conseguiremos éxito alguno" (p.5).
- 58 J. Mota, Hacia un socialismo, p.49.
- 59 Id., p.53.
- 60 Segons Bau no es va fer cap comentari perquè CEDADE no s'identificava amb el règim franquista. Fins i tot, els membres que assistiren a la darrera manifestació de Franco a la plaça d'Orient de Madrid, ho van fer a títol personal [entrevistes amb Jorge Mota (1/III/1988) i Ramon Bau (21/II/1990)].

CAPITOL 4. EL PARTIDO NACIONALSOCIALISTA ESPAÑOL [PENS] (1970-1974)*

L'any 1970, alhora que es renovava la junta directiva de CEDADE, es va constituir a Barcelona un nou grupuscle de caràcter neonazi, el PENS. A diferència de CEDADE, el PENS actuà en la clandestinitat i es caracteritzà pel recurs a l'acció violenta contra l'oposició democràtica. Des dels seus orígens, el PENS establí lligams amb el Servicio Central de Documentación [SECED] -dependent de la Presidència del Govern-, conservant, però, un grau d'autonomia considerable. La seva actuació no es limità a Catalunya, sinó que les seves sigles es van difondre a la resta de l'Estat espanyol quan aconseguí una certa coordinació amb altres grups de caràcter similar: el Movimiento Social Español [MSE] de València i un reduït nucli de militants neonazis de Madrid, coneguts com Militantes Nacional Revolucionarios [MNR]. Tot i que gairebé no superà els quaranta militants a Catalunya, el PENS arribà a desenvolupar una estructura organitzativa mínima.

Al llarg dels quatre anys de la seva existència, protagonitzà enfrontaments universitaris i diversos atemptats contra llibreries i editorials progressistes. L'any 1974 el PENS es va dissoldre com a resultat de diversos factors: la pressió policial, l'augment progressiu de la seva dependència del SECED i per la convicció dels seus militants de la necessitat de fer un replantejament dels mètodes d'actuació utilitzats.

I. ELS ORÍGENS DEL PENS (1969-1970)

L'any 1968 va arribar a Barcelona F. Poveda (n'ignorem el nom), un estudiant d'idees nacionalsocialistes procedent de Múrcia, on havia fundat una anomenada Unión Española de Juventudes Nacional Socialistas sense cap tipus de transcendència. A Barcelona, Poveda es va relacionar amb una dotzena de joves neonazis que no militaven a CEDADE. La major part procedien del barri de la Verneda, d'altres eren d'alguns centres d'ensenyament mitjà de Badalona encara que

hi havia qui cursava estudis universitaris de Biologia, amb una situació social que no es caracteritzava per ser massa acomodada. Els seguidors de Poveda es relacionaven amb el grup falangista de J. Ferruz -que editava la revista No importa al Círculo Cultural Alamo-¹ i participaven en manifestacions d'adhesió al règim franquista.

El grup començà a reunir-se i a utilitzar com a materials de formació ideològica textos similars als emprats per CEDADE: l'anomenat Manifest Socialracista -la cosmovisió racista elaborada per Gaston A. Amaudruz, secretari general del NOE-², Derrota Mundial, de Salvador Borrego, i l'opuscle La mentira del ateísmo de Hitler, editat per CEDADE. A finals de 1969 començaren a editar un modest butlletí amb el títol d'Orden Nuevo, amb un tiratge de 25 exemplars. Fou en aquest context quan Poveda contactà amb el SECED a Barcelona, el responsable del qual era un militar que utilitzava el sobrenom de "Prats".³

Aleshores el SECED tot just iniciava el seu funcionament. Estava dirigit pel coronel José Ignacio San Martín i depenia directament del departament de Presidència del Govern (no de l'Exèrcit), fent San Martín d'enllaç directe amb l'almirall Carrero Blanco. El nou servei d'informació s'havia creat el setembre de 1968 a causa de les demandes del ministre d'educació José Luis Villar Palasí. El ministre tractava d'aconseguir "el apoyo técnico para evitar que la subversión en los medios universitarios colocara al régimen en una situación similar a la que el mayo francés situó a De Gaulle".⁴ Quan el SECED va estar mínimament organitzat a Madrid, es procedí a l'apertura d'una delegació a Barcelona. Els objectius del nou servei eren definits així per San Martín:

- Contener y, a ser posible, reducir el proceso subversivo.
- Tratar de quitar banderas reivindicativas a la subversión.
- Intentar eliminar o reducir lacras existentes en la sociedad y en la Administración.
- Abrir cauces de participación.
- Contribuir a una evolución política razonable, que asegurase un futuro estable para España.⁵

El SECED assajà de potenciar entitats com l'Asociación Nacional de Universitarios Españoles [ANUE], que, des d'una concepció liberal, agrupava llicenciats i estudiants amb la finalitat de

canalitzar i neutralitzar la protesta universitària.⁶ Paral·lelament a l'ANUE, també s'impulsà des de Presidència l'Acción Universitaria Nacional [AUN], que entre 1968 i 1971 substituï les Defensas Universitarias [DU],⁷ amb la diferència de que "pretendia ser un embrió de sindicato universitario antes que un grupo de choque",⁸ tot i que acabaria actuant com a tal en algunes ocasions. Però l'AUN, que conegué un cert dinamisme a Madrid, no tingué èxit a Barcelona i el SECED -dotat amb escassos recursos i dirigit amb improvisació i un notable "amateurisme"- no va veure malament una col·laboració amb un grupuscle com el PENS. Així, gràcies a les gestions realitzades per Poveda,⁹ els tiratges modestos de Nuevo Orden i una nova publicació -Europa Joven- s'elevaren a 1.500 exemplars, ciclostilats pel SECED.¹⁰ En aquesta primera etapa de col·laboració, el PENS sortí beneficiat de la relació establerta amb el "Servicio", ja que el cost era mínim -repartir pamflets- mentre que, en contrapartida, podia confeccionar d'una manera gratuïta tota la seva propaganda i amb uns tiratges considerables.¹¹ D'aquesta manera el PENS sortí del seu aïllament i guanyà una certa projecció.

II. UN NACIONALSOCIALISME ALTERNATIU A CEDADE

El PENS naixia amb la finalitat de lluitar contra l'oposició al règim per mitjà de l'acció directa i els seus butlletins estaven bastant allunyats de la cosmovisió nacionalsocialista de CEDADE. L'afany de formació "integral", les reflexions culturals sobre art i wagnerianisme que caracteritzaven CEDADE eren pràcticament absents, mentre que l'antisemitisme i la visió "complotista" de la història estaven més atenuats. En contrapartida, la premsa i els fulls volants realitzats pel PENS destacaven pel seu marcat anticomunisme. El comunisme era considerat com una ideologia forània que atacava els fonaments del règim i manipulava estudiants i obrers al servei d'interessos aliens a la nació.¹² Paral·lelament, l'Opus Dei era vist com un enemic que actuava des de l'interior del règim (era assimilat, fins i tot, a la maçoneria) per implantar un sistema polític liberal al servei del capitalisme.¹³

En les publicacions del PENS no es realitzaven excessives disquisicions teòriques, sinó que primava la necessitat d'orientar l'acció: es comentava la lluita universitària,¹⁴ es donaven consells sobre com actuar en cas d'una detenció per la policia,¹⁵ s'informava de la realització d'activitats pre-militars¹⁶ i es llançaven exhortacions al combat: en un dels primers números de Nuevo Orden, hom afirmava que "antes que la patria nos pida que vistamos su glorioso uniforme, ya lo hemos hecho constituyéndonos como milicia voluntaria puesta al servicio de la nación".¹⁷ El PENS -que l'any 1970 encara dubtava en les sigles que utilitzava (apareixien les sigles de PNSE ó PENS)-¹⁸ trià com a emblema una anomenada "creu d'acer" (una creu en forma d'ics) com a símbol del partit, ja que les creus "son los símbolos más representativos de nuestra civilización y el acero el más duro material del que deben estar hechos los hombres que defienden inquebrantablemente nuestra causa".¹⁹ També va fer una particular adaptació de l'Horst Wessel que esdevingué l'himne del grup amb "una letra española fiel reflejo de nuestras inquietudes":

Despierta ya burgués y socialista
mi fe es traer la revolución,
la muerte del sionismo y del capitalismo
del holgazán y de la reacción.
Cruz de acero en el brazo
lucía yo mientras dormías tú.
Perseguidos por las izquierdas y las derechas
caíamos cuando aún dudabas tú.

La juventud está en nuestras filas
por tanto es y será nuestro porvenir.
España, gritaremos, una, grande y libre
aunque nosotros tengamos que morir.

Por el honor, la raza y la justicia
luchemos hoy con abnegación
y si la muerte llega y nos acaricia
gritaremos aún: ¡Arriba la Nación!.²⁰

L'himne, en certa manera, reflecteix el pòsit ideològic de la premsa i les consignes del PENS: l'autodefinició com un grup "nacional-revolucionari" i antiburgés; l'antisemitisme i el racisme nacionalsocialista i els "llocs comuns" propis dels sectors ultradretans més reaccionaris (com el sentit

trascendent de la pàtria).

El resultat fou l'aparició d'algunes contradiccions entre el pretés europeisme que es preconitzava el PENS -inspirat tant en un nou ordre europeu nacionalsocialista frustrat l'any 1945 com en l'europeisme de Jean Thiriart²¹ i un aferrissat espanyolisme.²² Igualment, la revolució que propagava no era quelcom innovador i europeista, sinó la revolució pendent, "la revolución del 18 de julio".²³ En aquest marc de referències, el PENS negà l'existència de qualsevol fet diferencial i les manifestacions de catalanisme foren considerades una mostra de separatisme, qüestió d'una minoria:

[...] un núcleo de folkloristas neorrománticos que pierden las veinticuatro horas del día en buscar excusas con que justificar su separatismo. Carecen por completo del apoyo de las masas populares. Esto es indudable: el separatismo español pasó definitivamente a la Historia en 1939. Fue precisamente su estrechez de miras y su falta de objetivos concretos lo que le sentenció definitivamente

[...]

Terminada la guerra civil el separatismo quedó como patrimonio exclusivo de unos cuantos recalcitrantes resentidos.²⁴

En general, a través de la lectura dels butlletins del PENS és perceptible una mínima evolució vers un radicalisme revolucionari europeista i antimperialista -especialment a Europa Joven-,²⁵ amb l'aparició de conceptes com el d'autogestió,²⁶ referències a d'altres grups neofeixistes europeus i una menor presència de reflexions històriques del nacionalsocialisme i les seves connotacions racials.

III. LA CREACIÓ D'UNA ESTRUCTURA CLANDESTINA (1970-1973)

La relació del PENS amb el MSE i els MNR

El nucli del PENS de Barcelona establí contactes amb un altre grup neonazi de similars característiques que havia aparegut a València l'any 1970, era l'anomenat Movimiento Social Español [MSE]. L'origen d'aquesta relació cal cercar-la en un curs que el SECED organitzà al Valle de los Caídos (Madrid) per formar "monitores de 'teleclubs' urbanos" l'octubre de 1970.²⁷ L'objectiu del curs era formar monitors per teleclubs que, situats als barris perifèrics de les grans ciutats, servissin

per atraure sectors socials susceptibles de ser polititzats per organitzacions d'esquerres. Els assistents, procedents de diversos indrets d'arreu de l'estat, eren membres de diversos grups d'extrema dreta. Mentre aquells que procedien de Madrid es trobaven enquadrats en l'AUN, els de Barcelona -on aquestes sigles no havien tingut èxit- tenien diversa filiació política: dos eren membres del PENS, un pertanyia al Frente Sindicalista Revolucionario [FSR] i altres dos eren membres de la Guàrdia de Franco. En el curs es proporcionava instrucció per combatre la subversió, alhora que es comentava la tàctica política que calia adoptar i que conformava un discurs bastant simple:

[...] no atacarse entre sí, evitar roces entre la Falange y el Opus y con los carlistas, roces que, inevitablemente, sólo beneficiarían al enemigo, la taimada subversión marxista.²⁸

En aquest curs, Ernesto Milá -un dels assistents del PENS- va conèixer dos militants del MSE i, a finals de 1970, Poveda i Milà es desplaçaren a València, on van relacionar-se amb Federico Carbonell Ponce, un dels organitzadors del MSE. Aquest grup, a diferència del PENS, havia sorgit a València sota una influència molt més directa del SECED, que allí estava dirigit per un militar que utilitzava el sobrenom de "Guerra".²⁹ A València, els membres del SECED havien fet una tasca de captació al Círculo Doctrinal José Antonio [CDJA] i van influir en un grup d'estudiants de la facultat de Filosofia i Lletres i de Dret, creant l'embrió del MSE. Aquest havia adoptat com a símbol una doble destrat amb dues sagetes creuades.

D'altra banda, el gener de 1969, alguns membres del PENS havien assistit a un míting de Blas Piñar al Palau de la Música de Barcelona. Allí contactaren amb un nucli d'adherits a FN de Madrid fortament radicalitzat i d'ideologia nacionalsocialista, entre els que destacaven Alfredo Alemany i un argentí que es feia anomenar "Alberto Santos Reig".³⁰ Aquest grup de militants, finalment, abandonà FN per constituir un col·lectiu anomenat Militantes Nacional Revolucionarios [MNR] a Madrid, relacionat-se també amb el PENS-MSE.

L'abril de 1971, representants dels tres grups (PENS, MSE i MNR) es van reunir en una masia del poble de Joanetes (la Garrotxa) i van concloure un pacte d'unitat, vinculant-se les sigles

PENS-MSE. En la reunió -que es va denominar "asamblea de movimientos nacionalistas revolucionarios"-, també van manifestar la seva adhesió i van assistir-hi representants de grups francesos i italians³¹ creant pautes d'acció comuna, tant en el pla teòric com en de la pràctica política, amb un resultat desigual. També s'estudiaren les relacions amb altres grups europeus ideològicament afins, i es decidí l'adhesió al Comité de Liaison Européen Révolutionnaire [Comité d'Enllaç Europeu Revolucionari, CLER]³² que, si bé no tenia excessiva projecció internacional, era el que reunia les característiques més similars al PENS-MSE, que pretenien crear un anomenat Movimiento Europeo de Combate.³³

A desgrat d'aquesta assemblea, els diferents grups seguiren trajectòries diferents, i mentre el MNR tingué una existència efímera i el PENS cessà pràcticament d'actuar l'any 1974, el MSE valencià continuaria les seves accions fins l'any 1978.

L'organització del PENS

Al voltant de febrer de 1971, Luis Antonio García Rodríguez -ex-militant de CEDADE- presentà l'italià Stefano Della Chiaie a Ernesto Milá i a d'altres militants del PENS.³⁴ Della Chiaie era líder d'Avanguardia Nazionale [AN], l'organització política més destacada del neofeixisme extraparlamentari italià. Della Chiaie s'havia refugiat a Espanya³⁵ degut a l'acusació d'haver instigat un obscur atemptat (l'explosió de cinc bombes a Roma i Milà el 12 de desembre de 1969) atribuït a un grupuscle anarquista.³⁶ L'exiliat italià exercí una notable influència en el PENS.

En aquells moments, en el si del PENS hom ja havia qüestionat la direcció de Poveda, tant per motius polítics com personals. Mentre els militants del grup captaven alguns nous adeptes amb un discurs europeista, Poveda mantenia la retòrica falangista sobre la importància de la pàtria. Incidents d'aquest tipus van fer que la direcció passés a ser exercida per Ernesto Milá i Enrique Molina.³⁷ El PENS, seguint directrius de Della Chiaie, es va estructurar orgànicament i es van crear

(a desgrat que el grup no sobrepassés els quaranta militants) les següents subseccions: operativa, d'informació, de premsa i propaganda, d'universitat i ensenyament i d'organitzacions paral·leles. Per tal de captar nous membres, el PENS impulsà tres organitzacions paral·leles: els Militantes de la Brigada de la Fe, l'Agrupación Excursionista Jaime I i el Círculo Cultural España-Occidente.

Hom no s'ha de sobrevalorar el paper d'aquestes entitats. Sota el nom de militants de la "Brigada de la Fe" no es feia poca cosa més que editar propaganda que es deixava a les esglésies. Els seus escrits tenien un to integrista i militant, com ho demostra aquest full volant:

Hoy, cuando se habla de recobrar el espíritu de los primeros cristianos, olvidamos que EN LA EPOCA DEL CRISTIANISMO PRIMITIVO LOS FIELES NO SE CONTENTARON CON LEVANTAR SUS ALTARES, SINO QUE DERRIBARON LOS ALTARES PAGANOS.

¡Y ESTA ES LA NUEVA MISION DEL CRISTIANISMO DE HOY! EL ASALTO DE LOS NUEVOS ALTARES PAGANOS! ¡POR LA VICTORIA DEL CRISTIANISMO SOBRE EL MATERIALISMO! ¡NO A LA DEMAGOGIA SOCIAL DE LOS CURAS PROGRESISTAS! ¡NO A LOS CARCAS QUE REDUCEN LA RELIGION A LA PRACTICA EXTERIOR! ¡NO A LA INVERSION DE VALORES!.³⁸

L'entitat que més pes específic va tenir fou l'Agrupación Excursionista Jaime I [A.E. Jaime I], que estava a Badalona. Des de finals dels anys seixanta,³⁹ alguns membres del PENS projectaven la creació d'una organització d'aquest tipus, on la pràctica de l'esport i la vida muntanyenca anés acompanyada d'uns valors de disciplina, jerarquia i, en definitiva, d'una filosofia feixista.⁴⁰ Dirigida per Manuel Sáñez Torrado, l'A.E. Jaime I aconseguí que el SECED li pagués un local⁴¹ i edità un butlletí titulat *¿Utopía?*, del que en van aparèixer onze números entre el novembre de 1973 i el desembre de 1974, amb un tiratge de 150 a 200 exemplars. Aquesta entitat el juny de 1974 es convertí en una Asociación Juvenil i, progressivament, adoptà un caràcter cada vegada més explícitament nacionalsocialista, destacant sobretot els annexos culturals que edità sobre "iniciación al arianismo".⁴² Cal relacionar aquesta associació amb el fet que fou a Badalona on el PENS tingué una certa influència en centres d'ensenyament mitjà.⁴³

Respecte al Círculo Cultural España-Occidente, aquest era presidit per qui fou fundador i

primer president de CEDADE, Angel Ricote, qui va ser instrumentalitzat per crear l'associació, ja que desconeixia la dependència que aquest "Círculo" tenia respecte al PENS.⁴⁴ L'associació fou fundada l'any 1973 i presentada en públic el 5 de juny d'aquest mateix any. Tenia com a objectiu "el análisis de la coyuntura social predominantemente cultural de nuestro Continente, para reavivar [...] el interés por la civilización occidental en sus múltiples facetas".⁴⁵ En la pràctica, l'activitat del "Círculo" es limità a l'organització puntual d'algunes conferències i l'edició d'un butlletí intern, *Ariete*, que edità quatre números.⁴⁶

Sota la direcció de Della Chiaie es van realitzar cursos de formació per captar nous militants, d'estructures organitzatives i es va difondre el concepte de "guerra revolucionària".⁴⁷ Novament a Joanetes, l'any 1973 alguns membres del PENS van rebre un curs de formació paramilitar i de guerrilla subversiva a càrrec d'un membre d'AN, el grup de Della Chiaie, desplaçat a Catalunya exclusivament per aquesta causa.⁴⁸

Així, entre 1971 i 1973, el PENS adquirí una estructura clandestina⁴⁹ amb organitzacions paral·leles -que no van tenir excessiva transcendència-, va establir contactes amb d'altres grups neofeixistes europeus i es vinculà amb el MSE valencià i el MNR de Madrid, fet que li va permetre estendre el seu àmbit d'actuació a l'Estat espanyol.

IV. L'ACTIVISME DEL PENS-MSE

L'activisme del PENS-MSE se centrà pràcticament en dos camps. D'una banda en la lluita a la universitat contra l'oposició al règim, especialment comunista. D'altra banda en atemptats contra locals de cinema o teatre i llibreries de signe progressista.

¿Universidad comunista? ¡JAMÁS!

Aquesta frase d'una octaveta del PENS reflecteix el principi que guià l'actuació del PENS-MSE

a la universitat, on esdevingué una força de xoc que actuà amb militants d'altres grups d'extrema dreta. A inicis de 1971, el butlletí Nuevo Orden informava que membres del PENS de Barcelona van intervenir per frenar l'actuació de grups marxistes:

A finales de Noviembre los 'chinos' de la Facultad de Económicas intentaron expulsar a un catedrático nacionalista. El día de la expulsión se presentaron al aula varios nacionalistas, la mayoría del PENS para evitar la acción. [...] Los marxistas optaron por abandonar pacíficamente el aula.⁵⁰

Però fou el MSE valencià qui protagonitzà els episodis més violents. Els seus militants, emparats pel SECED -que l'instrumentalitzà promovent algunes de les seves actuacions- i gaudint, sembla ser, de la connivència de serveis policials i, fins i tot, d'alguns estaments universitaris,⁵¹ arribaren a atemoritzar l'oposició universitària. Aquesta descripció de Nuevo Orden d'un enfrontament que tingué lloc a València a finals de 1970 no està massa allunyada de la realitat dels fets:

En la Universidad de Valencia los rojos organizaron la 'Semana de lucha antifascista' para detener las actividades del 'Movimiento Social Español'. [...] El combate más duro tuvo lugar en Derecho en donde los rojos intentaban expulsar a nuestros camaradas. Varias decenas de nacionalistas del M.S.E., de A.U.N. y del Círculo Matías Montero entablaron una dura lucha contra los rojos. La Facultad fue desalojada totalmente y los rojos, [...], llegaron incluso a saltar por las ventanas del primer piso... 8 rojos fueron enviados al hospital, 4 de ellos eran de Barcelona...⁵²

El PENS va cessar la seva actuació a la universitat vers l'any 1974, mentre el MSE continuà fins l'any 1976 enfrontant-se contra l'oposició democràtica, amb episodis que destacaven tant per la seva impunitat i violència, com per l'exhibició de vestuari paramilitar dels participants.⁵³

Els atemptats contra llibreries i entitats culturals: *Fahrenheit en Barcelona*⁵⁴

Si bé els incidents a la universitat sols van trobar ressó en els mitjans de comunicació en casos puntuals i no constituïen una novetat, fou en els assalts i atemptats contra llibreries i locals públics on el PENS-MSE contribuï a generar una espiral d'agressions que van inquietar a la societat espanyola en els darrers anys de franquisme i els inicis de la transició democràtica. Durant els anys

1970 i 1971 havien succeït alguns fets aïllats a Barcelona -el llançament de bosses de quitrà contra la llibreria Propaganda Popular Católica (1970), la destrucció del Taller Picasso amb còctels molotov i l'atemptat contra la llibreria Cinc d'Oros (1971)- però fou l'any 1973 quan començà una dinàmica de violència que, iniciada sobretot a Catalunya i València, s'anà estenent arreu de l'Estat espanyol en el bienni 1973-1974.

A desgrat de que el PENS-MSE fou l'autor de gran part dels assalts comesos i de les amenaces realitzades, cal situar la seva actuació en un marc més ampli, el de la reacció del conjunt de l'extrema dreta per aturar el procés de liberalització de la societat espanyola. Era un context de descomposició interna del règim que assajava realitzar una mínima apertura.⁵⁵ Les forces del "búnker" no estaven disposades a transigir i des dels seus òrgans d'expressió apel·laren a la mobilització contra la pèrdua de les "essències" del règim. D'aquesta manera, la major part dels grups d'extrema dreta que no participaren en actes violents, els van instigar o justificar com a actes patriòtics. El mateix Jorge Mota, afirmà -referint-se a la pel·lícula de Carlos Saura "La prima Angélica"- que "donde no llegue el brazo llegará la espada"⁵⁶ i similars comentaris es feien des de la premsa ultradretana.⁵⁷ D'aquesta manera, al costat del PENS-MSE, actuaren d'altres escamots violents, alguns força coneguts -com els Guerrilleros de Cristo Rey- mentre d'altres van fer esporàdiques actuacions, com un anomenat Comando Canario de Lucha Antimarxista⁵⁸ o una desconeguda Milicia de Acción Popular a Saragossa⁵⁹ entre d'altres.

El resultat fou la creació d'un gran confusionisme entorn als atemptats, tant pel caràcter anònim dels autors, com per la varietat de sigles utilitzades. A aquest fet cal afegir-hi que algunes accions foren atribuïdes de manera intencionada a determinades organitzacions. Així, sembla ser que el PENS no protagonitzà dues de les accions signades amb les seves sigles que van tenir més ressò en els mitjans de comunicació: l'assalt al local de la revista Agermanament (25/IV/1973) i a la revista El Ciervo (5/VII/1973). És possible que aquest darrer atemptat -segons Ernesto Milá- fos obra d'un

grup d'extrema esquerra que aprofità l'ocasió per apropiar-se de material d'impressió, ja que van desaparèixer "dos máquinas de escribir, una máquina fotocopidora, una máquina de clichés y la totalidad de clichés no usados".⁶⁰

Els dos atemptats que acabem d'esmentar van marcar l'inici d'una escalada terrorista contra llibreries en la qual les sigles del PENS van començar a popularitzar-se per les seves agressions i amenaces: "Señor director: responderá personalmente junto a su familia por su actitud colaboracionista con los propagadores de libros marxistas y revolucionarios. Recibirá noticias. No lo dude. P.E.N.S.".⁶¹ També es va pressionar amb anònims perquè s'exhibissin als aparadors llibres d'autors nacionalsocialistes i feixistes "para que haya concurrencia de criterios", afirmant que "los que no cumplan las normas irán cayendo uno a uno".⁶² Els atemptats signats pel PENS a Catalunya van produir-se fins l'any 1974, destacant l'incendi de la distribuïdora Enlace i l'assalt al local de la Gran Enciclopèdia Catalana, entre d'altres.⁶³

Tanmateix, el PENS-MSE valencià continuà les seves accions contra llibreries i centres culturals fins ben entrada la segona meitat dels anys setanta. Mancat d'una línia política, el MSE va caure en un activisme que augmentà la seva violència de manera quantitativa i qualitativa. D'una banda, hom acostumava a demanar als nous militants -per tal de mostrar el seu compromís amb l'organització- que realitzessin accions violentes contra centres culturals. D'altra banda el MSE utilitzà un nou material d'ençà l'any 1975, l'explosiu plàstic.⁶⁴ Les llibreries valencianes van patir noves agressions amb destrosses cada vegada més grans, l'inici dels quals van ser els atemptats a la Librería Universal, el juliol i l'agost de 1975. El fet impressionà a l'opinió pública, i el gremi de llibreters denuncià el fet als ministres de Presidència, Educació i Ciència, Informació i Turisme i Governació, demanant "rápidas y eficaces posturas", davant el fet que "se ha empleado otro procedimiento diferente al conocido cóctel molotov, cual es el del explosivo de plástico de mucho mayor poder destructivo [...], ocasionando daños muy graves tanto en el local como en las

proximidades, y sólo por razones muy circunstanciales no hubo víctimas".⁶⁵ El MSE continuà l'escalada de violència. La potència dels artefactes era provada en llocs apartats de la mateixa via pública i s'arribaren a dur a terme atemptats *avant la lettre*, empesos pel pur activisme. Així, l'abril de 1975 fou llançada una bomba contra el Teatro Principal de València mentre es representava una revista, "Brasil Tropical". El motiu de l'agressió no era l'atemptat a la moral que podia suposar l'espectacle, sinó la manca d'informació del MSE, que realitzà l'atemptat convençut de que hom representava el muntatge teatral Terror y miseria del Tercer Reich.⁶⁶ El fet il·lustra el caràcter gratuït que adquiria la violència del MSE i que es mantindria encara durant els anys 1976 i 1977.

V. EL PENS I EL SECED

Durant la seva existència, el PENS es va relacionar amb el SECED. Sembla ser -segons Milà- que aquesta relació del PENS amb el SECED no va suposar cap altre benefici pel grup neonazi que la possibilitat d'imprimir la seva propaganda en grans tiratges i de manera gratuïta, ja que mai es va rebre cap quantitat de diners del SECED.⁶⁷ En contrapartida, el grup es convertí en un instrument del SECED, que duia a terme un complex joc de relacions polítiques.⁶⁸

El SECED, a desgrat de que donava suport als grups d'extrema dreta, també els utilitzava amb diverses finalitats que anaven més enllà del seu ús per difondre propaganda contra la subversió o com a força de xoc. D'aquesta manera, quan la situació política ho requeria, el mateix SECED elaborava materials contra aquests grups, alhora que alentava la seva actuació. Així, per exemple, el servei edità un full volant signat per una associació inexistent condemnant els atemptats del PENS a les llibreries.⁶⁹ El fet, aparentement anecdòtic, il·lustra la tàctica del SECED: aquest no sols intentava contrarrestar el radicalisme d'extrema esquerra, sinó també el d'extrema dreta, encara que pugui semblar una paradoxa.

El SECED va fer la manifestació més ostensible d'aquesta tàctica arran de l'atemptat del

carrer del Correo a Madrid, el 14 de setembre de 1974. Per contrarestar els efectes desestabilitzadors d'una extrema dreta que els atemptats havien exacerbat,⁷⁰ el SECED confeccionà un fals diari atribuït al dirigent d'ETA José Miguel Beñarán Ordeñana, "Argala". Aquest diari d'Argala, a través dels contactes del servei amb l'editor del grup Mundo, Sebastián Auger,⁷¹ es publicà a Mundo i Meridiano 2000 amb el títol de "Diario de un terrorista. Manuscrito atribuido a E.T.A."⁷² En el text, el dirigent d'Euzkadi ta Askatasuna [País Basc i Llibertat, ETA] afirmava que havia tingut contactes amb el PENS i un tal "J. M.", unes inicials que el lector coneixedor del tema podia relacionar amb Jorge Mota, denotant la potencial existència d'una relació entre ambdós grups:

Otro caso curioso es que nuestros amigos del PENS han vuelto a ponerse en contacto. Nos llamó un tal J.M. en París para una entrevista. Acudió "Juan Mari" y le dijeron cosas cómicas, tales como que ellos pretendían también una revolución y que si triunfábamos tendríamos un sitio a su lado. Que ellos en el fondo eran demócratas (malditos nazis) y que contaban con dinero suficiente. Nuestro enviado quedó en someterlo a la asamblea y quedaron en verse de nuevo en París el 3 de junio. [...] No nos podemos fiar ni un pelo de estos fascistas hitlerianos.⁷³

A la vegada, en el mateix pretès diari d'Argala, també el Partido Comunista Español [PCE] apareixia vinculat a ETA, finançant l'atemptat del carrer del Correo:

Se propuso el efectuar una colecta extraordinaria entre los 'protectores' y se dió cuenta de una aportación del partido comunista por valor de 100.000 Fs., que habían sido entregados en París a 'El Isidro'.⁷⁴

Aquest menció al PCE no és casual, perquè aleshores formava part de l'anomenada Junta Democrática Española,⁷⁵ i una de les tasques del SECED era la d'aïllar els comunistes de la resta de l'oposició.⁷⁶ La finalitat d'aquesta intoxicació informativa era la de mostrar la convergència dels extremismes ideològics davant l'opinió pública i, alhora, neutralitzar-los.

En síntesi, seria erroni fer una identificació simplista entre SECED i extrema dreta, ja que l'actuació del SECED no creà o potencià grups d'extrema dreta com una pantalla parapolicial, sinó que els instrumentalitzà amb diverses finalitats. Milà, anys després, recordava així l'experiència de relació amb el SECED: "Aceptamos ser instrumentalizados, [...] con la ingenua creencia de

instrumentalitzar al instrumentalizador".⁷⁷

D'altra banda, aquesta situació era més complicada pel fet de que els diferents serveis d'informació de l'estat no sols no estaven coordinats d'una manera efectiva sinó que sembla ser que rivalitzaven entre ells.⁷⁸ En aquest cas concret, cal destacar que la Dirección General de Seguridad del Estado [DGS] estava interessada en controlar les activitats dutes a terme pel SECED, segons es desprén del testimoni d'Ernesto Milá. Aquest recorda diversos episodis que visqué durant la seva militància al PENS que podrien confirmar aquesta hipòtesi. Ens referim a:⁷⁹

- l'assistència d'incògnit d'un membre de la DGS al ja esmentat curs de formació de monitors per teleclubs urbans organitzat pel SECED.⁸⁰

- la presència sobtada de dos policies en una reunió del PENS a Joanetes l'any 1972. A la reunió hi assistien dos membres del SECED (entre ells estava "Guerra", cap del "Servicio" a València). Els policies, després de demanar la identificació als assistents a la reunió van marxar.

- els interrogatoris als que van ser sotmesos els membres del PENS que foren detinguts: el comissari aparentava tenir més interès en averiguar dades sobre el SECED que sobre el mateix PENS. Una confirmació d'aquests indicis fou que, arran de la confessió d'un dels membres del PENS, el SECED va haver d'abandonar a correuita un local dels que utilitzava.⁸¹

Els episodis descrits fan plausible la tesi de que realment existia una rivalitat entre els diferents serveis d'informació, a desgrat de la feblesa dels arguments emprats. És, però, molt prematur intentar valorar el paper concret jugat en cada indret pel SECED i poder verificar l'existència de rivalitats entre els diferents serveis d'informació sense disposar d'una base documental sòlida. Malgrat tot, aquesta aproximació al tema (parcial i forçosament incompleta) ha intentat defugir un esquematisme que identificava *-grosso modo-* l'actuació de grups neofeixistes amb "la policia" per apuntar l'existència d'una realitat més complexa i difícil d'aclarir encara.

VI. LA DESAPARICIÓ DEL PENS I EL RETORN A L'ORTODÒXIA IDEOLÒGICA DE CEDADE

A mitjan de l'any 1974, se succeïren les detencions dels membres més significatius del PENS a Barcelona. Paral·lelament, des de que Poveda fou substituït en la direcció del grup, el PENS optà per realitzar un activisme polític sense una tàctica i estratègia massa clares: els seus militants passaren a exhibir emblemes neonazis, realitzaren gran quantitat de pintades anticomunistes - "¡Rojos no!", "¡El comunismo no pasará"- signades amb esvàstiques i es produí l'onada d'atemptats contra llibreries i sales cinematogràfiques. La substitució de Poveda també es traduí en un canvi en la relació amb el SECED, i el PENS hagué de col·laborar més estretament amb el "Servicio", perdent part de la seva autonomia.⁸² Tot plegat -la pèrdua d'autonomia respecte al SECED, l'activisme sense una línia política clara i la pressió policial- dugué a una certa crisi d'identitat del grup. Ernesto Milá explicava la desaparició del PENS "no tanto por el cese de sus militantes sino por transformación de los métodos y modalidades de acción".⁸³ El cert és que mentre en el pla ideològic va ser perceptible una certa evolució vers posicions més distants del que es podria considerar l'extrema dreta tradicional o reaccionària, la seva pràctica política no tenia cap diferència amb un grup integrista com els Guerrilleros de Cristo Rey. Els joves neonazis que s'autodefinien com a "nacional-revolucionaris" estaven actuant seguint les pautes de l'extrema dreta reaccionària.

El MSE valencià, en canvi, caracteritzat més pel seu activisme violent que per l'elaboració d'una estratègia o tàctica política a seguir que anés més enllà de l'agressió a grups d'esquerres o entitats progressistes, tingué una vida més llarga i l'última manifestació de caràcter polític d'aquest grup fou quan un autocar de membres del MSE amb uniforme nacionalsocialista es desplaçaren fins a Madrid per assistir a la concentració commemorativa de la mort de Franco, el 20-N, de l'any 1978.⁸⁴

La vida del col·lectiu de MNR fou més efímera. Els seus membres van rebutjar qualsevol col·laboració amb el SECED, mantenint un cert aïllament respecte a la resta de grups d'extrema dreta.

El ràpid creixement de l'AUN a la universitat i de grups com FN a Madrid -que no es produí a Barcelona i València i va permetre que el PENS i el MSE ocupessin un espai polític propi- va fer que el MNR no aplegués gairebé més d'una dotzena de militants i no tingué practicament cap tipus de ressó, restant en l'anonimat.⁸⁵

Una vegada va desaparèixer el PENS, es produí una dispersió dels seus militants. Alguns d'ells -com Enrique Molina o membres de l'A.E. Jaime I- ingressaren en CEDADE; Ana María Fernández Llamazares, en contrapartida, va ingressar als Círculos Doctrinales José Antonio [CDJA], posteriorment a l'Alianza Libre del Trabajo i fou la "Vª Jefa Nacional" de la Falange Española Auténtica [FEA].⁸⁶ Ernesto Milá, després de militar a FN, crearia el Frente Nacional de la Juventud [FNJ]. Aquesta disparitat en l'evolució política dels membres del PENS fa palés que en el pla ideològic no hi havia una excessiva identificació amb l'extrema dreta de caràcter tradicional -integrista i reaccionària-, sinó amb els grups anomenats "nacional-revolucionaris".⁸⁷

Amb la dissolució del PENS, desapareixia l'única organització nacionalsocialista diferent i alternativa a CEDADE que ha existit, tant en el pla ideològic com en el de la praxis política, un fet transcendent en conformar la inexistència d'un nacionalsocialisme violent i activista a Espanya. La dissolució d'aquest grup deixà novament a CEDADE com l'única organització neonazi de l'Estat espanyol fins a mitjan dels anys vuitanta. Dipositària de l'ortodoxia ideològica, CEDADE caracteritzaria el nacionalsocialisme espanyol -al llarg de la transició política- per una marcat caràcter cultural i el rebuig a l'acció política, tant parlamentària com extraparlamentària.

VII. NOTES

- (*) Una versió d'aquest capítol ja ha estat publicada en forma d'article a Xavier Casals, "El PENS i l'extrema dreta a Catalunya, 1970-1974". L'Avenc, 148 (abril 1991), pp.20-27.
- 1 El Círculo Cultural Alamo estava situat als antics locals del SEU del carrer Canuda.
 - 2 Sobre Gaston A. Amaudruz, el NOE i el Manifest Social Racista vegeu el capítol 1 d'aquesta obra. Sobre Salvador Borrego, vegeu la nota 63 del capítol 2.
 - 3 Entrevista a Ernesto Milá (1/II/1990).
 - 4 José Ignacio San Martín, Servicio Especial. A las órdenes de Carrero Blanco (de Castellana a El Aaiún), Planeta, Barcelona, 1983, p.21.
 - 5 Id., p.24.
 - 6 Sobre les activitats de l'ANUE i el seu patrocini des del SECED, vegeu J. I. San Martín, Servicio Especial, p.32.
 - 7 Sobre les DU, vegeu el capítol 2, especialment la nota 4.
 - 8 Ernesto Cadena, La ofensiva neofascista, Acervo, Barcelona, 1978, p.172. [recordem que Ernesto Cadena és un pseudònim d'Ernesto Milá].
 - 9 Segons Ernesto Milá, Poveda inicialment ocultà la nova font de finançament dels butlletins, afirmant que s'imprimien amb l'ajut d'una Associació de Pares. Però després fou impossible continuar mantenint oculta la realitat, i amb la impressió del número 19 de Nuevo Orden, el grup s'assabentà de la relació establerta amb el SECED.
 - 10 El PENS realitzà les següents publicacions: el butlletí Europa Joven (que inicialment no estava directament vinculat al PENS i era dirigida al "jóven estudiante de Reválida o de Preu"). En van aparèixer nou números i un suplement dedicat a Napoleó i Europa; el butlletí Nuevo Orden, que era l'òrgan d'expressió oficial del PENS-MSE i les anomenades Hojas de combate Nacional-Revolucionarias, sense cap periodicitat i d'aparició puntual.
 - 11 Si bé el PENS es quedava 1.500 exemplars de cada número, és possible que el SECED n'imprimís més per a les seves diferents delegacions o per distribuir-ne pel seu compte, ja que Ernesto Milá, anys després de la seva militància en el PENS, trobà activistes neofeixistes d'altres indrets de l'Estat que li mostraren els butlletins editats a Barcelona [entrevista a Ernesto Milá, 1/II/1990].
 - 12 El PENS mostrà un anticomunisme gaire bé visceral. En general, mostrava el PCE i els diversos grups comunistes espanyols com unes titelles de l'antiga Unió Soviètica. L'exemple més eloqüent el constitueix la portada del número 25 de Nuevo Orden (novembre de 1972): una mà -on hi ha escrit el nom de "URSS"- mou una titella que duu escrit el nom de "Partido Comunista Español".
 - 13 L'Opus Dei va ser objecte d'atacs habituals per part del PENS: "El Opus no es, no actua como partido... Tampoco la masonería era, ni actuaba como un partido político... y sin embargo... El silencio oficial impidió saber más" (Nuevo Orden, 21, 1971, p.7). Des del PENS es van fer campanyes sistemàtiques contra l'Opus. Es van iniciar una sèrie d'articles -"Descubriendo al Opus"- on s'enumeraven totes les empreses que hi estaven vinculades (vegeu Nuevo Orden, número 23, 1971, p.6; número 24, 1971, p.7; número 25, 1972, p.6). Fins i tot, es va debatre "acaloradamente el problema de las relaciones posibles entre el Opus Dei y el movimiento sionista, debido a que se ha comprobado que varios individuos de raza y religión (!) hebrea colaboran y son socios numerarios del Opus Dei, así como varias empresas de capital judío están regidas en España por hombres del Opus (Filmayer Films., etc.)". Un membre del PENS arribà a denunciar legalment l'Opus Dei per "Asociación ilícita" (vegeu Conclusiones de la asamblea de movimientos nacional-revolucionarios PENS-MSE, 1-2 abril.

- Barcelona, p.4).
- 14 Vegeu Nuevo Orden, 21 (1971), p.5 i també p.16, "nuestra lucha").
- 15 "Consejos útiles en caso de detención", Nuevo Orden, 27 (1972), pp.13-14.
- 16 Vegeu "nuestra lucha", Nuevo Orden, 22 (1971), p.4; "nuestra lucha", Nuevo Orden, 27 (1972), p.18.
- 17 Nuevo Orden, 19 (1971), p.2.
- 18 En el número 21 de Nuevo Orden (1971), p.7, hom afirmava que "Para coordinar la acción de todas las fuerzas nacional-socialistas españolas, se constituyó hace año y medio el PNSE".
- 19 Nuevo Orden, 19 (1971), p.2.
- 20 "Cancionero", Id, p.7.
- 21 Sobre Jean Thiriart i Jove Europa, vegeu el capítol 1 d'aquesta obra.
- 22 Vegeu "Un eterno valor", Nuevo Orden, 20 (1971), p.7.
- 23 Vegeu l'editorial "Situación política actual", Nuevo Orden, 27 (1972), p.4.
- 24 "La ETA: organización al servicio del crimen", Nuevo Orden, 20 (1971), p.4. En termes generals, el PENS no es plantejava la qüestió nacional perquè, senzillament, no existia. En els anomenats "Objetivos mínimos" del PENS, en el punt I ("Por una nueva Patria por el pueblo" hom afirmava que "el 'pequeño' nacionalismo español debe transformarse en nacionalismo europeo de la misma forma que el nacionalismo castellano o aragonés se transformaron en español en el s. XV con los Reyes Católicos". Tot i així, en el punt 15 de l'apartat III ("Por el Estado del Nuevo Orden") hom parlava de "libertad cultural a las etnias regionales" (Objetivos mínimos para una lucha revolucionaria, ediciones del PENS, s. a.).
- 25 A la publicació Europa Joven és on palesa més aquesta evolució, tant en el pla ideològic com en el formal, ja que hi ha una evolució parella del disseny de la revista i del seu contingut.
- 26 Vegeu l'article "Por una universidad nueva en una sociedad nueva: autogestión en las aulas", Nuevo Orden, 30 (1972?), p.11.
- 27 Entrevista a Ernesto Milá (1/II/1990).
- 28 Ernesto Milá, Falange Española 1937-82. Los años oscuros, Alternativa, Barcelona, 2a ed. 1987 [1a. ed. 1986], p.18.
- 29 Entrevista a Ernesto Milá (8/II/1990).
- 30 Segons Ernesto Milá, "Alberto Santos Reig" estava exiliat a Espanya, perseguit a l'Argentina pel segrest i assassinat del general i ex-president Pedro Aramburu, realitzat per un escamot de l'organització Tacuara.
- 31 Hom afirmava a les esmentades Conclusiones (document citat a la nota 13, p.1) que "fueron invitados y manifestaron su adhesión las siguientes formaciones políticas extranjeras:
- Cercle 'Lutte du Peuple'.
 - Grupo de Antiguos Militantes 'Occident'.
 - Cercle 'Europe-Occitanie'.
 - Organizaciones 'Lotta di Popolo'.
 - Movimiento Político 'Ordine Nuovo'."
- 32 El Comitè de Liaison Européen Révolutionnaire estava format per cinc grups d'importància molt desigual: Lutte du Peuple a França i Ordine Nuovo, Avanguardia Nazionale Revolucionaria, Organizzazione Lotta di Popolo i

- Fronte d'Azione Studentesco a Itàlia (Conclusiones, p.5).
- 33 Pels membres del PENS-MSE, l'Assemblea Europea de Combate que pretenien crear era un "movimiento militante y de Primera Línea creado a partir de las élites de los movimientos hoy existentes. Debe disponer de una escuela unificada de dirigentes y cuadros altamente cualificados. Debe promover consignas unificadas a escala europea. Y lo que es más importante: DEBE DISPONER DE UN NUCLEO DE MILITANTES DISPUESTO A ACTUAR ALLA EN DONDE SEA NECESARIO" (Conclusiones, p.7).
- 34 Entrevista a Ernesto Milá (8/II/1990).
- 35 Tot i que s'havia refugiat a Espanya degut a la persecució legal, Della Chiaie havia fet diverses estades a Espanya per mitjà dels campaments organitzats pel Servicio Exterior del Frente de Juventudes, on es convidava membres de diversos grups neofeixistes estrangers com, per exemple, falangistes libanesos, bolivians o membres d'Action Française. Durant les seves estades a Espanya, Della Chiaie havia establert relacions en diversos ambients d'extrema dreta [entrevista a Ernesto Milá, 8/II/1990].
- 36 Hom pot trobar una descripció d'aquest episodi a E. Cadena, La ofensiva, pp. 290-291.
- 37 Entrevistes a Ferran Gallego, ex-militant del PENS (15/IV/1988) i Ernesto Milá (8/II/1990).
- 38 Octaveta distribuïda pel PENS.
- 39 Segons ¿Utopía? -el butlletí editat per l'A.E. Jaime I- la junta promotora d'aquesta entitat es va crear quan la "primavera de 1967 [...] un pequeño grupo de universitarios procedentes de muy distintos lugares de España diésemos en el proyecto de levantar una Agrupación juvenil con las características que hoy se dan en JAIME I [...]. Siempre pensó el grupo fundacional que el futuro de las sociedades y de los pueblos debía de configurarse sobre esquemas y principios que son insobresibles. Los tiempos nuevos moldean las formas circunstanciales pero las esencias son inamovibles". Així la junta fundà l'agrupació no tant per "proporcionar un cuadro de distracciones [...] sino para proporcionar un cuadro cerrado y sistematizado de deberes" ("A una nueva generación. Carta de la junta promotora", ¿Utopía?, 2, desembre 1973, pp.5-6).
- 40 Amb la transformació de l'associació excursionista en una associació juvenil, la ideologia nacionalsocialista es va fer més evident i el juny de 1974, per exemple, des del butlletí es demanava la llibertat de Rudolf Hess (¿Utopía?, 6, juny de 1974, pp.2-3). El més interessant és la bandera adoptada per l'A.J. Jaime I, amb tres franjes horitzontals (símbol d'una "concepción jerárquico-aristocrática"), dues de color roig i una de color blanc al centre ("los colores sagrados de los indoeuropeos y de los pueblos blancos en general"). La franja blanca tenia un símbol central, "el símbolo de la oca o del cisne. [...] Son tradicionalmente mensajeros entre la Tierra y el Cielo [...]". Es pues, en definitiva, un anagrama solar" ("nuestra bandera", ¿Utopía?, 5, maig 1974, pp.5-6).
- 41 Paral·lelament, el PENS, a Barcelona, mitjançant Luis Antonio García Rodríguez, disposava dels locals de les Falanges del Mar, a la plaça Medinaceli [entrevista a Ernesto Milá, 8/II/1990].
- 42 Sota el títol de "iniciación al arianismo" es van editar diversos annexes culturals que són un compendi d'una cosmovisió nacionalsocialista però paganista, metafísica i esotèrica. Els temes es troben reproduïts al ¿Utopía?, 6 (maig 1974), pp.10-11.
- 43 A Nuevo Orden apareixen diverses mencions a actuacions realitzades per membres del PENS a Badalona: repartiment de 40.000 octavetes ("Nuestra lucha", Nuevo Orden, 21, 1971, p.16), problemes a l'Institut Eugeni d'Ors de Badalona, on l'assemblea de professors va tractar "la desaparición de los movimientos extremistas del marco estudiantil" (Nuevo Orden, 25, 1972, p.11) o enfrontaments "P.E.N.S. contra P.S.U.C." ("Frente", id., p.4). Hom també va repartir pamflets contra la corrupció de la joventut a Badalona o contra la vaga de FECSA a Badalona (on es llençà una octaveta signada per una inexistent Unión Nacional-Socialista Obrera [UNSO]).
- 44 Angel Ricote sabia que membres del "Círculo" eren del PENS, però desconeixia que l'entitat era una pantalla del grup. Ricote recordava que un dia Ernesto Milá i Enrique Molina (els quals havia conegut a través de Della Chiaie) van venir a demanar-li que els ajudés a legalitzar el Círculo Cultural España-Occidente. Ricote feu diverses gestions i esdevingué el president de l'entitat [entrevista a Angel Ricote, 7/V/1988].

- 45 "Extracto de los estatutos de la asociación 'Círculo Cultural España/Occidente'", Ariete, 1 (s.d.), pp.12-13.
- 46 Foren editats quatre números d'Ariete, el darrer dels quals era un monogràfic dedicat a la commemoració del cop d'Estat militar a Xile: "CHILE 11.XI.73. Cuando el ejército dijo ¡basta!", que arribà a tenir una certa difusió a Xile (Ricote, per raons laborals, coneixia el cònsol xilè a Barcelona). Al marge dels butlletins, hom edità un document de tipus més doctrinal, la Plataforma cultural para un renacimiento europeo.
- 47 El concepte de "guerra revolucionària" -difós per Della Chiaie- preconitzava no la necessitat de controlar una àrea geogràfica determinada, sinó de guanyar-se el suport de la seva població [entrevista a Ernesto Milá, 8/II/1990].
- 48 Entrevista a Ernesto Milá (8/II/1990). En una entrevista feta pel periodista Xavier Vinader a un militant anònim d'extrema dreta, aquest afirmava que el PENS va organitzar tres campaments: "El primero de estos campamentos clandestinos [...] se estableció en el año 1969 en un recóndito paraje en las faldas del Montseny. El segundo -que se celebró en el año 1972- tuvo como escenario las cercanías del pueblecito de Tabascán, en pleno Pirineo catalán. Y el tercero -en el año 1973- se instaló en la sierra granadina./ La asistencia a dichos campamentos giraba en torno a un número de setenta personas, treinta de las cuales permanecían constantemente en el lugar y las restantes acudían solamente durante los fines de semana. En todos los campamentos del PENS destacó la presencia de italianos -miembros de los grupos fascistas Avanguardia Nazionale y Ordine Nuovo- y de franceses -de Ordre Nouveau- cuya misión principal era la de instruir a sus correligionarios hispanos en la técnica de las armas y explosivos" (Xavier Vinader, "Los cachorros del fascismo", Primera Plana, 24, 11-17/VIII/1977, p.5). És difícil, però, d'admetre la presència de membres d'AN de Della Chiaie ja en el primer campament, així com el de militants de l'organització francesa Ordre Nouveau, ja que el PENS es va relacionar amb organitzacions dissidents d'aquesta. D'altra banda, Ernesto Milá nega que aquesta informació sigui verídica i afirma que els únics campaments del PENS es van fer a Catalunya [entrevista a Ernesto Milá, 3/II/1991].
- 49 Milá definí aquesta estructura com "clandestino mafiosa". En el butlletí del PENS, Nuevo Orden, hom comentava els problemes que podia plantejar aquesta organització cel.lular quan, en parlar dels desavantatges d'una estructura d'aquest tipus, explicava que "las interrelaciones individuales son escasas" ("La estructura del partido revolucionario", Nuevo Orden, 30, s.d., p.8).
- 50 "Nuestra lucha", Nuevo Orden, 21 (1971), p.16.
- 51 La revista arreu, en parlar de les activitats de l'extrema dreta al País Valencià, assenyalava que "La protecció de l'extrema dreta prové dels mitjans més insospitats" afirmant que una quota de vint-i-cinc pessetes pagada per ells [els estudiants] com a finançament de les anomenades "brigades sanitàries". La quota havia estat introduïda per l'ex-rector Báuens Candela l'any 1972 i teòricament finançava grups i persones encarregades d'esborrar pintades "subversives". "Pràcticament -tal com ho aconseguiren de revelar els delegats dels estudiants, en demanar la revisió de comptes- era destinada a contractar membres de càfiles i escamots d'extrema dreta que acomplien llur treball 'sanitari' agredint professors i alumnes en els moments de mobilitzacions polítiques" ("País Valencià. Atenció a l'extrema dreta!", arreu, 5, 22/XI/1976, p.13).
- 52 "Nuestra lucha", Nuevo Orden, 21 (1971), p.16.
- 53 Vegeu l'article ja citat de la revista arreu (nota 50).
- 54 "Fahrenheit en Barcelona és el títol d'un article de Manuel Vázquez Montalbán publicat a la revista Triunfo (13/VII/1974) sobre les agressions feixistes.
- 55 Sobre les dificultats del règim per maniobrar entre les pressions dels sectors immobilitistes i les exigències de liberalització de la societat espanyola, és interessant el testimoni de l'ex-ministre José Utrera Molina, el qual parla de "La ausencia de un verdadero proyecto de futuro" (Sin cambiar de bandera, Planeta, Barcelona, 1989) p. 194.
- 56 "¿Qué tenemos que hacer cuando vemos que el saludo de Falange es ridiculizado en una película que se proyecta en los cines de España? No sabemos lo que nos diría el ministro, pero si podemos decir que, por lo menos, como decía aquella anécdota española, "donde no llegue el brazo, llegará la espada y lo que nosotros no podemos hacer es transigir ante ello [...]. Aceptamos los ataques con argumentos, pero no toleraremos que se nos ridiculize innoblemente pisoteando el respeto como se hace en la película de Saura 'La Prima Angélica'". Paraules de Jorge

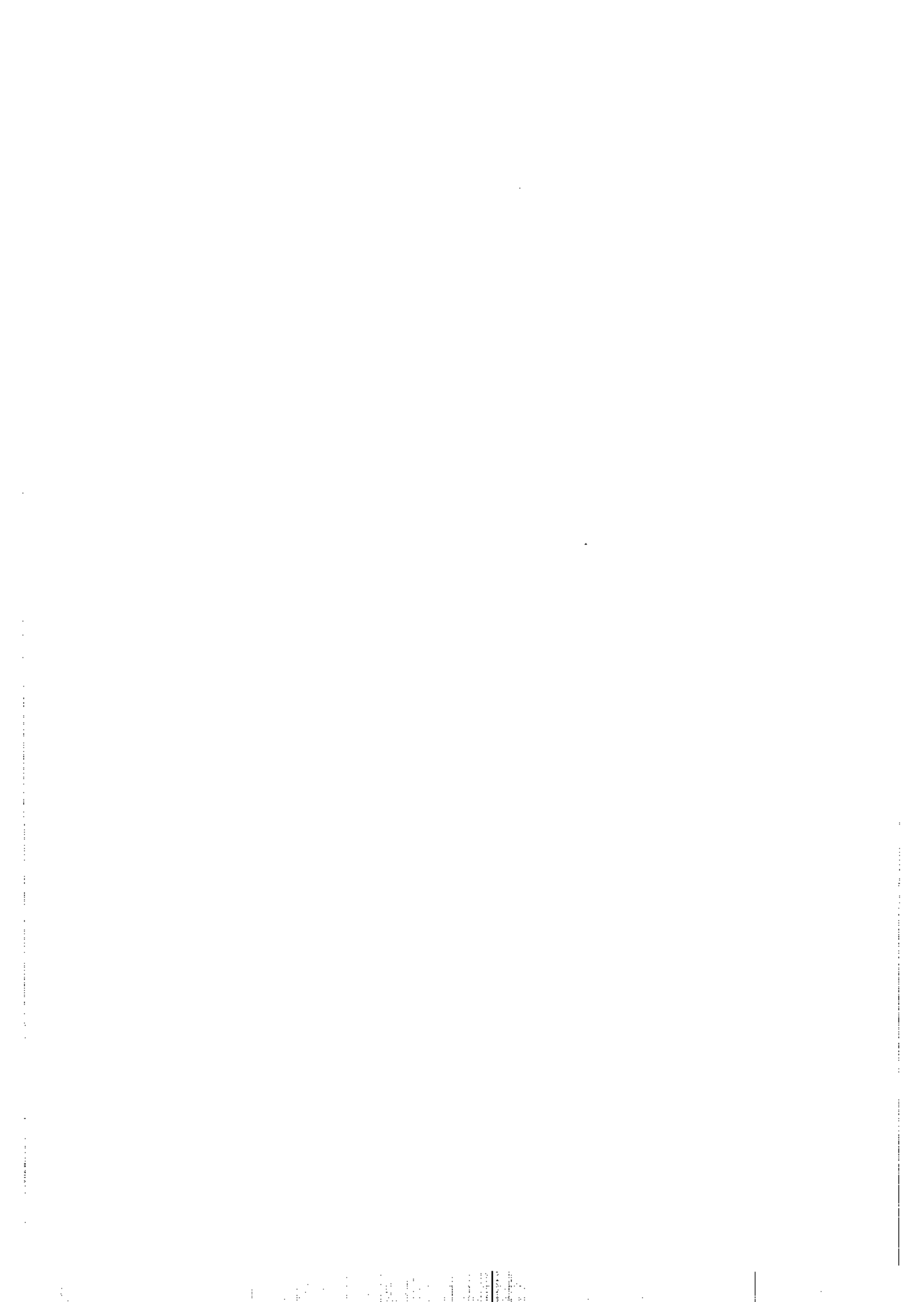
- Mota pronunciades en el segon acte aclaratori del Congrés de Joventuts Europees realitzat a Barcelona, al Casal del Metge el 5 de Juny de 1974 i recollides pel Diario de Barcelona (11/VII/1974).
- 57 Des de la premsa d'extrema dreta, si bé hom no exhortava a la violència, en la pràctica, la justificava. Així, Jesús Vasallo, a Arriba (9/V/1974), considerava 'La prima Angélica' com "Una tortuosa, confusa y proustiana película. [...] No me pidan el título ni nombres: es este espacio no hay publicidad. Hay una caricatura de la religión casi permanente" i assenyalava que "La cinta se asemeja demasiado a las que se hacían en Italia con el postfascismo [...]. Luego había premeditación". Un altre exemple el podem veure en la ressenya que la revista Fuerza Nueva (18/V/1974) de la pel·lícula 'Jesucristo Superstar', on -segons la publicació- "Es preciso gritar y alzar la voz de protesta ante este escandaloso fraude histórico y religioso, pues la burlesca figura del tal 'Supercristo' no está consignada en ninguna parte de los Santos Evangelios. Este engendro satánico forma parte de la cadena mundial de mentiras y confusiones que están brutalizando y des cristianizando a los pueblos".
- 58 El Noticiero Universal publicava (3/X/1974) que un anomenat Comando Canario de Lucha Antimarkista havia amenaçat la llibreria Jarama de La Laguna.
- 59 L'esmentada Milicia realitzà un atemptat contra la llibreria Pórtico de Saragossa ("Zaragoza, atentado contra una librería", El Correo Catalán, 2/II/1975). Les sigles esmentades són solament una mostra. Caldria parlar de la "Vanguardia de Lucha Antimarkista", "VI Comando Adolfo Hitler", el "CANS" [Comando Antimarkista Nacional-Socialista?] i altres més. Una crònica dels atemptats realitzats contra seus i entitats culturals de 1970 a 1975 es pot trobar en el Dossier. Atentados contra la cultura en España. Febrero 1975 (un recull de notícies de premsa exhaustiu, sense peu d'impremta, 51 pp.).
- 60 "Asalto al local de la revista 'Agermanament'", La Vanguardia (26/IV/1973). Segons Ernesto Milá (entrevista del 8/II/1990) el PENS no va protagonitzar aquests fets (l'assalt a El Ciervo i a Agermanament) i li consta que el d'Agermanament el va cometre un grup d'esquerres per tal d'aconseguir infraestructura per editar material gràfic (tesi que sembla confirmar la desaparició del material esmentat, que aparentment no li hauria de fer falta al PENS, degut a que disposava dels medis que li oferia el SECED).
- 61 Anònims enviats a tres llibreries madrilenyes i una editorial ("Más amenazas contra librerías", La Vanguardia, 21/IX/1973).
- 62 Comunicat reproduït a "Libros recomendados", Triunfo (31/VIII/1974). La llista de títols recomanats és la següent: Adolf Hitler, Mi lucha; Salvador Borrego, Derrota Mundial; Césare Santoro, Socialismo nacional frente a socialismo internacional; les obres completes de F. Nietzsche y A. Schopenhauer; Oswald Spengler, Años decisivos; Corneliu Z. Codreanu, Guardia de Hierro; Hitler y la tradición cántara i Los protocolos de los Sabios de Sión.
- 63 La bomba contra la distribuïdora Enlace fou col·locada el 3/III/1974 i l'assalt al local de la Gran Enciclopèdia Catalana el 6/VIII/1973. Al final del capítol s'inclou un apèndix amb les agressions i atemptats signats pel PENS i grups similars.
- 64 Sembla que el MSE començà a utilitzar l'explosiu plàstic quan va integrar-se en el grup el fill d'un militar [entrevista a Ernesto Milá, 8/II/1990].
- 65 Vegeu En punta, 15 (1975) [no disposem de les pàgines exactes de l'article; aquest es troba a l'arxiu d'Enric Ucelay da Cal].
- 66 "Bomba contra un teatro valenciano", Tele-Expres (17/IV/1975). L'explosió es produí en el mateix moment que un empleat del teatre col·locava l'anunci del muntatge teatral Terror y miseria del Tercer Reich.
- 67 Entrevista a Ernesto Milá (8/II/1990). Ramon Bau i Jorge Mota, que amb d'altres membres de CEDADE havien assistit a alguns dels cursos organitzats pel SECED a través de l'AUN, afirmen que no van rebre cap tipus de compensació monetària. En general, sembla ser que la major part de grupuscles que col·laboraven amb el SECED perquè podien "aprovecharse del local que les pagaban los 'militares', tener a mano una buena ciclostil y unas pesetejas para tirar unas cuantas panfletadas al mes" (E. Milá, Falange Española 1937-82, p. 61). Sobre les relacions entre Blas Piñar, FN i el SECED, vegeu José Luís Rodríguez Jiménez, "Orígen, desarrollo y disolución

de Fuerza Nueva (una aproximación al estudio de la extrema derecha española)", Revista de Estudios Políticos, 73 (1991), pp.274-275.

- 68 El SECED no tenia relacions únicament amb grups d'extrema dreta sinó amb representants de tots els sectors de l'oposició, incloent-hi un interlocutor amb el PCE. El mateix coronel San Martín explicà en les seves memòries que va estar a punt de reunir-se d'una manera informal amb Jordi Pujol (J. I. San Martín, Servicio Especial, p.64). El SECED, més que un servei d'informació policial, pretenia ésser una eina per canalitzar l'evolució política.
- 69 Entrevista a Ernesto Milá (8/II/1990).
- 70 Els dies posteriors a l'atemptat de l'almirall Carrero Blanco, el SECED feu una tasca important per contenir l'agitació en els cercles d'extrema dreta (vegeu J. I. San Martín, Servicio Especial, pp.98-103).
- 71 Sebastián Auger va tenir certa relació amb el SECED, i San Martín explica que "colaboró con nuestro delegado en Barcelona" i que també va publicar un article a Mundo elaborat pel SECED, Fuerzas Armadas vs. subversión (J.I. San Martín, Servicio Especial, p.189). Tot plegat fa molt probable que el "Diario de Argala" fos un altre document elaborat des del SECED i donat a conèixer per Auger. D'altra banda, com afirma San Martín, Auger era un personatge "singular" i, a l'entorn de 1982, realitzà una sorprenent proposició a Garriga Nogués (dirigent de FN a Catalunya), la de "formar un partido catalanista-fascista que presidiria el mismo Auger", encara que hom ignora la finalitat d'aquesta proposta (Colectivo Flame!, Fuerza Nueva. Vida y muerte de un partido, Alternativa, Barcelona, 1985, s.n.). Sobre la trajectòria d'Auger i el Grup Mundo, vegeu Oriol Pàmies, El Grup Mundo. Pecats i penitències d'una premsa de transició, Diputació de Barcelona/ Col·legi de periodistes de Catalunya, Barcelona, 1993, 139 pp.
- 72 El suposat "diari d'Argala" primer es va reproduir a la revista Mundo, 1799 (26/X/1974) on era presentat com un "documento sensacional, inédito, increíble sobre la bomba del 13 de septiembre en Madrid", i el text atribuït a Argala era reproduït a les pp.21-24 ("Como se planeó el atentado"). Aquest suposat "diari d'Argala" fou publicat novament a finals de 1974, servint de relleu a una publicació del grup Mundo que canviava la seva orientació, la revista Meridiano dos Mil. Curiosament l'anunci de la nova etapa de Meridiano dos Mil (número 1, novembre-desembre 1974) va coincidir amb un número monogràfic dedicat a ETA, amb l'increment del tiratge fins els 100.000 exemplars i on el més destacat era el "diari d'Argala", que era objecte d'una anàlisi grafològica i psicològica.
- 73 "Diario de un terrorista. Manuscrito atribuido a E.T.A.", Meridiano, pp. 14-15. Però les referències a relacions entre el PENS i ETA no es limitaven a les paraules del "Diario", sinó que diversos articles que formaven part del número monogràfic de Meridiano, se'n feien ressò. Així, l'autor d'una anàlisi psicològica del manuscrit, a desgrat de deixar clar que no hi havia proves evidents de que el diari fos autèntic, destacava el fet de l'existència de suposades relacions d'ETA amb el PENS i elements nacionalsocialistes. El professor de psicologia Juan Andrés Iglesias afirmava que "Aunque ello pertenezca al capítulo de la 'psicología-ficción', no sería extraño que hubieran maridajes inconfesables entre el autor real y los beligerantes fascistas del PENS" i assenyalava que -en cas de que el diari fos una falsificació-, "no cabe duda de que los más indicados para fabricarla serían precisamente aquellos cuyas armas son también la metrallera o la bomba de plástico" (p.32). Igualment, Santiago Ramentol, en un article titulat "Terror y terrorismo" (en el mateix número de Meridiano), afirmava que "tampoco resulta descabellada la supuesta relación entre el PENS y ETA, apuntada en el documento que ofrecemos en este número", ja que "Algunos estudiosos del tema han concluido que, en el fondo, todos los grupos terroristas acaban por converger en un mismo punto: el tráfico internacional de armamento, única fuente de alimentación" (p.121). Cal assenyalat que en el mateix número de la revista Meridiano es reproduïa una carta escrita pel mateix Argala desmentint l'autenticitat del diari que se li atribuïa. Meridiano reproduïa l'escrit del dirigent d'ETA afirmant que "ante la no oportunidad de poder esclarecer de forma definitiva quien es el autor del escalofriante manuscrito sí queremos poner en boca arriba todos los datos conocidos, señalando que el contenido de esta carta cuenta con todas nuestras reservas" ("El otro Argala", p.35).
- 74 "Diario de un terrorista. Manuscrito atribuido a E.T.A.", Meridiano, p.21.
- 75 L'anomenada Junta Democràtica s'havia creat formalment el 29 de juliol de 1974, formada pel PCE, el Partido Socialista Popular [PSP] i diverses personalitats independents. Sobre l'actuació d'aquesta Junta, vegeu Ramón

- Tamames, La República y la Era de Franco, Historia de España Alfaguara, vol. VII, Alianza/ Alfaguara, 1981 (9ª ed.), pp.600-602.
- 76 El desig d'aïllar el PCE es fa manifest en un altre article de la mateixa revista Meridiano ("ETA en acción. Los principales affaires"), on s'emfasitzava la suposada vinculació entre ETA i el PCE i hom reproduí les declaracions del comissari general d'Investigación Social, José Saiz González, que parla d'"una estrecha relación entre la organización vasca ETA y el P.C.E. del señor Carrillo. Nunca nadie había pensado que una organización de las características del PC de Carrillo, precisamente en un momento en que se hablaba en todos los periódicos de una denominada Junta Democrática, se involucrase en un acto vandálico como el de la calle Correo". D'altra banda - i sempre segons Ernesto Milá [entrevista del 1/II/1990]- a Barcelona, Juan José Folchi elaborava uns fulls publicats pel SECED i signats per un inexistent Grupo de Estudios Para el Diálogo y la Convivencia [GEPDYC]. Amb la informació del GEPDYC es cercava aïllar als comunistes de la resta de l'oposició democràtica. Cal destacar que, a través del SECED, Folchi també publicà una curiosa revista titulada Negro. Sobre els rumors que circulaven entorn a la possible militància neofeixista de Folchi quan fou conseller, vegeu "Así era Folchi diez años atrás", Mundo Diario (18/XII/1977).
- 77 Manuel Vázquez Montalbán, Mis almuerzos con gente inquietante, Planeta, Barcelona, 1984, p.159.
- 78 San Martín ja explica que el desenvolupament del SECED va trobar nombrosos obstacles en el mateix aparell de l'Estat, del ministeri d'educació i l'administració militar (J. I. San Martín, "Impulsos y frenos a un nuevo servicio", Servicio Especial, pp.23-24) i, fins i tot, hom assajà d'apartar a San Martín del SECED nomenant-lo governador ("operación gobernador". id., pp.38-39).
- 79 Entrevista a Ernesto Milá (1/II/1990).
- 80 En la mateixa entrevista, Milá explicà que -en acabar el curs- hom distribuí un qüestionari on hi havia una curiosa pregunta: "¿Ha observado algo extraño durante la realización del curso?". La pregunta -per Milá-, tal vegada, podia estar relacionada amb l'assistència de membres de la DGS al curs.
- 81 Fou degut a les declaracions d'un militant del PENS, Ignacio Castells, que es produí una certa confusió (entre el domicili de Poveda a la Travessera de Gràcia i un local del SECED al Passeig de Gràcia). El SECED va abandonar el local [entrevista a Ernesto Milá, 1/II/1990].
- 82 Segons Milá, quan Poveda deixà d'encarregar-se de la relació amb el SECED, el succeí Enrique Molina. La relació, però, canvià i els membres del PENS van repartir propaganda no editada per ells. Milá recordava, com a exemple, que durant un conflicte laboral a l'empresa Hispano-Olivetti, "Prats" [el cap del SECED] els hi va donar exemplars d'un butlletí -El nou requeté- perquè els membres del PENS el repartissin als treballadors (entrevista a Ernesto Milá, 1/II/1990).
- 83 E. Cadena, La ofensiva, p.173.
- 84 Entrevista a Ernesto Milá (8/II/1990).
- 85 L'any 1973, l'argentí "Alberto Santos Reig" -militant del MNR madrileny- i Francisco José Alemany Pérez Cremós van impulsar una revista neonazi -Reconquista- a Madrid, de la que en van aparèixer sis números al llarg d'aquell any.
- 86 E. Milá, Falange Española 1937-82, p.83.
- 87 Milá afirmà que "el P.E.N.S. logró constituir un nutrido núcleo universitario del que han partido algunos de los cuadros dirigentes de varios movimientos nacionalistas [entenent, en aquest context, d'extrema dreta] en Cataluña" (E. Cadena, La ofensiva, p.173).

ANEX. CRÒNICA DE LES AGRESSIONS NEOFEIXISTES (1970-1975)*

1970

29/IV: Bosses de quitrà contra la llibreria Propaganda Popular Católica.

1971

23/XI: Destrucció del Taller Picasso amb còctels molotov.

24/XI: Atemptat contra la llibreria Cinc d'Oros.

1973

26/IV: Assalt al local d'Agermanament firmat per PENS.

2/V: Incendi a l'editorial Nova Terra.

5/VII: Assalt a la revista El Ciervo, reivindicat pel "Vº Comando Adolfo Hitler". La revista havia rebut una amenaça del PENS pels seus comentaris sobre una missa celebrada a Madrid per l'ànima de Hitler.

6/VIII: Assalt als locals de la Gran Enciclopèdia Catalana, signat pel PENS.

11/VIII: Incendi de la llibreria Pueblo, reivindicat per "Acción Nacional Socialista".

17/VIII: Incendi de la llibreria Viceversa. No hi havia cap llibre en el seu interior.

18/VIII: Nou assalt a la Gran Enciclopèdia Catalana.
Assalt a la Central del llibre català signat pel PENS.

25/VIII: Llançament d'un còctel molotov contra la llibreria Ausias March de València.

6/IX: Diferents revistes madrilenyes reben cartes del PENS amb el següent text: "Las diversas acciones sobre librerías subversivas y contra sus personas seguirán. Esa es una librería objetivo en tanto persista la venta de libros de editoriales marxistas y revolucionarias. No hay prisa. Llegaremos".

7/IX: Detenció d'un presumpte assaltant de llibreries a Madrid.

9/IX: Cuadernos para el diálogo rep una amenaça del PENS.

15/IX: La llibreria Porter rep una amenaça del PENS.

21/IX: Noves amenaces a Cuadernos para el diálogo.
Noves amenaces a tres llibreries madrilenyes i a una editorial signades pel PENS, amb el text següent: "Señor director: responderá personalmente junto a su familia por su actitud colaboracionista con los propagadores de libros marxistas y revolucionarios. Recibirá noticias, no lo dude. P.E.N.S.".
Amenaça a la revista Hermano Lobo en forma de carta i signada per "Juventudes Hitlerianas IV Reich. P.E.N.S.".

27/IX: Detenció de tres membres del PENS (la premsa únicament proporciona les seves inicials: E.M.R., J. de A.A. i I.C.C.).

1/X: Són llançats varis còctels molotov contra la llibreria valenciana Tres i Quatre. L'acció és reivindicada pel PENS.

17/X: Assalt i intent d'incendi al local de la revista Matarratos.

22/X: Amenaça del PENS a la llibreria El cau ple de lletres (Terrassa).

26/X: Sobreseïment del sumari per l'assalt a El Ciervo.

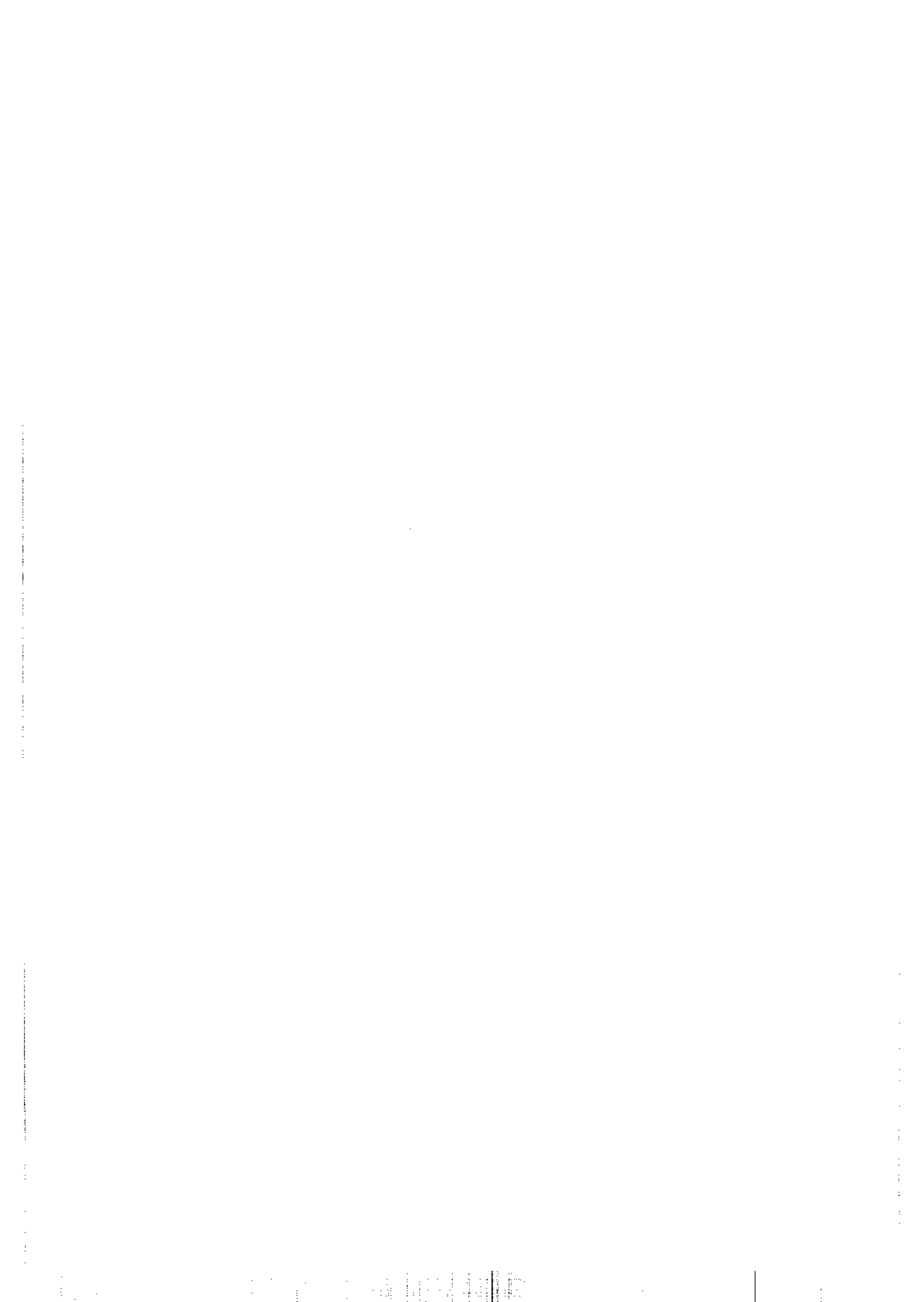
- 9/XI: Atemptat anònim contra la llibreria de Propaganda Popular Catòlica.
- 24/XI: Bomba de fum contra la llibreria Tarántula de Madrid.
- 30/XI: Amenaça del PENS contra la projecció de la pel·lícula d'Antoni Padrós "Lock Out" al Cine Club Ingenieros.
- 12/XII: Amenaça del PENS per correu contra dues llibreries de Mallorca (Llibreria Dous i Llibres Mallorca).
- 1974
- 9/V: Article a Arriba de Jesús Vasallo sobre la pel·lícula "La prima Angélica" de Carlos Saura.
- 14/V: Quatre joves roben 12 m. de cinta de "La prima Angélica" a Madrid.
- 18/V: Article a Fuerza Nueva censurant el film "Jesucristo Superstar".
- 23/V: Interrupció de la projecció de "La prima Angélica" a Madrid per 50 falangistes, reivindicat per les sigles FES.
- 6/VI: A l'acte del Casal del Metge de Barcelona, Jorge Mota critica el film de Saura i afirma que "Donde no llegue el brazo llegará la espada".
- 14/VI: Intent d'incendi de la parròquia de Sant Josep Oriol.
- 14/VI: Judici contra els assaltants de la Galeria Theo de Madrid i les llibreries Antonio Machado, Cultart i Visor.
- 16/VI: Amenaça al Fomento Mataronés per la projecció del film "Ser o no ser" d'Ernst Lubitsch.
- 26/VI: Pintades amb les sigles de PENS a Mataró.
- 3/VII: Col·locació d'una bomba de rellotgeria que provoca un incendi a Distribuciones Enlace. Reivindicada pel PENS el dia onze d'aquest mateix mes. L'afer desencadena una gran campanya de solidaritat amb la distribuïdora que arriba a pressionar al govern.
- 5/VII: Amenaces anònimes contra sis llibreries de Donostia.
- 6/VII: Condemna de les agressions a llibreries per Pio Cabanillas, ministre d'informació i turisme.
- 9/VII: Incidents al cinema Amaya -on es projectava "La prima Angélica". Van ser trencades les vidrieres.
- 11/VII: Explosió d'un artefacte al cinema Balmes -on projectaven "La prima Angélica"- reivindicada en un comunicat del PENS, alhora que també s'atribuïa la paternitat de l'atemptat contra Distribuciones Enlace i afirmava "cada semana una cosa diferente".
- 12/VII: Atemptat contra la llibreria Yette a Donostia amb líquid inflamable. Setmanes abans s'havien rebut amenaces del PENS i un "V₀ Comando Adolfo Hitler". S'afirma que la pel·lícula "La prima Angélica" deixarà d'exhibir-se a partir del dia 14 a l'Estat espanyol, en no haver-se alterat el film a petició del govern. El 26/VII/1974 Elías Querejeta notificà que continuaria l'exhibició normal del film.
- 14/VII: Una nota de la Jefatura Superior de Policía assabenta de la detenció dels presumptes autors dels atemptats a Enlace i el cinema Balmes: José Roca Capaces, Ernesto Milá Rodríguez i Alberto Costa Canals. Sembla ser que Costa Canals és membre de la Guàrdia de Franco. El 18 de juliol E. Milá i J. Roca quedaren en llibertat, mentre que A. Costa quedà inculpat com a membre del PENS (13/IX/1974).
- 17/VII: Amenaces telefòniques contra les Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Noves detencions per l'atemptat contra el cinema Balmes: Fèlix Boatella López i J. López Nicolás.

-
- 30/VII: Llançament d'excrements contra l'aparador d'una llibreria que exhibia llibres de Distribuciones Enlace com amostra de solidaritat.
- 20/VIII: La llibreria Fuentetaja de Madrid rep amenaces per mostrar llibres d'Enlace per un grup anomenat "Vanguardia de Lucha Antimarxista".
- 4/IX: Bomba contra la llibreria Dau al Set de València.
- 7/IX: Carta de dos folis del PENS/MSE als llibreters valencians on es demana que exposin determinats llibres "para que haya concurrencia de criterios. [...] Los que no cumplan las normas irán cayendo uno a uno. Esperando su colaboración "les saluda atentamente: PENS y MSE".
- 13/IX: Amenaces anònimes a l'editorial Castellote de Madrid. Condemna de Ricardo de la Cierva -director general de cultura popular- contra els atemptats a llibreries, que qualifica de "auténtica vergüenza nacional". Les declaracions són fetes després que l'escamot "V.L.A., segundo comando España" amenacés la llibreria Fonseca de Santiago de Compostela.
- 3/X: Un "Comando Canario de Lucha Antimarxista" amenaça la llibreria Jarama de La Laguna. Exigeix retirar obres de pensadors marxistes "y demás carroña de la masonería internacional".
- 9/X: Incendi a la llibreria Hispano-argentina de Santander.
- 27/X: Nou atemptat contra la llibreria valenciana Tres i Quatre amb dos còctels molotov. Amenaces contra diverses entitats de Saragossa. En algunes d'elles s'afirmava que "teneis veinticuatro horas para retirar la basura marxista que puebla los escaparates. Transcurrido este período pasaremos a la acción".
- 4/XI: Unes anomenades "Juntas Castellanas de Acción Política" assaltaren el centre cultural Pilarica.
- 17/XI: Nova amenaça a la llibreria Hispano-argentina de Santander per un escamot anomenat "VI Comando Adolfo Hitler".
- 18/XI: Un anomenat CANS ["Comando Antimarxista Nacional-Socialista?"] assalta la revista Gentleman.
- 23/XI: Atemptat contra el Diario de Mallorca. És detingut Antonio Enseñat Font, de l'Organización Juvenil Española [OJE].
- 24/XI: La llibreria Corcuera de Donostia fou objecte d'un atemptat reivindicat pel "VI Comando Adolfo Hitler-PENS". Es produïren tres detencions, entre les que figurava la de Rogelio González Medrano, de 19 anys.

1975

- 4/I: Atemptat contra el teatre Capsa, on es representava "Terror y miseria del Tercer Reich". Anteriorment havia rebut diverses amenaces.
- 21/I: Troballa d'un arsenal d'armes del PENS a Tortosa. Es detingut Miguel Angel Garrigosa Domènech, estudiant a Barcelona. Garrigosa afirmà que havia adquirit les armes durant la seva militància al PENS.

(*) *La present relació no pretèn ser una crònica exhaustiva, sinó una relació de caràcter únicament orientatiu. La informació procedeix d'un recull de notícies titulat "Dossier" atentados contra la cultura". España. Febrero. 1975. En alguns casos, la data que figura no és la de l'atemptat, sinó que correspon al dia en el que fou publicada la informació.*

CAPITOL 5. CEDADE: LA MANCA D'UNA TÀCTICA I D'UNA ESTRATÈGIA DEFINIDA (1975-1978)

En els anys immediats a la mort del general Franco es van configurar dos sectors en el si de l'extrema dreta. Ens referim a aquells grups que es definiren "nacional-revolucionaris" (falangistes dissidents, grups com el PENS i CEDADE), que preconitzaven una "revolució nacional" i cercaven una boirosa "tercera via" entre dos sistemes opressors -capitalisme i comunisme. Aquesta tendència "nacional-revolucionària" mai fou definida de manera implícita, sinó -gairebé sempre- per oposició a l'altre sector de l'extrema dreta espanyola, majoritari i caracteritzat per la seva nostàlgia del franquisme, el seu catolicisme exaltat i el seu immobilisme, polaritzat -essencialment- entorn FN. Aquesta diferenciació ideològica entre ambdós sectors es produí en iniciar-se la transició política, com veurem en aquest capítol. En general, mentre alguns sectors de l'extrema dreta es prepararen per la lluita electoral (com les diverses associacions polítiques que, finalment, integrarien Alianza Popular [AP]), la major part de la ultradreta (tant la imbolista, com la que s'autoproclamava "nacional-revolucionària") van realitzar un càlcul erroni, creient que l'adveniment de la monarquia representava una continuïtat del règim del 18 de juliol.¹ La major part de les forces que integraven el "búnker", però, van restar disperses i confoses davant el nou marc polític que es dibuixava. En aquest context, podem apreciar una evolució política particular de l'extrema dreta a Catalunya, diferent a la de la resta de l'Estat. Aquesta diferència obeeix tant a les relacions establertes entre els grups neofeixistes de Barcelona amb altres organitzacions similars d'arreu d'Europa, com a la necessitat de definir-se davant la qüestió nacional.

La posició de CEDADE, entre 1975 i 1980, il·lustra ambdós aspectes. Durant aquest període, l'organització neonazi experimentà el seu màxim creixement en militants (creant delegacions a diversos indrets d'Espanya i a l'estranger) alhora que consolidà la seva projecció europea a través dels seus contactes internacionals. Igualment, CEDADE, tot i estar mancada d'una tàctica i estratègia

definides, marcà distàncies respecte a l'extrema dreta que qualificava de reaccionària, proclamant la seva fe en una Europa de les ètnies, catalanitzant l'entitat i creant un Partit Nacional Socialista Català [PNSC]. Volem remarcar que en els textos citats al llarg del capítol, s'ha respectat l'ortografia original, caracteritzada -en alguns casos- per nombrosos errors tipogràfics.

I. LA RUPTURA AMB L'EXTREMA DRETA FRANQUISTA

A l'inici de la transició, el mapa polític de l'extrema dreta es caracteritzava per la dispersió, la fragmentació i la manca d'aliances polítiques clares. En tals circumstàncies, CEDADE es distancià primer dels franquistes que legitimaren la reforma política i que formaren associacions com Unión Nacional Española [UNE], liderada per Fernando González de la Mora, o com l'Asociación Nacional para el Estudio de Problemas Actuales [ANEPA], que tenia entre els seus dirigents a Enrique Thomas de Carranza. Per a CEDADE, els promotors d'aquestes entitats eren traïdors al règim (malgrat que aquestes noves associacions sovint exalçaven els valors del 18 de juliol i la premsa les definia com a neofeixistes),² perquè "aunque dijeran que NO ante la TVE [respecte la reforma política], los nacionalistas dijeron realmente SÍ en la reciente pantomima de referendum". Conseqüentment, "La derecha nacionalista ha hecho posible que hoy el pueblo les aborrezca. Lo merecen".³ Aquest distanciament esdevingué un primer punt de referència per definir la postura "nacional-revolucionària" davant el que qualificaven com "la derecha reaccionaria":

Si existe un enemigo en España este es la derecha reaccionaria, financiera, bancaria, que ha hecho fracasar todo intento revolucionario nacido del 18 de julio.

La derecha nacionalista, burguesa e integrista, bunkeriana, que forman ANEPA, UNE, falangistas históricos, etc... repleta de viejos excombatientes aburguesados o de antiguos falangistas funcionarios y exministros franquistas que nada hicieron sino llenarse los bolsillos y ponerse medallas.

[...]

Muy pocos de los antiguos camaradas siguen apoyando al movimiento revolucionario desde sus nuevos cargos.

El movimiento nacionalrevolucionario exige la depuración absoluta de los nacionalismos burgueses.

Ningún camarada debe apoyar o identificarse en absoluto con los nacionalismos sin una base

socialista.⁴

La confusió en el camp dels fidels als valors del 18 de juliol es resolïa en un magma organitzatiu i ideològic que vinculava germandats d'ex-combatents, grupuscles falangistes i grups com FN. I mentre tothom clamava per la unitat -fins i tot CEDADE-,⁵ aquesta unitat era cada cop més lluny. A partir de l'any 1977, FN es perfilà com la força hegemònica de l'extrema dreta espanyola, i actuà com a dinamitzador d'aquest sector polític mentre es constituïa en marc essencial de referència ideològica. Aleshores, tot i que CEDADE havia mostrat certa simpatia per FN (a Blas Piñar "había que reconocerle la honestidad de no haber cambiado de causa y mantener una postura clara, aunque divergente con nuestros postulados",⁶ el líder de FN fou anatemitzat des del butlletí de CEDADE quan, el febrer de 1978, Piñar afirmà -en un míting a Pamplona- que hom pretenia annexionar Navarra a Euskadi "con un espíritu imperialista y nazi". Aquest fet provocà la ruptura de CEDADE amb FN, i es va prohibir als militants de CEDADE que assistisín als actes convocats per FN. Segons CEDADE, "Blas Piñar es un elemento más al servicio del sionismo. Esto es un hecho, todo lo demás es querer ocultar un defecto que para el interesado no es más que una virtud y posiblemente muy bien pagada" i a FN "no queda más remedio que incluirla definitivamente entre los partidos que están al servicio de las ideas internacionales sionistas y que dependen, de una manera u otra, del capital judío mundial".⁷

El procés de ruptura amb FN i de distanciament de tot allò que podia ser considerat per CEDADE com una dreta conservadora i reaccionària es va consumir totalment l'any 1978, amb la constitució de l'"eurodreta", és a dir, de l'aliança entre el MSI italià, FN a Espanya i el Parti des Forces Nouvelles [Partit de les Forces Noves, PFN] francès liderat per Jean-Louis Tixier-Vignancour.⁸ Per a CEDADE aquesta aliança no era una passa més en el camí vers la creació d'un moviment neofeixista europeu, sinó una aliança dels elements de la dreta més reaccionària. En una editorial significativament titulada "La Euroderecha o... el discreto encanto de sentirse

reaccionario!!", hom afirmava que "no podemos tolerar ya más esos intentos de colaboración o de 'buenas intenciones' con la euroderecha. En estos momentos, quienes apoyan a Piñar están luchando contra el socialismo y la raza, por un sistema burgués, son un muñeco más del tinglado sionista", perquè aquella aliança política es una "coalición de viejos [...], de postura anti, sin garra (ni siquiera uña) revolucionaria, sin estilo [...], antifascistas y proisraelíes, que están neutralizando unas juventudes potencialmente revolucionarias con posturas reaccionarias y avenidas al capital".⁹ Però el cas de l'"eurodreta" a Espanya era considerat "peor aún":

Pero en España la 'Derecha-Euroderecha' está impregnada de un cariz totalmente a-cultural por no decir anti-cultural. Ni una sola manifestación artística seria y original ha salido (ni saldrá por lo que parece) de una euroderecha reaccionaria, cuya única cultura es el baile flamenco, los toros, la taberna, las porras, las discusiones politiqueras o pegar a un viejo que lleve insignias del P.C.E., y por supuesto leer un libro al año, para que no haga daño [...]. La Euroderecha española es un poco de incultura reaccionaria que en modo alguno tiene el significado de la 'Dextra-Droite'.¹⁰

CEDADE edità un manifest contra l'"eurodreta",¹¹ i es va adherir a un acord entre diversos grupuscles europeus amb ideologies afins, en una iniciativa tendent a establir un veritable moviment "nacional-revolucionari" europeu que fos una rèplica a l'"eurodreta" reaccionària:

Se acaba de establecer un acuerdo de bases entre diversos grupos nacionalrevolucionarios: FANE, NOS, REX NATIONAL y otros como embrión de una unión contra la derechista conjura de la "Euroderecha".
CEDADE se adhiere a esta iniciativa totalmente.¹²

Igualment, entre 1977 i 1978, CEDADE va definir l'"estil" i les consignes que havien de seguir els militants, entre les que destacaven el racisme, l'europeisme, el regionalisme, l'anticapitalisme, l'antisemitisme, el laïcisme i el refús a la violència, perquè "nuestros enemigos políticos no deben serlo para siempre sino que deben ser en el futuro, nuestros camaradas. Hemos de procurar convencer, no acabar con ellos".¹³ Podem afirmar, doncs, que CEDADE, entre 1975 i 1978, va distanciar-se de FN i de la resta de grups nostàlgics del franquisme, alhora que rebutjà l'acció directa i la lluita política per a centrar-se en la difusió de la ideologia nacionalsocialista. La conseqüència del procés descrit fou la manca d'una tàctica i una estratègia alternatives a la

col·laboració amb les forces d'extrema dreta.

CEDADE, en el seu aïllament,¹⁴ seguiria una trajectòria contradictòria i confusa (màxima expressió de la qual va ser la seva adhesió a una boirosa "Europa de les ètnies") amb la qual va provar sense èxit de crear un espai polític propi. El corollari de la inhibició política i de la progressiva incoherència ideològica fou la reclusió definitiva de CEDADE en allò que inicialment s'havia rebutjat: un "círculo" cultural.

II. L'EXPANSIÓ DE CEDADE

Durant aquest període, CEDADE -en donar prioritat a la formació ideològica- esdevingué una de les entitats europees més importants d'impressió i difusió de propaganda nacionalsocialista. Paral·lelament, CEDADE va augmentar la seva militància i creà noves delegacions a Espanya i fora del país. Però -com veurem més endavant- aquesta expansió no es corresponia amb l'elaboració simultània d'una línia política o d'unes consignes pròpies, motiu pel qual cada delegació -tant local com estrangera- va gaudir d'una singular autonomia d'acció. Aquest fet es traduí amb freqüència en l'aparició de contradiccions internes i en la manca de coherència ideològica de l'organització.

Pel que respecta a l'activitat editora i de formació ideològica, CEDADE hi atorgà una importància creixent, alhora que refusà la lluita política i l'acció directa. Aquesta línia d'actuació li valgué les crítiques de la resta de grups d'extrema dreta que titllaven els membres de CEDADE de "puritanos" i "seminaristas", i els acusaven de passar el temps imprimint llibres i revistes. Al seu torn, CEDADE es limitava a replicar que "FN" i "Falanges varias" perdien el temps "en actividad pública" i afirmava que els militants d'aquests grups "carecen del más mínimo de los estilos".¹⁵ El cert és que la producció editorial de CEDADE entre 1975 i 1980 va generar un volum considerable de literatura nacionalsocialista, amb més de seixanta títols que tractaven temes que anaven des de l'antisemitisme i el racisme, fins a l'existència d'un complot maçó mundial. Les publicacions d'aquest

període foren editades fins l'any 1980 amb el segell d'Ediciones Bausp (inicialment Bau) principalment; aquest any, les edicions Wotan van prendre el relleu de l'anterior editorial. La tasca editorial es completava amb la distribució de llibres procedents d'Amèrica Llatina, especialment d'Argentina¹⁶ i Mèxic, així com amb la venda d'insígnies, gravacions de música hitleriana, reproduccions d'efigies de Hitler, braçalets amb esvàstiques i adhesius que reproduïen cartells i banderes nacionalsocialistes.¹⁷ Aquesta activitat editora (que va permetre a CEDADE d'autofinçar-se) revelava que l'entitat -en el seu aïllament polític- recreava de forma cada cop més idealitzada el Tercer Reich hitlerià.¹⁸ Igualment, en els títols de les conferències pronunciades al local de CEDADE¹⁹ abundaven temes com l'art nacionalsocialista, la figura d'Adolf Hitler o els moviments feixistes i nacionalsocialistes de l'Europa d'entreguerres. La vivència nostàlgica de l'època del nazisme va anar acompanyada de la difusió de les tesis de l'anomenat "revisióisme històric". Amb aquest terme hom designava un conjunt d'obres de qualitat desigual (ja fossin treballs d'historiadors o bé de publicistes neonazis o de dreta radical) que, en essència, negaven l'existència d'un genocidi jueu.²⁰ En aquest sentit resultava significativa la publicació de l'opuscle de Thies Christophersen²¹ La mentira de Auschwitz,²² i de l'obra El mito de los seis millones²³ de Joaquín Bochaca, que era aleshores el principal ideòleg de CEDADE.²⁴ D'aquesta manera, CEDADE va iniciar a Espanya la divulgació de les tesis del "revisióisme històric", que al llarg dels anys vuitanta va donar lloc a una literatura abundant arreu d'Europa i que va esdevenir un element fonamental de la mateixa propaganda del cercle neonazi espanyol.

Paral·lelament, durant aquests anys, es produí l'expansió de CEDADE, tant a nivell de l'Estat espanyol com a l'estranger. El gener de 1980 tenia locals als següents indrets: Barcelona, Alacant, Granada, Lleó, Jaén, Madrid, Santander i Saragossa; tenia "corresponsals" (representants locals) a Albacete, Almeria, Burgos, Càdis, Cartagena, Ceuta, Còrdova, Guadalajara, La Corunya, Lugo, Mallorca, Múrcia, Oviedo, Pamplona, Salamanca, Santa Cruz de Tenerife, Sevilla, Tarragona,

Toledo, València i Valladolid.²⁵ En aquests anys, el número d'assistents als actes de CEDADE era relativament elevat i en un informe de la revista Meridiano Dos Mil de l'any 1975,²⁶ hom afirmava que "en el ámbito nacional, CEDADE cuenta con alrededor de 2.500 miembros. El boletín tiene 3.000 abonados y asegura además un servicio de 1.500 ejemplares distribuidos al extranjero". Segons aquesta revista, l'espectre sociològic dels militants comprenia un 20% d'estudiants universitaris (un 15% eren estudiants de dret i un 5% estaven repartits entre ciències polítiques, periodisme i ciències econòmiques, mentre era "casi nula la presencia de elementos de CEDADE en la carrera de letras"). Hom considerava que entre els afiliats hi havia un 30% d'administratius i que aquest era el sector amb més pes dins l'associació. Però, malgrat aquesta descripció de l'espectre sociològic de CEDADE (del qual, en principi, no hi ha motius per dubtar de la seva fiabilitat), no es pot dir el mateix del nombre de militants i de lectors de la revista. La militància real (que tingués carnet i que cotitzés quotes realment) a l'Estat espanyol mai no passà dels sis-cents membres²⁷ i el nombre de simpatitzants, tot i que en algun moment potser arribà als dos milers, era fluctuant i inestable. La mateixa revista, en l'època de màxima difusió, arribà a tenir entre 1.000 i 1.200 subscriptors, i una xifra de 2.000 exemplars de vendes en total.²⁸

El cert, però, és que aquests van ser els anys de major afluença de militants i simpatitzants a CEDADE i el període de major vitalitat d'aquesta entitat. En són testimonis els nombrosos butlletins de CEDADE que van proliferar editats per les diverses delegacions. Aquestes publicacions se succeïen amb una qualitat i periodicitat desigual, i la seva vida era sovint molt breu: trobem Ataque, Tizona, Halcón, Raza i Estirpe a Madrid; Aitor a Pamplona; Año Cero a Alacant i Palma de Mallorca; ARYA i CEDADE-Santander a Santander; El fascio a Almeria; El Guardián i Revolución Nacional a València; Europa Nacional-Revolucionaria a Múrcia; La Vanguardia Cultural i Orden Negro a Saragossa; L'Allau a Catalunya; Waffen a Sevilla, i Walhafla a Albacete.²⁹ D'entre moltes altres publicacions, destacaven P-38 i Zona Batida, editades a Alacant per Carlos Caballero. Es tractava de

butlletins d'un anomenat Centro de Estudios François Duprat [CEFD]³⁰ que eren dedicats a la història del nacionalsocialisme i del feixisme. Carlos Caballero, llicenciat en història, serà -a finals de la dècada dels anys vuitanta- un dels principals impulsors del ja esmentat "revisionisme històric", des d'una òptica suposadament rigorosa i força allunyada de les obres de Joaquín Bochaca ja esmentades. Aquesta expansió de CEDADE arreu de l'Espanya -nodrint-se de militants que procedien de l'extrema dreta espanyolista- va fer, com veurem, que l'intent de CEDADE d'adoptar una visió pretesament etnista de l'Estat espanyol no tingués credibilitat i creés nombroses contradiccions internes.

Pel que representa a la presència internacional del cercle neonazi, CEDADE tenia delegacions a Orange en Provence i Aix-en-Provence (França), Equador (Quito), Argentina (Buenos Aires i Posadas-Misiones) i Bolívia (La Paz). Aquestes delegacions estrangeres de CEDADE no mantenien una vinculació orgànica estreta amb la seu central de Barcelona, sinó que els criteris d'actuació eren autònoms, com ho prova el contrast existent entre les delegacions a Amèrica Llatina (explícitament declarades neonazis) i la francesa (que confeccionava un butlletí cultural sobre temes regionalistes i ecologistes).

La secció francesa de CEDADE utilitzava les sigles de l'entitat convertides en les inicials d'un sorprenent Cercle Ecologique Des Amis De l'Europe [CEDADE], editant una revista titulada Projets et Références. El seu editor era Rémy Porte i el comitè de redacció el formaven Beatrix Dan, Roland Arnaud, Henri Valuisse i Joël Rougier.³¹ A l'editorial del primer número (març de 1980) hom no feia esment del racisme, alhora que afirmava que:

[...] el Cercle Ecològic dels Amics d'Europa no és una associació de finalitats financeres, ni un nou partit polític, ni un grup de pressió [...] té com a finalitat constituir una important documentació històrica, política i social sobre el nostre món europeu, de realitzar i difondre publicacions d'informació, de proposar solucions regionals i europees als pobles del nostre continent, de popularitzar els temes d'una nova Europa.³²

Aquest cercle ecològic preconitzava com a valors essencials l'ecologisme i el regionalisme. Davant la qüestió regional defensava posicions que en el context polític francès podien semblar

extremistes, ja que fent referència a Còrsega, Bretanya o el Llenguadoc parlava de la necessitat de "l'ensenyament i ús obligatori de les llengües regionals" i de la institució d'una quota d'hores d'emissió en aquestes llengües a la televisió i a la ràdio.³³ Respecte a l'ecologisme, rebutjava l'energia nuclear i es pronunciava per les energies alternatives.³⁴ La delegació va tenir una durada de dos anys (la revista va aparèixer fins a finals de 1981)³⁵ i la seva línia ideològica -ecologista i regionalista- il·lustra la manca d'una direcció política clara a CEDADE, en contrast amb les activitats realitzades per les delegacions d'Amèrica Llatina.

III. LA PROJECCIÓ DE CEDADE A AMÈRICA LLATINA

A Amèrica Llatina era on CEDADE havia desenvolupat els seus contactes internacionals més importants. L'octubre de 1977, un militant de CEDADE visità diversos països d'Amèrica llatina "con el fin de establecer lazos y distribuir las importantes publicaciones de una editorial de Barcelona".³⁶ Però en alguns països, CEDADE no es limità a mantenir vincles amb els diversos grups neonazis sinó que va crear les seves pròpies delegacions.

A Argentina hi havia una important presència d'exiliats nacionalsocialistes, que havien estat acollits pel general Juan Domingo Perón.³⁷ Alguns d'aquests exiliats treballaven per l'exèrcit argentí, com Hans Ulrich Rudel (e famós pilot de l'aviació alemanya durant la Segona Guerra Mundial,³⁸ que asesorava l'Exèrcit sobre tàctiques de lluita contra la subversió amb vols a baixa altura).³⁹ D'altra banda, els grups neonazis argentins duïen a terme una tasca d'agitació política intensa, acompanyada d'una important activitat editorial, de manera que a Argentina s'imprimia bona part de la propaganda nacionalsocialista difosa a l'Amèrica Llatina. Segons el dirigent neonazi xilè i delegat sudamericà de la World Union of National Socialists [Unió Mundial de NacionalSocialistes, WUNS],⁴⁰ Franz Pfeiffer, "es corriente que la gente viaje a Buenos Aires con el exclusivo fin de adquirir allí libros y revistas de las ahora [1978] clausuradas editoriales 'Milicia', 'Odal', 'Mi Lucha' y 'Occidente'".⁴¹

CEDADE va establir relacions amb algunes d'aquestes editorials, especialment les edicions *Mi Lucha*, dirigides per Federico Rivanera Carlés (que editava també la revista nacionalsocialista El ataque)⁴² i va distribuir a Espanya algunes publicacions d'aquesta editorial.⁴³ Hi ha, però, un fet significatiu quant als contactes establerts a Argentina: CEDADE va crear en aquest país una delegació pròpia, la més important que va tenir a l'estranger; el mateix Jorge Mota va estudiar la possibilitat d'anar a viure a Argentina, ja que allí existien unes condicions polítiques molt favorables pel desenvolupament de grups nacionalsocialistes.⁴⁴ El creador de la delegació argentina fou Alvaro Martín Frey, que edificà l'organització -les sigles de CEDADE van ser les d'un anomenat *Círculo de Estudios De América y De Europa* [CEDADE]- i establí lligams amb la colònia nacionalsocialista resident a Argentina.⁴⁵ Així, la primera publicació realitzada per CEDADE-Argentina estava escrita en alemany, Das Deutsche Blatt, i era editada a Buenos Aires per l'editorial Avanzada; aquesta publicació va ser qualificada com a "perillosa" en un informe del govern de la República Federal Alemanya.⁴⁶ A continuació de la revista en alemany, la delegació argentina elaborà una publicació en castellà, CEDADE-Ideario, amb una tirada (segons CEDADE) d'un miler d'exemplars.⁴⁷ L'any 1983, CEDADE-Argentina va passar a ser dirigida per Luís A. Zarattini, que havia participat en l'anomenada "guerra bruta"⁴⁸ contra elements d'esquerra i comunistes i havia militat en la *Concentración Nacional Universitaria* [CNU], que ha estat definit com "el grupo más temible de la derecha peronista en la década del 70".⁴⁹ Fou aleshores, entre 1983 i 1984, quan CEDADE-Argentina creà una formació política que no tingué transcendència, el *Movimiento Nacionalista Revolucionario* [MNR], i llançà una nova publicació, Bastión, que durant alguns mesos coexistí amb CEDADE-Ideario fins que va desaparèixer.⁵⁰ Cal destacar l'adhesió a CEDADE-Argentina de Jacques de Mahieu, un francès resident a Argentina des de 1946, que gaudia d'un cert renom acadèmic⁵¹ i que era vinculat als cercles nacionalsocialistes europeus des dels anys seixanta.⁵² De Mahieu havia destacat per ser l'autor d'una peculiar tesi antropològico-racial sobre l'origen ari de la població indígena

americana precolombina.⁵³ L'activitat de la delegació argentina de CEDADE -que presentava afinitats ideològiques amb els sectors d'extrema dreta radical del peronisme (l'anomenat "nacionaljusticialismo")-⁵⁴ va cessar amb el govern presidit per Raúl Alfonsín, que reprimí l'agitació neonazi.⁵⁵

La delegació d'Equador -anomenada Movimiento Nacional Socialista Ecuatoriano [MNSE] i vinculada també a la WUNS- edità els seus propis butlletins sense emprar les sigles de CEDADE,⁵⁶ aquesta delegació la dirigia Carlos Cornejo Baquero, que imprimí un marcat caràcter paramilitar a l'organització. El fet de que Cornejo i altres membres del MNSE fossin acusats de "conspiradores y autores de la muerte del financiero judío ecuatoriano J. A. Briz López"⁵⁷ -tot i que després fossin alliberats- pot il·lustrar el tipus d'activisme de la delegació equatoriana. El paramilitarisme de CEDADE-Equador quedà reflectit en una carta que adreçà el dirigent del MNSE a Klaus Barbie, a Bolívia, i que fou difosa públicament quan Barbie fou extraditat a França. En l'esmentada carta, Cornejo feia una recomanació perquè un militant del MNSE que havia estat acomiadat d'una empresa equatoriana dirigida per una societat jueva, fos acollit per Barbie amb l'objecte de facilitar-li una feina ("el [el militant del MNSE] desea realizarse como hombre de trabajo frente y junto a un líder espiritual, como es el caso de Usted") i també un "entrenamiento básico de guerra de guerrillas", ja que "nos interesa tener acá, en el Ecuador el primer grupo paramilitar especialista en guerra de guerrillas en el país".⁵⁸ Tot i les afirmacions de Cornejo, cal tenir en compte que el MNSE mai va tenir importància, a desgrat de continuar existint fins a mitjan dels anys vuitanta.⁵⁹

La delegació de CEDADE a Bolívia, dirigida per Edwin Mejía,⁶⁰ no estava directament relacionada amb Klaus Barbie. Hi havia, però, importants contactes entre Barbie i CEDADE, especialment a través del fill d'aquell, que residia a Castelldefels i cursava estudis de dret a Barcelona,⁶¹ i a qui -com ja hem comentat- el mateix Barbie va presentar a Mota.⁶² Els contactes entre CEDADE i Barbie sempre van existir i, fins i tot, a inicis dels anys setanta, quan semblava possible

l'extradició de Barbie a França, un grup de membres de CEDADE s'entrevistà amb Otto Skorzeny a Madrid per tal de preparar alguna acció amb la finalitat d'evitar l'extradició.⁶³

En termes generals, entre els neonazis espanyols i els que es trobaven a Bolívia existien relacions personals, però no vincles orgànics. Ramon Bau, per exemple, va fer una ressenya a les pàgines de CEDADE d'un llibre publicat a Bolívia per Mauricio Carbone, un neofeixista italià refugiat en aquell país amb el qual Bau mantenia correspondència.⁶⁴ D'altra banda, la relació entre els neofeixistes europeus i Klaus Barbie no va tenir lloc a través de CEDADE, sinó també a través d'un anomenat Instituto Euroamericano de Estudios Políticos y Sociales [IEEPS], organitzat per Stefano Della Chiaie (aleshores col·laborador de Barbie a Bolívia) que publicava una revista -Confidencial- amb cinc redaccions diferents: Barcelona, Roma, París, La Paz i Buenos Aires (aquest tema és tractat amb major detall en el següent apartat d'aquest capítol).

A desgrat que pugui semblar estrany, CEDADE no va arribar a tenir pràcticament cap contacte amb els nacionalsocialistes que residien en el Paraguai governat pel general Alfredo Stroessner. Segons Ramon Bau, Paraguai constituïa un món hermètic, malgrat haver-hi una important colònia nacionalsocialista molt anterior a l'exili provocat per la derrota de Hitler.⁶⁵ Les respostes dels nazis del Paraguai a les cartes enviades per CEDADE no manifestaven cap mena d'interés per mantenir una correspondència amb el moviment neonazi exterior o donar a conèixer a la llum pública les seves activitats.⁶⁶ El dirigent neonazi xilè ja esmentat, Franz Pfeiffer, corrobora el testimoni de Bau en comentar així la situació dels neonazis al Paraguai:

Contrariamente a las especulaciones de la prensa, Paraguay es el país de Sudamérica donde existe menos actividad pro-nazi, si bien es cierto que muchos hitleristas han debido buscar refugio allí. Entre estos se cuentan argentinos, uruguayos, brasileños, chilenos y bolivianos de la 'Legión Boliviana SocialNacionalista', [...]. Por lo general, estos refugiados se mantienen en absoluta calma, sin actuar en la política interna y se limitan a cuidar las fronteras contra invasiones de enemigos del General Stroessner, [...]. Esta actividad parece ser muy efectiva, ya que, hoy por hoy, el país es el más tranquilo de Sudamérica.⁶⁷

Stroessner va proporcionar una protecció sense reserves als exiliats nacionalsocialistes, que

comprenia des de la concessió de la nacionalitat paraguaia als exiliats fins la denegació de les demandes d'extradició. En aquest aspecte, és significativa l'anècdota sobre la resposta d'Stroessner a la petició d'extradició de Joseph Mengele, que s'havia convertit en ciutadà de Paraguai: "No conozco a ningún criminal de guerra llamado Mengele. Sólo conozco a un ciudadano paraguayo José Mengele".⁶⁸

La resta de delegacions no van tenir la mateixa importància. La d'Uruguay estava dirigida per Jorge Firos i va arribar a emetre un programa radiofònic⁶⁹ i editar una revista -Celta- l'any 1986, publicada per un anomenat Centro de Estudios Histórico Sociales.⁷⁰ En definitiva, cal destacar que, tot i que CEDADE va tendir a crear les seves pròpies delegacions sempre que va ser possible, mai existí una línia d'actuació o projecte polític global que coordinés l'actuació d'aquestes, de manera que el seu paper i trajectòria foren diverses.

IV. L'INSTITUTO EUROAMERICANO DE ESTUDIOS POLITICOS I SOCIALES [IEEPS]⁷¹

En aquest apartat pretenem assenyalar l'existència d'una relació -indirecta i poc coneguda- entre les activitats dutes a terme per neofeixistes residents a Bolívia i d'altres d'Europa. Aquesta relació es produí a través d'un anomenat Instituto Euroamericano de Estudios Políticos y Sociales [IEEPS]. Segons un informe de la CIA, l'IEEPS hauria estat creat quan "[Stefano] Delle Chiaie se asoció con los argentinos Mario Mingolla [...] y Jorge Lynch para editar una revista neofascista internacional con el nombre de 'Confidential'. La dirección de la revista estaba en Buenos Aires, a cargo de Sandro Saccucci y Maurizio Giorgi. Este último colaboraba con la policía política de Pinochet y, [...], está implicado en el asesinato del general chileno opositor Carlos Prats".⁷²

La revista publicada per l'IEEPS es deia, en realitat, Confidential i va aparèixer l'any 1980, duent el subtítol "política-estrategia-conflictos" i editant-se a varis països, tant d'Europa com d'Amèrica Llatina. La publicació realitzava anàlisis de geopolítica des d'una òptica neofeixista,

assenyalant l'amenaça de la subversió comunista internacional: mostrava la potència militar de la Unió Soviètica com un perill per a la seguretat europea,⁷³ valorava l'accés al poder del sandinisme com un pas més dels interessos cubans i soviètics per controlar Amèrica Central,⁷⁴ elaborava un dossier crític sobre Amnistia Internacional [AI] ("Amnesty Internacional: Mitos y realidades")⁷⁵ o publicava un article sobre la Komitet Gosudarstvennoje Bezopasnosti [Comitè de Seguretat de l'Estat, KGB], descrita com un Estat dins d'un altre ("La K.G.B. monstruo tentacular").⁷⁶ Igualment, la revista edità un informe d'un anomenat Foreign Affairs Research Institute [FARI] dirigit per un tal Geoffrey Steward-Smith sobre la barbàrie de la dominació comunista (significativament titulat "La solución final").⁷⁷ L'existència de redaccions de la revista en diversos països, així com l'intercanvi d'informacions amb institucions anàlogues a l'IEEPS (com l'esmentat FARI), permeten parlar de l'existència d'una connexió internacional neofeixista, doncs Confidentiel tenia vàries redaccions.⁷⁸ A Argentina estava formada per Miguel Zchetti, Alberto Vilanova, Antonio Petric, Sergio Quiroga i Raúl Strauss. A França per Jean-Marc Brissaud (posteriorment seria secretari del Grup de les Dretes Europees [GDE]),⁷⁹ Paulo de Castro i Gerard Pencionelli. A Itàlia per Adriano Tilgher, Mario Alezzi, Alessandro di Manzano, Mario Thilger (aquest havia col·laborat amb Stefano Della Chiaie a revitalitzar el grup neofeixista Avanguardia Nazionale [AN] l'any 1967, després de que Della Chiaie hagués decidit eclipsar-lo l'any 1962).⁸⁰ A Espanya la redacció la formaven Ernesto Milá Rodríguez (ex-dirigent del PENS i, posteriorment, fundador del Frente Nacional de la Juventud [FNJ]), J. García Méndez, José Alsina i Isidro Palacios (ex-dirigent de CEDADE-Madrid).

L'IEEPS arribà a crear una cinquena secció a Bolívia, clarament vinculada als cercles neofeixistes. Els objectius de la filial boliviana de l'entitat, segons l'acta fundacional,⁸¹ eren:

[...] realizar estudios profundos de las problemáticas sociales, culturales, políticas, económicas y en general de todas las disciplinas de la mente relacionadas con las comunidades del país y de otras naciones [...] promocionar el intercambio cultural y de estudios socio políticos, económicos, etc. etc. con todos los países amigos y muy especialmente con los del Continente Europeo.

Els socis fundadors de l'IEEPS de Bolívia van ser: Gastón Ponce Caballero (metge personal de García Meza),⁸² Jaime Valdez Loma, Carlos Calvimontes, Luís Canedo Reyes, Alfredo Moduño (en realitat, Stefano Della Chiaie),⁸³ Jaime Gutierrez (assenyalat com a narcotraficant i segon comandant del Grupo Especial de Comando del Frente Bolivia Joven),⁸⁴ Antonio Chávez, Armando Leyton C., Hugo Suárez Bernal, Nestor Martínez, Andrés Ivanovic (assenyalat com a membre de Falange Socialista Boliviana i subdirector de Loteria Nacional de Bolivia),⁸⁵ Rolando Díez de Medina, Juvenal Salazar, Ramiro Loza, Edwin Portocarrero (assenyalat com a funcionari del ministeri de l'interior, empleat a la Universidad Mayor de San Andrés,⁸⁶ José Manuel Loza i Julio Vera. El president de la nova filial de l'IEEPS fou Luís Canedo Reyes i Gastón Ponce Caballero el vicepresident. Igualment, es creà una redacció boliviana de Confidentiel, formada per José Manuel Loza, O. Carlos Calvimonte, Roberto Galindo, Mario Cusicanqui i Ramiro Loza, amb domicili social a l'Avenida Mariscal Santa Cruz, número 1295, de La Paz.⁸⁷

D'aquesta manera, l'IEEPS, dirigit principalment per Stefano Della Chiaie, arribà a tenir diverses seus a Europa i Amèrica Llatina. No és casualitat que Ernesto Milá -un dels membres de la redacció espanyola de Confidentiel- es traslladés a Bolívia per treballar, juntament amb della Chiaie, a l'Exèrcit bolivià. Milá explicà així les raons que el van dur a Bolívia:

[...] dado que en Europa ya no podíamos hacer un trabajo político en profundidad, estábamos mirando en qué zona política se podía operar con más facilidad y con más garantías de éxito. Se escogió el Cono Sur, y Bolivia en concreto, porque en un momento dado hubo una desintegración del régimen democrático -tras la entrega del poder de [Hugo] Banzer a [Rafael] Pereda- y una serie de camaradas de las Falanges bolivianas solicitaron nuestra ayuda. Acudimos inmediatamente y, en el período que va de junio al 17 de julio de 1980, se organizó el movimiento del general [Luís] García Meza, que le llevó al poder.⁸⁸

La funció dels neofeixistes reunits a Bolívia fou la d'articular el cop d'Estat que va dur al poder al general Luis García Meza i el coronel Luis Arce Gómez seguint directrius de Klaus Barbie: "Todo el operativo fue organizado por Barbie", afirmà Milá.⁸⁹

En síntesi, a desgrat de que els mitjans de comunicació presentin a CEDADE com una entitat

estretament vinculada a Klaus Barbie i, consegüentment, a les "trames negres internacionals", l'existència de l'IEPPS i les seves redaccions a diversos països d'Europa i d'Amèrica Llatina constitueixen una connexió neofeixista internacional amb vincles concrets i reals però gens conegudes. D'altra banda, l'existència d'una filial de l'IEPPS a Bolívia contribueix a clarificar les activitats dutes a terme en aquell país pels neofeixistes, així com les seves relacions internacionals.

V. LA PROJECCIÓ EUROPEA DE CEDADE

Des d'inicis dels anys setanta, CEDADE havia esdevingut una de les organitzacions neonazis més conegudes d'Europa. Hem constatat, en parlar de l'"eurodreta", com CEDADE mantenia relacions amb diversos grups neonazis i neofeixistes europeus i com, fins i tot, arribà a crear una delegació a França. Però l'entitat es va relacionar també amb antics combatents i personalitats nacionalsocialistes. En general, CEDADE va mantenir relacions no sols amb Klaus Barbie i els exiliats més importants d'Amèrica Llatina, com Hans Ulrich Rudel,⁹⁰ sinó també amb figures històriques que van tenir un protagonisme destacat en el Tercer Reich, com Hans Baur -el pilot personal d'Adolf Hitler-,⁹¹ l'escultor Arno Breker,⁹² l'almirall Karl Doenitz⁹³ o antics SS residents a Espanya no tan coneguts com Léon Degrelle, Otto Skorzeny: Paul van Tienen⁹⁴ o Hauke Pattist⁹⁵ en són dos exemples. No existien, però, vincles orgànics amb CEDADE; aquesta entitat gaudia de les simpaties dels exiliats i era una relació que sovint no implicava gaire més que la concessió d'una entrevista per la revista de CEDADE o l'assistència puntual a algun acte organitzat per aquesta associació. Seria erroni pretendre veure en CEDADE una pantalla utilitzada per ex-combatents feixistes i nacionalsocialistes per realitzar activitats de propaganda.

En aquest període d'expansió, CEDADE assajà d'aconseguir la direcció del NOE -en mans de Gaston A. Amaudruz- mitjançant una iniciativa editorial, la creació de dues revistes: Europae i Erika. CEDADE, en editar aquestes publicacions (que difonien propaganda neofeixista i

nacionalsocialista impresa en cinc idiomes) pretenia aconseguir que Amaudruz delegués la direcció del NOE en l'organització⁹⁶ i, en contrapartida, aquesta publicaria els portaveus oficials del NOE.⁹⁷

Les dues revistes tenien finalitats diferents. Erika es presentava com la revista del "pensament femení europeu", i va aparèixer l'any 1977,⁹⁸ amb l'objectiu de difondre el pensament nacionalsocialista europeu. En el pròleg del segon número hom afirmava: "nosotros somos ya el último pilar que le queda a la Cultura Occidental y debemos permanecer firmes ante cualquier adversidad que se nos presente". Hom creia estar sembrant "una semilla indestructible, una semilla que germinará en las nuevas generaciones, hastiadas ya de tanta podredumbre y corrupción y ansiosas de encontrar una luz verdadera y pura que guíe sus destinos".⁹⁹ En els dos números que es van publicar, van aparèixer col·laboracions del KKK i de militants femenines nacionalsocialistes de Suècia, França, Itàlia, Àustria entre d'altres països,¹⁰⁰ tractant temes diversos però posant l'èmfasi en el paper de la dona en la societat, ja que CEDADE realitzà una oposició militant a les consignes difoses pel moviment feminista a través de les seves publicacions (com analitzem més endavant). Europae, en canvi, fou presentada com el portaveu oficial del NOE i va aparèixer l'any 1979.¹⁰¹ Igual que l'anterior revista, sols publicà dos números i no tingué continuïtat. A les pàgines d'Europae hom donà a conèixer la vida i obra de personatges com Julius Evola,¹⁰² Francis Parker Yockey,¹⁰³ Louis Ferdinand Céline¹⁰⁴ o Claudio Mutti,¹⁰⁵ alhora que es difonien al·legats en favor d'una política explícitament eugenèsica, amb textos d'Amaudruz, Jacques de Mahieu i del metge canadenc Jacques-Baugé Prevost.¹⁰⁶ A desgrat que CEDADE no aconseguí l'objectiu de liderar el NOE - relegant Amaudruz a un pla secundari- i de que les publicacions esmentades -Erika i Europae- no van tenir continuïtat (sols van aparèixer dos números de cadascuna), contribuïren a consolidar la imatge exterior de l'organització.¹⁰⁷

Cal constatar que CEDADE no es volgué vincular de manera oberta amb neofeixistes italians exiliats a Espanya acusats de terrorisme -com Stefano Della Chiaie-, perquè hom considerava que unes

relacions d'aquesta mena sols podien crear problemes a l'associació.¹⁰⁸ Ja l'any 1975, en un congrés del NOE celebrat a Lió (França), Juan Massana -el delegat de CEDADE en la reunió- qualificà unes declaracions de Salvatore Francia¹⁰⁹ a la premsa espanyola de "greus molèsties", fet que motivà amargues rèpliques dels neofeixistes italians.¹¹⁰ Així, encara que existiren relacions personals entre membres de CEDADE i neofeixistes italians exiliats -com Sandro Sacucci-,¹¹¹ l'organització nacionalsocialista sempre mantingué una distància prudent per no veure's involucrada en l'anomenada "trama negra" internacional a la que hom associava els neofeixistes italians exiliats a Espanya.¹¹²

VI. LES CONNEXIONS DE CEDADE AMB ELS PAÏSOS ÀRABS

Segons Ramon Bau, l'any 1980 CEDADE rebé novament diners procedents d'Aràbia Saudita, però no fou una quantitat important.¹¹³ Els diners foren aportats altre cop per Aràbia Saudita com a pagament per l'edició de diverses obres antisemites i antisionistes, realitzades en àrab i en castellà, en una col·lecció titulada "El problema judío". La col·lecció pretenia tractar l'antisemitisme d'una manera documentada i científica:

No queremos justificar el antisemitismo ni los excesos que se cometieron en el pasado, nuestra intención es simplemente la de buscar y difundir la verdad histórica [...]. La razón que nos ha impulsado a editar estos volúmenes sobre EL PROBLEMA JUDIO, no es otra que la de contribuir al esclarecimiento de la verdad histórica y también a la localización de las causas del problema judío en la actualidad.¹¹⁴

L'objectiu últim de la nova col·lecció era el de denunciar l'actuació d'un "lobby" sionista: "Atacar a los judíos es censurable, pero denunciar su poder y su situación constituye un deber histórico, tanto más hoy en día en que el problema judío se ha vuelto 'tabú' para los medios de comunicación" i convidava als lectors jueus "a que nos desmientan en todo aquello que no se ajuste a la realidad o que pueda suponer un tergiversamiento tendencioso de la verdad histórica".¹¹⁵

Es publicaren tres volums d'aquesta col·lecció. Els dos primers contenien diversos articles sobre la influència jueva en el món actual i el tercer fou El Gran Muftí de Jerusalén, escrit per

Joaquín Bochaca.¹¹⁶ En l'obra, al marge de realitzar una semblança biogràfica del Gran Muftí, Bochaca feia una anàlisi geopolítica sobre la situació a l'Orient Mitjà, basada en allò que considerava una idiosincràsia inherent al poble jueu:

Se ha dicho que los gastos militares del Estado de Israel gravan desmesuradamente su presupuesto. No es cierto. [...] La única realidad del déficit permanente del Estado de Israel es la idiosincrasia personal del propio judío. El judío siempre ha sido un acaparador de riqueza, pero no un creador de la misma. El ha gozado de las riquezas creadas por los demás. Decir que ha sido, desde la más remota antigüedad, un pueblo parásito no será, tal vez, muy amable, pero es verdad. ES VERDAD. Y los hechos están ahí. Bancarrota permanente que sólo se palia, periódicamente, con subvenciones del exterior.¹¹⁷

A partir d'aquesta interpretació de la mentalitat jueva calia interpretar l'expansió territorial d'Israel: era necessària l'annexió de nous territoris que proporcionessin "los recursos que no se hallan en su territorio", deduint-ne Bochaca la necessitat d'Israel d'apoderar-se de les zones d'explotació de petroli àrabs.¹¹⁸ D'aquesta manera cobraria vigència l'advertència realitzada pel Gran Muftí a l'exili, en assenyalar el sionisme com a determinant d'una tercera guerra mundial.¹¹⁹ Els volums de "El Problema judío" van gaudir d'una difusió relativament àmplia en els països àrabs. Jorge Mota afirma -a diferència de Ramon Bau- que aquesta iniciativa editorial no va reportar cap tipus de benefici econòmic però donà a conèixer CEDADE en els països àrabs,¹²⁰ ja que s'enviaren nombrosos exemplars a cinc-centes adreces seleccionades, centrant-se en els consolats i embaixades d'aquests països a Espanya.¹²¹ D'aquesta manera, la difusió de la posició antisionista i pro-palestina de CEDADE -que imprimí cartells en favor de la causa palestina-¹²² li va permetre relacionar-se, fins i tot, amb l'organització palestina Al-Fatah [en realitat, Haraka li-Tahrir Filastin, Moviment d'Alliberament de Palestina].¹²³

En síntesi, al llarg de la dècada dels anys setanta, CEDADE no sols va mantenir i augmentar de manera notable la seva projecció exterior, especialment per mitjà de la seva tasca d'impressió i difusió de propaganda nacionalsocialista i neofeixista.

VII. L'ORGANITZACIÓ I LA MILITÀNCIA

A desgrat de que l'estructura de CEDADE ja s'havia dissenyat en el període precedent, durant aquests anys es va conformar l'organització de l'entitat d'una manera definitiva. La seu central continuà a Barcelona, mentre creava delegacions arreu de l'Estat i l'estranger. Els seguidors de CEDADE eren agrupats en subscriptors de la revista, simpatitzants de l'associació i militants.¹²⁴ Per ser militant calia esperar a que arribés un aplec anual de membres de l'entitat, els anomenats "Días Nacionales". Aquestes jornades es celebraven anualment a diferents indrets d'Espanya. En els actes hom feia un balanç sobre l'actuació de l'associació pels diferents càrrecs de CEDADE i s'entregava els carnets als nous militants, un cop aquests havien fet el seu jurament de fidelitat als ideals de CEDADE.¹²⁵ Sols es podia obtenir el carnet de militant en aquestes jornades i mentre s'estava a l'espera d'obtenir-lo hom era considerat un simpatitzant¹²⁶ (és per aquest motiu que el nombre de militants que realment arribaren a posseir el carnet sempre fou reduït).

Paral·lelament, les diferents seccions de CEDADE es van reestructurar. Mentre la SJ va desaparèixer pràcticament,¹²⁷ la secció femenina -la Sección Femenina es convertí en Frente Femenino [FF]- es va mantenir¹²⁸ amb una publicació pròpia, Al Frente.¹²⁹ De la Sección Deportiva, en canvi, sols en van restar les sigles [SD], que passaren a designar el grup de militants que constituïen "la élite de CEDADE", "formada por aquellos camaradas que libremente se comprometen bajo juramento, delante de sus camaradas, a dedicarse plenamente a la lucha total que implican los ideales de CEDADE".¹³⁰ Més endavant, la SD també creà el seu propi butlletí, Excalibur.¹³¹ Aquesta remodelació de les seccions anà acompanyada per la transformació de CEDADE en una entitat explícitament nacionalsocialista. Després de la desaparició dels estels -els "luceros" falangistes- que envoltaven l'àliga en l'emblema de CEDADE,¹³² hom va remarcar l'escassa rellevància del nom original de l'entitat -un "círculo 'español'" - per adaptar la utilització de les sigles al nou període d'expansió internacional de l'organització, "pues CEDADE no tiene la voluntad de ser exclusivamente

español, sino de todo el mundo de Cultura Occidental, pero el nombre es mantenido porque su difusión es ya muy amplia. Actualmente [1978] sólo son utilizadas sus siglas".¹³³ D'aquesta manera, com ja hem assenylat, les sigles de CEDADE van tenir diferent traducció a Europa -a França van ser les d'un Cercle Ecologique Des Amis De l'Europe- i Amèrica Llatina (on foren les d'un anomenat Centro De Estudios De América y De Europa). La voluntat de CEDADE d'esdevenir una organització internacional també es feu palesa en el carnet de militant, que s'edità en alemany, anglès, castellà i francès.

Aquests no foren els únics canvis introduïts a CEDADE, sinó que també es prohibí als seus membres la doble militància, mesura que -originàriament- feia especial referència a la militància a Falange, ja que si bé inicialment en l'associació hi col·laboraven antics divisionaris i membres de la Guàrdia de Franco, a partir dels anys setanta es decidí que "Los miembros de CEDADE nacidos posteriormente a 1945 no podrán pertenecer a organizaciones similares",¹³⁴ de manera que es respectà l'"status" dels antics membres alhora que es prohibia als nous la militància en d'altres organitzacions. Igualment, seguint l'ortodoxia nacionalsocialista sobre la puresa de la raça, en el carnet es feu palès que serien donats de baixa "aquellos miembros que contraigan matrimonio sin someterse a un previo y minucioso examen médico que pueda acreditar la carencia de enfermedades susceptibles de transmitirse hereditariamente".¹³⁵

Les activitats del grup i les anomenades "normes d'estil" de CEDADE configuraren un militància atípica en el si de l'extrema dreta, preconitzava una militància "contracorriente".¹³⁶ Les activitats anuals de CEDADE -establertes a l'inici de cada any- no preveïen grans concentracions o actes públics, sinó que se centraven especialment en la formació dels militants -films, conferències, sortides a la muntanya-, mentre que l'activitat pública es limitava a campanyes de propaganda sobre temes puntuals i a la col·locació de taules de venda de material editat o distribuït per l'entitat, però defugint actituds violentes i provocatives. Per aquest motiu, ha estat inusual que el nom de CEDADE hagi

estat esmentat en relació a episodis de violència (pels membres de CEDADE, aquesta sols era legitimada en cas de defensa)¹³⁷ i, en contrapartida, ha estat habitual la presència de parades de CEDADE en les fires del llibre de Barcelona i Madrid.

Les "normes d'estil" que guiaven l'actuació dels membres de CEDADE, tampoc tenien massa a veure amb una extrema dreta violenta i provocadora:

UN DESPRECIO ABSOLUTO POR EL DINERO...

FIRME DISCIPLINA. Reconocer y aceptar la autoridad, tanto dentro como fuera de CEDADE. [...] Hay que obedecer todo tipo de autoridad y reconocerla (mandos en las empresas; policías en la vida civil; padres en ambientes familiares o catedráticos en los estudios, etc.), siempre y cuando su comportamiento no exceda de sus atribuciones, obedezca a intereses de partido o se halle abiertamente enfrentado a nuestros principios ideológicos, éticos y morales.

ESPIRITU COMUNITARIO. [...] Es deber del militante respetar los servicios públicos, mantener limpia y ordenada la ciudad y los parques e intervenir en todo aquello que pueda ayudar a la mejor convivencia ciudadana.

ESPIRITU MONTAÑERO...

AFICION AL ARTE. [...] Deben quedar totalmente prohibidas las manifestaciones de arte degenerado, en todas sus facetas, especialmente en la música 'pop' (englobemos 'contracultura', 'undreground', antiarte, etc.), y el cine actual -que son quizás las manifestaciones artísticas más degeneradas y al propio tiempo arraigadas en la mayoría de las personas- excepuando un limitadísimo número de producciones...

COMPORTAMIENTO EJEMPLAR...

ESPIRITU DEPORTIVO...

AMOR A LOS ANIMALES...

ESPIRITU REVOLUCIONARIO..."¹³⁸

La uniformitat dels militants també evitava manifestacions ostentoses de corretges o braçalets amb esvàstiques: CEDADE mai adoptà l'esvàstica com a símbol públic i oficial de l'entitat, optant per utilitzar -al marge del propi emblema- primer l'anomenada creu cèltica¹³⁹ i després l'anomenada "runa d'Odal".¹⁴⁰ En tot cas, hom defugí l'ús públic de la creu gammada per evitar problemes. L'uniforme dels membres de CEDADE també era discret: cabell curt, pantaló negre, camisa marró amb l'escut de CEDADE, calçat negre, cinturó negre amb l'emblema de l'entitat i corbata o mocador negre; en cas de sortides a la muntanya calia afegir-hi una gorra i uns pantalons i botes complementaris a aquest uniforme.¹⁴¹ Tot i que el lector pugui pensar que no deixava de ser un uniforme que cridava l'atenció, cal pensar en termes comparatius i recordar que -en el mateix període-

FN organitzava notòries concentracions paramilitars i que la majoria de grups neonazis estrangers es caracteritzaven pel seu caràcter paramilitar i l'ostentació de símbols nacionalsocialistes en el vestuari. En termes generals, el militant de CEDADE no responia al clítxe del neofeixista violent i amb escassa formació ideològica. L'organització nacionalsocialista pretenia, més que enquadrar masses, formar élitcs, especialment intel·lectuals. Un militant neofeixista definia en els següents termes un membre de CEDADE en relació a un altre de Fuerza Joven (la secció juvenil de FN):

En Fuerza Joven se actúa con mentalidad de policía, allí dentro el aliciente está en llevar la pistola debajo del sobaco, de pedir el carnet de identidad a cualquiera con pinta de rojillo, de dar una bofetada al primero que se ponga delante y de presentarse por los sitios con aire secreto. La mayoría de los integrantes de Fuerza Joven son hijos de militares, o gente que ha venido rebotada de otros grupúsculos y que ha buscado en Fuerza Joven una legalidad para dar hostias. Un miembro de CEDADE es siempre un tío ilustrado, en cambio en Fuerza Joven lo que cuenta, más que la lectura, es la practica de las armas y las técnicas para-guerrilleras.¹⁴²

El neofeixista entrevistat definia així la sensació que produïa la militància a CEDADE:

Es cierto que allí dentro uno se siente minoritario, pero eso también tiene un cierto encanto y es, en cierto modo, una especie de aventura. No en vano una de las principales consignas de CEDADE es ir contra-corriente.¹⁴³

El resultat de la formació de CEDADE havia de ser la creació d'elits d'avanguardia de la lluita revolucionària; la creença en la possibilitat d'actuació política de la minoria creava uns militants disposats a fer esforços econòmics per a la causa nacionalsocialista. Aquest fet cal tenir-lo en compte, ja que -a desgrat de que s'ha parlat d'aportacions econòmiques significatives procedents d'Aràbia Saudita- fou el treball gratuït dels militants el que va permetre l'edició de la revista (íntegrament confeccionada i impresa per l'entitat, sense altres costos que les despeses de material) i la publicació de llibres estrangers que es realitzaven amb traduccions desinteressades dels mateixos militants,¹⁴⁴ fent aportacions a fons perdut per realitzar determinades publicacions.¹⁴⁵ També era l'activitat editorial la que permetia l'autofinançament i la independència de CEDADE¹⁴⁶ i cal rebutjar la visió d'un grup finançat obscurament.

Hi havia, però, una notable contradicció interna entre la la procedència social real de la

militància de CEDADE i aquells sectors socials als que realment volia adreçar-se. Els militants de l'organització procedien de capes mitjanes, eren universitaris o treballadors del sector terciari, sense una presència significativa d'elements obrers. Paradoxalment, la propaganda de CEDADE s'adreçava a un públic obrer i, fins i tot, a la pagesia.¹⁴⁷ D'aquí que el menyspreu al diner fos una "norma d'estil" i que l'editorial oferís -en l'adquisició dels seus llibres- "descuentos a jóvenes (hasta 21 años) y trabajadoras (oficiales de tercera) que lo acrediten".¹⁴⁸ Però la importància atorgada a la formació ideològica, la sensació del militant d'anar "contracorrent" i, en cert sentit, de minoria selecta, estava en contradicció amb l'afany socialista de CEDADE d'apropar-se a les classes populars. En aquest aspecte, cal assenyalar, durant aquest període, la temptativa frustrada de crear un front obrer. Quan Felipe Mozo, delegat de CEDADE a Sevilla, es traslladà a Barcelona per cursar estudis de dret (1977), decidí impulsar un anomenat Frente Socialista Obrero [FSO].¹⁴⁹ El FSO, que no va tenir cap mena d'òrgan d'expressió propi, sols arribà a protagonitzar incidents puntuals a la universitat¹⁵⁰ i a editar algunes octavetes.¹⁵¹ A desgrat d'això, aconseguí reunir prop d'una cinquantena de membres. Aquests, en no adaptar-se als postulats i les "normes d'estil" de CEDADE, foren expulsats i el FSO dissolt. Per Ramon Bau, el fracàs del FSO era una prova més de la dificultat de convertir CEDADE en una organització capaç d'absorbir una militància més àmplia.¹⁵² Finalment, en aquest període, també cal esmentar la constitució d'una Juventud Nacional-Revolucionaria [JNR], dirigida per Joaquín Carrero, vers l'any 1978. La JNR, després d'editar un butlletí de durada efímera -Joven Europa-¹⁵³ acabà amb l'escissió de la JNR de Madrid, que es constituí en un grupuscular Movimiento Nacional Revolucionario [MNR], caracteritzat pel seu activisme i una gran ostentació d'uniformes nacionalsocialistes. En síntesi, els intents d'enquadrar nova militància no van tenir cap transcendència i reflectien les contradiccions de CEDADE, així com la seva dispersió d'iniciatives i manca de continuïtat d'aquestes un cop endegades. En el camp de la pràxi política, les contradiccions de CEDADE eren gairebé insuperables: era una organització política que renunciava explícitament a

l'actuació política, aspecte que generava una confusió notable. Un text de formació de l'entitat que es plantejava la pregunta "¿Qué tiene que ver [CEDADE] con la política?", responia afirmant primer que "CEDADE no es un partido político. La política, tal y como se concibe hoy día, no nos gusta". Més endavant afegia, però, que "Si nosotros no nos preocupamos por la acción política, serán los resultados políticos creados por otras fuerzas las que acabarán preocupándonos". A desgrat d'ésser conscients, doncs, de la contradicció que implicava la seva manca d'actuació política, hom obviava la qüestió per concloure que "CEDADE, [...], es algo más que una fórmula o un programa; es una nueva concepción total de la vida que se opone radicalmente al mundo presente, viejo y caduco. [...] CEDADE no es clasificable con los partidos de la izquierda, la derecha o el centro. CEDADE se halla arriba, por encima de estas miras bajas de partido de clases".¹⁵⁴

En síntesi, el nacionalsocialisme de CEDADE defugia els tòpics que sovint són vàlids per descriure un sector ampli de l'extrema dreta, per conformar un neonazisme peculiar (no violent, que actuava en el marc legal del sistema democràtic -a desgrat de preconitzar la seva destrucció-, que assajava formar èlites intel·lectuals capaces d'oposar-se a la cultura dominant, titllada de "demoliberal") i contradictori: una organització política que renunciava a qualsevol tipus d'actuació política pública, una entitat nodrida per elements procedents de la petita i mitjana burgesia però que apel·lava als sectors populars, un grup d'extrema dreta que utilitzava un llenguatge ambigu, disposat a combatre al marxisme i l'esquerra amb les seves consignes -ecologisme, catalanisme, socialisme- i que rebutjava ser identificada amb el franquisme i amb aquells grups que es proclamaven els seus hereus. A la segona meitat dels anys setanta, CEDADE esdevenia un grup ultradretà difícil de definir i, a la vegada, contenia les contradiccions internes que posteriorment havien de produir les seves crisis.

VIII. CEDADE ENTRE LA CONFUSIÓ I LA RECERCA D'UN ESPAI POLÍTIC PROPI

Malgrat que l'octubre de l'any 1978 la junta directiva de CEDADE fou substituïda per una nova generació de militants (els líders de l'organització sempre havien de ser més joves de trenta anys) i Pedro Varela Geis -juntament amb el seu cosí Pedro Pont- passà a dirigir l'organització,¹⁵⁵ el relleu en la direcció no es traduí en cap canvi de l'orientació política. Durant els inicis de la transició política, CEDADE no tenia unes consignes polítiques pròpies ni tampoc se sumà a les que preconitzava l'extrema dreta (antiterrorisme, antiautonomisme). CEDADE -com veurem- es limità a anar a remolc de les consignes llençades des de l'esquerra, intentat "reciclar-les" ideològicament. D'aquesta manera, els eixos nous de la propaganda de CEDADE en aquesta època eren, essencialment (al marge dels valors ecologistes preconitzats per l'entitat d'ençà la seva fundació), el catalanisme i l'exalçament de la feminitat de la dona tot oposant-la a les consignes feministes. En definitiva, aquesta orientació política de CEDADE era un reflexe evident de la pèrdua d'iniciativa de l'extrema dreta en la nova conjuntura política creada pel procés de transició a la democràcia.

Feminitat *versus* feminisme

A mitjan dels anys setanta el moviment d'alliberament de la dona es trobava en plena eclosió a Espanya i CEDADE edità CEDADE y la mujer¹⁵⁶ i Derecho al trabajo ¿Liberación de la mujer?.¹⁵⁷ En aquests dos opuscles, CEDADE oposava la concepció de "feminitat" a la de "feminisme". Per CEDADE, "la mujer no es ni superior ni inferior al hombre, es simplemente distinta, y ello no tiene que acomplejarla, sino todo lo contrario, ha de ser orgullosa de ser mujer y de poseer las aptitudes que la caracterizan como tal".¹⁵⁸ I a partir d'aquesta premissa, CEDADE elaborava un discurs que presentava escasses innovacions respecte a la visió més tradicional del paper de la dona en la societat: defensava el matrimoni i la família, condemnava els anticonceptius si s'utilitzaven per "evitar la

concepción por comodidad"¹⁵⁹ i recordava la importància de la dona per "promocionar la superación racial blanca ya sea espiritual o física".¹⁶⁰ CEDADE afirmava que "Las mujeres, ahora, pedimos derecho a todo, desde ser lesbianas cuando nos parezca hasta sacerdotes"¹⁶¹ i respecte al dret de la dona al treball preconitzat pel moviment feminista, aquest era considerat un atemptat contra la vida familiar i, a la vegada, implicava deixar la llar "al cuidado de una mujer de faenas que, claro, también tiene 'derecho' a trabajar, que efectuará las tareas ingratas que a ellas [les dones que treballen] les desagradan".¹⁶² Per aquest motiu, CEDADE defensava que el dret al treball de la dona ho fos també a escollir el seu treball "y no se vea forzada por premuras económicas al desempeño de una tarea que no le realiza en absoluto",¹⁶³ de manera que la dona "que prefiera cuidarse más a conciencia de su propia formación y de la de su familia, tanto física como espiritualmente, cuente con unos apoyos y unas ayudas estatales que le permitan el suficiente desahogo como para no necesitar quemar su vida fregando la cocina de aquellas que 'teóricamente' defienden su derecho al trabajo".¹⁶⁴ Igualment, CEDADE convidava a la dona a enfrontar-se a les tesis feministes que es popularitzaven: "fórmate y supérate como mujer: no copies al hombre. Planta cara al feminismo, ¡defiende tu feminidad!".¹⁶⁵ Fins i tot, seguint en aquesta línia, el FF de CEDADE convocà el Primer congreso español de mujeres femeninas[sic] sota el lema "Por la feminidad contra el feminismo".¹⁶⁶ Encara que aquest congrés estava previst realitzar-lo la Pasqua de l'any 1977, no s'arribà a dur a terme.¹⁶⁷

Paral·lelament, durant aquest període, la Generalitat -aleshores governada per una coalició de partits- realitzà una campanya pública informant sobre els anticonceptius i el control de natalitat.¹⁶⁸ Fou aleshores quan CEDADE repartí uns fulls volants contra l'avortament i el control de natalitat que reproduïen en català un text editat pel KKK.¹⁶⁹ CEDADE iniciava d'aquesta manera el que seria, en els anys següents, un tractament molt més sistemàtic del tema de la disminució de la taxa de natalitat de la raça blanca i les possibilitats d'anorreament de la civilització occidental, degut a la seva inferioritat numèrica davant el ràpid creixement de la població al Tercer Món i els perills del

mestissatge racial, que obeeïa a un pla del sionisme internacional:

Després de nombroses investigacions, es pot concloure que [la disminució de la natalitat] es tracta d'una campanya perfectament orquestrada i que té per finalitat exclusiva la de reduir el nombre de neixements entre la població europea, o més exactament, entre la raça blanca, per tal de minvar la seva existència futura.¹⁷⁰

CEDADE realitzava així, ja l'any 1977, una campanya alarmista sobre els riscos del descens de la taxa de natalitat de la població catalana i europea: "CATALA: NO HI HAN POBLES NI NACIONS SENSE FILLS!!!", "CATALA!, NO HI HA REDREÇ NACIONAL SI NO TENIM MES FILLS"¹⁷¹ eren algunes de les consignes de CEDADE per fomentar la natalitat a Catalunya.

Ecologisme

Des dels mateixos orígens de l'entitat, aquest grup sempre assumí la defensa de la natura com un valor inqüestionable (vinculada a l'esperit 'Volkisch', que veu en la natura i la vida rural la puresa de la raça i les essències de la civilització europea i ària), que formava part de les "normes d'estil" dels seus militants:

ESPIRITU MONTAÑERO. Tener un auténtico espíritu de amor y respeto por la montaña, es la mejor forma de conocer y amar la naturaleza.

Este mismo espíritu puede desarrollarse en otras actividades similares, como el submarinismo, la espeleología, etc. En la montaña se han de respetar las plantas y los animales y dejar perfectamente limpios los lugares por los que pasemos. Dormir al aire libre y vivir en la montaña aunque sea por cortos períodos de tiempo es indispensable para el militante.

[...]

AMOR A LOS ANIMALES. La defensa de los animales, tanto de las montañas como en el mar o en las mismas ciudades, debe constituir un punto importante dentro del estilo de los militantes procurando difundir estos principios y combatiendo espectáculos salvajes como las corridas de toros y la lucha de gallos, o deportes (?) como la caza, pesca, tiro de pichón, etc.¹⁷²

En arribar els anys de la transició, CEDADE assajà de donar més projecció a l'activitat ecologista de l'entitat. Es constituí una secció ecològica (anomenada Acció ecològica) a València, dirigida per Juan Rómulo¹⁷³ i hom va crear un front ecologista -L'Avet Negre- a Catalunya, que no va tenir cap mena de transcendència;¹⁷⁴ és interessant de constatar com en un manifest de L'Avet Negre

la protecció de la natura estava indissolublement vinculada a una vida rural idealitzada, presentant les següents finalitats com a objectius del front ecologista [recordem que ha estat respectada l'ortografia original]:

Sabotejem els intents de destrucció natural, com les construccions de pistes forestals per finalitats exclusivament especulatives i de les carreteres (projecte Querals-Fontalba, etc.).
 Col·laborem amb els pagesos en les seves reivindicacions per una autèntica reforma agrària que beneficiï als treballadors de la terra, i no al intermediari.
 Fem tot el proselitisme possible per evitar que les muntanyes y la natura siguin cada cop més maltractades.¹⁷⁵

D'aquesta manera, l'ecologisme de CEDADE -a desgrat de la seva autenticitat com a valor primordial en la ideologia del grup nacionalsocialista- presentava una clara confusió en els seus intents de projecció pública, ja que identificava la necessitat d'una reforma agrària a Catalunya(!) amb la preservació de la natura. Però aquest no era l'únic motiu de confusió. Davant l'energia nuclear, les coses tampoc estaven clares. Un article sobre l'energia nuclear de Ramon Bau publicat a la revista CEDADE l'agost de 1980 condemnava la utilització d'aquest tipus d'energia:

Hemos de plantear una confianza en la energía nuclear dentro de un sistema nacionalsocialista, pero mientras el mundo esté en manos del capitalismo o el comunismo la energía nuclear representa un gravísimo peligro pues al capitalismo no le importa la seguridad ecológica sino los beneficios y al comunismo sólo el poder armamentístico como medio de dominio. Los peligros de proliferación de armas atómicas son realidad ya. Los residuos son una amenaza permanente y cualquier desastre ecológico o genético es posible en las circunstancias actuales.¹⁷⁶

Paradoxalment, el novembre del mateix any, apareixia a la revista un article de Javier Nicolás titulat significativament "¿Nucleares? Sí, gracias",¹⁷⁷ on hom defensava l'existència de les centrals nuclears.

En tot cas, malgrat les contradiccions que ha manifestat la seva presa de posició ecologista, CEDADE ha estat sempre un grup defensor de la natura. Cal destacar que ha realitzat propaganda activa contra les curses de braus i ha editat llibres contra la vivisecció, considerada un crim injustificable.¹⁷⁸ Aquesta actitud davant la natura és un dels trets ideològics de CEDADE que més contrasta amb la resta de grups de l'extrema dreta espanyola i, per altre costat, palesa que

l'ecologisme, per si mateix, no és un valor que es pugui identificar de manera mecànica amb idees progressistes en la vessant política.

L'Europa de les ètnies i la defensa de postulats catalanistes

L'any 1978, quan l'autonomia política havia esdevingut una demanda de pràcticament tota la societat catalana i es plantejava el nou disseny administratiu de l'Estat espanyol -l'Estat de les autonomies-, CEDADE començà a fer propaganda d'una Europa de les ètnies, contraposada a l'Europa dels estats. Paral·lelament a la campanya de difusió d'una "Europa de les ètnies" vinculada a postulats nacionalsocialistes, CEDADE dugué a terme una catalanització de l'entitat -els seus membres es presentaven com "els nazis catalans"- entre 1978 i 1980 i hom assajà de sumar-se a les consignes autonomistes però des d'una postura "ètnica" (no política). El resultat fou l'aparició de nombroses contradiccions ideològiques entre espanyolisme, catalanisme i europeisme que desconcertaren la pròpia militància de l'entitat, alhora que van caracteritzar CEDADE com una formació política clarament atípica en el marc de l'extrema dreta espanyolista. Una prova de les contradiccions internes de CEDADE fou la creació d'un fantasmagòric Partit NacionalSocialista Català [PNSC], que arribà a manifestar postures properes a l'independentisme, però sempre amb un discurs ideològicament ambigu.

Tant la concepció de l'Europa de les ètnies i la postura de CEDADE davant la qüestió nacional, com les contradiccions internes que sorgiren en l'organització són estudiades amb detall en el capítol següent, ja que constitueixen les primeres temptatives polítiques d'impulsar un nacionalsocialisme català.

IX. LES INICIATIVES CULTURALS

Les iniciatives de CEDADE, en aquests anys, no es van limitar a l'actuació política:

l'organització cercava un cert protagonisme en el món cultural català. En aquest aspecte destacà, sobretot, l'intent de recuperar la tradició wagneriana que havia caracteritzat la societat catalana de principis de segle. També cal fer esment de la publicació d'una guia del pensament neofeixista europeu, THULE, la cultura de la "otra" Europa, que -a desgrat de no tenir èxit en la seva difusió- constituí una experiència única en l'extrema dreta espanyola pel seu intent de renovació ideològica i el seu caràcter divulgatiu.

L'intent de recuperar la tradició wagneriana de la societat civil catalana: "*Més Wagner, si us plau*"¹⁷⁹

Quan CEDADE es catalanitzà entre 1978 i 1980, preconitzà un catalanisme romàntic i burgès, el d'una nova "Renaixença": reivindicava el modernisme, la poesia de Joan Maragall, el pensament del doctor Bartomeu Robert -considerat com un racista català-¹⁸⁰ i, sobretot, intentava revitalitzar el moviment wagnerià que, entre finals del segle passat i inicis d'aquest, havia sorgit a Catalunya,¹⁸¹ on va tenir un paper important una Associació Wagneriana fundada l'any 1901 i presidida per Joaquim Pena, que traduí i adaptà obres de Wagner al català.¹⁸²

Des de 1978, CEDADE intentà recuperar aquesta tradició wagneriana catalana amb la creació d'una associació wagneriana sense vincles orgànics amb CEDADE, l'anomenada Associació Wagneriana de Treballadors [AWT], amb uns punts programàtics bastant singulars i vinculats indissolublement al wagnerianisme de CEDADE:

- 1) DEFENSA DE L'ART EN TOTS ELS SEUS ASPECTES...
- 2) DEFENSA DELS ANIMALS I DE LA NATURA...
- 3) DEFENSA DEL TREBALL...
- 4) DEFENSA DE LA RELIGIOSITAT...
- 5) DEFENSA DEL PRINCIPI DE LA REGENERACIO DE LA HUMANITAT...
- 6) DEFENSA D'UNA EUROPA UNIDA...
- 7) DEFENSA D'UNA INDUSTRIA AL SERVEI DE L'HOME...
- 8) DEFENSA DEL DESENVOLUPAMENT CIENTIFIC I TECNOLOGIC...¹⁸³

CEDADE, per mitjà de l'AWT, organitzà dos "concerts wagnerians catalans". El primer

tingué lloc el tretze de desembre de 1978. L'objectiu del concert -segons el llibret editat per CEDADE- era el de: "deixondir l'afició [...] envers Joaquim Pena i tot el seu equip de wagnerians que varen convertir, no fa pas gaire, Catalunya en la regió més wagneriana d'Europa, després de Bayreuth", per concloure que, "Avui, després de més de 50 anys, iniciem una nova etapa de wagnerianisme".¹⁸⁴ La iniciativa va merèixer alguns atacs (des de la premsa hom assenyà que "los ultras reivindican Wagner")¹⁸⁵ i membres de CEDADE van rebre amenaces.¹⁸⁶ D'altra banda, el wagnerianisme havia anat cobrant cada vegada més pes en el si de l'organització neonazi al llarg dels anys setanta i es crearen diversos butlletins wagnerians -Wagneriana,¹⁸⁷ Nothung, boletín de pensamiento wagneriano,¹⁸⁸ El tilo sagrado¹⁸⁹ o les anomenades Hojas wagnerianas publicades a Madrid¹⁹⁰ i els Fulls wagnerians editats a Barcelona¹⁹¹- i augmentà el nombre d'obres dedicades a Wagner editades per l'entitat. L'any 1983 hom inicià una sèrie de traduccions de tots els drames wagnerians, publicant la versió de Tannhäuser, Lohengrin i El holandés errante,¹⁹² i s'editaren altres estudis dedicats a diversos aspectes de l'obra de Wagner com, per exemple, Richard Wagner y el teatro clásico español, escrit per Jorge Mota.¹⁹³ També a les pàgines de CEDADE aparegueren articles dedicats a aquest compositor alemany molt sovint.¹⁹⁴

Paral·lelament, hom pretengué fomentar el wagnerianisme a través de concerts i associacions. L'any 1980 es creà l'Asociación Wagneriana de Trabajadores [AWT] de Santander -rèplica de l'AWT de Barcelona-, que tingué a Winifred Wagner com a presidenta honorària¹⁹⁵ i el vint-i-cinc de novembre de 1983 es realitzà el segon concert wagnerià català, commemorant el centenari de la mort de Richard Wagner.¹⁹⁶ Els concerts wagnerians, com altres iniciatives, tampoc van tenir continuïtat.

La reivindicació de Wagner per CEDADE, tanmateix, no era quelcom nou, sinó que estava en els mateixos orígens de l'entitat. D'altra banda, la projecció pública d'aquest wagnerianisme al marge de CEDADE s'iniciava ja l'any 1973, amb la publicació de la revista Monsalvat per José Manuel Infiesta, com una revista dedicada a l'estudi de l'obra wagneriana.¹⁹⁷ És precisament a través

del wagnerianisme que alguns dirigents de CEDADE -José Manuel Infiesta, la seva germana Maria Infiesta i Jorge Mota- han arribat a tenir un cert ressò en els cercles culturals catalans pels seus estudis sobre Wagner.¹⁹⁸ D'aquesta manera, la influència dels membres de CEDADE en la difusió de l'obra de Richard Wagner a Catalunya no ha estat negligible, malgrat que mai han ocultat la significació ideològica que han atorgat al compositor, considerant-lo un precursor ideològic del nacionalsocialisme.

THULE, la cultura de la 'otra' Europa, un intent de difondre un pensament neofeixista europeu

Les coordenades ideològiques del pensament neofeixista espanyol i, en sentit ampli, de l'extrema dreta, no anaven més enllà de referències al franquisme, a la puresa del pensament falangista o a les essències del 18 de juliol, amb una preocupació secundària per la formació ideològica.¹⁹⁹ CEDADE edità l'any 1979 una obra que assajà de sistematitzar la vida i l'obra de pensadors contemporanis pròxims a les coordenades de la dreta radical i el neofeixisme europeu: THULE, la cultura de la "otra" Europa.²⁰⁰ A desgrat de que la iniciativa no va gaudir d'una bona acollida, fou un intent de contribuir a renovar ideològicament el neofeixisme espanyol, proporcionant un coneixement bàsic de l'obra de Julius Evola, Robert Brasillach, Drieu La Rochelle, Filippo Tommaso Marinetti, Alexis Carrel o René Guenon entre d'altres. En síntesi, es tractava d'oferir unes coordenades ideològiques que sintonitzaven plenament amb els moviments "nacional-revolucionaris" italians i francesos i, a la vegada, amb l'anomenada Nouvelle Droite [Nova Dreta, ND] francesa.²⁰¹ Era precisament aquest tipus d'iniciatives les que distingien alguns grups neofeixistes de Catalunya (CEDADE, FNJ) dels de la resta de l'Estat: la preocupació per una renovació del pensament neofeixista que situés la ultradreta espanyol en un marc ideològic proper al de grups com Ordre Nouveau (França)²⁰² o Ordine Nuovo (Itàlia).²⁰³

En aquesta mateixa línia renovadora i d'elaboració d'una cultura alternativa tant a la marxista

i d'esquerra com a la liberal i democràtica, José Manuel Infiesta (aleshores encara membre de CEDADE i director de les Ediciones de Nuevo Arte Thor) llançà una nova publicació titulada El Martillo. La cultura al poder²⁰⁴ a través de la seva editorial. La nova revista va aparèixer l'octubre de 1977 i, tot i que tampoc va tenir èxit (el febrer de 1978 publicava el cinquè i darrer número), fou un altre intent de renovació ideològica seguint el model de la Nova Dreta francesa (tot i que considerem discutible definir El Martillo d'aquesta manera). La publicació d'aquesta revista, però, ens remet a una qüestió que ha estat plantejada per una publicació antifeixista francesa: en aquest període d'iniciatives culturals molt diverses: l'editorial de J. M. Infiesta (les Ediciones de Nuevo Arte Thor) actuaven, en realitat, com una pantalla de CEDADE?

X. LES EDICIONES NUEVO ARTE THOR I LA REVISTA *EL MARTILLO*: PANTALLES DE CEDADE?

L'any 1985, un informe sobre CEDADE elaborat per una revista antifeixista francesa, Article 31,²⁰⁵ esmentava les Ediciones de Nuevo Arte Thor, dirigides per José Manuel Infiesta Monterde com una editorial de CEDADE. En l'article citat apareixien confusions i hom afirmava que CEDADE disposava de "tres empreses editores especialitzades en feixisme i antisemitisme: 'Ediciones Bau' [...], 'Sármata distribuciones' [...] i 'Ediciones Wotan'".²⁰⁶ En aquest entramat editorial, si bé hi ha vinculacions amb CEDADE, aquestes són més de tipus personal que orgànic. Com ja hem vist, les edicions Wotan són les edicions que van succeir a les edicions Bau (anomenades Bausp més tard). D'altra banda, Sármata distribuciones, com indica el seu nom, no era una editorial, sinó una distribuïdora dependent de CEDADE de publicacions feixistes i nacionalsocialistes, si bé tenia certs vincles amb CEDADE la persona que gestionava Sármata, J. Torrens (ignorem el nom).²⁰⁷ Paral·lelament, si ens atenim a l'esmentat informe, l'editorial dirigida per Infiesta seria "una de les tres seccions diferents de CEDADE" que "edita una revista en relació a la nova dreta".²⁰⁸

El cert és que les Ediciones de Nuevo Arte Thor no estan vinculades orgànicament amb

CEDADE ni tampoc depenen d'aquesta associació, sense que això impliqui negar l'existència de lligams molt clars entre aquesta editorial i el grup nacionalsocialista espanyol. L'equívoc existent entorn a l'editorial prové perquè al llarg de la seva història ha tingut diferents vincles amb CEDADE:

- 1) de tipus familiar: la germana de J.M. Infiesta, Maria Infiesta (ex-militant del FF de l'organització), està casada amb Jorge Mota.
- 2) de tipus polític: J. M. Infiesta fou un dels membres de la primera SJ i contribuí a edificar CEDADE.²⁰⁹ Milità en aquesta organització fins l'any 1982. Quan la va abandonar, trencà amb el nacionalsocialisme de CEDADE i contribuí, posteriorment, a les temptatives d'impulsar la creació d'una Nova Dreta similar a la francesa.
- 3) de col·laboració editorial: militants de CEDADE han escrit llibres publicats per les edicions de Nuevo Arte Thor, com Joaquín Bochaca,²¹⁰ Jorge Mota i Maria Infiesta o han col·laborat a la revista Monsalvat de manera puntual, com Juan Massana²¹¹ o Antonio Medrano.²¹²
- 4) d'enfocament de l'editorial: Nuevo Art Thor ha publicat obres escrites per antics militants de CEDADE -Bartolomé Puiggrós,²¹³ José Maria Asensi²¹⁴- o relacionats amb CEDADE -Jacques Baugé-Prevost,²¹⁵ Jacques de Mahieu,²¹⁶- però, a la vegada, algunes publicacions de les edicions Nuevo Arte Thor (gairebé totes de caràcter cultural) presenten afinitats ideològiques amb CEDADE. Aquest fet, per exemple, és especialment notori en qüestions artístiques; deixant al marge l'aparició de la revista Monsalvat - la més coneguda de l'editorial- com una publicació dedicada a l'estudi de Wagner,²¹⁷ trobem un llibre dedicat a Arno Breker, considerat "El Miguel Angel del siglo XX"²¹⁸ o un manifest contra l'art abstracte (¿Artistas o filisteos?).²¹⁹

En síntesi, Nuevo Arte Thor mai ha estat una editorial del grup nacionalsocialista; CEDADE ha tingut diversos registres editorials que s'han succeït des de la seva fundació -Bau, Bausp, Wotan, Huguin, Nothung i -ja l'any 1992, la Librería Europa- però les edicions de Nuevo Arte Thor no han estat de CEDADE, sinó únicament d'Infiesta. Conseqüentment, l'orientació de l'editorial ha canviat amb l'evolució política del seu director²²⁰ i, més tard, edità dues col·leccions en català, "Terra Nostra" i "Gent Nostra" i una tercera en castellà, "El Laberinto", on foren publicades diverses obres

d'autors de pensament vinculat a la Nova Dreta o reivindicat per aquesta.

Després d'haver vist la relació de les Ediciones de Nuevo Arte Thor amb CEDADE, podem analitzar la revista editada per J. M. Infiesta, El Martillo, sense caure en el parany de veure-la com un possible "front cultural" de CEDADE, en el context de les iniciatives disperses d'aquesta organització en la segona meitat dels anys setanta. El primer número de la publicació va aparèixer l'octubre de 1977, i a l'editorial (titulada "como se filosofa a martillazos")²²¹ hi havia latent la idea de la Nova Dreta francesa de crear una cultura europea, que fos alternativa tant al pensament marxista i d'esquerres com al liberal i democràtic:

La única salida al creciente caos de esas sociedades democratizadas de Occidente, divididas en partidos políticos, en parlamentos o en equipos de fútbol -que todo llega a ser similar- no reside en promulgar nuevas leyes, anulando las antiguas [...] sino en crear una conciencia de cultura, en erigir un Estado Cultural i Joven.

En nuestra vieja Europa, han gobernado ya todos los partidos, todas las tendencias, capitalistas y comunistas, demócratas, derechas e izquierdas, pero sólo dos banderas no han ondeado jamás en el mástil de ninguna cancillería occidental en los últimos treinta años: La bandera de la juventud y la bandera de la cultura...

Es esa cultura, es esa juventud seria, las que con «EL MARTILLO» queremos traer a los ya espesos y pesados aires de las publicaciones españolas.²²²

La revista pretenia fer-se ressò del món de la cultura entès en el sentit més ampli i esmentava tots aquests centres d'interés: "Arte, Cultura, Literatura, Filosofía, Pintura, Fotografía, Escultura, Arquitectura, Poesía, Historia, Política, Cine, Música, Teatro, Decoración, Ensayos, Libros, Exposiciones, etc".²²³ Es presentava com una publicació independent, que -dirigida pel mateix Infiesta- agrupava un heterogeni grup de col·laboradors,²²⁴ amb membres de la intel·lectualitat catalanista o relativament progressista (Ferran Monegal, José Maria Garrut, Noel Clarasó, Luís Racionero, Rafael Santos Torroella) juntament a un altre grup, majoritari, i vinculat al neofeixisme, neonazisme i a l'extrema dreta, del que en detallem la filiació:

- Maurice Bardèche, director de Défense de l'Occident i cunyat del poeta col·laboracionista francès Robert Brasillach.

- Jacques Baugé-Prevost, metge canadenc i membre del NOE. Defensor d'una política eugenista i

director de l'anomenat Institut Supérieur des Sciences Psychosomatiques, Biologiques et Raciales creat pel NOE.²²⁵

- Joaquín Bochaca, un dels principals publicistes de CEDADE.
- Rurik de Kotzebue, pròxim a ambients ultradretans (conferenciant de l'anomenada aula de FN).²²⁶
- Jacques de Mahieu, vinculat al NOE i membre de CEDADE-Argentina.
- Willy d'Haeyer, nacionalsocialista flamenc i col.laborador de la revista CEDADE.²²⁷
- Vintila Horia, escriptor romanès exiliat a Espanya que col.laborava al diari ultradretà El Alcázar.
- Maria Infiesta: militant de CEDADE i esposa de Jorge Mota
- José Manuel Infiesta, militant de CEDADE.
- José Luis Jerez, advocat madrileny que ha mantingut una doble militància, a CEDADE i FN.²²⁸
- Ernesto Milá, dirigent del PENS, quadre de FN i creador del FNJ.
- Claudio Mutti, militant de l'extrema dreta italiana, de conegudes simpaties pel nacionalsocialisme i el món àrab.²²⁹
- Armando Sánchez Oliva, militar, vinculat a ambients ultradretans (NOE, CEDADE, FN).²³⁰

La publicació, malgrat que respirà un cert pluralisme -amb articles que, per exemple, defensaven l'actuació del Congrés de Cultura Catalana²³¹ o aplaudien les iniciatives per recuperar la música tradicional basca-,²³² preconitzava majoritàriament els postulats que conformen l'ortodòxia ideològica de CEDADE: denunciava el nihilisme de l'art abstracte²³³ i primava la pintura figurativa²³⁴ i l'art modernista,²³⁵ denunciava igualment l'erotisme,²³⁶ replicava a les postures feministes,²³⁷ condemnava el liberalisme,²³⁸ defensava l'"apartheid" sudafricà²³⁹ i hom divulgà, especialment, l'obra de pensadors i escriptors com Brasillach, Drieu La Rochelle o Cèline.

La revista no gaudí d'una bona acollida i va tenir una durada efímera, publicant cinc números (el darrer va aparèixer el febrer de 1978) amb un tiratge de 15.000 exemplars.²⁴⁰ El balanç final, en relació als objectius ambiciosos que s'havia fixat, fou bastant minso. D'una banda, no arribà a

introduir les bases d'una nova cultura seguint el model de la Nova Dreta, ja que va mancar un projecte polític paral·lel a l'editorial: la revista era, sobretot, una suma de col·laboracions diverses on primaven postures properes a CEDADE. D'altra banda, El Martillo podia haver donat a conèixer autors neofeixistes en trencar els circuits limitats de difusió cultural de l'extrema dreta; tanmateix, la major part dels col·laboradors esmentats mai van arribar a publicar cap article en la revista²⁴¹ i alguns, fins i tot, van deixar de constar com a col·laboradors.²⁴²

En síntesi, El Martillo constituí un primer intent frustrat d'articular una revista que esdevingués portaveu d'un pensament neofeixista elaborat o seguís el model, tot i que no es puguin realitzar extrapolacions fàcils, de la Nova Dreta francesa. Cal observar que l'àmbit polític de CEDADE, a través d'iniciatives com la d'aquesta revista, l'edició de THULE, la cultura de la "otra" Europa o de Projets et Références (a França) serà el més proclivi a adoptar els postulats de la Nova Dreta francesa. Així, quan durant la dècada següent apareguin novament les primeres publicacions identificades amb aquest corrent ideològic, ho faran de la mà d'antics militants de CEDADE. El Martillo, en aquest sentit, va néixer prematurament.

XI. CEDADE: UN PROJECTE POLITIC EXHAURIT

Entre els anys 1975 i 1980, la màxima expansió de l'àmbit d'actuació de CEDADE i de difusió internacional de les seves sigles va coincidir amb la manca d'una tàctica i estratègia política clares de l'organització. Aquest fet es va traduir en una dispersió d'iniciatives -la major part puntuals i sense continuïtat-, l'absència d'unes consignes pròpies i, sobretot, en un viratge ideològic notori respecte a la resta de l'extrema dreta, tant la tradicional (com FN) com la "nacional-revolucionària" (com, per exemple, el FNJ), ja que CEDADE adoptà posicions en alguns casos pròximes al nacionalisme radical català, però emprant un discurs que ratllava en l'ambigüetat i que creà nombroses contradiccions entre els seus militants.

Després d'haver endegat iniciatives de tota mena en diversos camps i rebutjar la seva conversió en partit polític extraparlamentari, CEDADE va esdevenir definitivament un "círculo", on es confirmà la tendència a primar els aspectes de formació ideològica i cultural en detriment de la praxi política o d'accions d'"agit-prop" de carrer. Tot i que encara no fos evident d'una manera clara, el projecte dels fundadors de CEDADE -la creació d'una organització nacionalsocialista políticament activa- s'havia exhaurit. La dècada dels anys vuitanta seria la de la crisi i les escissions.

XII. NOTES

- 1 Respecte a les anàlisis polítiques de l'extrema dreta en referència a la monarquia, el llibre del Colectivo Flamel, Fuerza Nueva, vida y muerte de un partido (Alternativa, Barcelona, 1975, s.n.) és taxatiu en afirmar que "El error [de pensar que Juan Carlos sería el continuador del franquisme] se pagó al precio de unos análisis políticos equivocados en cuyo origen debemos encontrar el germen del fracaso del partido".
Respecte a l'evolució de l'extrema dreta -i especialment FN- a la mort del general Franco, vegeu la tesi doctoral de José Luis Rodríguez Jiménez, La extrema derecha en España: del tardofranquismo a la consolidación de la democracia (1967-1982), Universidad Autónoma de Madrid, 1992. Alguns aspectes d'aquesta obra ja han estat donats a conèixer en dos articles: José Luis Rodríguez Jimenez, "Origen, desarrollo y disolución de Fuerza Nueva (una aproximación al estudio de la extrema derecha española", Revista de estudios políticos, 73 (1991), pp.261-287; José Luis Rodríguez Jiménez, "The extreme right in Spain after Franco", Patterns of prejudice, 24, números 2-4 (1990), pp.87-96.
- 2 En un manifest d'una anomenada Coordinadora montañesa, integrada per ANEPA, UNE, Frente Nacional Español [FNE] i Unión del Pueblo Español [UPE] donat a conèixer el setembre de 1976, els integrants assenyalaven "una radical fidelidad a los principios del 18 de julio" (Mundo Diario, 7/IX/1976). Mundo Diario, mig any més tard (2/III/1977), es referia a UNE, FN i l'anomenat Partido de Acción Nacional [PAN] com a formacions "declaradamente fascistas" en comentar la possibilitat de que esdevinguessin "la retaguardia" d'Alianza Popular [AP]. Fins i tot, el manifest programàtic d'AP -on ja s'havien integrat Fernández de la Mora i Thomas de Carranza- fou qualificat de neofeixista pel diari El País en una editorial (10/X/1976).
- 3 "Los nacionalistas votaron sí", CEDADE, 72 (agost 1976), p.24.
- 4 "La derecha reaccionaria", Id., p.9.
- 5 La portada del número 69 de CEDADE (abril 1976) era explícita: damunt diversos símbols de grups neonazis i neofeixistes, hi havia escrit el lema "La unión: exigencia básica del movimiento nacional-revolucionario". En el mateix número, Ramon Bau realitzava una anàlisi de "El Movimiento Nacional-Revolucionario en España" on concloïa que no existia cap partit que pogués ser considerat "nacional-revolucionari" (no està de més recordar que no existia aleshores -ni ha existit mai- cap definició ideològica d'aquest terme o tendència neofeixista), pp.8-10.
- 6 "Blas Piñar y los judíos", CEDADE, 79 (gener 1978), pp.8-9. L'any 1972, el butlletí de CEDADE (37, juny 1972, p.7) ja es feia ressò d'una notícia de La Vanguardia (16/XI/1971) que assenyalava l'assistència de Blas Piñar al desè aniversari de l'associació d'amistat "judeo-cristiana".
- 7 "Blas Piñar y los judíos", CEDADE, 79 (gener 1978), pp.8-9.
- 8 L'anomenada "eurodreta" fou un intent de crear una coalició entre FN, el PFN i el MSI en benefici, essencialment, d'aquest darrer. Segons l'obra ja esmentada del Colectivo Flamel, Fuerza Nueva, vida y muerte de un partido, "en realidad, la 'Euroderecha' no fue otra cosa que un intento de [Giorgio] Almirante [president del MSI] de mostrar la existencia de una fuerza política a escala europea cara a la formación de un grupo parlamentario europeo en Strasbourg junto a [Jacques] Chirac y [Franz-Joseph] Strauss. El MSI ponía el peso político real, Fources Nouvelles abría las puertas de Chirac y F/N ponía -sin saberlo- sus aparentes masas" (s.n.).
- 9 CEDADE, 72 (setembre 1978), pp.3-4.
- 10 Id., pp. 4-5.
- 11 El manifest -anomenat "MANIFIESTO N.R."- anava adjunt a CEDADE, 87 (novembre 1979). Estava escrit en castellà, francès, anglès i alemany i convidava a adherir-se a les organitzacions "nacional-revolucionàries" europees, afegint que la signatura del manifest no pressuposava "la identificación ideológica" amb el text.
- 12 "Acuerdo entre N.R.", CEDADE, 82 (setembre 1978), p.39.

- 13 "Alocución del camarada José Luis Hernández. Vicepresidente de CEDADE", CEDADE, 83 (novembre 1978), p.8.
- 14 CEDADE dedicà nombrosos articles a marcar distàncies de la resta de l'extrema dreta. Considerem significatius l'anàlisi que J. L. Hernández (vegeu la nota 13) realitzava i l'editorial "Frente a tácticas y estrategias", CEDADE, 77 (setembre 1977), p.4. En aquest editorial de la revista, després d'analitzar els tres tipus de desviacionisme que podia experimentar la línia ideològica de CEDADE -aquells que eren víctimes de l'"intelectualismo", l'"activismo" i els anomenats "utilistas" (aquells que no es definien clarament com a neofeixistes per tal de fer proselitisme ideològic amb més possibilitats de captació de militants)- hom conclouia que "Hay sólo una línea nacionalrevolucionaria: nuestro estilo, trabajo, constancia y sacrificio". El distanciament de CEDADE respecte a la resta de grups d'extrema dreta no fou sols verbal, sinó també físic en algunes ocasions: ja l'any 1980 els militants de CEDADE a Canàries foren agredits "por militantes de extrema derecha cercana a Fuerza Nueva, que asaltaron nuestro local" (informació procedent de "Violencia en el Sur", CEDADE, 90, agost 1980, p.21). L'any 1990, Pedro Varela -president de CEDADE- comentà a l'autor d'aquesta obra que es va llençar un còctel molotov contra el local de CEDADE segurament procedent d'algun grup falangista [conversa amb Pedro Varela, 1/III/1990].
- 15 Pedro Varela, "Frente a las críticas: EJEMPLOS", CEDADE, 78 (novembre 1977), pp.27-30.
- 16 Els llibres procedents d'Argentina són, en termes generals, reedicions de textos nacionalsocialistes dels anys trenta, com discursos d'Adolf Hitler o llibres com El mito del siglo XX, d'Alfred Rosenberg o La conquista de Berlín, de Joseph Goebbels (vegeu-ne una mostra en els títols anunciats per Editorial Milicia de Buenos Aires l'any 1976 a G. A. Amaudruz, Nosotros los racistas, Editorial Milicia, Buenos Aires, 1976, pp.88-89 i revers de la portada).
- 17 Ramon Bau ens comentà l'èxit que havien tingut algunes d'aquestes iniciatives, especialment la realització de dos-cents busts d'Adolf Hitler en bronze i la reproducció de braçalets nacionalsocialistes per procediments quasi artesanals, per tal d'imitar fidelment els originals [entrevista a Ramon Bau, 28/II/1990].
- 18 La idealització del Tercer Reich es traduí en la reproducció de textos nacionalsocialistes de l'època en les edicions de CEDADE. Vegeu, per exemple, la reedició d'un discurs de Hitler: La economía segun Hitler, "Cuadernos de formación integral", Bausp, Barcelona, desembre 1979, 48 pp.; o també Adolf Hitler, el origen de un movimiento popular, Bausp, Barcelona, 1979.
- 19 Vegeu els "Calendarios de actividades" de CEDADE de 1975-1976 i 1976-1977.
- 20 Com hem assenyalat, l'anomenat "revisionisme històric" és tractat amb detall en l'apèndix de la segona part titulat "La creació d'una 'Escola Revisionista': de Maurice Bardèche a David Irving (1948-1990)".
- 21 Thies Christophersen, alemany, cursà estudis d'agronomia. Durant la Segona Guerra Mundial fou destinat a Auschwitz, encarregant-se de dirigir tasques agrícoles en el camp. Acabada la guerra, Christophersen esdevingué redactor de diversos periòdics de dreta radical, essent multat i perseguit pel govern alemany acusat de difondre ideologia nacionalsocialista i, especialment, per negar l'existència del genocidi comès amb la població jueva. Dirigent [el 1989, quan era redactat aquest capítol] de l'anomenada Iniciativa cívica i campesina i la revista Die Bauernschaft (de caràcter nacionalsocialista), continua realitzant les seves activitats polítiques exiliat a Dinamarca. Sobre la biografia de Thies Christophersen vegeu CEDADE, 165 (20/IV/1989), on Christophersen descriu les seves impressions personals sobre Hitler ("Me encontré con el Führer", pp.32-33), amb una petita nota biogràfica adjunta. Sobre les seves activitats polítiques vegeu "Represión: Christophersen detenido", CEDADE, 120 (octubre-novembre 1983), pp.24-25 i "Represión contra Christophersen en la RFA", CEDADE, 126 (juliol-agost 1984), p.17.
- 22 Thies Christophersen, La mentira de Auschwitz, Bausp, Barcelona, 1976. L'obra fou reeditada per CEDADE (Nothung, Barcelona, 1987, 63 pp.).
- 23 Joaquín Bochaca, El mito de los seis millones, Ediciones patrocinadas por CEDADE, Barcelona, 4a. ed. desembre 1984 [1a. ed. abril 1979], 184 pp.

- 24 Conegut pel cercle d'amistats d'Angel Ricote (vegeu el capítol 1 d'aquesta obra), Bochaca col·laborà a la revista Juanpérez de manera esporàdica. Més endavant, quan Jorge Mota dirigia CEDADE, començà la projecció de Bochaca com a ideòleg i publicista de l'entitat. Realitzà un primer opuscle titulat El mito del judaísmo de Cristo, editat amb ciclostil com una separata de 40 pp. del número 25 del butlletí de CEDADE (setembre-octubre 1970). La primera obra publicada fou La historia de los vencidos (el suicidio de Occidente), Bau, Barcelona, 2 volums (publicats respectivament els anys 1976 i 1978), a la que en seguirien d'altres: El enigma capitalista (Bau, Barcelona, 1977, 125 pp.), El mito de los seis millones (vegeu nota 23), La finanza y el poder (Ed. Bausp, Barcelona, 1979), l'opuscle Catalunya, Espanya y Europa (Bausp, Barcelona, 1979, 44 pp.), El Gran Muftí de Jerusalén (Ed. Wotan, Barcelona, editat en àrab l'any 1980 i en castellà l'any 1982), Los crímenes de los 'buenos' (Huguin, Barcelona, 1982, 468 pp.), Democracia show (Huguin, Barcelona, 1983, 168 pp.), La vivisección, crimen inútil (Nothung, Barcelona, 1986, 160 pp.) i l'opuscle La isla de la esperanza (Montevideo, 40 pp.). També és autor d'una biografia sobre l'escriptor modernista Raimon Casellas (Raimon Casellas, Edicions Nou Art Thor, Barcelona, 1981, 32 pp.). Igualment, ha realitzat diverses traduccions -especialment de pensadors neofeixistes- i part de la seva obra ha estat traduïda a altres idiomes (sobre la producció bibliogràfica de Joaquín Bochaca i les seves activitats de divulgació, vegeu "Entrevista con J. Bochaca", CEDADE, 150, maig 1987, pp.30-48). Respecte a la biografia de Bochaca, la contraportada del llibre La vivisección, afirmava que "nació en [...] Barcelona en 1931. Motivos familiares le llevaron a trasladarse a Madrid donde se Licenció en Derecho y en Profesorado Mercantil. Posteriormente vivió un largo período en Francia licenciándose en Historia por la Universidad de Montpellier".
- 25 CEDADE, 88 (30/I/1980), p.2. Hi havia corresponsals no sols a les grans ciutats, sinó també en llocs com Castro Urdiales (Santander), Cieza (Múrcia), Crevillent (Alacant), Elda (Alacant), La Cuesta (Tenerife), Marín (Pontevedra), Menorca (Maó), Sabadell (Barcelona). Si bé al llarg d'aquest període van variar els indrets de les delegacions, en termes generals, podem afirmar que es produí una expansió arreu d'Espanya. Cal fer esment que la delegació madrilenya es veia afectada per contínues crisis; així, a la direcció dels germans Jesús i Isidro Juan Palacios va succeir -després d'una crisi l'octubre de 1975- la de Máximo Tarabillo i Alicia Conde. Però el 1977 la delegació s'enfonsà per l'abandonament dels militants i restà sense local. Javier Pascual, Marisa Cejuela i Margarita Gumiel aixecaren novament la delegació madrilenya i, el juliol de 1978 es produí un canvi novament, quan J. Nuñez assumí la direcció de la delegació (vegeu "CEDADE MADRID, una nueva etapa", CEDADE, 82, setembre 1978, pp.16-17). Al llarg de la història de CEDADE, la delegació madrilenya sempre tindrà una dinàmica diferent a la seu central de Barcelona, caracteritzada per una major proximitat a la resta de l'extrema dreta espanyolista.
- 26 Fermín Bocos, "Todo sobre los movimientos nazis y fascistas de hoy", Meridiano Dos Mil, 9 (1975), II época, pp.12-14 [sobre CEDADE].
- 27 Entrevista a Ramon Bau (28/II/1990). Segons Bau, els carnets de militant de CEDADE únicament s'entregaven en els anomenats "Días Nacionales". Aquestes jornades eren aplecs de militants d'arreu de l'Estat espanyol que es celebraven una vegada a l'any en diversos indrets. En aquestes trobades nacionals, els caps de CEDADE feien un balanç de la situació de l'organització, es procedia al relleu en els càrrecs i els nous militants rebien els seus carnets després de realitzar el jurament del militant. Segons Bau, eren molt pocs els carnets que es repartien en cada "Día Nacional" i no creu que se'n repartissin gaire bé més de sis-cents al llarg d'aquest període com a màxim.
- 28 Entrevista a Ramon Bau (28/II/1990).
- 29 Sobre la premsa editada per CEDADE, vegeu la bibliografia d'aquesta obra.
- 30 El CEFD de Carlos Caballero Jurado pretenia constituir-se seguidor de la tasca endegada per François Duprat, un historiador francès que gaudia de gran prestigi intel·lectual entre els cercles neofeixistes francesos "nacional-revolucionaris". Era dirigent de la formació Ordre Nouveau [ON], editant Les Cahiers Européens, que aplegaven diverses publicacions dedicades tant a l'anàlisi política com a estudis sobre feixisme i neofeixisme (com la Révue d'Histoire du Fascisme). Cal destacar que Duprat també fou un activista important, vinculat a diversos serveis d'informació com ho demostra el seu testimoni a Gregory Pons, Les rats noirs, Jean-Claude Simoën, 1978, pp.63-73. Sobre Duprat, vegeu René Monzat, Enquêtes sur la droite extrême, Le Monde, Paris, 1992, pp.182-184, pp.269-270. El 18 de març de 1978, Duprat fou víctima d'un atemptat atribuït a l'extrema esquerra, quan esclatà una bomba col·locada al seu automòbil.

- 31 Sobre la publicació Projets et Références, un cop ja finalitzada aquesta recerca, ha aparegut nova informació a R. Monzat, Enquêtes sur la droite extrême, pp.165-170.
- 32 "Editorial", Projets et Références, Orange en Provence, 1 (març 1980).
- 33 Rémy Porte, "Reforme des collectivités locales et regionalisation", Id., p.8.
- 34 Id., p.9.
- 35 El darrer número de Projets et Références fou l'11 (novembre-desembre de 1981), segons l'arxiu de Ramon Bau.
- 36 La dada procedeix de l'opuscle de Franz Pfeiffer Richter, dirigent nacionalsocialista xilè que -amb el pseudònim de "Dr. Eberhardt Gheyn"- escriví una crònica de les activitats neonazis a Amèrica Llatina, on comentava la seva pròpia actuació: Los neo-nazis en Sudamérica. ¿Quiénes son? ¿Cómo actúan? ¿Qué quieren? Un documento sensacional libre de ficción, White Power Publications, Liverpool (Estats Units), 1978, p.32.
- 37 El general Perón sempre mostrà les seves simpaties per Alemanya i les potències de l'Eix. En acabar la Segona Guerra Mundial, Argentina fou un dels països d'Amèrica Llatina on s'instal·là una colònia nacionalsocialista important, que ja l'any 1940 tenia dos-cents mil residents alemanys o descendents d'alemanys (Gerald Astor, Mengele, el último nazi, Javier Vergara editor, Buenos Aires, 1987, p.243).
- 38 G. Astor defineix així la trajectòria de Hans Ulrich Rudel, l'anomenat "as dels stukas" i militar més condecorat del Tercer Reich: "Rudel se había enrolado en la Luftwaffe en 1936; como piloto de bombarderos, con actuación principalmente en el frente oriental, había destruido quinientos diecinueve tanques, ciento cincuenta nidos de artillería y ochocientos vehículos de combate además de dañar tres grandes barcos y setenta navíos más pequeños. Derribado cinco veces, obtuvo condecoraciones tales como la Hoja de Roble en oro con España y Diamantes y la Cruz de Caballero de la Cruz de Hierro; fue el único que recibió esa recompensa en la segunda guerra. Su última caída le costó una pierna y dio con él en un campo de concentración para prisioneros de guerra. Tras su liberación se dedicó a representar a varios fabricantes, entre los cuáles se incluía la compañía de electrónica Siemens, que en otros tiempos tuviera una fábrica en Auschwitz. El territorio de Rudel incluía Sudamérica; aunque nunca se lo clasificó como un criminal de guerra, era un derechista notorio y había ayudado al dictador argentino Juan Perón a organizar su fuerza aérea"(G. Astor, Mengele, p.203).
Cal destacar que l'activitat comercial de Rudel era molt extensa -representava, per exemple, l'empresa de la família de Joseph Mengele, al qual va ajudar a trobar protecció a Amèrica Llatina (G. Astor, Mengele, p.203)-, abastava el proveïment d'armament (vegeu la nota 18 del capítol 3, respecte a les relacions amb Klaus Barbie i Otto Skorzeny), activitats que li permetien realitzar freqüents desplaçaments, contactant amb els antics camarades: "Viajo mucho a Asunción, a Paraguay, a Argentina y un poco también a Bolivia y Chile" explicà en una interessant entrevista que li fou realitzada per CEDADE (Javier Nicolás, Pedro Varela, "Entrevista. Hans Rudel / El 'as' de los 'stukas'", CEDADE, 112, 21/XII/82, pp.20-28).
- 39 Entrevista a Ramon Bau (4/XII/1988).
- 40 Sobre la WUNS, vegeu el capítol 3.
- 41 Dr. E. Gheyn, Los neo-nazis en Sudamérica, p.16.
- 42 Entrevista a Ramon Bau (9/III/1989).
- 43 CEDADE ha estat el principal canal de distribució de la propaganda de Rivanera Carlés a Espanya. A títol d'exemple, hem pogut adquirir al local de CEDADE obres com G. A. Amaudruz, Nosotros, los racistas, Editorial Milicia, Buenos Aires, 1976, "Biblioteca de formación doctrinaria" (12), edició especial, 88 pp.; Pedro Castro Hardoy, "Cuando todos los hermanos callan...". Homenaje a los COMBATIENTES de Fuerzas Armadas y seguridad que, en apretada camaradería, luchan contra los lacayos de las 'INTERNACIONALES' por la VICTORIA ARGENTINA, Ediciones Mi lucha, Buenos Aires, 1977, "Biblioteca de Esclarecimiento Popular" (1), 16 pp.
- 44 Entrevista a Ramon Bau (9/III/1989).

- 45 Id.
- 46 El número 90 (agost 1980) de CEDADE informava de que "Acaba de aparecer el número diez de la revista en lengua alemana Das Deutsche Blatt editada en la delegación de CEDADE en Buenos Aires (Argentina)./ Dedicado este número a la ecología, podemos decir que ha significado el total espaldarazo para la acción de los magníficos camaradas argentinos dirigidos por nuestro camarada A. Frey./ Es de reseñar que el gobierno alemán, en su informe anual sobre el fascismo, ha nombrado a Das Deutsche Blatt como una de las pocas revistas peligrosas./ Es todo un honor" (p.4).
- 47 Els números 1-3 d'Ideario (revista que tenia com a lema "Hemos de escribir la verdad aunque el tintero esté en nuestras venas"), van aparèixer ciclostilats. A partir del número 3 (desembre 1980-gener 1981) la publicació ja era impresa. El número 16 (maig-juny 1983) estava dirigit ja per Lúis A. Zarattini. En una carta de Martín Frey al número 3 de la revista Socialismo y Revolución (editada per CEDADE-Andalucía, s.p., s.n.), aquest afirmava que Ideario tenia un tiratge de 1.000 exemplars.
- 48 Ramon Bau va explicar a l'autor una anècdota il·lustrativa del caràcter de L. A. Zarattini i del grau de violència de l'anomenada "guerra bruta". Bau li va preguntar a Zarattini què pensaven fer quan, amb un possible canvi de règim, apareguessin els cadavers de les víctimes de la violència paramilitar. "¿Muertos? Acá no utilizamos los cementerios, los echamos todos a los tiburones" [entrevista a Ramon Bau, 4/XII/1988].
- 49 Informació de Viviana Gorbato, "La Historia de la CNU en los Años del Plomo"; article de publicat a la premsa argentina (manquen les referències exactes, ja que aquest article em fou proporcionat pel Dr. Francisco Veiga, a qui la mateixa Viviana Gorbato li havia enviat).
- 50 Entrevista a Ramon Bau (20/XII/1988).
- 51 Jacques de Mahieu -segons informa la nota biogràfica d'una de les seves obres publicades a Espanya (El imperio vikingo de Tianhuanaco. (América antes de Colón), Ed. de Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1985, 190 pp.)- "es Licenciado en Filosofía, Doctor en Ciencias Políticas, Doctor en Economía, Doctor honoris causa en Medicina, ex-alumno del profesor George Montandon en la Ecole d'Anthropologie de París. Profesor Extraordinario de la Universidad Nacional de Cuyo, Argentina, en 1948-1955, y Profesor Honorario desde 1973. Profesor titular, vicerrector y decano de la Facultad de Ciencias Políticas, de la Universidad Argentina de Ciencias Sociales de Buenos Aires, durante 1962-1968. Profesor titular y director del Departamento de Antropología, de la Universidad de Buenos Aires, durante 1972-1976. Director del Instituto de Ciencia del Hombre, desde el año 1968". Segons recollia la revista nacionalsocialista Mundo NS, Jacques de Mahieu va morir l'any 1991 (Mundo NS, 45, octubre 1991, p.24).
- 52 Paral·lelament a aquesta activitat acadèmica, des dels anys seixanta, Jacques de Mahieu havia estat vinculat al NOE, essent un decidit partidari de les tesis eugenèsiques i de la cosmovisió racial de la societat. En l'obra dirigida per J. M. Infesta, THULE, la cultura de la "otra" Europa (Bausp, Barcelona, 1979) hom definia a De Mahieu com un "activo colaborador de Perón" i esmentava els següents "trabajos políticos": Fundamentos de Biopolítica (iniciación al racismo), visión antiguitaria del mundo y pueden también mencionarse Evolución y porvenir del sindicalismo (1954), La naturaleza del hombre (1955), La economía comunitaria (1964), Proletariado y cultura (1967), Maurras y Sorel (1969), Tratado de sociología general (1969), etc.", p.200.
- 53 De Mahieu manté que els predecessors de la població indígena a l'època precolombina eren descendents dels vikings, que havien arribat a ocupar d'una manera efectiva les terres d'Amèrica Llatina. A desgrat de que ha publicat diversos treballs sobre el tema (segons l'obra editada per CEDADE, THULE, la cultura de la "otra" Europa, "todos sus trabajos los ha resumido en multitud de libros, entre los que cabe destacar El gran viaje del Dios Sol, La Agonía del Dios Sol, Drakkars en el Amazonas, Geografía secreta de América antes de Colón, etc.", p.200). L'única obra de De Mahieu publicada a Espanya és El imperio vikingo de Tianhuanaco, ja esmentada).
- 54 Sobre la ideologia del "nacionaljusticialismo" vegeu A. Salvucci, Guia doctrinaria nacionaljusticialista, C.E.D.A.D.E., Centro de Estudios de América y de Europa, Buenos Aires, s.a., 32 pp.
- 55 Entrevista a Ramon Bau (20/XII/1988).

- 56 Ramon Bau desconeixia que el MNSE hagués publicat quelcom [entrevista amb Ramon Bau, 29/IV/1990]. Tanmateix Carlos Cornejo Baquero envià butlletins del MNSE a Klaus Barbie, segons es desprèn d'una carta enviada per Cornejo a Barbie reproduïda a l'obra de Gustavo A. Sánchez Salázar i Elisabeth Reimann, Criminal hasta el final. Klaus barbie en Bolivia (Ediciones B, Barcelona, 1987), pp.157-159.
- 57 "CEDADE ECUADOR: persecución", CEDADE, 79 (gener 1978), p.12.
- 58 Sobre la carta publicada vegeu la nota 56.
- 59 La delegació de CEDADE-Ecuador ja no és esmentada a la revista CEDADE a partir de l'any 1988.
- 60 La referència a Edwin Mejía com a dirigent de CEDADE-Bolivia es troba a "Alocución del camarada Fernando Bueno. Encargado de las delegaciones sudamericanas", CEDADE, 82 (setembre 1982), p.12.
- 61 Sobre l'estada a Espanya del fill de Klaus Barbie, vegeu "Un hijo de Barbie vivió más de 10 años en Barcelona y mantuvo contactos con neonazis españoles", El País (13/V/1987), p.2.
- 62 Entrevista a Ramon Bau (9/I/1990).
- 63 L'episodi és descrit ja a la nota 21 del capítol 3 d'aquesta obra.
- 64 CEDADE, 117 (juny 1983), p.12. En la ressenya de Ramon Bau sobre l'obra d'Emilio Carbone, José Antonio y la Falange Española publicada per l'editorial F. J. Boliviana, definia així la trajectòria de Carbone: "gran amigo y camarada, periodista y abogado, nacido en Génova en 1946, colaborador asiduo en revistas como Linea (quizás la mejor revista italiana nacionalista de toda la posguerra) o Dissenso, es uno de esos combatientes que jamás descansa, esté donde esté, en Italia, España o ahora en Bolivia. Su sola presencia aglutina siempre un activismo permanente en su entorno".
- 65 Sobre la formació d'una colònia alemanya a Paraguai fortament impregnada d'ideologia nacionalsocialista, vegeu Rogelio García Lupo, Paraguay de Stroessner, Ediciones B, Buenos Aires, 1989, pp.7-47.
- 66 Entrevista a Ramon Bau (4/XII/1988).
- 67 Dr. E. Gheyn, Los neo-nazis en Sudamérica, p.17.
- 68 R. García Lupo, Paraguay, p.190. En la biografia de Gerald Astor sobre Mengele (vegeu la referència a la nota 37), es proporciona una visió molt més visceral de la reacció de Stroessner respecte a les demandes d'extradició d'Alemanya de 1960: "Stroessner descargó el puño contra el escritor. 'Una vez paraguayo, paraguayo para siempre'.[...] Pasaron otros quince años antes de que Bonn reuniera coraje para pedir otra vez su extradición" (p.227).
- 69 Entrevista a Ramon Bau (20/XII/1988).
- 70 El número 2 de la revista Celta era anunciat a CEDADE, 139 (març 1986) com una publicació del Centro de Estudios Histórico Sociales. "En su segundo número, estas hojas de combate ideológico-cultural presentan un artículo sobre la Masonería, examina las figuras de Hitler y José Antonio Primo de Rivera y proclama la libertad de Michael Kühnen" (p.39).
- 71 Aquest apartat sobre l'IEEPS fou elaborat l'any 1990, quan l'autor disposava únicament d'una informació molt limitada. En l'actualitat, podem afirmar que l'IEEPS fou un element de gran importància per articular una xarxa internacional de contactes entre activistes neofeixistes europeus, llatinoamericans i també determinats serveis d'informació de dictadures d'Amèrica Llatina.
- 72 LAB-iejala, Narcotráfico y política. Militarismo y mafia en Bolivia, Madrid, 1982, p.137. En l'informe de la CIA esmentat en aquesta obra, hom afirma que el neofeixista argentí Mario Mingolla també utilitzava el nom de Pablo Hervás Chiriboga, fet que probablement no sigui cert, ja que el nom de Pablo Hervás era el del militant del MNSE que Carlos Cornejo envià a Barbie perquè aquest li donés una feina i l'instruís en tàctiques paramilitars;

- així Pablo Hervás i Mario Mingolla serien dues persones diferents.
- 73 Pablo de Castro, "La seguridad de Europa", Confidentiel, 2 (1980), pp.7-26.
- 74 André Laforge, "Convulsiones revolucionarias en América central", Id., pp.27-37.
- 75 "Un dossier: Amnesty Internacional: Mitos y realidades (Rostro de la organización, A.I. y las ideologías, Argentina: un ejemplo de campaña)", Confidentiel, 1 (1980). Anunciat a Confidentiel, 2 (1980), p.86.
- 76 "Un informe: La K.G.B. monstruo tentacular (Orígenes del superestado, Estructura y funcionamiento)", Confidentiel, 1 (1980). Anunciat a Confidentiel, 2 (1980), p.86.
- 77 Foreign Affairs Research Institute, "La solución final", Confidentiel, 2 (1980), pp. 56-65.
- 78 Reproduïdes a Confidentiel, 2 (1980), p.6.
- 79 Jean-Marc Brissaud, segons la biografia que figura en la contraportada de la seva obra L'Europe face à Gorbatchev, une stratégie impériale contre l'impérialisme, G.D.E., Paris, 1989]. Brissaud hauria estat militant de grups ultradretans d'ençà la seva joventut, evolucionant des de la formació ON fins al Front National [FN] liderat per Jean-Marie Le Pen. Es definia com a historiador i periodista, havent estat promotor de les revistes Regards du XXème siècle, Le Monde moderne i Confidentiel (d'aquesta darrera fou cap de redacció entre 1979 i 1981). Com a historiador hauria escrit diverses obres, entre les que destacaven La ligue catholique au XVIème siècle i L'antisémitisme en Union soviétique. Brissaud treballaria al GDE des de 1980.
- 80 Informació procedent de l'article "Las tramas negras", Meridiano Dos Mil, Época II, 9 (1975), p.94.
- 81 Tota la informació sobre la fundació de la filial boliviana de l'IEEPS procedeix d'una fotocòpia de l'acta de fundació que em fou entregada -juntament amb una altra de la portada del número 1 de l'edició boliviana de Confidentiel- per Ramon Bau.
- 82 La condició de metge personal consta escrita a mà en la fotocòpia de l'acta fundacional que ens fou facilitada.
- 83 El malnom d'"Alfredo Moduño" figura escrit a mà també en l'acta. També figura a LAB-iepala, Narcotràfico y política, p.138.
- 84 Informació procedent de la "Lista parcial de paramilitares bolivianos y mercenarios extranjeros", LAB-iepala, Narcotràfico y política, p.129.
- 85 Id.
- 86 Id., p.132.
- 87 Confidentiel, 1 (1980), portada de l'edició boliviana.
- 88 Xavier Vinader, "Ernesto Milà, dirigente ultraderechista catalán: estuve en Bolivia con Barbie y delle Chiaie", Interviú, 17/VI/1987, p.44.
- 89 Id.
- 90 A CEDADE, 113 (gener 1983), p.22, es comenta -entre els actes organitzats per l'entitat- "una cena con H. U. Rudel" el 9 de setembre de 1982.
- 91 Hans Baur fou el pilot personal d'Adolf Hitler. "En marzo de 1930 pilotó el primer vuelo del Führer de Múnich a Berlín con gran serenidad, en medio de una gran tempestad. Este fue el primer encuentro entre Adolf Hitler y su piloto [...] Adolf Hitler nunca quiso confiar en otro piloto y siempre exigió que Baur condujera su aparato personal. / Tras el suicidio de la Cancillería, Baur [...] fue gravemente herido y hecho prisionero. Internado en un campo de concentración, no fue debidamente atendido y tras largos sufrimientos se le amputó una de las

- piernas con un cuchillo pequeño y sin aplicarle anestesia alguna. En 1956, [...] pudo regresar a su amada Patria". Aquesta biografia procedeix d'una entrevista realitzada per CEDADE, "Hablamos con Hans Baur", CEDADE, 118 (juliol-agost 1983), pp.4-8.
- Baur continuà donant suport al nacionalsocialisme, destacant la seva assistència a un acte celebrat a Augsburg per la Germandat Pro-Libertat Rudolf Hess i, en l'entrevista a CEDADE, expressava la seva convicció en que el judici històric sobre la figura de Hitler canviaria totalment: "Y tengo el presentimiento, aunque yo ya no viviré para verlo, de que en el futuro se erigirá un gran monumento a Hitler. No se puede ocultar la verdad de la historia a lo largo de los tiempos. Hitler fue un gran hombre. Una persona sensacional" (p.8). Sembla ser que Hans Baur també era representant de l'empresa Siemens (R. García Lupo, Paraguay, p.48).
- 92 Arno Breker fou l'escultor més destacat del Tercer Reich. La seva biografia i trajectòria personal estan comentades en una entrevista realitzada per CEDADE: "Arno Breker: 'Yo fui escultor de Hitler'", CEDADE, 92 (desembre 1980), pp.11-13.
- 93 L'almirall Karl Doenitz fou el successor de Hitler l'any 1945 com a cap d'Estat i signà la capitulació d'Alemanya davant dels aliats. Aquest episodi és tractat amb cert detall en una entrevista de CEDADE a Karl Doenitz: "Murió Karl Doenitz / Conversamos con el sucesor de Hitler", CEDADE, 94 (febrer 1981), pp.11-13.
- 94 Paul van Tienen, ex-tinent de la divisió SS Wiking, fou un impulsor de grups neonazis a Holanda (vegeu Werner Smoydzin, Los nuevos nazis, Dima, Barcelona, 1968, p.24 i pp.65-66), s'exilià a Espanya, on col·laborà amb CEDADE. Vegeu, per exemple, l'article "Una canción 'nazi'. Lili Marlen / Diario de un soldado en Rusia", CEDADE, 124 (maig 1984), pp.24-26.
- 95 En el número 117 (juny 1983), CEDADE insertava una petita nota, "El SS Hauke Pattist liberado", on es reproduïa una tarja enviada per la família Pattist agraïnt el suport que havien rebut de CEDADE quan Hauke Pattist fou empresonat a Oviedo per una petició d'extradició d'Holanda. CEDADE valorava els fets d'aquesta manera: "Una vez más se repite la farsa de la persecución contra 'criminales' nazis; la mayor injusticia cometida contra miles de hombres por creer en un gran ideal. En este caso se trató del ciudadano español Hauke Pattist, ex-SS holandés que fue encarcelado en Oviedo ante la petición de extradición solicitada por Holanda. Con este mismo motivo propagandístico fue detenido el corresponsal de CEDADE en dicha capital, a quien se le acusó de falso tráfico de armas, acusación que, -¿hará falta decirlo?-, carece de ningún fundamento. Felicitamos desde aquí a nuestros camaradas por el éxito propagandístico de la campaña de liberación de Patisst, que fue finalmente liberado ante la falta de ningún motivo serio para conceder la extradición a un ciudadano español que luchó por sus ideas" (p.13).
- 96 Entrevista a Ramon Bau (4/XII/1988).
- 97 Cal tenir en compte que el NOE és l'única entitat que, a desgrat de la seva manca d'una estructura interna, ha mantingut una activitat continuada d'ençà la seva fundació, tot i que des d'inicis de la dècada dels anys setanta les seves assemblees han estat de reduïda assistència (fins esdevenir migrada i testimonial). Així, dirigir el NOE, en certa manera, era dirigir l'única entitat neofeixista que havia mantingut una acció política continuada. Sobre el que és en l'actualitat el NOE, vegeu CEDADE, 166 (maig 1989), monogràfic dedicat a la reunió del NOE a Lyon (França) els dies 23 i 24 de maig de 1989.
- 98 Erika. Pensamiento femenino europeo, volum 1 (1977), Bausp, Barcelona, 93 pp.
- 99 "Prólogo", Erika. Pensamiento femenino europeo, volum 2 (1978), Bausp, Barcelona, pp.5-6.
- 100 Id.
- 101 Europa. Organó Oficial del NOE, Bausp, Barcelona, volum 1 (1979), 126 pp.
- 102 "El problema de la decadencia", Id., pp.78-80. Julius Evola (Roma, 1898-1974) fou un filòsof que influí de manera notòria el neofeixisme, i hom ha parlat d'un corrent neofeixista "evolià" o "tradicionalista". Evola recollí i sistematitzà un pensament i una mística tradicionals (el seu model ideal de societat identificava tres moments històrics: els antics imperis, les ordres medievals i la concepció gibelina de l'imperi). Evolucionà vers posicions properes a alguns cercles de SS alemanys, tot i que va ser en el moviment romanés de la Guàrdia de Ferro on

- trobà un líder que establia una comunicació mística i transcendent amb les bases (Corneliu Z. Codreanu). Un bombardeig durant la Segona Guerra Mundial lesionà la seva columna vertebral de manera irreversible, quedant paralític. Acabat el conflicte, col·laborà amb els anomenats Fasci d'Azione Rivoluzionaria [Fascis d'Acció Revolucionària, FAR] -que organitzaren una resistència feixista armada- i fou jutjat i empresonat. La seva obra es revaloritzà després del maig de 1968, quan va esdevenir l'estendard dels joves neofeixistes italians. Sobre el pensament de Julius Evola i la seva influència respecte al neofeixisme vegeu el capítol "Una revisión del fascismo, la corriente evoliana o tradicionalista" a l'obra d'Ernesto Cadena (pseudònim d'Ernesto Milá), La ofensiva neofascista. Acervo, Barcelona, 1978, pp.48-61. Sobre Evola i l'anomenat "pensament tradicional", vegeu R. Monzat, "Le mythe fondateur de la tradition primordiale. Les maîtres à penser", Enquêtes sur la droite extrême, pp.121-139.
- 103 En el segon volum d'Europae (1979) hom reproduïa una nota biogràfica de Francis Parker Yockey i un fragment del primer capítol de la seva obra Imperium, pp.89-95. Parker Yockey, advocat i voluntari de l'Exèrcit nord-americà durant la Segona Guerra Mundial, l'any 1946 va rebre un càrrec en el tribunal que jutjava els crims de guerra alemanys a Wiesbaden (Alemanya). Dimití de la feina per redactar el que havia de ser una continuació de La decadència d'Occident, d'Oswald Spengler. L'obra que va escriure la titulà, significativament, Imperium, signant-la amb el pseudònim d'Ulick Varange. D'ençà aleshores tingué diversos problemes legals en ser-li retirat el passaport. Jutjat l'any 1960 per viatjar amb un fals passaport nord-americà fou condemnat a tres anys de presó, que no arribaria a complir en suicidar-se al conèixer la sentència (les dades presents procedeixen de la nota biogràfica esmentada d'Europae; CEDADE igualment edità l'obra de Parker Yockey, Imperium, en una edició molt limitada. Actualment, hom pot aconseguir l'edició anglesa de l'obra: Ulick Varange [Francis Parker Yockey], Imperium. The philosophy of history and politics. The Noontide Press, Costa Mesa (California), 1991, 619 pp.
- 104 "Les Beaux Draps", Europae, 2 (1979), pp.55-56. Louis Ferdinand Céline -el seu veritable cognom era Destouches- (1884-1961) fou metge i escriptor. Durant la Segona Guerra Mundial -antisemita i simpatitzant del nacionalsocialisme- col·laborà activament amb els alemanys i considerà el govern de Vichy com un govern inexistent ("Desitjo ser el més nazi de tots els col·laboracionistes" afirmà). Va mantenir una posició feixista radical que preconitzava mesures com la nacionalització de la banca o l'existència d'un salari únic. En acabar la guerra, s'exilià a Dinamarca. Condemnat a mort a França, va poder retornar-hi l'any 1952. Després de renunciar al seu antisemitisme col·laborà en publicacions com L'Express. Les dades biogràfiques estan extretes d'una nota d'Europae que presenta el text de Céline (p.53) i de l'obra ja esmentada THULE, la cultura de la "otra" Europa, pp.73-76.
- 105 Claudio Mutti, "Sombart y los judíos", Europae, 2 (1979), pp.101-107. Segons la nota biogràfica d'Europae, Claudio Mutti (Parma, 1946) va militar ja des de la seva joventut en els rengles del neofeixisme [a JE], en la recerca d'una tercera via alternativa entre comunisme i capitalisme. Es dedicà a traduir textos del moviment hongarès de les creus-sageta de Ferenç Szalasi i col·laborà en les anomenades Edizioni di AR, una editorial neofeixista. L'any 1974 "es detenido por 'participación en matanza, asociación subversiva'" i fou expulsat de la universitat de Bolònia (on ensenyava filosofia Ugrofínica) i empresonat. Després d'una estada de sis mesos a la presó continuà escrivint assaigs novament fins que tornà a ésser detingut el maig de 1979, acusat de reconstrucció del partit feixista, alhora que perdia la plaça de docent a l'Institut Italià de Cultura a Romania com a conseqüència de les pressions dels mitjans de comunicació. El diputat comunista Trombadori demanà al ministre que s'anullessin els resultats del concurs. A finals dels anys vuitanta, Mutti traduia discursos de l'ayatollah Khomeini i promovia la formació d'una associació Europa-Islam. Sobre les seves simpaties pro-nazis vegeu l'opuscle Art totalitaire, art national-socialiste, Ars, Nantes, s.a. [1991?], s.n. L'obra de Mutti conclou així: "Cercar l'essència, doncs: aquesta és la consigna que resumeix el programa artístic nacional-socialista, un program inspirat per un realisme superior, un sentit absolut de l'existència, un compromís total de la vida" (s.n.).
- 106 "La indispensable eugenesia", Europae, 1 (1979), pp.72-73. Jacques Baugé-Prevost, resident a Montreal, presideix l'anomenat Institut Supérieur des Sciences Psychosomatiques, Biologiques et Raciales creat pel NOE en el congrés celebrat a Barcelona l'any 1969. "Este instituto ha publicado varias obras social-racistas, entre las cuales se hallan las de René Binet, fundador del Nuevo Orden Europeo" (THULE, la cultura de la "otra" Europa, pp. p.190).
- 107 La fama de l'organització cridà l'atenció també dels cercles antifeixistes. En aquest sentit, la mateixa revista CEDADE informava amb satisfacció sobre el protagonisme assolit a nivell europeu en la difusió d'idees nazis: "SOMOS FAMOSOS. En la última ponencia editada por el 'Verfassungsschutz', organización para-estatal que se dedica a vigilar y controlar los pasos políticos en la Alemania Oriental, se dispensa el gran honor a CEDADE

- de ser considerada una de las más peligrosas fuentes de 'propaganda fascista desde el extranjero para alemanes"', CEDADE, 82 (setembre 1978), p.15.
- 108 Entrevista a Ramon Bau (4/XII/1988). En una entrevista feta pel periodista César Liesa a Jorge Mota, aquest -a la pregunta de si existia una violència organitzada per una "internacional negra"- responia que "creo que toda esta violencia proviene, en esencia, de 'Avanguardia Nazionale', però no lo sé. [...] Detrás de todo está Stefano delle Chiaie, jefe de Avanguardia". I continuava afirmant que "con Stefano no tenemos relaciones actuales, estamos separados de él. De Stefano, unos dicen que es un doble agente, otros que es de la CIA". Entrevista publicada a Mundo, 1.950 (3-10/XI/1977), pp.30-31.
- 109 Salvatore Francia a l'any 1977 era un personatge important en els rengles del neofeixisme italià. Segons publicava el reportatge "Feixistes internacionals, estan com a casa seva", arreu, 15 (6/II/1977), Francia fou "un dels principals responsables del grup 'Ordine Nuovo', antic director del periòdic Anno Zero, condemnat a tres anys de presó per 'conspiració política' i acusat d'associació subversiva i de tràfic d'armes pel jutge de Torí Violante, el qual ha arribat a signar cinc ordres de captura contra ell" (p.11).
- 110 L'episodi fou recollit en un article sensacionalista: "Conspiración neonazi. Congreso del 'Nuevo Orden Europeo' en Lyon", Mundo, 1.814 (8-II-1975), pp.26-30. Tot i així, les coses s'arreglaren posteriorment, ja que en una entrevista ja citada feta a Jorge Mota (vegeu la nota 108), aquest afirmava que "hemos tratado con personas muy respetables, como Salvatore Francia, el cual sigue una línea bastante similar a la nuestra y es una persona estupenda" (p.29).
- 111 Sandro Sacucci era també un neofeixista italià exiliat a Espanya i buscat per la policia. L'any 1977 era definit així per la revista arreu ("Feixistes internacionals, estan com a casa seva", 15, 6/II/1977, p.11): "famoso diputado del MSI cercat a Itàlia per tal de ser jutjat per l'assassinat d'un jove comunista durant la darrera campanya electoral [...]. Sacucci ja havia estat empresonat arran la temptativa de cop d'Estat del príncep Borghese -en el que dirigí un comando que va prendre durant algun temps el ministeri de l'interior-, i constituïa un dels principals pivots de l'ala dura del partit". La revista CEDADE, 82 (setembre 1978), reproduïa una carta de Sacucci en la que agraïa els butlletins de CEDADE que havia rebut a la presó i, alhora, criticava durament "el juego de palabras de Almirante y de la Euroderecha" (p.2).
- 112 L'article ja esmentat de la revista arreu (vegeu nota 109) reflecteix la impressió en els mitjans de comunicació de l'existència d'una "trama negra internacional" que tindria la seva base en les activitats dels neofeixistes italians residents a Espanya. Les referències de la premsa espanyola als exiliats italians eren habituals: "Durante el juicio se están haciendo continuas alusiones a España. El proceso de Catanzaro pone de actualidad el tema de las tramas negras y sus ramificaciones internacionales" (Diario de Barcelona, 6/II/1977, p.4); "Atentado al despacho laboralista. Podría ser obra de fascistas italianos" (Mundo Diario, 4/II/1977, p.5) o "Fascistas italianos fueron enviados a España. Su objetivo era hacer 'obra de penetración' en organizaciones como los Guerrilleros de Cristo Rey y Fuerza Nueva" (Mundo Diario, 7/VII/1977, p.7). Sobre els activistes neofeixistes italians a Espanya, és interessant el testimoni de Vincenzo Vinciguerra, Ergastolo per la libertà. Verso la verità sulla strategia della tensione, Arnaud, Florència, 1989, pp.11-26. El testimoni de Vinciguerra és sumament interessant, ja que fou activista del neofeixisme italià, responsable d'un atemptat en el que van morir tres carabinieri a Peteano (Itàlia), que el mateix Vinciguerra descriu en la seva obra (pp.195-200).
- 113 Entrevista a Ramon Bau (3/VIII/1988).
- 114 "Prólogo", El problema judío, volum I, Ediciones Wotan, Barcelona, 1980, p.3.
- 115 Id.
- 116 Joaquín Bochaca, El Gran Mufí de Jerusalén, Ediciones Wotan, Barcelona, 1980 (versió àrab, la castellana és publicada l'any 1982). Amb pròleg d'Antonio Medrano.
- 117 Id., pp.44-45.
- 118 Id., p.46.

- 119 Id.
- 120 Entrevista a Jorge Mota (9/III/1988). Segons Mota, no es va rebre diners dels àrabs, sinó que interessà fer creure que CEDADE tenia el suport d'aquests.
- 121 Mota explicà a l'autor que de llibres de la sèrie "El problema judío" se n'enviaren a cinc-cents adreces seleccionades i únicament el ministre de cultura de l'emirat de Qatar en comprà cinc exemplars i dos-cents cinquanta l'embaixada d'Irak, que foren pagats amb un taló sense fons. Entrevista a Jorge Mota (9/III/1980). Tanmateix, considerem que el testimoni de Bau és més versemblant, ja que per una pura operació de propaganda no té massa sentit editar dos volums en àrab: seria més lògic editar-ne un i analitzar l'acollida que tenia en cercles àrabs abans d'editar-ne un segon.
- 122 Els cartells esmentats reproduïen, en la part superior, una fotografia de dos jueus a Nova York -amb un dibuix del canelobre de set braços al costat- i a la part inferior el dibuix d'un guerriller palestí, amb la fotografia del que sembla un camp palestí de refugiats. La llegenda del cartell és la següent: "LOS JUDÍOS EN SU CIUDAD..." "...LOS PALESTINOS EN LA SUYA". A la part central del cartell, hi ha inserat el següent paràgraf: "Los palestinos deben vivir hacinados en tiendas de campaña mientras la prensa mundial controlada por los judíos defiende a Israel y presenta a sus habitantes como las víctimas ¡Palestina para los palestinos! Todos los que fueron echados de sus hogares deben regresar a ellos, expulsando de allí a los judíos" (cartell sense signar i s.p.i).
- 123 Al-Fatah fou creada l'any 1956 i és una organització integrada en l'Organització per a l'Alliberament de Palestina [OLP]. Sobre el caràcter i la naturalesa de les relacions entre CEDADE i Al-Fatah, sols pot afirmar-se que va existir algun contacte. Ramon Bau, en parlar de l'edició dels llibres "El problema judío" i els contactes que va proporcionar amb el món àrab em digué, simplement, que havien existit relacions amb Al-Fatah i, com a prova, ens mostrà una fotografia d'un guerriller palestí que al seu darrera tenia l'anagrama de l'organització citada. El veritable abast d'aquesta relació resta incògnit.
- 124 Comisión ideológica de CEDADE-Madrid, ¿Qué es CEDADE?, Bausp, Barcelona, 3a. ed. corregida i augmentada, 1978 [1a. ed. juny 1975], p.17.
- 125 El jurament dels militants de CEDADE, segons un carnet que ens fou entregat per Jorge Mota, és el següent: "Te juro a tí, Europa mi Patria, lucha eterna por tu existencia y porque la civilización que de tí ha brotado prevalezca. / Juro que marcharé hacia un Occidente que volverá a ser lo que fué y a cuyo logro me consagro. / Juro que seré siempre fiel a mi raza, la raza de Occidente a cuya unidad dedicaré mi vida. / Juro que tendré siempre presente y honraré la memoria de los camaradas que cayeron por la defensa de nuestros mismos ideales. / Juro que, aunque el destino me ha deparado vivir en una era de vicio y corrupción, de comodidades y placeres, en el seno de sociedades degeneradas y burguesas, donde lo material priva por encima de los valores morales, mi espíritu vivirá lejos de este ambiente y mi cuerpo no será víctima de la podredumbre que nos rodea. / Juro que seré la llama viva de mi antorcha la cual preconiza que el socialismo nacional no se extingue y que donde yo me halle arderá esta llama que anuncia la presencia viva del auténtico socialismo. / Juro que los reveses que el destino me depare en esta empresa no servirán para mermar mi ánimo sino que, por el contrario, fortalecerán mi espíritu. / Pido al Todopoderoso nos conceda a mis camaradas y a mí la victoria de nuestra Revolución Nacional, la derrota para el enemigo de la humanidad y un nuevo amanecer que ha de traernos nuestro nuevo orden. / Si soy fiel a mi juramento y vivo por él hasta la muerte, Dios me conceda su gloria, si abandono mis ideales, que El me de el castigo merecido y me gane en la tierra el desprecio de mis camaradas. JURO". "Juramento del militante", [Carnet de] CEDADE, s.p.i., s.a., pp.24-25. El jurament està escrit en alemany, anglès, castellà i francès.
- 126 ¿Qué es CEDADE?, p.17.
- 127 A desgrat de que en el carnet de militant figura un apartat dedicat a la SJ, en la nova junta directiva de CEDADE no hi figura cap encarregat de la SJ ni s'esmenta en l'opuscle ¿Qué es CEDADE?.
- 128 ¿Qué es CEDADE?, pp.24-25.
- 129 Al Frente va nèixer com una publicació realitzada per CEDADE a Madrid i, posteriorment, es continuà a Barcelona ("CEDADE Madrid", CEDADE, 82, setembre 1978, p.16). Al Frente era inicialment una revista independent del butlletí general de CEDADE, però més endavant -ignorem la data exacta- alguns números de

- CEDADE eren a la vegada els de la publicació del FF de CEDADE: per exemple, el número 61 (agost 75) de CEDADE era, a la vegada, el número 6 de Al Frente, el 65 (desembre 1975) era el 7 de Al Frente. Igual succeí amb la publicació d'un Frente Cultural de CEDADE, que editava el butlletí Thule que -a la vegada- era un número de la revista CEDADE; així el número 56 de CEDADE (gener 1975) era el número 1 de Thule i el número 64 (novembre 1975) de CEDADE el número 2 de Thule.
- 130 ¿Qué es CEDADE?, p.17.
- 131 El primer volum d'Excalibur va aparèixer la primavera de 1984. Sobre el contingut d'aquesta publicació i els números apareguts, vegeu el volum XVI d'aquesta publicació, que reproduïx íntegrament el llibre de Savitri Devi La llama eterna (commemorant el centenari del neixement d'Adolf Hitler l'any 1989) i conté un índex de tots els números apareguts d'aquesta publicació i els temes tractats en cadascun.
- 132 Els "luceros" van desaparèixer de l'emblema de CEDADE molt aviat: en el número 27 del butlletí de CEDADE (juny de 1971) aquests ja no hi eren. La Junta Directiva de 1970 els va eliminar per accentuar el caràcter nacionalsocialista de l'organització.
- 133 ¿Qué es CEDADE?, p.7.
- 134 Quan vam preguntar a Jorge Mota quin era el significat exacte d'aquesta clàusula, aquest explicà que feia referència a la pertinença a organitzacions falangistes, ja que es considerava que la Falange s'havia desvirtuat a partir de l'any 1945 [entrevista a Jorge Mota, 12/IV/1988].
- 135 [Carnet del CEDADE], p.3.
- 136 La consigna "contracorriente" va aparèixer a inicis dels anys setanta probablement. L'any 1972 CEDADE edità un full volant imprès per les dues cares: en una hi havia dibuixat el perfil de dos joves personificadors d'una raça ària i una joventut sana, amb el lema "¡UNETE A CEDADE!"; a l'altra cara hi havia un seguit de dibuixos que contraposaven el que era el model ideal de jove de CEDADE (un jove muntanyenc, un treballador que pensava en assistir a un concert quan acabés la feina, un noi que sortia d'una biblioteca) amb el que era una joventut censurable: un drogaaddicte i alcohòlic, un drogo que a la feina llegia revistes pronogràfiques i un melenut que, amb un llibre d'[Herbert] Marcuse a la mà, obria la porta d'un espectacular vehicle esportiu. A dalt dels dibuixos figurava el lema "CEDADE, la joventut del porvenir"; a baix, una exhortació: "¡Nadad con nosotros contra la corriente!". La consigna, d'ençà aleshores, ha estat un leit-motiv de l'entitat. Així, al número 2 de la publicació Joven Europa, editada per CEDADE (s.a.), a la p.7 hi ha dibuixat un noi atlètic, amb una creu cèltica al jersei, que avança dient "¡con nosotros! contracorriente". Al fons, es veu la silueta d'una multitud. En definitiva, era una consigna que creava la sensació de minoria o d'elit que lluitava contra els valors menyspreables de la societat burgesa.
- 137 L'afirmació del text no pretén negar en absolut la participació de CEDADE en actes de violència. Aquesta s'ha produït i existeixen testimonis d'agressions de CEDADE. En un article de la revista El món dedicat a CEDADE ("CEDADE: la 'catalanització' racista d'uns hitlerians de tota la vida", El món, 9/VII/1982, pp.8-9), l'autor del text -era signat únicament per "E.U."- comentava que "un redactor de El món encara conserva el senyal al front d'un cop de porra que li va etzibar un membre de Cedade l'any 1977, en un acte que tingué lloc a l'Institut Sant Josep de Calasaç", (p.9). El que volem fer palés és que, així com la violència i l'acció directa foren el tret més característic de formacions com el PENS o Fuerza Joven (la secció juvenil de FN), CEDADE ha rebutjat explícitament l'ús de la violència, sols en cas de defensa. La posició de CEDADE queda prou clara amb aquestes paraules de Mota: "Rechazamos de plano las bombas y atentados a librerías, los atentados a personas y las palizas a transeuntes. [...] No somos enemigos de la violencia, ¡al contrario!, si alguien osa destruir nuestros locales y tenemos conocimiento de quien ha sido, no esperaremos a las fuerzas del orden: lo perseguiremos con una única consigna: muerte, ateniéndonos después a las consecuencias" ("Políticos o delincuentes", CEDADE, 62, setembre 1975, p.4.).
- 138 ¿Qué es CEDADE?, p.33. En aquest sentit és també interessant consultar un petit breviari recopilat per José Maria Asensi titulat Ètica revolucionaria, CEDADE, Barcelona, 2a. ed. 1978 [1a. setembre 1978], on parlava de "moral, estilo, raza, nación, religión, familia, tradición, naturaleza, trabajo, arte, disciplina, camaradería, guerra y paz".

- 139 CEDADE fou el primer grup neofeixista espanyol en utilitzar la creu cèltica com a símbol (sobre l'origen de la creu cèltica i els seus significats vegeu l'anex del capítol 1).
- 140 L'anomenada "runa d'Odal" forma part del que hom anomena "alfabet rúnic". El codi de símbols rúnics tenen diversos significats en la ideologia nacionalsocialista. Paul van Tienen, en un article publicat al butlletí editat per CEDADE-Murcia "Runa: símbolo germánico (expresión del alma aria)" (Europa Nacionalrevolucionaria, 2, 1979, s.n.), definia així el significat de la runa d'Odal: Ask (personatge de la mitologia germànica). Primer home. Raça. Herència. Sang i terra. També "Asgard" (llar de deus, indret sagrat. Com veiem, aquest símbol reuneix les essències de la Weltanschauung nacionalsocialista.
- 141 "Normas de uniformidad", ¿Qué es CEDADE?, p.34.
- 142 Xavier Vinader, "Los cachorros del fascismo", Primera Plana, 24 (11-17/VIII/1977), p.5.
- 143 Id.
- 144 Joaquín Bochaca, per exemple, en una entrevista que li feia Jorge Mota publicada a CEDADE, a la qüestió de si es venien molt els llibres escrits per ell, responia "No llevo ningún control sobre este aspecto. Como sabes mi trabajo es desinteresado y no tiene objeto preocuparse de saber el número de ventas" (CEDADE, 150, maig 1987, p.35).
- 145 En el número de la revista CEDADE en homenatge a Winifred Wagner ("Requiem Winifred Wagner", 89, 30/IV/1980, 32 pp.) s'insertava una nota demanant ajuda financera: "La edición de este boletín [...] ha supuesto un gasto inesperado en un momento en que estamos faltos de medios económicos. Aquellos camaradas que deseen colaborar a sufragar los gastos de este boletín con una cantidad mínima de 2.500 Ptas. recibirán como recuerdo alguna carta de la Sra. Winifred Wagner de las que obran en nuestro poder", p.2. Igualment, quan CEDADE organitzà el segon concert wagnerià, no comptà amb el suport de cap entitat financera i fou sufragat únicament per CEDADE; vegeu el llibretó Richard Wagner en català, Commemoració del centenari de Richard Wagner (1813-1883), organitzat per l'Associació wagneriana de treballadors, celebrat el 25/XI/1983 al Casal del Metge, 1983, Barcelona, imprès per Litocolor, p.3.
- 146 Pedro Varela afirmava el novembre de 1977 que "Efectivamente, CEDADE da mucha importancia a la actividad editorial, exactamente la que tiene. No sólo por su efectividad en la difusión ideológica, sino como fuente de ingresos" ("Frente a las críticas, EJEMPLOS", CEDADE, 78, novembre 1977, p.29).
- 147 Vegeu el capítol 7 d'aquesta mateix obra, on es descriu la temptativa d'editar una publicació dedicada a la pagesia, Frente campesino.
- 148 Aquest descompte en l'adquisició de llibres de l'entitat figura en diverses obres editades durant els anys setanta. Vegeu, per exemple, l'última pàgina de la 1a. ed. de Joaquín Bochaca, El enigma capitalista, Ed. Bausp, Barcelona, 1977.
- 149 Entrevista a Ramon Bau (29/IV/1990).
- 150 Vegeu "Agresiones ultras en la universidad", Mundo Diario (8/II/1977), p.28. Hom comentava incidents a la universitat i la realització de pintades "con un molde y representaba un tocino con la hoz y el martillo y un cuchillo de carnicero cortándole la cabeza. En el cuchillo se leían las siglas FSO (Frente Sindicalista Obrero), con la cruz que forma con la O el clásico símbolo ultraderechista [la creu cèltica]", fet que provocà incidents en increpar un grup d'estudiants als membres del FSO, ja que "salieron a rehuir las cadenas, porras y navajas".
- 151 "Libertad para Salvatore Francia y Elio Masagrande, inocentes patriotas víctimas de la democracia" era el text d'una octaveta realitzada pel FSO i signada amb la creu cèltica.
- 152 Entrevista a Ramon Bau (29/IV/1990). Bau comentà que la major part de militants del FSO no feien cap esforç per adaptar-se a les normes d'estil de CEDADE i al final hom els va haver d'expulsar per la seva manca de disciplina.

- 153 Joven Europa, revista de la Juventud Nacional-Revolucionaria CEDADE, Barcelona, s.a. Ignorem la durada i periodicitat del butlletí. En sortiren, com a mínim, quatre exemplars.
- 154 ¿Qué es CEDADE?, pp. 17-19. Pel que fa a la "tercera via" política escollida per CEDADE, aquesta era definida en els termes següents: "Es una tercera via que supera la lucha de clases, e integra los individuos en un común empeño superior; sustituye el allanamiento general hoy tendente a igualar a toda la humanidad eliminando las personalidades fuertes que destaquen sobre los demás, por la firme promoción de los valores artísticos, intelectuales, físicos, humanos, etc; sustituye la concepción clasista de sopesar el valor de la persona por su dinero, posición social, cargo que ocupa o recomendaciones recibidas, midiéndolas ante todo por su valor humano, su carácter, su dedicación y obstinación. Todos sus esfuerzos se dirigen a conseguir que el ombre alcance cimas más altas de existencia que las que actualmente ofrece el mundo burgués demomarkista, oponiéndole un verdadero estado europeo" (¿Qué es CEDADE?, p.27).
- 155 El relleu de la Junta Directiva de 1970 -presidida per Mota- es va produir el "V Dia Nacional" celebrat el 14/X/1978 en el castell d'Orpí. A partir de 1978, la nova junta directiva fou la següent:
President:	Pedro Varela.
Secretari Nacional:	Pedro Pont.
Vicepresident:	José Luis Hernández.
Delegat de CEDADE a Madrid:	Jaime Nuñez.
Cap de Relacions Exteriors:	Joaquín Carrero(*)
Cap de Relacions amb Amèrica Llatina:	Fernando Bueno.
Cap del FF:	Maria José Jimenez.
- (*) segons Ramon Bau, J. Carrero no arribà a exercir el càrrec, que continuà en mans del mateix Bau. La informació sobre la nova junta em fou proporcionada per Ramon Bau [entrevista a Ramon Bau, 29/IV/1990].
- 156 CEDADE y la mujer, en la col·lecció "Cuadernos de formación popular", número 5, Bausp (ediciones patrocinadas por CEDADE), Barcelona, abril 1978, 8 pp.
- 157 Derecho al trabajo ¿liberación de la mujer?, "Cuadernos de formación popular", número 9, Ediciones Bausp (ed. patrocinadas por CEDADE), Barcelona, març 1979, 8 pp.
- 158 CEDADE y la mujer, p.6.
- 159 Id., p.4.
- 160 Id., p.7.
- 161 Derecho al trabajo, p.4.
- 162 Id., p.6.
- 163 Id.
- 164 Id.
- 165 Id., p.9.
- 166 Tele/eXpres, 6/IV/1977, pp.3-4.
- 167 Entrevista a Ramon Bau (29/IV/1990).
- 168 La campanya de control de natalitat realitzada per la Generalitat amb el lema "cap embaràs no desitjat", fou valorada així per CEDADE: "una campanya financiada por la Generalitat a base de carteles, propaganda y reuniones contra el nacimiento de más catalanes y en pro de todo tipo de ataques a la vida: contraceptivos, limitación de hijos, etc. [...] La única riqueza de un país está en sus hombres sanos, pero los marxistas y burgueses solo piensan en fomentar el egoísmo de una vida fácil, cómoda, sin hijos ni responsabilidades./ Lo curioso es que cuando se les propone la esterilización de enfermos hereditarios, subnormales, degenerados, etc.,

- entonces ponen el grito en el cielo. ¿Sólo quieren hijos las familias taradas?" ("Aniquilan Cataluña", CEDADE, 92, desembre 1980, p.7).
- 169 "Diari d'una nena", tríptic editat per CEDADE (s.p.i.). El text havia estat publicat ja en castellà a la revista Erika, volum 2 (febrer 1978), on hi havia la versió anglesa "Diary of the unborn", signada per "UNITED KLANS OF AMERICA, INC. KNIGHTS OF THE KU KLUX KLAN, Miamitown, Ohio" a les pp.15-16, juntament amb una traducció castellana ("Diario de un recién nacido que no llegó a nacer", pp.56-57).
- 170 Id.
- 171 Id.
- 172 "Normas de estilo", ¿Qué es CEDADE?, p.33.
- 173 Juan Rómulo -cap de la Sección de Acción Ecológica CEDADE-Valencia- va escriure l'únic text que coneixem que es podria prendre com un programa d'actuació nacionalsocialista en el camp ecològic; "¡REVOLUCION ECOLOGICA!", CEDADE, 78 (novembre 1977), p.5.
- 174 En l'article citat de J. Rómulo es describia L'Abet Negre [sic] com "órgano de lucha ecológica y montañera de CEDADE Cataluña". Però el cert és que no va aparèixer cap altra menció d'aquesta organització ecològica en la publicació.
- 175 Manifest de l'"Avet Negre" editat en un full volant sense signar, de lletres vermelles sobre fons blanc (s.a., s.p.i.).
- 176 Ramon Bau, "Energía Nuclear. Iniciación al problema nuclear", CEDADE, 90 (agost 1980), p.53.
- 177 Javier Nicolás, "¿Nucleares? Sí, gracias", CEDADE, 91 (novembre 1980), pp.16-17. Entrevista de Javier Nicolás a "D. Enrique Granados, Jefe de la Secretaría Técnica del Departamento de Construcción y Producción Nuclear, responsable de la información Nuclear de FECSA". Es volia conèixer també l'opinió del Comité Antinuclear de Catalunya [CANC], però aquest es negà a contestar l'entrevista.
- 178 Vegeu l'opuscle editat per Jorge Mota (amb el pseudònim de Jorge Mora), Manifiesto a favor de los animales, Ediciones de Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1979, 128 pp. Ja a la dècada dels anys vuitanta, es va publicar un llibre de Joaquín Bochaca contra la vivisecció: Joaquín Bochaca, La vivisección crimen inútil, Nothung, Barcelona, 1986, 160 pp.
- 179 Adhesiu editat per l'Associació Wagneriana de Treballadors [AWT] amb motiu del segon concert wagnerià en català l'any 1983. Reprodueix una escenografia de Josep Mestres i Cabanes de l'acte III de La Walkiria.
- 180 Dr. Robert: Nacionalista Català, L'allau. Full d'informació popular CEDADE-Catalunya, 8, Edicions Bausp, gener 1979, 13 pp.
- 181 Vegeu Toni Rodríguez i Pujol, La sociedad civil catalana, La Vanguardia, Barcelona, s.a., pp.20-21.
- 182 Gran Enciclopèdia Catalana, vol. 2, Barcelona, 1970, p.630.
- 183 Pulls wagnerians, Any I, Segona època, 6 (Novembre 1983), p.7.
- 184 Concert wagnerià. Organitzat per l'Associació Wagneriana de Treballadors, CEDADE, Barcelona, 1978, pp.2-3.
- 185 A CEDADE, 84 (febrer 1979), p.35, hom explicà que "La prensa burguesa con su habitual tendenciosidad titularon 'los ultras reivindican a Wagner', pretendiendo dar un carácter político al acto (buscando su prohibición)".
- 186 Entrevista a Ramon Bau (29/IV/1990).

- 187 Wagneriana ha estat la publicació més important dedicada a Wagner de les editades per CEDADE. Eren petits volums on s'aplegaven estudis diversos sobre Wagner, reproduint articles de l'Alemanya nacionalsocialista dels anys trenta. El primer número de la publicació aparegué l'any 1976, publicat per Ediciones Bausp, Barcelona, escrit per Jorge Mota i dedicat a "Wagner y el Nacionalsocialismo".
- 188 Ignorem l'any exacte que es començà a publicar Nothung, Boletín de Pensamiento Wagneriano, però -a diferència de l'anterior (Wagneriana), va tenir molta més continuïtat. El desembre de 1985 va aparèixer el número 45 i el 1989 encara continuava publicant-se.
- 189 El tito sagrado. Boletín de la Asociación Siegfried-wagneriana, 1 (setembre 1983), Barcelona [amb seu al carrer Carroz, número 40], 8 pp. La publicació volia donar a conèixer l'obra del fill de Wagner, Siegfried. A l'editorial, Javier Nicolás reivindicava l'obra de Siegfried Wagner, ja que -segons Nicolás- havia estat injustament valorada: "La fama y la calidad de estos dos colosos musicales [Richard Wagner i Franz Listz, el pare i l'avi respectivament de Siegfried] [...] ensombreció para siempre su futuro" (p.2). Ignorem la continuïtat d'aquesta associació.
- 190 Les Hojas wagnerianas van ser una publicació realitzada per Antonio Medrano, membre fundador de CEDADE a Madrid, sols se'n van publicar quatre números. La informació procedeix d'una nota biogràfica de Medrano publicada en el primer volum de la revista musical Monsalvat, on Medrano constava com a col·laborador.
- 191 Ignorem la data exacta de l'aparició dels Fuils Wagnerians, ja que sols hem aconseguit l'exemplar esmentat a la nota 183. En tot cas, sembla que CEDADE Barcelona recollí la iniciativa de Medrano a Madrid, en la nova etapa de recuperació del wagnerianisme català.
- 192 Les obres van ser traduïdes per José Maria García Martínez i editades per Ediciones Nothung, l'any 1983, amb pròlegs de Jorge Mota, en una col·lecció anomenada "Dramas wagnerianos". En un díptic de propaganda sobre obra wagneriana distribuïda per CEDADE, hom afirmava que "aunque la edición es en ciclostil, se trata de la única obra en España donde puedan encontrarse los temas musicales, así como la única adaptada a la música".
- 193 Jorge Mota, Richard Wagner y el teatro clásico español, Ediciones Huguin, 1983, Barcelona, 161 pp.
- 194 Vegeu, entre molts d'altres: Eva Muns, "Wagner, un arte para el pueblo", CEDADE, 80 (maig 1978), pp.10-11; Gregorio Domenech, "Wagner músico del porvenir", CEDADE, 94 (febrer 1981), pp.21-24; és especialment interessant el número 114 de CEDADE (febrer 1983) dedicat íntegrament al centenari de la mort de Richard Wagner, amb una síntesi de la cosmovisió wagneriana de CEDADE a l'article de Pedro Varela "Wagner, Hitler y CEDADE", pp.3-4.
- 195 CEDADE, 89 (30/IV/1980), número dedicat a la memòria de Winifred Wagner, p.16.
- 196 Richard Wagner en català. Commemoració del centenari de Richard Wagner (1813-1883), organitzat per l'Associació Wagneriana de Treballadors, celebrat el 25/XI/1983 al Casal del Metge, 1983, Barcelona, imprès per Litocolor, 26 pp.
- 197 Monsalvat. Revista wagneriana y de informació musical és el títol inicial de la revista, quan aparegué el primer número el desembre de 1973. A partir del número 101 (gener 1983) es fusionà amb Monsalvat Danza per convertir-se en Monsalvat: danza, música y ópera, canviant el seu format.
- 198 El mateix Jorge Mota, en una entrevista [9/III/1988] ens comentà que si deixés la seva militància política per dedicar-se a l'estudi del wagnerianisme, gaudiria d'un cert reconeixement social, donat el seu coneixement de l'obra de Wagner.
- 199 Una mostra de la manca de preocupació per la formació ideològica en l'extrema dreta és el cas de FN. Segons el Colectivo Flamel (Fuerza Nueva, vida y muerte de un partido), "Nunca en F/N existieron programas, documentos doctrinarios o manifiestos ideológicos. Solamente, en los inicios, se publicó un manifiesto de escasa garra y poco contenido que hizo las veces de manifiesto tras la legalización del partido" (s.n.).
- 200 Varis autors, THULE. La cultura de la "otra" Europa, Bausp, Barcelona, 1979, 202 pp.

- 201 Sobre les tesis de la Nova Dreta i la seva difusió a Espanya, vegeu el capítol 11 d'aquesta obra ("Els intents de difondre la Nova Dreta a Espanya").
- 202 Sobre Ordre Nouveau, vegeu Joseph Algazy, L'extrême-droite en France (1965 à 1984), L'Harmattan, Paris, 1989, pp.88-115. Vegeu també l'obra La droite en mouvements nationaux et nationalistes, Paris, Vâstra, pp.63-99.
- 203 Sobre Ordine Nuovo, vegeu E. Cadena, La ofensiva, pp.80-81. Sobre la ideologia d'Ordine Nuovo vegeu l'al·legat del cap d'Ordine Nuovo, Clemente Graziani Represión democrática (juicio contra 'Ordine Nuovo' en Italia), Huguin-CEDADE, Barcelona, 1983, 48 pp.
- 204 El Martillo. La cultura al poder, Ediciones Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1 (octubre 1977). La revista era dirigida per J. M. Infiesta (Armando Sánchez Oliva figurava com director periodista). Considerem interessant assenyalar que la portada del primer número de la revista El Martillo reproduïa un cartell del Tercer Reich adreçat als treballadors i que hom pot trobar reproduït a la revista CEDADE, 88 (30/1/1980).
- 205 "La CEDADE", Article 31, 7 (abril 1985), pp.13-14.
- 206 Id., p.14.
- 207 A CEDADE, 72 (agost 1976), a la pàgina 19 apareix un anunci de "SARMATA, distribuïdora del llibre nacionalista", amb el següent text: "Más de 800 títulos seleccionados. Una distribuïdora que tiende a formar políticamente al lector. Una distribuïdora que responde a una concepción del mundo totalmente opuesta a la que informa al resto de editoriales. La única organización que estudia el contenido de todas las obras del catálogo y las selecciona con riguroso criterio ideológico, antes de presentarlas al público español. EL CONOCIMIENTO HACE LIBRE".
La distribuïdora no era de CEDADE sinó d'una persona vinculada al món de l'extrema dreta. Sarmata ha estat un intent més de crear distribuïdores neofeixistes, com Aztlán, creada per Antonio Medrano i José García (vegeu CEDADE, 82, setembre 1978, p.16).
- 208 "La CEDADE", Article 31, 7 (abril 1985), p.14.
- 209 Vegeu el capítol 2 d'aquesta obra.
- 210 Joaquín Bochaca ha publicat una biografia de Raimon Casellas (Raimon Casellas, Edicions Nou Art Thor, Barcelona, 1981, 32 pp).
- 211 Juan Massana, "Antón Bruckner. La música de la fe", Monsalvat, VI (maig 1974).
- 212 Antonio Medrano, "Viaje al mundo del medioevo", Monsalvat, V (abril 1974), pp. 640-647.
- 213 Bartomeu Puiggrós, Les muntanyes que vaig estimar. Records d'un muntanyenc caigut, Edicions Nou Art Thor, Barcelona, 222 pp.
- 214 José Maria Asensi, El tiburón, ese viejo desconocido, Edicions de Nou Art Thor, Barcelona, 80 pp.
- 215 Jacques Baugé-Prevost, La medicina natural, Ediciones de Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1981, 64 pp.
- 216 Jacques de Mahieu, El imperio vikingo de Tiahunacu (América antes de Colón), Ediciones de Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1985, 190 pp.
- 217 Monsalvat conserva alguns trets del wagnerianisme de CEDADE, ja que la direcció honorària era de Winifred Wagner. D'altra banda, inicialment, hi van col·laborar wagnerians represaliats per la seva afiliació nacionalsocialista, com Zdenko von Kraft (vegeu l'article de Zdenko von Kraft, "Winifred Wagner", Monsalvat, VIII, juliol-agost 1974, pp.640-647). Seria, però, un greu error confondre la revista musical amb una publicació del grup nacionalsocialista o de caràcter neonazi.
- 218 J. M. Infiesta, Arno Breker, el Miguel Angel del siglo XX, Ediciones de Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1982 (2a.

- ed.). L'edició és en castellà, francès, italià i alemany, 104 pp.
- 219 J. M. Infiesta, *¿Artistas o filisteos?*, Ediciones de Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1976, 158 pp.
- 220 Sobre les idees de J. M. Infiesta a inicis dels anys vuitanta és interessant llegir el seu llibre Contra la moral del esclavo. Ideas para despertar a mis contemporaneos, combatir su cultura, enterrar sus ciudades y volverlos a la naturaleza, Ediciones de Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1980, 75 pp. L'obra és un conjunt de màximes d'Infiesta que contenen la seva cosmovisió estructurada en els següents apartats: "1. Contra los demás; 2. Contra tí mismo; 3. Contra la felicidad; 4. Contra la lógica; 5. Contra la ciudad; 6. Contra la vulgaridad; 7. Contra la política; 8. Contra la igualdad; 9. Contra el mundo moderno; 10. Por un retorno a la Naturaleza; 11. Mi religión".
- 221 El Martillo, 1 (octubre 1977), pp. 3-4.
- 222 Id.
- 223 Aquest era l'epígraf que figurava sota el títol a l'interior de la revista. En l'editorial del darrer número ("Nuestro último número", El Martillo, 5, febrer 1978, p.3), hom explicà així el significat d'aquest epígraf: "queríamos hacer ver que el sentimiento del arte, la vivencia de la cultura, es global y que debe manifestarse en una sensibilización por todo lo que sea expresividad humana. Queríamos demostrar que la división de la cultura en partes responde a unas necesidades burguesas de consumo con las que no estamos conformes, queríamos demostrar que esa parcelización no es sino hacer digerible una cultura a una enorme clase burguesa (burguesía como concepción del mundo, no sólo como clase social) para la cual el arte es un lujo íntimamente innecesario pero conveniente por lo que 'viste'. La cultura es, para nosotros, [...] un todo que responde, a través de sus múltiples demostraciones, a una misma concepción del mundo, y como tal debe abarcar la totalidad de la expresividad humana".
- 224 El llistat de col·laboradors que figurava en el primer número era el següent: Pilar Álvarez, Enrique Azcoaga, Maurice Bardèche, Juan Bassegoda, Jacques Baugé-Prevost, Javier de Bengoechea, Joaquín Bochaca, Maurizio Cabona, Joaquín Calvo Sotelo, Marcelo Cervelló, Noel Clarasó, Francisco Elías de Tejada, Antonio Fernández-Cid, Leo Fremgen, Julio García de Durango, Antonio García Martínez, José María Garrut, Willy d'Haeyer, Abdel Halim Redwi, Alfred Hering-Aribach, Vintila Horia, Maria Infiesta, José Luís Jérez, Rurik de Kotzebue, Horst Ludwig, Jacques de Mahieu, Julio Manegat, Ferran Monegal, Carlos Murciano, Claudio Mutti, Erich Nietsch, Julián Peña, Juan Pedro Quiñonero, Luis Racionero, Pino Rauti, Rafael Santos Torroella, Miguel Saperas, Luis Torrents, José Tarín-Iglesias, Juan Tena; Carlos Barba en la secció de cinema; Jaime Socias Palau i Antonio García de Diego en la d'art i exposicions; Jaime Aguilar Hornos en la de teatre; Ernesto Milá i José Llacuna en la de llibres; José-Luís Sotoca i Jesús García Pérez en la de música i concerts. Armando Sánchez Oliva figura com a director periodista en el primer número; Antonio García de Diego ho serà a partir del segon.
- 225 Sobre el NOE, vegeu el capítol 1 d'aquesta obra. Sobre l'institut esmentat, dirigit per Jacques Baugé-Prevost, aquest fou creat en el desè congrés del NOE, celebrat a Barcelona l'any 1969 i organitzat per CEDADE. La seva creació fou anunciada al butlletí de CEDADE: "Creación de un Instituto Superior de Ciencias", Boletín, 19 (octubre 1969), p.2.
- 226 Vegeu Equipo F.N. de Barcelona, "Fuerza Nueva-Barcelona. Conferencia del Doctor Rurik de Kotzebue", Fuerza Nueva, 493 (19/VI/1976); "Rurik de Kotzebue: Rusia nacional y la URSS" [conferència a l'aula de FN], Fuerza Nueva, 567 (19/XI/1977), p.33. En la presentació, Rurik de Kotzebue destacà la seva voluntat de lluitar contra "el poder satánico" que -segons aquest- s'havia apoderat de la Unió Soviètica.
- 227 Vegeu l'article de Willy d'Haeyer "Flandes por un nuevo orden", CEDADE, 85 (març 1979), pp.17-18.
- 228 Vegeu una entrevista de J. L. Jerez Riesco a l'escultor Arno Breker per la revista Fuerza Nueva: "Entrevista con Arno Breker. 'Cincelando la cultura'", Fuerza Nueva, 449 (16/VIII/1975). En un reportatge de Fuerza Nueva titulat "La Europa que nos quiere", Fuerza Nueva, 459 (25/X/1975) Jerez Riesco (com a representant de FN) apareixia en una fotografia (p.9) al costat d'Adriano Tilgher -secretari nacional d'Avanguardia Nazionale [AN]- en un acte organitzat per AN a Reggio Calabria (Itàlia).
- 229 Sobre Claudio Mutti, vegeu la nota 105.

- 230 Armando Sánchez Oliva havia estat assistent del desé congrés del NOE (Barcelona, 1969), havia signat la petició de llibertat de Rudolf Hess de la campanya de CEDADE. L'estiu de 1969, el Boletín de CEDADE (17, juliol-agost 1969) anunciava que Sánchez Oliva havia organitzat una missa a Múrcia "por el alma del general Luburich" (p.14). Hom pot veure també una col.laboració de Sánchez Oliva a Fuerza Nueva: Armando Sánchez Oliva: "13 de Julio de 1936", Fuerza Nueva, 444 (12/VII/1975), pp.20-23.
- 231 José García, "congrés de Cultura Catalana", El Martillo, 4 (gener 1978), p.9.
- 232 "Musikaste, música en el país vasco", Id., p.15.
- 233 L'exaltació de l'art figuratiu davant l'art abstracte és un tema recurrent en la revista. Les crítiques contra Joan Miró ("Joan Miró, también Tàpies", El Martillo, 3, desembre 1977, p.6) o el dadaisme (J. M. Infiesta, "DADA signo de su época", El Martillo, 1, octubre 1977, pp.7-9), en són alguns exemples. Sobre les idees artístiques de J. M. Infiesta vegeu ¿Artistas o filisteos?.
- 234 Vegeu els articles dedicats a Joaquín Sorolla (J. Socías Palau, "Joaquín Sorolla", El Martillo, 3, desembre 1977, pp.19-20) o a Caspar David Friedrich (Maria Infiesta, "Caspar David Friedrich, su pintura fue un diálogo con Dios", El Martillo, pp.12-14).
- 235 Vegeu la sèrie d'articles publicada amb el títol de "Artistas catalanes en París" als diversos números de la revista.
- 236 Vegeu especialment El Martillo, 5 (febrer 1978), que dedica la portada a la pornografia i l'article de Alejandro Perales y Begoña del Pueyo, "El erotismo en la cultura española", pp.20-23.
- 237 Maria Infiesta, "Algunas ideas en torno a la mujer", El Martillo, 4 (gener 1978), pp.20-22.
- 238 Joaquín Bochaca, "El liberalismo", El Martillo, 1 (octubre 1977), pp.20-24.
- 239 "Entrevista. El conflicto sudafricano visto por el doctor Barnard", Id., pp.7-9.
- 240 "Editorial. Nuestro último número", El Martillo, 5 (febrer 1978), p.3.
- 241 Els col.laboradors reals van ser: J. Aguilar Hornos, Arrate Sanmartin; Carlos Barba, Juan Bassegoda Nonell, Joaquín Bochaca Oriol, Joaquín, Eduardo Camacho, Marcelo Cervelló, Noel Clarasó, Leopoldo de Luís, Jacques de Mahieu, Willy d'Haeyer, Sergio G. Bermejo, Antonio García de Diego, J. García de Durango, Carmen Gacía Moya, Jesús García Pérez, José Manuel Infiesta, Maria Infiesta, José Llacuna, Màrius Llegei, Julio Manegat, Ernesto Milá, Carlos Murciano, Antonio Sáez, Jaime Socías Palau, José Luís Sotoca, P. Vila, "Hildebrando" i "Mutka".
Els noms poden proporcionar una idea de les notables absències que van haver-hi respecte als col.laboradors inicials i, alhora, indicar el pluralisme que podia respirar la publicació, ja que la col.laboració a la publicació no pressuposava una identificació ideològica amb idees neofeixistes o, ni tan sols, dels postulats de la Nova Dreta.
- 242 En el llistat de col.laboradors del darrer número (febrer 1978, p.3) manquen els noms següents: Luís Racionero, Pilar Álvarez, Enrique Azcoaga, Joaquín Calvo Sotelo, Marcelo Cervelló, Ferran Monegal, Juan Pedro Saperas i Ernesto Milá.

CAPÍTOL 6. DEL NAZISME ESPANYOLISTA AL CATALANISME NACIONALSOCIALISTA (1978-1980)

I. EL VIRATGE CATALANISTA D'UN CERCLE NEONAZI ESPANYOLISTA

Entre els anys 1978 i 1980, CEDADE va endegar un procés de catalanització de la pròpia entitat que va contribuir a accentuar el distanciament que la separava de la resta de les forces d'extrema dreta, tant d'aquelles considerades reaccionàries, com de les que s'autodefinien "nacional-revolucionàries". La catalanització de CEDADE es produí, d'una banda, en un context polític caracteritzat a Catalunya per una reivindicació unànim de l'autonomia -l'onze de setembre de 1977 tingué lloc l'espectacular manifestació d'un milió i mig de persones reivindicant l'estatut- i, d'altra banda, per una clara hegemonia de les forces d'esquerra i marxistes (a les eleccions generals de 1977, el Partit dels Socialistes de Catalunya [PSC] i el Partit Socialista Unificat de Catalunya [PSUC] van obtenir, en conjunt, el 46,6% dels vots emesos a Catalunya). En aquesta conjuntura, CEDADE optà per manifestar la seva adhesió a una "Europa de les ètnies" esbossada per les SS hitlerianes als anys quaranta.¹ CEDADE realitzà aleshores propaganda en favor de suposades peculiaritats "ètniques" de les diferents regions de l'Estat espanyol, alhora que defugia el tractament polític de la qüestió nacional, tot rebutjant solucions polítiques com els estatuts d'autonomia.

L'any 1978 la direcció de CEDADE va crear a Catalunya un Partit NacionalSocialista Català [PNSC] i arribà a reivindicar -utilitzant fórmules calculadament ambigües- la unitat dels Països Catalans. Però aquesta línia política generà diverses contradiccions ideològiques en el si de CEDADE, en formular consignes etnistes i regionalistes difícilment assumibles per una base militant procedent majoritàriament de l'extrema dreta espanyola. Per tal d'obviar aquestes contradiccions, CEDADE va presentar aquest conflicte com una qüestió secundària en el marc d'un projecte d'abast molt més gran: la construcció d'una Europa unida. En aquest capítol estudiem la posició de l'extrema dreta espanyola en relació a la qüestió nacional a Catalunya. Analitzem també el caràcter de les manifestacions

catalanistes de CEDADE, observant com obeïen a interessos polítics tàctics i no responien a reformulacions ideològiques substancials. Finalment, exposem les contradiccions internes que van aparèixer en l'organització com a conseqüència d'aquest viratge tàctic. Volem destacar una vegada més que els textos que hem reproduït, especialment els de propaganda nacionalsocialista en català, presenten nombrosos errors ortogràfics que es troben a les fonts originals.

II. L'EXTREMA DRETA I LA QÜESTIÓ NACIONAL A CATALUNYA

A grans trets, la presa de posició de l'extrema dreta davant el fet nacional durant aquest període no va suposar l'aparició d'elements nous en el discurs centralista i unitarista tradicional. Aquest discurs contemplava les reivindicacions d'autonomia política o de reconeixement d'una identitat cultural pròpia de les anomenades "nacions històriques" com la manifestació d'un separatisme que atemptava contra la unitat de l'estat. Tot i això, és important d'assenyalar l'existència de posicions diverses davant la qüestió nacional, que podríem agrupar en dues argumentacions diferents.

Per un costat, hi havia qui veia l'actuació soterrada del comunisme rera les manifestacions catalanistes, i que, a més, considerava el reconeixement de la identitat cultural catalana o la concessió d'autonomia política com un atemptat a la integritat territorial d'Espanya. Aquesta era la tesi de FN, Falange Española de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista [FE de las JONS] i, en general, dels sectors més immobilistes i nostàlgics del franquisme, que concebien les reivindicacions catalanistes com una expressió més d'un complot permanent adreçat a la destrucció d'Espanya. Per altre costat, hi havia qui reivindicava les institucions catalanes anteriors a la instauració de la monarquia borbònica del segle XVIII, tot considerant-les una forma de govern orgànic i tradicional, oposant-se a la Generalitat i l'autonomia que reclamaven els partits progressistes i democràtics. CEDADE coincidiria en part amb aquesta posició, adoptada pel Frente Nacional de la Juventud [FNJ] i Falange Española de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista Auténtica [FE de las JONS (A)], més coneguda com

FEA]; en termes generals, era la posició de les formacions que -al contrari de les anteriors- s'autodefiniren com a "nacional-revolucionàries" i assajaren de convertir-se en formacions neofeixistes avanguardistes, alineades amb d'altres grups europeus similars -com en el cas de CEDADE o el FNJ- o bé manifestaren un sorprenent radicalisme esquerrà, com FE de las JONS (A), que se situà entre les forces de l'oposició democràtica.^{1bis} En síntesi, es tractava de marcar distàncies en el si de l'extrema dreta entre dos tipus de formacions que es movien a partir de paràmetres ideològics boirosament definits: aquelles que pretenien agrupar els sectors ultradretans i nostàlgics del franquisme, caracteritzats per la seva aferrissada oposició al sistema democràtic des d'una posició immobiliària (FN en seria el cas més il·lustratiu) i els grups que pretenien adreçar-se a sectors juvenils, oferint un projecte revolucionari alternatiu al de l'esquerra marxista, però mancat de concreció ideològica i situat en unes coordenades molt properes a la "tercera via" mai definida. Tanmateix, volem remarcar que és difícil delimitar opcions ideològiques davant la manca d'estratègies definides i, fins i tot, de programes o consignes conjunturals. Així, doncs, preferim limitar-nos a assenyalar l'existència d'aquestes dues tendències -una ultradreta tradicional i nostàlgica dels "valors del 18 de juliol" i notablement immobiliària i un neofeixisme avanguardista i paneuropeista, que s'autodefinia com a "nacional-revolucionari".

El reconeixement de la identitat nacional catalana, un atemptat a la integritat de l'Espanya

A la presentació pública de FN a Catalunya, el novembre de 1976, el president de la junta regional va afirmar que "El separatismo empieza por el autonomismo y continua con una escalada muy difícil de parar".² Les manifestacions de FN sobre el tema no es van apartar mai d'aquesta tesi, i Blas Piñar definí "el separatisme" com un càncer (juntament amb la lluita de classes i el marxisme) que rossegava Espanya i l'abocava a la seva destrucció.³ Quan va tenir lloc el referèndum sobre l'estatut d'autonomia de Catalunya (25/X/1979), el cap de la junta provincial del partit a Barcelona

al·legà que "la autonomía promueve la disolución del Estado nacional, ya que le da una representación vacía y que puede llevar a la ruptura de la unidad de la nación".⁴ A més, va fer unes peculiars distincions administratives en explicar que "autonomía no es lo mismo que autarquía -sistema norteamericano-, ya que la autonomía desgaja parte de la capacidad legislativa del Estado",⁵ acabant per propugnar una solució alternativa singular: "Fuerza Nueva no se opone a la constitución de 'Cartas Regionales', unas autonomías de carácter social"⁶ sense contingut definit, perquè, tal i com comentaven ex-militants de FN, "Se hablaba de descentralización del Estado, pero eso era hablar por hablar en un momento en que todos los partidos hablaban de lo mismo".⁷ En aquest sentit, resulta prou reveladora la propaganda del partit, molt gràfica i simple: adhesius amb el mapa d'Espanya esquenat per les autonomies⁸ o fulls volants que denunciaven les forces ocultes del marxisme rera el separatisme, com una octaveta de Fuerza Joven [FJ] convidant a assistir al "Día de las Fuerzas Armadas", que reproduïm a tall d'exemple:

Catalanes patriotas:

No toleraremos por más tiempo las maniobras que pretenden llevarnos a un catalanismo como primer paso hacia el SEPARATISMO. El separatismo quiere no sólo una España ROTA sino también una España ROJA. Todos los grupos separatistas son manejados por los comunistas profesionales del terror y de la subversión. Quieren que Cataluña deje de ser una región española para que se convierta en un país satélite de Moscú.

Por Cataluña...

Por la unidad de la civilización española...

Por la UNIDAD de España...

¡CONTRA EL SEPARATISMO ENCUBIERTO O DECLARADO!

ACUDAMOS TODOS EL PROXIMO DOMINGO A MANIFESTAR NUESTRA ADHESION Y CONFIANZA AL EJERCITO, POLICIA Y GUARDIA Y CIVIL PRESENCIANDO -Y APLAUDIENDO- EL DESFILE DE TROPAS.

Desde el viernes engalanemos nuestros balcones con la Bandera Nacional.

¡VIVA FRANCO!

¡VIVA EL EJERCITO!

¡ARRIBA ESPAÑA!

¡VISCA ESPANYA!"⁹

Aquesta tesi sobre la natura complotista dels moviments nacionalistes va arribar al paroxisme en opuscles com el Diccionario de la ultraderecha,¹⁰ escrit per Alberto Royuela.¹¹ L'obra realitzava una extensa anàlisi del catalanisme sota el significatiu epígraf "La nueva táctica comunista en el caso

de Catalunya",¹² on -utilitzant la "fraseologia falsificant" del "búnker" (a la qual ja ens hem referit anteriorment)-¹³ per un procés d'inversió, els catalanistes eren considerats com els veritables "ultres". Segons Royuela, existiria una anomenada "ultracultura catalana", que pretenia "la manipulació de unas cuantas formas culturales artificiosamente seleccionadas y separadas del entorno cultural completo, como instrumentos políticos y elementos de acción dialéctica para la destrucción de la propia cultura y la destrucción de la unidad cultural superior".¹⁴ Royuela parlava de l'"ultra Macià",¹⁵ "el ultra monárquico Companys"¹⁶ i considerava Prat de la Riba com "el ultra más significado del capitalismo catalán", valorant la seva actuació política de manera irreal: "Ha sido el más activo, disolvente y eficaz demagogo que ha destruido la unidad moral de Catalunya, que ha originado no sólo la Lliga, sino toda la deletérea devastación de la Esquerra, hasta las locuras separatistas de las alianzas con la FAI [Federación Anarquista Ibérica] y con el PSUC hasta convertir a Catalunya en colonia soviética. Prat de la Riba era un gran embustero que engañaba siempre para salirse con la suya".¹⁷

La conclusió de l'anàlisi de Royuela era la següent:

Ver en el catalanismo actual un simple movimiento cultural o autonomista, controlable con medidas administrativas de gobierno, o una reacción frente al centralismo, supone un desconocimiento completo de los términos del problema. Lo que hoy se ventila dentro del catalanismo está marcado por una ideología antiespañola y militante que tiene su raíz profunda en un plan general del comunismo. [...] Hoy el catalanismo, [...], está al servicio de la táctica y subversión comunista y trabajan objetivamente en la misma línea.¹⁸

Emprant aquestes pautes d'anàlisi, Royuela considerava evident la inspiració forània del moviment nacionalista basc: "Sabino Arana ha tenido el apoyo disimulado del capitalismo inglés, molesto por las dificultades presentadas en su contrabando a través del enclave colonial de Gibraltar. El dinero inglés ha encendido con más virulencia el odio marxista". La prova era clara: "La bandera separatista de ETA, [...], es copia exacta de la bandera inglesa con una ligera mutación de colores",¹⁹ de manera que ETA "Es una punta de lanza 'ultra' contra España cuyo mango se maneja desde Londres, París y Moscú".²⁰ Les tesis de Royuela exemplificaven la visió complotista que l'extrema dreta tenia del nacionalisme.

La major part dels grups d'extrema dreta reaccionària van adoptar posicions properes a la visió complotista de les manifestacions catalanistes, o bé tesis similars a les de FN.²¹ El cas de FE de las JONS²² resulta prou il·lustratiu; en el segon punt del seu programa, "F.E. de las J.O.N.S. rechaza la existencia de nacionalidades dentro de España y condena cualquier forma de separatismo, sin perjuicio de reconocer la necesidad de descentralizar la Administración del Estado a escala comarcal, provincial y regional".²³

A la recerca d'unes institucions de govern orgàniques i tradicionals

Si aquesta era la tesi de l'extrema dreta immobiliària sobre el fet nacional, els sectors anomenats "nacional-revolucionaris" defensaven una argumentació alternativa, fonamentada en el respecte de les institucions tradicionals catalanes, però en un sentit que les allunyava de qualsevol vell·leïtat separatista i en uns termes substancialment diferents als preconitzats per les forces democràtiques i els partits d'esquerra. Catalunya era contemplada com una comunitat amb institucions de govern tradicionals i orgàniques -el record i significat de les quals havia estat tergiversat per l'esquerra i els interessos nacionalistes- integrant de l'Estat espanyol. L'exposició més elaborada d'aquesta posició la realitzà el Frente Nacional de la Juventud [FNJ]. El FNJ va néixer arran d'una escissió de FN que va tenir lloc l'any 1977 a Barcelona, sota el lideratge de Ramon Graells Bofill²⁴ i Ernesto Milá;²⁵ aquest grup s'autodefinia com una força política extraparlamentària i (com CEDADE) nacional-revolucionària.²⁶

El FNJ s'esforçà per distanciar-se de FN, i assajà un plantejament del fet nacional diferent al del partit de Blas Piñar, tot cercant una sortida a l'atzucac polític que suposava l'oposició a ultrança a qualsevol concessió de descentralització o al reconeixement d'una identitat cultural pròpia. Milá explicava així els objectius que perseguien les tesis del FNJ: "Hasta ese momento todo se reducía a un puro negativismo: autonomías no, descentralización pero dentro de un orden, es decir, un

programa irrealista y que no podía oponerse a la irreversible implantación de los hechos autonómicos: había que coger al toro por los cuernos y darle la vuelta al tema, conseguir que el planteamiento a adoptar estuviera en condiciones de defender a la nación histórica (España) y de responder a las exigencias de los tiempos nuevos (descentralización) dentro de un nuevo marco de Estado y de un nuevo diseño social".²⁷ D'aquesta manera, el FNJ dedicà un número de la seva publicació, Patria y Libertad,²⁸ a analitzar la qüestió nacional la vigília de l'onze de setembre de 1978. El FNJ, en un article titulat "Los hombres del once de septiembre de 1.714",²⁹ realitzava una interessant distinció entre la revolta dels segadors de 1640 -que condemnava- i la defensa de la ciutat contra les forces de la monarquia borbònica el 1714, que era reivindicada com una manifestació de defensa de l'espanyolitat de Catalunya. Així ho argumentava l'òrgan del FNJ:

Los del Corpus de Sangre fueron un tumulto, una revuelta que culminó con el asesinato vil y cobarde del Virrey del Principado por una multitud, la Generalidad de Pau Claris tan solo supo, para defender sus posturas, ceder Cataluña a una monarquía, la borbónica francesa que desde la 'Paz de los Pirineos' oprimía el Rosellón sin piedad [sic, vegeu nota 30], y sus ejércitos para que impusieran en Cataluña la dictadura de lo antiespañol y en consecuencia lo anticatalán.

[...]

[...] pero los catalanes de corazón, fueron los que al rectificar sus posturas secesionistas [en] la Generalidad tras sufrir el yugo francés, combatieron junto al ejército del Imperio por liberar otra vez las plazas catalanas de la dominación francesa [...].

Y esos mismos catalanes, sin duda alguna, fueron los que una vez más, supieron ser fieles a sí mismos, a un ideal de vida y a la idea tradicional y secular en Occidente de Imperio [...]. Si, ellos fueron los hombres de Casanovas y Villarreal, los que frente al asesinato y la cobardía supieron oponer, fidelidad, honor, combate y heroísmo [...]. Los hombres de 1.714 supieron, solos por completo, defender su Orden de Valores en una lucha desigual, noble y tenaz y hasta el mismo 11 de septiembre, sus proclamas clamaban por la Patria, Cataluña, España entera y la verdadera libertad.

Por eso proclamamos desde el portavoz del FRENTE NACIONAL DE LA JUVENTUD, [...], que los hombres de 1.714 eran totalmente superiores a los del 'Corpus de Sangre'. Y rechazamos su himno. Tendríamos que acudir a los cánticos de combate de los hombres de 1.714 que supieron combatir con nobleza y que jamás asesinaron.³⁰

L'anàlisi d'aquesta formació política reivindicava una tradició històrica que atorgava una significació molt concreta a institucions com la Generalitat. En una "Ponencia de Regionalismo"³¹ el FNJ clarificava la seva posició davant el fet nacional (que no rebia aquesta consideració, sinó la de

"regional"). La ponència tenia tres punts. En el primer, "Estado y autonomías", hom acceptava la necessitat de realitzar una descentralització de l'Estat que "hay que llevarla a las unidades de convivencia más básicas, el barrio, el municipio, la comarca y naturalmente, la Región". Però aquesta descentralització sols es podia dur a terme si existia un Estat fort, amb "una ideología que inspire su esencia" i un partit que, seguint la ideologia que guiava l'acció de l'Estat, "influya en toda la gestión de las unidades políticas de convivencia. De este modo la jefatura del partido sita en una comarca puede solicitar y exigir lo que a la comarca se corresponde, sin que existan 'segundos poderes'". La conclusió era que "Tan sólo mediante nuestra descentralización puede llevarse a cabo nuestra revolución nacional. Tan solo mediante nuestra descentralización puede llevarse a cabo nuestra revolución social".³² El segon punt de la ponència, "Cataluña y la Generalidad", era una reivindicació de la Generalitat com a institució de govern orgànic i gens sospitosa de separatisme, ja que el veritable significat polític d'aquesta institució fou desvirtuat durant la Segona República i, posteriorment, pel govern d'Adolfo Suárez. L'argumentació del FNJ presentava a Rafael de Casanova i els combatents de 1714 com uns defensors de l'imperi espanyol:

[La Generalitat] ha sido presentada a los catalanes y a España entera como una recuperación de unas instituciones históricas y tradicionales unidas al recuerdo de héroes como Casanovas [...].

Ante todo y para despejar cualquier duda al respecto, hay que señalar que entre la Generalidad por la que Casanovas y los catalanes defendían la idea de Imperio en las murallas de Barcelona y las de [Francesc] Macià, [Josep] Tarradellas hay un abismo cualitativo que nada tiene que ver con los dos siglos de historia que las separan. Puesto que la Generalidad [...] del año 1700 era ante todo una institución legislativa orgánica, en la cual las diversas corporaciones que constituían la vida catalana de aquel entonces [...] informaban [...] al Virrey del Principado.

[...]

Muy al contrario de la Generalidad tradicional y orgánica, es decir, la veraderamente catalana y consecuente con su arraigo en la sociedad occidental, las Generalidad de Macià y [Lluís] Companys e igualmente la de Tarradellas, son fruto [...] de la corrupción y debilidad de un Estado.

[...]

Aquella Generalidad orgánica y en ningún momento democrática e inorgánica fue asesinada por los que sustentaban las ideas que hoy propugnan los que han impuesto la falsa Generalidad en Cataluña.³³

El darrer punt de la ponència del FNJ, "El proceso desintegrador de Occidente", situava el procés d'aparició de les reivindicacions autonòmiques en un context més ampli, que caracteritzava així: "El proceso histórico de Occidente ha sido en los últimos siglos una lucha constante entre una tendencia disgregadora, corrosiva y antitradicional y la tendencia imperial aristocrática, en el sentido real de la palabra y tradicional".³⁴ Aquesta anàlisi finalitzava amb l'afirmació que "el FRENTE NACIONAL DE LA JUVENTUD se opone a un nuevo avance de la desintegración del hombre, ahora a nivel regional, decimos no a la Generalidad inorgánica de Suárez y Tarradellas, no al Occidente desintegrado y capitalista, nuestra Generalidad es orgánica, nuestra descentralización llega a la familia, al barrio y al municipio, a la comarca".³⁵

És interessant comentar també la posició de la FE de las JONS (A), que fou un grup que seguí una trajectòria radical i esquerrana i que es distancià de FE de las JONS en considerar-la reaccionària i traïdora als ideals de José Antonio.³⁶ La FE de las JONS (A) mantenia alguns postulats similars al FNJ en valorar els fets de 1714. El setembre de 1977 el seu butlletí de Barcelona *-Auténtica-*³⁷ inseria el següent comunicat:

Ante la jornada histórica del 11 de Septiembre, FALANGE ESPAÑOLA DE LAS J.O.N.S. AUTENTICA, quiere testimoniar su [...] homenaje a [...] Rafael de Casanova y a cuantos con él lucharon por la independencia de España y el mantenimiento de los derechos catalanes frente a las tropas borbónicas que castigaron a [...] Cataluña, arrebatándole sus instituciones seculares que por otra parte jamás habían hecho a Cataluña separatista por más autónoma.³⁸

I si FN proposava com a solució alternativa als estatuts d'autonomia el que anomenava "Cartas Regionales", la FE de las JONS (A) també tenia propostes pròpies: "la 'federación solidaria de ayuntamientos libres' es el único camino de combatir no sólo el centralismo de Madrid, sino los múltiples centralismos que de otro modo podrían derivarse" i acabava amb la consigna de "¡¡LLIBERTATS, AMNISTIA, ESTATUTS MUNICIPALS D'AUTONOMIA!!, ¡¡VISCA CATALUÑA, AMUNT ESPAÑA!!".³⁹ En síntesi, la lectura dels esdeveniments de 1714 que realitzava la FE de las JONS (A) no anava més enllà d'un pseudo-regionalisme canalitzat per mitjà

d'uns eteris "estatuts municipals d'autonomia". Els límits d'aquests estatuts municipals d'autonomia i de la credibilitat de la FE de las JONS (A) en la pluralitat cultural de l'Estat espanyol restava prou clara en l'òrgan d'expressió de l'organització editat a Madrid, Patria sindicalista.⁴⁰ El butlletí publicava els "veintisiete puntos programáticos" de l'organització, i el punt número dos era inequívoc respecte a la postura de la FEJA davant el fet nacional:

La Patria es una unidad de convivencia y de proyección histórica de los pueblos que la integran, armonizados con voluntad consciente en una tarea colectiva de carácter ético-social y de rango universal.

España es la unión de diversos pueblos en torno a una empresa común con destino universal. Todo separatismo es un hecho irracional contra la unidad y el destino de España. Creemos que la Patria tiende a encarnarse en unidades supra-nacionales de convivencia.⁴¹

En síntesi, l'aparent radicalisme de la FE de las JONS (A) a Barcelona no semblava que fos compartit des de la seu local de Madrid. Acabem aquest recorregut per la posició de l'extrema dreta que es definia com a "nacional-revolucionària" amb l'anàlisi de CEDADE, que analitzarem amb detall. Cal tenir present que CEDADE havia experimentat sorprenents i ràpides mutacions en el decurs de la transició política.

L'abril de 1976, CEDADE es va adherir a una "Marcha de la unidad en España" convocada per una Junta Coordinadora de Afirmación Nacional. La marxa havia estat convocada per Blas Piñar i FN seguint el mateix itinerari i dates que l'anomenada "Marxa de la Llibertat".⁴²

Como quiera que, hoy por hoy, España es el único país europeo que no ha caído totalmente en las garras del comunismo o de la democracia capitalista, creemos que es un deber de todo nacionalista europeo contribuir a la salvación de la nación que mañana puede contribuir a su vez a salvar a Europa. Y por ello, los nacionalistas españoles convocamos a todos los europeos anticomunistas a la gran MARCHA DE LA UNIDAD, de la unidad española y europea que se opone a la tiranía demo-marxista

[...]

MILITANTES NACIONAL EUROPEOS ¡A ESPAÑA POR EUROPA!⁴³

L'espanyolisme de CEDADE l'any 1976 era evident. El març de 1976, una militant del FF de l'entitat -Maria Begoña Llopis- publicava a Al Frente,⁴⁴ el següent poema:

España se nos deshace,
sus propios hijos la matan

obedeciendo consignas
 que el extranjero les manda.
 [...]

¿qué va a ser de tí, mi España?
 [...]

si ellos mismos [els teus propis fills] te desangran
 y te arruinan con sus huelgas
 golpeando a quien trabaja
 y destruyen y predicán
 la desunión de la raza
 y el estudiante no estudia
 ni deja que otros lo hagan
 si hasta el nombre te han quitado
 de nación ahora te llaman
 'país' porque así lo mandan
 las consignas que reciben
 ¡Qué dolor y qué vergüenza
 Pero... ¿Qué estoy yo diciendo?
 No te abochornes, España
 debes sentir en tu entraña!
 no se han perdido del todo
 las virtudes de tu raza.
 Y reaccionarán tus hijos
 [...]

y con dignidad recobrada
 dirán a quienes los manejan:
 'Soy español y aunque quieras
 yo no destruyo a mi Patria'
 [...]

Volverás a ser nación.
 Volverás a ser ¡España!
 Una y libre como fuiste,
 que de ahí tu grandeza arranca.

Com podem comprovar, a l'inici de la transició política, la divisió entre "nacional-revolucionaris" i "immobilistes" o "reaccionaris" era boirosa, mentre que s'apuntaven coincidències significatives en la posició davant la qüestió nacional. L'agost de 1976, Ramon Bau publicava un article -"Las razas contra las patrias"- on assajava de distanciar-se de l'extrema dreta immobilista i, especialment, del falangisme. En l'article hom reconeixia l'existència de moviments nacionalistes a l'Estat espanyol que, malhauradament, havien estat instrumentalitzats per grups marxistes i els havien dut per camins polítics extraviats.⁴⁵ Un any més tard (1977) CEDADE iniciava

la seva propaganda en català amb un cartell amb el lema "Rebutjem la falç i el martell de la nostra senyera".⁴⁶ L'aparició de propaganda neonazi escrita en català creà una certa estupefacció en alguns medis de comunicació.⁴⁷ Aquell mateix any, CEDADE feia la següent valoració de la diada de l'onze de setembre des de la seva revista:

El día 11 de Septiembre, tuvo lugar en San Baudilio de Llobregat (Barcelona), una concentración de carácter político.

Hubiera sido un acto positivo, si el personal que acudió a dicha concentración hubiera estado informado de su contenido.

[...]

¡Por favor señores, más formalidad! Es totalmente inaudito que no tengan informados a sus seguidores ¿Por qué no hacen un esfuerzo y estudian la historia de España?

[...]

Es bastante lamentable que hayamos llegado al extremo de no conocer nuestra propia historia, pero más lamentable todavía era ver el triste espectáculo que representaba aquella gente, [...], daba la impresión de ser una fiesta de disfraces. Sus componentes, miembros de todas las edades, dejábanse ver con la bandera catalana a modo de prenda de vestir.

¡No por favor! Nuestras banderas no han de servir entre otros casos, para sujetar los pantalones. No, nuestras banderas son el símbolo representativo de nuestra nación, que debemos amar, respetar y, por encima de todo, defender.

Pero volviendo al tema que nos ocupa, el de la famosa 'Diada de l'11 de Setembre', ¿No creen que se pasaron un poco en años? Esta historia se remonta nada menos que a 262 años. La prensa siempre dijo que nosotros éramos unos 'caducos'; ahora en cambio, no se dan cuenta que ellos, no solamente están caducos, sino también momificados.⁴⁸

Però l'any 1978 CEDADE canvià la seva posició i, preconitzant la creació d'una Europa de les ètnies, realitzà propaganda en català, mentre que l'organització es proclamà hereva del que consideràven la genuïna cultura catalana, la de la Renaixença; cosa que no deixa de ser paradoxal si tenim en compte que un any abans titllava l'onze de setembre de celebració nostàlgica. Alhora -tal com manifestava un opuscle de l'entitat neonazi, Cedade i Catalunya-⁴⁹ CEDADE es pronunciava contra la restauració de la Generalitat justificant la manca d'oportunitat d'aquesta decisió en els següents termes:

Demanem la supressió d'un Govern de la Generalitat basat en principis parlamentaris lliberals, com el que caracteritzà a Catalunya l'any 1932, data en que, a suggeriment del jueu granadí, Fernando de los Rios, es prengué aquest nom, desenterrant-lo del panteó de l'Historia, com a substitut de la República Catalana que havia instaurat Macià. Creiem necessària la creació d'un organ consultiu de forma corporativa, no parlamentària, és a dir, fonamentat en les competències i no en el nombre de vots.⁵⁰

CEDADE va elaborar la seva proposta alternativa de descentralització:

Podria servir de model [d'institució de govern per Catalunya] -amb les imprescindibles actualitzacions imposades per la problemàtica d'enguany- el Consell de Cent, institució anterior a la Generalitat, que ajudés en la tasca de govern sense basar-se en el pluripartidisme, i al servei d'un Govern autònom fort, però supeditat en el futur al d'Europa i, enguany, al d'Espanya.⁵¹

Aquestes eren, en termes generals, les posicions de l'extrema dreta espanyola davant les reivindicacions nacionalistes catalanes durant la transició. Cal destacar que, tot i existir dues línies diferents d'argumentació, la praxi política que se'n derivava en ambdós casos no diferia excessivament i es concretava en l'oposició -per raons diverses- a l'estatut d'autonomia i a la restauració de la Generalitat. D'altra banda, les solucions alternatives que s'apuntaven des de l'extrema dreta -"Cartas Regionales" en el cas de FN, "Estatuts Municipals d'Autonomia" per part de FEJA o un renovat "Consell de Cent" en el de CEDADE- eren palesament inaplicables i òbviamment irreal, alhora que traspuaven un clar oportunisme. El fet indica que les forces d'extrema dreta que s'autodefinien com a "nacional-revolucionàries" coincidien amb aquelles que titllaven de reaccionàries a l'hora de pronunciar-se sobre el fet nacional i de negar l'aplicació de l'estatut d'autonomia i legitimitat a la Generalitat restaurada, la qual cosa demostrava la fragilitat dels límits ideològics que separaven ambdues posicions. Tot i així, CEDADE fou l'únic grupuscle de tots els anteriors que, a partir de 1978, inicià un procés de catalanització, editant propaganda bilingüe (en castellà i en un català que, ortogràficament, destacà per la seva deficiència) on combinava de manera desigual algunes consignes pròpies del nacionalisme radical català amb posicions espanyolistes difuses, però, en català. Fou precisament aquesta gir catalanista de l'entitat el que accentuà el seu caràcter atípic en el marc de l'extrema dreta.

III. LA CATALANITZACIO DE CEDADE

Catalunya i Espanya

CEDADE projectà el seu catalanisme en l'àmbit de la cultura, mentre que en el camp polític utilitzà per distribuir propaganda neonazi les sigles d'un anomenat Partit Nacional Socialista Català [PNSC]. La tàctica de l'organització era clara en la conjuntura política del moment: combatre l'esquerra tot disputant-li la bandera del nacionalisme. L'entitat neonazi era explícita en aquest sentit: "CEDADE existeix a Catalunya per omplir el gran buit que sempre hi ha hagut ací; una força que lluiti per a arrabassar el carrer al comunisme; una força que, combatent el comunisme i el capitalisme defensi la justícia, la propietat i l'ordre, oferint una solució a les classes mitjanes i treballadores, diferent a les idees estantisses del 1848, quan un burgès que mai treballà en tota la seva vida, Karl Marx, escriví un llibre, 'El Capital', que els fets s'han encarregat de desmentir".⁵²

CEDADE edità, entre 1978 i 1980, un seguit de publicacions que reflectien la seva nova posició davant del fet nacional: l'opuscle titulat Cedade i Catalunya (ja esmentat), Catalunya, Espanya, Europa,⁵³ llibre escrit per Joaquín Bochaca i una sèrie de fulls volants que, amb el nom de L'Allau-Full d'informació CEDADE-Catalunya,⁵⁴ tractaven temes de cultura i política catalana. Cedade i Catalunya era un petit opuscle de cinc pàgines -que es pot considerar un manifest- on era expressada la posició oficial de CEDADE respecte Catalunya. A desgrat d'afirmar en el document que "CEDADE defensi la Catalunya de sempre",⁵⁵ els plantejaments de l'entitat no anaven gaire enllà d'un temperat regionalisme. Així, CEDADE exigia el reconeixement de la llengua i cultura castellana com a patrimoni de gran vàlua respecte l'idioma i la cultura catalana: "No admetem l'odi sistemàtic, o fomentat, contra d'altres grups ètnics, com el castellà, especialment, quins valors artístics, culturals, morals, ètics i històrics, cal que siguin admirats i respectats en tota la seva grandesa".⁵⁶ CEDADE s'oposava a crear una única comunitat nacional, doncs per l'organització neonazi la integració cultural era lliure i opcional: "No admetem l'obligatorietat del català a tots els

residents a Catalunya; creiem, al contrari, que s'hauria de fomentar la tendència a que cada grup ètnic retorni a llur lloc d'origen o, en tot cas, que consservi els seus valors regionals, exceptuant, naturalment, aquells cassos en que perssonalment es prefereix la integració dins la cultura catalana, oblidant la pròpia o colo.locant-la en segòn terme".⁵⁷ CEDADE també afirmava que "Tota política cultural a Catalunya s'ha d'adreçar als catalans i no pot pretendre, en cap dels cassos, obligar a acceptar els nostres costums i peculiaritats a persones que ni són ni se senten catalanes. Aquesta política de separació cultural haurà de beneficiar necessàriament, tant a la cultura catalana que s'alliberarà d'influències massives estranyes a la seva ànima, com als altres grups ètnics que no veuran com els seus costums i tradicions es dil·lueixen entre els específics de Catalunya".⁵⁸ Sobre la definició de qui era català, hom negava la consideració de catalans per a tots aquells que visquessin i treballessin a Catalunya: "catalans són tots aquells que, sense ésser catalans de sang se senten solidaris amb la cultura catalana [...]. Tots els altres residents a Catalunya no són catalans, sinó [...] membres d'altres comunitats. Els membres no-catalans de CEDADE, residents a Barcelona, no volen ésser 'els altres catalans' perquè se senten membres de les comunitats culturals a que pertanyen".⁵⁹ En darrer terme, per definir la catalanitat biològicament, CEDADE preconitzava aplicar les anomenades "Lleis de Nüremberg" a Catalunya.⁶⁰ Com veiem, CEDADE, a desgrat de realitzar propaganda escrita en català, i alhora, catalanitzar l'entitat, no manifestava una posició massa diferent a la de la resta de l'extrema dreta espanyola en definir el marc d'actuació d'una possible forma de govern català. El més paradoxal és que, en un altre punt del manifest, CEDADE propugnava "una sobirania interior cultural, i també administrativa, condicionant-ho a que no es tendeixi a l'atomització. [...] La sobirania cultural és imprescindible, atenent, però, també les necessitats culturals dels grups ètnics residents a Catalunya".⁶¹ Si ens atenim a l'exposició anterior (a la defensa per part de CEDADE de la preservació de la identitat dels immigrants, la impossibilitat d'imposar la llengua catalana, el reconeixement de l'especial valor de la cultura castellana, l'opcionalitat de la

catalanització) que configura una Catalunya incapaç d'esdevenir una única comunitat, cal reconèixer que parlar de "sobirania interior cultural" no deixa de ser un eufemisme, ja que les atribucions de govern tindria un hipotètic govern nacionalsocialista català eren gairebé inexistents.

Però aquesta presa de posició reaccionària anava acompanyada d'una diversitat de missatges que, quant menys, creaven el dubte i quan no, la confusió més absoluta, perquè juntament a aquest manifest, fou editada una petita obra de Joaquín Bochaca -Catalunya, Espanya i Europa- que és susceptible de ser llegida com un memorial de greuges de Catalunya envers Castella, i per extensió, un al·legat nacionalista català en qüestionar les bases que sustenten l'unitarisme de l'Estat espanyol. En aquesta obra, Bochaca reconstruïa la història de Catalunya analitzant les relacions d'aquesta amb Castella i fent algunes reflexions sobre el procés d'unificació de l'Estat espanyol. L'autor es referia als països catalans com una realitat cultural⁶² i, al mateix temps, descartava la independència com a sortida pels nacionalismes, en atemptar contra la construcció de la gran Europa.⁶³ En comentar l'evolució històrica dels regnes peninsulars, Bochaca assenyalava la generositat dels catalans en la contribució a l'empresa de la reconquesta,⁶⁴ una generositat a la que no va correspondre Castella i que fou la causa de la perllongació durant dos segles de la reconquesta, així com d'"una immigració massiva de berebers (benimerines) devers al Regne de Granada; cosa que hi produí una irremeiable marca racial".⁶⁵ El llibre assenyalava també la prohibició feta als catalans de comerciar amb Amèrica,⁶⁶ contraposant-la amb els deutes contrets per Castella amb Catalunya.⁶⁷ Per Bochaca, en síntesi, la contrucció de l'Estat espanyol fou una imposició unitària i centralista de Castella:

Però això sí, de l'annexió [dels territoris de Navarra i de la Corona d'Aragó] Castella en deia unió. Perquè les lleis del Codi Civil de Castella esdevingueren 'Código Civil de España' ho i imposant-se a altres pobles contra la seva voluntat i, també, contra llur utilitat. Perquè la política que va seguir Castella, amb el nom d'"espanyola", no era altra cosa que castellana.⁶⁸

Bochaca finalitzava Catalunya, Espanya i Europa exalçant els nacionalismes europeus, encara que aquests estiguessin monopolitzats políticament per l'esquerra marxista.⁶⁹ D'aquesta manera, a la vegada que es feia palesa la manca d'una posició clara en relació al fet nacional, CEDADE llançava

consignes que combinaven el nacionalisme català radical amb el regionalisme. La sèrie de fulls d'informació periòdics editats per CEDADE a Catalunya, L'Allau, seguia aquesta mateixa línia de confusió que ingorem si era el reflex del batibull ideològic imperant a CEDADE o, al contrari, era un equívoc creat d'una manera estudiada. Els fulls periòdics de L'Allau foren editats per CEDADE al llarg de 1978 i sols en van aparèixer vuit números, sense datar. Tot i que aquests fulls tractaven sobretot qüestions culturals, en alguns d'aquests també es va fer una aproximació política al fet nacional, utilitzant les consignes assenyalades anteriorment. Des de L'Allau, CEDADE insistia en la necessitat de crear una organització política catalana essencialment anticomunista, que disputés al marxisme la seva principal bandera reivindicativa a Catalunya, el nacionalisme. Els termes emprats per CEDADE en la seva argumentació eren força didàctics:

La necessitat de l'existència d'una organització com CEDADE a Catalunya es evident. Mentre l'any 1935 quasi no hi havien comunistes a Catalunya i tots els partits defensaven un autèntic catalanisme, actualment, el nombre d'organitzacions comunistes és molt gran. Tant el PSUC com el PSOE [Partit Socialista Obrer Espanyol] -o llurs representants a Catalunya- o l'UGT [Unió General de Treballadors], fineixen llurs actes cantant l'Internacional, puny enlaire. Així doncs, a una força comunista creixent, s'ha d'oposar una força anticomunista que no sigui centralista sino catalana, que lluiti per Catalunya, i cap pot ser millor que CEDADE, que a més de mantenir llur central europea a Barcelona, ha donat proves evidents de la seva positura, adhuc en aquells temps en que era poc 'polític' actuar així.

[...]

CEDADE es una necessitat imperiosa per a Catalunya, doncs cubreix aspectes que fins ara no s'han tingut en compte. El perill comunista es cerneix sobre nosaltres i no podem creure seriosament que la ideologia que ha negat l'independència de Croàcia, o ha acabat amb la d'Estònia, Letònia, Ucraïna, etc., respectarà la nostra. No creiem en aquells que demanen llibertat i autonomia en nom dels que la neguen a aquests territoris.⁷⁰

L'Allau repetia les consignes de l'opuscle Cedade i Catalunya⁷¹ i n'afegia d'altres clarament nacionalsocialistes com la necessitat d'estimular la natalitat ("Es un fet evident que la natalitat dels catalans es inferior a la dels no catalans residents aquí, i [...], s'imposa una política de natalitat entre la població catalana")⁷² i l'antisemitisme: calia "Evitar l'infiltració d'elements jueus dins l'industria catalana. Lluita contra els Benarroch o els Tannenbaum, propietaris de Banca Catalana, Catalana de Cobraments, Banc Industrial de Catalunya; Obligar-los a que canviïn aquests noms pels de Banca

Jueva, etc."⁷³ Aquest regionalisme de CEDADE, però, es barrejava també amb algunes consignes nacionalistes radicals. Això es feu palès sobretot en un número de L'Allau editat la vigília del referèndum de la Constitució espanyola (desembre de 1978). Aquest número semblava realitzat amb un clar sentit d'oportunisme polític, ja que demanava l'abstenció perquè la nova constitució impedia la confederació dels Països Catalans, una realitat política i cultural a la que l'organització neonazi, paradoxalment, no havia atorgat cap importància en els anys precedents:

Però, sens dubte, l'article més repugnant, el que més atenta contra els drets del poble català es l'article 145.1 que imposa: 'No s'acceptarà en cap cas la federació de comunitats autònomes' El que comporta la persecució de la idea de Països Catalans.

Catalunya no és una zona geogràfica, ES UN POBLE, UNA FORMA DE SENTIR ETNICA, i com a tal, no té cap altre frontera que la delimitada allí on hi haigi un català. El País Valencià i les Illes formen comunitats amb característiques pròpies inmerses dins de la comunitat ètnica de tots els catalans. Forces reaccionaries han intentat per tots els mitjans confrontar a valencians i catalans, etc... son els que tenen por de veure units a pobles que per la seva llengua, etnia i cultura exigeixen una estreta relació.

LA FEDERACIO DELS PAISOS CATALA, VALENCIA I LES ILLES, ES UNA OBLIGACIO HISTORICA PER EL MATEIX POBLE. La seva prohibició es resultat d'una legislació poruga, politquera, que fuitg de la realitat per amagar-se en les 'rancúnies' creades per els mateixos centralistes, per els qui no veuen en el poble la base de les autonomies, veient en elles només un mitjà per guanyar vots i fer demagògia.

Propósem, doncs, la federació dels Països Catalans no com un centralisme de Barcelona (el que seria la més grossa equivocació) sino COM EXPRESSIO DE LA UNITAT ESPIRITUAL D'UN MATEIX POBLE, en les seves diferents formes d'esser històriques, però amb la mateixa llengua i cultura. Els Països Catalans son un poble en peu sobre les 'capelletes', son el resultat inevitable d'acceptar la realitat de que el poble es la base de les autonomies.

La Constitució tracta de comprar el vot de Catalunya per la democràcia, però com que els partits d'enguany són tots anticatalanistes perquè son materialistes i vils, només han pogut oferir un text contradictori, fill de pactes roïns, que no dona cap solució pel poble català.

Tota la tramoïa que hi ha montada entorn de la Generalitat és al servei últim dels partits; dels seus interessos; al arbitri del vot, del número. Catalunya no té més essència dins d'aquesta democràcia que el desitj de vot, sota la influència de la propaganda, dels diners, de la televisió.⁷⁴

Com es pot constatar, aquesta proclama radical i pancatalanista no tenia massa -sinó res- a veure amb les consignes regionalistes habituals de CEDADE. Però la confusió no es produïa sols a nivell ideològic, sinó també en el pla conceptual. En aquest mateix número de L'Allau, per exemple, la posició de CEDADE davant les autonomies restava en la indefinició. Doncs CEDADE afirmava que:

Una cosa es descentralitzar l'Administració de certs departaments, donar treball burocràtic a les 'regions', aspecte que ha d'esser fomentat en tot moment amb l'única limitació del cost que suposa, es dir, que tota regió, ciutat, comarca ha d'estar el més descentralitzada possible segons els mitjans econòmics que es puguin aconseguir i la organització mínima precisa. Però quelcom molt diferent es l'autonomia. L'AUTONOMIA ES UN DRET PRIMARI DE TOT POBLE, el que comporta un respecte al seu auto-govern dins de la unitat de voluntats de tota Europa.

La Constitució d'enguany ho confón tot i permet de donar una 'autonomia' al poble de 'El Escorial', per exemple, si així ho votés la majoria (sempre es el número el que pesa més que cap altre factor).⁷⁵

CEDADE es pronunciava obertament en favor de la descentralització, però no sobre l'autonomia i es limitava a definir aquesta com "un dret primari de tot poble" que comportava "el seu auto-govern" dins d'una evanescent "unitat de voluntats de tota Europa". D'aquesta manera la propaganda era prou ambigua perquè hom pogués fer-ne la interpretació més convenient. El resultat era un missatge que satisfecia les bases de l'organització (procedents majoritàriament de l'extrema dreta espanyolista) en postular un tebi regionalisme però que, a la vegada, creien que podia atraure nacionalistes catalans radicals en parlar de països catalans o d'autogovern. En síntesi, el catalanisme que es traslluia (no sols en els continguts formals, sinó en la deficient ortografia i sintàxi dels escrits) era d'una credibilitat més que dubtosa. Paral·lelament a la catalanització de CEDADE, hi hagué una temptativa frustrada de revisar la història recent de Catalunya per tal de mostrar l'actuació del complot comunista. Així, hom anuncià l'aparició d'un opuscle titulat Las tragedias de Cataluña que, finalment, no es va publicar. L'obra constituïa un intent de rescriure la història de Catalunya en funció del complot sionista i maçònic que, en darrera instància, era qui hauria extraviat el catalanisme duent-lo vers el separatisme. Segons la propaganda de CEDADE, l'obra -que l'havia d'escriure José Luís Torrens-⁷⁶ explicaria "la utilización de Cataluña contra España por las potencias extranjeras (11 de setiembre de 1714). Marxistas y masones traicionan a los ingenuos independentistas el 6 de octubre de 1934 (con aportación de documentos inéditos)".⁷⁷ El llibre, encara que havia d'aparèixer el setembre de l'any 1980,⁷⁸ no fou publicat, però la seva tesi era il·lustrativa de la finalitat primordial que perseguia el catalanisme de CEDADE: combatre el marxisme i mostrar-lo com un element

desvirtuador del catalanisme genuí, allunyat de qualsevol vell-leit separatista i esquerrana. La causa que l'obra de Torrens no arribés a aparèixer cal cercar-la molt probablement en el fet de que a mitjan de 1980 el catalanisme de CEDADE ja havia exhaurit les possibilitats de captar nova militància aliena als rengles de l'extrema dreta espanyolista, alhora que havia posat de manifest la incapacitat de l'entitat per crear-se un espai polític propi a través del catalanisme. Conseqüentment, l'obra de Torrens restà inèdita, en cessar CEDADE d'editar materials en català.⁷⁹

La recuperació de la genuïna cultura catalana: CEDADE, "la joventut de la nova Renaixença"⁸⁰

Hem assenyalat que el catalanisme de CEDADE es va projectar en l'àmbit de la cultura, mentre que en el terreny polític va utilitzar un PNSC com a pantalla d'actuació. El catalanisme de l'entitat pretenia recuperar una cultura catalana molt concreta, la de la Renaixença. Així ho feia palés a l'opuscle Cedade i Catalunya:

La nostra principal aspiració consisteix en enllaçar amb la gran tradició catalana de finals del segle passat i començaments del present, tornant a les tradicions artístiques i culturals i oblidant-nos de les falses manifestacions d'una pretesa cultura catalana basades en personatges com Mirò, Tàpies, Raimon, Serrat i Subirachs, Moragas, etc. El retorn a la Renaixença es el nostre principal objectiu a l'ordre cultural, fent conèixer els mestres d'aquella època a les noves generacions i procurant enllaçar amb la seva tradició profundament arrelada amb el corrent romàntic anorreat a Europa arràn de la victòria pluto-comunista l'any 1945.⁸¹

CEDADE, per mitjà de les seves publicacions, especialment L'Allau, es dedicà a reivindicar d'una manera particular els prohoms i la cultura de la Renaixença. Aquesta identificació de CEDADE amb la Renaixença (considerada pel grup neonazi com la veritable cultura catalana) no fou deguda a l'atzar, sinó a la imatge de Catalunya que havia consolidat la Renaixença. Com ha remarcat un estudi de Llorenç Prats,⁸² el catalanisme de la Renaixença contribuï a la consolidació d'una visió molt determinada de Catalunya i de la ruralitat catalana:

Els mites i els símbols de la Renaixença, seguint les pautes del romanticisme historicista que informa el moviment, cerquen les seves fonts de sacralitat en la naturalesa i en la història, com a expressió, al capdavant, de la voluntat divina i gressol de l'"ànima catalana". La terra, 'regada amb sang dels herois i fecundada amb les despulles dels ancestres', i la història

formen un sol àmbit mitològic, amb una veritable 'edat d'or' centrada en l'Edat Mitjana, època nacional per excel·lència, [...].

En la confluència d'aquests dos paràmetres, el món rural i el pagés que l'habita representen una cruïlla simbòlica privilegiada: Per la seva aparent immobilitat i pel seu allunyament dels corrents centrals de la civilització urbano-industrial, el món rural entronca directament amb el passat i, per tant, transmet inalterades les 'essències de la pàtria'; per la seva proximitat a la terra, arrela directament en ella i s'hi confon.⁸³

Com veiem, la Renaixença proporcionava una tradició cultural i un sistema simbòlic del que podríem considerar un esperit Völkisch català, que sintonitzaria plenament amb CEDADE: un catalanisme arrelat a la terra, que idealitzava el camp i mostrava una societat idíl·lica, sense contradiccions socials. Un catalanisme historicista, conservador i romàntic que enllaçaria amb el passat medieval per transmetre les essències de l'ànima catalana. Aquesta era la veritable cultura catalana pel grup nacionalsocialista; una cultura que no tenia res a veure amb l'art abstracte i degenerat de Miró o Tàpies, la Nova Cançó, o un nacionalisme català portador de valors polítics progressistes i demòcrates. Per CEDADE, la cultura catalana autèntica era essencialment antidemocràtica i conservadora, portadora d'un regionalisme amarat d'amor a Espanya, allunyada de les estridents i censurables avantguardes pictòriques i musicals⁸⁴ i, a més a més, amb connotacions antisemites i racistes. Per demostrar-ho, CEDADE publicà textos d'autors catalans de finals de segle XIX i inicis del segle XX com a emblemàtics del pensament tradicional català. D'aquesta manera, hom va presentar Joan Maragall com un convençut antidemòcrata, i un número de L'Allau (titulat "opinions de Joan Maragall sobre la democràcia")⁸⁵ reproduí fragments d'obres de l'escriptor on aquest afirmava, per exemple:

En España, menos que en ninguna otra parte tiene el pueblo aquel indispensable discernimento: con igual entusiasmo vota a Salmerón que votaría al Bobo de Coria si se presentara como candidato republicano. [...]. Entre tanto, ¡fuera los mecanismos democráticos, que ya tenemos mecanismos vacíos, muertos, que hoy no sirven más que de estorbo y confusión traídos por políticos escépticos e inconsecuentes!. Ya estamos hasta la coronilla de parlamentarismo y de sufragio universal y de jurado y de palabrería. Hay que arrinconar todo esto hasta que podamos llenarlo decentemente. Sólo cuando llegue este caso (y francamente, para una gran parte del pueblo español dudamos que llegue nunca) podremos hablar con algún sentido de democracia.⁸⁶

I si les paraules de Maragall demostraven com les idees democràtiques eren quelcom forani a la cultura catalana, un altre número de L'Allau reproduïa uns versos de Verdaguer amb al·lusions pejoratives als jueus, precedits d'una contextualització que els situava dins d'una tradició antisemita catalana vinculada a la consciència racial del país: "Catalunya ha tingut sempre una consciència racial blanca que l'ha distingit entre les ètnies europees i ha merescut el·logis dels més eminents escriptors racistes que han sostingut el component nòrdic de la sang catalana".⁸⁷ Després d'aquest ex-cursus sobre el parentiu consanguíni dels catalans amb els pobles nòrdics, CEDADE publicava els següents versos de "Verdaguer, el dolç poeta de la Renaixença", que "sempre amorós i romàntic, ataca els jueus en els seus versos":⁸⁸

Gemegant i fugint, Caïn dels pobles,
publiquen vostre crim pretot arreu
del vedell d'or adoradors innobles
perseguits per la Creu.

Ressonaran los camps i les muntanyes
des dels jardins de Gericó al Carmel,
mes los ais que us esquiexen les entranyes
no arribaran al cel.

Ploreu jueus, ploreu cada divendres,
abraonats al mur de Salomó;
com més ploreu, més pagueu les cendres
de vostra redempció.

Ploreu, l'Abel a qui heu llevat la vida;
sa sang no és la d'un home: és la d'un Déu;
de vostre font la taca deïcida
mai més l'esborrareu.⁸⁹

En aquesta Weltanschauung catalanista adoptada per CEDADE, Maragall era la veu que parlava amb autoritat de les doctrines democràtiques com a quelcom estrany a Catalunya i Jacint Verdaguer era l'hereu d'una tradició antisemita nostrada. El doctor Robert, en aquest context, esdevingué una figura més important que les anteriors, en virtut d'ésser un "pensador racista"⁹⁰ i nacionalista, portador del genuí nacionalisme català: aquell en el que l'amor a Catalunya i l'amor a

Espanya es complementaven i eren indisolubles. El darrer número de L'Alau fou un opuscle titulat Dr. Robert: Nacionalista català,⁹¹ on hom feia una "breu ressenya biogràfica" del personatge a la que seguien sengles estudis sobre la "parença[sic] humana" i la "parença[sic] política" del doctor Robert. En aquests estudis, el doctor Robert apareixia gairebé com un membre de CEDADE *avant la lettre*: en l'aspecte humà, el doctor Robert era un home que, malgrat la seva adscripció a la burgesia, no es distancià de les classes populars, ja que "com a metge, tant guaria a rics com a pobres, sense discriminació de cap mena"⁹² i tenia "un gran amor envers les bèsties",⁹³ "va presidir actes públics contraris a les curses de braus, espectacle que ell considerava salvatge i degradant",⁹⁴ era "gran admirador de Wagner"⁹⁵ i un home preocupat per "la cultura i el seu desenvolupament a Catalunya".⁹⁶ En la vessant política, hom en feia una valoració similar, ja que l'estima del doctor Robert per la llengua catalana no implicava "rechazar en manera alguna los otros idiomas, y sobre todo el hermoso y sonoro castellano",⁹⁷ alhora que també "era un fervorós defensor de l'unitat espanyola, i del'autonomia de cada regió espanyola amb llengua i tradició pròpies";⁹⁸ el doctor Robert (sempre segons CEDADE) era també "un anti-demòcrata apassionat, un enemic declarat del sufragi universal"⁹⁹ i, a la vegada, racista.¹⁰⁰ La conclusió d'aquest retrat polític i humà del doctor Robert era òbvia: "Aquest breu estudi de la personalitat del Dr. Robert, ens fan pensar que, de viure ara, molt bé podria pertànyer a CEDADE"¹⁰¹ i el grup nacionalsocialista reclamà la restauració del monument al doctor Robert¹⁰² i el reivindicà com un "racista català".¹⁰³

Si bé els noms de Verdaguer, Maragall i el doctor Robert són els que van destacar més en la propaganda de CEDADE, l'entitat neonazi es proclamà seguidora d'una tradició cultural molt concreta, que partia de la Renaixença, amb "Maragall, Verdaguer, Garreta, Morera, Vayreda, Rusinyol, Brull, Llimona, el Dr. Robert, Gaudí, etc. i segueix amb Prat de la Riba i Francesc Macià".¹⁰⁴ CEDADE pretenia disputar el monopoli de les reivindicacions nacionals a les forces democràtiques i marxistes intentant oposar una cultura catalana alternativa a les manifestacions

culturals del moment. I el període de la Renaixença, valorat de manera "sui generis" per CEDADE, era -com hem analitzat- el més susceptible de ser reivindicat per aquesta força, que es presentava, d'aquesta manera, com a portadora de l'autèntic catalanisme.

Però mantenir una posició com aquesta l'any 1980 suposava grans dosis d'irrealitat i difícilment podia tenir viabilitat política, resolent-se sovint en una sensibleria carrinclona. Aquest fou el cas d'un cançoner editat pel Front Femení de l'organització, Les nostres cançons.¹⁰⁵ Aquest text era il·lustrat amb imatges de bonics llogarrets i bells paisatges, un món rural idealitzat (una noia garbellant, un pastor tocant la flauta), dibuixos d'ocells refilant o una fotografia del santuari de Montserrat, que s'alternaven amb imatges de militants de CEDADE enmig de la natura. La iconografia emprada es corresponia exactament amb la imatge de Catalunya recreada prop de cent anys abans per un folklorista català, Francesc de Sales Maspons i Labrós: "La Catalunya [de Maspons] era la de la poesia, la dels follets i les dones d'aigua; una Catalunya embaumada amb flaire de romanins i farigoles; festejada pels refilets dels aucells i les cantades de la gent camperola".¹⁰⁶ En el mateix cançoner editat pel Front Femení de CEDADE es recollien diverses cançons que encaixaven perfectament en aquest món rural idealitzat. Del conjunt de composicions, a tall d'exemple, hem escollit "Nostra Europa Triomfarà", amb lletra de Jordi Mota i música de J. Domenech:

Ja creix la nova renaixença,
ja neix la nova consciència,
obriers, pagesos i estudiants,
iguals joves o grans omple el cor d'amor.

Tan sols units per la gran força
qu'ens dona aquesta idea nostra,
i tot dins la mateixa nau
envers la immensa pau navega pel cel blau.

Nostra Europa al final triomfarà.
Com flor que neix a primavera
aixís reviu la nova idea,
tots junts semblen un home sol
formen un ferm estol que marxa cap el sol.

Nostra Europa al final triomfarà.¹⁰⁷

En síntesi, el marc de referències del catalanisme adoptat per CEDADE no feia altra cosa que accentuar el seu aïllament en tots els aspectes: en relació a l'extrema dreta espanyolista per les seves mostres de catalanisme, i respecte a militants catalanistes potencials, per la seva visió idealitzada de Catalunya, elaborada a partir dels estereotipus del romanticisme historicista de la Renaixença, que no tenia res a veure amb la societat catalana de finals dels anys setanta. Per aquesta via, el catalanisme de CEDADE -mancat de credibilitat- no podia proporcionar cap sortida política a l'entitat nacionalsocialista. La història del PNSC creat per CEDADE és, en aquest sentit, paradigmàtica.

IV. EL PARTIT NACIONALSOCIALISTA CATALÀ [PNSC], (1978-1980)

CEDADE, l'any 1978, decidí crear una pantalla política per realitzar propaganda nacionalsocialista en català utilitzant la creu gammada. Aquest fou l'origen del Partit NacionalSocialista Català [PNSC]. Es tractava, segons Jorge Mota,¹⁰⁸ de veure si existia una extrema dreta autòctona, que fos nacionalista catalana i no s'identifiqués amb l'extrema dreta espanyolista; el PNSC era un reclam per captar aquest sector que no tenia cap espai polític al qual es pogués adherir.

CEDADE decidí no vincular-se de manera oficial i directa a les sigles del PNSC, sobretot per la manca d'un marc legal clar: es recelava, en els inicis de la transició política, de l'actuació de les autoritats davant d'un partit que es proclamés obertament neonazi i emprés la creu gammada.¹⁰⁹ D'aquesta manera, el PNSC establí oficialment la seva seu a Dublin, Irlanda. Es trià aquest indret per dos motius: un de polític (històricament el nacionalisme irlandés contemporani havia trobat un ressò favorable en certs sectors del nacionalisme català)¹¹⁰ i un altre de tipus pràctic: en aquell moment CEDADE mantenia bones relacions amb el National Socialist Irish Workers Party [Partit NacionalSocialista dels Treballadors Irlandesos, NSIWP] i hom acordà que en la propaganda del PNSC figurés la seu del NSIWP (Brendan's Cottages, Irishtown, Dublin-4). Els interessats en militar

en el PNSC adreçaven a Irlanda la seva correspondència; des d'allí era remesa a la seu central de CEDADE al carrer Séneca de Barcelona, que, finalment, responia les cartes, evitant la vinculació orgànica o directa entre CEDADE i el PNSC.¹¹¹

Va començar aleshores un període col.laboració entre el NSIWP i CEDADE. El grupuscle irlandès, per exemple, traduí un article de Ramon Bau ("Las Patrias contra las Razas")¹¹² al gaèlic.¹¹³ Tanmateix, l'interessant d'aquest tramet polític és analitzar la naturalesa del nacionalisme del NSIWP: era un nacionalsocialisme de caràcter nacionalista, irlandès i anti-britànic? La resposta és negativa, car el NSIWP no sols no era anti-britànic sinó que estava unit amb el National Socialist Party of the United Kingdom [Partit Nacional Socialista de Regne Unit, NSPUK], formant una única organització (anomenada NSIWP-NSPUK), dirigida per Therenice Byrne i Kane (ignorem el nom sencer d'aquest darrer) que compartia la mateixa seu social i un ideari comú.¹¹⁴ El NSIWP, lluny de defensar un nacionalisme irlandès a ultrança -tal com es podria esperar *a priori* d'un partit nacionalsocialista irlandès- col.laborava amb els neonazis britànics del NSPUK editant un butlletí comú, Phoenix,¹¹⁵ el qual, segons informava CEDADE, "pone siempre especial interés en demostrar al pueblo blanco que la lucha entre irlandeses y británicos debe convertirse en una lucha entre europeos y extranjeros (negros, asiáticos y semitas)", essent el seu lema "Unitat racial" i acusant ambdós partits a la Banca i a la "city londinense" de ser els responsables de la conflictiva situació política d'Irlanda del Nord.¹¹⁶ Pel NSIWP-NSPUK la qüestió nacional irlandesa -com per CEDADE- tenia una importància secundària, relegada a un segon terme davant l'exigència de la "unitat racial" esmentada i la defensa d'un europeïsm superador de querelles nacionals. En síntesi, les organitzacions que s'emparaven rera les sigles del PNSC (CEDADE, NSIWP-NSPUK) no havien realitzat cap reformulació ideològica del fet nacional. Dificilment podia tenir credibilitat el radicalisme nacionalista que, en algun moment, arribà a mostrar el PNSC.

La nit del 30 de gener de 1978 -commemoració del 45è aniversari de l'ascens d'Adolf Hitler a la

cancelleria del Reich- un grup de militants de CEDADE pintà amb creus gammades el sòcal de l'obelisc del monument a la Victòria (ubicat a la cruïlla de la Diagonal i el Passeig de Gràcia de Barcelona). Era l'acte fundacional del PNSC. Donat que la pintada no fou signada per cap grup polític i en el monument on es va dur a terme hi havia enganxats cartells que anunciaven un míting de Blas Piñar, l'acció fou atribuïda a militants de FN.¹¹⁷ La trajectòria oficial del PNSC començà, però, amb uns cartells signats per un Partit NacionalSocialista Català¹¹⁸ on hi figurava el lema "Amb Hitler" i un grup de banderes amb l'esvàstica. Fou precisament a través d'aquests cartells que el pintor Josep Anton Martí Teixidor (més conegut pel sobrenom de "Vitriol") es relacionà amb CEDADE i es convertí en el cap oficiós del PNSC.

Martí Teixidor era un pintor vinculat a les avantguardes artístiques catalanes dels anys setanta. Nat a Barcelona l'any 1930, es definia com "orfebre, pintor i ocultista".¹¹⁹ Havia estat co-fundador de diferents grups artístics -"Barretina de Xeixa" i "Nova Pintura Catalana"-¹²⁰ i fundador d'altres dos grups: el "Grup d'Art R, Renaixença-Reforma-Renovació" i el grup "Desperta Ferro!".¹²¹ Arran de l'exposició "El nostre Barça", organitzada l'octubre de 1974 en homenatge al 75è aniversari del Futbol Club Barcelona, Martí Teixidor assolí una certa notorietat pública, tant pel ressò de l'exposició com pels temes escollits: un mapa dels Països Catalans pintat amb color blaugrana (titulat "Quan érem capitans");¹²² un tanc que amb l'escut del Barça comandat per una dona amb els pits al descobert aixafava samarretes d'esport del Real Madrid Club de Fútbol ("Poder")¹²³ o el quadre "Sant Jordi", en el qual un guerrer -amb l'escut del Barça a l'elm- arrabassava una noia nua dels tentacles d'una hidra (el drac) amb l'esvàstica.¹²⁴ Però Martí Teixidor no era un pintor polèmic únicament pels temes de les seves obres, sinó per haver-se enfrontat amb significatives figures de l'art abstracte català, com Antoni Tàpies¹²⁵ o Joan Pere Viladecans, definit en un manifest del Grup Desperta Ferro!, com "l'aviciat príncep d'art dels analfabets".¹²⁶ Fou en el seu rebuig a l'art abstracte on cal cercar l'origen de l'afinitat ideològica del pintor amb CEDADE i en la seva identificació definitiva amb el

nacionalsocialisme.¹²⁷ Paral·lelament al seu treball com a pintor, Martí Teixidor gaudia d'una certa anomenada en alguns cercles independentistes i nacionalistes radicals catalans.¹²⁸ El pintor havia militat a ERC¹²⁹ i, juntament amb alguns integrants del grup "Desperta Ferro!", havia col·laborat amb l'organització nacionalista Socors Català [SC],¹³⁰ il·lustrant un calendari editat per aquest grup.¹³¹ Aquesta col·laboració es produïa a finals de 1977. Però a mitjan de 1978, Martí Teixidor havia evolucionat vers el nacionalsocialisme i, amb una colla de coneguts,¹³² havia decidit organitzar un grup neonazi català. Fou en aquests moments quan veié la propaganda del PNSC de CEDADE. Martí Teixidor i un altre pintor -Santiago Vidal ("Vidalcreus")-, atrets per la propaganda del PNSC, van anar a CEDADE i decidiren unir-se a l'entitat neonazi, en considerar que aquesta tenia una infraestructura que ells estaven lluny d'aconseguir. L'adhesió de Martí Teixidor i Vidal a CEDADE no fou compartida pel reduït grup d'amistats catalanistes que volien formar un grup neonazi català propi i abandonaren a Martí Teixidor i Vidal.¹³³ D'aquesta manera, Martí Teixidor esdevingué el líder del PNSC i, a la vegada, representà la primera incorporació d'una militància procedent del nacionalisme radical català a CEDADE.

El PNSC -com CEDADE- es dedicà a la difusió de consignes neonazis i a l'edició de propaganda. Aquesta, però, s'adreçava tant a definir els principis ideològics d'un nacionalsocialisme català, com a la reivindicació del nacionalsocialisme en general. El PNSC va seguir les mateixes directrius ideològiques que CEDADE (exaltació d'Adolf Hitler, antisionisme i antimarxisme, negació del genocidi jueu) afegint-hi alguns eslògans com "seguim l'exemple del pensament racista català. Doctor Robert",¹³⁴ "Catalunya desperta!" (traducció de la consigna hitleriana "Deutschland erwache") o una fotografia d'Adolf Hitler amb el lema "Amb el braç ferm i fort alliberaré Catalunya". D'altra banda, la propaganda fou sovint bilingüe i la major part dels adhesius editats per CEDADE utilitzant la creu gammada estaven escrits en castellà i català (cal assenyalar que mentre els adhesius realitzats en català estaven signats pel PNSC, els que estaven impresos en castellà no estaven signats,

constant-hi, únicament, l'adreça del NSIWP-NSPUK a Irlanda). En síntesi, no hi havia la voluntat política de difondre un neonazisme català mitjançant el PNSC, sinó únicament d'utilitzar aquestes sigles com a simple pantalla per fer propaganda política, sobretot difonent la creu gammada.¹³⁵ La tasca del PNSC es pot concretar en algunes accions relativament espectaculars i en la difusió de propaganda neonazi. Entre les accions de propaganda cal esmentar una pintada del monument a la Victòria, signada com a PNSC;¹³⁶ la col·locació en el monument de l'Arc del Triomf, la nit del 30 d'abril de 1979, d'una bandera amb la creu gammada de grans dimensions (feia 7x5 metres), commemorant l'aniversari de la mort d'Adolf Hitler (l'Arc del Triomf, com el monument de la Victòria, fou escollit pel seu simbolisme)¹³⁷ i, finalment, cal destacar els cartells del PNSC que pintà Martí Teixidor: un amb l'emblema del PNSC (que era una àliga amb un escut ventral on figuraven les quatre barres i l'esvàstica sota el lema "Catalunya desperta!")¹³⁸ i un altre amb un Sant Jordi enarborant una llança amb una gran creu gammada que donava mort a un drac amb la falç i el martell",¹³⁹ que fou distribuït la diada de Sant Jordi de 1978.

Quant a la difusió de propaganda neonazi, s'editaren cartells amb el lema "Hitler tenia raó" i nombrosos adhesius amb la creu gammada acompanyats de diverses consignes:¹⁴⁰ "En Hitler tenia raó", "Amb Hitler", "Per l'autèntic nacionalisme català, ¡Nacionalsocialisme!", "Seguim l'exemple del pensador racista català: dr. Robert", "¡Pau, ordre, treball i disciplina! ¡Això és el nacionalsocialisme!". El PNSC també arribà a editar dos fulls volants -un bilingüe (en català i castellà)- convidant al lector a assabentar-se de quin era l'autèntic nacionalsocialisme, prohibit per les democràcies i difamat històricament.¹⁴¹ Aquestes proclames no estaven exemptes d'un cert messianisme:

Vostè té una opinió tant equivocada de nosaltres com la varen tenir del cristianisme en els primers segles i amb tot i això, hi ha molts més nacionalsocialistes al cap de 40 anys de la mort d'en Hitler que cristians als 40 de la mort de Jesucrist.¹⁴²

Perque jutja les coses sense conèixer-les? creu que potser és impossible mantenir una mentida durant tants anys? pensi en Copèrnic o Galileu que foren perseguïts per dir que la terra era

rodona.¹⁴³

El PNSC, al marge de les activitats esmentades, no va tenir altres activitats conegudes o/i oficials. Els qui es proclamaven membres del grupuscle sovint feien tertúlies en els bars del casc antic -eren anys d'efervescència política- i algunes vegades anaven uniformats sense l'escut de CEDADE. Mai, però, va existir una propaganda nacionalsocialista específicament catalana. Seria la manca d'un contingut nacionalista català explícit i definit en el PNSC el que va crear algunes tensions entre Martí Teixidor i aquells que s'havien agrupat entorn les sigles del PNSC i membres de CEDADE entre els que existia un marcat sentiment pro-espanyolista i/o anti-català, com veurem tot seguit.

CEDADE, per mitjà de la seva publicació, presentà el PNSC com un grup ideològicament afí, al que contemplaven amb simpatia, però amb el qual no havien establert vincles orgànics. D'aquesta manera, la revista de l'organització (fent referència a la pintada del monument a la Victòria amb esvàstiques el gener de 1978), feia el següent comentari al costat d'una fotografia del monument:

Pintada realizada por un grupo nacionalsocialista en Barcelona, en la zona más céntrica de la ciudad (Diagonal-Paseo de Gracia). Más tarde nos enteramos por una nota de prensa que se trataba del PARTIT NACIONALSOCIALISTA CATALA.¹⁴⁴

Mig any més tard, el juny de 1978, la portada de CEDADE reproduïa les fotografies de la pintada realitzada al monument de la Victòria i de la bandera amb la creu gammada que penjava de l'Arc de Triomf amb el comentari "...y pese a todo: habeis vencido!".¹⁴⁵ L'editorial de la revista -amb el significatiu títol "Pese a todo: vencer!"- feia una descripció de les actuacions realitzades pel PNSC:

El 30 de Enero Barcelona amaneció con su famoso monumento a la 'VICTORIA' adornado en sus seis caras con sendas banderas con la cruz gamada, un verdadero trabajo de artesanía. El lugar es uno de los más céntricos de la ciudad [...]. Con ello, un partido nacionalsocialista catalán de reciente creación, [...] conmemora el 45 aniversario del nombramiento de Adolf Hitler como canciller de Alemania [...].

El 30 de abril el 'Arco del TRIUNFO' de Barcelona despertó decorado con una gigantesca bandera con la svástica (7x5 metros, según dijo después la prensa) que colgaba de la parte central del monumento. La bandera tuvo que bajarse con la ayuda de los bomberos ¡a la una de la madrugada!, cuando ya toda la ciudad la había podido contemplar.

Con esta acción el antes nombrado PNSC conmemoró el aniversario de la muerte de Adolf Hitler.

En los últimos meses han aparecido en las ciudades más importantes de Cataluña (pero

sobretudo Barcelona) posters con la svástica y con lemas como 'Amb Hitler' [...] y 'Hitler tenia raó' [...] así como uno muy original que apareció muy repartido por las calles con motivo de la festividad de Sant Jordi (patrón de Cataluña), y en ellos aparecía dicho Santo a caballo portando una bandera con la cruz gamada y matando un dragón con la hoz y el martillo.

Dicho partido ha distribuido igualmente adhesivos y hojas volantes con lemas nacionalsocialistas, todo ello publicado en catalán.

Felicitemos desde aquí al PNSC, que tanta difusión ha hecho de nuestras ideas y por tener la valentía de emplear (por lo desprestigiada que está por la propaganda de los vencedores) la cruz gamada y por mantener encendida la llama que, para nosotros, los nacionalsocialistas, representa nuestra bandera.¹⁴⁶

El text era clar sobre la valoració que CEDADE feia del PNSC: un grupuscle neonazi que difonia propaganda neonazi en català. Les sigles del PNSC estaven concebudes amb un caràcter merament instrumental per CEDADE i el catalanisme postulat exteriorment per l'entitat no era compartit per tots els seus militants. Martí Teixidor tingué fortes discussions amb membres de CEDADE -com Juan Massana-¹⁴⁷ entorn la qüestió nacional i va veure l'organització nacionalsocialista fortament imbuïda d'un ultraespanyolisme aferrissat. En aquest sentit, recordà una anècdota il·lustrativa: un dia que ell i un grup de militants de CEDADE enganxaven cartells del PNSC damunt la propaganda d'altres partits, alguns dubtaven en tancar la propaganda de FN per les afinitats ideològiques que sentien amb aquest.¹⁴⁸ D'altra banda, ja hem comentat que aquells que actuaven com a militants del PNSC -que no agrupava gaire més de quinze persones- anaven en algunes ocasions uniformats pel carrer.¹⁴⁹ Això, i la utilització de la creu gammada per part del PNSC va dur nous militants a CEDADE, i aleshores es produí una paradoxa: els nouvinguts, procedents de l'extrema dreta espanyola, se sentien atrets per la possibilitat d'exhibir l'esvàstica públicament, però per poder-ho fer s'havien d'agrupar sota les sigles del PNSC, quan eren anticatalanistes.¹⁵⁰ En síntesi, malgrat que els dirigents de CEDADE tinguessin la voluntat política de catalanitzar l'entitat -tot i que fos amb una finalitat purament tàctica- la propaganda adoptà un to ambigu. Martí Teixidor recordava el fet també significatiu de que, quan va proposar editar un adhesiu del PNSC amb el lema "en català i prou!" (coincidint amb la campanya que demanava la catalanització de rètols públics amb adhesius

que duïen la consigna "en català, si us plau"), Bochaca remarcà que aquesta frase no s'havia d'entendre com la defensa del PNSC de la utilització del català excloent la llengua castellana, sinó que la frase "en català i prou!" era, senzillament, -argüí Bochaca- una manifestació de protesta contra la persecució de la cultura catalana.¹⁵¹

El distanciament de Martí Teixidor i d'aquells que es consideraven membres del PNSC, va anar en augment per aquesta qüestió. D'altra banda, Martí Teixidor creia que CEDADE havia de tenir una projecció pública que anés més enllà d'un "cercle" desconnectat de la societat real a causa del seu afany culturalista i de creació d'elits militants ("volien formar SS abans que persones").¹⁵² Totes aquestes circumstàncies van generar tibantor entre el pintor i CEDADE. A mitjan de 1980 el mateix pintor pensà en crear un PNSC autònom de CEDADE i proposà a Bochaca -nacionalsocialista i catalanista- que s'integrés en el grupuscle.¹⁵³ Però Bochaca, tot i que -segons Martí Teixidor- no li desagradava la idea, rebutjà d'integrar-s'hi. Martí Teixidor continuà a CEDADE però l'activitat del PNSC s'anà esllanguint paulatinament. En aquest context Martí Teixidor va conèixer un personatge singular, Lluís Morera, un neonazi andorrà i nacionalista català radical.¹⁵⁴ Aquest, simpatitzant de les idees del PNSC, va realitzar una entrevista als dirigents del grupuscle, aleshores ressentits amb CEDADE i amb un cert afany d'autonomia. L'entrevista, a desgrat de romandre inèdita¹⁵⁵ era interessant perquè -per primera vegada- apareixien uns eixos de propaganda susceptibles de ser utilitzats pel PNSC en cas d'esdevenir autònom o bé per un nacionalsocialisme català i sense vinculacions amb l'extrema dreta espanyola. Segons l'entrevista esmentada, el lideratge del PNSC l'exercien Martí Teixidor (pintor), Santiago Vidal (que es definia com a comerciant), Carles Rossell (que treballava i alhora cursava estudis d'enginyer agrònom) i Miquel Costa (un administratiu que estudiava ciències socials).¹⁵⁶ Per mitjà de les preguntes de Morera s'expressaven les tesis nacionalsocialistes de CEDADE: reivindicació de la memòria d'Adolf Hitler, negació del genocidi jueu, i exposició de llur cosmovisió racial. Però també hi havia noves idees que -a la dècada dels anys

vuitanta- serien difoses a través d'alguns grupuscles nacionalistes radicals catalans de caràcter xenòfob i neonazi. Aquestes noves idees les podríem centrar essencialment en la visió de l'allau migratori rebut per Catalunya com una ocupació "espanyola" i desnacionalitzadora, la reivindicació de la independència per a Catalunya i, finalment, en un intent de presentar un neonazisme desvinculat dels grups d'extrema dreta espanyols. Postulats que estaven en obert conflicte amb CEDADE. Així, respecte a l'allau migratori, els fantasmagòrics dirigents del PNSC afirmaven que "Franco volia esclafar-nos com a nació i la seva arma va ser auspiciar una colossal immigració d'espanyols vers als Països Catalans. Aquest ha estat el cop més fort que hem hagut d'encaixar en tot el que va de segle".¹⁵⁷ i assenyalaven que "Franco ha estat un dels dirigents més anticatalans que mai infantà Espanya".¹⁵⁸ Finalment definien així qui era realment català: "per ser català no n'hi ha prou amb viure i treballar als Països Catalans, t'hi has de sentir integrat, t'ho has de fer teu amb un acte de voluntat quotidià. Es demostra amb els fets. Tots sabem de gent d'altres pobles o cultures de la Península que viu i treballa [...] a la Catalunya Gran i que mai no s'ha dignat a aprendre la llengua del país que els acull. Ni són, ni se senten catalans. Paral·lelament ens trobem amb famílies de cognoms ben catalans que ja de pares a fills parlen espanyol, han abandonat l'idioma nacional català. [...] són enemics del seu propi poble, són traïdors i botiflers".¹⁵⁹ Respecte a les seves proclames d'independència, els caps del PNSC parlaven de la sobirania referint-se a la "Catalunya Gran", emprant aquest terme molt abans que alguns sectors del nacionalisme radical català de la dècada dels anys vuitanta comencessin a fer-ho:¹⁶⁰ "entenem que el nostre partit s'ha de bellugar dins l'àmbit nacional català, és a dir dels Països Catalans o Catalunya Gran i no pas limitar-se a unes quatre 'províncies' del Principat, delimitades al caprici carpetobetònic"¹⁶¹

Finalment, hom assajà de presentar un nacionalsocialisme català sense vinculacions amb els grups d'extrema dreta espanyola: "El Partit NacionalSocialista Català forma part de la política catalana, per molt aïllats que se'ns tingui. No volem concomitàncies amb polítiques espanyolistes, bo

i que vinguin de moviments o de grups autodenominats pro-nazis, puix que un veritable nacionalsocialista espanyol, no pot permetre que una ètnia com la catalana o la basca no gaudeixin de govern propi propi o sobirania nacional".¹⁶² Afirmaven també que "ens dol profundament que es faci servir la Creu Gammada com a sinònim d'espanyolisme, d'anticatalanisme".¹⁶³ És interessant de constatar en les declaracions dels caps del PNSC, tant l'intent de desmarcar-se de de CEDADE amb consignes nacionalistes radicals -antifranquisme, independència pels Països Catalans o la Catalunya Gran, identificació entre no català i espanyol-, com la manca de solucions conseqüents. Al marge de parlar d'una independència "responsable" [?] pels Països Catalans, la conclusió que es desprenia de les premises ideològiques del PNSC era l'expulsió dels no catalans, qüestió que hom no s'arribà a formular en cap moment. El discurs neonazi català articulat pel PNSC en aquesta entrevista inèdita va restar desconegut. Seria a inicis de la dècada dels anys vuitanta quan grupuscles nacionalistes radicals catalans de caràcter xenòfob li donarien projecció pública.¹⁶⁴

El PNSC, segons Ramon Bau, arribà a ser legalitzat com a partit polític l'any 1979.¹⁶⁵ Tot i això, la seva actuació al llarg de 1980 va ser pràcticament inexistent fins que diversos factors van dur a la seva dissolució: el desencís de Martí Teixidor, el fet de que s'havien exhaurit les possibilitats de captació de nous militants per CEDADE utilitzant la pantalla del PNSC i la creu gammada com a reclam¹⁶⁶ i, finalment, l'atzucac ideològic que havia generat la contradicció entre el catalanisme i l'espanyolisme. En acabar l'any, el PNSC ja estava dissolt, encara que Martí Teixidor continuà a CEDADE. Ramon Bau, sis anys més tard, valorava així l'experiència política del PNSC i la seva manca de credibilitat:

[El PNSC] Casi no editó nada en catalán debido al desconocimiento que existía de este idioma en el grupo!. Sufrió de una contradicción total, pues jamás se planteó ser realmente catalanista. No pasó de ser una mera mentira más, a las que tan aficionados éramos en aquella época los de Cedade.
Sus miembros se marcharon de Cedade en la ruptura de 1983.¹⁶⁷

Però les contradiccions de CEDADE no es van limitar al conflicte entre el catalanisme i

l'espanyolisme que l'organització va patir a Barcelona; tensions similars es van manifestar en altres delegacions de CEDADE en diferents punts de l'Estat espanyol.

V. L'EUROPA DE LES ÈTNIES, EXEMPLIFICACIÓ DE LES CONTRADICCIONS IDEOLÒGIQUES DE CEDADE

El viratge ideològic de CEDADE en parlar de l'Europa de les ètnies i preconitzar una aproximació a postures regionalistes i nacionalistes, no sols creà tensions i problemes dins CEDADE a Catalunya, sinó també en la resta de delegacions. Per altra part, l'Europa de les ètnies pretesament dissenyada per membres de les SS era quelcom imprecís i boirós; segons el mapa esmentat i editat per CEDADE, la península ibèrica estava dividida en les següents regions "ètniques".¹⁶⁸ Catalunya (amb capital a Barcelona), Llevant (amb capital a València), Bètica (amb capital a Sevilla), Extremadura (amb capital a Badajoz), Duero (amb capital a Valladolid), Galícia-Astúries (amb capital a Lugo), Portugal-Nord (amb capital a Oporto) i Portugal-Sud (amb capital a Lisboa). Enmig de la península restava una àmplia zona sense cap nom definit. CEDADE subsanà el problema l'any 1981, en un Calendrier européen editat en francès i dedicat a les ètnies europees: la immensa zona central de l'Estat espanyol fou denominada "Murcie".¹⁶⁹ Com veiem, els fonaments ideològics de l'"etnisme" de CEDADE no eren massa sòlids. Però CEDADE mostrà la seva posició davant el fet nacional com un tret ideològic més que diferenciava l'organització neonazi de l'extrema dreta espanyolista. L'any 1978, una publicació de CEDADE feia explícit aquest distanciament:

Los nacional-revolucionarios no somos, [...], de extrema-derecha, ni nos sentimos partícipes de ese 'nacionalismo' español casi siempre folklórico que estos [els partits d'extrema dreta espanyolista] defienden.

[...]

[Aquests partits] creen que lo más importante es la unidad de España, indisoluble claro, rechazan y combaten de plano cualquier otro nacionalismo que no sea el español (vasco, catalán...) en realidad confunden unidad con centralismo, el nacional-revolucionario puede decir sin ningún miedo de la palabra el que sea nacionalista catalán, gallego, vasco [...], quizás para estos seamos un 'contubernio rojo-separatista', se equivocan, pues si bien es roja nuestra bandera y tiene la cruz céltica (símbolo de la raza y de la cultura europea), y no somos separatistas, nos da igual que personas que no tienen dos dedos de frente lo digan,

como vamos a ser separatistas si nuestro Ideal es una EUROPA UNIDA Y LIBRE del capitalismo y del marxismo.

Creemos en la Europa de las etnias y pueblos, no es países formados por causas económicas o por terrenos ganados o perdidos por unos reyes que en muchos casos lo único que ambicionaban era conseguir mayores riquezas. Se nos puede argumentar que son 400 años de unidad, nosotros no los tiramos por la borda pues nos congratulamos de los logros y hazañas que castellanos, extremeños y catalanes o gallegos hicieron; una unión que en el futuro pudiera ser la de todos los pueblos europeos distanciados hoy por políticas capitalistas o telones de acero.¹⁷⁰

Aquest etnisme de CEDADE -en no sustentar l'entitat un projecte polític clar- suposà un marcat viratge ideològic, que es traduí en un canvi del llenguatge utilitzat i en un seguit de contradiccions internes entre l'espanyolisme de la major part dels militants, procedents de l'extrema dreta, i les consignes regionalistes i ètniques defensades per CEDADE. Cal tenir en compte, però, que sols a Catalunya es va dur a terme una tasca sistemàtica de difusió de propaganda neonazi en català (fet al que no és aliena la ubicació de la seu central de CEDADE a Barcelona. A la resta de l'Estat mancaren visions globals i anàlisis històriques i polítiques que expressessin la posició oficial de l'entitat. Així, puntualment, bé a la revista CEDADE, bé a les publicacions de les delegacions locals, es publicaven articles aïllats, que deixaven entreveure sovint notòries contradiccions ideològiques. Per proporcionar una visió global d'aquestes contradiccions, també hem analitzat la posició de CEDADE davant el fet nacional basc.

Euskadi: del contuberni jueu a la reivindicació de Sabino Arana i la unió de Navarra al País Basc

El mes de maig de 1970 va aparèixer en el butlletí de CEDADE un article dedicat a la presència jueva a Espanya i a les seves relacions amb el nacionalisme basc:

Hace ya años el Instituto de Estudios Judaicos de Brasil apoyaba en su publicación el separatismo catalán. Hace poco, muy poco, la publicación subversiva 'Gudari' publicaba un extenso artículo titulado 'una página hebrea para 'Gudari', donde se ofrecia un relato de un israelita y en cuyo prefacio la redacción escribía: 'Israel, como Euskadi, sigue luchando por su propia existencia [...] más adelante insiste 'son párrafos que podrían ser escritos por nosotros' [...] después el artículo, que venía a ser una extensa apología del heroísmo judío, etc, etc, terminaba [...] con las palabras 'esta es una página escrita por un resistente hebreo.

Parece escrita para Gudari. Coincide de forma exacta con nuestras ideas tesis sobre el tema: Estos son los hechos que nos deben inducir a desconfiar y a prevenirnos ante una no realizada pero posible intromisión judía en nuestra patria. Por otra parte debe regocijarnos una vez más que el separatismo vasco -en la actualidad de inspiración comunista- no apoye a sus 'aliados' los árabes, sino que, como nosotros sabemos muy bien, no tiene más interés que conseguir el triunfo judío donde sea necesario.¹⁷¹

Posteriorment, l'octubre de 1973, Halcón, la publicació de CEDADE-Castella, feia una aproximació a la qüestió nacional del País Basc amb el significatiu títol de "El Problema Vasco (Visión histórica)".¹⁷² L'article, sense signar, era explícit sobre el nacionalisme a Euskadi, que hauria estat fomentat a inicis del segle XX per agitadors ambiciosos i anti-espanyols, doncs els veritables bascs eren bons espanyols:

El nacionalismo vasco no surgió hasta el siglo XIX. Es por lo tanto reciente. Su apóstol fue Sabino de Arana Goiri, primero carlista hasta los 16 años y después exaltado separatista, proclamó el principio de Euzkadi, única patria de los vascos y otros más faltos de todo fundamento histórico y político.

Los conocimientos históricos de Arana Goiri eran muy someros y por ello cae en grandes errores, como es el suponer que los vascos se mantuvieron separados de las razas extranjeras, al hablar de 'Estados Vascos' en una época en que no existía en aquel país ninguna organización política, etc...

Arana Goire murió sin conseguir que sus ideas arraigaran en Vasconia, aún así, faltos los separatistas de otra personalidad de más relieve, le eligieron como símbolo, agrandando su exíguua figura.

Un grupo de personas ambiciosas, se encargó de propagar su doctrina, que en su mayor parte pasaron a engrosar las agrupaciones anarquistas y comunistas, [...].

Una vez visto el origen del nacionalismo vasco veremos hasta que punto las pretensiones de independencia son totalmente injustificadas.

En primer lugar carecen de base histórica que las respalde; la Historia no muestra vestigio alguno de unidad vascongada, jamás existió un Estado vasco ni un movimiento popular que deseara su creación hasta que Arana Goiri inventó el nombre de Euzkadi para designar a esta nación [...].

La Historia nos muestra que todos los vascos ilustres fueron buenos españoles. Ignacio de Loyola, el almirante Oquendo, Pío Baroja, Unamuno, Ramiro de Maeztu y un largo etcétera que han dejado patente su amor a España.

El idioma predominante es el español, su religión, costumbres e Historia lo son también, además tampoco tiene una razón económica que justifique una separación que sería su ruina [...].

Como prueba irrefutable de que el pueblo vasco no ha apoyado nunca el separatismo tenemos los votos emitidos en tiempos de la II República en plena euforia separatista, que arrojan un 22% de votos separatistas, cifra exigua en aquellos momentos dada la propaganda y medios desplegados.

De todo ésto se concluye que no ha existido un movimiento popular de independencia en Vasconia, sino que lo único existente siempre son individuos ambiciosos de fama y poder,

que no vacilan en robar o asesinar para conseguir sus fines so excusa de la causa vasca [...]. Ante todo esto vemos que la frase que quizás mejor resuma el llamado 'problema' vasco es la de 'Fray Valentin Bretón', que reza así: 'Los vascos no serían más que un oscuro pueblo de montañeses, probablemente desaparecido desde hace tiempo, si no hubieran entrado en la civilización latina de la unidad española'.¹⁷³

L'anàlisi i valoració del nacionalisme basc dels militants de CEDADE fet a Halcón, fins arribar a la transició, se situava en l'ortodoxia de l'extrema dreta reaccionària: el separatisme basc formava part del complot mundial jueu i no tenia cap altre suport que el d'agitadors professionals que actuaven seguint interessos aliens al poble basc. Però, tal i com passava a Catalunya, en arribar la transició política els neonazis del País Basc expressaren posicions diferents. I el mateix any 1977 es podien trobar dues valoracions ben diferents de la situació política: una que es mantenia en la tradició espanyolista de rebuig i condemna del nacionalisme basc; i l'altra que pretenia ésser portaveu d'una ètnia europea mil·lenària, els bascos, elogiant Sabino Arana i demanant la integració de Navarra a Euskadi. La contradicció era evident.

Així, l'agost de 1977, una militant femenina de CEDADE -que signava com "Eguzkia"- escrivia a la revista Al Frente (recordem que era el butlletí del FF de l'organització neonazi) un article titulat "Euzkalerria. La raza vasca frente al antiracismo marxista".¹⁷⁴ L'article, després de distingir entre dos conceptes de regionalisme seguint les tesis del carlí Juan Vázquez de Mella (fet que no deixa de ser significatiu de les vinculacions dels militants de CEDADE amb les diverses famílies polítiques de l'extrema dreta, com el carlisme) hom demanava "un pelotón de soldados para salvar a Occidente" davant la força del nacionalisme abertzale i marxista:

Pues bien, nada más llegar los presos amnistiados puño en alto, banderas rojas con la hoz y el martillo e ikurriñas y banderas separatistas y celebrando seguidamente mitines, han exigido, entre otras cosas, una Euzkadi independiente (pongo Euzkadi porque ellos lo llaman así), pues los que verdaderamente amamos al pueblo vasco lo llamamos y es Euzkalerria; como decía, desde su llegada hasta nuestros días, siguen haciendo asambleas callejeras a diario atentando continuamente contra la unidad de la Patria, y [...] no se puede decir la verdad, porque si la dices, ya estás en la lista negra de ETA.

Ante el caos que vivimos en el pueblo vasco, yo me pregunto ¿donde está la libertad que tanto han pedido? ¿dónde las palabras del rey el día de su coronación? cuando dijo: ¡que nadie espere privilegios! ¿Quiénes son los privilegiados? Unamuno dijo: 'Es más su odio por

España y todo lo que represente lo español, que su amor al pueblo vasco'. ¡Qué gran verdad! Pido a Dios que nos dé fuerzas para capear este vendaval y ojalá estén prestos ese pelotón de soldados para salvar a Occidente.¹⁷⁵

El text és prou explícit. El nacionalisme basc és contemplat com un simple instrument del marxisme que atempta contra la unitat d'Espanya; no té cap realitat social, política o cultural darrera seu, únicament està potenciat per l'anti-espanyolisme. La solució a la qüestió nacional, des d'aquestes premisses, era purament represiva (un "pelotón de soldados") i no tenia cap mena de similitud a l'"Europa de les ètnies" preconitzada per CEDADE. Però el mateix 1977, militants de CEDADE-Navarra parlaven del fet nacional basc en uns termes oposats. Paral·lelament a aquest discurs espanyolista i unitarista, en el si de CEDADE apareixia una altra posició davant el fet nacional: la de donar suport a l'ensenyament de l'euskera, com a manifestació d'una ètnia europea profundament arrelada, però sense arribar a posicions separatistes. Com en el cas de Catalunya, CEDADE pretenia lluitar contra l'esquerra marxista disputant-li el monopoli del nacionalisme basc. Aquesta línia ideològica -si es pot qualificar com a tal- es manifestà episòdicament, sobretot en un butlletí d'una delegació de CEDADE al País Basc (Aitor),¹⁷⁶ que, en el seu editorial, afirmava:

La política regional llevada a cabo durante el régimen de Franco ha sido desastrosa no solo para Euskalerrria sino para el resto de las regiones españolas, consiguiendo con ello que las organizaciones de signo político pro-marxista se erigan como defensores absolutos de los derechos de cada pueblo. Nada más falso de la realidad, a la doctrina marxista unica y exclusivamente le interesa el fervor regionalista como arma de ataque para conseguir antes la dictadura del proletariado, ejemplos, países del Este. [...].

El pueblo vasco como uno de los pueblos más antiguos de Europa, debe ponerse en cabeza de la lucha por conseguir la unión de todos los pueblos Europeos y crear un Orden Nuevo. Esto sólo se puede conseguir mediante una revolución nacionalsocialista. Por eso luchamos, ese es nuestro objetivo y el objetivo de AITOR.

AITOR estará presente en la calle, como ejemplo de que la lucha por el pueblo vasco no es marxista ni de intereses capitalistas.

Los próximos números de AITOR serán bilingües, castellano-euskera.¹⁷⁷

A la contraportada d'Aitor -a l'únic número que va sortir- Sabino Arana era descrit com el "gran iniciador del reencuentro vasco".¹⁷⁸ Seguint aquesta línia "etnista" i d'apropament als postulats ideològics del nacionalisme basc, aparegué un article a CEDADE que defensava la integració de

Navarra a Euskadi (no a "Euzkalerria"):

Los vascones desde tiempos inmemoriales estaban asentados al norte, siendo sus límites de asentamiento cuando llegaron los romanos, en lo que actualmente es Navarra, llegaban hasta el río Ebro y las Bardenas, formando una línea natural. [...] Así es como Navarra se fue forjando su propia historia, pero el pueblo racialmente seguía siendo el mismo: VASCO. [...] Excepto en el sur de Navarra, conocido actualmente como Ribera, y a cuyos habitantes no se les puede considerar bascos puros.

Actualmente las fuerzas reaccionarias que antes he mencionado (FN i 'Alianza Foral Navarra'), han encontrado su campo de batalla en Navarra, creciendo y dirigiendo un sentimiento anti-integracionista [...] contra Euskadi [...] Creo que es de destacar el odio visceral de la derecha contra todo lo que es vasco.

[...]

Pero la realidad es que en los pueblos, grandes o pequeños de la geografía Navarra, las gentes son vascas, igual que sus habitantes e igual que sus antepasados, y quieren sentirse unidos al resto de sus hermanos de las otras provincias vascas.

Por eso, nosotros lo nacional-socialistas navarros, queremos la unión de Navarra en Euskadi, respetando siempre sus derechos y costumbres forales y su personalidad. QUEREMOS EL TRIUNFO DE LA RAZA SOBRE LAS POLITICAS.

Nuestra lucha es por una Euskadi donde se haya barrido al capitalismo y al materialismo marxista, nuestra lucha es por colocarnos a la vanguardia de la Revolución europea.

NAFARROA EUZKADI DA GORA EUROPA!¹⁷⁹

Els textos transcrits mostren com des de CEDADE no hi havia problema en reivindicar postulats polítics oposats -condemnar o exaltar la figura d'Arana, negar l'existència d'un nacionalisme basc o afirmar l'existència d'una ètnia basca mil·lenària- fins pràcticament l'any 1978, quan des de Barcelona es decidí impulsar l'Europa de les ètnies. A les delegacions de la resta de l'Estat la manca de coherència produí canvis ideològics tan sorprenents i de dubtosa credibilitat com el que hem comentat.

CEDADE i la qüestió nacional: la contradicció insalvable entre espanyolisme i nacionalisme català

Al llarg d'aquest capítol hem demostrat com l'aparent catalanització de CEDADE va obeir, essencialment, a dues necessitats tàctiques: d'una banda, a la voluntat de desmarcar-se tant de l'extrema dreta reaccionària anticatalana, com de combatre el monopoli del nacionalisme català per les forces marxistes i demòcrates; d'altra banda, a la recerca d'un espai polític propi, però sense haver

dissenyat una estratègia global.

La manca d'una estratègia política i el caràcter purament tàctic de l'actuació de CEDADE es van palesar en el llançament del PNSC. Quan es van crear aquestes sigles, la seu central de CEDADE imprimí també adhesius d'altres dos partits nacionalsocialistes:¹⁸⁰ el Partido NacionalSocialista de Castilla [PNSC] i el Partido NacionalSocialista Galego [PNSG]. De l'existència nominal del primer sols en resten dos adhesius: un on figurava el lema "luchando por la luz y contra el mal con su sangre forjando nueva vida en el centro del mundo occidental estuvo y estará siempre Castilla" i on apareixia una esvàstica sobre el pendó de Castella; i un altre on hi havia la creu gammada sobre fons vermell i el lema "La Europa de las etnias nuestra nación". Del PNSG sols arribà a veure la llum un adhesiu amb les paraules "en galego e nada mais" sobre una esvàstica amb la bandera blanca creuada diagonalment per una franja blaucel. Sols les sigles del Partit NacionalSocialista Català van tenir continuïtat i, tal vegada, més per atzar (l'aparició de Martí Teixidor) que per voluntat política de l'entitat neonazi. En síntesi, l'Europa de les ètnies es configurava a Barcelona al ritme que determinava la impremta de CEDADE al carrer Sèneca. Les consignes que -des de Barcelona- arribaven a la resta de delegacions de l'Estat espanyol experimentaven diversa fortuna segons la sensibilitat política dels receptors del missatge.¹⁸¹ Seria interessant saber que hauria passat si la delegació de CEDADE-València s'hagués assabentat de que des de la seu central de CEDADE es reivindicava la unitat dels Països Catalans o que hagués succeït si els militants de Madrid haguessin vist proclames properes al nacionalisme radical català editades per CEDADE. En tot cas, cal allunyar-nos de la imatge d'un grup polític amb una sòlida disciplina organitzativa, ja que les iniciatives aïllades tenien un pes important -decisiu, gosariem a dir- en l'actuació de l'entitat.

Hem de recordar que en aquest període CEDADE duia a terme iniciatives polítiques (la creació del Frente Socialista Obrero [FSO] o de les Juventudes Nacional-Revolucionarias [JNR]) i culturals (edicions de llibres en àrab, publicacions neofeixistes en cinc idiomes, creació de fronts

ecologistes, concerts wagnerians) de manera puntual i sense continuïtat. El viratge catalanista de l'entitat fou una iniciativa més, però potser va ser la més important, perquè exposava de manera evident les contradiccions sorgides en una organització neonazi que tenia la seva seu central a Barcelona, el gruix de la seva militància a l'Estat espanyol i una clara voluntat de projecció definida vers Europa i l'estranger.

El fet que els fundadors de CEDADE fossin catalans i la seu central de l'entitat fos a Catalunya va dur aquesta formació neonazi -clarament vinculada al món de l'extrema dreta espanyola des dels seus orígens- a combatre al seus enemics polítics assajant de situar-se en el camp nacionalista radical català. Però la seva militància es reclutava entre l'extrema dreta espanyola i difícilment podia assumir unes consignes ètniques que anessin més enllà d'un regionalisme atenuat i, quan no, acompanyat de professions de fe en la unitat de la pàtria. En aquest sentit era important la projecció de l'etnisme de CEDADE en una futura Europa unida, car permetia superar, aparentment, una contradicció fonamental: la negació tant d'un estat unitari i centralista -Espanya- com dels nacionalismes radicals de la perifèria (Catalunya, Euskadi, Galícia). A mitjan de juny de 1976, Maria Infesta ja havia publicat un article on deixava clar el model idíl·lic de la futura Europa:

No queremos decir con todo lo que llevamos escrito que dentro de Europa aceptemos únicamente el término nación, despreciando las pequeñas unidades que se encuentran en cada nación, ni muchísimo menos. Al contrario, damos fundamental importancia a los pequeños núcleos que mantienen, crean y consolidan las tradiciones y costumbres más íntimas de cada nación en particular. Comarca, nación y región son esenciales cada una dentro de su categoría y no se puede prescindir de ninguna de ellas [...].

[...]

En nuestra Europa ideal desaparecerán las discordias entre los países componentes, pues todos ellos formarán UNA SOLA EUROPA, sus metas serán las mismas para todos y a consecuencia de la verdadera unión no existirán rencillas mútuas, sino un verdadero deseo de progreso común.¹⁸²

En el mateix sentit es pronunciava Bochaca en analitzar els moviments nacionalistes, fortament influïts pel marxisme:

Y del mismo modo, por el sistema de la infiltración, para el que posee una pericia secular, el Enemigo también se ha hecho con un lugar en el sol de los movimientos regionalistas

europesos, y ello en una doble vertiente; radicalizándolos en lo politiquero y trivializándolos en lo auténticamente político, es decir, en lo real.

[...]

La Europa de las etnias, la Europa Real, [...] es la SOLUCION. Es la alternativa -la única alternativa- contra la desaparición física del solar de nuestra Raza.¹⁸³

Però tal contradicció era insalvable: qualsevol força nacionalsocialista es caracteritza per un nacionalisme radical. El PNSC de Martí Teixidor il·lustra aquest fet: els seus postulats van dur al pancatalanisme, a declarar l'allau migratori a Catalunya com una invasió i a trencar els vincles amb tota organització nacionalsocialista que no fos d'obediència catalana. Aquesta fou la causa determinant, en última instància, de la manca de continuïtat del PNSC, que, a la vegada, exemplificava les limitacions de CEDADE en donar suport a les reivindicacions nacionalistes catalanes i de la perifèria de l'estat.

Bau, en una anàlisi sobre la qüestió nacional que va fer anys després (1986), era explícit en valorar la credibilitat de l'etnisme de CEDADE en aquella època:

El tema de Catalunya, com el del País Vasco, es uno de los muchos que no han sido digeridos en absoluto por NR [nacional-revolucionaris] españoles.¹⁸⁴

Se podría discutir horas y horas pero al fin no importa: no me gusta, pero hemos de reconocer que el nazi-fascismo ha sido siempre anticatalanista.

[...]. El número de catalanes de verdad, con ascendencia y cultura catalana, que he visto militar como NR es tan risiblemente pequeño que se podrían quizás contar con los dedos de un manco.

En Cataluña el movimiento NS [nacionalsocialista] nació de un grupo de 5 o 6 catalanes, pero siempre se nutrió de no catalanes. En el País Vasco no he conocido más allá de 2 ó 3 vascos NS que fueran además nacionalistas vascos.¹⁸⁵

A finals de l'any 1980 s'acabà l'aventura catalanista de CEDADE. De l'experiència política en restà una línia d'apertura als nacionalismes de la perifèria -amb manifestacions episòdiques de catalanisme i galleguisme-, tot i que la qüestió nacional no fou assimilada mai totalment pels militants. A finals de l'any 1982, un simpatitzant de CEDADE escrivia una carta a la redacció de la revista plantejant clarament el problema:

Soy un ferviente seguidor de la doctrina político-social-racial de nuestro gran Führer Adolf Hitler, sigo a CEDADE muy de cerca, puesto que es un movimiento político que, por lo que

he podido apreciar en los últimos años, ha sabido extraer la verdad de la doctrina nacionalsocialista con todo lo grandioso que ella comporta. [...] No obstante hay una cosa echo muy en falta y en la que disiento de CEDADE como movimiento político nacionalista: la Bandera y los símbolos de la Patria. ¿Por qué os olvidais tanto de esto?, ¿por qué nunca aparece en las fotografías de los actos, la Bandera Nacional?, ¿Por qué en los actos de Cataluña tan solo presiden la bandera de CEDADE, la nacionalsocialista i la catalana si se supone que todos perseguimos la unidad Nacional como uno de los fines a lograr?. Francamente no lo entiendo, y os pondré un ejemplo muy claro: Falange Española, a pesar de enarbolar con legítimo orgullo su enseña como movimiento político jamás olvidó su supeditación a la Patria y lo expresó rindiendo culto, por encima de todas, a la Bandera Nacional, anteponiéndola siempre, incluso a la suya propia. No sirve que se me diga que el servicio a España se da por supuesto y que por ello es innecesario demostrarlo en forma de símbolos, porque si ello fuera así sobrarían todas las banderas; y por otra parte no dudo del patriotismo de CEDADE pues lo contrario seria traicionar uno de los preceptos fundamentales del Nacionalsocialismo y de la trayectoria de Adolf Hitler, pues él, por encima de todo, fue un gran patriota con todo lo que ello comporta. Por otra parte, y como ya he dicho antes, no dudo del patriotismo (Español, por supuesto, antes aún que europeo) de CEDADE, pues si ello no fuera así, francamente se desmoronaría todo el pedestal en que os tengo puestos para pasar a ser un partido político más, sin el menor interés para la causa común. No francamente no creo que sea así. Y perdonad por la posible duda, pero es que esa actitud me confunde en ocasiones.

Y en fin, eso era todo lo que deseaba aclarar, confío en que me ayudéis a disipar mis dudas y hasta entonces recibid un fuerte abrazo.

¡Arriba España!

¡Arriba Europa!¹⁸⁶

L'aggiornamento ideològic de l'Europa de les ètnies, quatre anys després de ser preconitzat per l'entitat, creava dubtes i confusions encara avui no resolts.¹⁸⁷

VI. NOTES

- 1 A l'apèndix documental del capítol es reproduïx el mapa de l'Europa de les ètnies que CEDADE va publicar en el seu full volant L'Aliau-Full d'informació de CEDADE-Catalunya (s.d. 1978?, s.n. 3?).
- 1 bis Som conscients de que en la present anàlisi manca la posició dels sectors carlins a Catalunya, però en el moment en que fou redactat aquest estudi, no vam poder aconseguir material sobre aquest aspecte.
- 2 "Fuerza Nueva se presentó en Barcelona", Tele/Expres (24/XI/1976), p.4
- 3 "Incidentes en un mitin de Blas Piñar en Barcelona", El País (2/XII/1977), p.10. Piñar afirmà textualment: "el cáncer que corroe actualmente a España es el separatismo, el marxismo y la lucha de clases".
- 4 "FN expone su 'no' [a l'estatut]", Mundo Diario (10/X/1979), p.16.
- 5 "Fuerza Nueva se presentó en Barcelona", Tele/Expres (24/XI/1976), p.4.
- 6 Id.
- 7 Colectivo Flamel, Fuerza Nueva. Vida y muerte de un partido (Alternativa, Barcelona, 1985, s.n.). L'expressió més elaborada del de la visió de FN del fet nacional la podem trobar en un discurs de Blas Piñar a Barcelona: "Blas Piñar, en Barcelona. 'Ja soc amb vosaltres, catalans'" (Fuerza Nueva, 571, 17/XII/1977, pp.22-26). La conclusió de Piñar era que "el CATALANISMO es una falsedad histórica, una creación artificial y romántica, que desaparece o es asumida por una mística real, como es la mística del odio" (p.23). Com a textos força significatius de la posició de FN davant el fet nacional publicats entre 1975 i 1978 assenyalem Jaime Tarragó, "Carta de Cataluña. La otra cara del catalanismo" (Fuerza Nueva, 492, 12/VI/1976, pp.20-24); Jaime Tarragó, "Carta de Cataluña. El separatismo, ¿tampoco es un contrafuero?" (Fuerza Nueva, 511, 23/X/1976, pp.20-23) i els editorials "Separatismo" (Fuerza Nueva, 470, 10/I/1976, p.5) i "Separatismos" (Fuerza Nueva, 505, 11/X/1976, p.5).
- 8 L'adhesiu -que no estava signat per FN- era un mapa de l'estat espanyol pintat amb els colors de la bandera nacional i esquinçat en quatre trossos (se sobreentenia que a causa de les autonomies) i un lacònic "¡NO!" al costat de la imatge.
- 9 Octaveta sense data. Es troba a l'Institut Municipal d'Història de Barcelona. Està signada per "Fuerza Joven. DIOS-PATRIA-JUSTICIA". Cal destacar el fet que no apareix el signe d'exclamació '¡', característica força habitual en la propaganda ciclostilada del SECED a Barcelona.
- 10 Alberto Royuela, Diccionario de la ultraderecha, Dopesa, Barcelona, 1977, 112 pp.
- 11 Alberto Royuela té nombroses amistats tant en el món de l'extrema dreta espanyola com en el de la internacional (en la dècada dels anys setanta va donar protecció a exiliats neofeixistes italians, com Stefano Della Chiaie). En un interrogatori judicial realitzat a instàncies d'un jutge italià, Royuela respongué així la pregunta de "¿Cuál es su ideología? Yo no soy fascista. Los fascistas son los italianos. Los nazis son los alemanes. Yo soy falangista, y a mucha honra" ("Italia busca en Barcelona la clave de su trama negra", La Vanguardia, 23/III/1988).
- 12 A. Royuela, Diccionario, pp.65-77.
- 13 Vegeu Antonio Alvarez Solís, Qué es el búnker, (La Gaya Ciencia, Barcelona, 1976), pp.32-34.
- 14 A. Royuela, Diccionario, p.70.
- 15 Id., pp.70-71.

- 16 Id., pp.73-74.
- 17 Id., p.72.
- 18 A. Royuela, Diccionario, p.66.
- 19 Id., p.64.
- 20 Id., p.65.
- 21 Així, per exemple, la Confederación Nacional de Combatientes, la Comunità Tradicionalista i una anomenada agrupació España Católica es van unir a FE de las JONS i FN per realitzar una campanya demanant el "no" a la constitució, al·legant que aquesta contenia greus perills "para la unidad nacional, la religión, la moral, la integridad de la familia, la educación cristiana, la armonía en las empresas, la seguridad del trabajo y del salario y del nivel de vida del español" ("Campana 'ultra' contra la constitución", Hoja del Lunes, 30/X/1978, p.11).
- 22 Cal tenir en compte que a inicis de la transició s'inicià una querella interna entre diversos grups falangistes. La Falange Española de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista [FE de las JONS], liderada per Raimundo Fernández Cuesta, acabaria fent aliances electorals amb FN. Sobre la trajectòria de FE de las JONS vegeu Ernesto Milá, "Falange Española de las JONS o la continuidad", Falange Española 1937-82. Los años oscuros (Alternativa, Barcelona, 2a. ed. 1987 [1a. ed. 1986]), pp.25-36.
- 23 "Falange Española de las J.O.N.S. expone su programa", La Vanguardia, 13/II/1976, p.8.
- 24 Segons Ernesto Milá a El Frente Nacional de la Juventud en su historia y sus documentos. Un nuevo estilo en las fuerzas nacionales (Alternativa, Barcelona, 1985), Ramon Graells Bofill era secretari general de FN a Catalunya (p.3).
- 25 Ernesto Milá era responsable de premsa i propaganda a FN de Catalunya.
- 26 Sobre el FNJ, el llibre citat a la nota 24 ofereix una anàlisi de la trajectòria política de l'organització i un interessant inventari del material gràfic del grup.
- 27 E. Milá, El Frente Nacional de la Juventud, p.80.
- 28 Patria y Libertad, 8 (setembre de 1978), "n. especial. 11-S. Cataluña por España".
- 29 Id., p.2.
- 30 Id. Notem la notable confusió de dates i fets: el corpus de sang tingué lloc el 1640 i la Pau dels Pirineus fou posterior (l'any 1659).
- 31 Id, pàgines centrals.
- 32 Id.
- 33 Id.
- 34 Id.
- 35 Id.
- 36 La història i trajectòria de la FE de las JONS (A) és també complexa. Denuncià el règim franquista acusant-lo d'haver desvirtuat el falangisme i, exhibint un notable radicalisme, assajà d'alinejar-se amb l'oposició democràtica Sobre FE de las JONS (A), vegeu l'obra ja citada d'E. Milá, Falange Española 1937-82, pp. 47-57 i pp. 69-75.
- 37 Auténtica. Portavoz de la Falange Española de las J.O.N.S. Año I, 0 (setembre 1977), Barcelona. Cal destacar

les pretensions catalanistes de la FE de las JONS (A), ja que el butlletí número 1 (febrer de 1978), a desgrat de no tenir cap article escrit en català, el títol i el subtítol de la publicació estaven escrits en català (Autèntica, butlletí informatiu de la Falange Española de les JONS) i la senyera catalana estava impresa en la portada.

- 38 "Sobre el 11 de Septiembre", Id., p.5.
- 39 Id.
- 40 "veintisiete puntos programáticos de la Falange Española de las J.O.N.S. auténtica", Patria Sindicalista. Organó de Falange Española de las J.O.N.S. (auténtica), s.n., s.d. (probablement gener de 1977, perquè el número 3 -de format diferent- és d'abril de 1977).
- 41 Id., p. 1.
- 42 L'anomenada "Marxa de la Llibertat" fou una "iniciativa política unitària promoguda especialment per Lluís M. Xirinaes i per Pax Christi, i sostinguda per alguns partits i entitats cíviques catalanes, que consistí, l'estiu de 1976, en el recorregut arreu del principat -amb ramificacions al País Valencià i la Catalunya del Nord- de cinc columnes de 'marxaires' que difongueren, mitjançant concentracions, mítings, col·loquis, etc, i a desgrat de la forta repressió policial, les reivindicacions nacionalistes i democràtiques de l'Assemblea de Catalunya" (Gran Enciclopèdia Catalana, volum 16, Barcelona, 1983, p.533).
- 43 CEDADE, 69 (abril 1976), p.10. El comunicat era escrit en castellà i anglès.
- 44 CEDADE, 68-Al Frente, 8 (març 1976), p.4.
- 45 Ramon Bau, "Las razas contra las patrias (un tema poético)", CEDADE, 72 (agost 1976), pp.26-29.
- 46 El cartell era molt gràfic: reproduïa una gran senyera on un individu retirava una falç i un martell. També es van realitzar nombrosos adhesius.
- 47 Vegeu Josep Pernaú, "Apropiación indebida", Tele/Expres (17/X/1977), p.2. Pernaú comentava -referint-se a la propaganda de CEDADE en català- que "ni la capacidad de sorpresa del cerebro humano puede soportar tales sobresaltos psíquicos" alhora que afirmava que "No necesita la bandera catalana de tan sospechosos defensores, en primer lugar porque nadie le ha mezclado aún ningún símbolo de partido. [...] En todo caso son sus espontáneos defensores los que cualquier día pueden introducirle siniestras cruces o el extraño pajarraco de alas extendidas al que rindió culto la liturgia hileriana. Pueden estar seguros que la 'senyera' ya tendrá quien la defienda. Su mejor defensa, de momento, es la desconfianza que inspiran manipulaciones tan evidentes como ésta. Las gentes desconfían de tantas conversiones de última hora y de algunos de los que se cubren hoy con los colores de la bandera catalana, que a veces pueden servir para esconder el uniforme nazi. Lo suyo son las porras, las cerillas incendiarias de librerías y quien sabe que otros vandalismos, por más que ahora se apropien indebidamente de la 'senyera' y ensayan a cuatro voces 'Els segadors'". Com veiem, el catalanisme de CEDADE causà sorpresa i, a la vegada, no gaudí de credibilitat des dels seus inicis.
- 48 Maria José Sánchez, "Cultura frente a política", CEDADE, 74-Al Frente 9 (gener 1977), p.10.
- 49 Cedade i Catalunya, Bausp, Barcelona, abril 1978, "Cuadernos de formación popular", número 4, 5 pp.
- 50 Id., p.3. Recordem que els errors dels textos de CEDADE procedeixen de les seves fonts originals. Sobre Fernando de los Rios i l'adopció del terme Generalitat, vegeu Enric Ucelay-Da Cal, "De la Dictadura a la Generalitat: 1930-1931" a Borja de Riquer (comp.), Història de la Diputació de Barcelona, Vol. III, Diputació de Barcelona, Barcelona, 1987, p.289.
- 51 Cedade i Catalunya, p.3.
- 52 Id., p.5.
- 53 Joaquín Bochaca, Catalunya, Espanya i Europa, Bausp (edicions patrocinades per CEDADE). (Badalona)

Barcelona, setembre 1979, 44 pp.

- 54 L'Allau-Full d'Informació CEDADE-Catalunya fou l'encapçalament d'una sèrie de fulls volants editats per CEDADE a Barcelona. No portaven peu d'impremta, data i, a vegades, tampoc numeració. Tenia una aparició discontinua i sembla ser que sols en van aparèixer vuit números. El darrer tenia forma de quadern i era dedicat al doctor Robert.
- 55 Cedade i Catalunya, p.5.
- 56 Id., p.2.
- 57 Id., p.3.
- 58 Id., p.4.
- 59 Id., p.1.
- 60 Id., p.1. Segons l'opuscle, "Si hem de trobar una mesura per a determinar qui és i qui no és català, la més encertada seria, potser la que's coneix com 'Lleis de Nuremberg' per tal de diferenciar jueus d'alemanys. Tals lleis reduïen el problema a la mínima expressió al considerar jueu qui tenia tres o quatre avis jueus, i alemany qui tenia tres o quatre avis alemanys. Els qui tenien dos avis alemanys i dos avis jueus, eren atorgats a un grup o l'altre segons el criteri de les autoritats competents".
- 61 Cedade i Catalunya, p.3.
- 62 J. Bochaca, Catalunya, Espanya i Europa, pp. 11-12.
- 63 Id., p.40. Segons Bochaca, el problema nacional de Catalunya no es resoldrà amb la independència sinó amb la integració en Europa: "[Catalunya] Ha de maldar en la tasca magna i abrandada de contribuir (no pas restant, sinó SUMANT) a la gloriosa unitat de la pàtria comuna: Europa. / Europa no es farà a partir de messianismes locals. No es farà prenent com a punt de partida les garrotxes de Yorkshire, ni el planell carpetobetònic, ni les gelades terres de Prússia, ni el geni rancès arrossegat per un genial aventurer, com Napoleó. Europa es bastirà amb l'aportació de tots. [...] Unitat en la varietat, vet ací la fórmula salvadora. Uniformisme messiànic, és la fórmula del fracàs, tal com experimentarentots aquells europeistes (sense saber-ho) que foren Felip II, Lluís XIV, Napoleó Bonaparte i en certa manera Adolf Hitler, o almenys molts dels seus homes de confiança" (pp.40-41).
- 64 "La política catalana envers Castella va estar marcada, durant força temps, per aquest caràcter original. Si repassem la història, a hom li fa l'efecte que la confederació catalano-aragonesa només té una dèria: ajudar Castella en la seva tasca de rebutjar els àrabs de la península, sigui per mer zel cristià, sigui per solidaritat conrracial, i sense esperar cap reciprocitat" (J. Bochaca, Catalunya, Espanya i Europa, p.21)
- 65 J. Bochaca, Catalunya, Espanya i Europa, p.24.
- 66 Id., pp.29-30.
- 67 "Tractada com una estrangera, Catalunya pagà les conseqüències de ser l'únic poble europeu que tenia prohibit d'anar a Amèrica. Fou justament Catalunya que era el país del sobirà que havia patrocinat aquest descobriment. Castella devia a Aragó el fet d'entrar en la política internacional, gràcies a les possessions italianes. Castella pagà el favor a Catalunya usurpant-li aquestes possessions bo i perdent-les després de moltes batalles guanyades i d'una sola guerra perduda, a més d'excloure els catalans de la catalanització d'Amèrica i de les seves noves conquestes al nord d'Àfrica. En aquesta part d'Àfrica, la continuació de la política catalana hagués frustrat l'establiment de tota potència estrangera. Castella oblidà que les primeres terres africanes que s'annexionà, l'arxipèlag canari, van costar moltes vides catalanes, la qual cosa restà sense retribució, ni agraïment ni tan sols oficial./ Un cop més, l'enveja (de nacionalitat espanyola, com l'avarícia és francesa i la hipocresia és anglesa) havia barrat el pas a Espanya en el camí de la grandesa bo i encarrilant-la devers la ruïna" (J. Bochaca, Catalunya, Espanya i Europa, pp.31-32).

- 68 J. Bochaca, Catalunya, Espanya i Europa, pp. 31-34.
- 69 "Val a dir que un grapat de moviments regionalistes, nacionalistes, autonomistes -l'eterna i babèlica picabaralla dels qualificatius- es troben infiltrats per l'Enemic, però això no treu ni un bri del seu valor, de la seva postura. I sobretot, de l'actitud personal d'aquests regionalistes, ja que si bé els seus moviments estan minats, també ho estan -i fons al moll de l'os- els règims dels Estats" (J. Bochaca, Catalunya, Espanya i Europa, pp.35-36).
- 70 "Per què CEDADE a Girona?", L'Allau. Full d'informació CEDADE-Catalunya, (s.d., s.n.).
- 71 El número 4 de L'Allau reproduïx íntegrament l'opuscle Cedade i Catalunya.
- 72 "Per què CEDADE a Girona?", L'Allau.
- 73 Id.
- 74 "Les autonomies democràtiques: una farsa", L'Allau, (s.d., s.n.).
- 75 Id.
- 76 L'aparició de Las tragedias de Cataluña estava anunciada a La economía según Hitler (Bausp, Barcelona, desembre 1979), p.47.
- 77 Id.
- 78 Id.
- 79 A partir de mitjan de 1980 l'edició de materials escrits en català és pràcticament inexistent excepte alguns adhesius. Va deixar de publicar-se L'Allau i ja no aparegueren més opuscles en català.
- 80 CEDADE va imprimir un cartell on apareixia un jove militant de l'entitat, uniformat, i al fons, la bandera de CEDADE i la senyera. El lema del cartell era "La joventut de la nova Renaixença" (aquest cartell, però, no era una innovació de disseny gràfic, sinó que utilitzava un conegut cartell del partit nazi; vegeu-ne la reproducció d'ambdós en l'anex d'aquest capítol).
- 81 Cedade i Catalunya, p.4.
- 82 Llorenç Frats, El mite de la tradició popular, Edicions 62, Barcelona, 1988, 212 pp.
- 83 Id., p.36.
- 84 El número 6 de L'Allau, per exemple, era un al·legat contra l'art abstracte titulat "CEDADE contra la pintura abstracte", amb una auca satiritzant la pintura d'en Joan Miró ("AQUESTA ES L'AUCA D'EN JOAN... EL DE LA CARBASSA GRAN!"). El full volant editat per Cedade afirmava que "Així tenim a un Tápies, Tharrats, Guinovart, Ponç, Tobías, Ibarz, Samsó, Castillo, per citar només a uns pocs catalans que, amb la seva personalitat pròpia no fan altra cosa que destrossar l'art, assassinar la pintura com va declarar públicament Miró, crear dubtes entre la gent i desprestigiar Catalunya fent creure que no existeix cap altre estil pictòric més digne". En el mateix número de L'Allau es recomanava la lectura del llibre escrit per J. M. Infesta, ¿Artistas o filisteos? (Ediciones de Nuevo Arte Thor, Barcelona, 1976, 158 pp.).
- 85 L'Allau, número 1. La publicació reproduïa un seguit de paràgrafs de Joan Maragall contra la democràcia. La introducció estava precedida per la següent afirmació: "Aquestes poques frases extretes de moltes altres, expliquen el perquè de l'absolut desconeixement que es té de Joan Maragall. L'autèntic catalanisme no està representat ni abans per pro-comunistes com Lluís Companys, ni ara per els banquers Pujol i Trias Fargas, conformistes eterns, com Terradellas, ni molt menys per representants de règims antiregionalistes com Raventós i Gregorio López Raimundo".
- 86 L'Allau, número 1.

- 87 "Catalunya i els jueus", L'Allau, número 2.
- 88 Id.
- 89 Id. També es van cercar textos pejoratius d'altres poetes, com Antoni Borí i Pontestà. En el número 81 de CEDADE (juny 1978), p.23 es reproduïa el poema "A matar jueus".
- 90 Vegeu Joan Claris, "El Doctor Robert, un racista catalán", CEDADE, 95 (març 1981), pp.28-29.
- 91 L'Allau, Dr. Robert: nacionalista català (Bausp, gener 1979) sense signar.
- 92 Id., p.6.
- 93 Id.
- 94 Id.
- 95 Id, p.8.
- 96 Id.
- 97 Id.
- 98 Id, pp.8-9.
- 99 Id, p.10.
- 100 Id, p.12.
- 101 Id, p.14.
- 102 En un díptic de CEDADE que anunciava un seguit de conferències en català -"La Catalunya d'avui en front a la Catalunya de sempre"- el 22 de novembre de 1979 (podria ésser també 1978, però la considerem una data massa prematura), la darrera pàgina reproduïa una imatge del monument al doctor Robert amb les quatre barres i el lema "El monument al Dr. Robert ARA MATEIX".
- 103 En el cicle esmentat conferències programades (vegeu la nota 102), hom anunciava la conferència "El doctor Robert, un pensador racista catalán", a càrrec de Jordi Mota. En el mateix cicle estaven incloses -sota l'epígraf "De la Catalunya de la Renaixença a la Renaixença de Catalunya"- "L'història de Catalunya", per Joaquim Bochaca; "La cultura anticatalana i la anticultura catalana" per Eva Muns i "Pintors i empastifadors", per J. A. Martí Teixidor, uns títols prou significatius il·lustratius del catalanisme de Cedade (sobre la reivindicació del Dr. Robert per CEDADE vegeu també les notes 90 i 91).
- 104 "Opinions de Joan Maragall sobre la democràcia", L'Allau, número 1. El full volant de CEDADE afirmava que "El catalanisme (veritable) està present a la Renaixença: Maragall, Verdaguer, Garreta, Morera, Vayreda, Rusinyol, Brull, Llimona, el Dr. Robert, Gaudí, etc. i segueix amb Prat de la Riba i Francesc Macià./ Si voleu conèixer l'autèntic catalanisme, llegiu aquests autors, escolteu llurs composicions, admireu llurs pintures o escultures i sigueu conscients que tots ells, malauradament, queden postergats per els molts aprofitats d'avui: Serrat, Raimon, Tapies, Miro... i els polítics del moment".
- 105 Front Femení, Les nostres cançons, CEDADE, Barcelona, s.a., 29 pp.
- 106 Ll. Prats, El mite de la tradició popular, p.85. Prats reproduïx un text de J. Maspons i Camarasa sobre Maspons i Labrós.
- 107 FF, Les nostres cançons, p.16. En el cançoner del FF de CEDADE destacaven -en aquest aspecte- també les cançons: "Jovent!" de Jorge Mota (p.19) i "Nosaltres serem un estel" (pp. 26-27).

- 108 Entrevista a Jorge Mota (12/IV/1988).
- 109 Id.
- 110 Sobre la influència irlandesa en determinats cercles del nacionalisme radical català vegeu, per exemple, "Daniel Cardona i Civit i l'opció armada del nacionalisme radical català (1890-1943)", introducció d'E. Ucelay da Cal a La Batalla i altres textos de Daniel Cardona (Edicions La Magrana/Diputació de Barcelona, Barcelona, abril de 1984), pp.XIV-XX.
- 111 Entrevista a Pedro Varela (24/V/1986).
- 112 Ramon Bau, "Las patrias contra las razas", CEDADE, 72 (agost 1976), pp.26-29.
- 113 Segons consta en una carta publicada a CEDADE (84, febrer 1979, p.2), l'article esmentat de Bau va ser traduït per un irlandès anomenat Mac Murchu.
- 114 Sobre el NSWIP-NSPUK, vegeu Ernesto Cadena (pseudònim d'E. Milà), La ofensiva neofascista, Acervo, Barcelona, 1978, pp.242-243 i CEDADE, 60 (juliol 1975), p.8.
- 115 CEDADE, 60 (juliol 1975), p.8.
- 116 Id.
- 117 A l'obra col·lectiva Monuments de Barcelona (L'Avenç editorial, Barcelona, 1984) hom afirma que "Seguidors de Blas Piñar posaren creus gammades al monument amb motiu d'un míting el 31 de gener de 1978" (p.126).
- 118 CEDADE edità el mateix cartell en castellà ("Con Hitler", sense signar pel PNSC però posant l'adreça irlandesa del NSIWP-NSPUK) i en català, que estava signat pel PNSC. Segons Martí Teixidor era la reproducció d'un cartell nacionalsocialista hitlerià. El sorgiment del nou grupuscle va trobar un escàs ressò en la premsa catalana: "Partit nazi Català amb seu a Irlanda. En els darrers dies han aparegut en alguns barris cèntrics de Barcelona nombrosos cartells en què s'anuncia el Partit Nacional Socialista Català, junt amb la creu gammada./ D'altra banda, circulen quantitat d'adhesius en català i llengües estrangeres -on s'hi diu 'Hitler tenia raó'- que inviten els interessats en conèixer el PNSC a adreçar-se a una direcció a Dublín" (Avui, 27/VIII/1978).
- 119 Catàleg de l'exposició "El nostre Barça" (4-31/X/1974), s.p.i., p.34.
- 120 Id., p.35.
- 121 Id., pp.34-35.
- 122 Id., p.25.
- 123 Id., p.23.
- 124 Id., p.19.
- 125 Martí Teixidor realitzà una exposició -"la guerra dels onze dies"- fent una crítica satírica de la pintura d'Antoni Tàpies. Entrevista a Josep Anton Martí Teixidor (27/XII/1987).
- 126 En un manifest del grup "Desperta Ferro!-Art al poble" de desembre de 1977 es qualificava al pintor Joan Pere Viladecans d'"aviciat petit príncep de l'art analfabet". El grup "Desperta Ferro!" en aquesta data havia perdut la major part dels seus integrants inicials: l'abandonaren Joan Barceló, Josep Ma. Figueres, Emili Flotats, A. Mamunyac Roca, Roca i Bon i Xavier Villalonga. El manifest esmentat el van signar únicament Martí Teixidor i la seva filla (Odina Martí), Francesc Riart ("Rotxé") i Santiago Vidal ("Vidalcreus").
- 127 Segons Martí Teixidor, el que el va dur a identificar-se amb el nacionalsocialisme va ser el descobriment de que la decadència de l'art contemporani -amb unes avantguardes abstractes que destrueixen l'art- era una conseqüència

- directa de l'anorreament de les potències de l'Eix l'any 1945 [entrevista a Josep Anton Martí Teixidor, 27/XII/1987].
- 128 Martí Teixidor a inicis dels anys setanta tenia una certa anomenada en certs sectors culturals i polítics catalans. Un reportatge publicat a la revista El Món ("El 'catalanisme totalitari'", 9/VII/1982, p.10) definia així l'evolució política del pintor: "va pertànyer, els anys 60, a la 'penya de la barretina', amb convergents, gent d'ERC i nacionalistes de tota mena. Entrats els 70 es barallà amb alguns companys i es feu radicalment separatista [...]. A la fi de la dècada dels 70 feu un notable capgirament: col·laborà amb un grup d'escindits de Cedade en el Partit Nacionalsocialista Català, amb seu central a Irlanda".
- 129 Martí Teixidor milità a ERC per tradició familiar, ja que el seu pare havia estat militant d'aquesta formació. Abandonà aviat el partit perquè el va considerar una organització mancada de joventut i d'activitats que tinguessin un cert poder de convocatòria. Paral·lelament, s'havia ofert a col·laborar políticament realitzant obres de propaganda pel partit, però hom va fer cas omís de les seves ofertes. Finalment, decidí abandonar la formació política [entrevista a Josep Anton Martí Teixidor, 27/XII/1987].
- 130 Jaume Fernández Calvet -dirigent de Terra Lliure- defineix així Socors Català [SC]: "Organització unitària antirepressiva de l'independentisme català els anys 1977 i 1978. Formada arran de les detencions de quatre patriotes catalans acusats d'atemptar contra l'industrial Bultó, desenvolupà una important tasca de defensa política. Desaparegué l'any 1978, en no existir una dinàmica armada que requerís l'existència d'un organisme de suport específic. De fet, es pot considerar que els CSPC [Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans] són els hereus de SC, canviant l'estructura més centralitzada de SC per una altra de base territorial" (Terra Lliure, 1979-1985, El Llamp, Barcelona, 1986, p.116). A SC hi va confluïr gent tan diversa com el que posteriorment seria cap de l'editorial El Llamp, Enric Borràs, o Xavier Andreu, un dels membres del grup nacionalista radical català Nosaltres Sols! que, entre 1980 i 1982, va dur a terme la campanya "Xarnegos fora!". Cal tenir sempre present, però, que a finals de 1977, SC era una organització nacionalista radical catalana i marxista.
- 131 "Ja tenim calendari 1978". Socors Català!, 4-5 (novembre-desembre 1977), p.12.
- 132 Martí Teixidor preferí que els noms dels seus antics companys d'"aventura" política romanguessin en l'anonimat, doncs -segons ell- "hi ha algun nom del món de la cultueta catalana" que no voldria perjudicar [entrevista a Josep Anton Martí Teixidor, 27/XII/1987].
- 133 Entrevista a Josep Anton Martí Teixidor (27/XII/1987).
- 134 El material de propaganda editat per Cedade i el PNSC -adhesius, octavetes i cartells- es troba reproduït en un anex d'aquest capítol.
- 135 Segons Martí Teixidor, el tema de la utilització de la creu gammada per CEDADE s'havia discutit moltes vegades. Existia no sol el temor a l'actuació de les autoritats sinó també el recel de possibles pressions de la comunitat jueva perquè es tanqués CEDADE [entrevista a Josep Anton Martí Teixidor, 27/XII/1987].
- 136 Segons Martí Teixidor [entrevista del 27/XII/1987] el monument de la Victòria fou pintat dues vegades, però cap medi de comunicació recollí la segona pintada del PNSC.
- 137 La fotografia a tot color de l'Arc del Triomf amb la gran esvàstica col·locada pel PNSC fou difosa per mitjà d'un adhesiu amb el lema "Adolf Hitler, XXXIV aniversari de sa mort". La premsa recollí així la notícia: "La policia retira una bandera con una cruz gamada. Una bandera de siete por cinco metros, con una cruz gamada, fue retirada en la madrugada de ayer por los bomberos y la policia de lo alto del Arco del Triunfo, en el Salón Víctor Pradera, de Barcelona, donde había sido colocada por miembros del Partido Nacional Socialista Catalán, según informa Efe./ En un comunicado remitido a la agencia informativa por el citado partido, éste señala que con dicha acción pretendía conmemorar el 33 aniversario de la muerte del fundador del nacional-socialismo, Adolfo Hitler, cuya ideología, según la nota, es la más joven del mundo" (El País, 2/V/1978). Com veiem, la premsa no vinculà el PNSC amb CEDADE.
- D'altra banda, aquest no fou un fet aïllat, segons el butlletí de Cedade, el desembre de 1978 militants de l'organització a Santander van posar una "bandera nacionalsocialista de la cruz gamada [...] en uno de los parques públicos más céntricos de la ciudad de Santander. Una acción que pretende popularizar la enseña

nacionalsocialista" (CEDADE, 84, desembre 1978, p.33).

La col·locació de banderes o grans pancartes per part de grupuscles de l'extrema dreta a Catalunya fou un fenomen nou, que s'inicià l'abril de 1978. Aquestes accions no van ser patrimoni exclusiu de CEDADE sinó que el FNJ va realitzar actes similars: "El 1o. de Abril de 1978 el FNJ decidió realizar una nueva campaña de propaganda utilizando una técnica que hasta ese momento las fuerzas nacionales no habían empleado todavía: la colocación masiva de grandes pancartas en zonas céntricas. [...] Pancartas de un mínimo de cinco metros y un máximo de quince fueron colgadas en Plaza Cataluña, Calvo Sotelo, entre las grandes torres de la Sagrada Familia [...], Colón, etc. Las entradas y salidas viales de Barcelona (Glorias, Plaza de España, etc.) fueron también cubiertas con pancartas colgadas de los puentes destinados al paso de peatones" (E. Milá, El Frente Nacional de la Juventud, p.46)

- 138 L'escut del PNSC realitzat per Martí Teixidor està reproduït a l'anex d'aquest capítol.
- 139 El cartell -reproduït a l'anex- era molt efectista i tingué un gran èxit: pels locals de CEDADE passaren col·leccionistes per endur-se'n alguns exemplars. D'altra banda, és interessant d'observar com al cap de tres anys, havia estat invertit el valor simbòlic en la pintura de Martí Teixidor: mentre a l'exposició "El nostre Barça" l'any 1974 Sant Jordi donava matava una hidra que duia l'esvàstica, quatre anys més tard era a l'inrevés: era Sant Jordi, qui -duent una gran bandera amb la creu gammada- donava mort al drac del marxisme.
- 140 Vegeu l'anex documental.
- 141 S'editaren dos fulls volants amb el títol "Perque jutgem les coses sense conèixer-les?" (un en català i l'altre escrit en català i en castellà). Es troben reproduïts a l'anex.
- 142 Full volant subtítulat "Qué es el nacionalsocialisme?".
- 143 Full volant subtítulat "Qué sap vostè del nacionalsocialisme? que va ésser el culpable de la segona guerra mundial? que va ésser el responsable de la mort de 6.000.000. de jueus? Que era un règim de bojos?".
- 144 CEDADE, 79 (gener 1978), p.21.
- 145 CEDADE, 81 (juny 1978).
- 146 "Editorial", Id., p.3.
- 147 Entrevista a Josep Anton Martí Teixidor (27/XII/1987).
- 148 Id.
- 149 Id.
- 150 Id.
- 151 Id.
- 152 Id.
- 153 Id.
- 154 Lluís Morera aleshores era gendre del pintor Manuel Viusà. Residia a Andorra i tenia una personalitat singular. Segons un reportatge publicat per la revista Crònica, 10 (gener 1983), Morera estava relacionat amb cercles independentistes i a causa de diversos actes que protagonitzà (per exemple, anotà totes les matricules d'automòbils que duïen adhesius catalans per confegir una potencial "ETA catalana", p.30) era conegut com "el foll" d'Andorra. Morera era un nacionalista català radical vinculat a l'independentisme marxista però, a la vegada, amb idees racistes -la creença en una raça catalana, la necessitat d'una elevada taxa de natalitat per preservar la identitat nacional- i edità propaganda de signe polític divers. Frequentment, per iniciativa pròpia, confegia adhesius signats per les Joventuts Revolucionàries Catalanes ([JRC] les joventuts del Partit Socialista

- d'Alliberament Nacional [PSAN]) amb el lema -insòlit el 1976- "Cal augmentar la natalitat de la nació catalana".
- 155 L'entrevista es titulava "Parla el PNSC", no duia data i les pàgines estaven per numerar (com a referència hem utilitzat els números de les preguntes). El text em fou facilitat pel propietari d'un arxiu privat, el qual vol romandre en l'anonimat. La seva autenticitat em va ser corroborada pel propi Martí Teixidor. Donada la mala qualitat de la còpia de l'arxiu de l'autor, la seva reproducció és molt deficient i gairebé il·legible, motiu pel qual hem preferit no adjuntar-la en l'apèndix.
- 156 "Parla el PNSC", pregunta 8. Als noms esmentats com a membres del PNSC, cal afegir-hi el d'Eloi Ribes (el seu nom apareix signant una carta del PNSC adreçada al Centre d'Estudis Històrics Internacionals i es troba en l'arxiu d'aquesta institució. En la carta hi havia imprès amb un tampó- el lema del PNSC: "llibertat, disciplina, treball").
- 157 "Parla el PNSC", pregunta 17.
- 158 Id., pregunta 7.
- 159 Id., pregunta 15.
- 160 Sobre la represa de la utilització del terme "Catalunya Gran" vegeu, per exemple, l'opuscle de Jaume G. Armengual Viabilitat de la independència de Catalunya (Convenció per la Independència Nacional, Barcelona, 1987), pp.40-41.
- 161 "Parla el PNSC", pregunta 14.
- 162 Id., pregunta 7.
- 163 Id., pregunta 10.
- 164 Ens referim especialment al grup -ja esmentat- Nosalires Sols! que va actuar entre 1980 i 1982 (vegeu nota 130) i un segon PNSC, que va aparèixer l'any 1984.
- 165 "Fascismo catalán", Mundo NS, 27 (agost 1986), p.25.
- 166 Entrevista a Pedro Varela (24/V/1986).
- 167 "Fascismo catalán", Mundo NS, 27 (agost 1986), p.25.
- 168 Vegeu el mapa de l'Europa de les ètnies en l'anex documental. En el mapa apareix un gran interrogant en la zona central del mapa.
- 169 Calendrier Européen, 1981, edité par CEDADE. Vegeu la portada reproduïda en l'anex documental.
- 170 Antxon Zudaire, "Patria Europea", Joven Europa, 1 (1978), s.n.
- 171 "Los judíos en España", CEDADE, 33 (maig 1970), p.4.
- 172 Halcón. Organó informativo de las juventudes castellanas Nacional Socialistas de CEDADE, 11 (octubre 1973), pp.8-9.
- 173 Id.
- 174 CEDADE, 76-Al Frente, 10 (agost 1977), p.8. La militant que signava com "Eguzkia" es distingia pel seu espanyolisme. Al número 74 de CEDADE (gener de 1977) ja havia publicat un article titulat "Nuestra amada España-Eure España Maitea", considerem que és interessant de transcriure en la seva totalitat: "En esos tiempos que corren, vemos como se desintegra la unidad de la Patria./ El gobierno intenta meternos la democracia por las narices (con perdón) ¿quien lo ha pedido? No creo que haya sido el pueblo español, aunque aquí, en esta tierra vasca (a la que amamos con tesón) les guste a los separatistas por ahora, la dichosa democracia, pues andan a sus

anchas impunemente con sus emblemas, canciones, etc. Apoyan los separatismos asesinos de ETA en todo lo que pueden, a esa ETA que no es vasca sino internacional y vendida al comunismo./ Por eso, nosotros, los vascos, que por ser vascos somos españoles, condenamos la democracia partidista y la monarquía liberal, y estamos dispuestos a la lucha contra el capitalismo, el comunismo y separatismo apátrida, defendiendo un Orden Nuevo y la Revolución Nacional./ ¡ARRIBA PAÍS VASCO! ¡ARRIBA ESPAÑA! ¡ARRIBA EUROPA!". Il·lustrant l'article hi ha un mapa d'Espanya amb les franges de la bandera i al mig el mot "bat" [una] i la llegenda "ez nuke egon nai autxizen duanaren larruan" ("No quisiera estar en el pellejo de los que rompen o dividen"). Com veiem, el text no semblava seguir l'ortodòxia de l'Europa de les ètnies.

- 175 Id.
- 176 Aitor. Boletín de las Juventudes Nacional-Revolucionarias del País Vasco, 1 (juliol 1977), 4 pp.
- 177 Id., p.1.
- 178 Id., p.4.
- 179 Delegación de CEDADE en Navarra, "EUZKALERRIA (Navarra frente a la politiquería)", CEDADE, 82 (setembre 1978), p.21.
- 180 Vegeu-los reproduïts en l'anex documental.
- 181 Per exemple, la visió que en tenia el delegat de CEDADE a Cantabria (José Peralta) de l'"Europa de les ètnies" estava imbuïda d'espanyolisme. Així, va escriure un article -"La Europa de las etnias"- a CEDADE (90, agost 1980, p.22) on s'expressava en aquests termes: "Contemplamos en nuestros días un resurgir de la conciencia regionalista en toda Europa, y con una fuerza especial, en España. En nuestro caso, este 'despertar' de las regiones está en gran parte motivado por un centralismo impuesto por la política borbónica [curiosament no es diu res del franquisme]. Este centralismo actuó en algunos casos por motivos políticos, como en Cataluña o vascongadas, donde prohibió o mantuvo enterradas todas aquellas características diferenciadoras de estas regiones. Politizando de esta forma la cuestión regional, lo único que se consiguió fue desvirtuarla y enardecer los ánimos de estas regiones españolas./ El nacionalismo español no tiene por qué estar reñido con la conciencia regional, ya que España, no sería posible sin las diferentes regiones que la han formado aportando cada una su propia idiosincrasia. Pero de esta forma el regionalismo ha caído en manos del marxismo y de egoístas intereses económicos, que, aprovechándose del sentir popular, la utilizan demagógicamente como medio para alcanzar el logro de sus pretensiones políticas o económicas [...]./ Vemos así como son creados por marxistas o capitalistas folklóricos y artificiales partidos 'regionalistas' que utilizan las diferencias entre las regiones españolas para crear mininacionalismos chauvinistas que nos dividen y que conducen a la actitud separatista e insolidaria de algunas regiones./ Un claro ejemplo de conciencia regional caída en manos de capitalistas o caciques, es el caso de Cantabria, en donde han creado partidos con banderas artificiales [...]./ Las regiones existen de siempre, no pueden ser una creación reciente y artificial. Lo mismo ocurre con castilla y León, con Asturias, con Andalucía o con Galicia. Tienen su historia propia, sus tradiciones y su forma de ser que se unieron al formar una entidad superior: España, que es la culminación de todas las regiones peninsulares. Este destino que nos une no quiere decir que hayamos desaparecido como región o que tengamos que desaparecer"
- 182 "CEDADE Y EUROPA", CEDADE, 70 (maig-juny 1976), p.8.
- 183 "La Europa de las etnias", CEDADE, 88 (30/1/1978), pp.12-13.
- 184 Ramon Bau, "Editorial", Mundo NS, 27 (agost 1986), p.2.
- 185 Ramon Bau, "El 'Problema' catalán", Id., p.6.
- 186 Carta publicada a CEDADE, 112 (novembre-desembre 1982), p.38 i signada per José Maria Galiana Ferrer.
- 187 L'autor d'aquesta recerca va poder escoltar (18/1/1990) al local de CEDADE -quan havia provocat una cert rebombori polític la polèmica suscitada pels mitjans de comunicació entorn a la moció d'autodeterminació- la següent conversa entre varis joves simpatitzants o militants de l'entitat:

"-Pues yo esto de los nacionalismos y la autodeterminación no lo entiendo. Yo no se como vamos a hacer una Europa más grande si vamos creando fronteras nuevas.

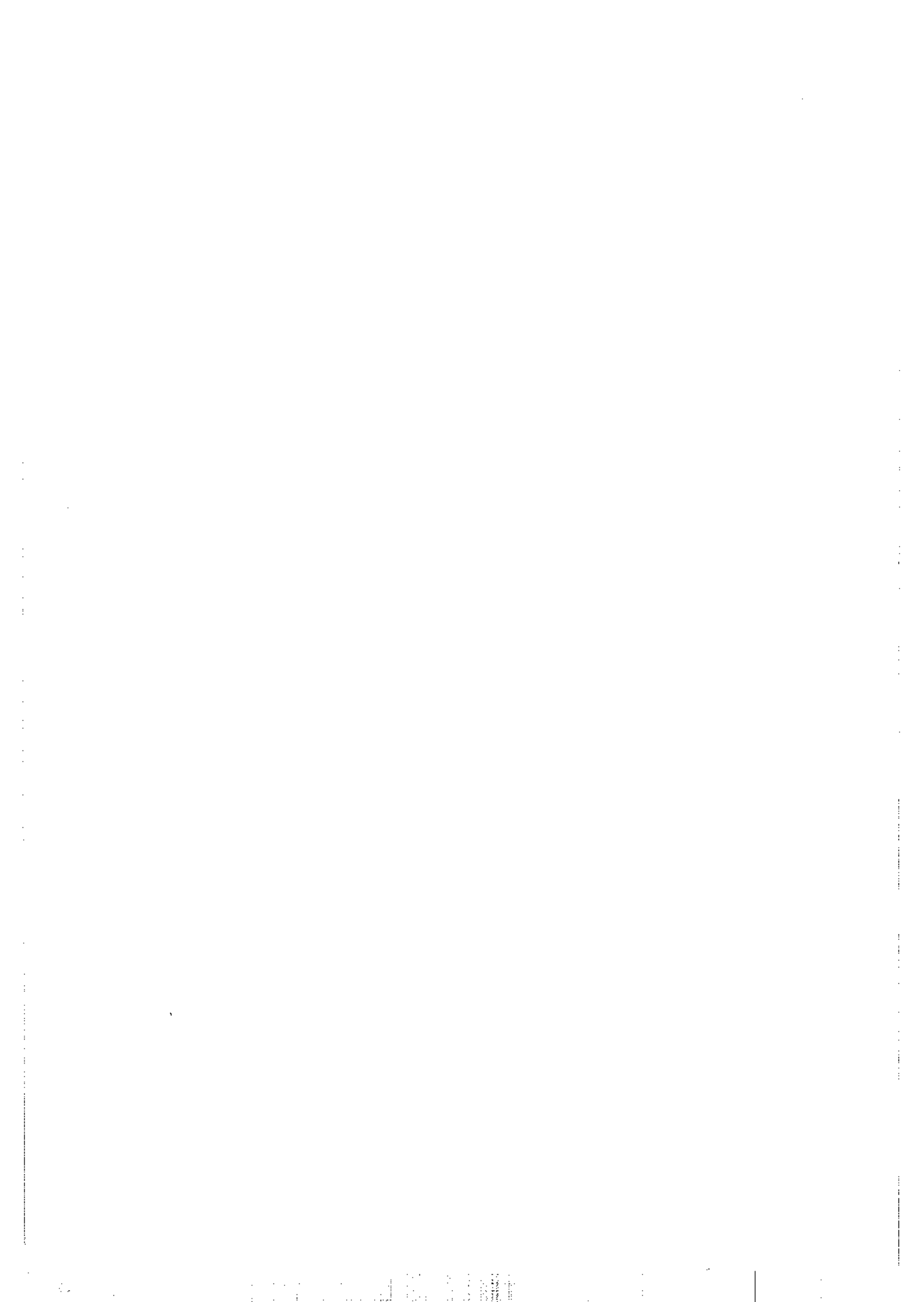
-Pero no es así.

-Sí, es como si quisieras hacer un pantalón largo, Europa, cortándolo en trozos más pequeños. ¿Como vamos a construir Europa si fragmentamos los estados?

-Pero para tí lo primero es España..."

Com es pot veure, dotze anys després, la concepció de l'Europa de les ètnies i els orígens espanyolistes dels militants de CEDADE continuaven presentant contradiccions difícils de superar.

**ANEX. DOCUMENTS GRÀFICS EN CATALÀ EDITATS PEL PNSC I PER CEDADE
(1978-1980)**

Documents gràfics en català editats pel PNSC i CEDADE (1978-1980). A continuació hem reproduït dos mapes de l'Europa de les ètnies editats per CEDADE que reflecteixen la confusió de l'entitat. El primer fou publicat a la revista Aïtor, editada per les Juventudes Nacional-Revolucionarias de CEDADE del País Basc (1, juliol 1977, contraportada). El mapa d'Espanya presenta un significatiu interrogant a la regió central que l'any 1981 -en un Calendrier Européen editat per CEDADE- es transforma en "Murcie".

També hem reproduït els adhesius i cartells editats pel PNSC i CEDADE, amb un ús abundant de la creu gammada i emprant la seu del NSIWP/NSPUK a Dublín, per tal d'evitar problemes diversos (agressions de grups esquerrans, represàlies governatives). Hem incorporat igualment els únics adhesius editats amb les sigles del Partido NacionalSocialista Galego (PNSG) i del Partido NacionalSocialista de Castilla (PNSC).

Entre la propaganda en català destaca el cartell de J. A. Martí Teixidor ("Vítrol") on apareix un Sant Jordi amb l'esvàstica matant un drac amb la falç i el martell i l'anagrama del PNSC, una àliga amb un escut ventral amb la senyera i la creu gammada (amb el lema "Catalunya desperta!"), obra també de Martí Teixidor. Adjuntem igualment (malgrat que resten gairebé il·legibles) dos fulls volants editats pel PNSC.

Finalment, mostrem un cartell de CEDADE i un adhesiu que foren difosos per aquesta entitat sota el lema de la "Joventut de la nova Renaixença". Com es pot veure, el cartell és una còpia -amb lleugeres modificacions- d'un cartell del Tercer Reich (lamentem la deficient reproducció d'aquest segon). La manca d'originalitat en el disseny gràfic ha estat habitual en CEDADE i els grups ultradretans espanyols i aquest cartell n'és un clar exemple.

"Habían superado el concepto patria y reencotrado a la raza, pero las patrias están aun inscritas en sus fronteras y es temerario a veces seguir la sangre antes que la bandera".

Johannés Thomanet
Escritor borgoñes.
Citado en las "Waffen SS".

EN DEFENSA DE EUSKALERIA

Sabino de Arana (1865-1903).

AITOR
Boletín de las Juventudes Nacional-Revolucionarias del País Vasco

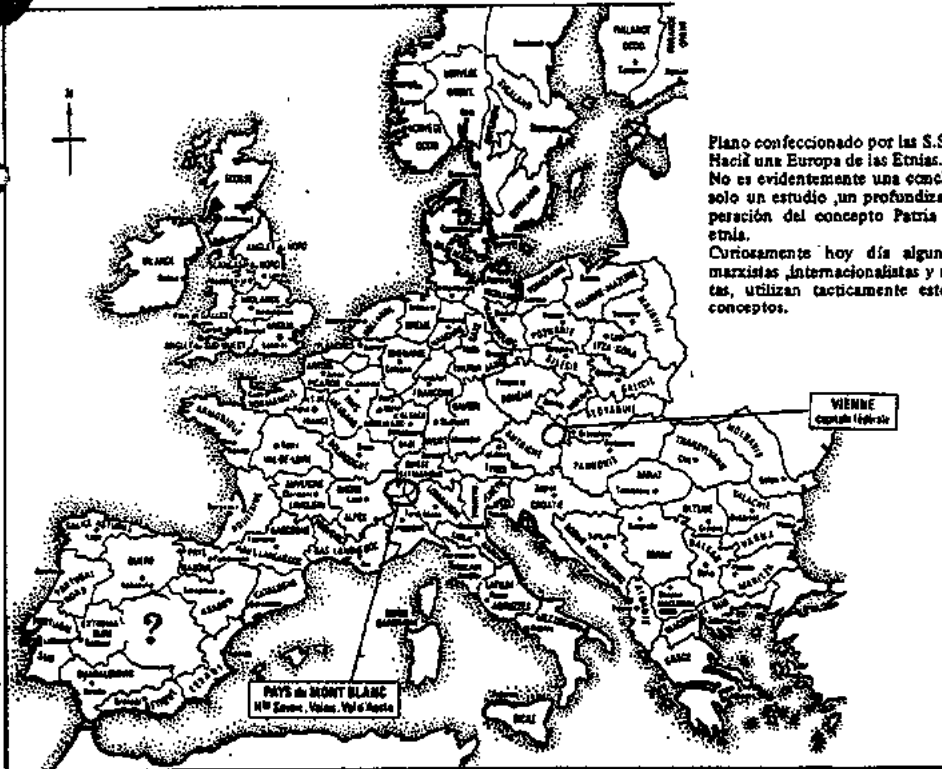
n.º 1, Julio 1977

Contraportada

Una revista burguesa caricaturizó de nacionalsocialista a Sabino Arana, fundador del Partido Nacionalista Vasco y gran iniciador del reencuentro vasco.

Los marxistas y burgueses, que ahora se quieren hacer pasar por separatistas, reconocen que el nacionalismo vasco nace en raíces racistas, espiritualistas.

Solo lo estupidos centralista ha vendido el sentimiento vasco a los marxistas.

Plano confeccionado por las S.S. Hacia una Europa de las Etnias. No es evidentemente una conclusión sino solo un estudio, un profundizar en la superación del concepto Patria por el de etnia. Curiosamente hoy día algunos grupos marxistas, internacionalistas y universalistas, utilizan taticamente estos mismos conceptos.

PERQUE JUTGEM LES COSAS SENSE CONEIXER-LES?

QUE ES EL NACIONALSOCIALISME?

CREU VOSTÈ QUE ES TRACTA D' IDEES PASSADES I SUPERADES? HA PENSAT POTSER QUE, AIXÍ HO CREU, POT ESSER DEGUT A LA PROPAGANDA? NO SÓN ENCARA MÉS PASSADES LES IDEES MARXISTES (1848), LES DEMOCRÀTIQUES (1789) O LES CRISTIANES (0)?

CONEIX VOSTÈ QUEL COM DE L' IDEOLOGIA NACIONALSOCIALISTA? CONEIX LA SEVA POLITICA SOCIAL, ARTISTICA, ECONÒMICA, LA SEVA ORGANITZACIÓ DE L' ESTAT, DE L' AGRICULTURA O DE L' ESPORT? NO! VOSTÈ NOMÉS SAP EL QUE LI HA DIT LA PROPAGANDA. VOSTÈ TÉ UNA OPINIÓ TANT EQUIVOCADA DE NOSALTRES COM LA VAREN TENIR DEL CRISTIANISME EN ELS PRIMERES SEGLES I AMB TOT I AIXÓ, HI HA MOLTS MÉS NACIONALSOCIALISTES AL CAP DE 40 ANYS DE LA MORT D' EN HITLER QUE CRISTIANS ALS 40 DE LA MORT DE JESUCRIST.

EL NACIONALSOCIALISME ES, JUSTAMENT, LA IDEA POLITICA MÉS JOVE DEL NOSTRE SEGLU. UN DELS SEUS FONADORS, RUDOLF HESS, VIU ENCARA, PRESONER SENSE HAVER ESTAT ACUSAT DE CAP DELICTE DONCS VA ESTAR A ANGLATERRA DURANT TOTA LA GUERRA MUNDIAL.

NO S' ATURAT MAI A PENSAR QUE, MENTRES ES PERMETEN A ALEMANYA E ITÀLIA LES IDEES COMUNISTES, PRECISAMENT EN NOM DE LA DEMOCRÀCIA, ES PROHIBEIX COM DELICTE TIPIC CAT DINS DEL CODIG PENAL ESSER NACIONALSOCIALISTA I ECIJAR LLIBRES DE PENSADORS NACIONALSOCIALISTES, ESTANT CASTIGAT ADHUC AMB TRES MESOS DE PRESÓ LA SALUTACIÓ AMB EL BRAÇ ALÇAT?*

LI SEMBLA A VOSTÈ DEMOCRÀTIC QUE EN PLE 1978 ES PERMETI A LES DEMOCRÀCIES ÚNICAMENT LES IDEES COMUNISTES I DEMOCRÀTIQUES, MANTENIN L' ALIANÇA QUE L' ANY 1941 VA SERVIR PER ENDERROCAR ALEMANYA ENTRE AMERICANS I RUSSOS?

HA PENSAT DE VAGADES, QUE SI VOSTÈ NOMÉS CONEIX UN ASPECTE DE LA HISTORIA PERQUE EL ALTRE ÉS PERSEGUIT DIABÒLICAMENT PER UNS REGIMS QUE S' AUTOANOMENEN DEMOCRÀTICS?

NO LI SEMBLA ABSURD QUE EL GOVERN ALEMANY D' ENGUANY, NASCUT A CONSEQÜÈNCIA D' UNA DESFETA MILITAR, PROHIBEIXI LES IDEES NACIONALSOCIALISTES QUE ARRIVÀREN A CIM PER VIA DEMOCRÀTICA, SENSE MORTS NI VIOLÈNCIES?

PERQUE JUTJA LES COSES SENSE CONEIXER-LES? NO LI DEMANEM QU' ENS CREGUI, SINÓ QUE ES DOCUMENTI I S' INFORMI. ESCRIGUI' NS, LI INDICAREM ELS LLIBRES MÉS ADEQUATS.

PNSC. PARTIT NACIONALSOCIALISTA CATALA
ESCRIBIU A NSIWP. 8 ST. BRENDAN'S COTTAGES, IRISHTOWN, DUBLIN - 4. IRLANDA

*A Itàlia, la pena per saludar braç alçat es de tres mesos, però si a més t' acusen de voler reorganitzar el Partit Nacional Feixista et poden empresonar per dos anys sense judici de cap mena. A Alemanya existeix el cas recent d' un nacional socialista que a l' enterrament de Herbert Kappler va saludar amb el braç alçat mentre se sentien les notes del "Yo tenía una camarada" a trompeta. El varen condemnar a dos anys de presó.

TOTS AQUESTS LLIBRES SON AL ABAST DE TOTHOM ENCARA QUE LI SERA DIFICIL D' OBTENIR-LOS, DEGUT AL BOICOT SISTEMATIC QUE PESA SOBRE ELLS. SI HO PREFEREIX ESCRIGUI' NOS, PLANTEJANT-NOS TOTS ELS SEUS DUPTES.

¿QUE ES EL NACIONALSOCIALISMO?

¿CREE USTED QUE SE TRATA DE IDEAS PASADAS Y SUPERADAS? ¿HA PENSADO ALGUNAVEZ QUE SI PIENSA ASÍ PUEDE SER DEBIDO A LA PROPAGANDA? ¿NO SON TODAVÍA MÁS PASADAS LAS IDEAS MARXISTAS (1848) O LAS DEMOCRÁTICAS (1789) O CRISTIANAS (0)?

¿CONOCE USTED ACASO ALGO DE LA IDEOLOGÍA NACIONALSOCIALISTA? ¿CONOCE SU POLÍTICA SOCIAL, ARTÍSTICA, ECONÓMICA, SU ORGANIZACIÓN DEL ESTADO, DE LA AGRICULTURA, DEL DEPORTE?, NO, USTED SOLO SABE LO QUE LE HA DICHO LA PROPAGANDA. USTED TIENE UNA OPINIÓN TAN EQUIVOCADA DE NOSOTROS COMO LA TUVIERON DEL CRISTIANISMO EN LOS PRIMEROS SIGLOS Y SIN EMBARGO HAY MUCHOS MÁS NACIONALSOCIALISTAS A LOS 40 AÑOS DE LA MUERTE DE HITLER QUE CRISTIANOS A LOS 40 DE LA MUERTE DE JESUCRISTO.

EL NACIONALSOCIALISMO ES JUSTAMENTE LA IDEA POLÍTICA MÁS JOVEN DE NUESTRO SIGLO. UNO DE SUS FUNDADORES, RUDOLF HESS, VIVE TODAVÍA AUNQUE ENCERRADO PERO A NO HABER PODIDO SER ACUSADO DE NINGUN DELITO YA QUE ESTUVO EN INGLATERRA DURANTE TODA LA GUERRA MUNDIAL.

¿NUNCA SE HA PARADO A PENSAR QUE ES SORPRENDENTE QUE MIENTRAS EN ALEMANIA SE PERMITEN LAS IDEAS COMUNISTAS Y EN ITALIA IGUALMENTE, JUSTAMENTE EN NOMBRE DE LA DEMOCRACIA SE PROHIBA COMO DELITO TIPIFICADO EN EL CÓDIGO PENAL SER NACIONALSOCIALISTA Y EDITAR LIBROS DE PENSADORES NACIONALSOCIALISTAS Y EL SIMPLE SALUDO BRAZO EN ALTO PUEDE SIGNIFICAR TRES MESES DE CARCEL? *

¿LE PARECE A USTED DEMOCRÁTICO QUE EN 1978 SE PERMITAN EN LAS DEMOCRACIAS ÚNICAMENTE LAS IDEAS DEMOCRÁTICAS Y COMUNISTAS, MANTENIENDO LA ALIANZA QUE EN 1941 SIRVIÓ PARA DEBROTAR A ALEMANIA ENTRE AMERICANOS Y RUSOS?

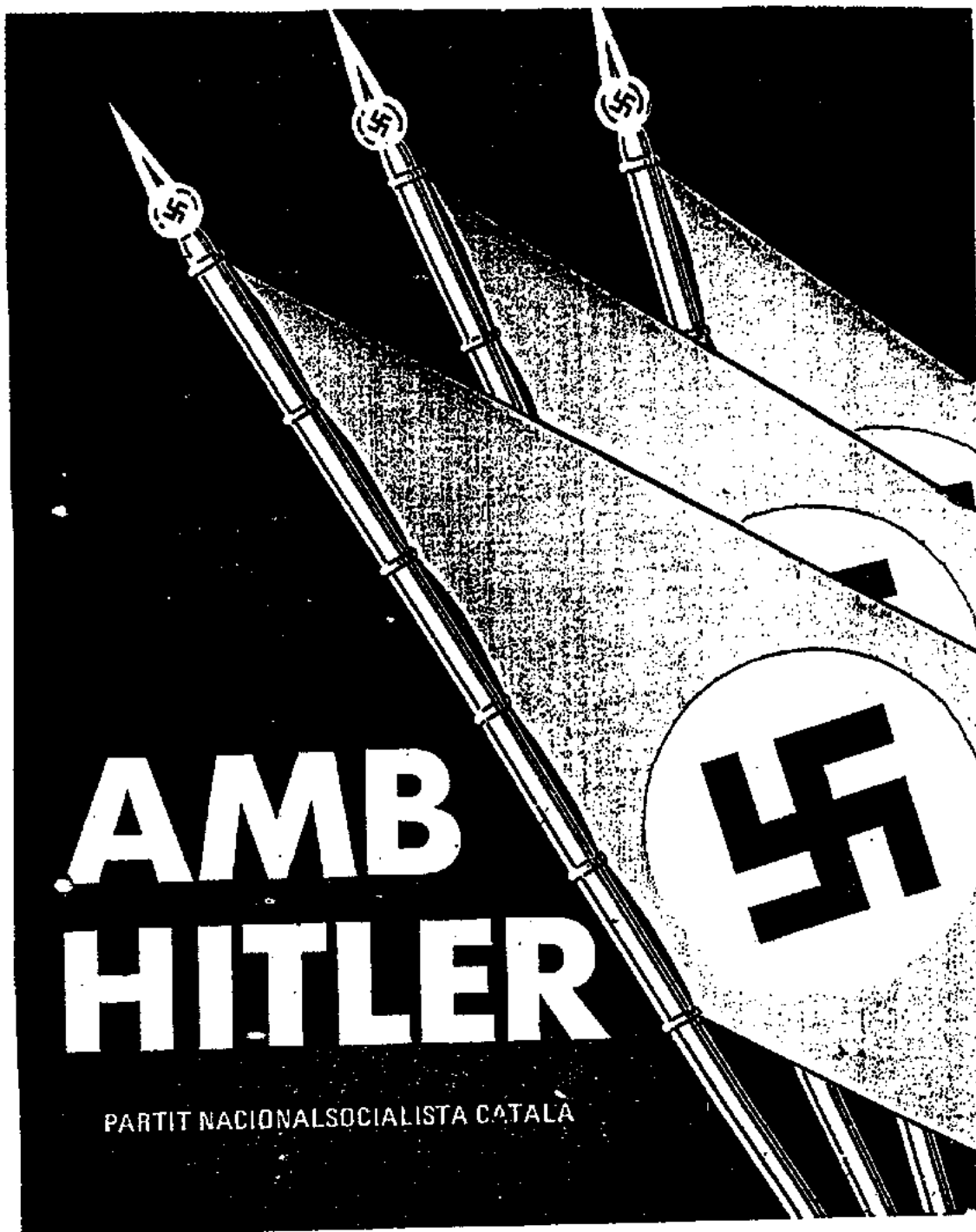
¿HA PENSADO ALGUNAVEZ QUE SI USTED SOLO CONOCE UN LADO DE LA HISTORIA ES PORQUE EL OTRO ESTÁ PERSEGUIDO CON DIABÓLICA RIGIDEZ EN UNOS RÉGIMENES QUE SE AUTOTITULAN DEMOCRÁTICOS?

¿NO PARECE ABSURDO QUE EL GOBIERNO ALEMÁN ACTUAL, NACIDO COMO RESULTADO DE UNA VICTORIA MILITAR, PROHIBA LAS IDEAS NACIONALSOCIALISTAS QUE LLEGARON AL PODER POR VÍA DEMOCRÁTICA, SIN MUERTOS NI VIOLENCIAS?

¿POR QUE JUZGA LAS COSAS SIN CONOCERLAS? NO LE PEDIMOS QUE NOS CREA, SINO QUE SE DOCUMENTE E INFORME. ESCRIBANOS Y LE SEÑALAREMOS EL MATERIAL ADECUADO.

PNSC. PARTIDO NACIONALSOCIALISTA CATALAN
 ESCRIBA A NSWP, 6 ST. BRENDAN'S COTTAGES, IRISHTOWN, DUBLIN - 4. IRLANDA

*En Italia la pena por saludar brazo en alto es de 3 meses, pero si se es acusado de pretender reorganizar el Partido Nacional Fascista pueden tenerse encarcelado 2 años sin previo juicio. En Alemania este es el caso reciente de un nacionalsocialista que en el entierro de Herbert Kappler saludó brazo en alto mientras se oían los cornos del "Yo tenía un camarada" a trompeta. Está encarcelado condenado a dos años de cárcel.

NSIWP: 6, ST. BRENDAN'S COTTAGE, IRISHTOWN, DUBLIN-4 (Irlanda)

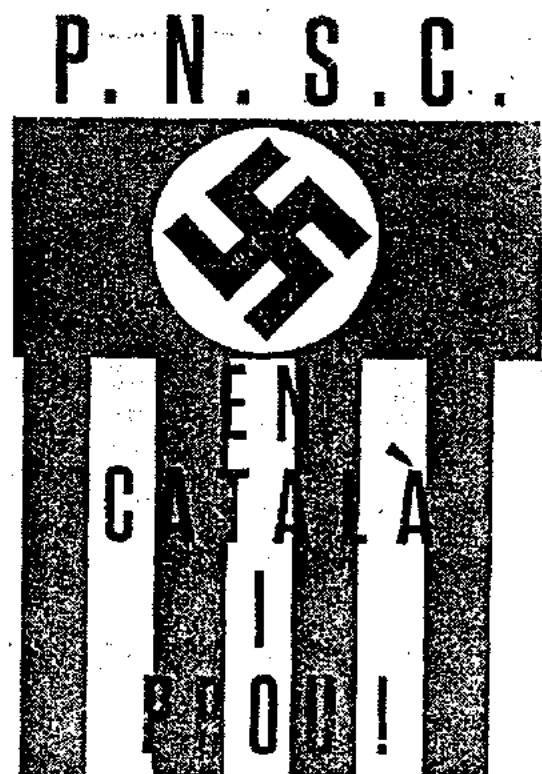
NSIWP: 6, ST. BRENDAN'S COTTAGE, IRISHTOWN, DUBLIN-4 (Irlanda)

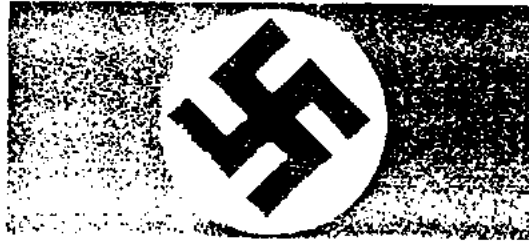
PARTIT NACIONALSOCIALISTA CATALÀ

NSIWP: 6, ST. BRENDAN'S COTTAGE, IRISHTOWN, DUBLIN-4 (Irlanda)

P. N. S. G.

EN
GALEGO
E NADA
MAIS

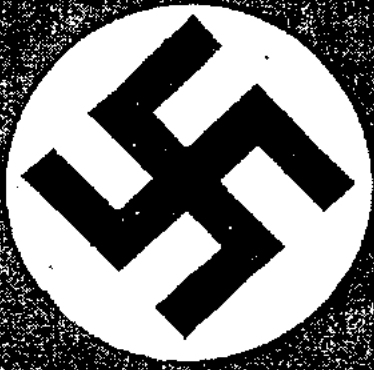
P. N. S. C.

P. N. S. C.

PARTIT NACIONAL SOCIALISTA CATALA
 NSIWP-6, St Brendan's Cottage, Irishtown, Dublin-4

PARTIT NACIONAL SOCIALISTA CATALA
 NSIWP-6, St Brendan's Cottage, Irishtown, Dublin-4

catalunya desperta
 PARTIT NACIONAL SOCIALISTA CATALA
 NSIWP-6, St Brendan's Cottage, Irishtown, DUBLIN-4

**EL BRAC FERM FORT
 ALLIBERAREM CATALUNYA**
 PARTIT NACIONAL SOCIALISTA CATALA

1º de mayo NACIONAL-SOCIALISTA
 NSIWP. 6 St. Brendan's Cottage. Irishtown. DUBLIN-4

Partit Nacional-socialiste Catala
AMB HITLER
 ESCRIBA A : NSIWP, 6 St. Brendan's Cottages, Irishtown, DUBLIN-4 (Irlanda).

¿FUE MARX ACASO UN OBRERO?
 ¿FUE CHURCHIL UN OBRERO?
 ¿SON CARRILLO, SUAREZ, FELL GONZALEZ O EL RÍY OBREROS?
 ¡NO! ¡HITLER FUE UN OBRERO!
 ESCRIBA A : NSIWP, 6 St. Brendan's Cottages, Irishtown, DUBLIN-4 (Irlanda).

NSWP: 6. ST. BRENDAN'S COTTAGE, IRISHTOWN, DUBLIN-4 (Ireland)

CAPÍTOL 7. LA CRISI DE CEDADE (1980-1984)

A la segona meitat de la dècada dels anys setanta, CEDADE havia fracassat en les seves temptatives d'assolir un cert protagonisme polític, tant a l'estat espanyol -on va donar suport a sectors militars disposats a aturar l'apertura del règim-, com a l'estranger, on no va reeixir en el seu intent d'esdevenir un interlocutor significatiu de cercles àrabs saudís que pretenien finançar activitats antisionistes a Europa. Al mateix temps, la transició política havia posat de manifest les diferències que separaven els grups ultradretans que es proclamaven seguidors dels anomenats "valors del 18 de juliol" i les formacions que -com CEDADE- es declaraven "nacional-revolucionàries". D'aquesta manera, l'organització neonazi, mancada d'un espai polític propi i d'una estratègia definida, es va abocar a l'activisme: des de la realització de campanyes de propaganda ecologista o concerts wagnerians i la creació d'organitzacions per enquadrar militància juvenil (com el Frente Socialista Obrero [FSO] o les Juventudes Nacional-Revolucionarias [JNR]) fins a l'adhesió a una indefinida Europa de les ètnies i a postulats catalanistes.

En arribar la dècada dels anys vuitanta, CEDADE no havia aconseguit sortir de la marginalitat política i, a més, les contradiccions ideològiques s'havien aguditzat en el seu si de manera notable. El tradicional nacionalsocialisme "neowagnerianà" i pretesament "cristià" postulat per l'entitat començava a ser qüestionat per militants que defensaven una concepció diferent del nazisme, autoproclamant-se "nietzscheans" i "neopagans".¹ Així, a començaments dels anys vuitanta es van produir fortes tensions a CEDADE, entre ambdós sectors i les divergències creades comportarien l'abandonament de l'entitat per un gran nombre de militants l'any 1984. Aquesta crisi, però, no va suposar la desaparició del cercle neonazi, ni la minva del seu prestigi exterior. Els militants que van abandonar l'entitat impulsaren -al llarg dels anys següents- diversos intents de renovació ideològica del moviment neonazi i també participaren en algunes temptatives de renovació de l'extrema dreta espanyola. En aquest sentit, cal tenir present que la crisi de CEDADE no fou la d'un grup neonazi

aïllat, sinó que se situà en un context més ampli, el de la crisi de la ultradreta a l'estat espanyol. En efecte, al fracàs del cop d'estat del 23 de febrer de 1981, va seguir la crisi de FN a les eleccions generals d'octubre del mateix any. El partit de Blas Piñar, principal força política de l'extrema dreta espanyola, esdevingué una força marginal: els prop de sis-cent mil vots obtinguts a les eleccions generals de 1979 s'havien volatilitzat i FN es fragmentà en una petita constel·lació de cercles culturals que, segons manifestà el dirigent del partit, havien de constituir l'embrió d'un nou partit. Començava un llarg període que duria al conjunt de les forces ultradretanes i neofeixistes espanyoles a la marginalitat i l'atonía política.

I. LA RENOVACIÓ IDEOLÒGICA

A inicis de la dècada dels vuitanta, les contradiccions de CEDADE es concretaren en les divergències entre els defensors de l'ortodoxia ideològica -"neowagnerians" i "neocatòlics"- i els dissidents -"nietzscheans" i "neopagans". Un segon element de tensió fou l'absència d'objectius polítics, que abocava CEDADE a convertir-se en un cercle cultural marginal, dedicat a recrear un Tercer Reich cada cop més idealitzat. Una part de la militància, però, no renunciava a la lluita política activa i contemplava amb recel el replegament de CEDADE en una associació cultural i wagneriana. Per tal d'apavaigar aquesta inquietud, els dirigents "històrics" del grup realitzaren, a finals de 1980, l'intent més important de renovar ideològicament l'organització i assajaren de donar-li alguna projecció social: hom va decidir convertir el butlletí intern de l'associació en una revista mensual de difusió àmplia i de venda pública.^{1b*} Per poder dur a terme el llançament de la revista es va reunir un milió de pessetes, amb fons provinents dels membres més antics de l'organització: mentre José Manuel Infiesta i Ramon Bau aportaren cadascú 350.000 pessetes, Jorge Mota, Joaquín Bochaca i altres militants (en conjunt) n'aportaren prop de 300.000.² La revista renovà el seu disseny i la seva imatge. El logotip de CEDADE i la tipografia van canviar i es van utilitzar il·lustracions en colors

a la portada i en algunes pàgines interiors. La publicació passà a tenir una qualitat elevada, inusual en ambients neofeixistes i neonazis (ja que la premsa d'aquest cercles es caracteritzava per l'escassetat de mitjans i per una presentació molt poc acurada). També va canviar el tractament del repertori propagandístic habitual de CEDADE, amb la finalitat d'insuflar un aire de modernitat a la nova revista.

El primer número d'aquesta nova etapa va aparèixer el novembre de 1981. Una presentació visualment atractiva i un tractament suposadament actualitzat embolcallaven els arguments usuals de la propaganda de CEDADE: antisionisme i antisemitisme (presentats de manera més sensacionalista que abans),³ racisme, ecologisme i amor a la natura, reivindicació i rehabilitació històrica de la figura d'Adolf Hitler i del Tercer Reich, wagnerianisme i denúncia de les avantguardes artístiques i culturals i defensa de l'art figuratiu, considerat el "veritable" art. Juntament a aquests temes, però, aparegueren articles sobre qüestions que podien tenir un interès immediat pel tipus de públic pretesament popular al que suposadament s'adreçava la revista en aquesta nova etapa: els impostos,⁴ les pensions de jubilació,⁵ la situació de la universitat⁶ o el preu de la benzina.⁷ Tanmateix, l'anàlisi d'aquesta problemàtica social s'emprenia des d'uns postulats nazis escassament novedosos; així, un article sobre l'atur rebia el significatiu títol de "La solución al paro inventada hace 47 años".⁸ Això no obstant, hom assajà de relegar a un segon terme els aspectes més nostàlgics i evidents del nazisme. Per exemple, un extens article commemoratiu del 57è aniversari del Putsch de Múnich va ser publicat sota l'asèptic epígraf d'"Historia" i en un to que no era clarament apologètic.⁹ Igualment, les creus gammades i la simbologia hitleriana tingueren una presència secundària en els primers números de la nova etapa de la revista.

Els eixos tradicionals de propaganda del grup neonazi reberen un tractament diferent. Fou abandonat el to carrincló que sovint havia caracteritzat l'ecologisme del grup neonazi per apropar-se als problemes de medi ambient que despertaven una major sensibilitat social i des d'una posició més

militant. En tal sentit, la revista va dedicar articles als incendis provocats,¹⁰ la pluja àcida,¹¹ l'agricultura biològica¹² i, fins i tot, s'oposà a la creació d'un polígon de tir a Cabañeros (Ciudad Real).¹³ Resulta significatiu, en aquest aspecte, un article publicat en el primer número de la nova etapa ("Salvemos las ballenas"),¹⁴ on CEDADE exhortava als lectors a adherir-se a l'organització ecologista Greenpeace, facilitant l'adreça de la seu anglesa de l'entitat.¹⁵

Un tema que va ser objecte d'un interès renovat per part de la revista fou el de la suposada amenaça d'extinció de la raça blanca a causa del seu envelliment i descens de natalitat i del creixement demogràfic paral·lel dels pobles del Tercer Món. Hom posava èmfasi en la caiguda de la natalitat en els països desenvolupats, amb articles com "La raza blanca desaparece / El índice de natalidad inferior al mínimo necesario para sobrevivir"¹⁶ o "España también se suicida / Claro descenso demográfico en los últimos años".¹⁷ A la vegada, apareixien articles contraris a la immigració: "Extranjeros en Catalunya",¹⁸ "Gamberrismo negro en España".¹⁹ Entre els perills que sotjaven la raça blanca hom denunciava el mestissatge²⁰ i l'avortament ("El estado contra los niños",²¹ "Aborto, egoísmo criminal").²² Alhora, CEDADE reclamava una política eugenèsica enèrgica, que afirmava ésser d'interès pels mateixos minusvàlids ("Estamos seguros de que los mismos enfermos desearían apoyar estas soluciones si pudieran comprender su estado"),²³ presentant les mesures eugenèsiques com a necessàries i èticament inqüestionables per aconseguir una població sana, afirmant que "cualquier medio que sirva para evitar o prevenir la procreación del enfermo hereditario es buena, es moral y es recomendable".²⁴

Tanmateix, en analitzar mitjançant la nova revista el procés de renovació ideològica del grup neonazi, observem que els trets més destacats d'aquest període van ser tres, essencialment. El primer foren els canvis en els fonaments ideològics del racisme preconitzat per CEDADE (va ser en aquesta etapa quan s'afegiren legitimacions de caràcter pretesament científic als arguments teològics sobre el racisme fins aleshores habituals en l'organització neonazi). El segon element característic fou la major

projecció de l'anomenat "revisionisme històric", que rehabilitava el Tercer Reich de manera indirecta en negar -amb evidències suposadament històriques- el genocidi comés amb la població jueva. El tercer tret destacat d'aquest període fou la institucionalització de la ja esmentada "Europa de les ètnies" com a postulat ideològic fonamental del grup neonazi.

El racisme de CEDADE a la recerca d'una legitimació científica

Per primera vegada d'ençà la fundació del grup, el racisme manifestat per l'entitat comença a fer-se ressò -encara que de manera aïllada i puntual- de l'anomenat Coeficient Intel·lectual [anomenat CI o Intelligence Quotient, IQ]²⁵ de treballs com els de Hans Jurgen Eysenk sobre biologia i diferències racials,²⁶ de disciplines científiques com l'etologia i de les investigacions del seu màxim estudiós, Konrad Lorenz,²⁷ o de determinades obres, com L'atzar i la necessitat de Jacques Monod.²⁸ Ramon Bau, tot comentant l'assaig citat de Monod, assenyalava el nou camí que calia seguir: recolzar la cosmovisió racista en les noves evidències científiques de la biologia, pràcticament desconegudes pels grups neonazis i neofeixistes. Bau recordava que la ciència es trobava en els fonaments de la concepció racista del nazisme, feia una autocrítica del desconeixement -en els mateixos rengles neonazis- d'alguns biòlegs qüestionats precisament per les implicacions polítiques i ètiques dels seus estudis i exhortava a realitzar una tasca de divulgació dels seus treballs per combatre el marxisme i l'igualitarisme democràtic de la manera més eficaç:

Creo que es necesario acercarse y estudiar en una serie de artículos las influencias de las verdades naturales científicas, en la concepción del mundo Nacionalsocialista. [...] Hoy día, la realidad biológica es nuestra base más firme contra el igualitarismo. Los libros racistas tienen su punto fuerte en los estudios científicos sobre raciología.

[...]

Por ello es triste, y a la vez significativo, que para poder leer alguna referencia del fundamental libro del biólogo Jacques Monod [...], nos tengamos que comprar un libro de ediciones Anagrama, claramente dirigida por comunistas. [...] Ningún grupo u organización nacionalrevolucionaria ha escrito una sola línea sobre Monod, ni, por supuesto, lo conocen fuera quizás de CEDADE. Pero es que tampoco se sabe nada de Jean Rostand, ni se ha comentado su libro 'Biología y derecho' totalmente recomendable. Ni de [C. D. ?] Darlington y sus análisis de genética, ni de [Herbert?] Spencer con sus vitales estudios sobre Darwinismo

social [...]. Lorenz es conocido por sus libros de divulgación, pero nada se sabe de sus estudios etológicos. Y sin embargo todos estos científicos, junto a otros muchos ([H.J.] Eyssenk [sic], [William Bradford?] Shockley, etc...) son los que han fundamentado toda crítica seria y actual del igualitarismo democrático o el economicismo marxista. No es que se les desprecie, sino que los medios Nacionalrevolucionarios actuales son incapaces de entenderlos, ignoran siquiera las bases mínimas de los temas que se discuten. Son los medios comunistas los que hablan de ellos, los que les atacan y discuten.

[...]

No debemos temer la realidad: no hay nada más antimarxista que la desigualdad natural, la lucha por la supervivencia de las especies, la ecología. La realidad científica de la evolución darwinista, la selección de los mejores, es radicalmente entimarxista.

[...]

Los marxistas estudian estos textos que marcan la última idea científica, atacan y denuncian las conclusiones biológicas [...]. Mientras, la derecha sólo sabe hablar de patriotismo y golpes militares y los Nacionalrevolucionarios bostezan en cuanto se habla de algo serio. Desconfían de los biólogos, viendo a veces en ellos una especie de diablo 'materialista' y liberal sólo porque se atreve a estudiar las cosas en vez de 'creerse' lo que se les diga como verdades de fe. Hemos de salir de esta situación, hay que hacer un gran esfuerzo de preparación, [...]. No hay temor alguno a la ciencia, sólo deben temerla los que creen en utopías irreales, en ideas sólidas de fuentes externas a lo Natural, mientras que el Nacionalsocialismo ve en la Naturaleza su realidad y en la ciencia el medio perfecto para conocerlo.²⁹

En aquest període, comencen a divulgar-se a CEDADE, alguns dels autors i les obres més conegudes del neo-darwinisme i dels biòlegs neo-deterministes, les tesis dels quals han estat utilitzades a Gran Bretanya i Estats Units per tal de validar científicament la política social del "reaganisme" i el "thatcherisme",³⁰ i que han merescut a França l'atenció de l'anomenada Nouvelle Droite [Nova Dreta, ND].³¹ D'aquesta manera, el neonazisme de CEDADE sintonitzava per primera vegada després de quinze anys amb la renovació ideològica de l'extrema dreta així com el de la dreta conservadora mundial, que no era sinó una reformulació del discurs tradicional sobre la desigualtat social i racial, tot cercant una nova legitimació en la ciència. El racisme ara es fonamentava no ja únicament en els designis divins, sinó en les evidències científiques.

Conseqüentment, Enrique Aynat -antic militant del PENS-MSE valencià i defensor d'un nacionalsocialisme nietszcheà i de fonaments darwinians- escrigué un article el gener de 1982 amb el significatiu títol de "¿Son iguales las razas?/ Desmitificamos un tema tabú".³² El text d'Aynat es feia ressò de diversos treballs científics -especialment els de mesura dels IQ- per demostrar de manera

empírica les diferències racials. L'article constituïa una curiosa mixtura d'arguments raciològics pretesament científics i d'altres criminològics:

Las diferencias físicas entre las razas humanas son evidentes para todos. [...] Y si somos distintos en caracteres tan simples como el color de la piel, de los ojos y de las huellas digitales, ¿por qué habríamos de ser iguales en un órgano tan complejo como es el cerebro? Aquí está verdaderamente el quid de la cuestión.

[...]

El profesor [C. F.?] Connolly comprobó que [...] el negro tiene un cerebro con menos surcos y fisuras que el blanco, lo que significa una estructura cerebral más compleja en este último). El estudio de las diferencias raciales se ha visto muy ampliado con la aplicación de los tests de inteligencia. [...] el norteamericano [Michael?] Young aplicó tests a los niños blancos y negros [...] comprobó un notable descenso de inteligencia a medida que vamos pasando de los niños blancos a los negros de piel clara, para terminar en los negros de piel oscura'. En este sentido, el investigador [?] Reuter señalaba que de 139 americanos 'de color' famosos, nada menos que 135 eran mestizos.

[...]

Ante esto, las plañideras liberales, con la UNESCO [United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura] a la cabeza, a falta de razones científicas, sólo encuentran una manera de hacer frente a la situación: la represión. Así, todo investigador que intente estudiar honestamente el tema, como el caso del premio Nobel W. Shockley, se ve obligado a plegar velas ante las fortísimas presiones económicas, profesionales e incluso físicas (en forma de atentados).

[...]

Pero no se crea que el problema racial afecta solamente a la cuestión de las diferencias intelectuales. [...] De los gravísimos problemas que se producen al coexistir en un mismo habitat dos razas distintas hay que subrayar el de la delincuencia y la salud pública. Según un informe del FBI [Federal Bureau of Investigation, Oficina Federal d'Investigació] de 1954, la proporción de crímenes cometidos por negros en relación con los cometidos por blancos era ésta: para el asesinato 16/1; para el robo 13/1 y para las violaciones 6/1 y ello teniendo en cuenta que la población de color era entonces sólo del 10 por ciento de la población total (!).

[...]

A esto es lo que conduce la integración racial forzada, patrocinada por los dirigentes en la sombra. Vemos entonces, que las nuevas investigaciones biológicas y raciales tiran por tierra todas las ideologías modernas o, mejor dicho, todas... excepto menos una.³³

En la mateixa línia CEDADE publicava, el maig de 1983, un article signat per dos professionals sanitaris³⁴ i titulat "La inteligencia y el color de la piel. ¿Sólo nos diferencia el color de la piel?".³⁵ La barreja d'arguments científics i teològics que realitzava una elaboració més acurada del racisme de CEDADE. Déu havia creat les desigualtats entre els homes, paleses en la naturalesa i corroborades per les evidències científiques. L'article començava així:

Resulta evidente que la RAZA y su conocimiento debe constituir la base del pensamiento y capacidad creativa para todo nacional-socialista. Nuestra doctrina social-racista, a diferencia de las 'bienpensantes' teorías democráticas liberales y marxistas, posee una base racional y científica que aquellas nunca pueden encontrar dado que parten de premisas [...] extraordinariamente contrarias a [...] la NATURALEZA, que es en definitiva, la voluntad de DIOS para aquéllos que así gusten considerarlo.³⁶

Al llarg del text es desplegava una argumentació de tó científista -que pretenia ser asèptica ideològicament- amb la intenció d'establir una relació entre color de la pell i capacitat intel·lectual. La conclusió, després d'haver demostrat -sempre segons els autors- la hipòtesi esmentada en l'enunciat (la relació entre intel·ligència i color de la pell), relacionava raça, evidències científiques i voluntat divina:

[...] y así podemos comprobar que el desarrollo de la CIENCIA incrementa el interés y vigencia de nuestras teorías raciales que algunos, al igual que la NATURALEZA y a DIOS, quisieran desterrar de su mundo.³⁷

En síntesi, a inicis dels anys vuitanta el racisme de CEDADE tot i que -com hem constatat- encara no havia bandejat totalment la seva justificació teològica característica dels primers anys, ni les argumentacions fonamentades en les conductes criminals atribuïdes a les races considerades inferiors havia, tanmateix, experimentat una novetat especialment important. S'obria pas una nova legitimació del racisme fonamentada en les obres de biòlegs que eren una referència obligada en el discurs de l'anomenada Nova Dreta francesa i els sectors neoconservadors de Gran Bretanya i Estats Units. Les referències aparegudes a la revista de CEDADE sobre aquestes obres, però, eren eren lluny de ser completes i gaudir d'actualitat. Durant la primera meitat de la dècada dels anys vuitanta el racisme de CEDADE no tenia una argumentació sistematitzada, sinó que era un pòsit de lectures relativament desordenades i de caràcter molt divers: alhora que hom difonia l'etologia i les tesis de Konrad Lorenz, també reivindicava l'obra de Hans Günther (ideòleg del racisme del Tercer Reich)³⁸ i al costat d'articles sobre el comte Arthur de Gobineau³⁹ hom es referia als estudis d'Eysenk sobre l'IQ. Tot i així, els fonaments del racisme de CEDADE durant aquest període experimentaren un canvi qualitatiu que suposà una renovació ideològica substancial: hom feia esforços perquè la ciència

acadèmica esdevingués la legitimació última de les teories del nazisme.

La institucionalització de l'Europa de les ètnies

Si bé en el bienni 1978-1980 CEDADE va mantenir una preocupació constant per tal de definir-se com una organització ultradretana no espanyolista i defensora de les diverses cultures ètniques, al llarg de la dècada dels anys vuitanta gairebé ja no es realitzà propaganda en català. Ara bé, la defensa de l'Europa de les ètnies ja havia estat assumida com un postulat ideològic fonamental de l'organització neonazi. En tal sentit, van aparèixer articles que denotaven un canvi d'orientació significatiu i mostraven el nacionalsocialisme com un règim que fomentà la diversitat cultural. Així, l'estiu de 1981 aparegué un article titulat "La Europa de los pueblos",⁴⁰ amb il·lustracions de Hitler, Heinrich Himmler i Hermann Göring amb trajos regionals, alhora que el text presentava el nazisme com a defensor d'un etnisme, contraposat a l'estat unitari defensat pel feixisme:

Una de las diferencias entre el nacionalsocialismo y otras ideologías englobadas en el término genérico de 'fascismo' es la que hace referencia al tema regionalista.

[...]

La organización nacionalsocialista daba una importancia capital, incluso exagerada a la autonomía regional. El poder del Gauleiter [...], era enorme.

[...] En Alemania se llevó a término el gran deseo del Dr. Robert cuando decía: 'No estamos contra la unidad sino contra la uniformidad'.

[...]

Por último, la más importante organización continuadora y actualizadora de los postulados nacionalsocialistas, el Nuevo Orden Europeo cuya central radica en Suiza, mantiene la misma postura, pues en el punto 91 de su manifiesto social-racista, [...], podemos leer: 'De ninguna manera estamos en contra de las legítimas aspiraciones de las pequeñas etnias a una autonomía que garantice su integridad y vida cultural, pero lo que si consideramos una aberración es querer constituir las como estados soberanos. Teniendo en cuenta sus pequeñas dimensiones (Bretaña, Cataluña, País Vasco, etc) esta soberanía sería puramente ficticia. [...]. En primer lugar se ha de hacer Europa. Sólo entonces el reconocimiento de las autonomías mencionadas (y no soberanías) no significará una atomización de nuestro continente. Admitido este punto, reconocemos que la mayoría de etnias minoritarias de Europa son perseguidas y que una revisión es necesaria'.⁴¹

Fou en aquest període quan CEDADE provà de definir el boirós concepte d'"Europa de les ètnies". D'aquesta manera, el març de 1982 es publicava un document titulat "La Europa de las etnias", signat per un Comité ideològic de CEDADE.⁴² El manifest, estructurat en vuit punts, va

concretar la posició oficial de l'entitat sobre aquesta qüestió.⁴³ En aquest text CEDADE adoptà una decidida defensa de les cultures ètniques minoritàries, preconitzant la identificació dels conceptes de "Pàtria", "Nació" i "Poble" (cal fer notar l'absència significativa del concepte d'"Estat"). El manifest afirmava que l'Estat no pot sotmetre a "otros pueblos a un igualitarismo estadista" justificat per uns suposats "derechos históricos".⁴⁴ Però CEDADE no reconeixia, en contrapartida, la possibilitat que les ètnies perseguides exercissin el dret a l'autodeterminació, ja que l'aparició de nous estats europeus era un obstacle a la creació d'una Europa unida racialment i cultural. CEDADE, doncs, defugia qualsevol solució pràctica a la qüestió nacional que, tot i les preteses simpaties mostrades des de l'organització per les cultures minoritàries, restava per resoldre. Aquesta manca de solucions pràctiques es palesava en el manifest esmentat en l'apartat que assenyalava el camí que calia seguir per assolir la nova Europa, fent una mixtura de nacionalisme i racisme:

5.3. La sustitución de las fronteras históricas por una unión de etnias autónomas pasa por un previo entendimiento entre las patrias actuales, una difuminación del cerrado nacionalismo de fronteras actual, una conciencación de la realidad de los pueblos que componen Europa, y todo ello será posible en el ámbito de una revolución total racista en Europa.

5.4. Por tanto, en este camino iniciado respetamos la situación actual de las patrias históricas, trabajando para que se vayan imponiendo poco a poco los conceptos étnicos, a través de autonomías parciales, conciencación racial, etc... fundamentalmente, y en esta primera etapa, en los aspectos culturales, administrativos y educativos.⁴⁵

El procés per arribar a construir aquesta Europa de les ètnies, però, mancava totalment de concreció. Malgrat tot, al llarg de la dècada dels anys vuitanta, CEDADE deixà d'utilitzar la bandera espanyola en els seus actes i locals⁴⁶ i continuà realitzant propaganda etnista. D'aquesta manera, va aparèixer un manifest de CEDADE amb el títol "Andalucía despierta"⁴⁷ durant la campanya en favor de la concessió de l'autonomia andalusa (1981), hom va escriure de manera puntual algun article sobre aquest tema,⁴⁸ va confeccionar adhesius⁴⁹ i va realitzar algun acte públic on CEDADE es presentava com l'organització dels nacionalsocialistes catalans.⁵⁰ L'onze de setembre de 1984 alguns militants de CEDADE van fer acte de presència al Fossar de les Moreres i van publicar a la revista una crònica dels fets que sorprèn pel seu to nacionalista radical:

Con motivo de la conmemoración del 11 de Septiembre, Diada Nacional de Catalunya, CEDADE ha asistido a los diferentes actos celebrados en memoria de los patriotas catalanes que cayeron en 1714 defendiendo las libertades de catalunya frente a las tropas francesas y españolas.

El día 9 se celebró un acto homenaje al general catalán Josep Moragues, que fue torturado y murió a manos de las autoridades españolas por el único crimen de defender su patria.

El día 11 se asistió a los actos convocados en el Fossar de les Moreras donde reposan los restos de cientos de anónimos patriotas que cayeron en la defensa de la ciudad [...] frente al asalto de las fuerzas españolas y francesas.⁵¹

En síntesi, al llarg dels anys vuitanta CEDADE abandonava definitivament l'espanyolisme unitarista i anticatalà -que caracteritzava la major part de l'extrema dreta espanyola- per (aparentment) passar a defensar les cultures minoritàries. Però mentre CEDADE catalanitzava el seu neonazisme, la seva militància seguia reclutant-se en els cercles de l'extrema dreta espanyola. CEDADE, a més, mai va arribar a definir clarament la seva visió de l'Europa de les ètnies. En tot cas, el replantejament de la qüestió nacional per part de l'entitat neonazi era un reflex més dels nous camins que anava a seguir el conjunt de l'extrema dreta espanyola en relació a aquest tema. La ultradreta espanyola ja no podia denunciar el catalanisme com una manifestació ideològica minoritària instrumentalitzada per forces obscures (el marxisme i el sionisme), perquè la consolidació de l'estatut d'autonomia i el procés de normalització lingüística eren realitats irreversibles. Calia cercar nous enfocaments ideològics davant la qüestió nacional.^{51bis}

L'anomenat "revisionisme històric" esdevé rellevant

Durant aquest període continuà -essencialment des de la revista CEDADE- la difusió d'obres i opuscles que negaven el genocidi jueu comès pel règim nazi. Fou emblemàtica, en tal sentit, l'exhaustiva informació facilitada per CEDADE sobre les vicissituds polítiques de Thies Christophersen, activista nacionalsocialista alemany⁵² i autor d'un opuscle titulat La mentira de Auschwitz,⁵³ on l'autor -que va treballar com a enginyer agrònom civil en aquest camp de concentració- pretenia demostrar que Auschwitz no era altra cosa que un simple camp de presoners. Christophersen fou defensat des de la revista CEDADE davant la repressió exercida pels governs europeus contra la seva actuació com a publicista neonazi (que li valgué una condemna de dos anys de presó).⁵⁴ CEDADE demanà el seu alliberament tot presentant-lo com "un agricultor condenado por escribir un libro"⁵⁵ i reivindicant el dret a la llibertat d'expressió. La persecució legal de Christophersen no era -per CEDADE- altra cosa que la demostració palesa que "El gobierno alemán confirma día a día con su represión y limitaciones a la libertad que: 'Hitler tenía razón'".⁵⁶

Ultra els avatars polítics de Christophersen, la revista CEDADE divulgava els arguments històrics que negaven el genocidi (en articles com "Cuatro interrogantes en torno a 'La gran farsa'")⁵⁷

i es feia ressò, tant de manera directa com indirecta, de les publicacions que s'autodefinien "revisionistes" que anaven apareixent arreu d'Europa. Així, hom anunciava l'aparició d'un petit opuscle a Hosca -Falcata, amb el títol de "El problema de las cámaras de gas"⁵⁸ que donava a conèixer les tesis del francès Robert Faurisson, el qual qüestionava l'existència de les càmares de gas.⁵⁹ També es donà a conèixer el llibel Moriren realment sis milions?, signat per Richard Harwood (pseudònim del neofeixista Richard Verrall)⁶⁰ mitjantçant la carta d'un lector.⁶¹ Finalment, la negació del genocidi jueu arribà a l'extrem d'afirmar que la mateixa existència física de Simone Veil -aleshores presidenta del Parlament Europeu- provava que les cambres de gas mai van existir; sota el títol de "Simone Veil ¿gaseada?" hom afirmava que:

Un ejemplo de como se consiguen 6 millones de 'gaseados judíos' achacables a los 'nazis', es el caso de la Presidente del Parlamento Europeo, la judía sionista Simone Veil. Según documentación oficial de los aliados y de los polacos comunistas [...] la Sra. Veil llegó con 1.500 judíos deportada desde Francia el 16 [de] Abril [de] 1944 a Auschwitz. Todos los informes aseguran que todas las mujeres fueron gaseadas y todos los hombres, excepto 165, que fueron respetados para trabajar. En toda la documentación se recalca que todas las mujeres, incluso las embarazadas fueron gaseadas. Pero no solo Simone Veil lo desmiente, hay miles de casos iguales que dan clara muestra de como se fabrican 'crímenes'".⁶²

Aquesta denúncia de les suposades mentides de la propaganda aliada no sols feia referència a la negació del genocidi, sinó també a una pretesa deformació històrica de fets succeïts durant la guerra civil espanyola, com el bombardeig de Guernica per la Legió Còndor. Recollint la versió tradicional del franquisme sobre aquest episodi, CEDADE no dubtava en rebutjar el que denominava "el cuento de Guernica".⁶³ Segons Pedro Varela -dirigent de l'entitat- la destrucció de la vila, fou obra, en essència, dels mateixos republicans: "Guernica fue bombardeada por error y de forma aislada por un mínimo de bombas";⁶⁴ Varela afirmà que:

El Gobierno republicano ordenó el incendio y destrucción de Guernica siguiendo el principio de 'la tierra quemada' soviético, cosa que realizaron tropas republicanas. Mientras el bombardeo de Guernica fue una misión destinada a la destrucción de potencial bélico enemigo, la destrucción total de la villa fue una acción política con la intención de combatir ideológicamente al enemigo y crear propaganda de atrocidades desfavorables a éste.⁶⁵

Així i tot, durant el període 1980-1984, les argumentacions sobre la negació del genocidi comés amb els jueus o la suposada deformació de la visió històrica de la Segona Guerra Mundial són poc elaborades i acostumen a ser obra de publicistes de dreta radical sense aportacions documentals sòlides. Serà al llarg de la segona meitat dels anys vuitanta quan es començaran a difondre de manera sistemàtica els treballs d'historiadors com el controvertit David Irving⁶⁶ o els estudis comparatius de textos d'Henry Roques,⁶⁷ on hom elabora una nova lectura de determinats aspectes de la Segona Guerra Mundial amb una argumentació pretesament asèptica en termes ideològics i amb l'aportació de suposades proves empíriques que negaven l'existència de l'extermini dut a terme pel règim nazi. En síntesi, tal i com veurem en el proper capítol, el "revisionisme històric" s'apuntà com un dels pilars fonamentals del neonazisme de CEDADE al llarg de la dècada dels anys vuitanta.

II. "NIETZSCHEANS" VERSUS "NEOWAGNERIANS"

La major part dels membres fundadors de la Sección Juvenil de CEDADE havien creat l'entitat concebibint-la com una associació de caràcter wagnerià. La seva cosmovisió nacionalsocialista se centrava en l'obra del músic alemany -que exaltava la mitologia germànica- i en la seva personalitat (home d'idees antisemites, vegetarià i amant dels animals). Richard Wagner, pels militants de CEDADE, era el precursor del nacionalsocialisme i Hitler el galvanitzador de les masses en l'edificació d'un nou ordre polític i social. Pedro Varela, a CEDADE, ho escrivia d'aquesta manera:

Y Hitler fue, sin duda, el más grande wagneriano de todos los tiempos. Hizo suya, hasta la médula, esa forma de entender la vida característica de Wagner. Conocía la obra musical, dramática, poética y en prosa del maestro como pocos hayan sido capaces de conocerla. [...] Pero además, personificó en sí mismo al Héroe wagneriano, marcando en su vida un camino imperturbable [...].

Fue Hitler, con su voluntad de lucha, quien creó el Nacionalsocialismo. Y fue Wagner, con su obra, quien dió a Hitler una concepción del mundo. Con él se formó, con él creció, con él se hizo un hombre. Más tarde, con él luchó, venció y murió.⁶⁸

Com es desprèn d'aquest text, Hitler, pels membres de CEDADE, era el paradigma de l'heroi wagnerià. Al llarg del temps, però, havien madurat dins l'entitat altres posicions ideològiques

properes a tesis "nietzscheanes" i "neopaganes" que difícilment podien tenir cabuda en el neonazisme de CEDADE que, d'ençà la desaparició del PENS, restava l'únic grup nacionalsocialista d'Espanya. Per a un nombrós sector de militants, l'ortodoxia ideològica existent a CEDADE duia el grup a la marginalitat. Les divergències, finalment, dividiren l'organització en dues fraccions, els "nietzscheans" i els "neowagnerians". L'aparició de tesis contràries a l'ortodoxia neowagneriana imperant es va fer evident amb un article d'Enrique Aynat publicat el juliol de 1981 en la separata del número 100 de CEDADE. El títol era significatiu: "Adolf Hitler ¿Le hemos comprendido u olvidado?. Comentarios a Mi lucha".⁶⁹ En aquest article es denunciava de manera implícita el wagnerianisme i la posició contrària de CEDADE a Nietzsche com a tergiversacions ideològiques del nacionalsocialisme. Segons Aynat, la ignorància dels nazis espanyols havia dut a una lectura parcial i mutilada de l'obra fonamental de Hitler, Mein Kampf. La conseqüència havia estat la formació d'una concepció del nacionalsocialisme molt allunyada de les seves veritables arrels:

A lo largo de varios años de simpatizante de grupos nacionalistas he podido conocer a bastantes camaradas; y de todos ellos sólo una ínfima minoría, por increíble que pueda parecer, parecían tener unas ideas sólidas de nuestra concepción del mundo. [...] La razón de este desconocimiento, cuando no falsificación de la idea hitleriana, estriba, a mi forma de entender, en el deficiente estudio de nuestra principal obra doctrinal, me refiero al 'Mein Kampf' de Adolf Hitler [...] pues ya va siendo hora de que alguien vaya poniendo los puntos sobre las íes.

Considero que ha contribuido a esta ignorancia de la Welstanchauung hitleriana el que no se haya publicado nunca en nuestro idioma la edición completa de la obra, utilizándose en su lugar un sucedáneo editado en Avila en 1937, desprovisto de citas y apartados precisamente más imprescindibles. Y constituye un pecado de difícil absolución para los nacionalsocialistas españoles el que hasta la fecha hayamos sido incapaces de realizar esta labor fundamental.⁷⁰

L'article, després de denunciar la manca d'una edició fidedigna del Mein Kampf, censurava clarament el nacionalsocialisme de CEDADE:

[...] he observado últimamente una cierta tendencia a un nacionalsocialismo 'descafeinado', en el que la denominada 'religión de la compasión' ocuparía el lugar central, favoreciendo así una visión idílica de la naturaleza donde, por ejemplo, los depredadores carnívoros se verían ante una dramática disyuntiva: o se hacen vegetarianos o desaparecen.⁷¹

Aynat assenyalava quin era l'autèntic nacionalsocialisme, d'arrel clarament nietzscheana:

Es aquí clara la distinción entre la ideología NS y todas las demás: éstas con sus 'derechos humanos', manteniendo vivo artificialmente toda clase de desecho biológico y espiritual, con su población mestiza, su 'bienestar' decadente, su arte corrupto y sus judíos, en definitiva un termitero de minusvalidos físicos y morales; aquella, a través de la durísima áscesis de la lucha eterna [...] un mundo puro, duro, sin tarados, poblado por hombres y mujeres de raza pura, haciendo una vida natural, rigiéndose por una ética aria donde el veneno espiritual sionista [...] sea sólo un triste recuerdo. ¿No es este un ideal por el que merece la pena luchar y morir?. ¿No es ésta la más genuina y sagrada meta del mensaje de Hitler? Sí, pero para llevarlo a cabo es preciso, una vez más, luchar: 'El que quiera vivir ¡que luche!'.⁷²

El text, portador d'una visió del nazisme més nietzscheana i neodarwiniana, va ser el detonant de les tensions internes. Jorge Mota -aleshores ja apartat de tot càrrec directiu- va escriure una carta oberta com a rèplica a les tesis exposades per Enrique Aynat; Pedro Varela es va veure obligat aleshores a amonestar Mota, tot recordant-li que havia cessat com a dirigent de CEDADE i ja no tenia cap prerrogativa que li permetés de realitzar un acte com aquell. La divisió es féu evident i prengué un caràcter públic.⁷³

La posició de Mota es féu explícita en un extens article dedicat a Wagner, aparegut el febrer de 1983⁷⁴ en un número monogràfic dedicat a commemorar el centenari de la mort del músic. Mota començava descrivint la situació existent a CEDADE i comparava la divisió interna del cercle neonazi amb l'existent en el si del partit nazi, i per defensar l'ortodòxia "neowagneriana" de CEDADE, Mota citava l'actuació de Hitler:

Hitler sentía un verdadero horror hacia esos movimientos neo-paganos que día a día tomaban más y más preponderancia. Hizo cuanto estuvo es su mano para combatirlos. [...] Ello llevó a Hitler a ordenar en 1935 la prohibición de todas las actividades 'neo-paganas'.

[...]

Realmente Hitler sentía muy poca simpatía por Nietzsche [sic] [...]. Hitler ignoraba prácticamente a Nietzsche [sic] y le interesaban bien poco unas teorías que bien poco en común tenían con él. [...] Se ha de concluir que, si bien Hitler era wagneriano, no era indudablemente anti-nietzscheano [sic], sino simplemente indiferente.

La lectura detenida de toda la obra de Hitler, incluido el 'Mein Kampf', pone de manifiesto que no existe el menor paralelismo entre el pensamiento de ambos genios. Las citas [...] sobre el poder del fuerte que se hallan en el 'Mein Kampf' no son en ningún caso una defensa del sentido de que el fuerte debe dominar y esclavizar el débil, sino una constatación de que esto ha sido siempre así y -añadiría yo- de que sigue siéndolo. [...] Este era el pensamiento de Hitler y el pensamiento de toda persona que, como él, tiene ante todo [...] el socialismo.⁷⁵

A continuació Mota s'extengué sobre la religiositat de Hitler i la seva aversió als postulats

"pagans":

Si comparamos los discursos de Hitler con los de cualquier otro dirigente nacionalsocialista, habremos de convenir en que el primero era una persona profundamente religiosa muy diferente de los otros que, con mayor o menor religiosidad, esta no se hallaba omnipresente en casi todos sus discursos como en el caso de Hitler.⁷⁶

En aquest context, es produí una marcada divisió en el si de CEDADE i s'accentuaren les tensions existents entre "neowagnerians" i "nietzscheans", "neocatòlics" i "neopagans", entre defensors de l'ortodòxia ideològica i partidaris d'una acció política que trenqués amb el caràcter de cercle cultural que adquiria l'organització. Fou significativa la publicació d'una extensa carta d'un militant que -en rèplica a l'article citat de Mota- assajava una síntesi conciliadora entre les dues posicions. La carta fou publicada amb el significatiu títol de "Unión Nacional Socialista" en la revista de juny de 1983,⁷⁷ signada per un anomenat Pedro Pérez, negava l'existència de contradiccions fonamentals entre "nietzscheans" i "neowagnerians" i afirmava que:

No quiero creer en la separación dentro del nacionalsocialismo de dos tendencias, una wagneriana, la otra nietzscheana. Yo no las llamaría así, sino más bien creo que esta controversia se refiere más a la bipolaridad existente entre el sentido 'lírico' y el sentido 'épico'. Prefiero expresarlo así porque, [...], creo que Wagner i Nietzsche en un momento llegan a ser irreconciliables. En cambio, esa bipolaridad de la que hablo entre lirismo y épica, esa controversia que se desprende de esos dos polos es fecunda, integradora y complementaria.⁷⁸

L'autor d'aquesta carta també es feia ressó d'una altra de les qüestions de divergència ideològica, la religiosa, tot afirmant que el "neopaganisme", entès com a "exaltación de tradiciones, búsqueda de los orígenes, no es contraproducente, sino todo lo contrario, beneficioso para el organismo nacional, pero siempre que no pase de ahí y que no intente suplantarse a una religión por otra".⁷⁹ Aquests esforços de síntesi conciliatòria es revelarien inútils per mantenir la cohesió de CEDADE. L'organització anava camí de la ruptura. Les diferències personals i ideològiques, les divergències respecte a la concepció mateixa de la continuïtat del grup neonazi van esdevenir gairebé insalvables.

III. LA RUPTURA

En un intent d'evitar la ruptura, hom provà d'establir uns elements mínims de consens. El fruit d'aquesta temptativa d'entesa fou un opuscle titulat Nuestras Ideas,⁸⁰ que no era sinó el resultat d'un compromís sobre determinats punts entre els diferents sectors de l'organització per tal de superar la controvèrsia interna.⁸¹ Hom va arribar a alguns acords quant a religió, en acceptar la possibilitat que els militants de CEDADE no fossin necessàriament catòlics, sinó que podien professar una espiritualitat que combregués amb la defensa dels valors ideològics del nazisme. Fou permesa la llibertat de creences religioses, però sense admetre l'ateïsmes, ja que "El ateísmo se opone radicalmente al NS".⁸² També fou acceptat també el divorci⁸³ i, respecte a l'acció política, tot i que hom acceptava la lluita cultural que l'entitat duia a terme, no es renunciava a l'acció política directa, ja que "Renunciar a esta lucha por el poder político es dejar de ser N.S. [nacionalsocialista]", afirmant que "Abandonar el combate por el pueblo para reducirse al individualismo, la autoafirmación, la autorealización, el elitismo, etc., incluso manteniendo el mejor estilo de ideología, es un acto de traición al N.S.". ⁸⁴

Aquest mínim acord ideològic, però, no va poder evitar la ruptura de l'entitat. El mateix any 1981,⁸⁵ la crisi de CEDADE es va manifestar a Barcelona amb la creació d'una nova delegació de l'organització anomenada CEDADE-Barcelona, amb seu al carrer València.⁸⁶ L'aparició d'aquesta nova delegació provincial no responia a un procés d'expansió de l'entitat sinó a la seva crisi interna. Fou conseqüència de la iniciativa d'un grup de militants -Pedro Pont, Fernando Bueno i Alfonso Jurado entre d'altres- liderat per Ramon Bau, partidari d'una línia activista i allunyada de l'ortodòxia de CEDADE.⁸⁷ CEDADE-Barcelona, en síntesi, no renunciava a la praxi política ni es resignava a ser un cercle cultural de vida més o menys esllanguida, sinó que reunia militants més vinculats a tesis "neopaganes" i ideològicament renovadores. Fou significativa la publicació per Bau de l'opuscle Hitlerismo, la fe del futuro,⁸⁸ escrit per Matt Kohel⁸⁹ (cap de la WUNS).⁹⁰ El text de Kohel era

diffícilment acceptable pel neonazisme "cristià" o "neocatòlic" de CEDADE, en constituir una exègesi molt particular de la doctrina nacionalsocialista, concebuda com quelcom més que una ideologia política; el seu destí era esdevenir la fe del futur, succeint a una religió cristiana periclitada:

Hoy, la Cristiandad ha llegado a su meta final. Tanto desde el punto de vista espiritual como científico, sus creencias fundamentales son insostenibles. Los avances de la ciencia ariá quebraron para siempre los viejos mitos judíos.

[...]

El hecho es que el Cristianismo, como ideología dominante de Occidente, ha sucumbido. ha agotado todas sus posibilidades históricas.

[...]

Por consiguiente, sería un error creer que la idea judeo-cristiana tiene hoy algo que ofrecer a los pueblos blancos en su lucha por la supervivencia, ya que no puede encararse a las necesidades de la amenazada vida de los arios en este planeta. [...]. Frente a las realidades modernas, la visión del mundo cristiana simplemente no tiene nada más que decir. Ha cumplido su misión histórica; está moribunda. En el mejor de los casos, es irrelevante. En el peor, es un enemigo público, una amenaza mortal para la raza ariá y su supervivencia.⁹¹

En aquest context de decadència del món occidental va irrompre la figura fonamental d'Adolf Hitler per instaurar un "nou ordre" enfront l'antic però "Occidente rechazó la única mano que podría rescatarlo de su muerte irremisible."⁹² Tanmateix, el combat de Hitler no fou endebades, perquè el nacionalsocialisme aconseguí de transcendir el pla material per assolir una dimensió espiritual i, conseqüentment, el nazisme esdevingué l'única ideologia que pot trencar amb el "vell ordre".⁹³ El corollari d'aquesta argumentació era la consideració de Hitler com a figura de naturalesa divina, i la de la seva ideologia -el nazisme- com la fe del futur:

Por consiguiente, reconocemos que este ser completamente fuera de lo común merece aquel status para el cual el término DIVINO es normalmente reservado. Era, en efecto, un dios de forma humana. [...] Era/es, al mismo tiempo, la personificación de nuestra arma racial. Era/es la representación corporal de lo divino en el hombre ario.

[...]

Los rudimentos de esta fe, la fe de Hitler -el HITLERISMO- existen ya en forma callada e insinuante en los corazones de un pequeño aunque creciente número de personas.

[...]

Un nuevo fenómeno asoma por el horizonte. De nuevo, se alza una realidad que lo transformará todo. Al igual que la oscuridad de una civilización moribunda extiende sus sombras sobre un mundo confuso y en trance de desaparición. LA FE DEL FUTURO ALUMBRARÁ BRILLANTEMENTE COMO LA ÚNICA GRAN ESPERANZA, COMO LA ESTRELLA POLAR DE UNA NUEVA ERA Y UN RESPLANDECIENTE NUEVO ORDEN, AL QUE GUIARÁ LA PERSONALIDAD INMORTAL DE LA FIGURA MAS

GRANDE QUE HAYA PISADO JAMÁS LA FAZ DE LA TIERRA.⁹⁴

Evidentment, la publicació d'un text com aquest per Ramon Bau i les seves Ediciones Wotan,⁹⁵ contribuï encara més al distanciament entre "nietzscheans" i "neopagans" i "neocatòlics" i "neowagnerians", creant posicions difícilment reconciliables.

Paral·lelament, l'intent de convertir CEDADE en una revista de venda pública fracassà ràpidament. Del primer número de la nova etapa se'n va fer un tiratge de 10.000 exemplars, però la venda real fou de 3.000.⁹⁶ Aviat es va produir una crisi de vendes fins que la difusió real de la revista restà entre els 1.000 i els 1.200 exemplars. A la vegada, segons Ramon Bau,⁹⁷ l'aire renovador de la nova revista es va esvanir a causa de la insistència de Jorge Mota en mantenir nombroses referències a Hitler i el Tercer Reich, amb una iconografia que reproduïa imatges dels anys quaranta.⁹⁸ En aquest context, Jorge Varela -recordem que era el successor de Mota en la direcció de CEDADE-, fou qüestionat com a líder de l'entitat. Finalment, per tal de superar unes diferències que cada cop eren més profundes, Bau proposà la creació d'un organisme nou que substituís la figura del dirigent inqüestionable de CEDADE: una mena de consell de notables de CEDADE on aquests tindrien veu i vot i on els delegats provincials també gaudirien d'un cert poder de decisió. L'argumentació en favor d'un organisme com aquest era peculiar: Hitler havia estat un líder excepcional i va governar en una situació també excepcional, que no es reproduïa en l'actualitat a CEDADE, per la qual cosa no era necessari un lideratge indiscutible. Bau creia que aquesta solució permetria que els membres de CEDADE continuessin units i, a la vegada, mantindria l'entitat com una organització jeràrquica sense democràcia de base.⁹⁹ La proposta, però, no fou acceptada. El novembre de 1983 marxava de CEDADE un dels seus dirigents històrics, José Manuel Infiesta (recordem que era cunyat de Mota) per desacord amb Varela.¹⁰⁰ La ruptura de l'organització es produí enmig d'un aiguabarreig de diferències personals i ideològiques que se sobreposaven les unes a les altres. Bau marxà de CEDADE el desembre de 1983, mentre a les delegacions de CEDADE de l'estat

espanyol se succeïen les escissions.

Bau, juntament amb els militants de CEDADE escindits que s'aplegaren en el local del carrer València (que havia estat de l'effimera delegació CEDADE-Barcelona), encapçalà un corrent neonazi amb pretensions crítiques i de renovació, alternatiu al de CEDADE, que va anomenar *Nuevo Socialismo*. L'abril de 1984 aparegué el primer número del nou grup -la revista Mundo NS-, que aviat agruparia entorn seu a la major part dels escindits de CEDADE.¹⁰¹ Igualment, ex-militants de CEDADE van començar a fer gestions per tal de crear un partit polític.¹⁰² D'aquesta manera arribava a la seva fi l'hegemonia de l'ortodòxia ideològica de CEDADE en el neonazisme espanyol. El grup neonazi abandonava els seus segells editors (Ediciones Huguin i Ediciones Wotan; aquest darrer esdevindria l'utilitzat per Bau i els escindits agrupats entorn a *Nuevo Socialismo*) per emprar el d'Ediciones Nothung.¹⁰³

A finals dels anys vuitanta, l'ortodòxia ideològica neonazi que CEDADE havia mantingut d'ençà la seva creació, va donar pas a un seguit de nuclis de militants que -sense estar mai organitzats i enquadrats formalment- impulsaren iniciatives diverses: la formulació un neonazisme alternatiu al de CEDADE, recolzat en la creació d'un partit polític i amb la pretensió d'oferir solucions pràctiques; la difusió de les idees de la Nova Dreta, amb revistes com Fundamentos;¹⁰⁴ la creació de premsa *underground* neonazi i, fins i tot, l'aparició l'any 1986 d'un grup de seguidors de l'anomenat neonazisme esotèric. La crisi de CEDADE, però, no era sinó el reflex de la crisi del conjunt de l'extrema dreta espanyola a la segona meitat de la dècada dels anys vuitanta.

IV. CEDADE MANTÉ LA SEVA PROJECCIÓ EXTERIOR

Malgrat les divisions i tensions en el si de CEDADE, la imatge interna de l'organització -que al llarg dels anys setanta havia augmentat el seu prestigi en els cercles neonazis i neofeixistes europeus- va continuar i es consolidà mercès al nou disseny i a la millora de qualitat la seva revista.

CEDADE mantingué nombrosos contactes internacionals, com ho reflectí la secció de correspondència de la revista (amb cartes, per exemple, del grup italià Terza Posizione [Tercera Posició, TP]¹⁰⁵ o del dirigent del British Movement [Moviment Britànic, BM]),¹⁰⁶ les informacions puntuals sobre les reunions anuals del NOE,¹⁰⁷ les notícies sobre la persecució de grups o líders neofeixistes i neonazis,¹⁰⁸ o l'edició de propaganda en flamenc.¹⁰⁹ Paral·lelament, l'entitat nacionalsocialista continuà la seva expansió internacional, especialment a Argentina i Portugal. Les referències de CEDADE als èxits obtinguts per la delegació de l'entitat a Argentina, dirigida per Luis A. Zarattini,¹¹⁰ foren nombroses.¹¹¹ També en aquest període CEDADE arribà a tenir varies delegacions i 'corresponsalies' a Portugal: Lisboa (a càrrec de Mario Rui Pinto),¹¹² Porto (Luis Baio),¹¹³ Ovar (Joaquim Da Silva Ferreira),¹¹⁴ Vila Nova de Gaia (Fernando Machado)¹¹⁵ i Guimaraes.¹¹⁶ Amb motiu d'aquest creixement de CEDADE-Portugal, l'octubre de 1984 es planificà un viatge de Varela per reestructurar les delegacions i nomenar un delegat provincial.¹¹⁷ Finalment, Carlos Romero (un cubà anticomunista exiliat a Miami i ex-combatent del Vietnam)¹¹⁸ assajà crear una delegació de CEDADE a Miami, publicant CEDADE-Miami (en una edició bilingüe, castellà-anglès)¹¹⁹ suposem que amb l'objectiu de trobar un cert ressò entre els cercles culturals anticastristes.¹²⁰ La iniciativa, però, no va tenir continuïtat.

Fou també en aquest període quan CEDADE rebé la darrera de les aportacions econòmiques procedents de cercles àrabs. Segons Bau, fou la donació econòmica d'un àrab saudí d'origen espanyol -la identitat del qual roman en l'anonimat-¹²¹ la que va permetre d'editar una de les obres més luxoses fetes per CEDADE, El arte en el III Reich.¹²²

Ultra això, CEDADE va continuar mantenint relacions amb antics nacionalsocialistes (per exemple, publicà un article d'un SS empresonat, Jean-Jacques Vasseur)¹²³ i d'ex-combatents de la Segona Guerra Mundial (Léon Degrelle,¹²⁴ Hans Ulrich Rudel).¹²⁵ Igualment, van prosseguir les actuacions en demanda de llibertat per Rudolf Hess¹²⁶ i destacà la campanya continuada en defensa

de Klaus Barbie, extraditat a França des de Bolívia l'any 1983. D'ençà la detenció de Barbie, la revista CEDADE facilità continuament notícies sobre aquest i el presentà com un vell soldat que -fidel al seu jurament de SS- no havia fet altra cosa que complir amb el seu deure, havent-li estat imputat un seguit de càrrecs que eren falsos, com a resultat de les mentires de la propaganda de guerra aliada.¹²⁷ Des de CEDADE hom va fer un seguiment constant del procés de Barbie,¹²⁸ entrevistant l'advocat -Jacques Vergès-¹²⁹ i exigint l'alliberament de l'antic SS com un fet humanitari a causa de la precària salut de Barbie, un soldat calumniat en implicar-lo en el narcotràfic i qualificar-lo de dirigent d'elements paramilitars:

Aunque la prensa presentó a Klaus Barbie como el 'Rey' de la droga y como responsable de mil distintas organizaciones, la simple y pura verdad consiste en que Klaus Barbie llegó a Bolivia sin saber español y sin dinero. Allí trabajó duramente en una empresa de maderas y luego se estableció por su cuenta. En la actualidad carece de los medios económicos para afrontar con posibilidades de victoria el difícil proceso que se avecina, es por ello que, en nombre de la Verdad y la Justicia pedimos a todos los lectores envíen la máxima ayuda económica que puedan al abogado de Klaus Barbie.¹³⁰

CEDADE defensà la innocència de Barbie fins la seva condemna judicial, a desgrat dels minsos resultats obtinguts per les crides als militants i simpatitzants de l'organització.¹³¹

En síntesi, tot i la crisi interna que vivia CEDADE, la imatge exterior de l'organització -que gaudia d'un notable prestigi en els cercles neofeixistes i nacionalsocialistes internacionals- restà pràcticament inalterada. És precisament en la pervivència d'aquesta imatge de CEDADE com una sòlida organització neonazi -deguda en gran mesura a l'acurada edició de la seva publicació i als seus nombrosos contactes internacionals- on cal cercar la visió que les forces democràtiques i antifeixistes de l'època tenien del grup: la d'un grup neonazi poderós.¹³²

CEDADE, tanmateix, tenia una militància escassa i mai no tornà a assolir un protagonisme similar al que havia tingut en els anys setanta en els cercles de la ultradreta espanyola. Tot i que les seves contradiccions entre posicions etnistes i defensores de cultures minoritàries i un aferrissat espanyolisme no havien trascendit a l'exterior de l'entitat, el cercle neonazi esdevingué paulatinament un grupuscle testimonial enmig d'una deserció massiva de la militància.

V. NOTES

- 1 Considerem adient fer les següents precisions sobre els termes que hem utilitzat en aquest capítol: "neocatòlic" pretén fer referència al nacionalsocialisme pretesament "cristià" i "catòlic" preconitzat per CEDADE d'ençà que fou creada aquesta organització; "neopagà", en contrapartida al terme anterior, fa referència als seguidors de CEDADE que mantenien o preconitzaven una visió del nazisme oposada al cristianisme i al catolicisme i que exaltava els orígens pagans i místics del nazisme. Quant al terme "neowagnerians", designa la militància seguidora de l'ortodòxia ideològica tradicional de CEDADE, que associava estretament el nazisme a la figura de Richard Wagner i li conferia un caràcter marcadament "culturalista"; en contrast, els "nietzscheans" rebutjaren la cosmovisió nazi centrada en Wagner (i l'orientació cultural que comportava), associant el nazisme a la filosofia de Friedrich Nietzsche i a un nazisme combatiu i obert a la pràxi política. En tot cas, els termes que empraren en aquesta controvèrsia els militants neonazis foren, d'una banda, els de *wagnerians* i *catòlics*, i d'altra banda, els de *nietzscheans* i *pagans*. En el nostre estudi hem emprat els termes *nietzscheans*, *neowagnerians*, *neocatòlics* i *neopagans*, en considerar-los més adients.
- 1 bis Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990).
- 2 Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990).
- 3 Els articles sobre el suposat complot jueu mundial per dirigir la història universal continuaren essent habituals. A títol d'exemple citem una editorial de Pedro Varela: "La conspiración Mundial existe sí, no es ningún cuento de hadas. Del mismo modo que usted planea su futuro familiar, existe una gran familia del dinero que planea constantemente nuestro futuro, el de toda la humanidad, sin escatimar los medios que hagan falta, sin dejar de destruir nada ni a nadie, planeando guerras, destrozando pueblos, aniquilando cultura moral, arte, sin dejar de disfrazarse de 'paz', de 'socialismo', de 'revolución', de 'arte', de 'Naciones Unidas'. Ellos han conseguido llegar donde están porque permanecen en el anonimato, siempre con un nuevo disfraz y bajo un nombre distinto y 'humanitario' (Pedro Varela, "Editorial", CEDADE, 91, novembre 1980, p.2). El sensacionalisme fou palés, especialment, en les portades de la revista: un titular "los judíos dominan España" amb la imatge del mapa d'Espanya i, sobreposat, l'estel de David realitzat amb monedes (CEDADE, 95, març 1981); o unes urpes d'àliga amb l'estel de David amb el titular "El petróleo, un truco judío para arruinarnos" (CEDADE, 91, novembre 1980).
- 4 Vegeu J. M., "La tiranía de los impuestos", CEDADE, 91 (novembre 1980), pp.3-4. La valoració que se'n feia de la situació fiscal era clara: "La democracia tiene una solución para todo: Los impuestos. ¿La solución para permitir la pornografía? Gravarla con fuertes impuestos".
- 5 Vegeu Gonzalo de Amadís, "El premio de los jubilados: pensiones de hambre", CEDADE, 92 (desembre 1980), pp.3-4.
- 6 Vegeu José Alsina, "Ley de Autonomía Universitaria", CEDADE, 94 (febrer 1981), p.10.
- 7 Vegeu J. T., "El Estado se forra con usted", CEDADE, 92 (desembre 1980), pp.3-4.
- 8 Jorge Mota, "La solución al paro inventada hace 47 años", CEDADE, 93 (gener 1981), pp.3-4.
- 9 CEDADE, 91 (novembre 1980), pp.24-26. Segona part d'un article de Karl Hotter (no vam poder consultar la primera).
- 10 Carlos Feurriegel, "Los incendios son provocados", CEDADE, 115 (abril 1983), p.31.
- 11 Carlos Feurriegel, "La lluvia que mata", CEDADE, 119 (setembre 1983), pp.28-30.
- 12 Carlos Feurriegel, "La agricultura biológica", CEDADE, 112 (novembre-desembre 1982), p.31.
- 13 Javier Martínez Camarero, "Falsa defensa nacional. / No al campo de tiro de Cabañeros", CEDADE, 119

- (setembre 1983), pp.16-17.
- 14 Carlos Fuster, "Salvemos las ballenas", CEDADE, 91 (novembre 1980), pp.28-29.
- 15 Id., p.29. Aquest fet permet de constatar de manera prou evident que les consignes ecologistes no són per sí mateixes portadores de valors progressistes en termes polítics.
- 16 Pedro Varela, "La raza blanca desaparece. El índice de natalidad inferior al mínimo necesario para sobrevivir", CEDADE, 107 (maig 1982), pp.8-18.
- 17 Id., pp.19-21.
- 18 "Extranjeros en Catalunya", CEDADE, 128 (novembre 1984), p.24, sense signar.
- 19 "Gamberrismo negro en España", CEDADE, 116 (maig 1983), p.17.
- 20 La idea de puresa de sang arribava a extrems inusitats en alguns dels militants de CEDADE. Així, en una carta publicada sota el títol "Pureza de sangre" i signada per L. D. R., de Madrid, s'exposaven les següents tesis: "El propósito de esta carta es poner en guardia a las generaciones aún por casar de la irresponsabilidad que recae sobre los matrimonios mixtos, no refiriéndome a éstos únicamente a los celebrados entre un/a blanco/a y un negro, judío, mestizo u otras razas; sino, incluso entre 'un cristiano viejo', es decir limpio de sangre mora, judía, etc., desde hace tiempo ha, y un llamemoslo 'cristiano no tan viejo' o dudoso. Se que estas ideas pueden considerarse absurdas por los no nacionalsocialistas, y entre estos mismos habrá quien las califique de pasadas y viejas, pero yo persisto y sigo afirmando que los limpios de raza han de casarse única y exclusivamente entre ellos" (CEDADE, 124, maig 1984, p.30).
- 21 Ramon Bau, "El estado contra los niños", CEDADE, 116 (maig 1983), pp.18-21.
- 22 Eva Muns, "Aborto, egoísmo criminal", CEDADE, 94 (febrer 1981), pp.3-4.
- 23 "Racismo, Eugenesia (base del nuevo orden)", CEDADE, separata del número 100 (juliol-agost 1981), p.13. Sense signar.
- 24 José Tordesillas [pseudònim de J. M. Infesta], "Puritanismo y moral", CEDADE, 98 (juny 1981), pp.26-27.
- 25 La noció de "CI" [Coeficient Intel·lectual] -en anglès "IQ" [Intelligence Quotient]- fou elaborada a principis de segle XX per Alfred Binet (1857-1911), psicòleg i pedagog francès i el publicà a la seva obra Escala mètrica de la intel·ligència (1911). Cal assenyalar que els treballs de Binet no estaven guiats per afanys racistes sinó per detectar i mesurar deficiències d'aprenentatge en els escolars per tal de solventar-les, negant un caràcter innat a aqueste mancances. Una exposició detallada de l'origen i les implicacions socio-polítiques derivades del CI des d'una posició científica i declaradament antifeixista, es pot trobar a R. C. Lewontin, Steven Rose, Leon J. Kamin, No está en los genes. Racismo, genética e ideología (Crítica, Barcelona, 1987, pp.104-157).
- 26 Hans Jurgen Eysenk (Berlin, 1916), psicòleg britànic d'origen alemany, ha elaborat diversos qüestionaris i tests, entre els quals cal fer esment de l'"Eysenk Personality Inventory" (1959). És professor de la Universitat de Londres i psicòleg al Maudsley Hospital de Londres des de 1955. Altres camps del seu interès són l'aprenentatge i els problemes de comportament (dades procedents de la Gran Enciclopèdia Catalana, Vol. 16, Barcelona, 1983, p.337). Alguns dels treballs d'Eysenk han estat polèmics en el camp científic, sobretot per les seves implicacions socio-polítiques, com La desigualtat de l'home o Raca, intel·ligència i educació. Les conclusions dels treballs d'Eysenk sobre els fonaments biològics de la desigualtat humana, han permès una apropiació particular de les seves tesis per part de cercles neofeixistes. Així, la publicació a Gran Bretanya de les obres d'Eysenk abans citades, fou aprofitada pel National Front [Front Nacional, NF] per llençar una sèrie de pamflets racistes: How to Combat Red Teachers, que es basaven en els llibres d'Eysenk explícitament (informació procedent de R. C. Lewontin et al., No está en los genes, p.31).
- 27 Konrad Lorenz (1903-1988), naturalista austríac i premi Nobel (1973), és considerat un dels fundadors de l'etologia. L'etologia, en donar una gran importància a l'agressivitat -considerant-la una pulsio elemental de la

naturalesa humana entorn la qual giren les restants-, possibilita, segons els cercles neonazis, una lectura que valida científicament el nazisme. D'altra banda, en la biografia de Konrad Lorenz no són excessivament conegudes les simpaties que aquest científic tingué envers el règim nacionalsocialista, estretament vinculades a les seves formulacions científiques. Així, l'any 1940 declarava que "La selección de la fuerza, del heroísmo, de la utilidad social... debe ser llevada a cabo por algunas instituciones sociales humanas si la humanidad no quiere verse arruinada por la degeneración introducida por la domesticación. La idea racial, como base del Estado, ya ha avanzado mucho a este respecto" (R. C. Lewontin et al., No está en los genes, p.46). Posteriorment, Lorenz es retractà públicament de les seves idees nacionalsocialistes. CEDADE publicà algunes aproximacions a la seva obra: THULE, la cultura de la 'otra' Europa, Bausp, Barcelona, 1979, p.177; Ramon Bau, "Konrad Lorenz y la etología", CEDADE, 103 (gener 1982), pp.24-25.

Una visió crítica de l'etologia i les seves implicacions socials, es pot trobar a Stephan L. Chorover, Del gènesis al genocidio. La sociobiología en cuestión, Muy Interesante-Ediciones Orbis, Barcelona, 1985, pp.141-144.

- 28 Jacques Monod (1910-1976), bioquímic francès, investigà els mecanismes de transmissió de la informació genètica. Aquests treballs li valgueren el premi Nobel l'any 1965. L'any 1970 publicà L'atzar i la necessitat, un assaig sobre la filosofia natural de la biologia moderna que ha estat objecte de polèmiques científiques per les seves implicacions ètiques.
- 29 R. Bau, "Ciencia y nacionalsocialismo", CEDADE, 109 (juliol-agost 1982), pp.20-21.
- 30 Vegeu una de les escasses aproximacions sobre aquest tema que han estat publicades a Espanya a "La nueva derecha y el viejo determinismo", a R. C. Lewontin et al., No está en los genes, pp.13-28.
- 31 Sobre els orígens i la història de la Nova Dreta, vegeu el capítol 11 d'aquesta obra, "Els intents de difondre la Nova Dreta a Espanya (1985-1990)".
- 32 Enrique Aynat, "¿Son iguales las razas?. Desmitificamos un tema tabú", CEDADE, 103 (gener 1982), pp.26-27.
- 33 Id., p.27. Cal esmentar que Aynat no cita les seves fonts d'informació d'una manera clara, mesclant -per exemple- un premi Nobel com William Bradford Shockley amb la figura d'Henry E. Garret: un acadèmic nordamericà decidit partidari del segregacionisme racial, editor de la publicació antisemita American Mercury i membre de la Northern League (la informació sobre Garret procedeix de Pierre-André Taguieff, "Présences de l'héritage nazi: des 'nouvelles droites' intellectuelles au 'révisionnisme'", Droit et liberté, 397, gener 1981, p.15).
- 34 Els signants eren el ginecòleg J. Ramírez Boscá i una Auxiliar Tècnico-Sanitària [ATS], Antonia Velasco Llorens.
- 35 CEDADE, 116 (maig 1983), pp.28-30.
- 36 Id., p.28.
- 37 Id., p.30.
- 38 Hans Günther fou un destacat antropòleg nacionalsocialista. L'article de Ramon Bau "Hans Günther, pionero del racismo" publicat a CEDADE (112, novembre-desembre 1982, pp.29-30) proporciona la següent aproximació biogràfica d'aquest personatge: Günther va néixer a Friburg (Alemanya) el 1891 i "Desde un principio orientó su vida al estudio de la biología y la antropología. Todo su afán fue sintetizar, fundamentar científicamente de una forma ordenada, las afirmaciones intuitivas que dió el gran precursor del racismo, Gobineau". El 1922 publicà el Tractat Racial sobre els pobles alemanys i el 1923, com a resultat del boicot que experimentà a Alemanya es traslladà a Skien (Noruega), on es va casar amb Maggen Blom i es traslladà a Estocolm. Resultat d'aquesta estada als països nòrdics, fou la seva obra Raza i Estil, definida per Bau com "una antologia de fotografias sobre tipos raciales nòrdicos" i d'altres obres diverses. Novament a Alemanya, va escriure el Tractat Racial sobre els pobles jueus (on propugnava la seva unió en un estat jueu) i, amb l'ascens del nazisme, inicià el seu progrés acadèmic. Quan el NSDAP aconseguí el poder al land de Turingia, Günther fou cridat a ocupar la càtedra d'Antropologia Social de la Universitat de Jena i el mateix Adolf Hitler assistí al primer acte acadèmic de Günther a la universitat. El 1935 li fou concedit el premi del NSDAP per la Ciència i l'any 1941 la medalla Goethe. Després de la Segona Guerra Mundial fou empresonat en un camp de concentració on va patir fam i fou apallissat. Alliberat l'any 1948, fou exclòs de tota activitat acadèmica i pública i visqué fins l'any 1968 aïllat de tota vida social i dedicant-se a

- l'estudi de la cultura grega i el seu origen ari. Tot i així, esdevingué assessor de la revista Nouvelle École, de la ND francesa. Sobre la visió de l'obra de Günther per CEDADE, vegeu Enrique Aynat, "H. Günther", THULE, la cultura de la 'otra' Europa, Bausp, Barcelona, 1979, pp. 109-111.
- 39 Vegeu Joaquín Bochaca, "Iniciación al racismo. Conde de Gobineau, Ensayo sobre la desigualdad de las razas humanas", CEDADE, 126 (juliol-agost 1984), pp.18-20.
- 40 CEDADE, separata del número 100 (juliol-agost 1981), pp.34-35.
- 41 Id., p.35 (la negreta és de l'original).
- 42 Comité ideológico de CEDADE, "La Europa de las etnias", CEDADE, 105 (març 1982), pp.19-21.
- 43 Posteriorment apareixeria a l'opuscle Nuestras Ideas, Ediciones Huguin, Barcelona, 1983, pp.59-60. El text també fou difós per CEDADE a través dels quaderns de formació de quadres, en el dedicat a La Europa de las etnias, CEDADE, Formación de Mandos, número 4, 9 pp. El text, en aquest cas, era signat per Ramon Bau.
- 44 Comité ideológico de CEDADE, "La Europa de las etnias", CEDADE, 105 (juliol-agost 1981), punt 2.5, p.20.
- 45 Id., p.21.
- 46 Aquest fet, com ja hem vist en el capítol anterior, creà certes inquietuds entre alguns simpatitzants de CEDADE, com es manifestà en una carta publicada a CEDADE, 112 (novembre-desembre 1982), p.38 signada per José Maria Galiana Ferrer, ja comentada en el capítol 6 d'aquesta obra. Tot i així, paulatinament, la reivindicació d'una "Europa de les ètnies" idealitzada deixà de ser un motiu puntual de propaganda de CEDADE per esdevenir un axioma fonamental de l'entitat. En aquest aspecte, fou significativa la publicació d'una carta a CEDADE el desembre de 1983 en forma d'article sota el títol de "La 'Reconciliación' de las banderas" (CEDADE, 121, desembre 1983, pp.15-17). L'autor -Pedro Pérez- propugnava la superació de les banderes nacionals i ètniques perquè la construcció de la nova Europa relegava a un segon terme aquestes qüestions, considerades secundàries.
- 47 A inicis dels anys vuitanta CEDADE va difondre el manifest "Andalucía Despierta", publicat al suplement del número 100 de CEDADE (juliol-agost 1981), p.51. Amb aquest manifest, CEDADE se sumà a les consignes autonomistes preconitzades per l'esquerra però amb un andalusisme molt particular: rebutjava l'autonomia política, definida com a "demagogia democrática", perquè permetria a la classe política continuar anant "ya sea en Madrid o en Sevilla) a cobrar por hablar mucho y no hacer nada, disfrutando de coches y prebendas oficiales". D'altra banda, l'autonomia, segons els militants andalusos de CEDADE, "nos pretende presentar como una nación africanizada en vez de EUROPEA POR CULTURA Y RAZA". Aquest fou un seriós problema a l'hora de sumar-se a les consignes autonomistes: les arrels àrabs de la cultura andalusa. En aquest sentit, ja s'havien produït algunes queixes de CEDADE per la pretesa "africanització" que comportava l'autonomia. Al butlletí El Fascio, editat per CEDADE-Almeria, Joaquín Socías, en un article titulat "Andalucismo" (El Fascio, n.2, p.10, s.a.), l'autor (al marge del desacord que manifestava en la consideració d'Almeria com a part d'Andalusia) denunciava l'"africanització" d'Andalusia: "Lo más gracioso es la creencia que andalucía es arábica (muy pronto la reclamará Hassan II). Si empezamos a remontarnos a los orígenes de la arcaica Andalucía veremos que no era árabe, fue visigoda, cartaginesa, romana ibera, etc. Y nadie se acuerda de esto. Por eso rechazamos el autonomismo andaluz, porque no queremos pertenecer a una comunidad que no va con nuestro origen racial, cultural e histórico" (s'ha realitzat una transcripció fidel del text original, conservant els seus errors). En definitiva, a les dificultats de sumar-se a les consignes autonomistes propugnades especialment pels partits d'esquerra, les referències culturals àrabs eren un altre obstacle perquè CEDADE es pogués presentar com una força autonomista i desmarcada de la resta de l'extrema dreta espanyola, a la que sempre restà molt vinculada.
- 48 Vegeu Joan Claris, "El Dr. Robert, un racista catalán", CEDADE, 95 (març 1981), pp.28-29.
- 49 Alguns d'aquests adhesius es troben reproduïts a CEDADE, 126 (juliol-agost 1984), p.31. Els adhesius mostren un escut de Catalunya i el lema "Catalunya desperta" amb una consigna de CEDADE: "Fora africans del Maresme", "Lluita contra la droga", "Lluita per la teva raça", "El Nacionalsocialisme crea feina", "Menys partits i més treball", "Vine a coneixe'ns"[sic].

- 50 El 25 de març de 1984 CEDADE convocà un acte sota el lema "Qui som i què volem els nacionalsocialistes catalans", on participaren Jorge Mota i Xavier Andreu. CEDADE n'informà al número 123 (abril de 1984), p.16. Xavier Andreu procedia de cercles del nacionalisme radical català -havia estat militant d'Independentistes dels Països Catalans [IPC]- i, progressivament, el seu nacionalisme esdevingué xenòfob i racista. Fou membre del grupscle Nosaltres Sols! -que dugué a terme la campanya "Xarnegos fora!" (vegeu la nota 130 del capítol 6)- i, posteriorment, trencà amb els cercles nacionalistes catalans i milità a CEDADE. Ja a CEDADE impulsà els actes nacionalistes de l'entitat -com el que acabem d'esmentar-, així com la difusió de propaganda neonazi en català (vegeu un article seu titulat "Las etnias y la inmigración" -CEDADE, 127, octubre de 1984-, on assenyalava l'efecte desnacionalitzador produït per l'arribada d'immigrants de la resta de l'estat espanyol a Catalunya i Euskadi). Des de l'any 1985, Xavier Andreu va abandonar qualsevol tipus d'activitat política.
- 51 "L'Onze de Setembre", CEDADE, 127 (octubre 1984), p.21.
- 51 bis En aquest aspecte, és sumament interessant l'anàlisi que feu Jorge Mota de la victòria de la coalició Convergència i Unió [CiU] a les eleccions al Parlament de Catalunya de 1984: Jordi Mota, "Jordi Pujol, vencedor", CEDADE, 125 (juny 1984), pp.24-27. Mota comparava els ideals preconitzats pel nacionalsocialisme als manifestats per CiU, mostrant una notable identificació amb aquesta força política. Després de la comparació, Mota conclouia que l'èxit electoral de CiU permetia assegurar que "Esto quiere decir lo que en realidad ya sabíamos y es que si el nacionalsocialismo pudiese presentar su programa al mundo, libre de la propaganda falsa y demagógica que nos persigue desde 1945 lograría lo que ya logró en 1933, es decir, un triunfo democrático" (p.27).
- 52 La biografia de T. Christophersen ja ha estat comentada a la nota 21 del capítol 5 d'aquesta obra.
- 53 Aquest opuscle de Christophersen, com ja hem assenyalat anteriorment, fou donat a conèixer per CEDADE a l'estat espanyol, primer mitjançant Ediciones Bausp (maig de 1976) i després per Ediciones Nothung (Barcelona, 2a. edició de Maig de 1987, 63 pp.). El petit opuscle fou un dels primers materials que negaven l'existència del genocidi nazi que assolí una gran difusió internacional. El seu autor no sols negava l'existència de l'extermini, sinó que presentava les condicions de vida a Auschwitz molt allunyades de les d'un camp d'extermini: d'unes presonereres que treballaven en tècniques d'agronomia, Christophersen creu que la seva tasca la realitzaven "con celo y alegría" (p.19), mentre que no existia la malnutrició: "cuando un nuevo incorporado llegaba desnutrido y enflaquecido al campo, ya al cabo de algunos días tenía la piel lisa" (p.22) i, fins i tot, la indumentària dels presos reflectia un cert benestar social: "Me llamaba la atención lo bien que estaban vestidos nuestros presos. Si bien debían llevar sus indumentarias de penados, su ropa interior, medias y zapatos eran inobjtables y muy finas. Tampoco faltaba el cuidado de la belleza. Lápiz labial, polvo facial y colorete formaban parte de los utensilios de los presos femeninos" (pp.20-21). El grup de treballadors a les ordres de Christophersen també duia una existència feliç: "Por lo demás, el comando de jardineros de Birkenau era un grupo alegre. Cantaba durante la tarea sus canciones populares polacas y los gitanos los acompañaban en sus bailes" (p.23). En síntesi, Christophersen fou un dels primers en negar l'existència de les càmares de gas i el seu llibel assolí ràpidament una gran difusió en els cercles neonazis i de dreta radical. Per una aproximació global a l'anomenat revisionisme històric, vegeu l'apèndix de la segona part d'aquesta obra titulat "La creació d'una 'Escola Revisionista': de Maurice Bardèche a David Irving (1948-1990)".
- 54 CEDADE, 119 (setembre 1983), p.19.
- 55 Erica Neumann, "El mito de los seis millones. Christophersen, detenido", CEDADE, 120 (octubre-novembre 1983), pp.24-25.
- 56 "Represión contra Christophersen en la RFA", CEDADE, 126 (juliol-agost 1984), p.17.
- 57 Manuel Domingo, "Cuatro interrogantes en torno a la gran farsa", CEDADE, 96 (abril 1981), pp.13-15.
- 58 "El problema de las cámaras de gas por Faurisson", Falcata, Hosca, maig 1983, 12 pp. Aquest opuscle -segons manifestà Ernesto Milá a l'autor- fou realitzat per Manuel Bonilla Saura, personatge conegut dels cercles ultradretans, però no militant de CEDADE.
- 59 Robert Faurisson era un "maître de conférence en Lettres" a la Universitat de Lió II. Col·laborador d'una de les publicacions més conegudes de l'extrema dreta francesa d'ençà 1974 -Défense de l'Occident, dirigida per Maurice

- Bardèche, qüestionà l'existència de les cambres de gas nazis. La difusió de les seves tesis sobre la inexistència del genocidi li valgueren l'acusació de provocació a la discriminació i a l'odi racial, essent condemnat el 1981 i el 1982. Les seves tesis però, trobaren un ressò relativament ampli en els mitjans de comunicació francesos, fet que juntament amb la col·laboració de cercles trotskistes agrupats en les edicions La Vieille Taupe, li donaren una certa notorietat pública. Sobre les tesis de Faurisson vegeu especialment la seva obra Mémoire en défense contre ceux qui m'accusent de falsifier l'histoire. La question des chambres de gaz, La Vieille Taupe, 1980, 302 pp. (amb prefaci de Noam Chomsky). Una crítica científica i política dels cercles a l'obra de Faurisson es pot trobar a Pierre Vidal Naquet, "Vivre avec Faurisson", Les assassins de la mémoire, Éditions La Découverte, Paris, 1987, pp.81-84.
- 60 La informació sobre la militància política de Richard Verrall procedeix de l'article de Marie-José Chombar de Lauwe, "Banalisation ou Rehabilitation du nazisme: la tactique du 'Révisionnisme Historique'", del magazine antifeixista francès Article 31, 36 (febrer 1988), p.4.
- 61 CEDADE, 126 (juliol-agost 1984), p.29.
- 62 "Simone Veil ¿gaseada?", CEDADE, 91 (novembre 1981), p.13.
- 63 Pedro Varela, "El cuento de Guernica", CEDADE, 93 (gener 1981), pp.9-13. L'article de Varela cita fonts tan diverses i heterodoxes com la novel·la de Vizcaino Casas Viva Franco con perdón i la crònica novel·lada de Gordon Thomas i Max Witts El día en que murió Guernica. Cal tenir en compte, però, que la negació de la destrucció de Guernica pel bombardeig de la Legió Còndor i les forces franquistes no és exclusiva dels neofeixistes espanyols, sinó que s'integra dins del conjunt de les suposades mentides creades pels aliats en acabar la guerra. Un altre al·legat contra la destrucció feixista de Guernica es pot trobar a Pierre Hofstetter, "Mythes et histoire falsifiée: Guernica", Défense de l'Occident, 117 (febrer 1974), pp.74-79.
- 64 Pedro Varela, "El cuento de Guernica", CEDADE, 93 (gener 1981), p.12.
- 65 Id., p.13.
- 66 David Irving, a diferència de personatges com Faurisson, Richard Verrall o Thies Christophersen, no és un publicista o intel·lectual vinculat a l'extrema dreta. Historiador professional (encara que no acadèmic), és autor de documentades obres sobre el règim nacionalsocialista (en les que no dubtà en qualificar a Adolf Hitler de "gàngster") com La destrucció de Dresde, La guerra de Hitler i, més recentment, d'una biografia sobre el mariscal Hermann Göring. Al llarg de les seves recerques, Irving arribà a qüestionar la xifra de sis milions de jueus i, fins i tot, el del mateix genocidi. Així, progressivament, s'aproximà als cercles neofeixistes i nacionalsocialistes que - malgrat discrepar ideològicament amb Irving - li donaren un suport actiu. En una entrevista publicada a CEDADE (143, Juliol-Agost 1986), David Irving responia així a la pregunta sobre l'assassinat de les comunitats jueves realitzat pel règim nazi: "creo que no se trata de probar la inocencia, sino de probar la culpabilidad de los alemanes, y eso es trabajo de ustedes. / Esto del holocausto es comparable a un perro con los ojos tapados, y encerrado dentro de una carnicería, en donde puede oler la carne por todos lados, pero no puede morderla; así me ocurre a mi con el Holocausto, lo huelo por todas partes pero no puedo tocarlo... Por eso es que he aprendido y sigo una regla del gran General Clausewitz, la cual consiste en nunca buscar el campo del enemigo, sino que hay siempre que buscar el campo de batalla de uno mismo. Ustedes quieren atraparne en sus trampas sobre los 6 millones, ese es su campo de batalla, esperando a que caiga, y yo no voy a hacerlo" (p.23). Posteriorment, després de testificar en el judici del publicista neonazi canadenc Ernst Zündel a Canadà, Irving assumí clarament posicions nacionalsocialistes (vegeu una més completa informació sobre els anomenats "processos Zündel" i la posició d'Irving en l'apèndix de la segona part d'aquesta obra titulada "La creació d'una 'Escola Revisionista': de Maurice Bardèche a David Irving (1948-1990)").
- 67 Henri Roques cobrà una gran notorietat a França quan el juny de 1985 llegí la seva tesi doctoral titulada Les confessions de Kurt Gerstein. Étude comparative des différentes versions. Édition critique. En aquest estudi, Roques mostrava les contradiccions existents en el testimoni de Gerstein, antic oficial de les SS, el testimoni del qual era considerat per Roques com una "peça mestra [...] de l'edifici intel·lectual que assaja demostrar l'existència de les cambres de gas homicides", de manera que en qüestionar un dels testimonis fonamentals sobre les cambres de gas, Roques qüestionava la mateixa existència d'aquestes darreres. Cal tenir en compte que els interessos historiogràfics de Roques són parells als ideològics: el 1960 era col·laborador de L'Europe Réelle, que

era l'òrgan d'expressió del NOE de Gaston Amaudruz; igualment hauria estat militant de diversos grups ultradretans, com el PFN o la Phalange Française [Falange Francesa] de Charles Luca, on milità sota el nom d'Henry Jalin. La tesi doctoral de Roques va obtenir la qualificació de "cum laude". La brillant nota acadèmica obtinguda, al marge del valor intrínsec de la seva obra, també pogué residir en la composició ideològica dels membres del seu tribunal, vinculat a cercles pròxims a la ND i a l'extrema dreta: Jean Paul Allard (pròxim a la ND), Jean-Claude Rivière (que hauria col·laborat amb el setmanari neofeixista Europe-Action), Pierre Zind (militant autonomista alsacià que hauria col·laborat a la Nouvelle Voix d'Alsace -un mensual que feia apologia del nazisme- i la publicació neofeixista Devenir Européen). Les informacions sobre el tribunal acadèmic procedeixen de Germaine Dupont et Elvis-Deform, "Maurice Bardèche, Paul rassinier, Thies Christophersen, Robert Faurisson... et Henri Roques... et?...", Article 31, 21, juliol-agost 1986, pp.6-8. Finalment, la qualificació obtinguda per Roques motivà l'escàndol de l'opinió pública i es succeïren les protestes, obligant a que el mateix ministre de cultura francès anul·lés la qualificació obtinguda. Aquest fet donà un cert protagonisme a Roques, que -a l'igual que Faurisson- trobà un portaveu dels seus arguments en les Éditions la Vieille Taupe i la seva publicació Annales d'Histoire Révisionniste [AHR] (vegeu "De l'affaire Gerstein à l'affaire Roques", AHR, 3, tardor-hivern 1987, pp.103-125). Amb l'anul·lació de la qualificació obtinguda per Roques, els autoanomenats historiadors "revisiionistes" obriren a França un debat sobre la llibertat d'expressió i de recerca històrica que avui encara no està clos.

- 68 Pedro Varela, "Wagner, Hitler y CEDADE", CEDADE, 114 (febrer 1983), pp.3-4.
- 69 Enrique Aynat, "Adolf Hitler ¿Le hemos comprendido u olvidado?. Comentarios a Mi lucha", CEDADE, suplement del número 100 (juliol-agost 1981), pp.19-20.
- 70 Id., p.19.
- 71 Id.
- 72 Id, p.20.
- 73 Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990).
- 74 Jorge Mota, "Wagner y el III Reich", CEDADE, 114 (febrer 1983), pp.11-23.
- 75 Id., p.17-18.
- 76 Id., p.19.
- 77 "Unión Nacional Socialista", CEDADE, 117 (juny 1983), pp.16-17.
- 78 Id., p.17.
- 79 Id..
- 80 Nuestras Ideas, Ediciones Huguin, Barcelona, 1983, 64 pp.
- 81 Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990).
- 82 Nuestras Ideas, p.38.
- 83 Id., pp.41-43.
- 84 Id., p.55.
- 85 Entrevista a Ramón Bau (12/VI/1990).
- 86 La seu de la delegació de CEDADE-Barcelona ja figura a la revista CEDADE, 119 (setembre de 1983), p.30.

- 87 Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990).
- 88 Matt Koehl, Hitlerismo, la fe del futuro, Ediciones Wotan, Barcelona, 1983, 26 pp. Introducció a càrrec d'Enrique Aynat Eknes. Cal destacar que aquest text no és l'únic traduït al castellà de Matt Koehl. Anteriorment havia estat traduït el seu discurs pronunciat el 16/IV/1972 amb el títol "La llamada del futuro". Vegeu Matt Koehl, "La llamada del futuro", CEDADE, 88 (30/II/1980), pp.55-57 [traducció d'E. Aynat]; Matt Koehl, "La llamada del futuro", Nordland Forlag, Aalborg (Dinamarca), 1980, s.n. La darrera pàgina anuncia que s'ha fet una edició del discurs de Koehl també en alemany, danés, francès i anglès, amb una tirada total de 10.000 exemplars. Cal remarcar que hi ha notables diferències formals entre la traducció de CEDADE i la versió danesa del mateix text.
- 89 Transcrivim la biografia de Matt Koehl de la contraportada de l'opuscle d'Ediciones Wotan: "Matt Koehl nació el 22 de Enero de 1935 en Milwaukee, Wisconsin. Koehl se interesó en la Universidad de Wisconsin en cuestiones políticas e ideológicas y llevó a cabo discusiones en la escuela de altos estudios, defendiendo a Adolf Hitler y el Nacionalsocialismo. Por aquel entonces se dió cuenta de la importancia del factor racial en la historia y la política. En 1960, Matt Koehl ingresó como miembro del recientemente formado National Socialist Party, de George Lincoln Rockwell. Cuando Rockwell realizó su primer viaje organizativo un año después, Koehl fue una de las pocas personas que se encontraban con él para realizar el trabajo y organizar las operaciones del Partido en Chicago. El 1961 Mr Koehl se erige en cabeza de cuartel general del Partido en Chicago. Dos años después fue transferido al Cuartel Nacional en Arlington, Virginia, donde quedó nombrado Secretario Nacional del Partido. Matt Koehl dirige actualmente el National Socialist White People's Party [Partit Nacional Socialista del Poble Blanc, NSWPP] y la 'World Union of National Socialists' (Unión Mundial de Nacionalsocialistas), desde el asesinato de Lincoln Rockwell en 1967. Durante el crítico período tras la pérdida del Commander Rockwell, sólomente la resuelta determinación de Matt Koehl consiguió hacer sobrevivir al Partido. Desde entonces, el Partido no sólo ha sobrevivido a la crisis, sino que además el NSWPP ha hecho substanciales progresos y conseguido importantes metas".
- 90 Sobre la WUNS, vegeu la nota 57 del capítol 1 d'aquesta obra.
- 91 M. Koehl, Hitlerismo, la fe del futuro, pp.13-14.
- 92 Id., p.17.
- 93 Id., p.18.
- 94 Id., pp.25-26.
- 95 Amb la publicació de l'obra de Matt Koehl, Bau pretenia iniciar una col·lecció titulada "Ahnenerbe" (nom de l'organització de les SS alemanyes encarregades -entre d'altres funcions- de recuperar i difondre les tradicions nòrdiques i paganes anorreades pel cristianisme). El títol de la col·lecció i el mateix discurs de Koehl, situaven a Bau lluny de l'ortodòxia de CEDADE. La línia "neopagana" quedava confirmada per la reproducció -en una pàgina de l'opuscle de Koehl- d'una cita de l'escriptor Pierre Drieu La Rochelle: "Ya no creemos en Cristo ni en Karl Marx, estamos solos" (M. Koehl, Hitlerismo, la fe del futuro, p.29).
- 96 Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990).
- 97 Id.
- 98 Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990). A desgrat de que no ens sembli tan evident aquesta utilització de la iconografia hitleriana com ens va assenyalar Bau, a finals de la primera meitat de la dècada dels anys vuitanta ja semblava definir-se una certa tendència historicista en la publicació de CEDADE, que assajà de recrear -reproduint documents de tipus divers (textos, fotografies, cartells)- un Tercer Reich idealitzat. La tendència fou molt més palesa a finals dels anys vuitanta. Vegeu, en aquest sentit, l'article "Todas las organizaciones Nacionalsocialistas", CEDADE, 113 (gener 1983), pp.6-14.
- 99 Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990).

- 100 Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990).
- 101 Mundo NS fou una publicació editada per Ramon Bau, amb el segell d'Ediciones Wotan a Barcelona. El primer número publicat fou publicat l'abril de 1984 proporcionant informació sobre grups "nacional-revolucionaris". Sobre Mundo NS vegeu el capítol 9 d'aquesta obra, "Nuevo Socialismo: el neonazisme espanyol a la recerca de la renovació".
- 102 Entrevista a Ramon Bau (12/VI/1990).
- 103 Recordem -per evitar confusió en el lector- que els segells editorials de CEDADE van variar al llarg de la seva trajectòria. Inicialment, foren les Ediciones Bau -transformades en Ediciones Bausp-, de Ramon Bau. Posteriorment es crearen dos nous segells: Ediciones Wotan (també de Ramon Bau) i Ediciones Huguin (segell de Joaquín Carrero). Al marxar de CEDADE els propietaris d'aquests segells, aquesta entitat creà les Ediciones Nothung (al número 129 de CEDADE, desembre 1984, p.9, hom notificava el nou canvi de segell editor de CEDADE). D'aquí que -malgrat la diversitat de segells editors- (Bau, Bausp, Wotan, Huguin, Nothung) els impulsors de propaganda neonazi hagin estat pràcticament sempre membres o ex-membres de CEDADE. Cal afegir -des de l'any 1991- un nou segell editorial de CEDADE, el de la Librería Europa.
- 104 Fundamentos va aparèixer inicialment com una publicació de la delegació de CEDADE a Madrid. El seu primer número (que s'anunciava amb periodicitat trimestral) aparegué anunciat a CEDADE, 122 (març de 1984), p.31. Sobre la trajectòria d'aquesta publicació vegeu el capítol 9 d'aquesta obra, "Els intents de difondre la Nova Dreta a Espanya (1985-1990)".
- 105 Carta publicada a la separata del número 100 (juliol-agost 1981), p.3. Terza Posizione [TP] fou un grup neofeixista italià que intentà omplir el buit polític -a inicis dels anys vuitanta- deixat per formacions com Ordine Nuovo i Avanguardia Nazionale i estigué vinculada als anomenats Nuclei Armati Rivoluzionari [Nuclis Armats Revolucionaris, NAR]. El grupscle fou desarticulat després d'un sagnant atemptat comés a Bolònia (1981). Per conèixer la història i trajectòria d'aquest grup, vegeu La Derecha Radical en Europa, Disidencias, Barcelona, 1989, pp.35-54.
- 106 CEDADE, 98 (Juny 1981), p.31. El British Movement fou el nou nom que adquirí el 1968 el National Socialist Movement [Moviment Nacional Socialista, NSM] per adaptar-se a la normativa legal sobre relacions racials a Gran Bretanya l'any 1968 (Parlamento Europeo, Comisión de investigación del ascenso del fascismo y el racismo en Europa. Informe sobre los resultados de los trabajos, Diciembre de 1985, p.53)
- 107 Vegeu Ramon Bau, "Noticias Cortas. Reunión del Nuevo Orden Europeo (NOE) en Anvres (Francia)", CEDADE, 112 (novembre-desembre 1982), p.18; "16º Congreso del NOE", CEDADE, 117 (Juny 1983), p.27.
- 108 Les notícies sobre la repressió de grups i dirigents neofeixistes són habituals en la revista (i, d'altra banda, il·lustratives de les relacions internacionals de CEDADE). Vegeu, com a exemples, "¡Atentado!", CEDADE, 96 (abril 1981), p.21. La notícia informa de l'agressió soferta per Michael Caignet, membre del grup nacionalsocialista francès Faisceaux Nationalistes Européens [Fascis Nacionalistes Europeus, FNE, nou nom de la Pédération d'Action Nationaliste et Européenne [Federació d'Acció Nacionalista i Europea, FANE], obligada a canviar de nom per continuar les seves activitats després de la seva prohibició i persecució legal). Caignet era, alhora, corresponsal de CEDADE a França; "Represión en Diksmuide (Flandes)", carta d'Erika Heinz des d'Alemanya, CEDADE, 103 (gener 1982), p.31; "Represión contra Mark Frederiksen [en realitat Mark Frédriksen, cap de la FANE-FNE] en Francia", CEDADE, 105 (març 1982), p.14. Hom publicava una carta del mateix Mark Frédriksen on informava de les vicissituds que travessava la FNE, el grup que aleshores dirigia.
- 109 Amb motiu de l'assistència de membres de CEDADE a les concentracions anuals de grups neofeixistes europeus de Diksmuide (Bèlgica). CEDADE edità adhesius amb el lema "Voor een europa der Volkeren" ("Persecución", CEDADE, 96, abril 81, p.4.).
- 110 Sobre Luis A. Zarattini i la trajectòria seguida per la delegació de CEDADE a Argentina des dels seus inicis, vegeu l'apartat relatiu a l'expansió de CEDADE del capítol 5 d'aquesta obra.
- 111 Vegeu "CEDADE avanza en Argentina", CEDADE, 116 (maig 1983), p.22. En la notícia, hom assabenta de la

- creació de tres delegacions a Argentina i de la publicació de dues obres per l'editorial Avanzada (Julius Evola, Doctrina aria de lucha y victoria; Léon Degrelle, La historia de las SS europeas i ¡Europa vivirá!), així com que una obra de Joaquín Bochaca (La Finanza y el poder) havia estat recomanada a la universitat de El Salvador (Buenos Aires); Un any després ("CEDADE avanza en Argentina", CEDADE, 123, abril 1984, p.16) la revista informava d'un cicle de conferències celebrades a la seu principal de CEDADE-Argentina, citant els noms dels conferenciant: Jaime [Jacques?] de Mahieu (professor), Daniel Marcos, Atilio Carelli, Adrián Salbuchi, Carlos de la Borbolla (arquitecte) i Ana M. Sorensen (doctora). El mateix novembre de 1984 el delegat de CEDADE-Argentina visitava Barcelona per comentar el desenvolupament de CEDADE-Argentina, on existien 10 delegacions ("Viaje del delegado de CEDADE en Argentina", CEDADE, 128, novembre 1984, p.21). El desembre de 1984 aparegueren noves publicacions de CEDADE-Argentina: Fritz Meystre, Daniel Marcos, Doctrina Nacional del Trabajo, editada per Ediciones Nothung (CEDADE, 129, desembre 1984, p.31).
- 112 CEDADE, des d'inicis dels anys vuitanta tingué una delegació a Lisboa a càrrec de Mario Rui Pinto (CEDADE, 117, juny 1983, p.2) que tenia un simple apartat de correus. Més tard s'hi afegirien les noves corresponalsies.
- 113 CEDADE, 117 (juny 1983), p.2.
- 114 CEDADE, 123 (abril 1984), p.30.
- 115 CEDADE, 126 (juliol-agost 1984), p.31.
- 116 CEDADE, 119 (setembre 1983), p.30. Sols apareix un apartat de correus (A.C. 131) sense esmentar el seu titular. És en aquest marc caracteritzat per la relativa expansió de CEDADE a Portugal on cal situar l'entrevista publicada per CEDADE amb Antonio José de Brito, ideòleg de l'extrema dreta portuguesa, realitzada per José Luis Jerez Riesco (advocat madrileny que sempre tingué una doble militància política, a CEDADE i FN). Jerez Riesco presentava a de Brito com a professor de la Universitat Lliure d'Oporto, autor d'obres com Diálogos de doctrina antidemocrática o Destino del Nacionalismo portugués ("Portugal tradicional. A. J. Brito", CEDADE, 116, maig 1983, pp.4-7).
- 117 "Crece CEDADE-Portugal", CEDADE, 127 (octubre 1984), p.30.
- 118 Les dades biogràfiques de Carlos Romero apareixen en l'article "Traición en el Viet-Nam", CEDADE, 120 (octubre-novembre 1982), pp.5-8. L'article contenia la següent nota biogràfica de Carlos Romero: "Carlos Romero es capitán retirado del Ejército de los EEUU. Nació en Cuba de abuelos españoles, ingresó en el Ejército norteamericano en 1959, tras la victoria de los comunistas en Cuba. De soldado raso llegó a oficial y sirvió en la guerra del Viet Nam como comandante de una unidad de comunicaciones de las Fuerzas Especiales en la Zona de Operaciones de la provincia de Mekong. Fue herido en combate dos veces y le han sido otorgadas numerosas medallas por valor en combate" (p.5).
- 119 A CEDADE, 127 (octubre de 1984), p.31, apareixia la notícia de la publicació de CEDADE-Miami, dirigida per Carlos Romero. També en aquests anys aparegué en la revista CEDADE l'anunci de la formació d'una delegació de l'entitat a Chicago, que no s'arribà a crear (CEDADE, 116, maig 1983, p.4) i una altra delegació a Nova York (a càrrec de José Antonio Martín), que no tingué continuïtat (CEDADE, 122, Març 1984, p.29).
- 120 Cal assenyalar que CEDADE podria haver tingut relacions anteriorment amb cercles cubans anticastristes, com sembla provar-ho la notícia "Cubanos perseguidos", CEDADE, 82 (setembre 1978), p.39.
- 121 Dades proporcionades per Ramon Bau [entrevista del 2/VIII/1988].
- 122 VV. AA. El Arte en el III Reich, dos volums, Ediciones Nothung, Barcelona, 1984.
- 123 J. J. Vasseur, "El vandalismo", CEDADE, 98 (juny 1981), pp.18-19. Jacques Vasseur -col·laboracionista del règim de Vichy a la Gestapo d'Angers- no fou alliberat fins a l'any 1983 (informació de l'obra d'Henry Rousso, Le syndrome de Vichy (1944-198...), Seuil, Paris, pp.138-139).
- 124 Vegeu, per exemple, l'entrevista d'Alexis Maulnier a Leon Degrelle: "Léon Degrelle, una vida de héroe", CEDADE, 103 (gener 1982), pp.13-17.

- 125 Vegeu una extensa entrevista feta per Javier Nicolàs i Pedro Varela a Hans U. Rudel, "Hans Rudel. El 'as' de los 'stukas'", CEDADE, 112 (novembre-desembre 1982), pp.20-28. En l'entrevista, Rudel es mantingué prudent i discret en les preguntes més compromeses:
 "-Usted ha viajado mucho a Bolivia, ¿tiene o tenía muchos amigos [possible referència a Klaus Barbie]?
 -A Bolivia, no. Viajo mucho a Asunción, a Paraguay, a Argentina y un poco también a Bolivia y Chile.
 -¿Qué casas industriales representa Usted?
 -Mmmh (-Rudel duda-). No conviene decir, usted comprende. Luego surgen muchos problemas. ¿Dónde se va a publicar todo esto? [...]. Verá, no quisiera tener problemas" (p.24).
 A l'entrevista es feia palès el coneixement que els membres de CEDADE tenien sobre els cercles d'ex-combatents nacionalsocialistes i de les seves divergències, ja que Rudel era interrogat sobre l'opinió que li mereixia la trajectòria política posterior de Hans Baur (pilot personal d'Adolf Hitler, considerat un ex-combatent que havia continuat fidel als principis nacionalsocialistes) i la de Walter Dahl (considerat un traïdor a aquests), p.26.
- 126 En aquest període, la campanya en favor de la llibertat de Rudolf Hess -símbol vivent del nacionalsocialisme- tornà a cobrar nou impuls. Vegeu Manuel Domingo, "Dejad libre a Hess!", CEDADE, 98 (juny 1981), pp.24-25; J. S., "Madrid, 9 de mayo de 1982: Mitin pro-libertad Rudolf Hess", CEDADE, 107 (maig 1982), pp.4-5; portada "Libertad para Hess" i article de Pedro Varela, "Un hombre para la eternidad", CEDADE, 124 (maig 1984), pp.3-4. En general, la campanya per l'alliberament de Hess palesava un notori activisme de CEDADE, amb articles, propaganda impresa, actes públics i col·lecta de fons econòmics. En aquests anys, la reivindicació de la llibertat de Hess -així com la de Klaus Barbie- tingueren una notable projecció a les pàgines de CEDADE.
- 127 És especialment interessant la defensa de Klaus Barbie feta per Jorge Mota des de les pàgines de CEDADE: "Nadie ignora que las guerras desatan pasiones pero especialmente en España -después de 40 años de propaganda destinada a acabar con el odio y el revanchismo-, lo que no se puede entender es el mantenimiento a ultranza de esa posición. / [...] / Yo conocí a Klaus Altman (Barbie) y especialmente a su hijo que vivía en Barcelona. El propio 'carnicero de Lyon'-jocoso sino fuera trágico-me explicó su caso personalmente. Acusado de haber matado a Jean Moulin -Jefe de Resistencia-, estaba sorprendido de dicha afirmación por cuanto él, como capitán, tenía la misión de garantizar su integridad física, no habiendo podido impedir que lanzándose de cabeza contra una pared se causase la muerte. Altman (Barbie), siempre sintió gran admiración por el enemigo que supo morir así./ Hoy aquel fracaso de ayer como soldado, les es echado en cara como un delito. En una de las cartas tuyas que conservo decía: 'No en vano hemos luchado bajo nuestro lema 'Mi honor se llama fidelidad''. Desde nuestra modesta publicación queremos decir lo mismo, también nosotros somos fieles, también nosotros queremos ser fieles al amigo inocente y víctima hoy de una necesidad de éxitos políticos de los gobiernos en el poder, para justificar sus fracasos económicos" ("¡Klaus Barbie inocente!", CEDADE, 115, abril 1983, p.8).
 En una carta d'Erik Norling (resident a Fuengirola, Màlaga)- denunciava el procés a Klaus Barbie en aquests termes: "Cuando parecía que la mano pensante empezaba a olvidar las consignas lanzadas por los vencedores del 45, ellos tenían que sacar otro proceso para que nadie olvidara que son ellos los que mandan. Esta vez le ha tocado a Klaus Altmann, un patriota alemán que únicamente cumplió con las órdenes y su deber. / [...] / Iros preparando camaradas, pues se acercan tiempos, unos meses, en los que seremos insultados y atacados como pocas veces hemos sido pues ellos están viendo cómo su fama se está desmoronando, y no lo van a permitir sin lucha, por ellos debemos resistir ya que estamos seguros de nuestra victoria" ("Klaus Altmann, el asesino", CEDADE, 116, maig 1983, p.12). A finals dels anys vuitanta Erik Norling esdevingué col·laborador de la revista CEDADE.
- 128 "Barbie, maltratado", CEDADE, 127 (octubre 1984), p.20; "Matan a Barbie lentamente", CEDADE, 128 (novembre 1984), p.29.
- 129 Jean Dufresne, "Habla Jacques Vergès / Llamamiento a la opinión internacional / Entrevista con el abogado de Barbie", CEDADE, 125 (juny 1984), pp.8-10.
- 130 "¡Ayuda a Klaus Barbie!", CEDADE, 127 (octubre 1984), p.19. S'adjuntava el número d'un compte corrent per finançar la defensa judicial de Klaus Barbie.
- 131 "Ayuda a Klaus Barbie / 'Klaus Barbie abandonado por sus camaradas'", CEDADE, 130 (febrer 1985), p.8. La crida exhortant a col·laborar econòmicament a la defensa de Klaus Barbie era definida com un "rotundo y vergonzoso fracaso". Aquest fet demostra que malgrat el relleu que la revista donava al cas Barbie, la militància i els simpatitzants de l'organització, no s'hi sentien gens implicats.

- 132 Aquesta imatge de CEDADE com un poderós grup neonazi fou recollida per diverses publicacions antifeixistes a mitjans dels anys vuitanta i recollida en un informe del Parlament Europeu sobre l'ascens del feixisme i el racisme a Europa. Vegeu les referències de les publicacions esmentades a la nota 1 del capítol 1 d'aquesta mateixa obra. D'aquesta manera, mentre CEDADE conegué a mitjan dels anys vuitanta una sagnia de militància, abandonaren l'entitat nombroses delegacions i perdé el monopoli ideològic del moviment neonazi espanyol, -paradoxalment- la seva imatge exterior com a poderós grup neonazi es consolidà.

SEGONA PART

LA FI DE L'ORTODÒXIA IDEOLÒGICA DE CEDADE. EL NEONAZISME A ESPANYA (1985-1990)

INTRODUCCIÓ

Durant la segona meitat de la dècada dels anys vuitanta, CEDADE esdevingué paulatinament un grup polític testimonial en el si de l'extrema dreta espanyola. L'organització nacionalsocialista conegué diverses escissions, va perdre el gruix de la seva militància i nombroses delegacions provincials i internacionals abandonaren l'entitat. Alhora, el seu discurs ideològic s'esclerotitzà, estancant-se en una recreació historicista i idealitzada del Tercer Reich i d'Adolf Hitler. L'ortodòxia ideològica del neonazisme espanyol, que sempre havia estat detemprada per CEDADE (excepte durant l'existència del PENS-MSE, entre 1970 i 1974) entrà en crisi a partir de 1985.

La major part de militants i quadres escindits s'agrupà entorn a un nou projecte de formació política, Nuevo Socialismo, liderat per Ramon Bau. Nuevo Socialismo preconitzà una autocrítica de l'evolució política seguida per CEDADE i el conjunt de la ultradreta espanyola, a la vegada que assajà de canalitzar diverses iniciatives polítiques i culturals de nuclis neonazis amb la voluntat de crear, a mig termini, un partit polític. En aquesta temptativa renovadora -juntament amb ex-militants de CEDADE- hi convergiren col·lectius i grupuscles polítics procedents de l'extrema dreta espanyola, que -com CEDADE- també es trobava fragmentada i mancada d'una força política organitzada que li donés cohesió.

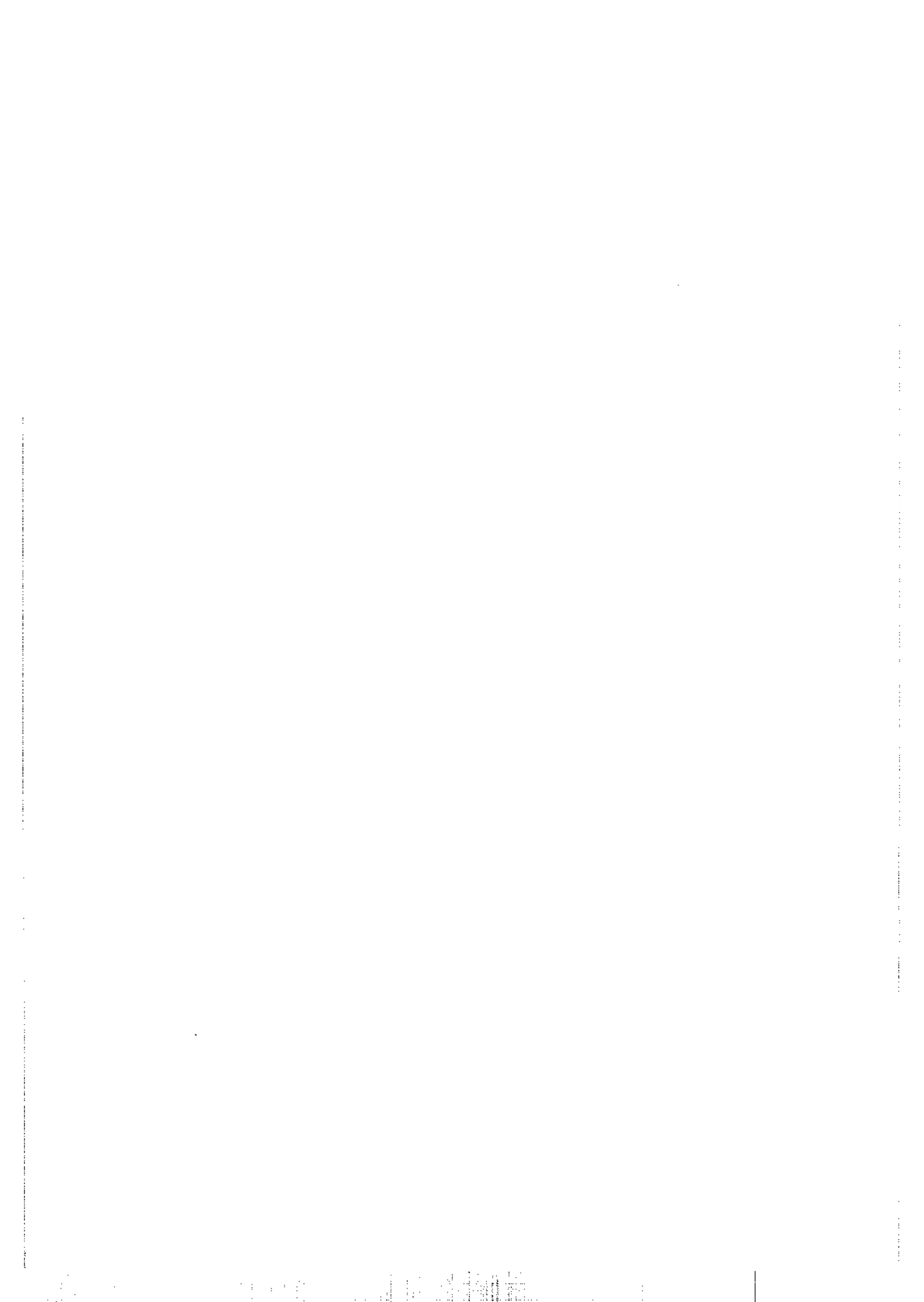
Paral·lelament, altres ex-militants de CEDADE protagonitzaren algunes iniciatives de difusió de les tesis de l'anomenada Nouvelle Droite francesa [ND] a Espanya. Les revistes Fundamentos i Punto y Coma (de Madrid) i la col·lecció de llibres El laberinto (de les Ediciones de Nuevo Arte Thor de Barcelona) foren els exponents més destacats d'aquests intents divulgadors. Hom assajà de plantejar enfocaments nous de qüestions tradicionals i de cercar temàtiques fins aleshores poc explorades per l'extrema dreta (com la qüestió nacional o els fonaments científics de la desigualtat humana). És important assenyalar, però, que tot i el protagonisme rellevant que hi tingueren alguns antics membres

de CEDADE en aquestes iniciatives, també hi van participar d'altres personatges de signe polític molt divers i sense una adscripció ideològica definida.

En un pla diferent, es perfilà una via singular de ruptura amb l'ortodòxia de CEDADE, l'anomenat "hitlerisme esotèric": una visió esotèrica i màgica del nazisme basada en l'obra d'un escriptor nazi xilè, Miguel Serrano. Una escissió (numèricament insignificant) de CEDADE que s'anomenà Sociedad Thule adoptà i difongué en el si del neonazisme espanyol la particular cosmovisió nazi elaborada per Serrano. Així, si Nuevo Socialismo i els intents de difusió de la ND foren assaigs de cercar una via pragmàtica d'adaptació del nazisme espanyol als anys vuitanta, el nazisme esotèric suposà una ruptura amb l'ortodòxia de CEDADE des d'un punt de vista essencialista i de recerca dels orígens últims del nazisme, les seves arrels ocultistes i esotèriques. D'aquesta manera, entre 1985 i 1990 hom conegué diversos intents de renovació ideològica i organitzativa del neonazisme espanyol que, tant en el cas de Nuevo Socialismo com en la difusió dels postulats ideològics de la ND, confluïren amb d'altres iniciatives similars vinculades a sectors minoritaris de la ultradreta espanyola. Aquesta situació esdevingué encara més complexa amb la irrupció d'una nova cultura juvenil a mitjans de la dècada dels vuitanta: els anomenats "skinheads" [caps-rapats]. Els caps-rapats esdevingueren força coneguts d'ençà 1986, tant per la seva adopció d'una estètica i unes consignes neonazis, com pels diversos actes de violència que protagonitzaren.

A continuació, primer examinem l'esclerotització del discurs ideològic de CEDADE i després analitzem quin fou l'abast de la renovació preconitzada per Nuevo Socialismo i de la difusió de les tesis de la ND a Espanya. Finalment, hem dedicat un capítol a mostrar quins són els fonaments de l'anomenat nazisme esotèric i a analitzar l'evolució seguida per la Sociedad Thule, assajant d'oferir una visió global de la fragmentació i dispersió que originà la crisi de CEDADE. L'anàlisi del fenomen skinhead hem cregut més adient integrar-la en una tercera i última part de l'obra, ja que hem considerat que la irrupció dels caps-rapats suposà una novetat substancial en el moviment neonazi

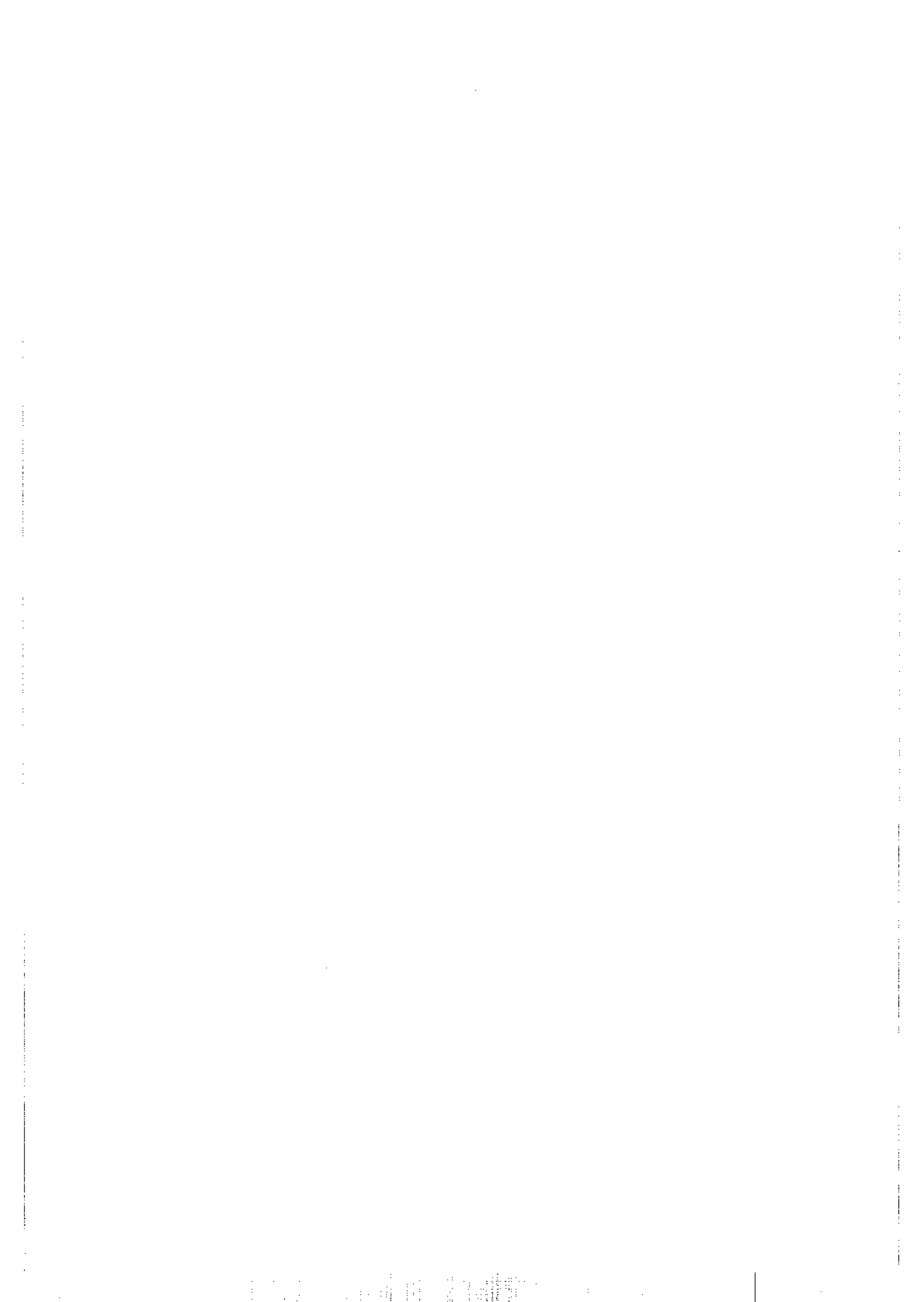
espanyol per la seva caracterització com un "neonazisme de carrer" estretament vinculat a un altre fenomen social, l'aparició de grups d'"hinchas" en la major part dels clubs de futbol espanyols.

CAPÍTOL 8. CEDADE, UN NACIONALSOCIALISME TESTIMONIAL (1985-1990)

En el campo ideológico, el creciente caos reinante en el mundo NS y la introducción de ideas disolventes y peligrosas, ha llevado a los mandos a radicalizar nuestra concepción del mundo. El estilo y el pensamiento de CEDADE, que no ha variado en 20 años, se ve ahora acosado por doquier, incomprendido o difamado. La respuesta a ello es mantener las posiciones con firmeza e iniciar un contraataque en toda línea.

"Carta del Presidente", separata publicada a CEDADE, 171 (deseembre 1989)

Si en la primera meitat de la dècada dels anys vuitanta s'havia produït una certa renovació del discurs de CEDADE, entre 1985 i 1990 els postulats ideològics de l'organització es van esclerotitzar progressivament. Els sectors dissidents partidaris de dur a terme una acció política real que trenqués amb l'aïllament del "círculo" -recordem que en el capítol precedent els hem anomenat "nietzscheans" i "neopagans"-, van abandonar l'entitat per adherir-se, majoritàriament, a l'intent de renovació liderat per Ramon Bau. Bau assajà la creació d'un moviment nacionalsocialista alternatiu a CEDADE que s'organitzés com a formació política amb el nom de Nuevo Socialismo.

El corrent alternatiu creat per Bau reuní la major part de dissidents de CEDADE, i la seva publicació -la revista Mundo NS- emprengué una tasca d'autocrítica i, alhora, marcà unes directrius polítiques que van discórrer per vies molt allunyades a les de l'ortodòxia de CEDADE: el "neowagnerianisme" i el "neocristianisme" deixaren de ser postulats ideològics essencials; desaparegué la idealització del Tercer Reich i sorgí un nou enfocament de temes tradicionals: antisemitisme, racisme, ecologia, etnisme; tanmateix Nuevo Socialismo no aglutinà tots els nuclis de militància dissidents de CEDADE.

I. LES ESCISSIONS DE CEDADE

Per reconstruir aquest període ha estat difícil reunir materials i testimonis, ja que la situació interna de CEDADE mai arribà a tenir transcendència pública i la revista de l'associació no se'n va fer cap ressò. Per seguir la seqüència dels esdeveniments hem utilitzat principalment dues fonts: la revista de la delegació de CEDADE de Saragossa, Zyklon B,¹ que al llarg de 1985 publicà diverses notícies i documents gràfics al·ludint a la situació interna de l'organització neonazi; l'altra font emprada ha estat el testimoni de Francisco Sánchez Bas (ex-vicepresident de l'entitat).² Malgrat el caràcter fragmentari de les dues fonts utilitzades, aquestes permeten una reconstrucció aproximada dels esdeveniments.²⁶⁵

La crisi de CEDADE, com ja hem vist, es gestava des de la creació d'una delegació del cercle neonazi a Barcelona, que coexistí amb la seu central de l'organització a la mateixa ciutat però mantenint divergències polítiques notables. El setembre de 1983 aquesta divisió interna es traduí en una remodelació de la direcció de CEDADE i Francisco Sánchez Bas (antic cap de la delegació de CEDADE a València) fou nomenat vicepresident de CEDADE i cap de l'anomenada SD (recordem que aquesta secció pretenia aglutinar l'elit de la militància de CEDADE). Paral·lelament, José Maria Ruiz, de la delegació madrilenya de l'entitat, passà a encarregar-se de les relacions de la seu central amb les delegacions (tasca que anteriorment havia estat responsabilitat de Bau). L'abandonament de Bau i de la delegació de Barcelona de CEDADE el desembre de 1983 esdevingué el precipitant de les escissions que es produïren al llarg de 1984. D'altra banda, la creació de Nuevo Socialismo pel mateix Bau, proporcionà una alternativa a les diverses delegacions que estaven disconformes amb la direcció i la línia política de CEDADE. En aquest context de divisió interna, Sánchez Bas visità diverses delegacions de CEDADE a arreu d'Espanya el setembre de 1984, per tal de valorar la situació i analitzar quines delegacions tenien una entitat real i quines eren quelcom més que apartats de correus. La realitat fou que CEDADE experimentava una sagnia de militància i semblava trobar-se en un atzucac.

El gener de 1985 la portada de la revista saragossana Zyklon B era molt gràfica en aquest sentit: apareixia un vaixell enfonsant-se amb la llegenda "CEDADE...se hunde?. Hom es feia ressò d'un possible abandonament massiu de les delegacions de l'entitat:

Según los rumores más insistentes, ésta parece ser la cruel realidad: CEDADE se hunde definitivamente.

[...]

Oficialmente, primero fue la delegación de Barcelona la que se dió de baja en CEDADE, para -con la promoción de Ramon Bau- crear un nuevo partido político, NUEVO SOCIALISMO. Tras ella, hicieron lo propio Zaragoza y Burgos. Posteriormente, diversas delegaciones han ido sumándose a esta iniciativa; tal parece ser el caso (sin confirmación oficial) de Alicante -con el apoyo del historiador revisionista Carlos Caballero-, Badajoz, Huesca, Palma de Mallorca, Sevilla, Valladolid... y otras de las que no disponemos de noticias ciertas, y a las que rogamos nos envíen un comunicado oficial, que publicaremos íntegramente en Zyklon B.

Asímismo, hay delegaciones 'fantasma' que, o bien han dejado de existir, o bien se reducen a un apartado, sin el más simbólico activismo. De hecho, ya no aparecen en la revista pública.

Ante esta situación crítica de militancia (por ejemplo, incluso el propio Mota ha abandonado CEDADE), unida a las numerosas deudas contraídas por la [sede] Central, debido principalmente a la ruinosa revista 'pública' (que sólo conlleva pérdidas con cada número), y la falta de imaginación y actividad para salir de la coyuntura, parece haberse decidido - según nos informan fuentes cercanas a la calle Séneca- 'cerrar' CEDADE como tal y mantener, a lo sumo, una asociación wagneriana.³

El març de 1985 sembla ser que hom assajà un darrer intent de remodelar l'organització. Hom celebrà la tercera assemblea nacional de CEDADE⁴ els dies 16 i 17 d'aquest mes. Joaquín Bochaca presentà una ponència de política internacional, l'advocat José Luis Jerez Riesco (militant històric de l'organització) ho feu de política nacional i Sánchez Bas d'organització interna; paral·lelament hom adoptà l'anomenada runa d'Odal com a emblema de CEDADE⁵ i, fins i tot, hom parlà de crear un partit polític.⁶ Tanmateix, la situació interna era força deteriorada i els rumors i les escissions s'anaven succeint. Un any després, la situació no havia canviat i el març de 1986, Zyklon B es feu ressò novament de la situació de CEDADE. Segons aquesta publicació, les mateixes delegacions provincials ignoraven el que succeïa a la seu central.⁷ L'abril de 1986 Zyklon B publicà una editorial alarmant sobre la situació de crisi de l'entitat neonazi, informant d'un possible abandonament generalitzat de la militància de CEDADE: les delegacions d'Oviedo i El Musel (Gijón) s'havien donat de baixa, així com José Maria Redondo director de la publicació Fundamentos (de CEDADE-Madrid). Igualment, hom comentà el possible abandonament de CEDADE i l'adhesió a Nuevo Socialismo d'altres delegacions: Palma de Mallorca, Valladolid, Badajoz i Santander, Osca, Jaen, Sevilla, Ubeda, Alacant, Cartagena, Veguellina de Orbigo (Lleó) i les delegacions d'Amèrica Llatina i de Portugal (la delegació de CEDADE-Porto ja havia desaparegut).⁸ Les causes de l'abandonament de CEDADE adduïdes per les delegacions eren l'anquilosament ideològic de l'organització i la seva incapacitat per adaptar-se al nou marc polític:

Creemos sinceramente que es la hora de cambiar. [...] Creemos que no se logrará nada saliendo a la calle con [cruces] gamadas y uniformes porque, reconózcamoslo, damos miedo

en lugar de soluciones.

Pasaron a la historia los tiempos de la parafernalia [sic] y los grandes mitines. Es otra época, los tiempos han cambiado; [...], y nosotros seguimos igual que antes, o peor (porque no damos soluciones). Hay que hacer política para el [19]85, tratando los problemas del [19]85. Esto último creemos que explica nuestra marcha de CEDADE.⁹

D'aquesta manera, a finals de 1986, CEDADE es trobava mancada de militància i sense la major part de les seves delegacions, les quals havien abandonat l'entitat. Alhora, Nuevo Socialismo reuní un gran nombre dels dissidents, fixant la seva seu social a Barcelona, ciutat que -malgrat l'escissió de CEDADE- continuà essent l'epicentre polític del neonazisme espanyol. La crisi de l'organització es traduí en l'aparició d'un seguit de publicacions que esdevingueren independents de qualsevol grup polític organitzat i que fins aleshores havien estat vinculades a les delegacions de CEDADE: Revisión, de Carlos Caballero (ex-membre de CEDADE-Alacant), Fundamentos, de José Maria Redondo (ex-membre de CEDADE-Madrid), Revi-Info, de l'antiga delegació de CEDADE-Palma de Mallorca, Zyklon B (dirigida per Antonio Gil, amb el pseudònim de Nicolás Brínfor). Finalment, alguns ex-militants de CEDADE editaren noves revistes, com Mundo Informativo (una revista mensual d'informació política, el gerent de la qual era l'ex-delegat de CEDADE a Granada, José García Hispán) o Green Berets (dirigida per un ex-membre de CEDADE-Almería, Joaquín Socias), dedicada especialment a promoure l'anomenat "supervivencialisme" i, en general, a les pràctiques paramilitars durant el lleure.¹⁰ Però CEDADE encara havia de conèixer una nova escissió al marge de la que s'agrupà entorn Bau i Nuevo Socialismo. Ens referim a la que fou liderada pel vicepresident de l'entitat, Francisco Sánchez Bas. Aquest darrer fou expulsat de CEDADE a inicis de l'any 1986 i deixà el cercle neonazi amb la major part dels membres que constituïen la SD, secció que era sota la seva direcció. Sánchez Bas impulsà un reduït grup de joves militants seguidors de l'anomenat hitlerisme esotèric,¹¹ que s'anomenà Sociedad Thule.

A finals de 1986, CEDADE havia perdut la major part de la seva militància, quadres i delegacions i l'organització havia deixat d'assenyalar l'ortodòxia ideològica del neonazisme espanyol,

esdevenint una formació política testimonial. Tot i així, dugué a terme alguns intents tan limitats com infructuosos per sortir del seu aïllament, com l'edició d'un periòdic de caràcter pretesament popular - ¡Alto!- la tardor de 1985. La iniciativa no tingué cap mena d'èxit ni, sembla ser, continuïtat a partir del segon número.¹² Únicament l'any 1989, amb motiu de les activitats que l'entitat organitzà per commemorar el centenari del naixement de Hitler, CEDADE sortí del seu anonimat i recuperà un mínim protagonisme públic. Tot i això, el neonazisme espanyol emprengué nous camins que es trobaven al marge de CEDADE.

II. L'ESCLEROSI DEL DISCURS DE CEDADE

CEDADE continuà defensant els valors originals de l'organització -"neowagnerianisme", "neocristianisme", antisemitisme, amor a la natura, rehavilitació històrica del Tercer Reich- sense que aparegués una temàtica nova o hi hagués un replantejament dels eixos ideològics tradicionals de l'organització neonazi. Conseqüentment, les identificacions entre nacionalsocialisme i cristianisme van esdevenir freqüents a la revista CEDADE (fins a extrems que es confongueren amb l'integrisme) i hom accentuà igualment la recreació idealitzada de l'Alemanya nazi. Els únics temes que experimentaren una certa elaboració durant aquest període foren els presumptes fonaments científics que la biologia actual aportava al racisme i, sobretot, l'anomenat "revisionisme històric", ja vertebrat definitivament entorn a la demostració -amb suposades evidències empíriques i científiques- de què el genocidi comés amb els jueus pel règim nacionalsocialista sols fou una mentira de la propaganda de guerra aliada. Així, d'ençà 1985, la rehabilitació històrica del nazisme esdevingué progressivament l'objectiu més important de CEDADE, essent la fita primordial que canalitzà els esforços del cercle nacionalsocialista fins l'actualitat.

La reafirmació d'un neonazisme "neocristià"

Entre 1985 i 1989 aparegueren a les pàgines de CEDADE diverses dissertacions adreçades a combatre les tesis "neopaganes" dels dissidents de l'entitat, que consideraven la religió cristiana un culte semític i, com a tal, jueu. La revista CEDADE publicà varis articles negant qualsevol coincidència entre semitisme i fe cristiana:

Durante muchos siglos, el Occidente fue la Cristiandad y su civilización fué indudablemente cristiana: lo hemos dicho y lo repetimos. Pero hay más: no sólo el Cristianismo es una religión de Occidente. No es, como sus polémicos adversarios tan a menudo dicen, culto semítico. Ciertamente que existe un Judeo-Cristianismo, pero eso no es el Cristianismo. No es el Cristianismo que existió y apenas subsiste hoy entre algunos cenáculos tradicionalistas. El Cristianismo de su gran época, desde Constantino hasta la Revolución Francesa no tenía nada de 'culto semítico' pues nunca atrajo a un núcleo considerable de semitas.¹³

Hom anà més lluny en afirmar que l'antisemitisme era quelcom sòlidament arrelat en el cristianisme:

[...] el antisemitismo cristiano, reviste, por el hecho de ser mantenido por la Iglesia, un carácter oficial, sistemático y coherente, que siempre ha superado en eficacia el antisemitismo pagano (igualmente sano [sic]). A diferencia de este último, el antisemitismo cristiano persigue un objetivo concreto: la defensa y ataque contra la actitud materialista del judaísmo fariseo, a diferencia del pagano que casi siempre se traduce en una reacción de odio espontánea y excepcionalmente dirigida y organizada.¹⁴

Hom remarcà que el cristianisme era inherent a l'ortodòxia ideològica nacionalsocialista i als fonaments de la civilització i cultura occidental.¹⁵ Paral·lelament, el "neocristianisme" de CEDADE, durant aquest període, feu referència a interpretacions que atribuïen la presència del dimoni en la música rock (definida com un "missatge satànic")¹⁶ i la Revolució Francesa.¹⁷ Aquest particular fonamentalisme catòlic derivà vers una interpretació dels fets extremadament simplista i maniquea, ja que en alguns casos ja no es recorria a un suposat complot jueu per interpretar la realitat, sinó a influències diabòliques, generant un discurs que s'allunyà dels termes pròpiament ideològics, per endinsar-se en una cosmovisió dualista, polaritzada entre les forces del bé i el mal.¹⁸

Aquesta reafirmació dels valors religiosos de CEDADE, en convergir amb l'ecologisme, proporcionà a aquest darrer -en algunes ocasions- un cert misticisme i un discurs carrincló. Hom

exaltà "San Francisco de Asís, el primer ecologista"¹⁹ i exhortà a descobrir la natura emprant uns termes intimistes i sensiblers:

¡Es primavera! ¡Descubre la naturaleza!
 Los árboles te esperan.
 Esos bellos árboles aprovechan silenciosamente
 la tranquilidad y la linfa que sube
 hasta la extremidad de sus ramas.²⁰

Es palesà un discurs plantejat en termes molt simples i les proclames de "fe cristiana" arribaren a extrems similars -o gairebé superaren- a l'integrisme característic dels primers anys del grup neonazi.²¹ En síntesi, CEDADE -una agrupació nacionalsocialista en crisi ideològica i de militància- apel·là en aquests anys al retrobament dels principis originaris, on els termes de nazisme i cristiandat eren associats estretament.²²

La recreació historicista d'un Tercer Reich idealitzat

L'afirmació dels valors originaris de l'organització també derivà progressivament en una idealització del Tercer Reich i en una recreació historicista d'aquest. Aquesta visió historicista es manifestà tant en la reproducció abundant de textos dels dirigents del Tercer Reich i d'imatges de l'Alemanya nacionalsocialista, com en una visió gairebé idolatrada de Hitler i les seves realitzacions en tots els àmbits: social, cultural i polític. Si bé ja des dels seus mateixos orígens CEDADE havia donat a conèixer textos polítics de l'Alemanya nacionalsocialista, en aquest període les reproduccions de discursos i articles dels anys quaranta foren abundants: "El campesinado alemán", per Walter Darré (ministre d'agricultura),²³ "La prensa y la política mundial", per Otto Dietrich (secretari d'Estat i cap de premsa),²⁴ "Pensamiento racial nacionalsocialista", pel Dr. Walter Gross (cap de l'oficina del reich per a la il·lustració de la política popular i el benestar racial),²⁵ "Política financiera", per Fritz Reinhardt (secretari d'Estat del ministeri nacional de finances)²⁶ o "la educación en el Tercer Reich", per Bernhard Rust (ministre del Reich de ciència, educació i cultura popular).²⁷ En aquesta

mateixa línia editorial, CEDADE publicà una col·lecció de butxaca d'Ediciones Nothung amb obres de l'època hitleriana,²⁸ com La lucha de Hitler, de Joseph Goebbels²⁹ i La reconstrucción de un Reich, d'Hermann Göring.³⁰ Alhora, hom reproduí nombroses imatges de l'Alemanya nacionalsocialista (destacà especialment l'edició del llibre de Javier Nicolás i Juan Vizcarra, Auge y Victoria de la Juventud Hitleriana (de caràcter descriptiu i, sobretot, iconogràfic);³¹ hom distribuï una edició facsímil de la revista francesa Devenir (publicada per les Waffen SS franceses entre febrer i juliol de 1944)³² així com una reedició de l'obra La educación al aire libre en la nueva Alemania.³³ Hom reproduí, igualment, una sèrie de cartells de les joventuts hitlerianes³⁴ i, fins i tot, publicà un extens reportatge sobre filatèlia i nacionalsocialisme.³⁵

Aquesta recreació historicista de l'Alemanya nazi no sols es limità a la reproducció d'imatges i textos de l'època, sinó que també anà acompanyada d'una exaltació de la figura de Hitler, presentat com un estadista únic en la història mundial contemporània. Aparegueren articles com "Hitler, estrategia",³⁶ "Hitler, un canto a la paz",³⁷ "Adolf Hitler, un hombre bueno"³⁸ i, en la commemoració del centenari del seu neixement, hom no dubtà en destacar la naturalesa superior del líder nacionalsocialista:

¿Los 'errores' de Hitler? ¿Qué significa esto? ¿Errores? No, no. Esto no es verdad. No hubo errores -no hubo prácticamente ningún error- sencillamente porque Adolf Hitler actuaba de acuerdo con la voluntad de un destino superior. Por ello su genio está por encima de toda crítica como de hecho corresponde a todo gran artista o creador.

[...]

Como nacionalsocialista, sólo puede considerarse este fenómeno con pavor y respeto, pues con la aparición de Adolf Hitler percibimos la mano del Infinito, del Eterno. En verdad lo que vemos ante nosotros es el regalo de la misma insondable Providencia.³⁹

L'exaltació de la figura de Hitler fou paral·lela a la de les seves realitzacions: hom donà relleu al triomf democràtic del nazisme durant la República de Weimar,⁴⁰ publicà articles sobre els avenços de la ciència i la tècnica nacionalsocialista⁴¹ i edità obres com Realidades del Tercer Reich, d'Hans Kehrl⁴² o Los caminos de Adolf Hitler, de Fritz Todt (responsable de la construcció de les autopistes del Tercer Reich).⁴³ CEDADE continuà publicant testimonis de personatges de l'Alemanya

nacionalsocialista⁴⁴ i articles dedicats a glossar les arts⁴⁵ i les gestes militars de l'Alemanya hitleriana.⁴⁶ Aquesta recreació historicista del passat tingué una curiosa projecció en la mateixa organització nacionalsocialista, perquè es reproduïren articles publicats en els primers números de CEDADE dedicats a recordar dos fundadors de l'entitat: Bartolomé Puiggrós⁴⁷ (mort el 1975) i Friedrich Kuhfuss (mort el 1971).⁴⁸

En síntesi, entre 1985 i 1990, CEDADE ja no formulà propostes teòriques d'actuació, sinó que esdevingué únicament un simple cercle cultural centrat en recrear una Alemanya nazi idealitzada i en reafirmar els valors ideològics originals de l'entitat. Tan sols dos eixos ideològics tradicionals de CEDADE evolucionaren en els seu plantejaments durant aquest període: la recerca de fonaments científics del racisme i la divulgació dels progressos de l'anomenat "revisionisme històric" arreu del món.

Un racisme amb fonaments científics

L'any 1986, un article aparegut a CEDADE exhortava a cercar la legitimació del racisme en els termes següents:

Si como bien dijera Rudolf Hess, el Nacionalsocialismo es, en resumen, la aplicación de la ciencia racial, es fundamental tener unos conocimientos básicos sobre Biología y Genética para todos los que pretendemos defender un racismo científico y al mismo tiempo denunciar todas las utopías igualitarias pseudo-científicas democráticas y marxistas. En eso estamos.⁴⁹

L'article era significatiu de la voluntat que animava a la militància de CEDADE a bastir un racisme pretesament legitimat per la ciència. D'aquesta manera, en el període estudiat, mitjançant la revista CEDADE, hom donà a conèixer algunes de les obres de biologia més conegudes pels seus postulats de caràcter "neodeterminista". Així, per primera vegada, CEDADE esmentà les tesis de la sociobiologia, desenvolupades per Edward O. Wilson. Considerem que aquesta difusió de la sociobiologia marcà una nova fita en el racisme de CEDADE i, en general, en el neonazisme espanyol; cal tenir en compte que l'aparició de la sociobiologia als Estats Units a mitjans dels anys

setanta aportà una sistematització als arguments del determinisme biològic i vulgaritzà un "neodarwinisme" de termes simples i didàctics, fàcilment assequible i adreçat a un públic ampli i no especialitzat.⁵⁰ En difondre la sociobiologia des de CEDADE, hom feu un pas endavant molt significatiu en el coneixement de les tesis científiques actualment utilitzades per sectors polítics neoconservadors nordamericans i de l'anomenada Nova Dreta europea. Tanmateix, malgrat els esforços per dotar de "cientifisme" a la cosmovisió racista de CEDADE, continuà existint una mixtura de política i ciència. Aquesta confusió es reflectí en un cicle de conferències dut a terme entre novembre de 1986 i maig de 1987 a CEDADE, anunciat com un "Seminario sobre raciología y razas humanas" impartit per Enrique Molina (antic dirigent del PENS). En el cicle, temes com "Nociones elementales de Genética" o "Taxonomía animal / Concepto de raza" alternaven amb d'altres com "Los indoeuropeos" o "la cuestión judía".⁵¹ Juntament a la mescla d'arguments polítics i científics, existia una segona limitació important en la pretesa legitimació científica del racisme per part de l'entitat: la manca d'un coneixement profund i sistemàtic dels coneixements científics actuals entorn a les races humanes. La difusió i coneixement d'obres de biòlegs i/o etòlegs feta per CEDADE era poc sistemàtica i parcial, reflectint l'absència d'un coneixement real del debat científic on s'inserien els estudis. Així, mentre CEDADE difongué l'any 1986 les tesis d'E. O. Wilson (aparegudes a Estats Units l'any 1975), l'any 1990 la revista del cercle neonazi anuncià una obra de Robert Ardrey (considerada un treball precursor de la sociobiologia) que era de l'any 1967.⁵² Malgrat tot, a finals de la dècada dels anys vuitanta, CEDADE havia trobat nous punts de referència científics per legitimar la seva cosmologia racista; ara hom assenyalava el coneixement de la genètica moderna com l'eina més eficaç per combatre el marxisme i les teories igualitàries. "Con la Genética Moderna se ha dado el golpe definitivo a las pretensiones marxistas de construir un 'socialismo científico', un comunismo inevitable, director de la evolución dialéctica", manifestava CEDADE l'any 1985.⁵³

La renovació del discurs "revisionista" de CEDADE

Entre 1985 i 1990, la difusió dels postulats "revisionistes" esdevingué una de les tasques més destacades de CEDADE. En una carta publicada a CEDADE, l'historiador alacantí Carlos Caballero (que havia fundat un centre d'estudis neofeixista, el CEFD, en els anys setanta),^{53bis} donà a conèixer Revisión,⁵⁴ una revista dedicada a difondre els postulats "revisionistes". En la carta esmentada, Caballero destacà la necessitat de centrar els esforços en donar projecció a les tesis del "revisionisme" com a creació d'un "front històric" de rehabilitació del nazisme i neofeixisme, gens alié a la lluita política:

Somos conscientes de que para muchos el REVISIONISMO histórico es algo así como un pasatiempo frente a los problemas más acuciantes de la vida política. Según estos en vez de una publicación revisionista habría que esforzarse por lanzar publicaciones políticas. Sin embargo la experiencia cotidiana nos está demostrando la importancia de la lucha en el 'Frente histórico'.

[...]

El REVISIONISMO no es un escape para huir de responsabilidades políticas más comprometedoras, sino, al contrario, ponerse en primera línea de batalla.⁵⁵

Precisament, la major part de l'activitat de CEDADE durant aquest període se centrà en el que Caballero qualifica de "front històric". CEDADE, a partir de 1985, es relacionà amb els principals publicistes neonazis i de la dreta radical que negaven l'existència del genocidi comès amb els jueus pel règim nazi. Així, la revista proporcionà informació abundant sobre diversos autors i difusors del "revisionisme" coneguts internacionalment: l'editor Ernst Zündel (jutjat al Canadà per la difusió de l'opuscle Moriren realment sis milions?, els francesos Robert Faurisson i Henri Roques i, especialment, el britànic David Irving.⁵⁶ CEDADE publicà nombrosos articles donant a conèixer les tesis de Faurisson⁵⁷ i l'anomenat "affaire Roques";⁵⁸ realitzà un seguiment del procés judicial contra Zündel⁵⁹ -titllat de víctima de "la Nueva Inquisición"-⁶⁰ i també publicà entrevistes amb Faurisson (presentat com "el Gal·lileu del segle XX"),⁶¹ Roques⁶² i Irving.⁶³ D'ençà 1989, la pràctica totalitat de l'esforç editorial de CEDADE i la major part de les seves activitats se centraren en la difusió dels postulats "revisionistes". El març d'aquest any, Pedro Varela -president de CEDADE-

afirmà que "colaboraremos en esta labor de revisión histórica y con ello daremos un nuevo paso hacia la consecución de nuestro Orden Nuevo".⁶⁴ Conseqüentment, CEDADE establí una decidida col·laboració amb els publicistes "revisionistes" i, al marge de les esmentades entrevistes, CEDADE publicà alguns articles escrits en exclusiva del mateix Faurisson,⁶⁵ donà suport actiu a Irving proporcionant-li locals a Espanya per realitzar conferències⁶⁶ i Varela viatjà fins a Alemanya per oferir suport personalment a una conferència d'aquest historiador. D'altra banda, fou el mateix Zündel -dissenyador gràfic de professió- qui va fer el cartell commemoratiu del centennari del naixement de Hitler que CEDADE edità l'any 1989.⁶⁷ A finals de 1989, CEDADE, més que per les seves activitats polítiques es caracteritzava pel seu suport actiu a la difusió de les tesis "revisionistes", tant mitjançant la seva publicació (amb exemplars de CEDADE dedicats íntegrament a donar a conèixer les tesis de l'anomenat "revisionisme històric")⁶⁸ com per les seves activitats editorials.⁶⁹ Malgrat que la crisi interna de l'organització deixà aquesta sense quadres i amb una militància escassa, CEDADE continuà mantenint una projecció internacional activa i notable.

III. CEDADE, UN NAZISME TESTIMONIAL

L'any 1990 CEDADE constituïa una entitat propagadora d'un nacionalsocialisme testimonial, sense gairebé militància a Catalunya⁷⁰ i amb bona part de les seves delegacions i corresponsalies desaparegudes. La seva revista -de luxosa presentació i disseny gràfic acurat- esdevenia deficitària.⁷¹ Cal afegir el fet de que les iniciatives d'expansió adoptades per CEDADE durant aquest període resultaren fallides. CEDADE llogà sengles locals a Barcelona i Madrid. A Barcelona hom llogà un pis del mateix edifici on estava la seu de CEDADE (al carrer Sèneca) i la planta baixa es destinà a les tasques de llibreria i editorial, mentre el nou pis s'utilitzà per realitzar reunions i activitats polítiques, essent inaugurat el 30 de gener de 1987 (commemorant l'ascens de Hitler al poder). CEDADE també adquirí nova maquinària impressora a Barcelona i Madrid.⁷² Tanmateix, si bé el pla

d'expansió es realitzà pel que feia a la millora de la infraestructura, l'entitat no aconseguí superar la seva crisi de militància i fer front als elevats costos econòmics d'aquesta operació. L'any 1989 la revista deixà d'aparèixer mensualment i al llarg de tot l'any únicament en van sortir sis números amb un interval de sis mesos entre el darrer número corresponent a l'any 1988 i el primer de 1989. Aquest símptoma reflectia la greu crisi interna de CEDADE, que es podia constatar també en la progressiva desaparició de la major part de corresponsalies i delegacions de l'associació entre 1985 i 1990.⁷³ Paral·lelament a la recessió de militància (que semblava haver immers CEDADE en una crisi difícilment superable), hom advertí una major projecció de la delegació de l'entitat a Madrid, que es traduí en el nomenament de José María Ruiz Puerta com a vicepresident de CEDADE i de Christian Ruiz Reguant com a secretari nacional. Aquest fet és significatiu si tenim en compte que, abans de 1985, els càrrecs dirigits de CEDADE sempre havien estat ocupats per membres de Barcelona. Tot plegat sembla indicar que el centre de presa de direccions de CEDADE podria desplaçar-se a Madrid en el futur, on l'entitat no es trobava en una situació tan crítica com a Barcelona. La situació descrita la confirmà una anàlisi de l'organització feta pel mateix Varela, en una "carta del presidente" adreçada al lector i publicada en forma de separata de CEDADE l'any 1989.⁷⁴ En l'escrit, Varela realitzà un balanç de la situació de CEDADE i ressaltà els obstacles econòmics i administratius de manera clara:

En el capítulo de los fracasos hemos de admitir que CEDADE no ha conseguido ni mejorar su administración, ni impulsar la aparición puntual de nuestra revista, [...], ni mermar totalmente las deudas económicas.

[...]

Vuestros donativos y ayudas económicas siguen siendo necesarios. Hace falta dinero. Es así de claro. No podemos continuar por mucho esfuerzo que pongamos en la idea.

[...]

No hemos olvidado la publicación de libros, pero ante la carencia de medios económicos se ha pospuesto a lo dicho. Las actividades políticas previstas, [...], habremos de relegarlas a un segundo término [...]. También las conferencias periódicas de cada mes deberán sufrir un espaciamiento, dados los gastos que producen.⁷⁵

Respecte a la continuïtat de la revista, Varela assenyalà les dificultats immediates:

Los suscriptores son pocos, las ventas al por mayor son escasas y a éstas se les debe hacer el 40 por ciento de descuento, la calidad que nos hemos impuesto es alta, [...], las páginas de publicidad pagada no existen, la distribución en kioscos y librerías no tiene lugar, no hay publicidad o propaganda que la promocióne a un amplio círculo, la administración es inexistente y [...] los precios del papel y fotolitos son altos.⁷⁶

En contrapartida a la situació general de CEDADE -caracteritzada per una crisi evident-, Varela assenyala la situació favorable de la delegació de Madrid, que havia aconseguit mantenir les seves fonts de finançament:

Los camaradas de Madrid, [...], han conseguido estabilizar la imprenta-copisteria que, de forma comercial, inyecta energía económica con éxito en CEDADE. [...] [Els camarades de Madrid] hacen posible la realidad de un CEDADE-Madrid que funcione mejor que en épocas pasadas. Las conferencias de cada sábado se suceden sin interrupción [...]. La modernización continua y el frente político y propagandístico está lleno de ideas nuevas.⁷⁷

Però com reconeixia Varela de manera indirecta, el problema no era únicament una qüestió de liquidesa econòmica i millora administrativa i hom apuntà també l'existència d'una dissidència nacionalsocialista que qüestionava els valors primordials de l'entitat:

En el campo ideológico, el creciente caos reinante en el mundo NS y la introducción de ideas disolventes y peligrosas, ha llevado a radicalizar nuestra concepción del mundo. El estilo y pensamiento de CEDADE, que no ha variado en 20 años, se ve ahora acosado por doquier, incomprendido o difamado. La respuesta a ello es mantener las posiciones con firmeza e iniciar un contrataque en toda línea. Curioso problema surgido en el mundo entero al querer disociar Cristianismo y Nacionalsocialismo. [...] Pero estoy convencido de que el Cristianismo pasará de ser el fundamento para convertirse en Norte y Guía. El mundo tiene solución política con el Nacionalsocialismo siempre que éste se base y siga siendo cristiano.⁷⁸

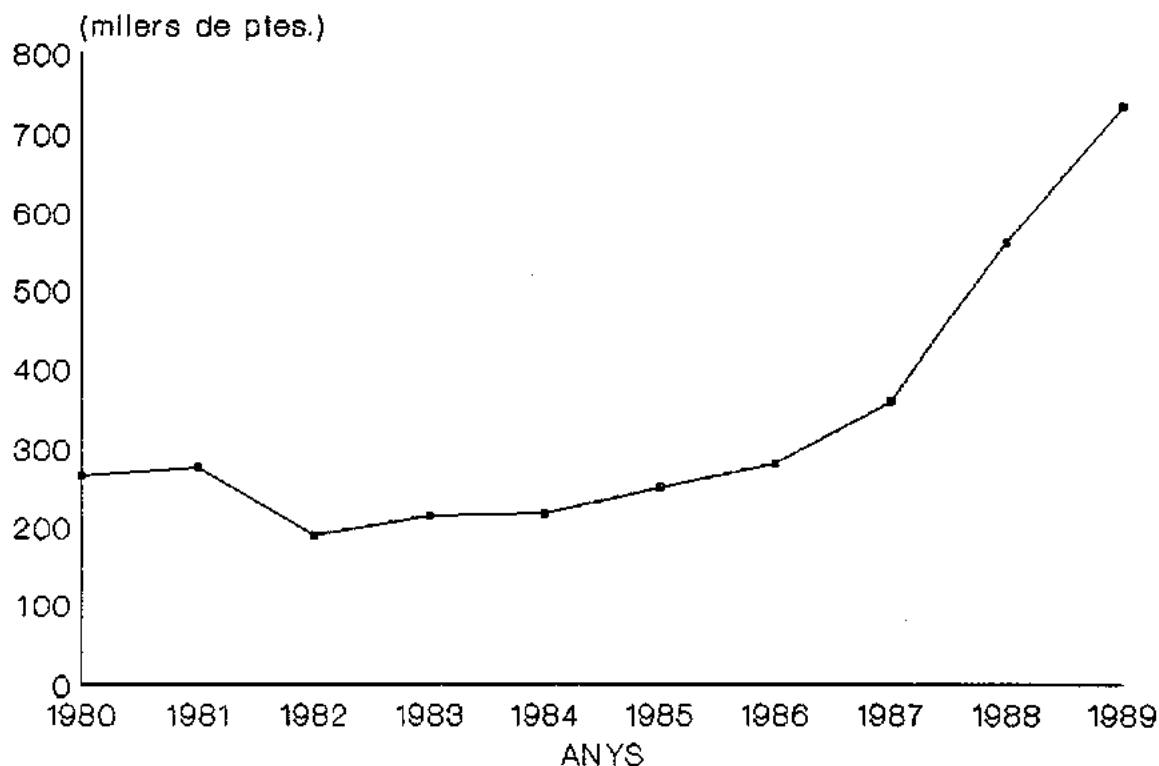
La situació de crisi que l'any 1989 presentà el president de CEDADE empitjorà l'any següent, ja que únicament van aparèixer dos números de la revista al llarg de tot l'any, fet clarament indicatiu de la manca de quadres i militància de l'entitat.⁷⁹ Tanmateix, aquesta situació no comportà la desaparició de CEDADE, i (al marge de la situació favorable que semblà gaudir a Madrid a inicis dels anys noranta) cal no oblidar dos elements -força interrelacionats- que han permès la subsistència de l'entitat i, en un futur, podrien suposar una sortida a la crisi d'aquesta organització: la seva projecció internacional i la seva important activitat editorial. És interessant, en aquest aspecte,

constatar com durant aquest període de crisi profunda, la imatge exterior de CEDADE mai reflectí la crisi que experimentà. Com a mostra representativa d'aquesta projecció exterior de l'entitat, cal esmentar l'intent d'editar una publicació neonazi a Àustria, Deutsche Ausgabe, el novembre de 1985, vinculada a un anomenat National-Europäische Partei-Osterreich [Partit Nacional-Europeu, secció d'Àustria, NEP-O], amb un apartat de correus a Viena. D'aquesta publicació però, només se'n coneix un únic exemplar, on eren traduïdes a l'alemany les anomenades "Normes d'estil" de CEDADE, i cal suposar que tingué una transcendència nul·la.⁸⁰ En canvi, l'any 1989 la formació nacionalsocialista organitzà una important campanya de publicitat per commemorar el centenari del neixement de Hitler el mes d'abril, tornant a gaudir d'un important ressò mundial en cercles neonazis: com ja hem assenyalat, el neonazi canadenc Ernst Zündel dissenyà un cartell commemoratiu de l'efemèride, del qual CEDADE en feu un tiratge de 40.000 exemplars i 16.000 adhesius. El cartell (on figurava la paraula "Aniversari" en castellà, alemany, anglès i francès) fou enganxat -de forma coordinada- durant la nit del 19 d'abril en diverses ciutats espanyoles (un total de 30.000 cartells) així com d'Alemanya, Àustria i Suïssa (10.000 cartells). Un altre contingent de cartells foren distribuïts a Argentina i Xile.⁸¹ Paral·lelament, CEDADE realitzà un acte a Madrid que -malgrat ser prohibit es dugué a terme-⁸² i edità un número especial de CEDADE amb les intervencions dels publicistes nacionalsocialistes europeus que hi havien acudit: l'alemany Thies Christophersen, l'antic dirigent rexista Léon Degrelle i l'antiga militant del nacionalsocialisme holandès Rost Van Tonningen-Heubel, que encara mantenia la seva activitat política.⁸³ Aquesta commemoració havia de tenir un abast internacional i l'acte celebrat a Madrid havia de coincidir amb d'altres celebrats simultàniament a Dinamarca, Estats Units i França (amb un acte conjunt franco-alemany a Alsàcia) que, finalment, no arribaren a dur-se a terme.⁸⁴ La campanya suposà un relleu internacional de CEDADE que inaugurà una nova etapa en l'edició de la seva revista, ja que la aquesta passà a editar-se en diversos idiomes: castellà, anglès, francès i, especialment, alemany. Precisament, aquesta edició de CEDADE

en varies llengües, així com la distribució de material gràfic i documental en alemany,⁸⁵ reforçà la projecció internacional de l'entitat i li va permetre augmentar mínimament els ingressos de l'entitat, segons es desprèn de les valoracions fetes per Varela: "Nuestro buen hacer en la revista, los carteles, los actos, las alocuciones, manifestación y vídeo/fotos, eco en la prensa, etc. se ha visto premiado con un aumento más que considerable de nuestro fichero extranjero".⁸⁶ Aquest relançament internacional, proporcionà a CEDADE novament la imatge d'una poderosa organització nacionalsocialista, que contrastava amb la seva escassa militància i precària situació econòmica. Així, l'informe del Parlament Europeu sobre l'ascens del racisme i la xenofòbia a Europa publicat l'any 1990 assenyala CEDADE com un dels grups neonazis europeus més importants.⁸⁷ Juntament a la projecció assolida mundialment per CEDADE entre 1989 i 1990, cal assenyalar l'activitat editorial i de distribució de llibres com un altre factor que ha permès mantenir un mínim d'ingressos econòmics a l'entitat neonazi i, en el pitjor dels casos, podria assegurar la seva continuïtat com a simple empresa editorial. Aquesta hipòtesi està avalada per les vendes aconseguides per CEDADE en la fira del llibre de Barcelona (vegeu la gràfica adjunta; les dades procedeixen de la revista CEDADE).⁸⁸

Així, l'any 1989, en una situació de crisi interna de militància, les vendes de llibres, premsa, material audiovisual i d'altres productes es duplicaren fins assolir la xifra més alta de vendes de CEDADE en tota la seva història. Aquesta constatació obliga a reflexionar sobre la no necessària existència d'una correlació directa entre militància política nacionalsocialista i difusió d'ideologia nacionalsocialista. La situació sembla reflectir un augment de sentiments racistes i xenòfobs en la població, però això és difícilment quantificable, i encara més arriscat d'afirmar-ho mitjançant indicadors indirectes com aquest. Tanmateix, considerem que -en aquest sentit- és una dada que cal no negligir. D'aquesta manera, la labor editorial de CEDADE seria la que podria fer viable la continuïtat de l'organització nacionalsocialista que, juntament amb alguns segells editorials argentins,

VENDES DE MATERIAL GRAFIC I EDITORIAL DE CEDADE (1980-1989)

continua essent essencial per a la difusió de propaganda nacionalsocialista en castellà i altres idiomes arreu del món, com era afirmat en un article aparegut a CEDADE:

Hace veinte años si alguien estaba interesado en el nacionalsocialismo, no tenía a su disposición más que el magnífico y fundamental libro de A. Kubiceck [sic] 'Adolf Hitler mi amigo de juventud'. [...] Se podía encontrar ocasionalmente el 'Mi Lucha' y también, aunque raramente, 'Los protocolos [de los sabios de Sión]' y 'El judío internacional' de Henry Ford en ediciones antiguas.

Hoy, gracias a la labor editorial de CEDADE y de Editorial Milicia [d'Argentina] -entre otras- existen más obras nacionalsocialistas en castellano que en cualquier otro idioma, incluido el alemán.⁸⁹

Havien arribat nous temps per al neonazisme espanyol i el setembre de 1988 aparegué una reflexió sorprenent a les pàgines de CEDADE escrita per un dels fundadors del'entitat, Jorge Mota. Malgrat que CEDADE sempre contemplà amb menyspreu els sectors juvenils marginals, Mota es

preguntà, en un article, si alguns dels nombrosos joves que es trobaven a la presó per drogaddictes no es podrien integrar en un projecte polític i social nou:

Al igual que los millones de comunistas votaron un día al nacionalsocialismo, también en el futuro esos cientos de drogadictos, pueden marchar con el resto de la sociedad hacia un nuevo ideal. Puede parecer difícil pero no imposible, pues el 'detritus' de la sociedad es muy inferior a la abultada población penitenciaria que ahora se hacina en las cárceles españolas.⁹⁰

Aquesta pregunta de Mota -que mai trascendí les pàgines de CEDADE- restà sense resposta i no es tornà a plantejar. Tot i així, no deixava de ser una reflexió simptomàtica d'una nova etapa del neonazisme espanyol.

En iniciar-se la dècada dels anys noranta, CEDADE restà un grup nacionalsocialista testimonial, sense pràcticament cap possibilitat de gaudir d'una mínima recuperació de militància (fins i tot, el mateix Mota abandonà CEDADE l'any 1989) i amb greus problemes econòmics. Tanmateix, tot i el seu declivi evident, CEDADE es reafirmà en la seva ortodòxia ideològica sense atorgar cap concessió als sectors renovadors.

IV. NOTES

- 1 Zyklon B. Revista venenosa fou una publicació editada inicialment per la delegació de Saragossa de CEDADE vers l'any 1981. Antonio Gil fou el seu promotor. Quan es produí la ruptura al si de CEDADE, la delegació saragossana s'alineà amb el sector de Bau. Gil (que signà les seves col·laboracions com Nicolás Brínfor) donà un enfocament *underground* i satíric a Zyklon B, exhibint un humor crític i àcid envers CEDADE i els mites més arrelats del nazisme espanyol: en una editorial hom definia l'humor de la revista com "el más puro fascismo lúdico con claros tintes satíricos, irónicos et autocríticos" (Zyklon B, 38, 1-15/VI/1985). Donat que aquesta revista publicà comunicats de diferents delegacions de CEDADE i feu anàlisis de la situació d'aquesta organització, hem considerat que era una font interessant per assajar una aproximació a la crisi interna de l'entitat. La revista era, simplement, un full doblegat pel mig, sense numerar les pàgines i, en alguns casos, sense data de publicació. Zyklon B configurà un fanzine neonazi singular que, per exemple, arribà a mostrar una fotografia d'una dona nua a la portada (Zyklon B, 42, setembre-octubre 1985?) i sengles caricatures de l'àliga de CEDADE (Zyklon B, 23, 1/XI/1984) o del mateix Varela (Zyklon B, 36, s.d.). El fanzine publicà més de cinquanta números (el 50, darrer que coneixem, data de gener de 1986) i assolí un tiratge de 500 exemplars, gaudint d'una distribució internacional (vegeu Zyklon B, 33, 15/III/1985). D'altra banda, també en referència a la crisi interna de CEDADE, és sumament interessant una lectura les contradiccions de CEDADE en termes ideals que en feu Jorge Mota, "El Nacionalsocialismo es 'nórdico' (frente a 'mediterráneo')", CEDADE, 148 (març de 1987), pp.32-40. Segons Mota, en el si de CEDADE es contraposava una voluntat de seguir les pautes de conducta nòrdiques però des d'una perspectiva cultural mediterrània, generant-se un seguit de contradiccions que finalitzaren en escissions, valorades així: "[les escissions] No son malas, aunque no sean buenas. Permiten en todo caso mantener claramente definida la línea y el camino a seguir y mostrar la gran diferencia que nos separa de los llamados 'ultras', de la internacional negra, o, en definitiva, del fascismo mediterráneo de la pandereta o de la mandolina. [...] Ello nos lleva, indefectiblemente, a un relativo aislamiento, pero citando a Nietzsche, si este aislamiento no nos destruye, nos fortalecerá" (p.36).
- 2 Totes les dades proporcionades per Sánchez Bas provenen d'una entrevista que tingué lloc el 17/III/1988 a Barcelona.
- 2 bis Quan aquesta part de l'estudi ja estava finalitzada i redactada, vam tenir l'ocasió d'entrevistar-nos amb un antic militant de CEDADE, que *-grosso modo-* corroborà la descripció i la interpretació de la crisi de CEDADE que hem presentat [entrevista a Josep Maria Font, 13/X/1992].
- 3 "Editorial", Zyklon B, 29 (15/I/1985).
- 4 Les informacions sobre l'Assemblea són de Sánchez Bas [entrevista del 17/III/1988]. Per una visió crítica dels fets, vegeu "CEDADE en marcha", Zyklon B, 36 (març 1985?): "la Asamblea transcurrió en el compás tradicional de hacer oídos sordos a los problemas reales, y a la completa incapacidad de los 'mandos' de la Central para ofrecer una alternativa válida a la crisis y ante las impugnaciones que cuestionaban su idoneidad por parte de numerosos delegados".
- 5 La runa d'Odal (una aspa amb un rombe) és un símbol de l'anomenat alfabet rúnic, que té unes connotacions ideològiques similars a l'esvàstica (vegeu-la reproduïda a l'anex gràfic del capítol 1 d'aquesta obra, dedicat als símbols de CEDADE). Pel que fa al seu simbolisme, un antic membre de les SS exilat a l'Estat espanyol, Paul Van Tienen, en feu aquesta definició en un butlletí editat per la delegació de CEDADE a Múrcia: "O. Odal. Os. Ask (personage de la mitología germánica). Primer hombre. Raza. Herencia. Sangre y Suelo. También 'Asgard'(hogar de dioses, lugar sagrado)". Paul Van Tienen W., "Runa: símbolo germánico (expresión del alma aria)", Europa NacionalRevolucionaria, 2, 1979, CEDADE-Múrcia). La runa d'Odal és emprada per nombrosos grups neonazis europeus, com les juventuts vikingues alemanyes (vegeu el seu butlletí Wikinger. Gestalt und Ausdruck Volkstreuer, gener 1989, pp.13-14, on es pot apreciar com la runa d'Odal presideix els campaments organitzats per aquesta formació). La runa d'Odal aparegué a la revista CEDADE a partir del número 131 (març de 1985) i, d'ençà aleshores, va esdevenir el símbol de l'organització, desplaçant progressivament la creu cèltica, que CEDADE havia introduït i difós en els cercles neofeixistes espanyols. CEDADE optà per aquest símbol probablement perquè era més discret que l'esvàstica i permet una

- actuació política pública que en cas de fer-se emprant la creu gammada podria comportar des de potencials problemes d'ordre públic fins a pressions populars per a prohibir el grup. Segons Sánchez Bas, ell fou el promotor de l'adopció de la Runa d'Odal per CEDADE [entrevista del 17/III/1988].
- 6 Entrevista a Francisco Sánchez Bas (17/III/1988). Pel que fa als partits polítics legalitzats per CEDADE, únicament coneixem el Partido Europeo Nacional Revolucionario [PENR], que mai arribà a estar actiu (vegeu José Luis Rodríguez, "Grupos nazis en España: pocos y bien organizados", El Independiente, 28/IV/1989).
- 7 Vegeu Zyklon B, 32 (març 1985). Un comunicat de la delegació de Veguellina de Orbigo (Lleó), reproduït a la publicació, era il·lustratiu: "Desde la Delegación 'fantasma' de Veguellina que, [...] se reduce a un apartado [de correus], establecemos comunicación para solicitar información de la situación real actual, así como transmitir la nuestra. La descripción de esta última no es difícil: prácticamente no existimos. / De la [Seu] Centra] no recuerdo cuándo recibimos el último comunicado aunque, desde luego, nosotros ni nos hemos dado de baja, ni por el contrario, hemos reiterado nuestro apoyo". Carta signada per José A. Martínez, de Veguellina.
- 8 Zyklon B, 36 (s.d., març 1985?). Vegeu l'editorial "CEDADE en marcha" i els comunicats de les delegacions de CEDADE de El Musel (Gijón) i Oviedo, reproduïts en el mateix número.
- 9 Comunicat de Gustavo Prado, ex-delegat de CEDADE a El Musel (Gijón), reproduït a Zyklon B 36 (març 1985?).
- 10 Sota el terme "supervivencialisme", Green Berets, més que tècniques de supervivència en indrets inhòspits (que seria -vagament- el que designaria la paraula "supervivencialisme"), divulgà pràctiques paramilitars, fent especial atenció al mercat de contractació de mercenaris. Amb l'aparició de Green Berets. Revista de Supervivencia y los profesionales. Publicación mensual de Supervivencia, temas Militares, Profesionales y Soldados de Fortuna vers l'any 1987 -que anà precedida de la Revista Española de Supervivencia (RES), editada per un anomenat Grupo de Supervivencia Español Sigma- es començà a popularitzar a Espanya la pràctica d'aquesta mena d'activitats militaritzades de lleure.
- Les publicacions esmentades (RES i Green Berets), impulsades per Joaquín Socías, gaudiren d'una difusió notable i hom, fins i tot, parlà de realitzar activitats conjuntes amb unitats especials de l'Exèrcit que, finalment, no van tenir lloc (vegeu RES, agost-setembre 1986, "Una Jornada con el Grupo de Operaciones Especiales Santa Fe", pp.15-30). Igualment -i de manera similar a revistes estrangeres especialitzades dedicades a actuar com a borses de treball de mercenaris (com Soldier of Fortune)- Green Berets publicà anuncis oferint possibilitats de "contracte" a Africa (Green Berets, 10-11, setembre-octubre 1987, p.14) o la possibilitat de contactar amb una força especial de cinquanta individus disposada a actuar a qualsevol indret del món en quaranta vuit hores [així s'oferís una autoanomenada Sigma Attack Force [SAF] (Green Berets, 11, novembre 1987, p.7). Hom entrevistà també a mercenaris espanyols ("Los profesionales españoles. Primera parte. Soldado de fortuna español, entrevista", Green Berets, 10-11, setembre-octubre 1987, pp.3-7).
- A partir de la difusió de Green Berets cobrà una certa popularitat la creació dels autoanomenats "Grups de Supervivència" a Espanya: grups que es dedicarien a l'aprenentatge de tècniques de supervivència en llocs inhòspits i, a la vegada, a pràctiques paramilitars. La RES n'informà puntualment, (malgrat que s'intuí un nombre d'integrants molt reduït en tots els casos): sorgí el grup "Cobra" a València (RES, 5, s.a., s.n.), el grup "Sherpa-Algeciras" (RES, 9, s.a., p.10), el grup "Betula" a Ubeda (RES, 10, s.a., p.11), el grup "Patos Salvajes" a Almeria (RES, 10, s.a., p.14), el "Movimiento Alicantino de Supervivencia" (RES, 11, s.a., p.15), "Grupo de Supervivencia Skorpio" a Burgos (RES, 13, s.a., p.10) i l'intent de crear el grup de Supervivència "Borneo" a Càdis (RES, 13, s.a., p.11), "Grupo de Supervivencia de Madrid Aguila Real" (RES, 15, s.a., p.11; curiosament, l'emblema d'aquest grup era l'àliga de CEDADE amb un llorer), el "Grupo de Supervivencia Survival" de Puengirola, a Màlaga, vinculat a l'Organización Juvenil Española [OJE] (RES, 16, s.a., p.12); també aparegué un grup anomenat "Buitre Negro" a Burgos que, a jutjar per la seva publicació (Buitre Negro. "Supervivencia. Revista juvenil mensual, 1, juny 1987), sembla haver estat integrat per un grup d'adolescents. Entorn l'any 1988 Green Berets desaparegué del mercat sense que l'autor en conegui les causes que ho motivaren.
- Cal destacar, però, que en els inicis del grup "Sigma", hom arribà a pensar en una estructura d'implantació del "Grupo Sigma" arreu de l'Estat, organitzat amb una estructura jeràrquica de tipus paramilitar (vegeu "Organización Plan Sigma-87", RES, agost-setembre 1986?, pp.8-16). La RES i Green Berets popularitzaren l'anomenat "supervivencialisme" no sols en els medis neofeixistes sinó que en algun moment semblaren articular al seu entorn un "magma" de lectors que agrupava des d'antics membres de cossos especials de l'Exèrcit com integrants d'acadèmies de seguretat privades i medis neofeixistes (vegeu "Próxima formación Agrupación de Veteranos 'Boinas Verdes' / Una iniciativa que hay que apoyar", Green Berets, 9-10, setembre-octubre 1987,

p.11; "Creación Academia de Seguridad en España", Green Berets, 13, gener 1988, p.6). Malgrat la seva filiació ultradretana, Green Berets es defensà de les acusacions de pràctiques militaristes (vegeu l'editorial "¡¡¡Militaristas!!!", Green Berets, 14, febrer 1988), cal assenyalar que les seves vinculacions amb l'extrema dreta eren òbvies, com ho demostra el fet de que la publicació estigués adherida a les següents entitats: Hermandad de Antiguos Caballeros Legionarios, International Mercenary Army, GSES, Mercenary Association, GSJ, Asociación Veteranos Boinas Verdes. Igualment, Joaquín Socías -el seu director i principal promotor- al marge de la seva coneguda militància a CEDADE, és autor d'un "Cuaderno para la supervivencia de Europa" significativament titulat La psicopolítica de la URSS contra Occidente (Ediciones Wottan, A.C. 64, sucursal 1, 04080 Almeria, 15 pp.).

Sobre les relacions entre militarisme, contractació de mercenaris i extrema dreta, vegeu Mariano Aguirre "Guerras no tan privadas", El País (25/VIII/1985) i Yves Plasseraud "Le mythe du guerrier-extrême droite et chose militaire", Article 31, 25 (desembre 1986), pp.19-22.

- 11 Sobre l'anomenat nazisme esotèric vegeu el capítol 12, "El nazisme esotèric a Espanya: la Sociedad Thule (1985-1990)".
- 12 ¡Alto! fou una iniciativa aïllada. L'autor únicament en coneix dos números d'aquest pretès periòdic de carrer, que tenia un caràcter més "polític" i immediat, en contrast a la revista CEDADE. El primer número fou publicat la tardor de 1985 i el segon, l'estiu de 1986. Com a curiositat, hom pot trobar en la darrera pàgina d'aquest número unes "Bases del programa de CEDADE", que -tot i no suposar cap novetat- foren l'única ocasió que coneix l'autor en la que hom feu referència a aquestes idees en termes de "Programa", duent una al·lusió implícita a una possible activitat política que trascendís el marc del "cerculo". Tot i que ¡Alto! no tingué continuïtat, la vigília de les eleccions generals de 1989, la delegació de CEDADE a Algeciras (Cadis) recuperà la idea anterior i edità un periòdic similar, Al Ataque, del que l'autor únicament coneix el primer número (Al ataque, CEDADE-Algeciras, 1, 1989).
- 13 J. Bochaca "Cristianismo y política", CEDADE, 140 (abril 1986), p.25.
- 14 Marcos J. García, "Cristianismo y Nacionalsocialismo", CEDADE, 167 (juny 1989), p.22.
- 15 Vegeu els articles de Javier Nicolás, "Cristianismo y Tradición", CEDADE, 143 (juliol-agost 1986), pp.28-31 i l'article ja citat de Marcos J. García, "Cristianismo y Nacionalsocialismo", CEDADE, 167 (juny 1989), pp.22-25.
- 16 Vegeu Jean-Paul Régimbald (sacerdot trinitari i criminalista) "El Rock / ¿Un mensaje satánico?", CEDADE, 139 (març de 1986) pp.33-36. En els cercles ultradretans és força coneguda l'obra signada per René Laban, Música Rock y Satanismo, Ediciones Obelisco, Barcelona, 3a. ed. març 1991 [1a. febrer 1986], 128 pp. Sembla constatar-se en alguns cercles ultradretans espanyols un creixent interès per aquest tema. Així, en una conversa de l'autor amb el senyor Gabriel Corzo, dirigent de la delegació del moviment integrista Tradición-Familia-Propiedad [TFP] a Barcelona, aquest manifestà que TFP estava realitzant una campanya contra la música rock, en considerar-la diabòlica, especialment l'anomenada "Heavy Metal" [conversa amb Gabriel Corzo, 10/III/1991].
- 17 Thomas Watson, "A los 200 años de la Revolución Francesa / 'La guerra contra Dios'", CEDADE, 164 (març 1989), p.46.
- 18 Així Javier Nicolás, per exemple, en referir-se al cristianisme i a l'anomenat "neopaganisme" ho definia com "dos mundos opuestos. Luz y Oscuridad: Claridad y Ocultismo" (Javier Nicolás, "Cristianismo y Tradición", CEDADE, 143, juliol-agost 1986, p.30).
- 19 Javier Nicolás, "San Francisco de Asís. El primer ecologista", CEDADE, 168 (juliol 1989), pp.38-47.
- 20 "¡Descubre la naturaleza!", CEDADE, 148 (març 1987), p.23.
- 21 Sobre l'integrisme de CEDADE i els seus orígens històrics, vegeu el capítol 2 d'aquesta obra.
- 22 Així, Javier Nicolás escrigué "Hitler, Codreanu, Mussolini, José Antonio, Monseñor Tiso, Franco... y un sinfín más de líderes nacionalsocialistas, nacionalrevolucionarios o nacionalistas de verdad, [...], creían en la Idea del

- Cristianismo. ¿Podemos estar al margen de esta gran verdad? ¿Debemos ignorar esto? Me parece muy sintomático; pues ellos fueron los forjadores y líderes espirituales de sus respectivos pueblos. Y lucharon y muchos de ellos murieron por ese Ideal, por esa concepción Cristiana del Mundo, esa forma de visionar y entender el Sentimiento y el Alma" (Javier Nicolás, "Cristianismo y Tradición", CEDADE, 143, juliol-agost 1986, p.31).
- 23 CEDADE, 135 (octubre 1985), pp.30-32.
- 24 Publicació en dues entregues: CEDADE, 141 (maig 1986), pp.20-24; CEDADE, 142 (juny 1986), pp.28-34.
- 25 CEDADE, 144 (octubre 1986), pp.16-21.
- 26 CEDADE, 151 (juny 1987), pp.12-16.
- 27 Publicació en dues entregues: CEDADE, 145 (novembre 1986), pp.24-28; CEDADE, 146 (desembre 1986), pp.26-28.
- 28 Vegeu un anunci de la col·lecció (amb una reproducció de les portades i breu presentació) a CEDADE, 146 (desembre 1986), p.43.
- 29 Dr. Joseph Goebbels, La lucha de Hitler, Ediciones Huguin, Barcelona, 1986, 300 pp.
- 30 Hermann Göring, La reconstrucción de un Reich, Ediciones Nothung, Barcelona, 1985, 64 pp.
- 31 Javier Nicolás, Juan Vizcarra, Auge y victoria de la Juventud Hitleriana, Ediciones Nothung, 1985, 336 pp.
- 32 L'autor no pot aportar altra referència bibliogràfica que haver vist la col·lecció de Devenir exposada a la venda al local de CEDADE a Barcelona.
- 33 Vegeu CEDADE, 146 (desembre 1986), p.41. L'obra havia estat publicada per un anomenat Centro de Estudios Pedagógicos del Instituto Ibero-Americano. Tanmateix, no queda clar si era una edició en castellà de l'obra de Karl Triebold publicada l'any 1943 o una edició dels anys cinquanta. La revista no proporciona informació al respecte. En la ressenya de l'obra, hom criticà durament als escindits de CEDADE: "Las revistas falangistas Mundons [referència pejorativa a Mundo NS, de Ramon Bau] y Revisión [Revisión, de Carlos Caballero], entre otras, dentro del más puro revisionismo Light[sic], abogan por olvidar los textos nacionalsocialistas y elaborar estudios a partir de personas desvinculadas del nacionalsocialismo y, en ocasiones, contrarias a el. De ahí el profundo desconocimiento de todos los aspectos que conformaban la revolución nacionalsocialista".
- 34 Vegeu la contraportada del número 146 (desembre de 1986) de CEDADE, on es poden observar els cartells.
- 35 "Filatelia y Nacionalsocialismo", CEDADE, 154 (octubre 1987), pp.28-33. En l'article hom realitzava un inventari de segells nacionalsocialistes que arribava a l'extrem, per exemple, de ressenyar l'existència d'un segell serbi de 1941 "a beneficio de la lucha antimasónica" (p.29). En plena concordància amb aquest esperit historicista imperant en l'entitat, CEDADE edità un full postal que reproduïa un segell amb l'efigie d'Adolf Hitler, en mil exemplars numerats que -a jutjar pel text de l'article (p.33)- repetia una iniciativa de l'any 1981.
- 36 Unicament en coneixem la primera part, escrita per Jorge Mota a CEDADE, 162 (juliol-agost 1988), pp.15-30.
- 37 Escrit per Jorge Mota a CEDADE, 163 (setembre 1988), pp.11-13.
- 38 Escrit per Javier Nicolás a CEDADE, 165 (abril 1989), pp.62-64.
- 39 Matt Koehl, "Adolf Hitler. El fenómeno de nuestra era", CEDADE, 165 (abril 1989), p.42. Recordem que Koehl és el president de la WUNS.
- 40 José María Hernansaez de Dios, "Hitler, 1933. La conquista del poder por las urnas", CEDADE, 130 (febrer 1985), pp.18-22.

- 41 Sèrie d'articles "Ciencia y técnica", CEDADE, 139 (març 1986), pp.19-29. Anteriorment, hom havia lloat les excel·lències bèl·liques del tanc 'Tiger' (vegeu Jean Dufresne, "El carro alemán 'Tiger' / Puntal de las Divisiones Acorazadas", CEDADE, 128, setembre 1984, pp.22-23).
- 42 Hans Kehrl, Realidades del Tercer Reich, Ediciones Nothung, Barcelona, 1985, 96 pp.
- 43 Fritz Todt, Los caminos de Adolf Hitler, Ediciones Nothung, Barcelona, 1985, 64 pp.
- 44 Vegeu "Gisela Mauermayer. Una atleta nacionalsocialista", CEDADE, 146 (desembre 1986), pp.20-21.
- 45 Vegeu Angel Fraile, "Wilhelm Furtwängler' [director d'orquestra], CEDADE, 146 (desembre 1986), pp.36-38; Jorge Mota, "Hermann Giesler: arquitecto de Hitler", CEDADE, 149 (abril 1987), pp.30-34.
- 46 Vegeu R. Landwehr, "Batallón paracaidista-SS 500", CEDADE 146 (desembre 1986), pp.18-19; André Jacques, Legionario SS de 2a clase "Testimonio de un antiguo combatiente. El Frente del Este", CEDADE, 170 (novembre 1989), pp.34-37.
- 47 "Al camarada caído Bartolomé Puiggrós", CEDADE, 168 (juliol 1989), pp.33-36.
- 48 "Carta de Friedrich Kuhfuss", CEDADE, 154 (octubre 1987), pp.36-38. La carta ja havia estat publicada per primera vegada al butlletí de CEDADE, 27 (juny 1971), amb motiu de la mort de Kuhfuss. La carta tenia data del 15/VIII/1968. Aquesta nova publicació de la carta cal contemplar-la, probablement, com una manifestació de la voluntat de retornar als orígens i les essències més pregones de CEDADE.
- 49 E. J. Núñez Barrado, "Morgan y la genética moderna", CEDADE, 140 (abril de 1986), p.23.
- 50 Sobre les implicacions ètiques i polítiques de la sociobiologia vegeu R.C. Lewontin, Steven Rose, Leon J. Kamin, No está en los genes. Racismo, genética e ideología, Crítica, Barcelona, 1987, 357 pp.; Stephan L. Chorover, Del génesis al genocidio. La sociobiología en cuestión, Muy Interesante-Ediciones Orbis S.A., Barcelona, 1985, 280 pp.
- 51 L'anunci del cicle de conferències es troba a CEDADE, 146 (desembre 1986), p.31; en aquesta mateixa línia de fonamentar científicament el racisme de CEDADE, hom publicà un treball titulat "Las diferencias raciales" en quatre parts. L'octubre de 1987 aparegué la primera, essent obra d'"un autor español que firma bajo el pseudónimo de A. Mjólnir". Hom afirmava en la introducció que el text podia tenir algunes limitacions, ja que si bé l'autor "es un especialista en el tema, [...] esta obra, escrita hace más de diez años adolece a su juicio de ciertas incorrecciones, debido a que fue realizada antes de cumplir los treinta años, careciendo de una cierta información a la que posteriormente ha tenido acceso" (CEDADE, 154, octubre 1987, p.16).
- 52 L'obra d'Ardrey en qüestió era El instinto de dominio. A més, CEDADE en feia una publicitat peculiar ja que presentava l'obra, exaltant-la des d'un punt de vista xocant, la vessant humanitària de la conducta humana i animal: "Una de las afirmaciones más atrevidas del autor es que nuestra tendencia a realizar sacrificios personales en interés de otros seres es tan esencial a la vida animal como a la humana". No deixa de ser curiós que CEDADE destaqués aquesta aspecte de l'obra d'Ardrey quan científicament hom ha qüestionat aquest treball per preconitzar que els éssers humans són per naturalesa territorials i agressius. Ardrey afirmà, per exemple, que el patriotisme i la propietat privada són innates: "Si defendemos el derecho a nuestra tierra o a la soberanía de nuestro país, lo hacemos por razones que no son menos innatas, ni menos indelebles que las de los animales inferiores. El perro que te ladra desde detrás de la valla de su amo actúa por motivos indiscernibles a los de su amo cuando construyó la valla" (les referències sobre Ardrey i la seva obra procedeixen de R.C. Lewontin et al., No está en los genes, pp.291-292). Com hom pot comprovar, els pretesos fonaments científics racistes que cercava CEDADE procedien d'un seguit de lectures fragmentàries i parcials i, a jutjar per l'anunci de l'obra d'Ardrey, dubtosament assimilades.
- 53 Equipo Redacción, "Frente al 'Sistema' / Ciencia: La antidialéctica genética", CEDADE, 130 (febrer 1985), p.25.
- 53 bis Sobre Carlos Caballero i el CEFD, vegeu el capítol 5 d'aquesta obra (especialment la seva nota 30).

- 54 Sobre la revista Revisión i el seu editor, Carlos Caballero (militant històric de CEDADE), vegeu l'apèndix d'aquesta segona part de l'obra titulat "La creació d'una 'Escola Revisionista': de Maurice Bardèche a David Irving (1948-1990)".
- 55 Carta de Carlos Caballero, "Colabora con el nuevo Revisionismo Histórico", CEDADE, 131 (març 1985), p.34.
- 56 Sobre els personatges esmentats (Zündel, Faurisson, Roques, Irving), vegeu l'apèndix ja esmentat sobre "revisionisme històric" a la nota 54.
- 57 Vegeu Jean Dufresne, "El dossier Faurisson sobre las cámaras de gas", CEDADE, 137 (desembre 1985), pp.10-11; vegeu també un anunci de venda per correspondència d'un vídeo de "Le problème des chambres à gaz" a CEDADE, 137 (març 1985), p.11.
- 58 Vegeu Jean Dufresne, "El 'affaire Rocques'", CEDADE, 143 (juliol-agost 1986), p.15; Carlo Mautogno, "El 'affaire' Henri Rocques. La crítica exterminacionista", CEDADE, 144 (octubre 1986), pp.24-25.
- 59 Vegeu Javier Nicolás, "Zündel vencedor: holocausto mentira", CEDADE, 150 (maig 1987), pp.14-17; Pedro Varela, "Miedo a la verdad. Zündel expulsado de Austria", CEDADE, 164 (març 1989), pp.5-7.
- 60 Vegeu "La nueva Inquisición contra Ernst Zündel", CEDADE, 130 (febrer 1985), p.16.
- 61 Vegeu "Faurisson. Las cámaras de gas / La lucha del Galileo del siglo XX en pro de la verdad", entrevista de Bernardo Gil Mugarza, CEDADE, 164 (març 1989), pp.13-39. En l'entrevista Faurisson era contundent respecte a les preteses implicacions polítiques existents rera el fet històric: "Las supuestas cámaras de gas hitlerianas y el presunto genocidio de los judíos constituyen una sola e idéntica mentira histórica, que ha facilitado una gigantesca estafa político-financiera, cuyos principales beneficiarios son el estado de Israel y el sionismo internacional, y cuyas principales víctimas son el pueblo alemán -aunque no sus dirigentes-, y todo el pueblo palestino", p.16.; pel que feia al seu antisemitisme, Faurisson el desmentia: "Para algunos, mi indiferencia respecto a la cuestión judía puede ser considerada como antisemitismo. Yo reivindico mi derecho a esta indiferencia", p.16.
- 62 Jean Dufresne, "Henri Roques. Hablamos con el autor revisionista", CEDADE, 146 (desembre 1986), pp.12-15.
- 63 Jean Dufresne, "Entrevista con David Irving", CEDADE, 143 (juliol-agost 1986), pp.22-25.
- 64 Pedro Varela, "Miedo a la verdad. Zündel expulsado de Austria", CEDADE, 164 (març 1989), pp.7.
- 65 Robert Faurisson, "El verdadero motivo de angustia del Estado de Israel: 'El Revisionismo Histórico' / Artículo en exclusiva", CEDADE, 134 (juliol-agost 1985), pp.12-13; Robert Faurisson, "¿Quién nos miente y por qué?", CEDADE, 145 (novembre 1986), pp.20-21; Robert Faurisson, "El problema de las cámaras de gas", CEDADE, 150 (maig 1987), pp. 6-9. El suport a Faurisson ha gaudit de continuïtat i el 17 de febrer de 1992, CEDADE organitzà una conferència de Faurisson a l'hotel Majèstic de Barcelona.
- 66 CEDADE organitzà conferències de David Irving a Madrid i Barcelona el 1990, publicant-ne una transcripció a CEDADE ("David Irving en España: pruebas contra el holocausto") així com una ampla entrevista, "Hablando con David Irving", CEDADE, 172 (sense constar el mes, tot i que l'any 1990 únicament s'editaren dos números de la revista), pp.20-28.
- 67 El cartell referent al centenari d'Adolf Hitler editat per CEDADE fou dissenyat per Ernst Zündel (informació facilitada a l'autor per l'historiador José Luis Rodríguez, que, a la vegada, li fou facilitada pel dirigent de la delegació de CEDADE a Madrid, Christian Ruiz).
- 68 Vegeu especialment els darrers números de CEDADE. A la portada del número 164 (març de 1989) aparegué una multitud de presos somrients amb els següents titulars: "Lo último sobre Auschwitz / Las Cámaras de gas / 'En realidad no las hubo'. Cohn Bendit".
- 69 CEDADE -mitjançant els seus diversos segells editorials- ha editat nombrosos opuscles revisionistes, com la coneguda obra de Richard Harwood/Verrall ¿Murieron realmente 6.000.000?, CEDADE, 3a. ed., novembre 1989

(sobre aquesta obra, vegeu l'apèndix sobre "revisiionisme" citat a la nota 54). Per una mostra indicativa de les obres de caràcter revisionista editades i/o distribuïdes per CEDADE, vegeu el catàleg de Librería Europa, sense data [juny 1991?], pp.3-22.

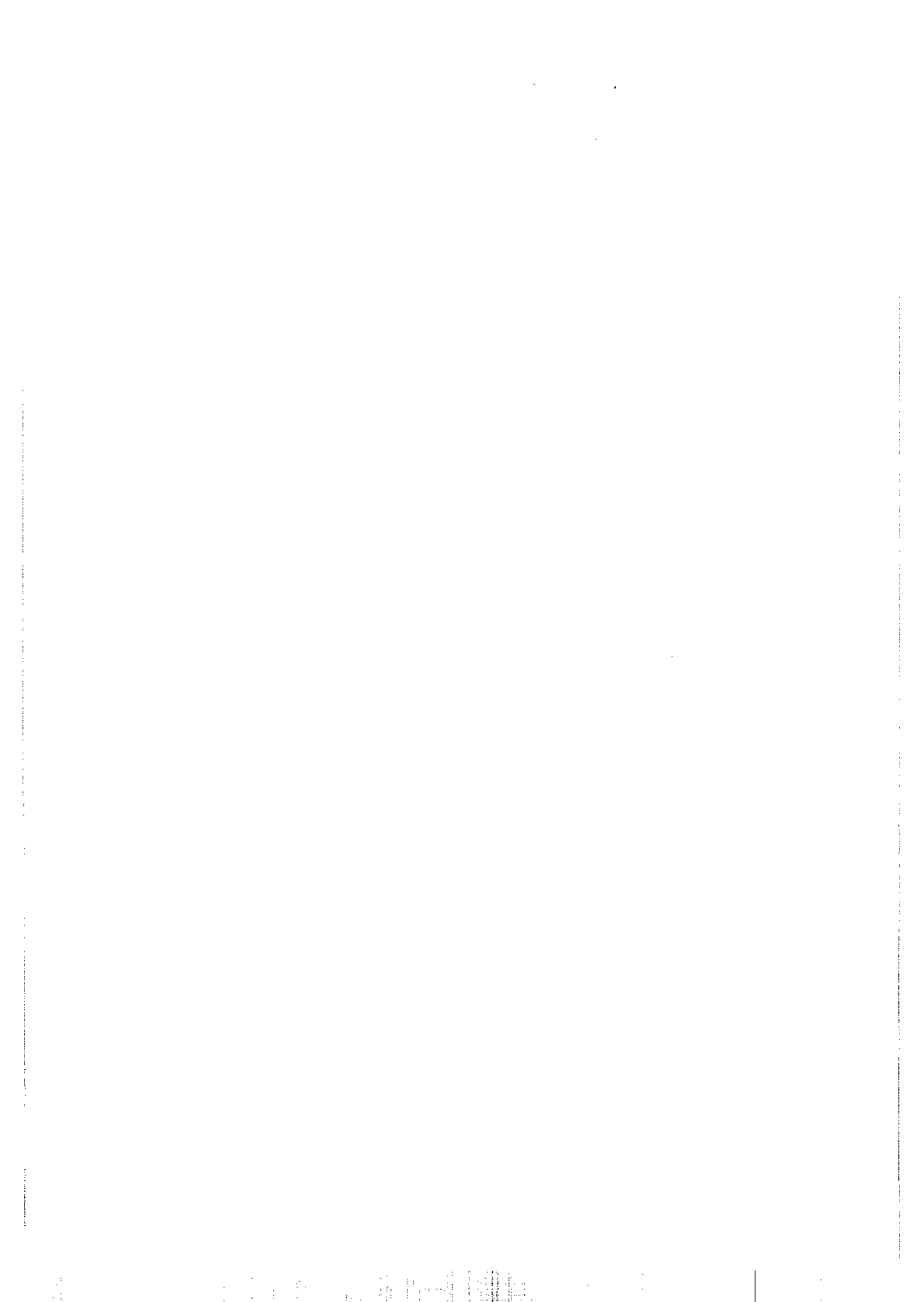
- 70 En aquest aspecte, l'autor únicament pot aportar el seu testimoni personal, però és significatiu el fet de que l'any 1990 únicament aparegués un número de la revista (que anteriorment havia assolit una periodicitat mensual) i l'any 1991 dos exemplars. D'altra banda, les activitats de CEDADE es reduïren de manera considerable. En les visites de l'autor a la seu de CEDADE, aquest ha pogut constatar la manca d'assistència als locals.
- 71 Sobre el dèficit econòmic de CEDADE, recordem una editorial ja esmentada de la revista-fanzine Zyklon B (29, gener de 1985) on hom assenyala la publicació de la revista com una de les causes més importants del dèficit de l'entitat [repetim la citació]: "Ante esta situación crítica de militancia [...], unida a las numerosas deudas contraídas por la [sede] Central [de CEDADE], debido principalmente a la ruinosa revista 'pública' que sólo conlleva pérdidas con cada número". Hom dubtava també de la manca de liquidesa econòmica de la seu central de CEDADE, ja que hom afirmà que "el teléfono se hallaba cortado por falta de pago".
- 72 Vegeu l'anunci de la inauguració del local a Barcelona i l'adquisició de maquinària impressora "Por la solidez de nuestro partido", CEDADE, 145 (novembre 1986), p.41.
- 73 Vegeu la progressiva minva de corresponsalies anunciades a la revista CEDADE a través de la pròpia revista: en una relació publicada a finals de 1983 (CEDADE, 120, octubre-novembre 1983, p.30) hi figuraven -al marge de la seu central de Barcelona- vuit delegacions i vint-i-vuit sucursals, així com set delegacions a Amèrica Llatina, una a Miami (Estats Units) i tres a Portugal; el novembre de 1986 la llista publicada al número 145 de CEDADE (novembre 1986) es reduïa a sis delegacions, vint-i-una corresponsalies i únicament figurava la delegació argentina de l'entitat en el capítol de delegacions estrangeres de CEDADE. Finalment -per acabar aquest mostreig- el juny de 1989, la relació de corresponsalies i delegacions de CEDADE que es publicava era lacònica, i hom no distingia entre delegacions -amb local- i corresponsalies (apartats de correus), agrupant únicament dues delegacions amb local (Madrid, Barcelona) i catorze corresponsalies (amb dotze apartats de correus i dues adreces postals corresponents a Abarán -Múrcia- i Sevilla que no quedava clar si hom es referia a adreces privades o locals públics). No constava cap delegació o corresponsalia a l'estranger.
- 74 "Carta del Presidente", separata publicada a CEDADE, 171 (desembre 1989).
- 75 Id.
- 76 Id.
- 77 Id. Una altra data significativa en aquest sentit, l'oferia el número 173 de la revista CEDADE (el darrer publicat l'any 1990). En una relació de donatius per construir un alberg de muntanya de CEDADE, la seu central de CEDADE (que, recordem, tenia un pis per actes polítics i un local de venda de material divers) únicament aportava 25.000 ptes.; en contrapartida, la delegació de Madrid donava 200.000 ptes, reflex clar de les finances de CEDADE (vegeu CEDADE, 173, 1990, p.9).
- 78 Id.
- 79 Com ja hem assenyalat, durant l'any 1990, únicament varen aparèixer dos exemplars de CEDADE, els números 172 i 173, sense constar el mes de publicació.
- 80 CEDADE. Deutsche Ausgabe, 1 (novembre 1985). El preu de la publicació figura en moneda alemanya i austríaca (1 DM/5 Schillings). L'autor únicament en coneix l'existència d'un exemplar i és molt possible que la iniciativa no tingués cap mena de continuïtat.
- 81 Informació facilitada a l'autor per l'historiador José Luis Rodríguez (vegeu la nota 67).
- 82 Vegeu "Los nazis de CEDADE mantienen el homenaje a Hitler, pese a la prohibición", El País (23/IV/1989); "CEDADE celebra en la calle el homenaje prohibido a Adolf Hitler", El País (24/IV/1989). Vegeu una crònica de l'acte desenvolupat a la seu de CEDADE a José Luis Rodríguez, "Grupos nazis en España: pocos y bien

- organizados", El Independiente (28/IV/1989). CEDADE filmà l'acte celebrat al carrer i el comercialitzà en video subtítulat en anglès: Adolf Hitler. 100 aniversario. Un homenaje histórico. Hitler, 1889-1989. Primer Centenario.
- 83 Vost Tonninguen era vídua de Meinoud van Tonningen, director del Banc Holandés sota l'ocupació alemanya. CEDADE publicà les intervencions dels oradors convidats -així com una breu nota biogràfica de cadascun d'ells- en el número 165 de CEDADE (20/IV/1989), un monogràfic dedicat a la commemoració ("Un homenaje histórico. Hitler, 1889-1989. Primer Centenario"). CEDADE edità un segon exemplar monogràfic de la revista dedicat a aquesta commemoració ("Un homenaje histórico. Hitler, 1889-1989. Primer centenario", CEDADE, 171, desembre 1989). Ambdós números estaven publicats en diversos idiomes.
- 84 Informació facilitada a l'autor per l'historiador José Luis Rodríguez (vegeu la nota 67).
- 85 A partir de maig de 1989 CEDADE esdevingué una revista políglota (vegeu el número 166 de CEDADE, on aparegueren textos simultàniament traduïts al francès i a l'alemany). Hom publicà anuncis en alemany, alhora que el preu del material -bé iconogràfic, bé editorial- figurava en pessetes i marcs a la vegada. Hom proposà al lector la possibilitat de fer-se distribuïdor de CEDADE a l'estranger ("¿Quiere usted ayudarnos y ganar un dinero extra? / Wollen Sie einen Nebenverdienst?"), p.2.
- 86 "Carta del Presidente", separata publicada a CEDADE, 171 (desembre 1989).
- 87 Report drawn up on behalf of the Committee of Inquiry into racism and xenophobia. Rapporteur: Mr. Glyn FORD, European Parliament, PE 141.205 fin., 23.7.1990, pp.31-32.
- 88 La gràfica ha estat elaborada amb les xifres que proporcionem a continuació (les que es troben entre parèntesi corresponen a les despeses de participació a la Fira i permeten calcular els beneficis nets obtinguts per l'entitat):
1980	265.835	[52.000]
1981	276.000	[60.000]
1982	188.385	[65.000]
1983	213.544	[70.000]
1984	215.884	[75.000]
1985	250.000	[90.000]
1986	280.000	[100.700]
1987	357.212	[111.300]
1988	560.105	[111.300]
1989	731.880	[129.320]
- Font: CEDADE, 168 (juliol 1989), p.50.
- No hi ha cap motiu per dubtar de la fiabilitat de les xifres, ja que els beneficis editorials són l'única font d'ingressos que explica la supervivència de CEDADE. L'any 1991 CEDADE esdevingué la distribuïdora més important de material gràfic neofeixista a Espanya. Així, el catàleg de Librería Europa (CEDADE, Barcelona, s.d. [juny 1991?], 176 pp., anunciat amb periodicitat biannual) oferia llibres de diferent caràcter ideològic (afins a sectors integristes, neofeixistes o franquistes) i de temàtica diversa, comercialitzant vídeos i cassettes en diversos idiomes, fet que fa pensar que la supervivència de CEDADE restarà assegurada més per la seva funció de distribuïdora i editora que per la seva militància política.
- 89 J. Marfany, "En torno a los libros", CEDADE, 146 (desembre 1986), p.29.
- 90 J. Mota, "¿Se quiere acabar con la droga?", CEDADE, 163 (setembre 1988), p.24.

CAPÍTOL 9. NUEVO SOCIALISMO: EL NEONAZISME ESPANYOL A LA RECERCA DE LA RENOVACIÓ (1985-1989)

El mundo ha cambiado, si los 'nazis' se quedan en su mundo de sueños rosas merecen ser eliminados del mapa humano y desaparecer en la historia. Se lo habrán ganado a pulso. Luchemos pues por una Alternativa a nuestro tiempo y problemas, dentro de nuestro mundo e ideas. Eso es ser realmente nacionalsocialista.

Ramon Bau, "Hacia la realidad", Mundo NS, 9 (març 1985), p.17

L'abril de 1984 aparegué el primer número de la revista Mundo NS, editada per Ediciones Wotan, de Ramon Bau. La nova publicació era el portaveu d'un moviment neonazi renovador, Nuevo Socialismo, que assajà dur a terme una renovació del neonazisme espanyol, impulsant un corrent que hom anomenà "alternatiu", sense que quedés mai clarament definit ni acotat en termes polítics. Hom pretenia realitzar una autocrítica de la trajectòria política seguida fins aleshores pel neonazisme espanyol i crear una formació alternativa a CEDADE, legalitzant un partit polític. El març de 1985, Mundo NS definí així els objectius de Nuevo Socialismo:

- 1- Crear una conciencia de renovación en el movimiento NS [NacionalSocialista] dar el bocinazo que lo salvase de quedarse momificado para siempre.
[...]
- 2- Iniciar un proceso radical de autocrítica, en el que revisemos nuestras ideas y fijaciones clásicas.
[...]
- 3- Crear las bases y desarrollo de la Alternativa ideológica y política que necesita nuestra época.
[...]
- 4- Realización y apoyo a actividades concretas, en la calle, reales.
[...]
- 5- Estamos preparando una revista de calle, de lucha política [...]. Nosotros queremos una revista revolucionaria actual, pero sólo cuando pueda ser repartida y aprovechada en la calle.
- 6- Lograr un movimiento NS dialogante, donde exista participación, donde se oiga a los camaradas.
[...]
- 7- Crear una nueva unidad contra el sistema. Mundo NS es un despertador, una llamada a todos los NS, una revolución radical. Y uno de los puntos donde es preciso cambiar es en el de las relaciones y comprensión con los demás grupos más o menos afines [...]. Hemos de llegar a un movimiento NR [NacionalRevolucionario] bastante coordinado que espere un líder, un jefe capaz de dar unidad y conformar el gran movimiento nuevo.
[...]
- 8- Debemos crear una nueva generación de REVISIONISMO histórico, que en nada se parecerá a lo que se ha hecho hasta ahora.
[...]
- 9- [...] Los NS debemos reformar nuestros esquemas culturales [...] debemos acabar con una 'culturita'[sic] anclada en Calderón [de la Barca] o Walt Disney, en un romanticismo rosa o místico-cursi. Esta es otra gran área de renovación.
- 10- Una renovación total pasa por echar por la borda la Derecha, las veleidades derechistas de muchos grupos [que son] 'fascistas' de los años 30¹

Amb Nuevo Socialismo, doncs, s'endegà el procés d'autocrítica i renovació ideològica del neonazisme espanyol.

I. UNA REVISIÓ CRÍTICA DEL NEONAZISME ESPANYOL

Nuevo Socialismo realitzà una dura crítica de la trajectòria seguida pel neonazisme espanyol, especialment de CEDADE. Hom denuncià llur caràcter de formació política testimonial i de simple associació cultural,² la seva esclerotització ideològica -hom es referí a CEDADE com el "Club de Amigos del Anteayer"-,³ així com el seu caràcter sectari i allunyat de la realitat social i política ("Los movimientos NS [...] son muchas veces 'claustros maternos' o 'bombonas de oxígeno' donde vivir aparte").⁴ Mundo NS feu aquesta valoració crítica de l'actuació de CEDADE:

Que a estas alturas vengan a decirte que un Wagner idealizado es el camino para el futuro, que el paradigma de la cultura esté en el Teatro Clásico Español, que como magna lucha política piensen en actos por Hess, que toda la teoría racial la funden en la voluntad de Dios, que para hablar del paro resuciten a Hitler, que en los pasquines se vean niñas rubias o soldados alemanes del [19]43, que cuando se les convence de que deben ser 'modernos' lo único que saben es hablar de temas de hoy con mentalidad y modelos culturales de un tanquista del frente del Este [...] entonces comprendemos que la impopularidad de nuestra presencia viene dada en gran parte por la falta de gente preparada y presentable.⁵

Pels escindits de l'organització, calia començar pràcticament de zero si realment hom pretenia crear una formació política nacionalsocialista, ja que no existia cap tipus de material susceptible d'ésser emprat:

Hace ya unos meses decidimos dejar de poner mesas en las calles, la razón es clara: casi todo el material que tenemos para poner en una mesa es quincalla [sic] del [19]39 o bien libros desfasados, nazi-época [sic], material que se podría poner perfectamente en la España del [19]42 pero que hace ridículo en la política del [19]84. Quizás se pueda vender para ganar dinero, pero no como imagen de un partido de Alternativa actual. Si alguien nos pregunta nuestro ideario, nuestra alternativa al paro o a la Otan, ¿dónde están?, y donde están bien expresados, con un planteamiento pensado y escrito para hoy.⁶

Mundo NS denuncià tant la manca de qualsevol tipus de preparació ideològica per afrontar una lluita política real, com l'absència de quadres preparats per dur-la a terme, mancances que, per Nuevo Socialismo, eren el reflexe directe del fracàs de CEDADE:

Aún a riesgo de resultar realmente desalentadores podemos pasar a estudiar más detalladamente lo conseguido en todos los años de lucha de nuestros grupos, y la verdad es que se ha logrado poco, por no decir nada. Creemos que un movimiento político basa su acción en varios puntos claves, a saber: unas ideas, unos mandos, una estrategia definida y continuada. ¿Se ha logrado, al cabo de años y

años de lucha, algo en este sentido? NADA DE NADA.⁷

Respecte als quadres polítics, aquests -senzillament- eren inexistents:

Los actuales mandos de nuestros grupos no tienen la menor capacidad para intentar la subida o asalto a los mecanismos del poder y control social, y desde luego mucha menor capacidad para, en el ilógico e hipotético caso de que cayeran en sus manos tales mecanismos, poder y saber controlarlos.⁸

El corollari d'aquesta anàlisi era una exhortació a trencar amb l'aïllament polític del nazisme espanyol i a emprendre una renovació en tots els camps com a única alternativa a la desaparició política: "La conclusión es que nuestra impopularidad está ganada a pulso en buena parte. Salgamos del ghetto [sic], hablemos de nuestros principios reales [...]. Si no somos capaces de vencer nuestras neuras [sic] y complejos y seguimos como hasta ahora, entonces es que no somos revolucionarios, sino inadaptados".⁹ Tanmateix, malgrat la ruptura de Nuevo Socialismo amb CEDADE, cal assenyalar que Mundo NS informà sobre activitats de les delegacions de CEDADE a l'estranger (Portugal i Amèrica Llatina especialment).¹⁰

II. LA RENOVACIÓ IDEOLÒGICA

La renovació ideològica que preconitzà Nuevo Socialismo implicà una ruptura total amb el passat; les seves coordinades ideològiques podem centrar-les en tres aspectes rellevants. Primer, la ruptura sense ambigüetats amb CEDADE i el conjunt de l'extrema dreta franquista, considerada reaccionària i burgesa. En segon lloc, cal destacar l'adopció d'una línia ideològica socialista i popular, adreçada a obrers, pagesos i estudiants. Aquesta voluntat ja era manifesta a CEDADE, però ara hom intentà distanciar-se del "culturalisme" del cercle neonazi. Finalment, caldria fer esment a la revisió ideològica que Nuevo Socialismo dugué a terme en el moviment neonazi espanyol, donant un enfocament nou a temes com el racisme, la immigració, la qüestió nacional o el catolicisme pretesament implícit en l'ideari nacionalsocialista. Aquesta revisió ideològica anà acompanyada també d'una difusió de les idees de la Nova Dreta [ND],¹¹ considerades una cosmovisió útil per crear una

alternativa eficaç al marxisme i la democràcia liberal.

La ruptura amb l'extrema dreta tradicional

Mundo NS denuncià l'error dels grups neonazis i neofeixistes radicals de considerar l'extrema dreta catòlica i nostàlgica del franquisme un aliat potencial per instaurar un nou ordre revolucionari. Per Nuevo Socialismo, l'aliança amb la ultradreta catòlica i reaccionària havia estat un greu error dels sectors neofeixistes i "nacional-revolucionaris", en haver hipotecat la lluita d'aquests grups al negar-los-hi qualsevol mena de credibilitat revolucionària i els havia situat en l'esfera de les forces d'ordre, vinculades a la defensa d'un sistema econòmic capitalista i d'una dictadura franquista reaccionària. D'altra banda, havia estat precisament la incapacitat d'aquesta extrema dreta per transformar-se en una alternativa política real, allò que havia dut al conjunt de l'extrema dreta espanyola al seu aïllament i marginalitat política.¹² Calia fer *tabula rasa* d'aquest aspecte del passat: "No nos identificamos con las dictaduras, los tiranos, las censuras, los neuróticos, los 'fachas', los franquistas, los reaccionarios y las sectas ancladas en el pasado".¹³ Mundo NS preconitzà la creació d'una alternativa que anés més enllà del simple anticomunisme, del colpisme o la reacció conservadora:

Los grupos [neofascistas] españoles han sufrido el trauma franquista, quedándose en un análisis absolutamente reaccionario e impresentable que no tiene la más mínima popularidad. [Blas] Piñar y demás se creen obispos del siglo XII, y los nacionalrevolucionarios están en la luna completamente. No son capaces de presentar un programa atractivo. Alianza Popular les quita el voto reaccionario, y no han sabido buscarse otro. No tienen un 'punto fuerte y popular' donde hacerse con votos.¹⁴

Era necessari marcar distàncies de l'extrema dreta franquista i nostàlgica (personificada per Blas Piñar i FN o les aleshores recentment creades Juntas Españolas [JJ.EE.]¹⁵) i generar una nova simbologia:

El 20 de Noviembre ha quedado invalidado ante la maldita coincidencia de la muerte del dictador derechista Franco el mismo día que José Antonio. El 30 de Enero [día de l'ascens d'Adolf Hitler al poder] no significa nada para nuestro pueblo español. Hemos de generar una nueva simbología o acción nueva. En Portugal lo tienen perfectamente el día de la raza [...]. Aquí no lo hemos logrado aún.¹⁶

Aquest distanciament crític de les formacions d'extrema dreta tradicionals anà acompanyat d'una presa de posició radical, preconitzant un alineament dels sectors "nacional-revolucionaris" i nacionalsocialistes amb les forces i moviments que actuaven per assolir un canvi revolucionari; fins i tot, Mundo NS, seguint les anàlisis d'Ernesto Milá assenyala la possibilitat de generar un moviment rupturista, coaligant elements polítics i socials heterogenis (aglutinar en un mateix front col·lectius ecologistes, pacifistes i d'altres moviments, així com militants d'esquerra i de dreta radical) impulsant un projecte alternatiu, una "contrasociedad":

Se trata de crear, fomentar e integrarse en proyectos de Contrasociedad, de contracultura militante, que rechazan todo el Sistema en bloque, y que buscan la creación de alternativas concretas por donde irlo minando.

Grupos ecologistas, antiviolentos, radios de Alternativa, contestación, antinucleares, de 'supervivencia', ect [sic]... todo un underground [sic] social de contrasociedad que capte a descontentos y rebeldes, que forme un concepto nuevo de sociedad a base de repudiar todo lo existente. Una Europa 'verde' sería mil veces más aceptable que el Sistema demopartidista actual. Quizás nos invadieran los soviéticos, quizás fuera un desmadre total, pero en este chock [sic] 'quizás', también tuvieramos una oportunidad, que actualmente no existe.¹⁷

Hom assajà de trencar amb la identificació que d'ençà el franquisme i -especialment, durant el postfranquisme- havia existit entre l'extrema dreta i les forces de seguretat de l'Estat:

Hay que comprender que la policía como ente es un servicio mercenario del sistema, y por tanto un enemigo declarado de la voluntad revolucionaria.

Las fuerzas del 'orden' son en realidad fuerzas al servicio del 'orden establecido', del que paga, de los democapitalistas [sic].

Es una falsa reacción conservadora, pequeño burguesa la que hace que algunos camaradas crean que son 'amigos' o 'simpatizantes'.¹⁸

Juntament a la necessitat d'assumir el paper de força subversiva del sistema polític i econòmic establert, fou recordada la necessitat de no renunciar a la violència:

No es el método [la violència], pero es una necesidad. No es la táctica actual, pero será necesaria. El camino al poder lo marca la ley pero sólo tendremos posibilidades legales cuando la fuerza nos asegure.¹⁹

Un nazisme adreçat als sectors populars

A l'igual que CEDADE i d'altres formacions neofeixistes que s'autodefinien com a "nacional-

revolucionàries", Nuevo Socialismo s'alineà amb un socialisme revolucionari i populista²⁰ i pretengué adreçar-se a sectors socials populars (obrers, pagesos i estudiants). Així, el març de 1986, en un article titulat "El proletariado existe: una realidad de hoy",²¹ hom afirmà que l'existència del proletariat revolucionari era un fet inqüestionable, malgrat que aquesta evidència hagués estat negada des dels cercles neofeixistes. Bau escrigué: "No me avergüenzo de gritar junto a los comunistas: Proletarios del mundo, UNIOS!";²² fins i tot, no es dubtà en donar suport a les organitzacions sindicals socialistes i comunistes:

Existe un miedo a ser considerado 'comunista' o a 'apoyar el comunismo' cuando se combate por lo derechos de la propia empresa. [...] Los que vivimos el mundo del trabajo exigimos del movimiento NR [Nacional Revolucionari] la lucha clara en defensa de los obreros [...] En estos casos, apoyar a la acción sindical más fuerte, [...], por muy 'comunista' que parezca, es la única posición revolucionaria. Si no se hace así el anticomunismo no es más que procapitalismo.²³

Mundo NS publicà articles de militants de Nuevo Socialismo sobre la situació al camp (si bé les referències al món rural no foren abundants),²⁴ i, sobretot, hom feu nombroses referències al món universitari.²⁵ En aquest aspecte cal destacar que Mundo NS donà suport especialment a les anomenades Bases Autónomas [BB.AA.] de Madrid,²⁶ un grup que podríem qualificar -amb notables reserves i matisos- com anarco-feixista. Igualment, cal destacar el fet que Mundo NS presentà als caps-rapats com uns aliats potencials d'un moviment neofeixista revolucionari, ja que -per Nuevo Socialismo- els skinheads eren joves obrers de sectors populars susceptibles de comprometre's en un projecte polític:

[...] a los 18 años, el joven obrero skin sólo siente la ruptura y el asco por la sociedad, no lo 'piensa'. La valentía y su decisión de combate están fuera de toda discusión. ¿Condenarlos o aceptarlos? Ni una cosa ni otra, [...]. El día que el skin tenga frente a sí una sociedad decente y orgullosa, [...] el skin será un combatiente más por esa nueva sociedad.²⁷

Un tractament nou dels temes tradicionals: la ND, el nou camí a seguir

Nuevo Socialismo impulsà la renovació ideològica més notable experimentada pel neonazisme

espanyol al llarg de la seva història (tot i que aquesta renovació ja s'havia iniciat quan Bau i els seus seguidors militaven a CEDADE). L'única línia política de clara continuïtat entre Nuevo Socialismo i CEDADE que podem constatar fou la divulgació de les tesis de l'anomenat "revisionisme històric".²⁸ La renovació ideològica de Nuevo Socialismo no fou, però, el resultat d'una anàlisi original, sinó d'adoptar les tesis de la Nova Dreta [ND].²⁹ Els postulats de la ND sobre les diferències culturals i racials, la immigració, la religió, el marxisme o la seva oposició al colonialisme cultural nord-americà d'Europa foren considerades de gran interès per Nuevo Socialismo i la ND fou valorada com una cosmovisió capaç de possibilitar una renovació del neofeixisme i el neonazisme espanyol, facilitant un nou enfocament ideològic:

Uno de los temas fundamentales con el que nos enfrentamos es poder encontrar, disponer, de una cosmología utilizable o adaptable a nuestro tiempo, como Alternativa al sistema, por otra parte moderna, actual, científica y dentro de las coordenadas reales de nuestro tiempo. [...]
[...] esta cosmología está siendo creada [...] en el núcleo de pensadores que yo llamaría 'los Nuevos Filósofos', y que se han dado a conocer con el muy poco afortunado nombre de 'Nueva Derecha'.³⁰

Mundo NS presentà les principals publicacions europees de la ND (com Éléments, Nouvelle École, Neue Anthropologie o Elementi, entre d'altres) i donà a conèixer les iniciatives divulgadores de la ND a Espanya, com les publicacions Punto y Coma, Fundamentos i les novetats de la col·lecció El laberinto, de les Ediciones de Nuevo Arte Thor.³¹ Tanmateix, Nuevo Socialismo no feu una acceptació acrítica de la ND, sinó que censurà el seu caràcter estrictament cultural i la seva desvinculació de la lluita política, especialment el seu elitisme. Mundo NS afirmà que li mancava "un 'estilo' popular, socialista. La ND se ha recluido en un intelectualismo muy inteligente pero algo 'frio' frente al pueblo".³² També cal tenir en compte que la difusió dels postulats de la ND a Espanya no fou realitzada únicament per Nuevo Socialismo, sinó que s'emmarcà en un conjunt d'iniciatives divulgadores on hi participaren d'altres ex-militants de CEDADE des d'àmbits diversos.³³

Nuevo Socialismo adoptà l'anomenat "elogi de la diferència" preconitzat per la ND: la

necessitat de preservar la puresa de les diverses ètnies i races sense mescles que diluïssin la seva identitat i puresa racial. D'aquesta manera, hom posava en relleu les diferències ètniques i racials, utilitzant arguments pretesament científics, de caràcter biològic i genètic, procedents -en la seva major part- de l'etologia i la sociobiologia. Nuevo Socialismo se sumà sense reserves a les tesis "diferencialistes" de la ND i situà la desigualtat racial en un pla estrictament biològic i científic (no polític ni teològic, com CEDADE). Així, E. Nuñez Barrado (ignorem el nom), antic col·laborador de CEDADE, escrigué a Mundo NS que:

Para el verdadero racismo no hay razas, culturas, pueblos, superiores o inferiores, sino simplemente desiguales, diferentes. No hay ánimo genocida alguno, sino que sólo se pretende algo tan trivial como que las razas sigan pensando y siendo cada una según su idiosincrasia.³⁴

Les Ediciones Wotan de Ramon Bau editaren l'opuscle Raza y ciencia,³⁵ en un intent de sistematitzar arguments que donessin consistència científica a postulats racistes, esmentant treballs de psicòlegs (Hans Jurgen Eysenck, Arthur R. Jensen), etòlegs (Konrad Lorenz, Robert Ardrey, Irenäus Eibl-Eibesfeldt) i sociobiòlegs (Edward O. Wilson). L'obra fou escrita per antics militants de CEDADE: el mateix Bau, el ginecòleg Juan V. Ramírez Boscá i l'historiador "revisionista" Carlos Caballero.³⁶ Mundo NS publicà articles difonent tesis "neodeterministes", com "Darwinismo social y eugenesia",³⁷ o una ressenya de El gen egoísta (del sociobiòleg Richard Dawkins), obra caracteritzada per manifestar postulats deterministes extremats i valorada per Nuevo Socialismo com "un gran libro para hacer pensar".³⁸ Mundo NS també proporcionà informació sobre la International Society for Study of Individuals Differences [Societat Internacional per l'Estudi de les Diferències Individuals, ISSID], creada i dirigida per Eysenck, així com de la seva publicació (Personality and individual differences), assenyalant que l'ISSID "nos marca caminos para penetrar en la mentalidad de las capas científicas, y a su través [sic], en la gente, de una forma seria y capaz".³⁹ L'assumpció de "l'elogi de la diferència" comportà també un replantejament de la immigració i de la qüestió nacional.

Nuevo Socialismo, a través de Mundo NS, revisà críticament el que havia estat l'ortodòxia de CEDEDE respecte a la immigració. Bau, en un extensa anàlisi sobre aquest tema publicada a Mundo NS, associà el problema de la baixa taxa de natalitat europea amb la massiva immigració procedent del Tercer Món rebuda per Europa. Per Bau, la clau de volta de la recessió demogràfica europea no era la difusió de mètodes anticonceptius o la caiguda de la taxa de natalitat, sinó la presència d'un allau migratori del tercer món, que impedia la recuperació demogràfica que -segons lleis biològiques a les que suposadament obeeixen les pautes de natalitat- es produiria si no existís un excedent humà. Hom ja no pretenia fer campanyes fomentant la natalitat (com havia fet CEDEDE), sinó elaborar una estratègia global que permetís lluitar contra la presència d'immigrants del tercer món als països europeus, seguint les tesis "diferencialistes" de la ND i oferint solucions alternatives als plantejaments racistes i xenòfobs tradicionals. La tàctica, ara, era diferent.⁴⁰

Mundo NS assenyalà l'error que constituïen les dues tàctiques habituals del neonazisme espanyol: d'una banda, la inutilitat de difondre consignes racistes a Espanya, ja que la presència de població immigrant provinent del Tercer Món no ha assolit dimensions notables a Espanya; d'altra banda, hom remarcà que allò que les formacions neonazis anomenen "mestissatge racial" (referint-se, en el text citat, a la unió d'europaus i no europaus) tampoc podia considerar-se un fet percebut per la població com a problemàtic, ja que la incidència d'unions mixtes afectaria -segons Bau- un ínfim percentatge de la població. Per tant, calia -com hem dit- elaborar una tàctica nova i dirigir els esforços vers una altra direcció. Així, els nacionalsocialistes havien d'esforçar-se en oferir solucions a la problemàtica de la immigració que fossin pragmàtiques i acceptables per amplis sectors socials. Calia denunciar l'explotació a la que hom sotmetia als immigrants, assenyalant el sistema capitalista com la causa última de les seves condicions de treball degradades, ja que "con ello los inmigrantes no obtendrán trabajo 'negro' y eso favorecerá su retorno".⁴¹ Per Bau calia manifestar respecte a l'immigrant, "No dar jamás la imagen de desprecio, de odio, y menos aún explotación de los

inmigrantes. Su retorno al origen no debe plantearse como motivado por un odio hacia ellos, sino como una necesidad para todos".⁴² Així, era important contribuir al manteniment de la identitat ètnica i cultural de la població immigrada, fomentant que no s'integrés socialment i cultural en la societat que l'acollia, de manera que es formessin comunitats que romanguessin clarament separades de la resta de la societat i que "siempre se vean como algo temporal en Europa".⁴³ L'objectiu central d'aquest plantejament era aconseguir la negació de la concessió de la nacionalitat del país receptor dels immigrants. Finalment, per Nuevo Socialismo, en aquest nou replantejament de la lluita contra la immigració, calia fer una forta pressió sobre els països del Tercer Món per tal de que aquests repatriessin als seus connacionals establerts a Europa. Els mitjans per aconseguir-ho, segons Nuevo Socialismo, podien ser campanyes d'opinió o implantar mesures econòmiques que creessin una situació favorable per la repatriació de col·lectius d'immigrants. En síntesi, per Nuevo Socialismo, el respecte a la llengua i cultura de l'immigrant i la denúncia de la seva explotació econòmica eren les millors garanties per aconseguir la denegació de la nacionalitat a l'immigrant i, en darrera instància, la manera més efectiva de crear una situació permanentment "provisional" en el país receptor, de manera que la seva repatriació pogués comptar amb l'acceptació d'amplis sectors de la societat.

L'adopció dels postulats ideològics de la ND implicà igualment una revisió de la posició ideològica tradicional de l'extrema dreta espanyola i del nazisme respecte a la qüestió nacional a l'Estat espanyol. Conseqüentment, la renovació ideològica de Nuevo Socialismo fou notable en el tractament de la qüestió nacional, on dugué a terme una crítica dels postulats "pro-etnístes" manifestats per CEDADE i, per primera vegada des de sectors ultradretans espanyolistes, preconitzà una adopció de posicions nacionalistes radicals per part dels grups neonazis. Hom criticà les posicions de CEDADE assenyalant l'absència de qualsevol tipus de concreció ideològica i política de l'anomenada "Europa de les ètnies" ("sobre la que muchos hablan pero casi nadie escribe")⁴⁴ i

denunciant la manca absoluta de credibilitat del suposat etnisme preconitzat des de CEDADE:

Denunciaremos dos errores: el nacionalismo fascista, españolista, que renuncia a llegar a las masas del pueblo catalán o Vasco. Y la pretensión de engañar a la gente presentándose como 'super catalanistas', por parte de nazis entre los que no existen más allá de 5 catalanes de verdad (el que esto suscribe es uno de esos cinco catalanes, y garantiza que no recuerda haber conocido más de 5 catalanes auténticos militando como NS).⁴⁵

Segons Mundo NS, els intents de CEDADE de presentar-se com una organització "etnista" havien obeït únicament a necessitats tàctiques: sobre el PNSC creat l'any 1982 per CEDADE, recordem que Bau afirmà que "Casi no editó nada en catalán debido al desconocimiento que existía de este idioma en el grupo!. Sufrió de una contradicción total, pues jamás se planteó ser realmente catalanista. No pasó de ser una mentira más, a las que tan aficionados eramos en aquella época los de Cedade".⁴⁶ Un ex-dirigent de CEDADE-Galiza feu una valoració similar del galleguisme manifestat per CEDADE: "[Dins CEDADE] No se nos comprendía, no había espíritu federalista, etnista en el grupo. El galleguismo nos hacía establecer contactos con asociaciones galleguistas que tenían cierto 'tufillo' [sic] a izquierdas. Eso era mal visto por el centralismo NS"; "Estaba claro que no se entendía lo que era la Europa de las Etnias".⁴⁷ Per Nuevo Socialismo, en canvi, calia assumir que l'Estat espanyol constituïa una pluralitat de cultures nacionals i, consegüentment, que les organitzacions neonazis -i, per extensió, neofeixistes- havien d'adoptar estructures organitzatives federals, amb àmplia autonomia per les delegacions. Bau llençà la següent proposta:

1- Publicar todo en catalán, o al menos bilingüe, y publicar sobre temas catalanes y de autores catalanes.

[...]

2- Hay que declararse enemigo abierto, público y radical del fascismo y el franquismo [...] [ja que] fueron enemigos acérrimos del catalanismo, de su idioma, y de su autonomía.

[...]

3- Asumir como ámbito de actuación Cataluña. Crear una estructura autónoma en Cataluña, federal respecto al resto de España, independiente y asumida por catalanes.

[...]

4- Se debería asumir relaciones estrechas con los grupos nacionalistas catalanes. Y lo mismo a nivel Europeo: es absurdo mantener contacto con los 'nacionalistas fascistas'.⁴⁸

Nuevo Socialismo, doncs, assajà d'acabar amb la tradicional oposició històrica existent entre

el feixisme unitarista i els nacionalismes històrics de l'Estat espanyol. Aquesta exhortació, però, tingué un efecte gairebé inexistent i el pretès etnisme no anà més enllà del suport a una curiosa entitat cultural catalana, l'anomenat Ens Potencialista [ENSPO], un singular grupuscle creat l'any 1986 que pretengué presentar-se com a portador d'un catalanisme radical antimarxista i que passà totalment desapercebut.⁴⁹

III. LA DIFÍCIL MATERIALITZACIÓ POLÍTICA DE NUEVO SOCIALISMO

La tasca de renovació ideològica empesa per Bau i els seus limitats seguidors estava associada inicialment a l'intent de proporcionar a Nuevo Socialismo una presència política real. L'abril de 1984 es constituí a Barcelona la junta promotora del partit Nuevo Socialismo, amb la finalitat de "dotar de un movimiento de marcado carácter político al Nacionalsocialismo en España".⁵⁰ El projecte inicial era ambiciós: "Vamos a crear un Partido de Alternativa Revolucionaria, que va a intentar seguir estos principios, abierto a la amistad y cooperación con todos y dispuesto a lograr poner nuestro grano de arena para la creación de un movimiento político de cara a los años 90, moderno y 'posible'".⁵¹ L'agost de 1985 Mundo NS informà que, davant els obstacles existents per la legalització com a partit de Nuevo Socialismo, hom optà per legalitzar el Partido Popular Alternativo ([PPA], estructurat federalment i amb un comitè central que prendria les decisions) i anuncià la convocatòria d'un congrés general en el termini d'un any.⁵² El PPA establí la seva seu a l'antic local de la delegació barcelonesa de CEDADE, al carrer València. El principal impulsor de la formació, al marge de Bau, fou un altre ex-militant de CEDADE, Fernando Bueno. El PPA, però, tingué una vida efímera i sense cap tipus de presència pública. Unicament edità dos números del seu portaveu (Realidad),⁵³ uns quaderns ideològics (anomenats Textos políticos de alternativa)⁵⁴ i alguns fulls volants que no s'arribaren a distribuir.⁵⁵ El fracàs del partit -segons els seus promotors- fou degut a que aquest aparegué prematurament, en mancar una renovació ideològica prèvia així com quadres dirigents. L'octubre de

1987, Bau assenyala que era necessari un termini de temps més llarg per crear una alternativa política nacionalsocialista: "Reconozco nuestro fracaso con el PPA, y no será fácil conseguir realizar esta línea en un corto plazo, es demasiado pronto".⁵⁶ El PPA mai arribà a actuar públicament.⁵⁷ Però, a desgrat de que Nuevo Socialismo no s'arribà a plasmar organitzativament i en la pràctica es reduí a l'aparició d'un butlletí de periodicitat variable (Mundo NS) i a fer reunions periòdiques, la iniciativa de Bau tingué una gran importància en endegar un procés d'autocrítica i, alhora, revisió sistemàtica de tot el conjunt de l'extrema dreta espanyola. Això fou possible per dos factors. D'una banda, Bau adreçà la seva iniciativa no únicament als col·lectius neonazis, sinó a la major part de grups neofeixistes que s'havien definit com a "nacional-revolucionaris", de manera que el ressó de Nuevo Socialismo depassà els àmbits neonazis i fou més ampli. D'altra banda, aquesta iniciativa de Bau coincidí amb d'altres similars provinents també d'ambients neofeixistes espanyols que -com Nuevo Socialismo- pretenien realitzar un procés d'autocrítica que permetés una renovació ideològica i organitzativa substancial del conjunt de l'extrema dreta espanyola.

Aquest procés de renovació es produí en un marc cronològic difícil de determinar, el punt de partida del qual el podríem situar a finals de l'any 1984, finalitzant entorn 1988. Aquestes iniciatives renovadores foren dutes a terme per diverses publicacions i col·lectius heterogenis vinculats a ambients neofeixistes. L'epicentre d'aquestes iniciatives podem situar-lo a Barcelona, si bé cal destacar que fou un conjunt d'iniciatives disperses que partí substancialment de la perifèria de l'Estat (Barcelona, València, Saragossa, Gijón, La Coruña), mentre que a Madrid fou polaritzat essencialment per les ja citades BB.AA. Hom es referí a aquest moviment renovador com a "moviment alternatiu" (termes que seran utilitzats a partir d'ara per designar -més que definir- aquest moviment recent de modernització de la dreta radical espanyola) i, en termes generals, suposà el procés més important d'autocrítica i renovació ideològica que ha experimentat el neofeixisme espanyol des de les primeres experiències "nacional-revolucionàries" i paneuropeistes de mitjans dels anys

seixanta: hom adoptà iconografia i consignes del moviment neofeixista europeu (especialment el més proper al "post-maig" de 1968), edità còmics de caràcter *underground* i donà suport a col·lectius d'"hinchas" i caps-rapats d'ideologia neofeixista i neonazi. Paral·lelament, hom desmitificà tòpics de l'univers ultradretà espanyol i, en alguns casos, assajà l'elaboració d'anàlisis polítics sofisticades, defugint anàlisis de la realitat basades en cosmovisions "complotistes" i maniquees.⁵⁸ Tanmateix, aquest boirós moviment "alternatiu" no reeixí a materialitzar-se en una formació política determinada, sinó que donà generà diversos col·lectius (Nuevo Socialismo, BB.AA., Vanguardia Nacional Revolucionaria [VNR],⁵⁹ [PyL],⁶⁰ Movimiento de Acción Social [MAS],⁶¹ o l'anomenada Plataforma Nueva Europa entre d'altres)⁶² així com de nombroses publicacions -fanzines, revistes i butlletins- que sorgiren en àmbits diversos i tractant temes diferents: "revisionisme històric" (Revi-Info,⁶³ a Palma de Mallorca), temes culturals (Armageddon,⁶⁴ a Saragossa), publicacions de caràcter "underground" (com Alcantarilla⁶⁵ a Barcelona o els fanzines de BB.AA. a Madrid), butlletins de noves formacions polítiques (com Revolución Europea-III Vía, Rebeldía),⁶⁶ d'anàlisi política (com Disidencias, amb redacció a Barcelona, València i Madrid)⁶⁷ o d'informació general (com Mundo Informativo, de Granada).⁶⁸ A aquestes publicacions se n'hi afegiren a d'altres ja existents, de funcionament autònom (com Green Berets o Revisión). Aquesta fragmentació política i editorial reflectí l'evolució del "moviment alternatiu", que esdevingué un conjunt heterogèni de grupuscles, publicacions i d'iniciatives molt desiguals, que si bé no quallaren en un programa d'actuació concret que unifiqués esforços, comportaren una renovació notable tant de la ideologia com de la iconografia del neofeixisme espanyol. Així, a finals de la dècada dels anys vuitanta, l'"alternativisme" pràcticament havia bandejat la major part dels tòpics ideològics de la ultradreta espanyola hereva del franquisme.⁶⁹

És en el si d'aquest procés de renovació d'un sector significatiu de l'extrema dreta espanyola (el considerem significatiu no tant numèricament ni organitzativa, sinó per la quantitat de material gràfic i la imatge renovadora que va generar) on cal situar els esforços renovadors de Nuevo

Socialismo. Considerem que Mundo NS fou una "caixa de ressonància" d'aquest moviment alternatiu neofeixista espanyol: hom difongué les sigles dels nous grups i divulgà les seves publicacions i iniciatives, donant suport a iniciatives de canvi i renovació de grups tan diversos com el Movimiento Falangista Español [MOFE]⁷⁰ i les formacions abans esmentades (BB.AA., PyL, MAS, ENSPO). Hom assenyala també exemples de pràctiques polítiques considerades viables (Mundo NS les designà "Acción en la realidad"), com la participació en manifestacions contra assentaments de població gitana a Saragossa⁷¹ o iniciatives fins aleshores inèdites en l'àmbit ultradretà, com la creació d'una emissora de ràdio (anomenada Radio Zero) també a Saragossa.⁷² El setembre de 1988 aparegué el darrer número de Mundo NS. Bau justificà la desaparició del butlletí de Nuevo Socialismo afirmant que havia finalitzat una primera etapa d'autocrítica i renovació i calia començar-ne una segona de definició i concreció ideològica:

Cada día están más fortalecidos los grupos y Plataformas totalmente alternativas, que han decidido de verdad entrar en la lucha real en el mundo de hoy. Ni decir tiene que vemos estas iniciativas como las únicas de futuro. Pero también hay que ser sinceros y reconocer que por ahora carecen de organización y medios, son más buena voluntad y buenas ideas que organizaciones eficaces.

[...]

La mayoría de estos grupos han aceptado que 'hay que renovarse' pero desde luego ni pueden ni saben. Por tanto quedan, los más 'modernos', en una mezcla incoherente de viejas manías y lenguaje de 'cambio'. [...] No debe importar. Lo que era grave, y ya está superado, es que estas neuras [sic] y grupitos fueron los que marcaron el camino ideológico. Esto ya no es así, hoy día la casi totalidad de camaradas inteligentes y bien preparados han aceptado un cambio bastante profundo.⁷³

En aquest context, Bau decidí predicar amb l'exemple i contribuir a la clarificació política optant per fer desaparèixer Mundo NS i donar suport a una nova publicació, la revista Disidencias (ja esmentada) apareguda el març de 1988,⁷⁴ que Bau definí com el portaveu més madur per l'alternativisme neofeixista espanyol. La desaparició de Mundo NS⁷⁵ anà acompanyada de l'hivernament de Nuevo Socialismo i Bau i els seus seguidors s'integraren en un procés de convergència de col·lectius "alternatius" (procés que trascendeix el marc del nostre estudi). En tot cas, Nuevo Socialismo -en l'àmbit del neonazisme espanyol- implicà una profunda ruptura ideològica i

organitzativa, que accelerà la crisi de CEDADE i feu palés el caràcter testimonial d'aquesta entitat. Així, a finals de l'any 1989 al costat del neonazisme testimonial de CEDADE es dibuixà un neonazisme alternatiu i gairebé oposat al del cercle neonazi, no sols a nivell ideològic, sinó també per la seva voluntat de dur a terme una pràctica política pragmàtica. Hom afirmà la necessitat de dur l'activisme al carrer, sense negligir l'anomenat "front cultural".

Valorar la influència exercida per Nuevo Socialismo en el moviment neonazi espanyol és, ara per ara, prematur, però cal atribuir-li una notable capacitat iconoclasta. Tanmateix, si bé Nuevo Socialismo reeixí en la seva crítica i desmitificació de CEDADE, fou incapaç de materialitzar-se com a formació política. D'aquesta manera, a inicis dels anys noranta, el moviment neonazi espanyol es trobava en una situació crítica: a la seva notable fragmentació, calia afegir-hi l'absència d'una formació o tendència hegemònica que marqués una ortodòxia ideològica a seguir. La irrupció dels caps-rapats i, en menor importància, l'aparició d'un grupuscle seguidor del nazisme esotèric, crea un marc complex i també confús, com veurem en els següents capítols.